NEW YORK TIMES BESTSELLER

JODI PICOULT

EV KURALLARI

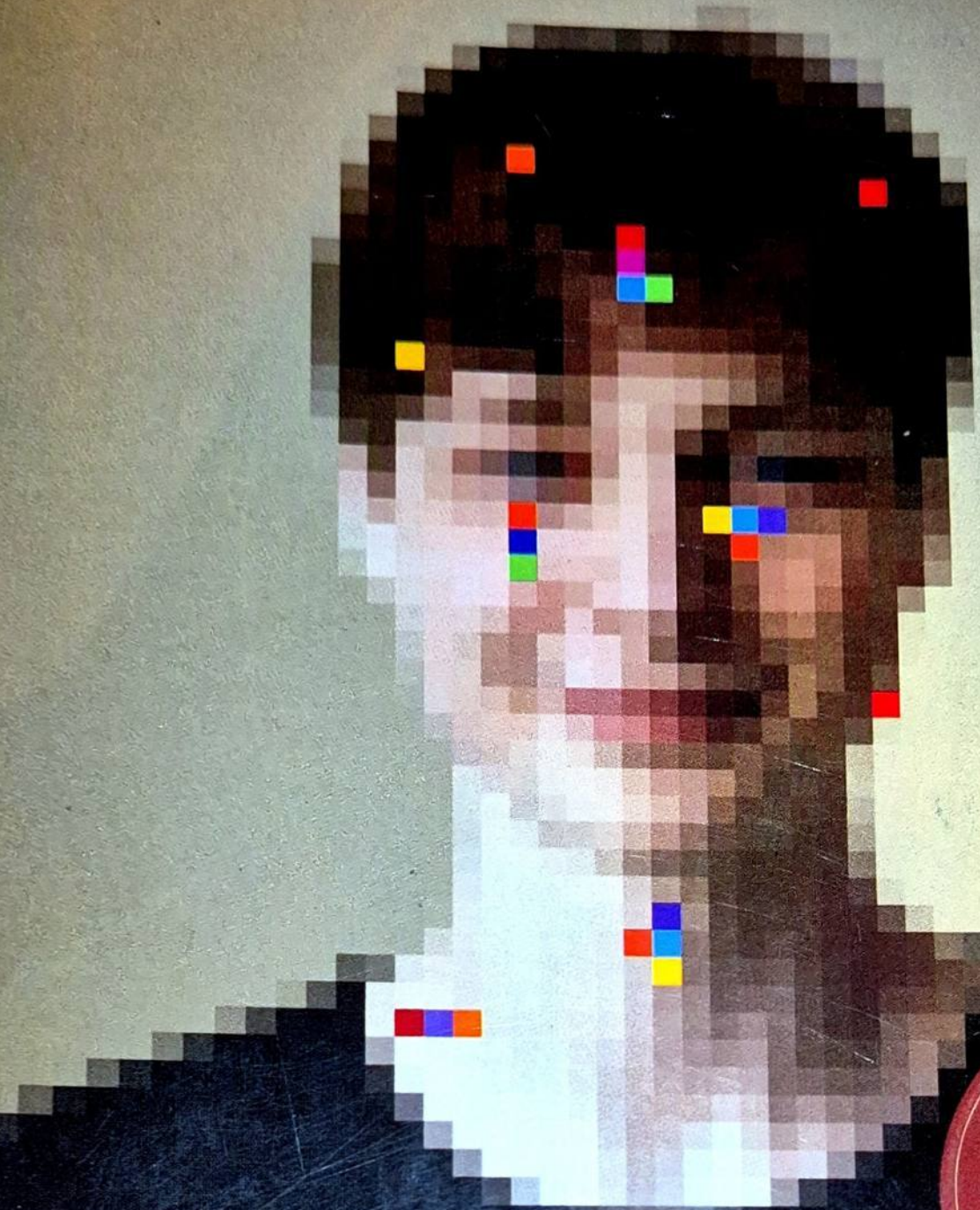

30'DAN FAZLA DİLDE MİLYONLARCA OKUR

PRIL

APRIL

Yayın No: 080

2. Baskı: Kasım, 2019

ISBN: 978-975-6006-81-8

Yayın Yönetmeni
K. Egemen İPEK

Türkçesi
Sinem SANCAKTAROĞLU BOZKURT

Editör
Serkan GÖKTAŞ

Son Okuma
Ergin KAPTAN
Nimet KİRŞAN

Kapak Tasarım
Murat YILMAZ

İç Tasarım
ademsenel.com

Baskı
Ayrıntı Basımevi
Sertifika No: 13987

Yayın
A.P.R.I.L Yayıncılık
Tarık Zafer Tunaya Sokak
21/3 Gümüşsuyu-Beyoğlu-İSTANBUL
Tel: (00 90) 212 252 94 38
Faks: (00 90) 212 252 94 39
www.aprilyayincilik.com
bilgi@aprilyayincilik.com

Ev Kuralları © 2011 A.P.R.I.L Yayıncılık
House Rules © Jodi PICOULT

Bu kitabın hakları Akcalı Telif Hakları Ajansı aracılığıyla alınmıştır.

Bu kitabın baskısından 5846 ve 2936 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Yasası Hükümleri gereğince alıntı yapılamaz, fotokopi yöntemiyle çoğaltılamaz, resim, şekil, şema, grafik vb yayınevinin izni olmadan kopya edilemez.

JODI PICOULT

EV KURALLARI

Nancy Friend Stuart (1949-2008)
ve David Stuart'a

TEŞEKKÜR

Her zaman olduğu gibi teşekkür edeceğim öyle çok insan var ki:

Muhteşem hukuk danışmanlarım: Jennifer Sternick ve Lise Iwon; ayrıca Jennifer Sargent, Rory Malone ve Seth Lipschutz.

Peşlerine takılmama izin veren Olay Yeri İnceleme ekibi: Onbaşı Claire Demarais, Betty Martin, Beth Anne Zielinski, Jim Knoll, Teğmen Dennis Pincince, Teğmen Arthur Kershaw, Çavuş Richard Altimari, Teğmen John Blessing, Dedektif John Grassel, Sn. Robin Smith, Dr. Thomas Gilson, Dr. Peter Gillespie, Dedektif Patricia Cornell - Providence Polis Teşkilatı'ndan emekli Polis Memuru Robert Hathaway - Connecticut Eyalet Polis Teşkilatı'ndan emekli Teğmen Ed Downing - Providence Polis Teşkilatı'ndan Amy Duhaime ve Kim Freeland.

Katherine Yanis ve oğlu Jacob, Autism Speaks UK'e yaptıkları cömert bağışlarıyla roman kahramanım Jacob'ın ismine esin kaynağı oldular.

Henry için bilgisayar jargonunu oluşturan ve bir yazarın sahip olabileceği en iyi web sayfasına sahip olmamı sağlayan Jim Taylor.

Polis prosedürlerini anlatan Şef Nick Giaccone.

Bankacılık konusundaki uzmanlık bilgisi ile Julia Cooper.

Yayınevi ekibim: Carolyn Reidy, Judith Curr, Kathleen Schmidt, Mellony Torres, Sarah Branham, Laura Stern, Gary Urda, Lisa Keim, Christine Duplessis, Michael Selleck, pazarlama ekibi ve benim adımı bile duymamış okuyucuları bulup onlara zorla beni okutturan herkes.

Bana bunun eğlence değil de bir iş olduğunu unutturan editörüm, Emily Bestler.

Basında çıkan iyi yorumlar karşısında hâlâ benim kadar heyecan duyan halkla ilişkiler danışmanım Camille McDuffie.

Sürekli kemerlerini ve telefonunu kaybeden (ve stres dolu turnelerde şakalarıyla rahatlamamızı sağlayan), fakat efsanevi bir ekip olduğumuzu asla aklından çıkartmayan temsilcim Laura Gross.

Annem. Anne babamızı seçme şansımız olmuyor ama olsaydı ben yine de onu seçerdim.

Babam. Çünkü ona benimle bu kadar gurur duyduğu için daha önce hiç resmen teşekkür etmemiştim.

Asperger sendromuna dair kişisel tecrübeleri olan birçok insanla konuştum: Linda Zicko ve oğlu Rich, Laura Bagnall ve oğlu Alex Linden, Jan McAdams ve oğlu Matthew, Deb Smith ve oğlu Dylan, Mike Norbury ve oğlu Chris, Kathleen Kirby ve oğlu David, Kelly Meder ve oğulları Brett ve Derek, Catherine McMaster, Charlotte Scott ve oğlu James, Dr. Boyd Haley, Lesley Dexter ve oğlu Ethan, Sue Gerber ve kızı Liza, Nancy Albinini ve oğlu Alec, Stella Chin ve oğlu Scott Leung, Michelle Snail, Katie Lescarbeau, Stephanie Loo, Gina Crane ve Bill Kolar ve oğulları Anthony, Becky Pekar, Suzanne Harlow ve oğlu Brad.

Ronna Hochbein'e özellikle teşekkür etmek istiyorum, kendisi de otistik çocuklarla çalışan çok iyi bir yazardır ve aşılar ve otizm hakkında tam bir bilgi kaynağı olmakla kalmamış, çocuklar ve aileleri ile pek çok birebir görüşme ayarlamıştır.

Jess Watsky'ye ne kadar teşekkür etsem az. Teşekkürden çok daha fazlasını hak ediyor aslında; minnettarlık, tevazu, ayaklarına kapanılması. Asperger sendromu olan bir genç olarak bana sadece hayatının ve zihninin kapılarını açmakla kalmadı, aynı zamanda da anılarını ve yaşadığı olayları kurguya uyarlamam için çalmama izin verdi. Ayrıca bu kitabın her bir kelimesini ışık hızıyla okudu, bana onu güldüren yerleri ve düzeltilmesi gereken yerleri söyledi. O bu romanın yüreği, o olmadan Jacob gibi bir karakter yaratamazdım.

Son olarak teşekkürlerim Tim, Kyle, Jake ve Sammy'ye gidiyor. Benimdir diyebileceğim tek şey dördünüz kalsa, ben bu gezegendeki en zengin kadın olurum.

VAKA 1: İYİ UYKULAR

İlk bakışta, bir azize gibi görünüyordu: Dorothea Puente 1980'li yıllarda Sacramento, Kaliforniya'da yaşlılara ve engellilere oda kiralıyordu. Fakat zamanla kiracıları birer birer ortadan kaybolmaya başladı. Kadının bahçesinde gömülü yedi ceset bulundu ve adli toksikoloji analizleri sonucunda cesetlerde reçeteyle satılan uyku ilacı kalıntılarına rastlandı. Puente müşterilerini öldürmekle suçlanıyordu. Böylece emekli aylıklarına el koyarak yaptırdığı estetik ameliyatlar ve aldığı pahalı kıyafetler sayesinde Sacramento sosyetesinin gözdelerinden biri olmayı sürdürebilecekti. Dokuz cinayetle suçlanıp bunların üçünden hüküm giydi.

Puente 1998 yılında, hakkında verilen iki kez müebbet hapis cezasını çekerken Shane Bugbee adında bir yazarla yazışmaya ve ona çeşitli yemek tarifleri göndermeye başladı. Daha sonra bu tarifler Cooking with a Serial Killer [Bir Seri Katilden Tarifler] adıyla kitap halinde yayınlandı.

Sizi bilmem ama ben o yemeklerin bir metre yanına bile yaklaşmam.

1

Emma

Baktığım her yerde bir mücadelenin izleri duruyor. Mektuplar mutfak zeminine yayılmış, sandalyeler devrilmiş. Telefon yerinden düşmüş, pil haznesi birbirine dolanmış kabloların arasından sallanıyor. Oturma odasının girişinde belli belirsiz tek bir ayak izi göze çarpıyor, oğlum Jacob'ın ölü bedenini işaret ediyor.

Jacob, şöminenin tam önünde bir denizyıldızı gibi yere serilmiş. Şakağı ve elleri kanla kaplı. Bir anlığına hareket edemiyorum, nefes alamıyorum.

Aniden doğruluyor. "Anne," diyor, "*Hiç* çaba sarf etmiyorsun."

Tüm bu olanlar gerçek değil diye kendi kendime hatırlatıyorum ve onun tam tamına az önceki pozisyonunu alarak yere yatmasını izliyorum; sırt üstü, bacakları sola bükülmüş.

"Hımm, bir boğuşma yaşanmış," diyorum.

Jacob'ın dudakları belli belirsiz kımıldıyor. "Sonra...?"

"Başından bir darbe almışsın." Tıpkı daha önce defalarca bana yapmamı tembihlediği gibi dizlerimin üstüne çöküyorum ve her zaman çalışma masasının üzerinde duran tel zımbanın bu defa kanepenin altından bana baktığını fark ediyorum. Dikkatle yerden aldığım zımbanın köşesindeki kanı görüyorum. Serçe parmağımla sıvıya dokunup tadına bakıyorum. "Aman Jacob, yine mısır şurubumun hepsini kullandığını söyleme lütfen..."

"Anne! Konsantre ol!"

Tel zımbayı elimde sallayarak kanepeye çöküveriyorum. "Hırsızlar geldi ve sen de onları defettin."

Jacob yeniden doğruluyor ve iç geçiriyor. Gıda boyası ve mısır şurubu siyah saçlarını keçe gibi yapmış; benimkilerin içine doğrudan bakamasa da gözleri parlıyor. "Aynı olay yerini iki kez yaratacağımı gerçekten düşündün mü?" Kapalı yumruğunu açıyor, o zaman elinde demin fark etmediğim sapsarı bir tutam saç görüyorum. Jacob'ın babası sarışın; en azından bundan on beş sene önce beni, Jacob ve onun henüz doğmuş sarışın erkek kardeşi Theo ile birlikte bir başıma bırakıp gitmeden önce öyleydi.

"Seni *Theo* mu öldürdü?"

Jacob ayağa fırlayarak, "Dürüst olmak gerekirse anne, bu olayı bir anaokulu çocuğu bile çözebilirdi," diyor. Sahte kan yüzünün yanından aşağı süzülüyor, fakat o bunun farkında değil. Olay yeri incelemesine odaklandığında yanında top patlasa fark etmez diye düşünüyorum. Halının kenarındaki ayak izine doğru yürüyüp onu işaret ediyor. Şimdi, ikinci kez bakınca yerde Theo'nun alabilmek için aylarca para biriktirdiği Vans marka kaykay ayakkabısının baklava şeklinde bıraktığı izi ve ayakkabının altına yazılmış marka adının son iki harfini - NS - fark ediyorum. Jacob, "Mutfakta karşı karşıya gelindi," diye açıklıyor. "Savunma amacıyla telefonun fırlatılmasıyla ve benim oturma odasına kadar kovalanmam ve orada Theo tarafından zımbalanmam ile son buldu."

Bunu duyunca hafifçe gülümsemekten kendimi alamadım. "Bu terimi nereden duydun?"

"*CrimeBusters*, kırk üçüncü bölüm."

"Bilesin diye söylüyorum; bu, birine yumruk atmak demektir. Gerçek bir zımbayla vurmak demek değil."

Jacob ifadesiz bir suratla gözlerini kırpıştırarak bana bakıyor. Onun dünyasında mecazlara yer yok; bu, ona koyulan tanının başlıca özelliklerinden biri. Yıllar önce, Vermont'a taşınırken, buranın neye benzediğini sormuştu. Ben de ona etrafın yemyeşil olduğunu ve tepelerin tıpkı dalgalar gibi ardı ardına sıralandığını söylemiştim.

Bunun üzerine gözyaşlarına boğulmuştu. "*Ya dalgaların arasında boğulursak?*" diye ağlamıştı.

"Peki, cinayet sebebi neydi?" diye soruyorum ve o an Theo, sanki sahne sırası gelmişçesine, merdivenlerden fırtına gibi aşağıya iniyor.

"Nerede o çatlak?" diye bağırıyor.

"Theo, kardeşine bu şekilde hitap edemezsin..."

"Ancak benim odamdan bir şeyler çalmaya bir son verince ben de ona çatlak demeye bir son veririm, tamam mı?"

İçgüdüsel olarak onunla ağabeyi arasına giriyorum, hâlbuki Jacob ikimizden de bir kafa boyu daha uzun.

"Ben senin odandan hiçbir şey çalmadım," diyor Jacob.

"Öyle mi? Peki ya spor ayakkabılarıma ne demeli?"

"Ayakkabılıkta duruyorlardı," diye açıklıyor.

Theo ağzının içinden, "Geri zekâlı," diye söyleniyor. Jacob'ın gözlerinde şimşeklerin çaktığını fark ediyorum.

"Ben geri zekâlı değilim," diye hırlayarak kardeşine doğru atılıyor.

Kolumu uzatıp onu engelliyorum. "Jacob," diyorum, "Onun izni olmadan Theo'ya ait hiçbir şeyi almamalısın. Sana gelince Theo, bir daha ağzından o kelimenin çıktığını duymayacağım, yoksa spor ayakkabılarını bizzat *ben* alıp çöpe atarım. Anlaşıldı mı?"

Theo, "Ben gidiyorum," diye homurdanıyor ve ağır adımlarla kapıya yöneliyor. Bir dakika sonra kapının çarpıldığını duyuyorum.

Mutfağa giren Jacob'ın peşinden gidiyor ve bir köşeye çekilmesini izliyorum. Jacob aniden çok yavaş konuşmaya başlayarak "*Buradaki asıl sorun,*" diye mırıldanıyor, "*İletişim kurma yeteneğinden yoksun olmamız.*" Dizlerini kendine çekerek yere çöküyor.

Hissettiklerini ifade edecek kelimeleri bulamayınca, başkalarının sözlerine başvurur. Az önce söyledikleri de *Cool Hand Luke* filminden bir parça. Jacob izlediği bütün filmlerin repliklerini hatırlar.

Otizm teşhisi konmuş ve hastalığın en ağır türlerini taşıyan birçok çocuğun ebeveynleri ile tanışmışımdır. Asperger sendromu tanısı konan Jacob'dan tamamen farklı olan bu çocukların ebeveynleri, böylesine kendini iyi ifade edebilen, böylesine zeki, mikrodalga fırını parçalara ayırıp sadece bir saat içerisinde yeniden çalışır hale getirebilen bir oğlum olduğu için ne kadar şanslı olduğumu söylerler hep. Kendi dünyasına hapsolmuş, keşfedilecek daha büyük bir dünyanın farkında olmayan bir evlat sahibi olmaktan daha büyük bir ızdırap olamaz diye düşünürler. Bir de kendi dünyasına hapsolmuş ve hâlâ dış dünyayla ilişki kurmaya çalışan bir evlat sahibi olmayı denesinler bakalım. Herkes gibi olmak *isteyen* ama bunu nasıl yapacağını bir türlü bilemeyen bir evlat sahibi olmayı.

Rahatlasın diye elimi ona doğru uzatıyorum ama kendime hakim oluyorum; hafif bir dokunuş bile Jacob'ı olumsuz anlamda ateşleyebilir. El sıkışmaktan, sırtının sıvazlanmasından, başının okşanmasından hoşlanmaz. "Jacob," diye söze başlıyorum ve sonradan fark ediyorum ki suratını astığı filan yok. Üzerine eğildiği telefon ahizesini bana gösteriyor, böylece ahizenin üzerindeki siyah lekeyi görüyorum. Jacob neşeyle, "Parmak izini de fark etmedin," diyor, "Gücenme ama senden berbat bir olay yeri inceleme polisi olur." Bir parça kağıt havlu koparıp bunu lavaboda ıslatıyor. "Merak etme, tüm kanı temizleyeceğim."

"Theo'nun seni neden öldürmek istediğini söylemedin hâlâ."

"Ha, o mu?" diyerek omzunun üstünden bana bakıyor. Yüzüne şeytani bir gülümseme yayılıyor. "Spor ayakkabılarını çaldım da."

Bence Asperger kelimesi Jacob'da olan bir takım özelliklerden ziyade, onda olmayan özellikleri tanımlıyor. Sözcükleri yarım bırakmaya, göz teması kurmamaya, insanlarla iletişim kurmaktan kaçınmaya başladığında iki yaşında falandı. Bizi duyamıyordu ya da duymak istemiyordu. Bir gün bir baktım oyuncak kamyonunun yanında yerde yatıyor. Yüzü kamyondan sadece birkaç santim uzakta tekerlekleri çeviriyor. İşte o zaman kendi kendime *nerelere gittin*, diye düşündüm.

Onun davranışları için bahaneler üretiyordum. Her alışverişe gittiğimizde alışveriş arabasının dibinde büzüşmesinin nedeni süpermarketin soğuk olmasıydı. Kıyafetlerindeki etiketleri kesmek zorunda kalmamın nedeni ise hepsinin de fazlasıyla rahatsız edici olması. Anaokulundaki çocukların hiçbiriyle hiçbir şekilde iletişim kuramayınca onun için her şeyin serbest olduğu bir doğum günü partisi düzenledim, balon patlatmacadan tutun da körebeye kadar partilerde oynanan aklınıza gelebilecek her türlü oyun vardı. Parti başlayalı daha yarım saat olmuştu ki birden Jacob'ın ortada olmadığını fark ettim. Altı aylık hamileydim ve korkudan kendimi kaybettim; diğer anne babalar bahçeyi, sokağı ve evi aramaya başladılar. Onu bulan ise ben oldum. Bodrum katında oturmuş, durmadan bir videokaseti takıp çıkartıyordu.

Teşhis konulduğunda gözyaşlarına boğulmuştum. Sene 1995'ti ve otizme dair bildiğim tek şey Dustin Hoffman'ın *Yağmur Adam* filminde canlandırdığı karakterle sınırlıydı. İlk görüştüğümüz psikiyatriste göre Jacob sosyal iletişim ve davranış bozukluğu yaşıyordu, otizmin diğer türlerinin bir göstergesi olan konuşamama sıkıntısı onda yoktu. *Asperger* sözcüğünü ilk kez *duymamız* bundan yıllar sonra oldu; henüz kimse bu tanıyı koymamıştı. Ona bu tanı konulduğunda küçük oğlum Theo doğmuş ve eski kocam Henry de çoktan yanımızdan taşınmıştı. Eski kocam çalışmalarını evden yürüten bir bilgisayar programcısıydı ve Jacob'ın öfke nöbetlerine dayanamaz olmuştu; en ufak bir olay bile Jacob'ın kontrolünü kaybetmesine neden oluyordu: banyodaki biraz fazla parlak ışık, kargo kamyonunun çakıllı yolda ilerlerken çıkarttığı ses, sabah kahvaltıda yediği mısır gevreğinin kıvamı. Bense Jacob'la ilk zamanlarda ilgilenen terapistlerin - oğlumu o kendine ait küçük dünyasından çekip çıkartmak için sürekli evimize gelen bir grup insanın - peşinden koşup duruyordum. Henry bana, *"Yuvamı geri istiyorum,"* demişti, *"Seni geri istiyorum."*

Oysa ben davranış terapisi ve konuşma terapisi sonucunda Jacob'ın nasıl yeniden iletişim kurmaya başladığını fark edebiliyordum. Gelişimi kendi gözlerimle görebiliyordum. Hem bu durumda başka bir seçeneğim yoktu ki!

Henry'nin bizi terk ettiği gece Jacob ve ben mutfak masasında oturup bir oyun oynadık. Ben bir yüz ifadesi yapıyordum ve o da bu yüz ifadesine uyan duyguyu bilmeye çalışıyordu. İçten içe ağladığım halde gülümsedim ve Jacob'ın bana mutlu olduğumu söylemesini bekledim.

Henry artık yeni ailesiyle birlikte Silikon Vadisi'nde yaşıyor. Apple firması için çalışıyor ve her ay düzenli olarak nafakasını gönderse de oğlanlarla nadiren görüşüyor. Zaten Henry organizasyon yapmak konusunda her zaman başarılıydı. Bir de sayılar konusunda. Bir *New York Times* makalesini ezberleyip harfi harfine bundan alıntı yapabilme yeteneği - ki biz henüz sevgiliyken bu bana son derece seksi gelen bir akademik meziyetti - Jacob'ın daha altı yaşındayken tüm TV programını ezberlemesinden çok da farklı bir şey değildi aslında. Benim Henry'ye Asperger teşhisi koymam, ancak o gittikten yıllar sonra oldu.

Asperger sendromunun otizm kapsamına girip girmediği üzerine pek çok şey yazılıp çiziliyor ama dürüst olmak gerekirse, benim için değişen pek bir şey yok. Bu terim Jacob'ın kim olduğunu açıklayabileceğimiz bir etiketten ziyade, okulda ihtiyacı olan yeri sağlamak için kullandığımız bir ifade. Onunla karşılaşacak olsanız, ilk başta üstündeki gömleği değiştirmeyi unutup iki gündür aynı şeyi giydiğini ya da saçını taramayı unuttuğunu zannedebilirsiniz. Onunla konuşacak olsanız, sohbeti sizin başlatmanız gerekir. Gözlerinizin içine bakmaz. Kısa bir an için bile olsa bir başkasıyla konuşmak üzere onunla konuşmaya ara verecek olsanız, bir bakarsınız Jacob odadan çıkıp gitmiş.

Cumartesileri Jacob'la birlikte gıda alışverişine gideriz.

Bu onun rutininin bir parçasıdır, yani bu işi yapmayı nadiren ihmal edebileceğimiz anlamına gelir bu. Hayatına girecek yeni herhangi bir şeyin ona daha önceden bildirilmesi ve o şey için hazırlanması gerekir; bu ister bir dişçi randevusu olsun, ister çıkılacak bir tatil, isterse de dönemin ortasında başka okuldan nakil olup matematik sınıfına katılacak yeni bir öğrenci. Hazırladığı sahte olay

yerini saat on bir olmadan temizleyeceğini biliyordum, çünkü tam o saatte Townsend Gıda Pazarı önüne Bedava Promosyon standı kurulurdu. Bedava ürünler dağıtan görevli artık Jacob'ı sima olarak tanıyordu ve genellikle ona fazladan iki mini börek, pide ya da o hafta ne dağıtıyorsa ondan verirdi.

Theo daha dönmediği için ona bir not bıraktım, aslında o da en az benim kadar rutini iyi biliyor. Ben mantomu ve çantamı aldığımda Jacob çoktan arabanın arka koltuğuna geçmiş bile. Arkada oturmayı seviyor, çünkü orada istediği kadar yayılabiliyor. Ehliyeti yok, aslında on sekiz yaşında olduğu ve yasalara göre iki sene önce ehliyet almaya hak kazandığı için bu konu üzerinde sürekli tartışıp duruyoruz. Bir trafik ışığının tüm mekanik işleyişine hakim ve muhtemelen bozup yeniden yapabilir bile ama birden fazla arabanın farklı yönlerden gelmekte olduğu bir kavşakta nerede durup nerede hareket etmesi gerektiğini hatırlayabileceğinden emin değilim.

Geri geri çıkarken, "Hangi ödevin kaldı?" diye soruyorum.

"Aptal İngilizce."

"İngilizce aptal değildir," diyorum.

"Ama İngilizce *öğretmenim* aptal." Yüzünü buruşturuyor. "Bay Franklin ödev olarak en sevdiğimiz ders hakkında bir kompozisyon yazmamızı istedi, ben de öğle yemeği hakkında yazmak istedim ama bana izin vermedi."

"Neden ki?"

"Öğle yemeğinin bir ders olmadığını söyledi."

Gözlerimi ona çevirdim. "*Değil* zaten."

"Tamam da," diyor Jacob, "Okula ders öğrenmeye gidiyoruz. Eğer bir ders değilse neden okulda öğle yemeği var? Öğretmenin bunu açıklayabilmesi gerekmez mi?"

Gülmemi zor tutuyorum. Jacob'ın dünyayı düz mantıkla, kelimesi kelimesine algılaması, duruma göre bazen komik, bazen de üzüntü verici olabiliyor. Dikiz aynasından başparmağını araba

camına yapıştırdığını görüyorum. "Parmak izi almak için fazla soğuk," diyorum düşünmeden; bu onun bana öğrettiği bir bilgi aslında.

"Peki, bunun nedenini biliyor musun?"

"Şey." Ona bakıyorum. "Sıcaklık donma seviyesinin altında olduğunda delil bozuluyor?"

"Soğuk ortamlarda ter gözenekleri küçülür," diyor Jacob, "Bu yüzden salgılama azalır ve sonucunda madde yüzeye yapışmaz, camın üzerinde o görünmeyen parmak izini bırakmaz."

"İkinci tahminim de buydu," diye ona takılıyorum.

Ona eskiden benim küçük dâhim derdim, çünkü çok ufakken bile az öncekine benzer bir açıklama yapıverirdi. Hatırlıyorum da daha dört yaşındayken bir keresinde tam yanımızdan bir postacı geçtiği sırada bir doktor tabelasını okumuştu. Adam durup bakmaktan kendini alamamıştı, neticede insan daha okula bile gitmeyen bir çocuğun *gastroenteroloji* kelimesini şakır şakır okuduğuna her zaman tanık olmazdı.

Arabayı park yerine çekiyorum. Çok uygun bir park yerini es geçiyorum, çünkü parlak turuncu bir otomobilin yanında ve Jacob turuncuyu hiç sevmez. Biz o otomobilin yanından geçip gidene dek endişeyle nefesini tuttuğunu hissedebiliyorum. Aracımızı park edip iniyoruz ve Jacob alışveriş arabası almaya koşuyor, sonra da içeriye giriyoruz.

Promosyon standının her zamanki yerinde bu defa kimse yok.

"Jacob," diyorum hemen, "O kadar da önemli bir şey değil bu."

Jacob saatine bakıyor. "Saat on bir on beş. Görevli kız her zaman saat on birde gelir ve on ikide de buradan ayrılır."

"Bir şey olmuştur mutlaka."

Yakınımızda havuç kasalarını istifleyen bir görevli, "Ayağından bir operasyon geçirdi," diyor, "Dört hafta sonra işe dönebilecek."

Jacob'ın eli istemsizce bacağına vurmaya başlıyor. Bu durum tam bir nöbete dönüşmeden önce Jacob'ı civardan uzaklaştırmam mı, yoksa onunla konuşmaya çalışmam mı daha az tantanaya neden

olur diye karar vermeye çalışarak etrafa bakıyorum. "Hani Bayan Pinham zona çıkartınca üç hafta okula gelememişti ve bunu sana daha önceden haber verememişti, hatırlıyor musun? İşte, bu da aynı şey."

"Ama saat on bir on beş," diyor Jacob.

"Bayan Pinham iyileşmişti, öyle değil mi? Ve her şey normale dönmüştü."

Artık havuçları istifleyen adam da bize bakıyor. Hem neden bakmayacak ki? Jacob dışarıdan tamamen normal bir delikanlı gibi *görünüyor*. Zeki olduğu aşikâr. Fakat günü alt üst olduğunda hissettiklerini ancak bana bir gökdelenden atlamam gerektiği söylenecek olsa hissedebilirdim gibime geliyor.

Jacob'ın boğazından boğuk bir hırıltı yükselince artık geri dönüşü olmayan o yola girdiğimizi anlıyorum. Benden uzaklaşarak turşu kavanozlarının ve sosların olduğu bir rafa çarpıyor. Birkaç şişe yere düşüyor ve kırılan cam Jacob için son damla oluyor. Aniden avaz avaz bağırmaya başlıyor; artık hayatımın müziği olmuş tiz perdeden bir ses bu. Etrafındaki hiçbir şeyi görmeden hareket ediyor, ona dokunmaya kalktığım an bana vuruyor.

Sadece otuz saniye; gel gelelim o otuz saniye insana bir ömür gibi gelebiliyor, hele ki herkesin ilgi odağı konumundaysanız ve sadece sizin ağırlığınız altında sakinleşeceğinizi bildiğiniz bir seksenlik oğlunuzu üzerine abanarak çaresizce yerde tutmaya çalışıyorsanız. Dudaklarımı kulağına dayıyorum. "*I shot the sheriff,*" [Şerifi ben vurdum] diye şarkı söylemeye başlıyorum, "*But I didn't shoot no deputy...*" [Ancak yardımcısını vurmadım...]

Küçüklüğünden beri bu Bob Marley şarkısı onu yatıştırırdı. Sadece onun biraz olsun sakin kalabilmesini sağlamak için yirmi dört saat boyunca bu şarkıyı çaldığım olurdu; Theo bile daha üç yaşına gelmeden tüm sözlerini ezberlemişti. Şarkıyı duyunca Jacob'ın kaslarındaki gerginlik yavaş yavaş azalıyor, kolları iki yanında hareketsiz kalıyor. Gözünün kenarında tek bir damla yaş beliriyor. "*I shot the sheriff,*" [Şerifi ben vurdum] diye fısıldıyor, "*But I swear it was in self-defense.*" [Ama yemin ederim kendi canımı korumak içindi]

Yüzünü ellerimin arasına alıyorum ve onu gözlerime bakmaya zorluyorum. "Şimdi iyi misin?"

Sanki çok ciddi bir iş yapıyormuş gibi bir an tereddüt ediyor. "Evet."

Doğrulup turşu sularının ortasına diz çöküyorum hiç farkında olmadan. Jacob da uzandığı yerden doğruluyor ve dizlerini göğsüne çekerek oturuyor.

Etrafımızda bir kalabalık toplanmış. Havuçları istifleyen görevlinin yanı sıra marketin müdürü, birkaç müşteri ve yanaklarında aynı tarz çiller olan ikiz kızlar, hepsi birden Jacob'a bakıyorlar. Gözlerinde bacağımıza dolanan bir köpek gibi nereye gitsek peşimizden gelen o korku ve acıma dolu ifade var. Jacob karıncayı bile incitmez; hem gerçek anlamıyla hem de mecazi anlamıyla. Onun üç saatlik bir araba yolculuğu boyunca ellerini siper ederek bir örümceği koruduğunu, böylece gideceğimiz yerde onu serbest bıraktığını gördüm ben. Ama bir yabancıysanız ve uzun boylu, kaslı bir erkeğin raflara yumruklar savurduğuna tanık oluyorsanız, ona bakıp sadece canının biraz sıkkın olduğunu düşünmezsiniz. Onun saldırgan olduğunu düşünürsünüz.

"Oğlum otistik," diye kızgın bir şekilde bağırıyorum, "Başka sorunuz var mı?"

Bu durumlarda en çok işe yarayan şeyin öfke olduğunu keşfettim artık. İnsanların sanki bir tren kazası görmüşçesine sabitledikleri bakışlarını başka yöne çevirmeleri için ihtiyaç duydukları elektrik şoku bu oluyor. Müşteriler sanki hiçbir şey olmamış gibi portakalları seçmeye ve dolmalık biberleri alışveriş arabalarına doldurmaya dönüyorlar. İki küçük kız süt ürünlerinin bulunduğu tarafa yönleniyor. Havuçları istifleyen adam ve müdür benimle göz teması kurmaktan kaçınıyorlar, bu benim de işime geliyor. Onların marazi meraklarıyla nasıl baş edeceğimi biliyorum; benim gardımı asıl düşüren şey, iyilik görmek olurdu.

Ben alışveriş arabasını iterken Jacob da arkamdan ayağını sürüyerek geliyor. Eli hâlâ yanında arada bir hareketleniyor ama kendisini kontrol edebiliyor artık.

Jacob'a dair en büyük ümidim, artık buna benzer anları yaşamaması.

En büyük korkumsa, buna benzer anları *hep* yaşayacak olması. Bense her zaman yanında olup insanların onun hakkında en kötüsünü düşünmelerine engel olamayacağım.

Theo

Bugüne dek yüzüme yirmi dört dikiş atılması gerekti, ağabeyim sağ olsun. Bunlardan on tanesi sol kaşımdan aşağı doğru inen bir iz bıraktı, Jacob daha ben sekiz aylıkken mama sandalyemi devirmiş. Diğer on dördü ise çenemde; 2003 Noel'inde aptal bir hediyeyi açarken o kadar heyecanlanmıştım ki paket kağıdını buruşturmuştum ve ses Jacob'ı kudurtmuştu. Aslında bunları size anlatmamın ağabeyimle bir alakası yok. Bunları anlatıyorum, çünkü annem hep Jacob'ın saldırgan biri olmadığını söyler ama ben annemin kendisini kandırdığının canlı bir kanıtıyım.

Benden hep Jacob için fedakârlık yapmam beklenir, evimizin yazılı olmayan kurallarından biridir bu. İşte bu yüzden, dönüş levhasının olduğu bir yerden sırf bu levha turuncu rengi nedeniyle Jacob'ın balataları sıyırmasına neden olur diye dönmeyiz (şaka gibi değil mi?) ve benim okula on dakika geç kalmam kimsenin umurunda olmaz. Sonra *her zaman* banyoya ilk o girer, çünkü bundan bin sene önce ben daha bebekken Jacob banyoya benden önce girmiş bir kere ve kurulan düzeninin bozulmasını kaldıramaz. Mesela on beş yaşını bitirdiğimde Motorlu Taşıtlar Dairesi'nden geçici ehliyetimi almak için randevu almıştım ama Jacob'ın bir çift spor ayakkabı alma konusunda kriz geçirmesi nedeniyle bu randevu iptal edildiğinde yine benden anlayış göstermem beklenmişti. Asıl sorun, beni Motorlu Taşıtlar Dairesi'ne götürmesi için annemi ikna ettiğim diğer üç seferde de hep bir şeylerin çıkmasıydı ve en sonunda pes edip bunu istemekten vazgeçtim. Böyle giderse, otuz yaşına gelene dek kaykayımdan başka taşıt kullanamayacağım.

Jacob ve ben çocukken bir keresinde evimizin yakınlarındaki gölde şişme botumuzla oynuyorduk. Benden üç yaş büyük olmasına ve en az benim kadar yüzme dersi almış olmasına rağmen Jacob'a göz kulak olmak benim görevimdi. Botu ters çevirmiş ve

yüzüp altına girmiştik, botun altında hava ağır ve rutubetliydi. Jacob o zamanlar kafayı bozduğu dinozorlar hakkında konuşmaya başladı, bir türlü susmak bilmiyordu. Birden paniğe kapıldım. O daracık alandaki tüm oksijeni emip tüketiyordu. Botu kolumla itip kaldırmaya çalıştım ama plastik adeta suyun yüzeyine yapışmış gibiydi ki bu da benim iyice paniklememe neden oldu. Tabii şimdi dönüp baktığımda fark ediyorum ki yüzerek botun altından çıkabilirmişim ama o anda bu aklıma gelmedi. O sırada tek bildiğim şey nefes alamadığımdı. İnsanlar bana Asperger sendromu olan bir ağabeyle birlikte büyümenin nasıl bir şey olduğunu sorduklarında aklıma gelen budur işte, ancak yüksek sesle verdiğim cevap normalden hiçbir farkı olmadığı şeklindedir.

Ben de aziz sayılmam tabii. Bazen Jacob'ı çileden çıkartmak için bazı şeyler yapıyorum, çünkü bu son derece kolay. Mesela dolabını açıp tüm giysilerin yerlerini karıştırıyorum ya da dişlerini fırçaladıktan sonra kapağı bulamasın diye diş macununun kapağını saklıyorum. Ama sonunda annem için üzülüyorum, Jacob'ın nöbetlerinin ceremesini hep o çekiyor çünkü. Jacob ve benim uyuduğumu düşündüğü zamanlarda onun ağladığını duyuyorum bazen. İşte o zamanlar böyle bir hayatın aslında onun da tercihi olmadığını hatırlıyorum.

Bu yüzden Jacob'ın hayatına müdahale ediyorum. Fazlasıyla ayrıntıya girerek insanların onu garipsemesine sebep olduğunda sohbeti kesip Jacob'ı fiilen oradan uzaklaştıran ben oluyorum. Fazlasıyla gergin olarak bindiği bir otobüste kanat çırpar gibi kollarını hareket ettirmeye başladığında bunu kesmesini söyleyen de yine ben oluyorum, çünkü bu hareket onu tam bir kaçık gibi gösteriyor. Kendi dersime gitmeden önce onun sınıflarına uğruyorum ki öğretmenlerine evde soya sütü bittiği için Jacob'ın zor bir sabah geçirdiğini bildirebileyim. Diğer bir deyişle, ondan büyük olmadığım halde bir ağabey gibi davranıyorum. Bunun adil olmadığını düşündüğüm, kanın beynime sıçradığı anlarda ise oradan uzaklaşıyorum. Eğer odam yeterince uzak gelmezse kaykayıma atlıyorum ve basıp bir yerlere gidiyorum; ev diye adlandırmak zorunda olmadığım herhangi bir yere.

Bu öğleden sonra, ağabeyim beni kendi uydurduğu olay yerinde bir fail olarak gösterdiğinde de bunu yaptım. Size karşı dürüst olacağım. Mesele sormadan spor ayakkabılarımı almış olması, hatta saç fırçamdan gizlice saç tellerimi çalmış olması (her ne kadar kulağa *Kuzuların Sessizliği*'ni anımsatacak kadar korkutucu gelse de) değildi. Asıl mesele, Jacob'ı kafasındaki sahte yaradan süzülen mısır şurubundan yaptığı kanlar içinde mutfakta gördüğümde ve tüm kanıtlar da beni işaret ederken bir an için *keşke gerçekten öyle olsa* diye düşünmemdi.

Oysa Jacob olmasaydı hayatımın çok daha kolay olacağını söylememe izin yok. Bunu düşünmeme bile izin yok. Bu da evimizin yazılı olmayan diğer kurallarından biri. Böylelikle montumu kaptığım gibi evden dışarı çıkıyorum; hâlbuki dışarısı eksi altı derece ve rüzgar yüzümü bıçak gibi kesiyor. Kaykay parkında kısa bir süre için duruyorum. Burası bu aptal kasabada polislerin kaymaya izin verdiği tek yer. Gerçi kışın bunun pek de bir anlamı olmuyor, zira Vermont eyaletinin Townsend isimli bu kasabasında neredeyse yılın dokuz ayında mevsim kış.

Dün gece beş santim kadar kar yağmış ama parka vardığımda snowboard'la merdivenlerden kaymaya çalışan bir çocuk görüyorum. Arkadaşı elinde cep telefonuyla hareketi kaydediyor. Bu ikisini okuldan tanıyorum ama aynı dersleri almıyoruz. Aslında ben tam manasıyla kaykaycılığa tezat bir kişilik sergiliyorum. Üniversiteye yönelik zor derslerin tümünü alıyorum ve not ortalamam da 5 üzerinden 3,98. Bu durum beni kaykay camiası arasında bir kaçık gibi gösteriyor, giyim tarzım da buna katkıda bulunuyor tabii; kaykay merakım yüzünden de çalışkanlar arasında bana kaçık gözüyle bakılıyor.

Kayan çocuk kıç üstü düşüyor. Arkadaşı, "Bunu YouTube'a koyacağım kanka," diyor.

Parkı geçip kasabanın içlerine doğru ilerleyerek bir yılan gibi kıvrılan bu caddeye ulaşıyorum. Caddenin tam ortasında şu zencefilli kurabiye hamurundan yapılan evlere benzeyen bir ev var - sanırım buna Viktoryen mimarisi deniyor. Ev mor renkte boyanmış ve

bir tarafından ufak bir kule gökyüzüne uzanıyor. Sanırım ilk başta beni çeken de bu kule oldu - yani Rapunzel dışında kimin evinde kule olur ki? Oysa bu kulede yaşayan kişi yaklaşık on-on bir yaşlarında bir kız ve kendisinden beş yaş kadar küçük bir erkek kardeşi var. Anneleri yeşil bir Toyota van kullanıyor ve babaları da doktor gibi bir şey olsa gerek, çünkü iki defadır işten eve doktor önlüğüyle geldiğini görüyorum.

Son günlerde oraya çok gider oldum. Genellikle salon penceresinin önüne çömeliyorum. Oradan hemen her şeyi görebiliyorum; çocukların ev ödevlerini yaptıkları yemek masasını ya da annenin yemek pişirdiği mutfağı. Kadın bazen pencereyi biraz aralıyor ve ben de neredeyse yedikleri şeyin tadını alacak gibi oluyorum.

Ama bu öğleden sonra evde kimse yok. Bu sebeple kendimi biraz fazla cüretkâr hissediyorum. Hâlâ gündüz olmasına ve hâlâ caddeden arabalar gelip geçmesine rağmen evin arkasına dolanıyorum ve bahçedeki salıncağa oturuyorum. Zincirleri kendi etrafımda döndürüp sonra da çözüyorum, oysa bu tarz şeyler için yaşım fazlasıyla büyük. Sonra da arka verandaya gidip kapıyı açmayı deniyorum.

Açılıyor.

Bu yaptığım doğru değil, bunu çok iyi biliyorum. Yine de içeriye giriyorum.

Ayakkabılarımı çıkartıyorum, çünkü görgü kuralları bunu gerektirir. Onları girişteki paspasta bırakıyorum ve mutfağa giriyorum. Lavabonun içinde kirli mısır gevreği kaseleri var. Buzdolabını açıyorum ve istiflenmiş saklama kaplarına bakıyorum. Dünden kalmış lazanya var.

Bir kavanoz fıstık ezmesini alıp kokluyorum. Bu sadece hayal gücümün bir oyunu mu, yoksa bizim evdeki fıstık ezmesinden daha mı güzel kokuyor?

Parmağımı daldırıp tadına bakıyorum. Sonra kalbim hızla atarken kavanozu mutfak tezgâhına götürüyorum; yanına da bir kavanoz reçel ekliyorum. Tezgâhta duran ekmekten iki dilim alıyor ve bir bıçak bulana kadar çekmeceleri karıştırıyorum. Sanki bu mutfakta

her zaman bunu yaparmışım gibi kendime fıstık ezmeli ve reçelli bir sandviç yapıyorum.

Yemek odasında küçük kızın yemek yerken hep oturduğu sandalyeye oturuyorum. Sandviçimi yerken annemin tepside koca bir kızarmış hindi ile mutfaktan çıkıp geldiğini hayal ediyorum. Kendini suçlu hissettiği için her ay bir çek yollayan bir sperm bağışçısı yerine gerçek bir babam varmış gibi yaparak yüksek sesle, "Şuna bak baba," diyorum solumda duran boş sandalyeye dönerek.

"Okul nasıl?" diye soruyor hayalimde.

"Biyoloji sınavından yüz aldım."

"Bu harika. Benim gibi tıp okursan hiç şaşırmam."

Bu görüntüyü kafamdan silmek için başımı hızla iki yana sallıyorum. Böyle düşüncelere daldığıma göre ya kendimi bir televizyon dizisinde falan sanıyorum ya da şu ayı ailesinin evine giren küçük kız hakkındaki *Küçük Kız ve Üç Ayı* masalındaki gibi davranmaya başladım.

Jacob eskiden geceleri bana kitap okurdu. Aslında yaptığı tam olarak bu değildi. Daha çok kendi kendisine okuyordu, daha doğrusu okumuyor, zaten ezberlediği kısımları yüksek sesle tekrarlıyordu. Ben de o sırada onunla aynı yerde bulunduğum için dinlemekten başka şansım olmuyordu. Aslında bundan hoşlanıyordum. Jacob konuşurken sanki her cümlenin bir melodisi varmış gibi sesi yükselip alçalırdı. Her ne kadar bu normal bir sohbette kulağa tuhaf gelse de söz konusu olan bir masal olunca bir şekilde işe yarıyordu. *Küçük Kız ve Üç Ayı* adlı masalı dinlediğimi ve kızın başarısız bir insan olduğunu düşündüğümü hatırlıyorum. Eğer kartlarını doğru oynasaydı o evde kalmaya devam edebilirdi.

Geçen sene bölge lisesine kayıt olduğumda yeni bir başlangıç yapma şansım doğmuştu. Okulda diğer kasabalardan gelen ve benim hakkımda hiçbir şey bilmeyen çocuklar vardı. İlk hafta bu çocuklardan ikisiyle, Chad ve Andrew ile takılmaya başladım. Birlikte ders alıyorduk ve çok da havalı görünüyorlardı. Dahası Townsend'de değil, Swanzey'de yaşıyorlardı ve ağabeyimle

de hiç karşılaşmamışlardı. Fen bilimleri hocasının paçası beş santim kısa olan pantolonuna gülüp öğlen yemeklerini beraber yiyorduk. Hafta sonu iyi bir film varsa birlikte gidelim diye plan bile yapmıştık. Ama sonra bir gün yemekhanede otururken Jacob çıkageldi, çünkü fizik ödevini manyakça kısa bir sürede bitirmiş ve hocası da ona erken çıkması için izin verince o da doğrudan beni bulmaya gelmişti. Onu arkadaşlarımla tanıştırıp üst sınıftan olduğunu söyledim. Aslında bu benim ilk hatam oldu; Chad ve Andrew büyük sınıflardan birileriyle takılma fikrinden o kadar etkilendiler ki Jacob'a ardı ardına sorular sormaya başladılar. "Hangi sınıftasın, bir spor takımında oynuyor musun?" Jacob, "On birinci sınıftayım," dedi ve sonra da onlara spor yapmaktan pek hoşlanmadığını söyledi. "Ben adli tıbba ilgi duyuyorum," dedi, "Dr. Henry Lee'yi duydunuz mu hiç?" Sonra da temiz bir on dakika boyunca O.J. Simpson, Scott Peterson ve Elizabeth Smart davaları gibi önemli davalar üzerinde çalışan Connecticut'lı patolog hakkında zırvaladı durdu. Sanırım kan lekesi analizi hakkında konuşmaya başladığı sırada artık Chad ve Andrew'ı kaybetmişti. Ertesi gün derste laboratuvar eşimizi seçerken beni hızla başlarından savdıklarını söylememe gerek yok herhalde.

Sandviçimi bitirip yemek masasından kalkıyorum ve üst kata çıkıyorum. Üst kattaki ilk oda oğlanınki ve odanın tüm duvarları dinozor posterleri ile kaplı. Çarşaflarda fosforlu pterodaktil resimleri var ve yerde de yan yatmış, uzaktan kumandalı bir T-rex duruyor. Bir an için donakalıyorum. Jacob şimdilerde adli tıp konusuyla nasıl ilgiliyse, bir zamanlar da dinozorlara aynı ölçüde düşkündü. Bu odanın sahibi küçük çocuk acaba Utah'ta bulunan terizinosauridin Freddy Krueger'ın ellerine benzeyen kırk santim büyüklüğünde pençeleri olduğunu anlatabilir mi size? Ya da neredeyse hiç dağılmamış halde bulunan ilk dinozor iskeletinin bir hadrosaura ait olduğunu ve 1858'de New Jersey'de bulunduğunu?

Hayır, bu odanın sahibi yalnızca küçük bir çocuk; Asperger sendromu olmayan bir çocuk. Sadece geceleri pencerelerinden içeriye bakarak ve aileyi izleyerek bunu anlayabiliyorum. Bunu biliyorum,

çünkü insanın içini ısıtan sarı duvarları ile o mutfak benim kaçıp kurtulmak istediğim bir yer değil, olmak istediğim yer.

O an aklıma bir şey geliyor. Jacob'la birlikte gölde şişme botun altında oynadığımız ve benim nefes alamayıp botu üstümüzden atamadıkça panik olmaya başladığım o günü. Jacob botu şişirmeye yarayan hava girişinin kapağını bir şekilde açmış ve kollarını göğsümden bağlayıp beni yukarı doğru kaldırarak bottan boşalan havayı ciğerlerime çekmemi sağlamıştı. Beni kıyıya çekmiş ve ben titremem geçip de yeniden konuşabilecek hale gelene dek yanımda oturmuştu. Bu benim ona değil de, onun *bana* göz kulak olduğunu hatırladığım son andı.

Bulunduğum odanın bir duvarı üstlerinde elektronik oyunların dizildiği sıra sıra raflarla dolu. En çok Wii ve Xbox var, bunlara ek olarak birkaç tane de Nintendo DS sıralanmış. Bizim evde oyun konsolu bulunmuyor, paramız bunları almaya yetmiyor. Jacob'ın kahvaltıda alması gereken ıvır zıvır - tüm o haplar, iğneler, vitamin takviyeleri - bir servet tutuyor ve dahası Jacob'ın sosyal beceri eğitmeni Jess'e para ödeyebilmek için annemin ek iş olarak editörlük yaptığını, bazen sabahlara kadar çalıştığını da biliyorum.

Sessiz caddeden gelen bir otomobil gürültüsü duyuyorum ve pencereden dışarı bakınca arabayı görüyorum: Yeşil van garaj yoluna dönüyor. Uçarak merdivenlerden iniyor, mutfaktan geçip arka kapıdan çıkıyorum. Çalılıklara saklanıp nefesimi tutuyorum ve arabadan ilk olarak hokey kıyafetleri içindeki çocuğun indiğini görüyorum. Sonra ablası iniyor, en son olarak da anne ve babaları. Baba, bagajdan bir spor çanta alıyor ve hep birlikte eve giriyorlar.

Yola kadar yürüyor ve kaykayıma binip zencefilli kurabiye evden uzaklaşıyorum. Kabanımın iç cebinde son dakikada aldığım Wii oyunu var, bir Super Mario oyunu. Kasetin altında kalbim güm güm atıyor.

Bu oyunu oynayamam. Aslında oynamayı gerçekten istemiyorum bile. Oyunu almamın tek nedeni, bunun kaybolduğunu hiç fark etmeyecek olmaları. Bu kadar çok oyunları varken *nasıl* anlayabilirler ki?

Jacob

Otistik olabilirim ama size annenizin otuz ikinci doğum gününün haftanın hangi gününe denk geldiğini söyleyemem. Kafamdan logaritma işlemleri yapamam. Çim ekilmiş bir alana bakıp orada 6446 tane yaprak olduğunu söyleyemem. Diğer taraftan size şimşekler, polimeraz zincir reaksiyonu, ünlü film replikleri ve Erken Tebeşir döneminde yaşayan dinozorlar hakkında bilmek istediğiniz ne varsa anlatabilirim. Periyodik cetveli hiç çaba sarf etmeden ezberledim, kendi kendime Orta Mısırca okumayı öğrendim ve calculus hocamın bilgisayarını tamir etmesine yardım ettim. Parmak izi analizinde kullanılan parmak ucundaki kabartma çizgilerin ayrıntısı hakkında ya da bu analizin bir bilim mi yoksa sanat mı olduğu üzerine dakikalarca konuşabilirim. (Örneğin, tek yumurta ikizlerinin DNA'sı tıpatıp birbirinin aynıdır, bunu bilimsel analize dayanarak biliyoruz. Fakat parmak izleri Galton detayları bakımından farklılık gösterir; siz savcı olsanız delil olarak hangisini sunmayı tercih ederdiniz? Yine konudan uzaklaştım.)

Bu yeteneklerim aslında beni bir kokteylde partinin en sevileni yapabilirdi, tabii eğer ben (a) içki içseydim, ki içmem, ya da (b) kokteyl olsun olmasın beni bir partiye davet edecek arkadaşlarım olsaydı. Annem, bana bunu şu şekilde açıklamıştı: Gözlerini ayırmadan sana bakan birinin gelip sana saniyede 1,5 ila 7,5 metre hızla hareket eden nesnelerin neden olduğu orta hız etkisiyle sıçrayan kan lekesinin, silah ya da patlayıcıların neden olduğu yüksek hız etkisiyle sıçrayan bir kan lekesinden nasıl farklı olduğu hakkında konuştuğunu hayal et. Ya da daha da kötüsü konuşan kişinin sen olduğunu ve karşında sohbetinin kurbanı olan kişi umutsuzca kaçmaya çabalarken hiçbir şekilde onun verdiği ipuçlarını anlamadığını düşün.

Asperger, anne babaların insanlar haylaz çocuklarını antisosyal değil de dâhi olarak nitelesinler diye dillerine doladıkları moda bir zihinsel bozukluk olmadan çok önce bana bu teşhis konmuştu. Dürüst olmak gerekirse okulumdaki pek çok çocuk *America's Next Top Model* adlı yarışmaya katılan aday sayesinde artık Asperger'in ne demek olduğunu biliyor. Pek çok insan onunla bir ilişkimiz olacağını düşünmüş olacak ki bana ondan bahsettiler. Bana gelince bu kelimeyi yüksek sesle telaffuz etmemeye çalışıyorum. *Asperger*. Sanki dandik bir hamburger markası gibi gelmiyor mu kulağa? Asperger; eşek etinden yapılma hamburgerlerimizi tattınız mı?

Annem ve erkek kardeşim Theo ile birlikte yaşıyorum. Kardeşimle aynı gen havuzundan geliyor olmamızı çok tuhaf buluyorum, çünkü özellikle uğraşsak ancak bu kadar birbirimizden farklı olabilirdik. Zıt kutuplar gibiyiz: Onun saçları altın sarısı ve ipek gibi, benim saçlarım ise simsiyah ve üç haftada bir düzenli olarak kestirmezsem çalı gibi uzar gider (aslında saçımı üç haftada bir kestirmemin asıl nedeni, üç rakamının dördün aksine daha güzel ve güvenli bir sayı olması, hem ancak önceden bilip kendimi hazırlarsam saçıma birinin dokunmasına katlanabiliyorum). Theo genellikle başkalarının kendisi hakkında ne düşündüğünü pek merak eder; bense başkalarının benim hakkımda ne düşündüklerini zaten *bilirim*; ben karşımdaki insanın burnunun dibine giren ve sürekli konuşan tuhaf çocuğum. Theo çoğu kez rap müzikten başka bir şey dinlemez, oysa bu müzik benim sadece başımı ağrıtır. Sanki tekerlekler ayaklarının altına yapışıkmış gibi kaykay kullanır. Bunu bir iltifat olarak söylüyorum, çünkü ben yürürken sakız çiğnemeyi bile beceremem. Ayrıca sanırım Theo pek çok sıkıntıya kolaylıkla katlanabiliyor. Bense planlar istediğim gibi gitmez ve günlük rutinimdeki bir şey değişirse hemen huysuzlaşırım ve bazen olanları kontrol edemem. Birden içimden bir Hulk çıkıverir; çığlık atarım, küfrederim, eşyalara vururum. Theo'ya hiç vurmadım ama ona bir şeyler fırlattığım ve bazı eşyalarını kırdığım oldu. Bunlardan en önemlisi Theo'nun gitarıydı, hatta sonra annem bunu önümüzdeki üç yıl boyunca faiziyle bana ödetti. Bir de benim dürüstlüğümün cezasını en çok çeken kişi Theo olur:

1. DURUMA ÖRNEK

Theo üzerinde iç çamaşırını gösterecek kadar düşük belli bir kot, kendisine iki beden büyük bir sweatshirt ve boynunda da tuhaf bir madalyon ile mutfağa girer.

Theo: N'abersin?

Ben: İyidir kanka. Belki farkında değilsin ama banliyöde oturuyoruz biz, zenci mahallesinde değil. Tupac'i Anma Günü falan mı bugün yoksa?

Sürekli olarak anneme kardeşimle hiçbir ortak yanımız olmadığını söylerim ama annem bunun günün birinde değişeceği konusunda ısrarcı. Aklını kaçırdı herhalde zavallı kadın.

Hiç arkadaşım yok. Diğer çocukların alayları ben daha anaokulundayken, gözlük takmamla birlikte başlamıştı. Öğretmenim sınıfın en popüler çocuğunun da sahte gözlükler takmasını sağlamıştı, böylece iletişim kurabileceğim biri olacaktı ama sonradan anlaşıldı ki oğlan arkeopteriksin tarih öncesi çağlara ait bir kuş mu yoksa bir dinozor mu olduğu konusunu tartışmayı hiç mi hiç istemiyordu. Bu arkadaşlığın bir günden az sürdüğünü söylememe gerek yok herhalde. Artık çocukların gidip başka yere oturmamı söylemelerine alıştım. Hafta sonlarında beni evine davet eden birileri hiç olmadı. Diğer insanların kolaylıkla anladığı sosyal ipuçlarını ben anlayamıyorum. Bu yüzden sınıftan biriyle konuşuyorsam ve o bana, "Dostum, saat de biri geçmiş ha," dediğinde saatime bakıp ona evet, *gerçekten* de saat biri geçmiş diyorum. Oysa o, benden uzaklaşmanın kibar bir yolunu bulmaya çalışıyor o esnada. İnsanların asıl söylemek istediklerini neden doğrudan söylemediklerini anlayamıyorum. Yeni yerleştikleri ülkenin dilini öğrenen, ancak deyimlere gelince afallayıp kalan göçmenler gibiyim. (Düşünsenize, ana dilinin konuşulmadığı bir ülkede yaşayan biri kendisine, "Resmin bütününü görmek lazım," dendiğinde nasıl olur da bunun bir resim ya da fotoğrafla hiçbir ilgisi olmadığını anlayabilir ki?) Benim için sosyal iletişim becerisi gerektiren durumlarla karşı karşıya gelmek - ister okulda olsun, ister bir Şükran Günü yemeğinde ya da sinemada bilet kuyruğunda - Litvanya'da konuşulan dili bilmeden Litvanya'ya

gitmekten farksız. Mesela biri tutup da bana hafta sonunda ne yapacağımı sorarsa buna Theo kadar kolaylıkla cevap veremem. Ne kadar bilgi vermem gerektiğini kestiremem ve adım adım hafta sonu ne yapacağımı anlatmak yerine ona başkasının sözleriyle cevap veririm. En iyi De Niro pozuna bürünerek tıpkı *Taxi Driver* filmindeki gibi, "*Bana mı dedin?*" derim. Aklınızda bulunsun diye söylüyorum, yanlış anladığım sadece kendi akranlarım değil. Bir keresinde dersteyken sağlık bilimleri öğretmenimize bir telefon gelmişti ve giderken sınıfa dönüp, "Kılınız kıpırdamasın, nefes bile almayın," dedi. Normal çocuklar bu sözleri sallamadılar, birkaç örnek öğrenci ise sıralarında oturup sessizce çalışmaya başladı. Ben mi? Bense ciğerlerimi patlatarak, neredeyse bayılana dek nefes almadan, heykel gibi oturdum.

Bir arkadaşım vardı. İsmi Alexa'ydı, yedinci sınıfa geldiğimizde bizim oradan taşındılar. O gittikten sonra okulu antropolojik bir çalışma olarak görmeye başladım. Normal çocukların konuştuğu konulara ilgi duymak için çalıştım. Ama bu iş çok sıkıcıydı:

2. DURUMA ÖRNEK

Kız: Selam Jacob. MP3 çaların ne güzelmiş!

Ben: Muhtemelen yapımında Çinli çocuklar çalıştırılmıştır.

Kız: Meyve suyumdan biraz içmek ister misin?

Ben: İçecekleri paylaşmak mononükleoza neden olur. Öpüşmek de öyle.

Kız: Ben gidip başka bir yere oturayım...

Akranlarımla yaptığım sohbetleri Dr. Henry Lee'nin Laci Peterson cinayetini nasıl çözdüğü hakkında konuşarak renklendirdiğim için beni suçlayabilir misiniz? Sonunda günlük sohbetlerle uğraşmayı bıraktım, kimin kimle çıktığı üzerine yapılan bir tartışmayı takip etmek benim için Papua Yeni Gine'deki göçebe bir kabilenin eş bulma ritüellerini takip etmek kadar zor. Annem bazen hiç çaba sarf etmediğimi söyler. Bense sürekli çabaladığımı ve her defasında reddedildiğimi söylerim. Aslında buna üzülmüyorum bile.

Benim gibi insanlara karşı kötü davranan çocuklarla neden arkadaş olmak isteyecekmişim ki?

Asla katlanamadığım bazı şeyler var:

1. Buruşturulan bir kağıdın çıkarttığı ses. Size bunun nedenini anlatamam ama o an sanki birileri aynı şeyi benim iç organlarıma yapıyormuş gibi hissediyorum.

2. Çok fazla ses ve yanıp sönen ışık.

3. Planların değişmesi.

4. Bir televizyon mucizesi olan program paylaşımı sayesinde her gün saat 16:30'da USA Network kanalında yayınlanan *Crime-Busters* [Suç Avcıları] dizisini kaçırmak. 114 bölümünü de ezbere biliyor olmama rağmen, diziyi günü gününe izlemek benim için bir diyabet hastasının insülin alması kadar hayati bir durum. Tüm günüm bu diziye göre planlı ve o günlük dozumu alamazsam titremeye başlarım.

5. Giysilerimi annemin katlayıp kaldırması. Ben giysilerimi dolabıma gökkuşağının renklerine göre sıralarım: kırmızı-turuncu-sarı-yeşil-mavi-lacivert-mor. Ayrıca renklerin birbirine değmemesi gerekir. Aslında annem elinden geleni yapar ama geçen sefer laciverti tamamen unutmuştu.

6. Birilerinin yediğim şeyden bir lokma ısırması. Yemeğe devam etmeden önce o kişinin tükürüğünün bulaştığı kısmı koparıp atmam gerekir.

7. Saçımın dökülmesi. Beni deli eder. Bu yüzden saçlarım hep asker tıraşıdır.

8. Tanımadığım birinin bana dokunması.

9. Üzerinde bir tabaka oluşan yiyecekler, mesela muhallebiler. Bir de ısırınca ağızda patlayan yiyecekler, mesela bezelye.

10. Çift sayılar.

11. İnsanların bana geri zekâlı demesi, çünkü değilim.

12. Turuncu. Tehlikeyi simgeler, ayrıca dilimizde bu sözcükle kafiye yapan tek bir kelime dahi bilmiyorum ki bu da onu benim için şüpheli bir hale getiriyor. (Theo benim neden gümüş rengi olan şeylerden rahatsız olmadığımı merak ediyor ama ben onunla tartışmaya girmiyorum bile.)

On sekiz yılımın büyük kısmını zaman zaman turuncu renkli, kaotik ve fazlasıyla gürültülü olan bir dünyada nasıl var olunacağını öğrenmek için harcadım. Örneğin bir dersten diğerine giderken kulaklık takarım. Eskiden beni hava trafik kontrolörü gibi gösteren kocaman kulaklıklardan takıyordum ama Theo koridorda beni gören herkesin benimle dalga geçtiğini söyleyince annem de beni kulak içine giren ufak kulaklıklardan takmam konusunda ikna etti. Yemekhaneye de çok nadir giderim, çünkü (a) birlikte oturacağım kimse yok, (b) kişiler arasında geçen tüm o konuşmalar etime batan bıçaklar gibi geliyor bana. Onun yerine öğretmenler odasında oturuyorum, çünkü olur da Pisagor'un aslında Pisagor teoremini bulan kişi olmadığını söylediğimde (Pisagor'un Yunan annesiyle babası daha birbirlerini tanımadan binlerce yıl önce Babilliler bu teoremi kullanıyorlardı) bana sanki iki başlı bir yaratıkmışım gibi bakmıyorlar orada. İşler benim için gerçekten kötüye gittiğinde vücudumun üzerinde ağırlık olmasının yardımı oluyor; örneğin bir çamaşır yığınını ya da gerçekten ağır bir yorganı (içinde onu daha da ağırlaştıran bir sürü pamuk topağı olan bir yorgan) sırtıma koymak gibi. Çünkü bu tarz bir duyusal uyarım beni sakinleştiriyor. Davranışsal psikolojinin önde gelen isimlerinden biri olan B. H. Skinner'ın ekolünü takip eden terapistlerimden biri, Bob Marley şarkıları dinleyerek rahatlamamı sağlamıştı. Ne zaman kendimi kötü hissetsem, sözcükleri tekrar tekrar söylüyorum ve düz bir sesle konuşuyorum. Gözlerimi kapıyorum ve kendi kendime soruyorum: *Dr. Henry Lee olsa ne yapardı?*

Başımı belaya sokmam, çünkü kurallara uyarak mantıklı davranabilirim. Benim için kuralların anlamı, günün olmasını beklediğim gibi geçeceğidir. Bana ne söylenirse onu yaparım. Keşke herkes benim gibi davransa.

Evimizin de bazı kuralları var:

1. Kendi dağınıklığını kendin topla..

2. Her zaman doğruyu söyle.

3. Günde iki kez dişlerini fırçala.

4. Okula geç kalma.

5. Kardeşine göz kulak ol, çünkü şu hayatta sahip olduğun tek kişi o.

Bu kuralların büyük kısmını kolaylıkla uygulayabiliyorum; dişlerimi fırçalamak - ki bundan nefret ediyorum - ve Theo'ya göz kulak olmak dışında hepsini yani. Aslında beşinci kuralı her zaman Theo'yla aynı şekilde yorumlamadığımı söylemeliyim. Bugünü ele alalım mesela. Ona kendi yarattığım olay mahallinde başrol verdim, o ise öfkelendi. Hem de fail rolünü oynuyordu... Bunun aslında muazzam bir iltifat olduğunu nasıl görmez anlamıyorum.

♠

Psikiyatristim Doktor Moon Murano sık sık beni endişelendiren durumları birle on arasında bir puan vererek değerlendirmemi ister benden.

3. DURUMA ÖRNEK

Ben: Annem bankaya gitmek için evden çıktı ve on beş dakika içinde geri döneceğini söyledi. On yedi dakika geçip de hâlâ gelmediğinde paniklemeye başladım. Sonra onu aradım ama cep telefonunu açmadı ve ben de cesedinin yol kenarında bir hendeğin dibinde yatmakta olduğuna kesin olarak kanaat getirdim.

Dr. Moon: Birle on arasında bir değer verecek olsan bu durumun seni ne kadar endişelendirdiğini söylerdin?

Ben: Dokuz.

(Not: Aslında on verirdim ama on çift sayıdır ve bu sayıyı yüksek sesle söylemek benim endişe katsayımı derecelendirmenin yukarısına çıkarır.)

Dr. Moon: 911'i aramaktan daha iyi bir çözüm düşünebilir misin?

Ben (Cher'in Moonstruck *filmindeki ifadesini elimden geldiğince takınarak): Toparla kendini!*

Her ne kadar Dr. Moon'a henüz bundan bahsetmemiş olsam da günlerime de puan veriyorum. Yüksek puanlı olanlar iyi geçen günler, düşük puanlılarsa kötü geçen günler. Theo'yla ettiğim kavga ile başlayıp bedava promosyon görevlisinin işe gelmemesi ile devam eden bugüne ise bir veriyorum. (Savunma olarak şunu söyleyebilirim, görevlinin bedavadan ne vereceğini tahmin etmek için bir algoritma çıkartmıştım ve bugün bedava vejetaryen yiyecekleri dağıtacağı ayın ilk cumartesisi olsa o kadar üzülmezdim. Ama Tanrı aşkına bugün *tatlı* günüydü.) Eve geldiğimizden beri odamdayım. Kendimi örtülerin altına gömüp bunların en üstüne de ağır yorganı yerleştirdim. "I Shot the Sheriff" şarkısını iPod'umda arka arkaya çalacak şekilde ayarladım ve saat 16:30'da *CrimeBusters*'ın başlama saati gelene kadar sadece o şarkıyı dinledim. Ancak şimdi televizyonun bulunduğu salona gitmek durumundayım.

Bugün 82. bölüm oynuyor. En sevdiğim beş bölümden biridir. Olay Yeri İnceleme dedektiflerinden Rihanna'nın işe gelmemesiyle başlıyor. Daha sonra Rihanna'nın yakın zamanda ölen karısının ölümünü kabullenemeyen bir adam tarafından rehin alındığı anlaşılıyor. Rihanna arkasında ekibin diğer üyelerini rehin tutulduğu yere yönlendirecek ipuçları bırakıyor.

Doğal olarak ben, Olay Yeri ekibinin üyelerinden çok daha önce olayı çözüyorum.

Bu bölümü bu kadar çok sevmemin nedeni aslında bir şeyi yanlış yapmaları. Rihanna onu kaçıran adam tarafından zorla küçük bir lokantaya götürülüyor ve orada yemeğini bitirdikten sonra tabağının altına en sevdiği mağazanın indirim kuponunu koyuyor. İş arkadaşları bunu buluyorlar ve bunun gerçekten de Rihanna'ya ait olduğunu kanıtlamaları gerekiyor. Önce molibden disülfit, ardından da ninhidrin kullanarak kupon üzerinde parmak izi tespiti yapıyorlar ama gerçekte önce ninhidrinin kullanılması gerekir. Ninhidrin, aminoasitle tepkimeye girer, peşinden de insan cildindeki yağ ile tepkimeye giren molibden disülfitin kullanılması gerekir.

Eğer bu bölümde yaptıkları gibi molibden disülfit önce kullanılırsa, bu ninhidrin uygulaması için gerekli olan gözenekli yüzeye zarar verir. Bu hatayı fark edince hemen *CrimeBusters*'ın yapımcılarına yazdım. Onlar da bana bir cevap mektubu ve lisanslı tişörtlerinden gönderdiler. Tişört artık bana küçük geliyor ama onu hâlâ çekmecemde saklıyorum.

Bu bölümü izledikten sonra günüm kesinlikle birden üçe terfi ediyor.

Annem başını oturma odasından içeriye uzatarak, "Merhaba," diyor, "Her şey yolunda mı?"

"Yolunda," diye cevap veriyorum.

Kanepede yanıma oturuyor. Bacaklarımız birbirine değiyor. Annem bana yakın olmasına dayanabildiğim tek insan. Şimdi onun yerinde bir başkası olsaydı, çoktan birkaç santim öteye kaymıştım. "Farkında mısın Jacob," diyor, "O bedava ürünü yemeden bir günü tamamlamayı başarabildin."

İnsanların gözlerinin içine bakmadığıma memnun olduğum bunun gibi anlar olur bazen. Eğer baksaydım, gözlerimden fışkıran küçümseme karşısında ölmekten beter olurlardı. *Elbette* günü tamamladım. Ama karşılığında nasıl bir bedel ödedim?

"Ders çıkarma anı," diye açıklamasını yapıyor annem ve hafifçe elimin üstünü okşuyor, "Sadece dikkatini çekeyim dedim."

"*Açıkçası, hayatım,*" diye mırıldanıyorum, "*Zerre kadar umurumda değil.*"

Annem iç geçiriyor. "Yemek saat altıda Rhett," diyor, yemeği hep altıda yememize ve adımın Jacob olmasına rağmen.

♠

Öldükten sonra Asperger sendromundan muzdarip olduğu anlaşılan ünlülerin listesi basında zaman zaman yayınlanır. İşte size bir örnek:

1. Wolfgang Amadeus Mozart
2. Albert Einstein

3. Andy Warhol

4. Jane Austen

5. Thomas Jefferson

Bunlardan tekinin bile bir marketin orta yerinde kriz geçirmediğine ve öfkeyle bir raf dolusu sos ve turşu kavanozunu paramparça etmediğine yüzde 99 eminim.

Akşam yemeği pek sancılı geçiyor. Annem bir sohbet başlatmaya uğraşıyor ama ne ben ne de Theo sohbetin diğer ucundan tutmaya hevesliyiz. Anneme *Burlington Free Press* gazetesinden yine bir tomar mektup gelmiş. Bazen akşam yemeklerinde annem bu mektupları yüksek sesle okur ve biz de annemin asla tavsiye köşesinde yazamayacağı türden patavatsız yorumlarda bulunuruz.

4. DURUMA ÖRNEK

Sevgili Emma Abla,

Eşimle birlikte ne zaman ziyaretine gitsek kayınvalidem bize rosto pişirmekte ısrar ediyor, oysa benim eskiden beri vejetaryen olduğumu biliyor. Bir dahaki sefere bu durumda ne yapmalıyım?

Rumuz: Güney Royalton'dan Buharda Pişmiş.

Sevgili Buharda Pişmiş,

Bir dahaki sefere önüne et konduğunda, eline bir demet maydanoz alıp kayınvalidenin burnuna doğru salla ve "Bu evde yenilecek en güzel şey bu!" diye çemkir.

Bazen anneme yöneltilen sorular gerçekten de çok hüzünlü olur, mesela kocası tarafından terk edilen ve bunu çocuklarına nasıl anlatacağını bilemeyen kadının durumunda olduğu gibi. Ya da meme kanseri nedeniyle ölümünü beklerken henüz bebek olan kızına büyüyünce okuması için yazdığı mektupta kızının lise mezuniyetinde, düğününde, ilk çocuğunun doğumunda nasıl da onun yanında olmak istediğini anlatan annenin durumu gibi. Fakat soruların çoğu genellikle yanlış seçimler yapan bir avuç salaktan gelir. *Kocamı aldattım, çok pişmanım, onu nasıl yeniden kazanabilirim?* Sadık olmayı deneyebilirsiniz hanımefendi. *Kötü bir söz söyleyerek*

küstürdüğünüz bir arkadaşı geri kazanmanın en iyi yolu nedir? O lafı hiç etmemektir. Yemin ederim, bazen annemin ayan beyan ortada olanı söyleyerek nasıl para kazandığını anlayamıyorum.

Bu akşam da bir genç kızdan gelen mektubu okuyor. Yazanın bir genç kız olduğunu anlıyorum, çünkü mor renkli bir kalemle yazılmış ve *Sevgili Emma Abla* yazarken *i*'lerin üzerine nokta yerine birer kalp kondurmuş. Annem, "Sevgili Emma Abla," diye başlıyor okumaya ve her zaman olduğu gibi benim gözümde annemden ziyade saçlarını sıkıca topuz yapmış ve topuksuz ayakkabılar giyen, ufak tefek, yaşlı bir kadın canlanıyor. "*Kız arkadaşı olan bir çocuğa aşığım. Onun da beni sevdiğini biliyorum çünküm.* Tanrım, size imla öğretilmiyor mu artık?"

"Hayır," diye cevap veriyorum. "Bize artık bilgisayarda yazım denetimini kullanmayı öğretiyorlar."

Theo kafasını tabağından bir anlığına kaldırıp homurdanarak üzüm suyuna doğru uzanıyor.

"*Onun beni sevdiğini biliyorum* çünkü," diye düzelterek okuyor annem, "*Evden okula birlikte yürüyoruz saatlerce telefonda konuşuyoruz ve dün artık daha fazla dayanamadım onu öptüm o da bana karşılık verdi...* Of, lütfen biri bu kıza virgül kullanmayı öğretsin." Sonra da kağıda bakıp kaşlarını çatıyor. "*Bana çıkamayacağımızı ama ikimizin de fayda sağlayabileceği bir arkadaşlık sürdürebileceğimizi söyledi. Sizce onun teklifini kabul etmeli miyim? Saygılarımla. Rumuz: Burlington'dan Kararsız.*" Annem bana bakıyor. "Zaten tüm arkadaşlıklarda karşılıklı fayda sağlanmıyor mu?"

Ona boş boş bakıyorum.

"Theo?" diye soruyor.

"Bu bir deyiş," diye homurdanıyor.

"Peki tam olarak ne anlama gelen bir deyiş?"

Theo'nun yüzü kıpkırmızı kesiliyor. "Google'dan baksana."

"Sen bana *söylesen.*"

"Aslında sevgili olmayan bir çocukla kızın ilişkiye girmesi, tamam mı?"

Annem bir an düşünüyor. "Yani... seks yapması mı?"

"Diğer yaptıklarına ek olarak..."

"Peki sonra ne oluyor?"

"Ne bileyim ben!" diyor Theo, "Sanırım tekrar birbirlerini umursamamaya devam ediyorlar."

Annem ağzı açık kalakalıyor. "Bu hayatımda duyduğum en alçaltıcı şey. Bu zavallı kız o herife defolup gitmesini söylemekle kalmayıp, arabasının tüm lastiklerini doğrasa yeridir, sonra da..." Aniden bakışlarını Theo'ya yöneltiyor. "Hiçbir kıza böyle davranmadın, değil mi?"

Theo gözlerini deviriyor. "Sen de diğer tüm anneler gibi bana sadece ot içip içmediğimi sorsan olmaz mı?"

"Ot içiyor musun?"

"Hayır!"

"Faydalandığın arkadaşın var mı?"

Theo masadan uzaklaşıp tek hamlede ayağa kalkıyor. "Olmaz mı? Binlerce var. Ön kapıda sıra oluyorlar, hiç fark etmedin mi yoksa?" Tabağını lavaboya bırakıp koşarak yukarıya çıkıyor.

Annem atkuyruğuna sıkıştırdığı kalemine uzanıyor (her zaman saçını atkuyruğu toplar, çünkü açık saçları omuzlarına sürtündüğünde nasıl hissettiğimi iyi biliyor) ve bir cevap karalamaya başlıyor. "Jacob," diyor, "Bana bir iyilik yapıp sofrayı toplar mısın lütfen?"

Sonra da kafası karışıkların destekçisi, şaşkınların duayeni annem işe koyuluyor. Her bir mektupla dünyayı kurtarıyor. Çok merak ediyorum tüm o sadık okuyucular Emma Abla'nın gerçekte biri sosyopat, diğeri de sosyal ilişkilerde sıfır olan iki oğlu olduğunu bilse ne düşünürlerdi.

Her ne kadar bunu anneme itiraf etmesem de ben de faydalanacağım bir arkadaş istiyorum.

Sadece bir arkadaş istiyorum, hepsi bu.

Geçen sene annem bana doğum günü hediyesi olarak muhteşem bir hediye aldı: Bir polis telsizi. Normal telsizlerin alamadığı frekansları alıyor. Federal hükümet tarafından FM istasyonlarının üstündeki VHF ve UHF aralığında olan ve polis, itfaiye ve arama-kurtarma ekipleri tarafından kullanılan frekanslar bunlar. Otoyol polisinin tuzlama kamyonlarını sevk ettiğini daha kamyonlar gelmeden biliyorum her seferinde; büyük bir fırtına yaklaştığında özel hava durumu uyarılarını alıyorum. Ama en fazla polis ve acil yardım aramalarını dinliyorum, çünkü Townsend gibi küçük bir yerde bile arada bir gidilecek bir olay mahalli oluyor.

Şükran Günü'nden bu yana geçen kısa süre içinde iki olay mahallinde bulundum. İlki bir kuyumcu dükkânına girilmesiydi. Bisikletime atlayıp telsizden duyduğum adrese gittim ve birkaç memuru kanıt bulmak için ön tarafta dolaşırlarken buldum. Kar üstündeki ayak izinin kalıbını almak için sprey balmumu kullanılmasını ilk o zaman gördüm ki bu son derece önemli bir olay. İkinci gittiğim olay yeri ise tam anlamıyla bir olay yeri sayılmazdı. Bizim okula giden ve bana hep kötü davranan bir çocuğun eviydi. Annesi 911'i aramıştı ama polisler oraya vardığında ön kapıya çıkmış orada bekliyordu ve burnu hâlâ kanıyor olmasına rağmen kocasına karşı suç duyurusunda bulunmak istemediğini söyledi.

Bu gece de pijamalarımı daha yeni giymiştim ki telsizden daha önce duyduklarıma hiç benzemeyen bir kod duydum. Bugüne dek çeşit çeşit kod duymuşluğum vardır oysa ki:

10-52 AMBULANS GEREKİYOR.

10-50 MOTORLU ARAÇ KAZASI.

10-13 ETRAFTA KONUŞMALARIMIZI DUYMA MESAFESİNDE SİVİLLER BULUNUYOR.

10-40 YANLIŞ ALARM, ÇEVRE GÜVENLİ.

10-54 OTOYOLA HAYVAN ÇIKMIŞ.

Şimdi ise duyduğum kod şuydu:

10-100

Anlamı: *CESET BULUNDU.*

Hayatımda hiç bu kadar hızlı giyindiğimi hatırlamıyorum. Sayfaları dolu olmasına rağmen yanıma bir okul defteri alıyorum, çünkü zaman kaybetmek istemiyorum, sonra da telsizde tekrarlanıp duran adresi not ediyorum. Ardından parmak uçlarıma basa basa alt kata iniyorum. Şansıma annem çoktan uyumuş ve evden çıktığımdan haberi bile olmayacak.

Dışarısı çok soğuk ve yerde yaklaşık beş santim kar var. Olay mahalline gitmek için o kadar heyecanlıyım ki bot yerine ayağıma spor ayakkabı geçirip çıkmışım. Her döndüğüm köşede dağ bisikletimin tekerleri kayıyor.

Verdikleri adres otobanda bir yer ve doğru yere geldiğimi rahatlıkla anlayabiliyorum, çünkü mavi ışıkları yanıp sönen dört polis aracı görüyorum. Ahşap direkler arasına gerilmiş polis şeridi (turuncu değil, sarı renkli) rüzgarda dalgalanıyor, yerde çıplak gözle seçilebilen ayak izleri var. Terk edilmiş bir araba, bir Pontiac, üstü buz ve karla kaplı bir halde yolun kenarında duruyor.

Defterimi çıkartıyorum ve yazıyorum: *Araç en azından on iki saat önce, fırtına başlamadan terk edilmiş.*

Başka bir polis arabasının yaklaştığını görünce ormanın kenarına saklanıyorum. Sivil bir araç bu; gayet sıradan, yalnızca tepesine mıknatısla tutturulmuş bir polis ışığı var. Otomobilden inen adam uzun boylu ve kızıl saçlı. Siyah bir palto ve sağlam botlar giyiyor. Ellerinden birindeki yara bandında çizgi karakter Kaşif Dora'nın resmi var.

Bunu da defterime yazıyorum.

"Yüzbaşım," diye kendisine seslenen bir memur ağaçların arasından beliriyor. O da üniformasının yanı sıra kalın eldivenler ve botlar giyiyor. "Sizi rahatsız ettiğim için özür dilerim."

Yüzbaşı kafasını iki yana sallıyor. "Ne buldunuz?"

"Koşucunun biri ormanda bir cesetle karşılaşmış. Adam yarı çıplak ve her tarafı kan içinde."

"Kim kara kışın ortasında gece vakti koşuya çıkar ki?"

Karanlıkta kalmaya özen göstererek onları ormanın içlerine doğru takip ediyorum. Tüm kanıtlar tespit edilebilsin diye cesedin etrafındaki alan keşif lambalarıyla aydınlatılmış.

Ölü adam sırt üstü yatıyor. Gözleri açık. Pantolonu ayak bileklerinde, fakat iç çamaşırı hâlâ üzerinde. El eklemleri kandan kıpkırmızı olmuş, aynı zamanda avuç içleri, dizleri ve baldırları da. Montunun fermuarı açık ve bir ayakkabısı ile bir çorabı ayağından çıkmış. Etrafındaki kar ise pespembe.

Yüzbaşı, "Şu işe bak," diyor. Eğilip cebinden çıkarttığı muayene eldivenlerini giyiyor. Cesedi yakından inceliyor.

İki kişinin daha ayak seslerini duyuyorum ve üniformalı bir polis memurunun eşliğinde başka bir adam ışık havuzunun ortasına dalıyor. Üniformalı memur ölü adama bir an bakıp bembeyaz kesiliyor ve kusuyor. Öteki adam ise, "Ulu Tanrım," diyor.

Yüzbaşı, "Selam şef," diye karşılık veriyor.

"İntihar mı, cinayet mi?"

"Henüz bilmiyoruz. Cinsel bir saldırı da olabilir."

"Rich, adam tepeden tırnağa kana bulanmış ve burada üzerinde sadece donuyla cansız yatıyor. Sen de adamın tecavüze uğradığını ve sonra harakiri yaptığını mı düşünüyorsun?" Polis şefi burnundan soluyor. "Her ne kadar Townsend şehrinde, bu büyük metropolde geçirdiğin on beş yıldan sonra seninle aynı dedektiflik tecrübesine sahip olmasam da..."

Defterimdeki listeye bakıyorum. Dr. Henry Lee olsa ne yapardı? Öncelikle yaraları yakından incelerdi. Neden sadece yüzeyde kan olduğunu incelerdi - etrafa hiç kan sıçramadan ya da damlamadan karın üstü nasıl pespembe kaplanmış? Kardaki ayak izlerini not ederdi - bunlardan biri kurbanın ayağındaki tek spor ayakkabıyla, diğeri de cesedi bulan koşucunun ayakkabısı ile eşleşir. Sonra da

eğer tecavüze uğradıysa neden kurbanın üzerindeki diğer bütün kıyafetleri çıkmışken iç çamaşırının hâlâ üzerinde olduğunu sorardı.

Öylesine üşüyorum ki titriyorum. Spor ayakkabılarımın içinde donan ayaklarımı hafifçe yere vuruyorum. Sonra yere bakıyorum ve birden her şey kafamda berraklaşıyor.

"Aslında," diyorum saklandığım yerden çıkarak, "İkiniz de yanılıyorsunuz."

Rich

Hafta sonları ne istersem yapacağımı düşünerek neden kendimi kandırıyorum bilmiyorum. Güne her zaman iyi niyetlerle başlıyorum ama mutlaka yoluma çıkan bir şey oluyor. Mesela bugün, yedi yaşındaki kızım Sasha için arka bahçede bir buz pateni pisti yapmaya kararlıydım. Kızım, eski eşim Hannah ile birlikte yaşıyor ama cuma akşamından pazara kadar benimle kalıyor ve şu sıralar ABD Artistik Buz Pateni takımına girme hayalleri kuruyor (tabii eğer veteriner olmazsa). Ben de sırf hafta sonuna hazır olsun diye tüm hafta boyunca mesai bitimlerinde uğraşıp arka bahçeye gerdiğim brandayı suyla doldurmanın hoşuna gideceğini düşünmüştüm. Pazar sabahı kalktığında orada kayabileceğine söz vermiştim.

Hesaba katmadığım şey ise dışarıdaki korkunç soğuktu. Rüzgar çıkar çıkmaz Sasha sızlanmaya başladı ve ben de planı iptal edip, bunun yerine onu Burlington'a yemeğe götürdüm; masa örtülerinin üstüne çizim yapılabilen bir yer vardı, Sasha buraya bayılırdı. Eve dönüş yolunda onun Hannah Montana CD'sinden çalan şarkılara eşlik ettiğim sırada kızım arabada uyuyakaldı, ben de onu üst kattaki odasına taşıdım. Odası bir bekar evindeki pembe bir sığınak gibiydi. Boşandığımızda ev bende kalmıştı ama Hannah neredeyse içindeki tüm eşyayı götürdü. Sasha'yı annesinin evinden almaya gittiğimde kızımın üvey babasının benim eski kanepemde yayıldığını görmek tuhaf bir duygu.

Üstündekileri çıkartıp geceliğini giydirirken Sasha uyanır gibi oluyor ama hemen ardından hafifçe iç geçirip yorganın altında yan dönüp kıvrılıyor. Bir an için durup öylece ona bakıyorum. Çoğu zaman küçük bir kasabada görevli tek dedektif olmak, yenilginin kaçınılmaz olduğu bir mücadele. Maaşım çok düşük; yerel gazeteye bile çıkmayacak kadar sıkıcı vakaları araştırıyorum. Ama bu

sayede Sasha'nın dünyasının, en azından ona ait bu küçük köşenin, biraz daha güvenli bir yer olduğundan emin oluyorum.

Bu bana devam etmem için güç veriyor.

Tabi bir de... yirmi yıl sonunda alacağım emeklilik ikramiyem.

Alt kata iniyorum, fenerimi kapıp yarıda kalan buz pateni pistine doğru gidiyorum. Hortumu açıyorum. Birkaç saat daha ayakta kalırsam belki brandanın içinde bir gecede donabilecek kadar su birikebilir.

Verdiğim sözü tutmamayı sevmem. Bu daha ziyade eski eşimin uzmanlık alanıdır.

Aslında kendine acıyan bir adam değilim, gerçekten değilim. Yalnızca benim mesleğimde olayları doğru ya da yanlış diye nitelemek çok daha kolaydır, belirsizliklere yer yoktur. Hannah'nın nasıl olup da ruh eşinin evlendiği adam değil de, öğretmenler odasında kahve makinelerini tamir eden adam olduğuna karar verdiğini öğrenmeme hiç gerek yok. "Benim için fındık aromalı kahvelerden getirmeye başladı," demişti ve benim bir şekilde bunun, *artık seni sevmiyorum* demek olduğunu anlamam gerekiyordu.

İçeri girip buzdolabını açıyorum ve bir şişe bira alıyorum. Kanepeye oturup televizyonda Boston Bruins'in maçını açıyor ve gazeteyi elime alıyorum. Çoğu erkek ilk olarak ekonomi ya da spor sayfasına bakarken, ben magazin ekinin en arka sayfasındaki bir köşe nedeniyle hemen buna bakarım. Bir kadının yazdığı bu tavsiye köşesine fena halde kancayı taktım. Kendisine Emma Abla adını takmış ve benim herkesten sakladığım tutkuma dönüştü.

En yakın arkadaşıma âşık oldum ve asla onunla birlikte olamayacağımı biliyorum... ondan nasıl vazgeçebilirim?

Eşim beni terk edip dört aylık bebeğimle bıraktı. Yardım edin!

On dört yaşında insan bunalıma girer mi?

Bu köşeye dair sevdiğim iki şey var: Mektuplar benim hayatımın başkalarınınki kadar berbat olmadığının bir göstergesi ve bu dünyada tüm sorunlara bir çözüm bulabilen en azından bir insan

var. Emma Abla her zaman en pratik çözümleri sunuyor, sanki varoluşun büyük bilmecelerinin çözümü işin duygusal kısmını çekip çıkartmak ve sadece gerçeklere bakmakmış gibi bir hava yaratıyor.

Muhtemelen seksen yaşlarında, bir sürü kedisiyle birlikte yaşayan bir kadındır ama bana kalırsa Emma Abla'dan çok iyi bir polis olurdu.

Şu son mektup beni gafil avlıyor.

Harika bir adamla evliyim ama eski sevgilimi unutamıyorum ve bir hata mı yaptım diye düşünmekten kendimi alamıyorum. Bunu ona söylemeli miyim?

Mektubu okuduğum an gözlerim şaşkınlıkla açılıyor ve mektubu yazanın kim olduğuna bakmaktan kendimi alamıyorum. Mektubu gönderen kişi Hannah'nın oturduğu Strafford'dan değil, Stowe'dan yazmış. Kendi kendime sessizce *kendine gel Rich* diyorum.

Bira şişesine uzanıyorum ve tam o tarif edilemez ilk yudumu alacakken cep telefonum çalıyor. "Matson," diye cevap veriyorum.

"Yüzbaşım? Sizi gecenin bir yarısı rahatsız ettiğim için üzgünüm ama..."

Arayan Joey Urqhart, çaylak bir devriye memuru. Bunun yalnızca hayal gücümün bir oyunu olduğundan eminim ama mesleğe yeni başlayan polis memurları giderek gençleşiyor gibime geliyor; bu oğlan hâlâ altını ıslatıyorsa şaşmam. Kesin beni karakolda kağıt havlular nerede duruyor ya da onun gibi aptalca bir soru sormak için aramıştır. Bu yeni çocuklar böyle can sıkıcı olaylar için polis şefini aramamaları gerektiğini bilirler ama ben de ikinci yetkiliyim.

"...şey az önce bir ceset bulunduğu haberini aldık ve ben de bilmek isteyeceğinizi düşündüm."

Anında toparlanıyorum. Ona sorular sormamın çok da anlamlı olmayacağını biliyorum; bunun bir cinayet olduğunu gösteren izler var mı, yoksa intihardan mı bahsediyoruz filan gibi. Kendim gidip görsem daha iyi olur.

"Nerede?"

Adres olarak doğa koruma alanının yakınlarında bir otobanı tarif ediyor. Burası yılın bu zamanında kayakçıların ve doğa yürüyüşçülerinin uğrak yeridir. "Hemen yola çıkıyorum," deyip telefonu kapatıyorum.

İçemediğim birama son kez uzun bir bakış atıp lavaboya döküyorum. Sonra girişten Sasha'nın montunu alıp botlarını bulmak için ayakkabılığı karıştırıyorum. Botlar burada değil, odasında da yok. Yatağının ucuna oturup yavaşça sarsarak onu uykusundan uyandırıyorum. "Uyan bebeğim," diye fısıldıyorum, "Babanın işe gitmesi gerekiyor."

Gözlerini kırpıştırıp bana bakıyor. "Ama saat gecenin körü."

Aslında saat daha dokuz buçuk ama insan yedi yaşındaysa zaman çok göreceli bir kavramdır. "Biliyorum. Seni Bayan Whitbury'ye bırakacağım."

Bayan Whitbury'nin muhtemelen bir adı vardır ama ben şimdiye kadar ona hiç adıyla seslenmedim. Caddenin karşısında yaşıyor ve merhum eşi otuz beş yılını bizim mesleğe vermiş olduğundan kendisi acil durumları anlayışla karşılıyor. Hannah ve ben birlikteyken Sasha'ya bakardı, şimdilerde ise Sasha bendeyken acil bir telefon aldığımda onunla ilgileniyor.

"Bayan Whitbury iğrenç kokuyor."

Aslında Sasha haksız sayılmaz. "Hadi ama Sasha, kalkman lazım." Esneyerek yatakta oturuyor, ben de montunu giydirip polar beresini çenesinin altından bağlıyorum. "Botların nerede?"

"Bilmiyorum."

"Aşağıda değil. Botlarını bulsan iyi edersin, çünkü ben bulamıyorum."

Sırıtıyor. "Vay, bir de dedektif olacaksın."

"Verdiğin güvenoyu için teşekkür ederim." Kucağıma alıyorum. "Terliklerini giy," diyorum, "Seni arabaya kadar taşıyacağım."

Sadece yirmi metre yol gidecek olmamıza rağmen kızımı araba koltuğuna oturtup emniyet kemerini bağlıyorum ve işte o sırada

onları görüyorum: Botlar arkada, paspasın üstünde duruyor. Hanover'den gelirken bunları ayağından çekip çıkartmış olmalı, ben de onu eve kucağımda taşıdığım için fark etmemişim.

Keşke tüm gizemler de böyle kolayca çözülse.

Bayan Whitbury kapıyı sanki bizi bekliyormuş gibi açıyor. "Sizi rahatsız ettiğim için çok üzgünüm," diye başlıyorum ama elinin bir hareketi ile beni susturuyor.

"Hiç sorun değil," diyor, "Ben de bana eşlik edecek birileri olsa diyordum zaten. Sasha, hatırlayamadım, sen en çok çikolatalı dondurma mı severdin, yoksa kurabiye mi?"

Sasha'yı eşikten içeriye, yere koyuyorum. Bayan Whitbury'ye dudaklarımı oynatarak sessizce, "Teşekkürler," diyorum ve olay yerine en kestirme nasıl giderim diye kafamdan geçirmeye başlayarak yola çıkmak üzere arkamı dönüyorum.

"Babacığım!"

Ona döndüğümde Sasha'yı kollarını bana doğru uzatmış halde buluyorum. Boşanmamızdan sonra uzunca bir süre Sasha kimsenin onu bırakmasına dayanamaz olmuştu. Bunun üstesinden gelmek üzere uydurduğumuz bir ritüel, zamanla bizim iyi şans getirsin diye yaptığımız bir şeye dönüştü. Eğilip hareketlerimizi sözcüklere de dökerek, "Öpücük, kucak, çak," diyorum. Sonra da başparmaklarımızı birleştiriyoruz. "Bir paket fıstık."

Sasha alnını benimkine yaslıyor. Bir ağızdan, "Endişelenme," diyoruz.

Bayan Whitbury kapıyı kapatırken bana el sallıyor.

Arabamın üstüne altı mıknatıslı polis ışığını takıp hız limitini aşarak otuz kilometre kadar gidiyorum, ta ki zaten ölmüş bir adamın ben beş dakika geç kalırsam bundan daha fazla ölemeyeceğini ve yerin gizli buzla kaplı olduğunu fark edene kadar.

Bunu düşündüğüm an aklıma geliyor.

Çıkarken hortumu kapatmadım ve ben eve dönene dek Sasha'nın buz pateni pisti tüm arka bahçeme yayılmış olabilir.

Sevgili Emma Abla, diye düşünüyorum içimden.

Su faturamı ödemek için evimi ipotek ettirmek zorunda kaldım. Ne yapmalıyım?

Rumuz: Townsend'den Dertli

Sevgili Dertli,

Daha az su iç.

Polis şeridi ile çevrilmiş olay yerine ulaştığımda hâlâ gülümsüyorum. Ben terk edilmiş aracı incelerken Urqhart yanıma geliyor. Arabanın camındaki karların bir kısmını elimle temizleyip fenerle içeriye bakıyorum ve arka koltuğun boş cin şişeleri ile dolu olduğunu görüyorum.

"Yüzbaşım. Sizi rahatsız ettiğim için özür dilerim," diyor.

"Ne buldunuz?"

"Koşucunun biri ormanda bir cesetle karşılaşmış. Adam yarı çıplak ve her tarafı kan içinde."

Onu işaretli yol boyunca takip ediyorum. "Kim kara kışın ortasında gece vakti koşuya çıkar ki?"

Kurban yarı çıplak ve donmuş bir halde. Pantolonu bileklerine inmiş. Ne gibi kanıtlar bulduklarını anlamak için hızla diğer polis memurlarıyla görüşüyorum; ellerinde pek bir şey yok. Adamın ellerindeki ve ayaklarındaki kan izleri dışında bir boğuşma olduğuna dair hiçbir iz yok. Kurbanın ayağında kalan tek spor ayakkabısıyla ve koşucununkiyle (olay gerçekleştiğinde başka yerde olduğunu kanıtladığından şüpheli listesinde değil) eşleşen ayak izleri var. Fail ya kendi ayak izlerini silmiş ya da uçarak gelip cinayeti işlemiş. Çömelip kurbanın sol avucunun içindeki sıyrıkları incelerken şef geliyor. "Ulu Tanrım," diyor, "İntihar mı cinayet mi?"

Emin değilim. Eğer bu bir cinayetse boğuşma izleri nerde? Ya da kurbanın ellerinde olması gereken nefsi müdafaa yaraları? Derisindeki izler çizik değil de sanki derisi bir yere sürtünerek aşınmış gibi görünüyor. Eğer bu bir intiharsa neden adamın üstünde sadece iç çamaşırı var ve kendini nasıl öldürdü? Ellerinin üstü ve

dizleri kanlı olmasına rağmen el bileklerinde kan izleri yok. Gerçek şu ki bu, bizim Townsend'de hemen bir çıkarımda bulunabilecek kadar sık gördüğümüz bir durum değil.

"Henüz bilmiyoruz," diye lafı dolandırdım, "Cinsel bir saldırı da olabilir."

Aniden orman içinden bir delikanlı çıkıyor. "Aslında ikiniz de yanılıyorsunuz," diyor.

Şef, "Sen de kimsin," diye soruyor ve polis memurlarından ikisi oğlanı yakalamak için öne hamle yapıyor.

"Yine mi sen?" diyor Urqhart, "Geçen ayki hırsızlık vakasında da aniden ortaya çıktı. Olay mahalli meraklısı gibi bir şey bu çocuk. Hemen kaybol evlat. Burası sana göre değil."

"Bekle," diyorum, genci hırsızlık vakasından hayal meyal hatırlayarak. Bahse girerim olayın faili bu çocuktur. Elimizden kaçıp gitmesini istemiyorum.

Çocuk cesede bakarak, "Çok basit," diye konuşmasına devam ediyor, "İkinci sezon, yirmi altıncı bölümde tüm *CrimeBusters* ekibi zirvede çırılçıplak bir halde bulunan bir erkek cesedini araştırmak üzere Washington Dağı'na gidiyorlardı. Kimse adamın dağ başında çırılçıplak ne işi olduğunu anlayamamıştı, sonra nedenin hipotermi olduğu ortaya çıktı. Buradaki adamın başına gelen de bu işte. Yolunu kaybetmiş ve burada yığılmış. Vücut sıcaklığı yükseldiği için tüm kıyafetlerini çıkarmış, çünkü ona çok sıcak gelmeye başlamış... oysa gerçekte, bu onun donarak ölmesine neden olmuş." Sırıtıyor. "Sizin bunları bilmiyor olmanıza inanamıyorum."

Şef gözlerini kısıyor. "Senin adın ne?"

"Jacob."

Urqhart kaşlarını çatıyor. "Donarak ölen insanlar genellikle her bir yana kanlarını saçmazlar..."

"Urqhart," diye sözünü kesiyor şef.

"O da saçmamış zaten," diyor Jacob, "Kan etrafa sıçramış olsa, kar yüzeyindeki lekelerden bu anlaşılırdı ama yalnızca etrafa

bulaşmış. Yara izlerine dikkat edin. Ellerin üstünde, dizlerinde ve ellerin alt taraflarında aşınma izleri var. Düşmüş ve kendi kendini yaralamış. Karın üzerindeki kan izleri bilincini kaybetmeden önce sağa sola sürtünmesinden kaynaklanıyor."

Dikkatle Jacob'a bakıyorum. Teorisindeki temel eksik karda sürünürken birdenbire bir yerlerinizin kanamaya başlamayacak olması. Eğer durum bundan ibaret olsaydı Vermont'ta kışın sırf teneffüste yaralanan bir sürü ilkokul çocuğu olurdu.

Oğlanda küçük de olsa bir... bir... *tuhaflık* var. Konuşmasında hiç vurgu yok ve ses tonu çok tiz; göz teması kurmuyor. Ayakları üzerinde hoplayıp duruyor ve bunun farkında olduğunu bile sanmam.

Hopladığı yerde karlar erimiş ve alttan dikenli çalılar açığa çıkmış. Botlarımı yere vuruyor ve başımı iki yana sallıyorum. Bu zavallı, sarhoş ve ölü piç, çalıların ortasına düşme talihsizliğinde bulunmuş.

Ben daha bir şey söyleyemeden bölgedeki vakalara bakan adli tabip geliyor. Wayne Nussbaum doktor olmadan önce palyaçoluk okuluna devam etmiş ama bu meslekte olduğum on beş yıl boyunca bu herifin bir an bile gülümsediğini görmedim. Yapay ışığın aydınlattığı açıklığa gelerek, "Herkese merhaba," diyor, "Elinizde çözülmesi gereken bir cinayet varmış diye duydum."

"Hipotermi olabilir mi?" diye soruyorum.

Dikkatle kurbanı yüzüstü döndürüp kafasının arkasını inceleyerek bu dediğimi düşünüyor. "Bizzat şahit olmuşluğum yoktur bu duruma... ama hakkında bir şeyler okumuştum. Belirtiler kesinlikle uyuyor." Wayne kafasını kaldırıp bana bakıyor. "İyi iş çıkarmışsınız ama doğal yollarla meydana gelen bir ölüm için beni uzatmaya gitmiş Bruins maçının başından kaldırmasaydınız keşke."

Jacob'ın az evvel dikilmekte olduğu yere bakıyorum ama yok olmuş.

Jacob

Eve doğru mümkün olduğunca hızlı pedal basıyorum. Olay yerinde aldığım notları temize geçirmek için sabırsızlanıyorum. Renkli kalemler ve ölçekli haritalar kullanarak resimler çizmeyi düşünüyorum. Garajın içinden eve süzülüyorum ve tam spor ayakkabılarımı çıkarmışken arkamdan kapı açılıyor.

O an kalakalıyorum.

Gelen Theo.

Hiçbir zaman iyi bir yalancı olamadım. Eğer bana soracak olursa ona polis telsizi, ceset ve hipotermi hakkında her şeyi anlatırım. Bu da beni öfkelendiriyor, çünkü şu an için tüm bunları paylaşmak değil, kendime saklamak istiyorum. Defterimi pantolonumun beline sokup kazağımı üzerine çekiyorum, sonra da bunu saklamak için ellerimi arkamda kavuşturuyorum.

"Ne yani, şimdi de beni mi takip ediyorsun?" diyor Theo ayağından botlarını fırlatırken. "Neden kendi hayatınla ilgilenmiyorsun?"

O merdivenleri yarılayana kadar yüzüne bakıp yanaklarının nasıl al al, saçlarının nasıl darmadağınık olduğunu fark etmiyorum. Nerelerde olduğunu ve annemin bundan haberi olup olmadığını merak ediyorum ama sonra bu düşünce kaybolup yerini ölü adamın lambaların ışığı altında masmavi görünen bedenine ve onun etrafını saran pembeye dönmüş karın görüntüsüne bırakıyor. Bir dahaki sefere bir olay mahalli oluşturduğumda tüm bunları hatırlamalıyım. Suyun içine gıda boyası koyup bunu da karın üzerine püskürtebilirim. Ellerimin üstü ve dizlerim için de kırmızı keçeli kalem kullanabilirim. İç çamaşırlarımla karın üzerinde yatmaya pek istekli olmasam da annemi tamamen afallatacak bir senaryo için bu fedakârlığı yapabilirim.

Odama gittiğimde hâlâ ağzımın içinden mırıldanmaktayım. Giysilerimi çıkartıp pijamalarımı giyiyorum. Sonra çalışma masamın başına oturup eski, kullanılmış defterimdeki sayfayı dikkatle kesiyorum ki buruşan ya da yırtılan kağıt sesi duymayayım. Kullanılmamış, spiralli bir defter çıkartıp olay mahallini çizmeye koyuluyorum.

Kim bilebilirdi ki? Birden ona kadar bir değer verecek olursak bugün on bir puanlık bir gün oldu.

VAKA 2: DERSİMİZ İRONİ

Imette St. Guillen, New York'ta hukuk eğitimi alan başarılı bir öğrenciydi. 2006 yılında bir kış gecesi arkadaşları ile birlikte dışarıya, içki içmeye çıkar. Daha sonra arkadaşlarından ayrılıp SoHo'ya gider ve buradan bir arkadaşını arayarak bir barda olduğunu söyler. Bir daha da eve dönmez. Cesedi çıplak halde, çiçekli bir yatak örtüsüne sarılmış olarak yirmi iki kilometre ötede, Brooklyn'in ıssız bir bölgesinde bulunur. Kafasının bir yanındaki saçları kısa kesilmiştir, elleri ve ayakları plastik bağlarla bağlanmış, ağzına bir çorap tıkılmış, yüzü de koli bandı ile bantlanmıştır. Tecavüze uğramış, anal ilişkiye zorlanmış ve boğularak öldürülmüştür.

Elleri ve ayaklarının bağlandığı plastik şeritlerin üzerinde kan izleri bulunur, ancak DNA analizi sonucunda bunların kurbana ait olmadığı tespit edilir. Bu izlerin sarhoş olmuş genç kadını sabaha karşı saat 04:00 sularında bardan çıkarması istenen bar fedaisi Darryl Littlejohn'a ait olduğu anlaşılır. Tanıklar bu ikisinin bardan ayrılmadan tartıştıklarını belirtirler.

Littlejohn'un evinde kurbanın üzerinde kullanılan koli bandıyla eşleşen parçalar bulunur.

Littlejohn aynı zamanda başka bir kaçırma ve saldırı vakasıyla da suçlanır. Polis memuru kılığına girerek bir üniversite öğrencisini kelepçelemiş ve aracına bindirmiştir, ancak kız kaçmayı başarmıştır.

Imette St. Guillen ise trajik bir şekilde hukuk öğrenciliğinden adli bilimlerde DNA analizi anlatan hocaların dersine konu olma durumuna düşmüştür.

2

Emma

Eskiden arkadaşlarım vardı. Çocuklarım olmadan önce, Boston dışında ders kitapları basan bir firmada çalıştığım sıralarda mesai saatlerinden sonra diğer editörlerin bazıları ile takılırdım. Suşi yemeye ya da sinemaya giderdik. Henry ile tanıştığımda - bilgisayar programcılığı ile ilgili bir ders kitabının teknik danışmanıydı - kendisi bana çıkma teklif edemeyecek kadar utangaç olduğundan arkadaşlarım beni bu teklifi yapmaya teşvik etmişlerdi. Ofisimden içeri kafalarını uzatıp gülerek tüm o Clark Kent görüntüsünün altında bir Süpermen tarafı olup olmadığını sorarlardı. Henry ile evlendiğimde de nedimelerim onlar oldu.

Sonra hamile kaldım ve birdenbire görüştüğüm insanlar nefes egzersizleri yapan ve hangi bebek bezlerinin en hesaplısı olduğundan bahseden doğum sınıfı arkadaşlarım olmaya başladı. Bebeklerimiz doğduktan sonra da bu annelerin üçü ile bir araya gelip oyun grupları oluşturduk. Herkes sırayla ev sahipliğini üstleniyordu. Bebekler önlerinde bir sürü oyuncakla yerde yuvarlanırken büyükler de kanepede oturup dedikodu yapardı.

Çocuklarımız büyüdü ve *yan yana* oynamak yerine *birbirleri* ile oyun oynamaya başladılar. Hepsi, yani Jacob dışında hepsi. Arkadaşlarımın çocukları oyuncak arabalarını tüm halıya yayardı ama Jacob onları askeri nizamla, tampon tampona dizerdi. Diğer çocuklar çizgilerin dışına taşırarak boyama yaparken, Jacob gökkuşağı renklerinde, düzgün küçük bloklar çizip boyardı.

Arkadaşlarım bir sonraki oyun partisinin kimin evinde olacağını söylemeyi es geçtiklerinde ilk başlarda bunu fark etmedim. Ben ev sahibi olduğumda annelerden ikisi daha önceden yaptıkları planlardan dolayı özür dileyerek gelmediklerinde bunun altında neyin yattığını anlamadım. Ama bizim evde toplandığımız o öğleden sonra arkadaşımın kızı Jacob'ın tekerleklerini döndürdüğü kamyonunu almak istediğinde Jacob öfkelendi ve kıza öyle sert vurdu ki çocuk düşüp kafasını sehpanın sivri kenarına çarptı. Arkadaşım çığlık çığlığa ağlayan kızını kucağına alarak, "Bunu daha fazla devam ettiremem," dedi, "Üzgünüm, Emma."

"Ama bu bir kazaydı! Jacob ne yaptığının farkında değil ki!"

Arkadaşım dikkatle yüzüme bakıp, "Peki ya *sen* farkında mısın?" diye sordu.

O günden sonra gerçek anlamda hiç arkadaşım olmadı. Jacob'ın hayatının her anını işgal eden erken müdahale uzmanlarıyla sürekli uğraşırken kimin arkadaş edinmeye vakti kalır ki? Tüm günümü halının üzerinde oturup oğlumun sosyal bir etkileşim içine dâhil olması için uğraşarak geçiriyor, geceleri ise geç saatlere kadar otizmle ilgili yapılan araştırmalar hakkında en son çıkan kitapları okuyordum, sanki uzmanların bile bulamadığı bir çözümü ben bulabilirmişim gibi. Sonunda Theo'nun anaokulundaki çocukların aileleri ile de tanıştım; ilk başta çok dost canlısı görünüp, Theo'nun ağabeyini görünce ya da bizi yemeğe davet edip de hakkında konuşabildiğim tek konunun transdermal glutatyon içeren bir merhemin toksinleri bir araya getirip vücuttan atmaya yarayan bir maddeyi kendi başlarına yeteri kadar üretemeyen otistik çocuklar üzerindeki olumlu etkisi olduğunu anlayınca araya mesafe koyan ailelerle.

Dış dünyadan soyutlanma. Tek bir konuya takıntıyla bağlanma. Sosyal iletişim kuramama.

Teşhis konulan Jacob'dı ama kesin bende de Asperger sendromu belirtileri vardı.

Sabah saat yedide aşağıya indiğimde Jacob duşunu alıp giyinmiş bir şekilde mutfak masasındaki yerini almış. Sıradan bir genç bir pazar günü öğlene kadar uyur - Theo kesin uyuyacaktır mesela - ama Jacob zaten sıradan biri değil ki. Okula gitmek için sabah erkenden kalkma alışkanlığı, bugünün hafta sonu olduğu ve evden çıkmak için acele etmeye gerek olmadığı gerçeğine baskın geliyor. Okullar kar yağışı nedeniyle tatil olduğunda bile Jacob yatağa dönüp uyumak yerine giyinmeye başlar.

Jacob oturmuş pazar gazetesine göz gezdiriyor. "Ne zamandan beri gazete okuyorsun?" diye soruyorum.

"Ne tür bir anne oğlunun güncel olaylar hakkında bilgilenmesini istemez acaba?"

"Tabii tabii; bu tuzağa düşmeyeceğim. Dur tahmin edeyim, şu özel yapıştırıcılardan almak için indirim kuponlarını mı kesiyorsun?" Jacob bu tarz şeyler almaya bayılır; nesnelerden parmak izi almak için kullandığı şeylerden biri bu yapıştırıcı. Bizim evde bir şeylerin - benim araba anahtarlarım, Theo'nun diş fırçası gibi - ortadan kaybolması ve sonra da Jacob'ın parmak izi kalıbı almak amacıyla kullandığı ters dönmüş bir akvaryumun altında ortaya çıkması sık rastlanan bir durumdur.

Kendime gelebilmek için içmem gereken miktarda kahveyi kahve makinesine koyup Jacob'ın kahvaltısını hazırlamaya başlıyorum. Bu çok zorlu bir iş: Glüten ve kazein içeren yiyecekleri - yani buğday, yulaf, çavdar, arpa ve süt ürünleri - yemez. Asperger sendromu için henüz bir tedavi olmadığından tek yapabildiğimiz semptomları ortadan kaldırmaya çalışmak ve bir şekilde onun beslenme alışkanlıklarını düzenlediğimde davranışları da düzeliyor. Geçen Noel'de yaptığı gibi çaktırmadan bu düzeni değiştirecek olursa, sorunlu davranışlar sergilediğini, mesela tekrarlayan hareketler yapmaya başladığını ya da kriz geçirdiğini gözlemledim. Doğrusunu söylemek gerekirse, Amerika Birleşik Devletleri'ndeki her yüz çocuktan birine otizm sendromu teşhisi konduğu düşünülürse, Yemek Kanalı'nda *Otizm ve Beslenme* adıyla listelerde bir numara olabilecek bir program yapabilirim. Jacob benim aşçılık heyecanımı

paylaşmaz. Benim diyet yemekler üzerine bir program hazırlayan Jenny Craig ile meşhur Nazi toplama kampı doktoru Josef Mengele arası bir şey olduğumu söyler.

Sınırlı beslenme seçeneklerinin yanı sıra, Jacob haftanın beş günü renklere göre yemek yer. Bunun nasıl başladığını tam olarak hatırlamıyorum ama artık alışkanlığa dönüştü: Pazartesileri yiyecekler yeşil, salıları kırmızı, çarşambaları sarı olmalıdır, vesaire. Bir şekilde bu durum Jacob'ın kendini daha oturaklı hissetmesine katkıda bulunuyor. Hafta sonları ise her şey serbest, bu yüzden bu sabah kahvaltı ziyafetimde tapyoka nişastasından yapılan kekler ve soya sütüyle birlikte sunduğum özel üretim organik gevrek var. Ayrıca organik et ve et ürünleri üreten bir firmadan aldığım hindi jambonunu kızartıyorum ve Skippy marka fıstık ezmesi ile glütensiz ekmek hazırlıyorum. Elimde 7-8 cm kalınlığında, içinde gıda markalarının ve ücretsiz numaralarının olduğu bir dosyam var, bu dosya benim için bir nevi kutsal kitap gibi. Bunların yanı sıra üzüm suyu da hazır, çünkü Jacob bunu lipozom kaplı glutatyon ile karıştırıyor; bir kaşık ondan, çeyrek çay kaşığı da toz halinde C vitamini. Tadı hâlâ kükürt gibi ama daha önce denediği şeyden - ayaklarına sürdüğü ve çok kötü koktuğu için de üst üste çorap giymesine neden olan merhemden - daha iyi en azından. Glutatyonun yan etkisi, yararları göz önünde bulundurulduğunda önemsiz kalıyor: Jacob'ın vücudunun kendi kendine yapamadığı toksinleri bir araya getirip vücuttan atma işlemini yaparak zihinsel keskinliğini artırıyor.

Gıdalar işin sadece bir kısmı.

Jacob'ın vitamin takviyelerini koymak için kullandığımız küçük silikon kapları da çıkartıyorum. Her gün bir multivitamin, bir torin kapsülü ve Omega-3 hapı alıyor. Torin krizleri önlüyor, yağ asitleri ise zihinsel esneklik sağlıyor. En nefret ettiği iki şeyi önüne koyunca gazeteyi yüzünü örtecek şekilde yukarı kaldırıyor: Biri oksitosin burun spreyi, diğeri ise kendi kendine enjekte ettiği B12 iğnesi. Her ikisi de endişeyi yenmesine yardımcı oluyor.

"Saklanabilirsin ama kaçamazsın," diyorum gazetenin ucunu kıvırarak.

İğnenin onun açısından en zoru olduğunu düşünebilirsiniz ama aslında tişörtünü kaldırıp çok fazla tantana yapmadan karnını sıkıştırıyor ve iğneyi yapıyor. Ama duyularla ilgili bu kadar sıkıntısı olan bir çocuk için burun spreyi kullanmak, basınçlı suyla işkence görmekten farksız. Her gün Jacob'ın şişeye gözlerini dikip en sonunda sıvının genzine gitmesine katlanabileceği konusunda kendisini ikna edişini izliyorum. Her gün bu sahne karşısında yüreğim parçalanıyor.

Bize her ay yüzlerce dolara mal olan tüm bu vitamin takviyelerinin sağlık sigortası kapsamında olmadığını söylememe gerek yoktur herhalde.

Gazetenin başka bir sayfasına geçerken önüne bir tabak küçük kek koyuyorum. "Dişlerini fırçaladın mı?"

"Evet," diye ağzının içinden mırıldanıyor.

Elimi gazetenin üstüne koyarak okumasını engelliyorum. "Gerçekten mi?"

Jacob'ın yalan söylediği nadir zamanlarda bu öylesine belirgin oluyor ki tek yapmam gereken hafifçe kaşımı kaldırmak. Böyle yapınca Jacob anında yelkenleri suya indiriyor. Yalana başvurduğunu gördüğüm tek durum, aslında yapmak istemediği bir şeyi yapması istenildiği - vitamin takviyelerini alması ya da dişlerini fırçalaması - ya da bir çatışmadan kaçınmak istediği zaman oluyor. Böyle anlarda kendince benim duymak isteyeceğimi düşündüğü şeyi söylüyor. "Yemek yedikten sonra yapacağım," diye söz veriyor ve ben de söz verince yapacağını biliyorum. "Evet!" diye aniden bir çığlık atıyor, "İşte burada!"

"Ne?"

Jacob öne doğru eğilerek yüksek sesle okuyor. "Townsend polisi elli üç yaşındaki Wade Deakins'in cesedini 140. Karayolu'nun kenarındaki ormanlık alanda buldu. Deakins'in ölüm nedeni hipotermi olarak belirlendi. Cinayet şüphesi yok." Kafasını sallayarak dudak büküyor. "Bunu on dördüncü sayfaya koyduklarına inanabiliyor musun?"

"Evet," diyorum, "Çok korkunç. Kim donarak ölen bir adam hakkında bir haber okumak ister ki?" Birden kahvemi karıştırmayı bırakıyorum. "Peki, bu haberin bu sabah gazetede çıkacağını sen nereden *biliyordun*?"

Suçüstü yakalandığının farkına vararak bir an tereddüt ediyor. "Şanslı bir tahmindi," diyor.

Kollarımı kavuşturup gözlerimi ona dikiyorum. Doğrudan gözlerimin içine bakmasa da gözlerimden fışkıran alevleri hissedebiliyor.

"Tamam!" diye itiraf ediyor, "Dün gece telsizden duydum."

Sandalyesinin üstünde sallanmaya başladığını ve yüzüne bir pembelik yayıldığını görebiliyorum. "Sonra?"

"Oraya gittim."

"Ne yaptın?"

"Dün geceydi. Bisikletime atladım..."

"O soğukta 140. Karayolu'na kadar bisikletle mi gittin?"

Jacob, "Hikayeyi duymak istiyor musun, yoksa istemiyor musun?" diyor, ben de sözünü kesmeye bir son veriyorum. "Polis ormanda bir ceset bulmuş ve dedektif de cinsel saldırı ve cinayet üzerinde duruyordu..."

"Aman Tanrım."

"...ama kanıtlar bu yönde değildi." Gözleri parlıyor. "Olayı onların yerine ben çözdüm."

Ağzım açık kalakaldım. "Onlar da buna bir şey demediler, öyle mi?"

"Yani... pek sayılmaz. Ama yardıma ihtiyaçları vardı. Vücuttaki yaralara bakacak olursak yanlış iz üzerinden gidiyorlardı..."

"Jacob her aklına estiğinde bir suç mahalline gidemezsin! Sen sivil bir vatandaşsın."

"Konu adli bilimler olunca yerel polisten daha çok şey bilen bir vatandaşım ama," diye itiraz ediyor, "Dedektifin kendine pay çıkartmasına bile göz yumdum."

Townsend polisinin kapıma gelip en iyi ihtimalle bana sağlam bir fırça çekeceği, en kötü ihtimalle de Jacob'ı tutuklayarak götüreceğine dair bir hayal gözümün önünde beliriyor. Polis sorgusuna karışmak suç değil mi? Meşhur dert ortağı Emma Abla'nın oğlunun gece nerede olduğunu bile bilmediğini millet duysa nasıl bir skandal olurdu diye düşünüyorum.

"Şimdi beni iyi dinle," diyorum, "Bunu kesinlikle bir daha tekrarlamayacaksın. Asla. Ya bu bir cinayet olsaydı, Jacob? Katil sonra da *senin* peşine düşseydi?"

Söylediklerim üzerinde düşünürken onu izliyorum. "Aslına bakarsan," diyor, söylediklerimi tamamen sözlük anlamlarıyla algılayarak, "O zaman gerçekten çok hızlı koşardım."

"Bunu evimizin yeni kurallarından biri olarak kabul et. Bana söylemeden evden gizlice sıvışmak yok."

"Sana söylersem buna sıvışmak denmez ki zaten," diye beni düzeltiyor.

"Jacob, lütfen bana yardımcı ol..."

Başını sallıyor. "Bir suç mahalline gitmek için evden kaçma. Anladın mı?" Bunun üzerine doğrudan bana bakıyor, bu öyle nadiren yaptığı bir şey ki farkında olmadan nefesimi tutuyorum. "Ama anne, cidden, keşke sen de görebilseydin. Adamın bacaklarındaki çizikler ve..."

"Jacob, o adam tek başına ve çok kötü bir şekilde ölmüş ve bir nebze olsun saygıyı hak ediyor." Ama daha bunları söylerken bile onun beni anlayamayacağını biliyorum. İki yıl önce, babamın cenazesinde, tabutun törenden önce açılıp açılamayacağını sormuştu. Bunun onun sevdiği bir akrabasıyla vedalaşma biçimi olduğunu düşünmüştüm ama bunun yerine Jacob elini babamın bembeyaz, soğuk yanağına koydu. "*Sadece ölüm neye benziyor anlamak istedim,*" demişti.

Gazeteyi alıp katlıyorum. "Bugün dedektife işine karıştığın için bir özür mektubu yazacaksın..."

"Adını bile bilmiyorum!"

"Git Google'da ara," diyorum, "Ha bu arada aksi bildirilene kadar cezalısın."

"Cezalı mı? Yani evden çıkamam, öyle mi?"

"Okula gitmediğin sürece çıkamazsın."

Şaşırtıcı bir şekilde Jacob omzunu silkiyor. "O halde Jess'i araman gerekecek."

Kahretsin. Sosyal beceri eğitmenini tamamen unutmuştum. Jacob sosyal iletişim becerilerini geliştirmek için haftada iki kez onunla görüşüyor. Jess Ogilvy, Vermont Üniversitesi'nde yüksek lisans öğrencisi ve ileride otistik çocuklara öğretmenlik yapmak istiyor, en önemlisi Jacob'la da çok iyi anlaşıyor. Jacob onun kendisine yaptırmak istediği kasiyerlerin gözlerinin içine bakmak, otobüste yabancılarla sohbet etmek, yoldan geçenlere adres sormak gibi şeylerden hoşlanmasa da kendisine bayılıyor. Bugün birlikte bir pizzacıya gitmeyi planlamışlardı, böylece Jacob oradakilerle kısa sohbetler yapabilecekti.

Ama bunu yapabilmesi için evden çıkmaya izni olması gerekiyor.

Bana tabağı uzatarak masum masum, "Kek?" diye soruyor.

Haklı olduğunu bildiği anlardan nefret ediyorum.

Otistik bir çocuğu olan bir anneye çocuğunun durumu ile aşıların bir ilgisi var mı diye sorarsanız, buna cevabı kendinden emin bir evet olacaktır.

Bir başkasına sorun, o da aynı kesinlikle hayır cevabını verecektir.

Jüri bu konuda hâlâ bir karar veremedi. Aşıların çocuklarının otistik olması ile ilgisi olduğunu ileri süren bir grup ebeveynin hükümete dava açmasına rağmen ben bu konudaki dilekçemi henüz postaya vermedim ve doğrusu bu konuda pek de bir umudum yok.

İşte bu konudaki bazı gerçekler:

1. 1988'de Hastalık Kontrol Merkezi, Amerika'daki çocuk aşı takviminin değiştirilmesini önerdi. Bu değişikliğe göre (biri hemen

doğar doğmaz olmak üzere) üç doz hepatit B ve üç doz da hemofili aşısı vurulacaktı ve bunların tümü de bebek daha altı aylık olmadan yapılacaktı.

2. İlaç şirketleri de bunun üzerine çoklu doz aşılar ürettiler. Bu aşılar % 49 oranında etil cıvadan yapılmış bir antibaktériyel olan timerosal içinde korunuyordu.

3. Cıva zehirlenmesinin etkileri daha 1940'lı yıllarda tespit edilmesine rağmen Gıda ve İlaç İdaresi ve Hastalık Kontrol Merkezi yeni doğanların bu aşılar nedeniyle aldıkları dozajın etkilerini hesaba katmadı. Bu yeni uygulama ile beraber rutin muayeneye giden ortalama iki aylık bir bebek, hükümetin belirlediği güvenli, uzun süreli maruz kalma düzeyinden yüz kat daha fazla cıvaya tek seferde maruz kalmaya başladı, ancak ilaç şirketleri de bu konuda bir tehlikeyi işaret etmediler.

4. Otizm belirtileri ile cıva zehirlenmesi belirtileri fazlasıyla benzerlik göstermekte. Bir örnek vermek gerekirse, bilim adamları cıvanın primatların beynindeki değişimi üzerine çalışırken primatların göz teması kurmaktan kaçındıklarını fark etmişlerdir.

5. 1999 ile 2002 yılları arasında çocuklara yapılan aşıların büyük kısmının içeriğinden timerosal sessiz sedasız çıkarıldı.

Bütün bunlara karşıt bir görüş de var elbette. Buna göre aşılarda bulunan etil cıva insan vücudunu zehirli olan metil cıvadan daha hızlı terk etmekte. Ayrıca pek çok aşıda artık cıva kullanılmıyor olmasına rağmen otizm vakaları hâlâ artmakta. Dahası Hastalık Kontrol Merkezi, Dünya Sağlık Örgütü ve Tıp Enstitüsü tarafından yürütülen beş kapsamlı araştırmanın hiçbirinin sonucunda aşılar ile otizm arasında bir ilişki olduğu saptanmadı. Tüm bu gerçekler beni düşünmeye zorluyor, ancak bir gerçek var ki beni aşılar ve otizm arasında bir ilişki olduğuna inandırmaya yetti:

1. Oğlum iki yaşındayken herhangi bir çocuktan farklı değildi; ta ki DTaP (Karma), Hib (Menenjit) ve Hepatit B (Sarılık) aşılarını vurulana kadar.

Bunun nedensel bir ilişki olduğunu sanmıyorum. Sonuçta aynı aşı takvimi uygulanan yüz çocuktan doksan dokuzu otistik olmuyor. Ancak bir yandan da hepimizde kalıtsal olarak kanser olma ihtimali bulunmasına rağmen günde iki paket sigara içen birisi de içmeyen birine oranla daha fazla risk taşır; bu durum tıpkı ona benziyor. Genlerinde böyle bir yatkınlık olan bir çocuk, cıvayı vücudundan pek çoğumuzun yaptığı kadar kolay atamayabilir ve sonuç olarak da kendini otizm spektrumunun içinde buluverir.

Ben anında saf değiştirip aşı yaptırmaktan tamamen vazgeçen ailelerden değilim. Theo da doğunca gerekli aşılarını oldu. Bana kalırsa aşıların yararları hâlâ risklerine baskın çıkıyor.

Aşıların gerekliliğine inanıyorum, gerçekten. Sadece ayrı ayrı uygulanmaları gerektiğini savunuyorum.

Jacob, Jess Ogilvy sayesinde yıl sonu balosuna gidebilmişti.

Dürüst olmak gerekirse, bu hiçbir zaman Jacob'ın yapabileceğini zannettiğim bir şey değildi. Daha önce çocuklarımın "mutlaka yapması gerekir" dediğim pek çok şey, Jacob'a teşhis konmasından sonra sadece "hayallere" dönüştü. Üniversiteye gitmek. Bir meslek sahibi olmak. Kendisini sevecek birini bulmak. Sanırım benim tüm hayallerimin yükünü Theo üstlenecek. Jacob'ın sorunsuz bir şekilde bu dünyaya adapte olmasını umuyorum ama kardeşinin bu dünyada bir iz bırakmasını arzuluyorum.

İşte bu yüzden Jacob geçen sene Bahar Partisi'ne gitmeyi planladığını söylediğinde şaşırdım. "Kimle?" diye sordum.

"Jess ve ben henüz bunu pek düşünmedik."

Jess'in neden böyle bir şey önerdiğini anlayabiliyordum: Fotoğraf çektirmek, dans etmek, yemek masasında edilen sohbetler; bunların tümü Jacob'ın edinmesi gereken becerilerdi. Jess'e katılıyordum ama Jacob'ın da incinmesini istemiyordum. Ya teklif ettiği hiçbir kız onunla gitmeyi kabul etmezse ne olacaktı?

Benim kötü bir anne olduğumu düşünmeyin, sadece gerçekçi bir anneyim. Jacob'ın yakışıklı, esprili ve bazen ağzımı bir karış

açık bıraktıracak kadar zeki olduğunu biliyorum. Ancak başkalarının Jacob'ı benim gibi görmesi çok zor. Onlar için Jacob sadece tuhaf biri.

O gece Jacob'ın odasına gittim. Sosyal iletişim kurmak için ilk kez bu kadar heyecanlandığını görmenin verdiği mutluluğumun etkisi bir dizi kızın onun yüzüne karşı güleceği düşüncesi ile azalmıştı. Yatağının kenarına oturdum ve okumakta olduğu *Adli Bilimler Dergisi*'ni elinden bırakmasını bekledim. "Demek baloya gideceksin, ha?"

"Evet," dedi, "Jess bunun iyi bir fikir olduğunu düşünüyor."

"Peki ya sen? Sen de bunun iyi bir fikir olduğunu düşünüyor musun?"

Jacob omuz silkti. "Herhalde. Ama biraz endişeliyim..."

Bunun üzerine gittim. "Ne konuda?"

"Birlikte gideceğim kızın giyeceği kıyafet konusunda," dedi, "Turuncu filan giyecek olursa bununla başa çıkabileceğimi sanmıyorum."

Yüzümde bir gülümseme belirdi. "Güven bana. Hiçbir kız baloya turuncu elbiseyle gitmez." Battaniyesinin kenarından çıkmış bir ipliği çektim. "Teklif edeceğin belirli biri var mı?"

"Hayır."

"Hayır mı?"

"Böylelikle hayal kırıklığına uğramam," dedi gerçekçi bir tavırla.

Bir an tereddüt ettim. "Bunu deniyor olman bile harika. İşe yaramasa bile..."

"Anne," diye sözümü kesti Jacob, "*Elbette* işe yarayacak. Okulumda 402 tane kız var. İçlerinden biri bile beni az biraz çekici buluyorsa birinin teklifime evet deme ihtimali istatistiksel olarak benim lehime."

Sonuç olarak sadece 83 tanesine sormak durumunda kaldı. Biri sonunda evet dedi: Amanda Hillerstein. Onun da Down sendromlu

bir erkek kardeşi vardı ve Jacob'ın Asperger sendromunu en azından bir geceliğine göz ardı edebilecek kadar iyi kalpliydi.

Bunun ardından baloya özel görgü kurallarını içeren iki haftalık bir kurs geldi. Jess, Jacob'ı yemek sırasında nelerden bahsetmesi gerektiği konusunda çalıştırdı. (*Uygun: Bu yaz üniversitelerle görüşecek misin? Uygunsuz: Biliyor musun Tennessee'de cesetlerin nasıl çürüdüğünü gözlemleyebileceğin Ceset Çiftliği denen bir yer var.*) Bense diğer tüm konularda onu çalıştırdım. Arada tren geçecek mesafe bırakmadan bir kızın yanında nasıl yürüneceğini çalıştık. Biri fotoğrafını çekerken nasıl poz vereceğini çalıştık. Kız arkadaşına dans etmek isteyip istemeyeceğini nasıl soracağını çalıştık, gerçi Jacob yavaş dans konusunda tavrını koymuştu (Ona *dokunmak* zorunda mıyım gerçekten?).

Balo günü olabilecek binlerce aksilik aklıma üşüşüyordu. Jacob daha önce hiç smokin giymemişti; ya papyon onu öfkelendirir ve bunu takmayı reddederse ne olacaktı? Mesela bowling oynamaktan nefret ederdi, çünkü sadece birkaç dakika önce başka birinin ayağında olan bir ayakkabıyı giyme fikrinden iğrenirdi. Ya aynı sebeple bir günlüğüne kiraladığımız mokasen ayakkabıları da giymek istemediği için nöbet geçirirse? Ya balo düzenleme komitesi daha önce planladıkları sualtı temasından son anda vazgeçip Jacob'ın duyularını fazlasıyla uyaracak yanıp sönen ışıklar ve disko toplarının hakim olacağı disko temalı bir parti yapmaya karar verirse ne olacaktı? Ya Amanda saçını açık bırakmayı tercih ederse ve Jacob onu görür görmez koşarak odasına kaçarsa?

Amanda, Tanrı onu korusun, Jacob otomobil kullanamadığı için gelip onu almayı teklif etmişti. Saat tam yedide Cherokee cipiyle kapımıza geldi. Jacob elinde o öğleden sonra çiçekçiden aldığı bilek çiçeği ile onu bekliyordu. Aslında saat altıdan beri pencere kenarında dikilerek dışarıyı izlemişti.

Jess de bu olayı kaydetmek için kamerasıyla gelmişti. Amanda somon rengi uzun elbisesi ile arabasından inerken hepimiz nefeslerimizi tutmuştuk.

"Turuncu giymeyeceğini söylemiştin," diye fısıldadı Jacob.

"Turuncu değil, somon rengi bu," diye düzelttim.

"Olsun, o da turuncunun tonlarından," dedi. Kapı çalınmadan sadece bunu söylemeye yetecek kadar vakit bulabilmişti. Jacob kapıyı hızla çekip açtı. "Çok güzel görünüyorsun," dedi, Tam da çalıştığımız gibi.

Ön bahçede fotoğraflarını çekerken Jacob objektife bakmayı bile başardı. Bugün bile Jacob'ın objektife bakarken çekebildiğim tek fotoğrafı budur. İtiraf etmeliyim ki kız arkadaşına otomobile kadar eşlik etmek üzere kolunu uzattığında gözlerim doldu. Bundan daha iyisi olamazdı. Jacob tüm çalıştıklarımızı bundan daha başarılı şekilde hatırlayabilir miydi?

Jacob Amanda'nın kapısını açtı ve sonra kendisi de binmek için otomobilin etrafından dolandı.

Eyvah, dedim içimden.

Jess, "Bunu tamamen unuttuk," dedi.

Jacob doğal olarak Jess ve benim gözlerimizin önünde arabada her zaman oturduğu yere, arka koltuğa geçip oturdu.

Theo

"İşte burası," diyorum ve annem de daha önce hiç görmediğim, o an rastgele seçtiğim bir evin önünde arabayı durduruyor.

"Seni almaya ne zaman gelmemi istiyorsun?" diye soruyor.

"Bilmem ki. Laboratuvar raporunu yazmamızın ne kadar süreceği hakkında hiçbir fikrim yok."

"Neyse, cep telefonun var nasılsa. Beni ararsın." Evet anlamında kafamı sallıyorum ve arabadan iniyorum. "Theo!" diye arkamdan sesleniyor, "Bir şey unutmadın mı?"

Sırt çantam. Eğer hayali bir laboratuvar eşiyle ev ödevi yapacaksam, en azından lanet bir defter taşıyacak kadar akıllı davranmalıyım.

"Her şey Leon'da," diyorum, "Hepsi bilgisayarında kayıtlı."

Annem evin ön kapısına doğru bakıyor. "Seni beklediğine emin misin? Evde birileri varmış gibi görünmüyor."

"Anne, sana dedim ya. Leon'la evden çıkmadan on dakika önce konuştum. Arka kapıdan girmemi söyledi. Rahatla biraz, tamam mı?"

"Terbiyeli ol, tamam mı?" diyor ben arabanın kapısını kapatırken, "Lütfen ve teşekkür..."

Ederim, diye ağzımın içinden mırıldanıyorum.

Garajın yanından geçip evin arkasına doğru dolanıyorum. Tam köşeyi dönerken annemin gittiğini duyuyorum.

Elbette evde kimse yok gibi görünüyor. Zaten böyle olmasını planlamıştım.

Hazırlamam gereken bir laboratuvar ödevim yok. Leon adında birini ise tanımıyorum bile.

Burası benim için yeni bir mahalle. Vermont Üniversitesi'nde çalışan pek çok üniversite hocası burada yaşıyor. Buradaki evler

oldukça eski ve her birinin üzerinde hangi yılda yapıldıklarını yazan pirinç levhalar asılı. Eski evlerin en güzel yanı, dandik kilitleri olması. Çoğu zaman doğru biçimde kullanacağınız bir kredi kartı yardımıyla kilidi kolayca açabilirsiniz. Benim kredi kartım yok ama okul kimliğim de iş görür.

Evde kimsenin olmadığını biliyorum, çünkü dün gece yağan kardan sonra garaj önünde hiç ayak izi oluşmamış; annemin fark etmediği bir detay. Verandada spor ayakkabımdaki karları temizleyip içeriye öyle giriyorum. Ev, yaşlı insanlar gibi kokuyor; yulaf ezmesi ve naftalin karışımı. Girişte duvara dayalı bir baston bile var. Ama ne tuhaftır ki askıda Gap marka kapüşonlu bir sweatshirt de var. Belki torunları burada unutmuştur.

Geçen seferki gibi önce mutfağa gidiyorum.

İlk gözüme çarpan şey, tezgâhta duran bir şişe kırmızı şarap oluyor. Neredeyse yarısı dolu. Mantarı çıkartıp bir yudum alıyor ve bu rezil şeyi tezgâhın üstüne tükürmemek için kendimi zor tutuyorum. Madem tadı bu kadar kötü, nasıl oluyor da insanlar bu mereti içebiliyor? Ağzımı silip dolaplarda bana şarabın tadını unutturacak bir şeyler aranmaya başlıyorum ve bir paket kraker buluyorum. Açıp içinden birkaç tane yiyorum. Sonra buzdolabında neler var diye bakıyorum ve kaliteli pastırma ve çedar peyniri ile baget ekmeğine bir sandviç yapıyorum. Bu eve salam ve peynir girmez. Sıradan bir hardal bile bulunmayacak kadar sosyetik bir ev; bunun yerine şampanya hardalı kullanıyorum, neyse artık o. Bir anlığına bunun tadı da şarabınki gibiyse diye endişeleniyorum ama içinde alkol olsa bile dert etmezdim.

Kırıntıları döke döke salona gidiyorum. O yetmiyormuş gibi spor ayakkabılarımı çıkartmadığım için arkamda eriyen karlardan bir de iz bırakıyorum. Sanki insanüstü bir varlıkmışım gibi davranıyorum. Duvarların arkasını görebilirim, yere düşen bir iğnenin bile sesini duyabilirim. Kimse beni hazırlıksız yakalayamaz.

Salon tam da tahmin edeceğiniz gibi. Deri koltuklarla döşenmiş. Her taraf kağıt dolu, etrafta o kadar çok tozlu kitap var ki

astım olmamama rağmen bir süre burada kalırsam hastalığa yakalanırım sanırım.

Burada bir adam ve bir kadın yaşıyor. Bunu anlayabiliyorum, çünkü şömine rafının üstünde bahçe işleri üzerine kitaplar ve minik kristal şişeler dizili. Bu odada oturup çocuklarına dair anılarından bahsediyorlar mıdır diye merak ediyorum. Birbirlerinin cümlelerini tamamladıklarına bahse girerim.

Hatırlıyor musun, hani Louis bir Noel ertesinde garaj yolunda bir parça keçe bulmuştu da...

...bunu Noel Baba'nın varlığını kanıtlayan bir şey olarak gösterip herkese anlatmıştı?

Kanepeye oturuyorum. Sehpanın üzerinde duran televizyon kumandasını elime alıyorum. Sandviçimi yanıma kanepenin üstüne koyuyorum ve eğlence sistemini açıyorum, yaşlı bir dedeye ve nineye göre tahmin edeceğinizden daha gelişmiş bir sistem. Raflar dolusu CD'leri var, içlerinde aklınıza gelen her müzik türüne ait bir şeyler bulunuyor. Ayrıca teknoloji harikası, düz ekran bir HD televizyonları var.

Televizyon kanallarından yayınları kaydedebilen yeni nesil cihazlardan bile var. Ne kaydettiklerini görmek için düğmelere basıyorum.

Antika Otomobiller Geçidi.

Vermont Halk Televizyonu'nun yayınladığı *Üç Tenor.*

Bir de History Channel'da yayınlanan hemen hemen her şey.

Ayrıca bir hokey maçı ile geçen hafta verilen *Görevimiz Tehlike III*'ü de kaydetmişler.

Doğru mu gördüm diye emin olmak için bu sonuncusuna yeniden bakıyorum, çünkü Sayın Profesörlerin Tom Cruise'un milleti tepelemesini izlediklerine inanmak zor ama izliyorlarmış işte.

Bunun üzerine sadece bu filmi bırakarak geri kalanların tümünü siliyorum.

Sonra da yeni programlar kaydetmeye koyuluyorum.

Playboy Kızları

My Super Sweet 16

South Park

Son olarak HBO kanalını açıyor ve bir de *Borat*'ı ekliyorum.

O film geldiğinde *Karayip Korsanları III* ile aynı sinemada gösterime girmişti. Ben *Borat*'ı izlemek istiyordum ama annem bunun için bir on yıl daha beklemem gerektiğini söylemişti. *Korsanlar* filmine bilet aldı ve çıkışta bizimle otoparkta buluşacağını söyledi, çünkü sebze meyve alışverişine gitmesi gerekiyordu. Jacob'ın böyle bir şeyi asla teklif etmeyeceğini bildiğimden anneme söylememek kaydıyla isterse gizli gizli bir şeyler yapabileceğimizi söyledim. Gizli bir şeyler yapma fikrine o kadar kapılmıştı ki bunun aslında kuralları bozmak anlamına geldiğine pek takılmadı. Film başlarken ben diğer salona geçtim ve o da benimle birlikte geldi. Aslında kendince de sözünü tuttu, anneme *Borat*'a gittiğimizi doğrudan söylemedi hiçbir zaman.

Her daim yaptığı gibi bu filmden de replikler tekrarlamaya başlayınca annem anladı. *Güzel, güzel, kaç para? Seksi zaman istiyorum!*

Üç ay boyunca dışarıya çıkmama cezası almıştım.

Profesör Hanım'ın kayıtlı programları açıp da Playboy kızlarıyla karşılaşınca kalp krizi geçirmesi canlanıyor gözümde. Kocası da onu o halde görünce inme iner herhalde.

O an kendimi bok gibi hissediyorum.

Tüm programları silip eskileri yeniden ekliyorum. *Bu sondu. Son kez başkasının evine izinsiz giriyorum,* diyorum içimden ama bir yanım bunun hiçbir şekilde doğru olmadığını biliyor. Ben bir bağımlıyım, fakat iğne vuran ya da burundan çeken bazılarından farklı olarak bana kendimi bir yuvadaymışım gibi hissettiren bir doza ihtiyacım var.

Telefonu kaldırıp gelip beni alması için annemi aramaya niyetleniyorum ama sonra düşünüp ahizeyi yerine koyuyorum. Ardımda

iz bırakmak istemiyorum. Sanki buraya hiç gelmemişim gibi olsun istiyorum.

Böylece evi ilk geldiğimden daha da temiz bir halde bırakıyorum. Sonra da eve doğru yürümeye başlıyorum. On üç kilometre yolum var ama otobana varınca otostop çekebilirim.

Neticede Leon'un beni eve bırakma zahmetinden kaçınmayacak bir ailesi var.

Oliver

Kendimi oldukça iyi hissediyorum, çünkü bu cuma, bir domuza karşı dava kazandım.

Tamam, teknik olarak, domuz asıl davacı değildi. Bu onur Buff Wings'e aitti. Adamın asıl adının Buffalo olması ve her köşe başında yenilebilecek meşhur tavuk kanat yemeği Buffalo Wings ile aynı ismi taşıması fazlasıyla saçma ama yemin ederim uydurmuyorum bu hikayeyi. Yüz otuz kiloluk bu motorcu, antika Harley motosikletinin üzerinde Shelburne'den geçerken yol kenarında dolanan dev bir domuz doğrudan önüne çıkıvermiş. Bu kazanın sonucunda, Bay Wings tek gözünü kaybetmiş. Duruşma sırasında bir ara siyah saten göz bandını çıkartıp jüriye bunu gösterince ben de itirazı bastım.

Her neyse, Wings hastaneden çıkınca domuzun bulunduğu arazinin sahibini dava etmiş. Ancak durumun bundan biraz daha karışık olduğu anlaşılmış. Domuzun sahibi Elmer Hodgekiss, burayı Brattleboro'da yaşayan seksen yaşında Selma Frack adlı mal sahibinden kiralamış. Elmer'in kira kontratında ise evcil veya değil hiçbir hayvan beslemesine izin verilmediğini açıkça belirten bir ifade varmış. Ancak Elmer yasak domuzunu (ve aynı derecede huzur bozucu tavuklarını) beslemesini Selma'nın bir huzur evinde olduğuna, araziyi ziyarete hiç gelmediğine ve bilmediği bir şeyin kendisine zarar vermeyeceğine dayandırarak savundu.

Ben Selma Frack'ı temsil ediyordum. Green Willow Huurevi'ndeki bakıcısı, Selma'nın beni Sarı Sayfalar'a verdiğim ilan sayesinde telefon rehberinden bulduğunu söyledi:

Oliver O. Bond. Avukat, yazıyordu ve yanında da 007'nin silahına benzeyen bir grafik vardı oysa bu aslında ismimin baş harfleriydi, OOB. *Sarsılmaz, sağlam bir avukat istiyorsanız, beni arayın.*

"Teşekkür ederim," dedim, "Fikir tamamen bana ait."

Bakıcı sadece boş boş yüzüme baktı. "Bayan Frack yazıları okuyabilmesinden hoşlanmıştı. Çoğu avukat çok küçük puntoyla ilan veriyor."

Buff Wings sağlık masraflarının Selma'nın sigortasından karşılanmasını istiyordu ama benim elimde iki kozum vardı:

1. Buff Wings'in iddiasına göre Selma bu durumdan sorumlu tutulmalıydı, ancak Selma (a) domuzun varlığından bile haberdar değildi, (b) arazide domuz beslemeyi katiyetle yasaklamıştı ve (c) katil domuzunu halkın arasına saldığını öğrenir öğrenmez Elmer Hodgekiss'i tahliye ettirmişti.

2. Buff Wings mahkemede kendi avukatlığını yapmayı tercih etmişti.

Wings'in duygusal ve fiziksel olarak zarar gördüğü iddialarını çürütmek için çeşitli uzmanları tanık gösterdim. Mesela Ohio'da tek gözle araba sürme konusunda uzman birisi olduğunu biliyor muydunuz? Üstelik neredeyse tüm eyaletlerde sağlam gözünüz 20'de 20 görme yetisine sahipse otomobil, hatta motosiklet bile kullanmaya devam edebileceğinizden haberiniz var mıydı? Ayrıca bazı durumlarda *kör nokta* tabirinin etik açıdan doğru olmayabileceğini biliyor muydunuz?

Hakim bizim lehimize karar verdikten sonra Selma ile bakıcısını mahkeme binasındaki asansöre kadar takip ettim. Bakıcı, "Sonu iyi biten her şey iyidir," dedi.

Duruşmanın büyük kısmı boyunca uyuklayan Selma'ya baktım. "Birileri gözünü kaybetmese daha iyi olurdu tabii," diye cevap verdim, "Lütfen mahkemede kazandığı zaferden ötürü Bayan Frack'e tebriklerimi iletin."

Sonra da otoparka inen merdivenlerden aşağı koşturup yumruğumu havada salladım.

Avukatlık kariyerimde yüzde yüzlük bir dava kazanma oranına sahiptim.

Şimdiye kadar sadece tek bir dava almışsam ne olmuş yani?

♠

Genel kanının aksine, genç avukatlar için söyledikleri "daha avukatlık belgesinin mürekkebi kurumamış" lafı benim için pek geçerli değil. Benim belgemde hâlâ kurumakta olan başka bir şey söz konusu.

Pizza sosu.

Aslında bu çok da masumane bir kazaydı. Sonuçta bürom bir pizzacının üst katında ve Mama Spatakopoulous ben yukarı çıkarken yolumu kesip elime bir tabak spagetti ya da mantarlı soğanlı pizza tutuşturmayı alışkanlık haline getirmiş durumda. Ben de onu reddetme kabalığını gösteremiyorum. Ayrıca yemeğe ayıracak çok fazla param yok ve bedava yemeği geri çevirmek de aptallık olur. Masamda duran yığınla kağıt içinden rastgele birini çekip peçete niyetine kullanmam aptalcaydı, kabul ediyorum; ama onca şey arasından elime avukatlık belgemin gelmesi nasıl bir talihsizliktir söyler misiniz?

Yeni müşterilerimden herhangi biri avukatlık belgemi görmek isterse çerçeveletmekte olduğumu söyleyeceğim.

Tahmin ettiğim gibi ben binaya girdiğim sırada Mama S. elinde bir pizza ile beni karşılıyor. "Şapkasız gezmemelisin Oliver," diyor.

Lisenin soyunma odasında duş alıp geldiğim için saçım hâlâ ıslak. Neredeyse buz tutmaya başlamış. "Zatürree olursam bana bakarsın ama değil mi?" diye takılıyorum.

Bir kahkaha atıp yemek paketini bana uzatıyor. Koşarak merdivenleri çıkarken Thor'un havlamaları yükseliyor. Dışarı fırlamasın diye kapıyı azıcık aralıyorum. "Sakin ol," diyorum, "Sadece on beş dakikalığına çıkmıştım."

Tüm ağırlığıyla üstüme atılıyor.

Thor minyatür bir kaniş. Kendisi etraftayken hakkında kaniş diye bahsedilmesinden hoşlanmıyor, hırlamaya başlıyor. Bunun

için onu suçlayabilir misiniz? Hangi erkek köpek bir *kaniş* olmak ister ki? Bana sorarsanız kanişler sadece dişi olarak doğmalılar.

Onun için elimden gelenin en iyisini yapmaya çalışıyorum. Ona büyük bir savaşçının adını verdim. Tüylerini çirkin çirkin tıraş ettirmedim ama bu onu daha az efemine göstermek yerine tam bir koca kafaya dönüştürdü.

Onu kaldırıp futbol topu gibi kolumun arasına sıkıştırıyorum, sonra birden büromun her yanında uçuşan tüyleri fark ediyorum. "Olamaz," diyorum, "Ne yaptın sen Thor?"

Onu yere bırakarak hasar tespitine koyuluyorum. "Harika. Teşekkür ederim, tam bir bekçi köpeğisin. Beni şu lanet yastığımdan korudun." Elektrik süpürgesini dolaptan çıkartıp yere dökülen ne varsa süpürüyorum. Hepsi benim suçum, biliyorum, işlerimi halletmek için evden çıkmadan önce yatağımı kaldırmamakla hata ettim. Bürom, aynı zamanda evim. Bu hep böyle gitmez tabii ama hem ev hem de ofis için ayrı kira ödemenin ne kadar maliyetli olduğundan haberiniz var mı? Dahası şehir merkezinde olduğum için her gün yürüyerek liseye gidebiliyorum ve okuldaki hizmetli de yıkanmak için soyunma odasını kullanmama izin verecek kadar iyi biri. Ona boşanması sırasında ücretsiz olarak birkaç tavsiyede bulunmuştum, o da bana minnetini bu şekilde gösteriyor.

Genellikle battaniyemi katlayıp yastığımla birlikte dolaba koyarım. Otuz yedi ekran minik televizyonumu da bomboş duran evrak dolabının içine saklarım. Böylece benden hizmet almaya gelen bir müşteri benim feci derecede başarısız bir avukat olduğumu zannetmez.

Ben sadece bu şehirde yeniyim, işte bu kadar. Hukuk işleriyle uğraşmak yerine zamanımın çoğunu masamdaki ataçları düzenlemeye harcamamın sebebi bu.

♠

Yedi yıl önce Vermont Üniversitesi İngiliz Dili ve Edebiyatı bölümünden dereceyle mezun oldum. Olur da bir gün ihtiyaç duyarsınız diye size pek değerli bir bilgi vereyim: Gerçek dünyada

İngilizce okumak beş para etmiyor. Gerçekten de öğrendiğim işime yarayacak ne var ki? Hızlı okuma konusunda herkesi geçebilirim. Ya da Shakespeare'in sonelerindeki homoerotik tonlamalar üzerine muazzam bir analitik kompozisyon yazabilirim.

Gel gelelim bunların hiçbiri karın doyurmuyor.

Böylece kuramsal bir çerçevede yaşamaya son verip pratik olana eğilmeye karar verdim. *Burlington Free Express*'te gördüğüm, bir nalbandın yanına çırak arandığını yazan ilana başvurdum. Kırsal alanlarda bol bol dolaşıp bir atın normal yürüyüp yürümediğini tespit etmeyi öğrendim. Bir eşeğin toynağını nasıl düzelteceğimi, örsün etrafına nalı nasıl yerleştireceğimi, bunu nasıl çakacağımı da öğrendim.

Nalbant olmak hoşuma gitmişti. Toynağını kontrol etmek için bacağını kıvırırken atın tüm ağırlığını omzumda hissetmeyi seviyordum. Fakat aradan dört sene geçti ve huzursuzlanmaya başladım. Hukuk fakültesine gitmeye karar verdim, beni bunu yapmaya iten sebep aynı yolu seçen diğer insanlarınki ile aynıydı: Çünkü başka ne yapacağımı bilmiyordum.

İyi bir avukat olacaktım. Hatta belki de en iyisi. Ama işte artık yirmi sekiz yaşındayım ve hayatını hoşlanmadığı bir işte çalışarak harcayan o insanlardan biri olmaktan içten içe korkuyorum.

♠

Elektrik süpürgesini dolaba kaldırmamın hemen ardından kapım çekingen bir tıklamayla çalınıyor. Açıyorum, karşıma işçi tulumu giymiş, kafasına da siyah, yün bir bere takmış bir adam çıkıyor. Fena halde is kokuyor.

"Nasıl yardımcı olabilirim?" diye soruyorum.

"Avukata bakmıştım?"

"Buyurun, benim." Kanepenin üzerinde yatan Thor hırlamaya başlıyor. Ona sert bir bakış atıyorum. Eğer müstakbel müşterilerimi korkutup kaçırmaya başlarsa kendisini sokakta bulacak.

Adam beni dikkatle süzerek, "Sahiden mi?" diye soruyor, "Çok genç gösteriyorsunuz da."

"Yirmi sekiz yaşındayım," diyorum, "Ehliyetimi görmek ister misiniz?"

"Yok yok. Şey... yani, benim bir sorunum var."

Onu içeri davet ediyor ve kapıyı kapatıyorum. "Lütfen oturun, Bay..."

"Esch. Homer Esch. Bu sabah arka bahçemde kuru otları yakıyordum ve alevler kontrolden çıkıverdi." Ben masama geçerken kafasını kaldırıp bana bakıyor. "Komşumun evine de sıçrar gibi oldu."

"Sıçrar gibi mi oldu, sıçradı mı?"

"Sıçradı." Çenesini öne çıkartıyor. "Ama ateş yakma iznim vardı."

"Harika." Bunu not defterime kaydediyorum: YAKMA İZNİ VAR. "Yaralanan filan oldu mu?"

"Hayır. Komşum artık o evde oturmuyor. Tarlanın öbür başına başka bir ev yaptırmışlardı. Burası bir tür baraka gibiydi zaten. Komşum beni mahkemeye verdi, oraya harcadığı parayı kuruşu kuruşuna alacağını söylüyor. İşte bu yüzden ben de size geldim. Pazar günü çalışan tek avukat sizmişsiniz."

"Pekâlâ. Bir bakalım. Sizin davanızı almadan önce biraz araştırma yapmam gerekecek," diyorum ama asıl düşündüğüm şu: *Adamın evini yakıp kül etmiş. Bu davayı kazanmanın hiç yolu yok.*

Esch tulumunun iç cebinden bir fotoğraf çıkartıyor ve masaya koyup bana doğru itiyor. "Bu resimde karımın hemen arkasında bahsettiğim yeri görebilirsiniz. Komşum ödemem gereken miktarın yirmi beş bin dolar olduğunu söylüyor."

Fotoğrafa bakıyorum. Bu mekana baraka demek bile kibarlık olur. Ben olsam buraya gecekondu derdim. "Bay Esch," diyorum, "Bence istenen rakamı kesinlikle on beşe indirebiliriz."

Jacob

Jess'in geçtiğimiz eylül ayından bu yana beraber olduğu erkek arkadaşı Mark'tan nefret etmem için tüm sebepler şöyle sıralanabilir:

1. Bazen Jess'i ağlatıyor.

2. Bir keresinde Jess'in vücudunda morluklar gördüm ve buna neden olan kişinin de o olduğunu düşünüyorum.

3. Sürekli Cincinnati Bengals futbol takımının kendisine bir beden büyük, turuncu renkli sweatshirtlerini giyiyor.

4. Defalarca ona adımın Jacob olduğunu açıklamama rağmen bana Şef diye hitap ediyor.

5. Benim geri zekâlı olduğumu düşünüyor ama aslında zekâ geriliği teşhisi konan insanların IQ'sunun 70'in altında olması gerekir. Oysa benim IQ'm 162. Kanımca Mark'ın bu gerçeği bilmiyor olması, aslında geri zekâlılığa benden daha yakın olduğunun bir göstergesi.

6. Geçen ay onu yanında arkadaşlarıyla birlikte gördüm ama Jess yoktu. Selam verdim, ancak o beni tanımıyormuş gibi davrandı. Bunu Jess'e anlattım ve o da kendisine sorunca Mark bu yaptığını inkar etti. Bu da onun hem ikiyüzlü hem de yalancı olduğu anlamına geliyor.

Mark'ın bugünkü dersimize gelmesini beklemiyordum, bu nedenle onu görür görmez kontrolümü kaybedecek gibi oluyorum, oysa Jess ile birlikte olmak genellikle beni sakinleştirir. Bu durumu şöyle açıklayabilirim: Kendimi sanki bir sel akıntısının yolu üzerinde kalmış gibi hissediyorum. Hani bir felaketin çok yakında olduğunu sezersiniz, su zerreleri yüzünüze çarpmaya başlar ama o su duvarının üzerinize doğru geldiğini gördüğünüzde bir santim bile kıpırdayamayacak kadar güçsüz olduğunuzu bilirsiniz ya, işte öyle.

İçeriye girdiğim anda Jess, "Jacob!" diye sesleniyor ama aynı anda ileride oturan Mark'ı görüyorum ve neredeyse Jess'in sesini bile duyamaz hale geliyorum.

"Onun burada ne işi var?"

"Biliyorsun o benim erkek arkadaşım Jacob. Ve bugün o da gelmek istedi. Yardım etmek için."

Tabii ya, ben de sırf şamata olsun diye alay konusu olmaya bayılıyorum zaten.

Jess koluma giriyor. Buna alışmak bayağı zamanımı aldı, bir de aslında çok ağır olmayan ama bana çok yoğun bir çiçek kokusu gibi gelen parfümüne. "İyi geçecek," diyor, "Hem zaten bugün tanımadığımız insanlara nasıl dostça davranacağımızı çalışacağız demedik mi?"

"Ben Mark'ı tanıyorum," diyorum, "Ve ondan hoşlanmıyorum."

"Ama ben hoşlanıyorum. Ve sosyal olmanın bir yanı da sevmediğin insanlara karşı medeni davranabilmektir."

"Bu çok aptalca. Bu dünya çok büyük. Neden sevmediğimiz kişilerin yanından kalkıp işimize gücümüze bakmayalım ki?"

"Çünkü bu kabalık olur," diye yanıtlıyor Jess.

"Bence asıl kabalık, yüzüne bir gülümseme yerleştirip, onunla sohbet etmektense işkence görmeyi tercih edeceğin biriyle konuşmaktan zevk alıyormuş gibi yapmaya çalışmak."

Jess bir kahkaha atıyor. "Jacob, günün birinde sapına kadar dürüstlüğün hakim olduğu bir dünyaya gözlerimi açacak olursam benim öğretmenim sen olursun."

Pizzacının girişindeki merdivenlerden aşağı bir adam iniyor. Tasmasından tuttuğu bir köpeği var, minyatür bir kaniş. Yoluna çıkıp köpeği okşamaya başlıyorum.

"Thor! Otur!" diyor adam ama köpek dinlemiyor.

"Kanişlerin aslında Fransız köpeği olmadığını biliyor muydunuz? Köpeğin ismi aslında Almanca'daki *Pudel* kelimesinden gelir

ve bu da *Pudelhund*'un kısaltılmış halidir. Anlamı ise su sıçratan köpek. Bu tür aslında av köpeğiymiş ve vurulup göle düşen av hayvanlarını sudan çıkartıp getirmekte kullanılırmış."

"Bak bunu hiç bilmiyordum," diyor adam.

Ama ben biliyorum, çünkü adli tıp ile ilgilenmeye başlamadan önce ilgi alanım köpeklerdi. "2002'de Westminster Kennel Club Köpek Gösterisi'ni bir kaniş kazanmıştı."

"Pek güzel. Onu hemen dışarı çıkarmazsam bu kaniş de çişini koyuverecek," deyip yanımdan geçip gidiyor.

"Jacob," diyor Jess, "Hiç tanımadığın birinin karşısına çıkıp makineli tüfek gibi bunları anlatmaya başlaman uygun değil."

"Ama adam kanişlere ilgi duyuyordu. Baksana bir kanişi var."

"Haklısın ama konuşmaya, 'Aa ne şirin bir köpek,' filan diyerek girebilirdin."

"İyi de bu bilgi verici bir cümle değil ki."

"Hayır değil ama nazik bir cümle sonuçta..."

Jess'le ilk çalışmaya başladığımızda dersimiz olacağı günden birkaç gün önce arayıp planlarda bir değişiklik olup olmadığını kontrol ederdim; hasta olup olmadığını ya da acil bir durum var mı yok mu öğrenmek için. Bunu kafaya taktığım an onu arardım, isterse sabahın üçü olsun. Eğer cep telefonunu açmazsa çılgına dönerdim. Hatta bir keresinde polisi arayıp Jess'in ortadan kaybolduğunu bile bildirmiştim. Meğer bir partideymiş. En sonunda onu her perşembe gecesi saat onda aramam konusunda anlaştık. Onunla salıları ve pazarları görüştüğümüz için ben ondan haber almadan dört endişeli gün geçirmek zorunda kalmayacaktım.

Bu hafta yurttaki odasından ayrılıp bir profesörün evine taşınmıştı. Profesör yokken eve göz kulak olacaktı ama bu bana göre tamamen bir zaman kaybıydı. Ev çocuk muydu ki sıcak ocağa dokunsun, zehirli bir şeyler yesin ya da kendi merdivenlerinden düşsün. Bir yarıyıl tatili boyunca Jess bu evde kalacak, bu yüzden gelecek hafta dersimizi orada yapacağız. Cüzdanımda evin adresi, telefon

numarası ve Jess'in çizdiği bir yol haritası var ama hâlâ bu konuda biraz tedirginim. Jess'in ve çiçeklerin değil, muhtemelen yabancı birinin kokusu sinmiş olacak eve. Dahası evin neye benzediği hakkında henüz hiçbir fikrim yok ve ben sürprizlerden nefret ederim.

Jess güzel bir kız ama kendisi eskiden öyle olmadığını iddia ediyor. İki sene önce bir ameliyat geçirdikten sonra çok fazla kilo vermiş. Şişman olduğu günlere ait fotoğraflarını gördüm. Yetersizlikleri nedeniyle hedef haline gelen çocuklarla çalışmayı bu yüzden seçtiğini söylüyor, çünkü kendisi de bir zamanlar aynı şekilde hedef oluşturuyormuş. Fotoğraflar Jess'e benziyor ama sanki daha geniş ve şişman birinin içine saklanmış gibi. Şimdi ise yuvarlak hatları var ama sadece olması gereken yerlerde. Her zaman dümdüz olan sarı saçlara sahip ama saçlarını düzleştirmek için bayağı bir çaba sarf etmesi gerekiyor. Saç maşası denen garip aleti kullanırken onu izledim. Alet tost makinesini andırıyor ama yaptığı şey Jess'in ıslak ve kıvırcık saçını cızırdatıp dümdüz ve ipeksi bir hale getirmek. O bir yere girince insanların bakışları doğrudan ona çevriliyor, bense bundan çok hoşlanıyorum, çünkü böylelikle insanlar bakışlarını bana dikmiyorlar.

Son zamanlarda onun benim kız arkadaşım olması gerektiğini düşünür oldum.

Bu çok mantıklı:

1. Aynı tişörtü üst üste iki defa giydiğimi gördü ve bunu çok sorun etmedi.

2. Eğitim alanında yüksek lisans yapıyor ve Asperger sendromu hakkında çok kapsamlı bir çalışma hazırlıyor. Ben de onun için doğrudan bir araştırma konusuyum.

3. Annem dışında elini koluma koymasına katlanabildiğim tek kız o.

4. Ben istemeden saçını hep atkuyruğu yapıyor.

5. Mangoya alerjisi var ve ben de mango sevmem.

6. Sadece perşembeleri değil, ne zaman istersem onu arayabilirim.

7. Ona Mark'tan çok daha iyi davranırım.

Ve tabii ki bunlar içinde en önemli sebep:

8. Eğer bir kız arkadaşım olursa çok daha normal gözükürüm.

"Haydi," diyor Jess omzuma dokunarak, "Yapacak çok işimiz var. Annen burada glütensiz pizza yapıldığından bahsetmişti. Özel bir hamurdan yapıyorlarmış."

Sevmenin ne demek olduğunu biliyorum. Seveceğiniz insanı bulduğunuzda, kafanızda çanlar çalar ve havai fişekler patlar, söyleyecek söz bulamazsınız ve hep onu düşünürsünüz. Seveceğiniz insanı bulduğunuzu onun gözlerinin içine bakınca anlarsınız.

Bu sonuncusu benim için durumu bozan bir şey.

İnsanların gözlerinin içine bakmanın benim için neden bu kadar zor olduğunu açıklamam da hiç kolay değil. Birinin göğsünüzü bir neşterle açıp iç organlarınızı alt üst ettiğini, kalbinizi, akciğerlerinizi ve böbreklerinizi sıktığını hayal edin. Göz teması kurmak, benim için işte böyle bir istila ile aynı şey. İnsanların gözlerinin içine bakmamayı tercih etmemin nedeni insanların düşüncelerini okumanın kibar bir davranış olmadığını düşünmem, çünkü gözler cam gibidir, o derece şeffaftırlar.

Sevmenin ne demek olduğunu biliyorum ama yalnızca teoride. Onu diğer insanların hissettiği gibi hissetmiyorum. Sadece bu konuda çıkarımlarda bulunabiliyorum: *Annem bana sarılıp benimle ne kadar gurur duyduğunu söylüyor. Onun da canının çektiğini bilmeme rağmen son patates kızartmasını bana veriyor. P ise q. Böyle davranıyorsa demek ki beni seviyor.*

Jess isterse Mark'la geçirebileceği zamanı benimle geçiriyor. Yurt odasındaki dolabında duran bütün kıyafetlerini çıkartıp benimkiler gibi dizmeye kalkıştığım zaman dışında bana hiç kızmıyor. Kan tutuyor olmasına rağmen benimle beraberken *CrimeBusters* dizisini izliyor.

P ise *q*.

Belki Jess'e fikrimi bugün söylerim. O da benim kız arkadaşım olmayı kabul eder ve ben de bir daha asla Mark'ı görmek zorunda kalmam.

Psikanalitik kuramda aktarım olarak nitelenen bir olgu vardır. Terapist boş bir perde işlevi görür ve hastanın çocukluğuna ait bir olayı ya da duyguyu bu perdeye yansıtır. Örneğin tüm seanslarda sessiz kalan bir hastaya terapisti ilişki kurma konusunda kendisini rahatsız hissetmesine neden olan bir şey olup olmadığını sorabilir. Sessiz kalmasının nedeni terapistin onun yorumlarını aptalca bulacağı endişesi midir? Sonra ne olsa beğenirsiniz, hasta birden konuşmaya başlar. *Babam bana hep böyle derdi işte. Aptal.* Sonra kurulan set aniden yıkılır ve hasta bastırılmış çocukluğuna dair ne var ne yoksa hatırlamaya başlar.

Annem bana hiç aptal demedi, ancak birinin Jess'e olan duygularıma bakıp da hoca-öğrenci ilişkimiz bağlamında benim ona âşık olmadığımı düşünmesi gayet olası.

Ben yalnızca aktarım sürecindeyim.

Kasada duran devasa Yunan kadına, "Bir orta boy glütensiz pizza," diyorum. Kadın madem Yunan, öyleyse neden bir İtalyan restoranı açmış?

Jess beni hafifçe dürtüyor.

"Lütfen," diye ekliyorum.

Jess, "Göz teması," diye mırıldanıyor.

Kadına bakmak için kendimi zorluyorum. Dudağının üzerinde tüyler var. "Lütfen," diye tekrar edip parayı ona veriyorum.

Para üstümü veriyor. "Hazır olunca getiririm," diyor ve sonra da fırının kocaman ağzına dönüyor. İçeriye bir dili andıran kocaman bir kürek sokup dışarıya bir calzone çıkartıyor.

Jess, "Okul nasıl gidiyor?" diyor.

"İyi."

"Ödevini bitirdin mi?"

Kast ettiği benim hiç ihmal etmediğim okul ödevim değil, sosyal beceri ödevim. Son dersimizi hatırlayarak yüzümü buruşturuyorum. "Pek sayılmaz."

"Jacob, söz vermiştin ama."

"Söz vermedim. Benim yaşımda biriyle bir sohbet başlatmayı deneyeceğimi söyledim ve bunu da yaptım."

"Bu harika," diyor, "Ne oldu?"

Kütüphanede bilgisayarların oradaydım ve yanımda da bir çocuk oturuyordu. Owen benim ileri fizik sınıfımda. Çok sessiz ve oldukça akıllı biri, ayrıca bana sorarsanız onda da bir parça Asperger sendromu var. Bir bakışta anlarım ben.

Sırf eğlencesine bir arama motorunda kafatası kırıklarının yorumlanmasını ve eş merkezli kırıkları kullanarak küt uçlu cisimlerden kaynaklanan travmalar ile balistik kaynaklı travmaların birbirinden nasıl ayırt edildiğini araştırmaktaydım ve bu konu bir sohbet başlatmak için iyi bir giriş gibi görünmüştü gözüme. Fakat Jess'in herkesin ayaklı kütüphaneyi andıran birinden hoşlanmayacağı hakkında söylediklerini hatırladım. Bunun yerine söze şöyle başladım:

Ben: Mayıs'taki AP testine girecek misin?

Owen: Bilmem, girerim herhalde.

Ben: (kıs kıs gülerek) Umarım sperm bulmazlar.

Owen: Ne diyorsun sen be?

Ben: AP testi sadece üniversiteye giriş öncesi uygulanan sınav anlamına gelmez. Aynı adlı bir de asit fosfat testi vardır. Adli bilimlerde olası bir spermi araştırmak için bir ışık kaynağı kullanılarak yapılır. DNA kadar net bir sonuç vermez tabii ama tecavüzcü vasektomi olmuşsa hiç sperm üretmiyordur ve bu durumda elindeki tek kanıt bir AP testi ve 530'luk bir nanometre trispot ise...

Owen: Benden uzak dur kaçık.

Anlattıklarım üzerine Jess'in yüzü kıpkırmızı kesiliyor. "İşin güzel yanı," diyor, "Bir sohbet başlatmayı denemiş olman. Bu gerçekten çok önemli bir adım. Tartışma konusu olarak spermi seçmiş olman biraz talihsizlik olmuş tabii ama yine de önemli."

Bu sırada Mark'ın bizi beklediği arka taraftaki masamıza gelmiştik. Mark ağzını kovan gibi açarak sakız çiğniyor, üzerinde de o aptal turuncu sweatshirt var. "N'aber Şef?" diyor.

Başımı iki yana sallayıp bir adım geri çekiliyorum. Onu ilk gördüğümde bunu giymiyordu. Eminim bilerek giymiştir, çünkü bundan hiç hoşlanmadığımı biliyor.

Jess bir an bana baktıktan sonra, "Mark," diyor, "Sweatshirt. Çıkart onu."

Mark ona sırıtıyor. "Ama bunu sen yapınca daha eğlenceli oluyor güzelim," diyor ve Jess'i yakalayıp oturduğu yere, neredeyse kucağına çekiyor.

Burada araya girip şu seks meselesini hiç anlamadığımı söylemem gerek. Jess'le vücut sıvılarını değiş tokuş etmeye bu kadar hevesli olan Mark gibi birinin sümük, çamaşır suyu ve turpun nasıl olup da kan testlerinde doğru olmayan pozitif sonuçlar verebildiği gerçeği hakkında konuşmak konusunda bu kadar isteksiz olmasını anlayamıyorum. Sonra nörotipik heriflerin neden kızların göğüsleri konusunda bu kadar takıntılı olduğunu da bilmiyorum. Göğüslerin sürekli insanın önünde durmaları çok sıkıntı verici olmalı bence.

Neyse ki Mark turuncu sweatshirtü çıkarıyor ve Jess de onu katlayıp benim göremeyeceğim bir yere koyuyor. Doğruyu söylemek gerekirse onun orada olduğunu bilmek bile yeterince kötü. "Benim için pizzaya mantar koydurttun mu?" diye soruyor Mark.

"Biliyorsun Jacob pek mantar sevmiyor..."

Jess için yapabileceğim pek çok şey var ama mantar olmaz. Yediğim pizza ucundan kıyısından dokunsa bile kusarım.

Jess cep telefonunu çıkarıp masaya koyuyor. Telefonu pembe ve içinde benim ismimle numaram kayıtlı. Bu belki de içinde benim

adımın kayıtlı olduğu tek cep telefonu. Annemin cep telefonunda bile bizim numaramız EV diye kayıtlı.

Hâlâ Mark'ın sweatshirtünü düşünerek gözlerimi masaya dikip bakıyorum.

Jess elini bluzundan içeriye sokan Mark'ın elini ittirerek, "Mark," diyor, "*Yapmasana*. Toplum içindeyiz." Sonra bana dönüyor, "Jacob, hadi yemeklerimizin gelmesini beklerken biraz pratik yapalım."

Bekleme pratiği mi yapalım? Buna hiç de ihtiyacım yok. Bu konuda oldukça ustayım.

"Sohbet ederken arada bir sessizlik olduğunda insanların yeniden konuşmasını sağlayacak bir konu atarsın ortaya."

"Doğru," diyor Mark, "Mesela tavuk kroket denen şey ne tavuktur, ne de kroket. Tartışın."

"Hiç yardımcı olmuyorsun," diye homurdanıyor Jess, "Bu hafta okulda hevesle beklediğin bir şey var mı Jacob?"

Elbette. Çığırından çıkmış alay ve sürekli bir hor görme. Diğer bir ifadeyle, her zamankinden.

"Fizik dersinde yerçekimini tüm sınıfa anlatmam gerekiyor," diyorum, "Alacağımız notun yarısı içeriğe, yarısı da yaratıcılığa bakılarak verilecek. Ben de harika bir çözüm buldum."

Bunu bulmak biraz zamanımı aldı ama aklıma geldiği an bunu daha önce nasıl düşünemedim diye şaşırdım.

"Pantolonumu indireceğim," diyorum.

Mark kahkahalara boğuluyor ve bir an için onu yanlış değerlendirmiş olabileceğimi düşünüyorum.

"Jacob," diyor Jess, "Pantolonunu *indirmeyeceksin*."

"Bu, Newton'ın kanununu çok güzel açıklıyor..."

"Bu, hayatın anlamını bile açıklasa umurumda değil! Bunun ne kadar uygunsuz kaçacağını düşünsene. Sadece öğretmenini utandırıp kızdırmakla kalmayacaksın, bunu yaptığın için diğer çocukların da alay konusu olacaksın."

"Bilemiyorum Jess..." diyor Mark, "Bence o kadar fena bir fikir değil."

"Sen bu konuda uzman olmadığına göre hiç karışmasan daha iyi olur bence," diyor Jess.

"Sen benim hangi konularda uzman olduğumu iyi bilirsin yavrum," diyor Mark ve Jess de ona bakıp gülümsüyor.

Neden bahsettiklerine dair en ufak bir fikrim bile yok.

Jess benim kız arkadaşım olunca her pazar içinde mantar olmayan pizza yiyeceğiz. Ona parmak izi almanın tüm inceliklerini öğreteceğim ve *CrimeBusters* günlüklerimi okumasına izin vereceğim. O da güvenip bana sırlarını açacak, mesela kot pantolonunun altında sakladığı kuyruğunu gösterecek.

Tamam belki de kuyruk olmaz. Kim kuyruğu olan bir kız arkadaş ister ki?

"Seninle konuşmam gereken bir şey var," diyorum. Kalbim hızla atmaya başlıyor ve avuçlarım terliyor. Bu durumu Dr. Henry Lee'nin adli tıp kanıtlarını incelemesi gibi inceliyor ve ileride yararlanmak üzere bilgi havuzuma dâhil ediyorum: *Kızlara çıkma teklif etmek, kalp damar sisteminde değişikliklere neden olur.* "Jess, bu cuma akşamı benimle sinemaya gelmek ister misin diye soracaktım."

"Jacob, aferin sana! Bunu tam bir aydır hiç çalışmamıştık."

"Perşembe günü ne oynadığını öğrenebilirim. Moviefone.com'dan bakabilirim." Peçetemi sekize katlıyorum. "Eğer senin için daha uygunsa cumartesiyi de ayarlayabilirim." O gün *CrimeBusters*'ın tüm bölümlerini arka arkaya verecekler ama ben bir fedakârlık yapmaya razıyım. Bu, ona ilişkimiz konusunda ne kadar ciddi olduğumu kanıtlayacaktır.

"Vay anasını," diyor Mark sırıtarak. Bakışlarını üzerimde hissedebiliyorum. (Gözler hakkındaki diğer sıkıntı da bu; lazer gibi yakıcı olabilirler ve ne zaman tam kapasiteyle üzerinize doğrultulacaklarından nasıl emin olabilirsiniz ki? Bu riske girmektense göz temasından kaçınmak daha uygun bence.) "Bu çocuk sana iletişim

becerilerini filan sergilemiyor Jess. Bu geri zekâlı düpedüz sana çıkma teklif ediyor."

"Mark! Tanrı aşkına, ondan bu şekilde bahsetmeyi..."

"Ben geri zekâlı değilim," diye araya giriyorum.

"Yanılıyorsun. Jacob bizim sadece arkadaş olduğumuzu gayet iyi biliyor," diyor Jess.

Mark homurdanıyor. "Sen onun arkadaşı olmak için para alıyorsun ama!"

Aniden ayağa fırlıyorum. "Bu doğru mu?"

Bu hiç aklıma gelmemişti doğrusu. Annem bana Jess ile bir görüşme ayarlamıştı. Ben de görüşmeyi Jess'in kendisinin istediğini düşünmüştüm, çünkü (a) bu konuda bir tez yazıyor ve (b) benim arkadaşlığımdan hoşlanıyordu. Ama şimdi annemin çek defterinden bir yaprak daha koparıp her zaman yaptığı gibi masraflarımızı karşılayacak yeteri kadar paramız olmadığından yakındığını gözümde canlandırabiliyorum. Jess'in yurt odasına girip zarfı açtığını ve içindeki çeki kot pantolonunun arka cebine sokuşturduğunu hayal edebiliyorum.

Mark'ı pizza yemek için dışarıya çıkarttığını ve annemin banka hesabından gelen o parayla hesabı ödediğini görebiliyorum.

Glüten dolu mantarlı pizza.

"Bu doğru değil," diyor Jess, "Ben senin arkadaşınım Jacob..."

"Ama her ay o mis gibi çeki almasan Bay Forrest Gump ile takılır mıydın?" diyor Mark.

Jess ona dönüyor. "Mark, defol git buradan."

"Doğru mu duydum? *Ondan* yana mısın?"

Öne arkaya sallanmaya başlıyorum. *Dirty Dancing* filmini hatırlayıp sessizce mırıldanıyorum. "*Kimse Bebeği köşeye atamaz.*"

"Bunun taraf tutmakla alakası yok," diyor Jess.

"Tabii ya," diye öfkeyle bağırıyor Mark, "Bunun önceliklerle alakası var. Ben öğleden sonra seni kaymaya götürmek istiyorum ve sen beni atlatıyorsun..."

"Seni atlatmadım. Daha önceden planlanmış ve son dakikada iptal edemeyeceğim bir randevum var, sen de benimle gel dedim. Sana daha önce de açıklamıştım, Asperger sendromu olan biri için önceden yapılmış planlar çok önemlidir."

Jess, Mark'ın kolunu tutuyor ama Mark kolunu silkeleyip ondan kurtarıyor. "Ne boktan iş ya. Rahibe Teresa mısın kızım sen!"

Öfkeyle pizzacıyı terk ediyor. Jess'in onun nesinden hoşlandığını hiç anlamıyorum. İşletme üzerine yüksek lisans yapıyor ve bol bol hokey oynuyor. Ama sohbetin hep kendi hakkında olmasını istiyor ve ben de konuşan ben değil de Mark olunca bunun neden kabul edilebilir olduğunu anlayamıyorum.

Jess, başını masaya dayadığı kollarının üstüne koyuyor. Saçları bir pelerin gibi omuzlarına dökülmüş. Omuzlarının hareketine bakılırsa muhtemelen ağlıyor.

"Annie Sullivan," diyorum.

"Ne?" Jess kafasını kaldırıp bakıyor. Gözleri kıpkırmızı.

"Rahibe Teresa fakirlerle ve hastalarla ilgilenirdi ve ben ne fakirim, ne de hasta. Annie Sullivan'ı örnek verse daha uygun olurdu, çünkü Annie Sullivan çok ünlü bir eğitimcidir."

"Off Tanrım." Jess yüzünü ellerinin arasına gömüyor. "Buna daha fazla katlanamayacağım."

Sohbet sırasında uzun sessizlikler olduğunda insanları yeniden konuşmaya teşvik etmen gerekir ve ben de bunu yapıyorum. "Sen cuma günü müsait misin şimdi?"

"Ciddi olamazsın."

Bunun üzerinde düşünüyorum. Ben her daim ciddiyimdir. Aslında espri yapabiliyor olmama rağmen espri anlayışım olmadığı için sık sık kınanırım.

"Mark'ın bana güzel olduğumu söyleyen ilk erkek olması sana bir şey ifade ediyor mu? Ya da onu gerçekten seviyor olmam?" Sesi sanki merdiven çıkar gibi her defasında daha da yükseliyor. "Benim mutlu olup olmamam seni hiç ilgilendiriyor mu peki?"

"Hayır... hayır... ve evet." Telaşlanmaya başlıyorum. Neden tüm bu şeyleri bana soruyor şimdi? Mark gitti ve biz de artık dersimize geri dönebiliriz. "İnsanların birini dinlemekten bıktıkları zaman söylediği şeylerin bir listesini yaptım ama doğru mu emin değilim. Bir bakabilir misin?"

Jess, "Tanrı aşkına, Jacob!" diye bağırıyor, "Kaybol!"

Sesi çok güçlü çıkıyor ve tüm pizzacıyı dolduruyor. Herkes bize bakıyor.

"Gidip onunla konuşmam gerek." Ayağa kalkıyor.

"Ama benim dersim ne olacak?"

"Bugün öğrendiğin yeni şeyler üzerinde düşünüp bana sonra anlatmaya ne dersin?"

Sonra paldır küldür restorandan çıkıp beni masada bir başıma bırakıyor.

Pizzacıdaki kadın artık tek başıma yemem gereken pizzayı getiriyor. "Umarım acıkmışsındır," diyor.

Aç değilim. Ama yine de bir ısırık alıp yutuyorum. Tadı mukavvaya benziyor.

Peçeteliğin diğer yanında pembe bir şey gözüme ilişiyor. Jess cep telefonunu unutmuş. Onu arayıp cep telefonunun bende olduğunu söyleyebilirim ama bu durumda bunun işe yaramayacağı aşikâr.

Telefonu cebime koyup aklımın bir köşesine yazıyorum. Salı günü buluştuğumuzda telefonu ona veririm, umarım o güne kadar öğrenmem gereken şeyin ne olduğunu da bulurum.

On seneden fazladır her Noel'de tanımadığımız bir aileden bir Noel kartı gelir. Aslında kart bizden önce bu evde yaşayan Jennings

ailesine gönderiliyor. Üzerinde genelde bir kar manzarası oluyor, içinde ise yaldızlı harflerle MUTLU NOELLER, SEVGİLERLE, STEINBERG AİLESİ yazıyor.

Steinbergler geçen yıllar boyunca neler yaptıklarını anlatan, fotokopiyle çoğaltılmış bir de not ekliyorlar. Kızları Sarah'nın jimnastik dersleri aldığı günleri, sonra bir danışmanlık şirketine girmek için Vassar'a gidip oradan da Hindistan'da inzivaya çekilerek bir çocuk evlat edindiğini okudum. Marty Steinberg'in parlak kariyerinin Lehman Brothers'da sona erdiğini ve 2008'de şirket iflas edip de işten çıkartılınca yaşadığı şoku ve sonra New York'ta bir devlet üniversitesinde işletme dersi vermeye başladığını öğrendim. Kendini evine adamış bir anne olan karısı Vicky'nin nasıl olup da üzerinde köpek resimleri olan kurabiyeler yapıp satan bir girişimciye dönüştüğünü izledim (hatta bir sene tadımlık örnekler de göndermişlerdi!). Bu sene Marty bir yıllığına ücretsiz izin aldı ve Vicky ile birlikte Antarktika'ya geziye gittiler. İkisinin de en büyük hayaliydi bu ve Vicky'nin şirketi daha büyük bir firma satın alınca bu hayalleri gerçeğe dönüştü. Sarah ve partneri Inez, Kaliforniya'da evlendiler ve artık üç yaşında olan Raita'nın nikahlarında çiçeklerini taşıdığı bir fotoğrafını da o sene mektuba eklemişlerdi.

Her Noel zamanı Steinberglerin mektubunu annemden önce almaya çalışırım. Annem, *"Jenningsler onlara tek bir kart bile atmayınca adres değiştirdiklerini anlamıyor mu bu insanlar?"* diye söylenerek mektupları çöpe atar. Ben de kartı geri alıp dolabımda Steinbergler için özel olarak ayırdığım ayakkabı kutusuna koyarım.

Onların Noel kartlarını okumak neden beni bu kadar iyi hissettiriyor bilmiyorum, sanki kurutucudan yeni çıkmış ılık çamaşırların altında yattığımda ya da elime eş anlamlılar sözlüğünü alıp bir oturuşta bir harfin tüm sayfalarını bitirdiğimde hissettiğim gibi. Bugün de Jess'le buluşmamızın ardından eve gelince annemle zoraki bir sohbet yapıp (*Annem: Nasıl gitti? Ben: İyi.*) doğrudan odama gidiyorum. Uyuşturucu krizine giren bir bağımlı gibi Steinbergler in mektuplarına koşup en eski tarihli olandan en yenisine kadar tümünü baştan okuyorum.

Nefes almak biraz olsun kolaylaşıyor ve gözlerimi kapattığımda göz kapaklarımın içinde artık yaz-boz tahtasındakine benzer şekilde nokta nokta Jess'in yüzünü görmüyorum. Söyledikleri sanki şifreyle yazılmış bir yazı gibi. A gerçekte Q demek, Z ise aslında S demek, yani asıl söylemek istedikleri kullandığı kelimelerde değil de ağzının hafifçe kıvrılması ve sesindeki o tuhaf tonda saklı.

Yatağıma uzanıp Sarah ve Inez'in kapısında bitivermeyi hayal ediyorum.

"Sizi gördüğüme çok sevindim," derdim, *"Tam kafamda canlandırdığım gibisiniz."*

Vicky ve Marty'nin geminin güvertesinde oturduklarını düşlüyorum. Marty martinisinden bir yudum alırken Vicky de ön yüzünde Malta'daki Valletta şehrinden bir manzara bulunan bir kart yazıyor.

"Keşke sen de burada olsaydın," diye yazıyor. Ama bu sefer bu kartı doğrudan bana hitaben yazıyor.

Emma

Kimse büyüyünce tavsiye köşesi yazarı olmayı düşlemez.

Gizliden gizliye hepimiz tavsiye köşelerini okuruz, *Sevgili Abby*'yi hiç okumamış insan var mıdır? Ama hayatınızı kazanmak için başkalarının sorunlarıyla uğraşmaya ne dersiniz? Yok, ben almayayım.

Şu ana kadar gerçek bir yazar olabileceğimi düşünürdüm. Kitaplarım *New York Times*'ın en çok okunanlar listesine girmiş ve ben de tüm insanları ilgilendiren önemli olayları kitaplarıma taşıdığım için edebiyatçıların ilgisini kazanmış olurdum. Yazar olmak isteyen diğer pek çok kişi gibi ben de yola editörlük yaparak çıktım; payıma düşen ders kitaplarını düzeltmek oldu. Editörlük yapmayı seviyordum. Her zaman doğru ve yanlış cevaplar oluyordu. Bir yandan da Jacob tam zamanlı okula başlayınca işe dönebileceğimi varsayıyordum ama tabii ki bu otistik çocuğumun eğitim hakkını savunmanın yedi gün yirmi dört saatimi alan başlı başına bir meslek olduğunu öğrenmeden önceydi. Her tür adapte olma çabası üzerinde tartışılması, sonra da özenle takip edilmesi gerekiyordu: Jacob'ın çok bunaldığı bir dersten çıkıp sakinleşmesi için ona izin verilmesi, kendine gelmesi için özel bir toparlanma odası, ilkokuldayken duygularını yazmasında ona yardımcı olabilecek bir paraprofesyonel, ona özel bir eğitim planı, Jacob her kriz geçirdiğinde gözlerini devirmeyecek bir okul danışmanı.

Geceleri editörlük işleri yapıyordum - daha önceden birlikte çalıştığım patronum halime acıyıp bu işleri bana yönlendirmişti - ama geçimimizi sağlayabilmemiz için yeterli değildi. Bunun üzerine *Burlington Free Press* yeni başlayacak bir köşe için yarışma açınca ben de bir yazı yazdım. Fotoğrafçılık, satranç ya da bahçe işlerinden anlamıyordum, bu nedenle bildiğim bir şey olsun diye ebeveynlik üzerine bir köşe seçtim. İlk yazdığım köşe yazısında bir

anne olarak ne kadar uğraşırsak uğraşalım neden asla yeteri kadar iyi olmadığımız hissine kapılıyoruz diye soruyordum.

Gazetedeki bu deneme yazıma okuyuculardan üç yüzden fazla mektup geldi ve ben de birden ebeveynlik konusunda tavsiyeler yazan bir uzman oluverdim. Daha sonra çocuğu olmayanlara verilen tavsiyeler, çocuk isteyenlere verilen tavsiyeler ya da çocuk istemeyenlere verilen tavsiyeler işin içine girdi. Yazdığım köşe haftada birden, ikiye yükseltilince gazeteye abone olan okur sayısı da arttı. Asıl ilginç olan ise hüzünlü hayatlarını düzene sokmam için bana umut bağlayan tüm bu insanların kendi hayatımı düzene sokmak konusunda benim bazı ipuçlarına sahip olduğumu düşünmeleri.

Bugünün sorusu Vermont'ta yaşayan Warren'dan geliyor:

Lütfen yardım edin! Mükemmel, kibar ve tatlı on iki yaşındaki oğlum bir canavara dönüştü. Onu cezalandırmayı denedim ama hiçbir şey işe yaramıyor. Neden bu şekilde sorun çıkartıyor?

Klavyemin üzerine eğilip yazmaya başlıyorum.

Bir çocuk kötü davranışlar sergilemeye başlarsa genellikle bunun altında daha derinde yatan başka şeyler vardır. Haklarını elinden alıp onu cezalandırabilirsiniz ama bunun kanayan bir yaraya yara bandı yapıştırmaktan farkı yoktur. Bir hafiye gibi davranıp gerçekte onu üzen şeyin ne olduğunu bulmanız gerekiyor.

Yazdıklarımı yeniden okuyorum, sonra da tüm paragrafı siliyorum. Kimi kandırıyorum ki?

Görünüşe bakılırsa tüm Burlington bölgesini.

Oğlum evden gizlice kaçıp gece vakti bir olay yerine gidiyorken ben kendi fikrime kulak asıyor muyum? Hayır.

Çalan telefonun sesiyle bu iki yüzlülükten kurtuluyorum. Pazartesi gecesi saat sekizi geçiyor, ben de telefonun Theo'ya geldiğini düşünüyorum. Theo üst kattaki paraleli açıyor ve bir dakika sonra mutfakta beliriyor. "Telefon sana," diyor. Telefonu alana kadar bekliyor, sonra da sığınağı olan odasına çekiliyor.

"Buyurun, ben Emma," diyorum.

"Bayan Hunt? Ben Jack Thornton... Jacob'ın matematik öğretmeni."

Bunu duyduğum an içimden bir şey çekiliyor sanki. Tüm garipliklerine rağmen Jacob'ın içindeki iyiliği gören bazı öğretmenler var ve bir de onu anlamayan, anlamaya tenezzül dahi etmeyen diğerleri var. Jack Thornton ise Jacob'dan bir matematik dâhisi olmasını bekliyor, ancak Hollywood'un zannettiğinin aksine Asperger sendromu bunu her zaman beraberinde getirmiyor. Öğretmen ise el yazısı bozuk, hesaplamaları yaparken sayıların yerlerini şaşıran ve matematiğin bazı soyut kavramlarını anlayamayacak kadar düz mantıkla düşünen öğrencisi karşısında hayal kırıklığı yaşıyor.

Jack Thornton beni arıyorsa haberler pek de iyi değil demektir.

"Jacob bugün ne olduğunu size anlattı mı?"

Jacob bir şeylerden bahsetmiş miydi? Hayır, bahsetse hatırlardım. Fakat bir yandan da kendisine doğrudan sorulmadan yaptığı bir şeyi itiraf etmezdi. Daha ziyade onun davranışlarındaki tuhaf gelen ipuçlarını değerlendirerek bir şeyler öğrenirdim ben. Jacob normalden daha içe kapanık görünüp çok fazla ileri geri sallanmaya ya da ellerini çırpmaya başlarsa ya da tam tersine fazlasıyla konuşkan ve hareketliyse bir şeylerin ters gittiğini anlarım. Bu bağlamda ben Jacob'ın zannettiğinden çok daha başarılı bir adli tıp uzmanı sayılabilirim.

"Jacob'a gelip ev ödevinin cevabını tahtaya yazmasını söyledim," diye açıklıyor Thornton, "Ona el yazısının çok okunaksız olduğunu söylediğim zaman beni itti."

"Sizi itti mi?"

"Evet. Sınıfın geri kalanının verdiği tepkiyi tahmin edebilirsiniz."

Bu benim Jacob'ın davranışlarında neden bir tuhaflık görmediğimi açıklıyor. Sınıf gülmeye başlayınca o da iyi bir şey yaptığını sanmıştır.

"Özür dilerim," diyorum, "Onunla konuşacağım."

Telefonu kapatmamın üzerinden çok geçmeden Jacob mutfakta beliriyor ve buzdolabından bir kutu süt çıkartıyor.

"Bugün matematik dersinde bir şey oldu mu?" diye soruyorum.

Jacob'ın gözleri büyüyor. *"Gerçeğe katlanamazsın,"* diyor Jack Nicholson'ın *A Few Good Man* filmindeki karakterini çok başarılı bir şekilde taklit ederek. İşte size Jacob'ın kıvranmakta olduğunun kesin bir işareti.

"Az önce Bay Thornton ile konuştum. Jacob, öğretmenlerini itemezsin."

"O başlattı."

"O seni itmemiş."

"Hayır ama bana, 'Jacob, üç yaşındaki kızım senden daha düzgün yazıyor' dedi. Sen her zaman biri benimle dalga geçince kendimi savunmam gerektiğini söylemez misin?"

İşin aslı bunu Jacob'a söylemiştim gerçekten. Dahası bir yanım Jacob her zamankinin aksine başka bir kişiyle ilişki kurduğu için - her ne kadar bu ilişki sosyal anlamda kabul edilir olmasa da - seviniyor.

Jacob'a göre dünya siyah ve beyazlardan oluşuyor. Daha küçükken bir keresinde beden eğitimi öğretmeni aramış ve yakan top oynarken bir çocuk kendisine büyük kırmızı bir top atınca Jacob'ın kriz geçirdiğini söylemişti. Jacob daha sonra olayı gözyaşları içinde anlatmıştı: *"İnsanların üzerine bir şey atmamalısın. Bu bir kural!"*

Bir durumda işe yarayan bir kural, başka bir durumda neden geçersiz sayılacaktı ki? Eğer okuldaki serserilerden biri onunla dalga geçtiğinde ona karşılık vermesinin doğru olduğunu söylüyorsam - ki bu, çocukların onu rahat bırakmalarının tek yolu oluyor bazen - neden onu toplum içinde küçük düşüren bir öğretmene de aynısını yapamayacaktı ki?

"Öğretmenlere saygı göstermek gerekir," diye açıklıyorum.

"Herkes saygı görmek için çabalamak zorundayken, öğretmenler bu hakka neden hiç gayret etmeden sahip olabiliyorlar?"

Tek söz etmeden gözlerimi kırpıştırıyorum. *Çünkü dünya adil bir yer değil*, diye düşünüyorum ama zaten Jacob bunu çoğumuzdan çok daha iyi biliyor.

"Bana kızgın mısın?" İstifini bozmadan bir bardağa uzanıp kendisine biraz soya sütü koyuyor.

Sanırım oğlumda görmeyi en çok beklediğim özellik bu: Empati kurma yeteneği. Duygularımı incitmekten ya da beni üzmekten çekiniyor ama bu başkasının acısını hissedebilmekle aynı şey değil. Aradan geçen yıllar boyunca empati kurmayı gıdım gıdım öğrenebildi; bir imgeyi ya da durumu zihninde dönüştürerek buna en uygun duyguyla eşleştirmeye çalışıyor ama bu konuda hiçbir zaman usta olamadı.

Geçen bahar, eczanede onun reçetelerinden birini dolduruyorduk ve bir sürü Anneler Günü kartı gördüm. "Sadece bir kere olsun bana şu kartlardan almanı isterdim," dedim.

"Neden?" diye sordu Jacob.

"Böylece beni sevdiğini bilirdim."

Omuz silkti. "Zaten biliyorsun ya."

"Ama güzel olurdu," dedim, "Anneler Günü'nde uyansam ve bu ülkedeki diğer tüm anneler gibi oğlumdan bir kart alsam."

Jacob bunun üzerine düşündü. "Anneler Günü ne zaman?" diye sordu.

Ona söyledim ve sonra da bu konuşmamızı unuttum, ta ki 10 Mayıs gününe kadar. Alt kata inip her pazar olduğu gibi kahve yapmaya başlayacağım sırada cam karafa yaslanmış bir zarf buldum. İçinde de bir Anneler Günü kartı vardı.

Sevgili Anneciğim diye başlamıyordu. Üzerinde imza yoktu. Aslında üzerine hiçbir şey yazılmamıştı bile, çünkü Jacob sadece ona söylediğim şeyi yapmıştı, daha fazlasını değil.

O gün mutfak masasına oturup kahkahalarla güldüm. Ağlamaya başlayana kadar güldüm.

Şimdi ise benim gözlerime bakmayan oğluma bakıyorum. "Hayır, Jacob," diyorum, "Sana kızgın değilim."

♠

Bir defasında Jacob on yaşındayken Williston'da Toys "R" Us mağazasını dolaşıyorduk ve aniden önümüze Darth Vader maskesi takmış ufak bir oğlan fırladı. Elindeki ışın kılıcını sallayarak, "Bam, öldün sen!" diye bağırınca Jacob da ona inanmıştı. Çığlık atmaya ve olduğu yerde ileri geri sallanmaya başladı. Sonra elini oyuncakların dizili olduğu raflardan birine dokundurdu. Bunu kendisinin bir hayalete dönüşmediğinden ve hâlâ bu dünyada bir işaret bırakabileceğinden emin olmak için yapmıştı. Etrafında dönüp sağa sola sallanmış ve benden kaçarken ayağının altındaki kutuları ezmişti.

En sonunda oyuncak bebeklerin bulunduğu kısımda onu yakaladığımda artık tamamen kontrolden çıkmıştı. Ona Marley şarkıları söylemeye çalıştım. Benim sesime karşılık vermesi için ona bağırıyordum. Ama Jacob kendi küçük dünyasına gitmişti ve en sonunda onu sakinleştirmek için yapabileceğim tek şeyi yapıp etten bir battaniye şeklinde üzerine abandım ve onu kolları ve bacakları dört bir yana açılmış halde yere bastırdım.

Ben bunları yaparken çocuk istismarı şüphesiyle çoktan polise haber verilmişti bile.

Polis memurlarına çocuğumun otistik olduğunu ve benim ona zarar vermediğimi - aslında ona yardım etmeye çalıştığımı - açıklamam on beş dakikamı almıştı.

O zamandan beri sık sık düşünürüm, Jacob tek başınayken - mesela Jess'le buluşmak üzere bisikletiyle şehre indiği pazar günleri - polis memurları tarafından durdurulsa ne olur? Pek çok otistik çocuğu olan aile gibi ben de internetteki forumlarda tavsiye edildiği gibi yaptım: Jacob'ın cüzdanına onun otistik olduğunu yazan ve polis memurlarına onun sergilediği davranışların - tepkisiz kalma, göz teması kuramama, hatta kaçış tepkisi gibi - Asperger sendromunun bir parçası olduğunu açıklayan bir kart koydum. Yine de bir seksen boyunda, seksen kilo ağırlığında, kontrolden çıkmış bir gencin arka cebine uzandığını gören bir polisin ne yapacağını merak

etmeden yapamıyorum. Onun kimliğini göstermesine izin verirler mi, yoksa ateş edip onu vururlar mı?

Jacob'ın otomobil kullanmasına izin vermememin nedenlerinden biri de bu. On beş yaşından bu yana sürücü el kitabını ezbere biliyor ve hayatı onlara bağlı olduğu için trafik kurallarına da harfiyen uyacağından eminim. Peki ama polis tarafından durdurulursa ne olacak? Polis ona, *"Ne yaptığının farkında mısın sen?"* diye sorabilir ve Jacob da, *"Otomobil kullanıyorum,"* diye cevap verebilir. Bu soruya sadece düz anlamıyla cevap verdiği için anında ukala bir tip olarak mimlenecektir.

Eğer trafik polisi ona kırmızı ışıkta geçip geçmediğini soracak olursa Jacob ona evet diyecektir, bu olay etrafta polis molis yokken ve bundan altı ay önce olmuş olsa bile.

Ona bu kotun içinde kalçalarım geniş mi görünüyor diye sormamam gerektiğini gayet iyi biliyorum, çünkü bana doğruyu söyleyecektir. Bir polis memuru ise Jacob'ın cevabını değerlendirebilecek kadar tanımayacaktır onu.

Neyse, nasılsa bisikletle şehre inerken polislerin onu durdurma ihtimali çok düşük, bu soğukta bisiklete biniyor diye acırlarsa o başka tabi. Jacob'a onu gideceği yere bırakabileceğimi teklif etmekten uzun zaman önce vazgeçtim. Hava sıcaklığı onun için özgürlüğünden daha önemsiz bir konu.

Çamaşır sepetini Jacob'ın odasına sürükleyip katlanmış kıyafetlerini yatağının üzerine koyuyorum. Okuldan gelince kıyafetlerini kendisi kaldıracak, tişörtlerini düzgünce dizip iç çamaşırlarını desenlerine göre (çizgililer, puanlılar ve düz olanlar) düzenleyecek. Masasının üzerinde ters çevrilmiş bir akvaryum ve bunun altında da ısıtıcılı bir kahve altlığı, alüminyum bir kap ve rujlarımdan biri duruyor. İç geçirerek ters çevrilmiş akvaryumu kaldırıp mutlak bir düzende dizilmiş diğerlerini bozmamaya özen göstererek kendi rujumu alıyorum.

Jacob'ın odası dekorasyon dergilerindeki gibi düzenli: Her şey yerli yerinde, yatağı özenle toplanmış, kurşun kalemleri uçları aynı

tarafa bakacak şekilde tek bir sıra halinde masasında dizilmiş. Jacob'ın odasında dağınıklığa yer yok.

Diğer taraftan Theo ikisine de yetecek kadar pasaklı. Onun odasında halının üzerinde topak olmuş kirlilerinin arasından yolumu zor buluyorum ve çamaşır sepetini yatağın üzerine koyunca plastik bir oyuncak ötüyor. Theo'nun kıyafetlerini de yerleştirmiyorum ama bunun sebebi, özenle katladığım kıyafetlerini çekmecelerinin içine rastgele atılmış görmeye dayanamıyor oluşum.

Etrafa şöyle bir göz atıp içinde yeşil bir şeylerin oluşmaya başladığı bir bardakla yarısı yenmiş bir yoğurdun kabını buluyorum. Artık boşalmış olan çamaşır sepetinin içine bunları koyup iyi niyetle yatağını biraz olsun düzeltmeye çalışıyorum. Tam Theo'nun yastık kılıfını düzeltmek için yastığını salladığım sırada plastik bir kutu yere düşüp ayak bileğime çarpıyor.

Bu bir oyun; üzerinde kılıcını savuran manga tarzı çizilmiş bir kahramanın olduğu Naruto denen bir oyun.

Bu oyunu oynamak için Wii denen bir oyun konsoluna ihtiyaç var ama bizim evde hiçbir zaman bu sistemden olmadı.

Bu oyunun kendisinde ne aradığını Theo'ya sorabilirim ama içimden bir ses cevabını duymaktan hoşlanmayacağımı söylüyor. Jacob'ın gece gizlice sıvıştığını öğrendiğim bu hafta sonunun ardından olmaz. Hele matematik öğretmeninin geçen gece beni arayıp Jacob'ın sınıfta sorun yarattığını söylemesinin ardından hiç olmaz.

Bazen insan kalbini basit bir rafa benzetiyorum. En sonunda bir tanesi düşene dek elinize ne geçse üstüne yığabilirsiniz ama sonunda size durup parçaları toplamak kalır.

Bir süre daha video oyununa bakıyorum ve Theo'nun odasından çıkmadan önce oyunu yeniden yastık kılıfının içine koyuyorum.

Theo

Ağabeyime kendisini nasıl savunacağını ben öğrettim.

İkimiz de daha küçüktük o zamanlar; ben on bir yaşındaydım, o ise on dört. Okulun bahçesinde tırmanma merdivenindeydim, o da çimlerin üzerinde oturmuş, kütüphane memurunun onun için sipariş ettiği, parmak izi analizinin babası Edmond Locard'ın biyografisini okuyordu. Annem ise içeride Jacob'ın okulunun evimiz kadar güvenli bir yer olup olmadığından emin olmak için şu sonu gelmeyen Bireyselleştirilmiş Eğitim Programı (BEP) toplantılarından birini yapmakla meşguldü.

Anlaşılan o ki bu uygulama okulun bahçesini kapsamıyordu.

İki çocuk acayip havalı kaykayları ile merdivenlerde numaralar yapıyorlardı ki aniden Jacob'ı fark ettiler. Ona doğru yürüdüler ve içlerinden biri Jacob'ın kitabını elinden aldı.

"Benim o," dedi Jacob.

"O zaman gel de al," dedi çocuk. Kitabı arkadaşına fırlattı, o da ona geri attı; aralarında kitabını almaya çabalayan Jacob'la ortada sıçan oynamaya başladılar. Ama Jacob'ın atletik yetenekleri gelişmiş değildi ve kitabı hiçbir şekilde alamıyordu.

"O kitap *kütüphaneye* ait sizi salaklar," dedi Jacob sanki bir şeyi değiştirecekmiş gibi, "Yırtılacak şimdi."

"Hadi ya." Çocuk kitabı kocaman bir çamur birikintisinin içine fırlattı.

Arkadaşı, "Koşup kitabını kurtarsan iyi olur," dedi ve Jacob da kitabını almak için çamura doğru koştu.

Ona seslendim ama artık çok geçti. Çocuklardan biri Jacob'a çelme takınca, Jacob da çamurun içine kapaklanıverdi. Yüzü gözü çamur içinde, ağzına giren pisliği tükürerek olduğu yerde doğruldu.

"İyi okumalar geri zekâlı," dedi bir tanesi. İki çocuk kahkahalar atarak kaykaylarıyla uzaklaştılar.

Jacob hareket etmiyordu. Kitabını göğsüne bastırmış, çamurun ortasında oturuyordu. "Haydi kalk ayağa," deyip ona yardım etmek için elimi uzattım.

Homurdanarak kalktı. Kitabının sayfalarını çevirmeye çalıştı ama çamur yüzünden sayfalar birbirine yapışmıştı. "Kurur nasılsa," dedim, "Gidip annemi çağırmamı ister misin?"

Hayır anlamında kafasını salladı. "Bana çok kızacak."

"Hayır kızmaz," dedim ama aslında haklıydı. Kıyafetleri berbat olmuştu. "Jacob, kendini savunmayı öğrenmelisin. Onlar ne yaparsa sen on kat beterini yapmalısın."

"Onları çamura mı iteyim?"

"Yok, hayır. Mesela... ne bileyim. Onlara isim takabilirsin."

"İsimleri Sean ve Amahl," dedi Jacob.

"Öyle değil. Mesela *sikkafa* diyebilirsin. Ya da *kendi işine baksana sen göt.*"

"Ama bunlar küfür..."

"Evet. Ama bir dahaki sefere sana sataşmadan önce iki kez düşünmelerine neden olur."

Jacob ileri geri sallanmaya başladı. "Vietnam Savaşı sırasında, BBC'dekiler bombalanan bir köyün adını dinleyicilere ayıp etmeden nasıl söyleyecekleri konusunda sıkıntıya düşmüşlerdi. Köyün adı Phokh Ye'ydi. Bunun yerine yakınlardaki başka bir köyün adını kullanmayı uygun bulmuşlardı. Maalesef o köyün adı da İbhn He'ymiş."

"Belki bir dahaki sefere serserilerden biri senin suratını çamura daldırınca sen de ona Vietnam köylerinin adlarıyla hitap edersin."

Jacob, "*Seni ele geçireceğim güzelim, şu küçük köpeğini de tabii,*" diyerek *Oz Büyücüsü* filminden bir replik okudu.

"Biraz daha sert sözler söylemelisin," diye tavsiyede bulundum.

Bir an için düşündü. *"Ağzına sıçacağım pislik!"* dedi, *Zor Ölüm*'deki Bruce Willis gibi.

"Güzel. Demek ki bir dahaki sefere biri senin kitabını elinden alırsa ne diyecekmişsin?"

"Puşt orospu çocuğu, çabuk geri ver onu!"

Bir kahkaha patlattım. "Jacob," dedim, "Bu konuda doğuştan yetenekli olabilirsin."

♠

Bir eve daha girmek gibi bir düşüncem gerçekten yoktu. Ne var ki salı günü okulda berbat bir gün geçirdim. Önce matematik sınavından yetmiş dokuz aldığımı öğrendim, daha önce hiç C almamıştım. İkincisi, biyoloji dersinde laboratuvarda maya deneyi başarıya ulaşmayan tek çocuk ben oldum. Üçüncüsü ise sanırım nezle oluyorum. Son dersi astım, çünkü bir bardak çay içip yatmak istiyorum. Aslında geçen hafta girdiğim profesörün evini aklıma getiren şey canımın fazlasıyla çay çekmesi oldu ve bu düşünceler kafama girdiğinde onun evinden sadece üç blok ötedeydim.

Evde yine kimse yok ve bu defa arka kapıyı zorlamama gerek bile kalmıyor, çünkü kilitlenmemiş. Baston hâlâ girişte duruyor, aynı sweatshirt girişte asılı ama şimdi yanında bir kaban var ve yerde de bir çift bot duruyor. Birileri kırmızı şarabı bitirmiş. Tezgâhta geçen hafta orada olmayan Bose marka bir müzik seti var ve bunun üzerindeki şarj yuvasına da pembe bir iPod Nano bırakılmış.

Düğmeye basınca meşhur R&B şarkıcısı Ne-Yo'nun sesi yükseliyor.

Ya bunlar dünyanın en kafa profesörleri ya da torunları eşyalarını sürekli ortada bırakıp duruyorlar.

Çaydanlık ocağın üzerinde. Doldurup altını yakıyorum, bir yandan da dolaplarda poşet çay aranıyorum. Bir paket alüminyum folyonun arkasında rafta duruyorlarmış. Mango çayını seçiyorum ve su ısınırken iPod'u kurcalıyorum. Çok etkileyici. Annem iTunes'un nasıl kullanılacağını bile bilmezken şu yaşlı çift teknolojiyi yemiş yutmuş.

Belki de o kadar yaşlı değillerdir diye düşünüyorum. Ben onları gözümde öyle canlandırmıştım ama belki de baston artroskopi ameliyatı sonrasında gerekli olmuştur, çünkü profesör hafta sonları hokey oynuyordur ve kalecilik yaparken de bacağını incitmiştir. Belki annemle yaşıtlardır ve sweatshirt de kızlarına aittir. Kız belki benimle aynı okula gidiyordur. Hatta biyoloji dersinde benim yanımda oturuyordur.

Kaynayan çaydanlıktan suyumu alıp da iPod'u cebime attığım sıra yukarıdan duş sesi geldiğini fark ediyorum.

Çayımı unutup oturma odasına süzülüyorum, devasa eğlence sisteminin yanından geçip merdivenleri tırmanıyorum.

Su sesi ebeveyn banyosundan geliyor.

Yatak toplanmamış. Üstünde her yanına güller işlenmiş bir yorgan var, sandalyenin üzerinde ise kıyafetler duruyor. Dantelli bir sutyeni elime alıp usulca askılarına dokunuyorum.

Tam o sırada banyonun kapısının aralık olduğunu fark ediyorum ve aynadan duşun yansımasını görebiliyorum.

Son otuz saniyedir günümün ciddi biçimde güzelleşmeye başladığını düşünüyorum.

Buhar olduğu için sadece kadının kıvrımlarını ve saçlarının omuzlarına geldiğini görebiliyorum. Bir şarkı mırıldanıyor ve feci detone söylüyor. *Dön lütfen*, diye içimden yalvarıyorum. *Önünü dön.*

"Hay aksi," deyip aniden duşun kapısını açıyor. Kolunu uzattığını görüyorum, el yordamıyla duş kabininin yanında asılı duran havlusuna uzanıyor ve gözlerini siliyor. Nefesimi tutuyorum omuzlarına bakarken. Bir de göğüslerine.

Gözlerini kırpıştırarak havlunun ucunu bırakıyor ve dönüyor.

O an göz göze geliyoruz.

Jacob

İnsanların söylediklerinin altında hep başka anlamlar yatıyor ve nörotipik tipler aslında ne demek istendiğini gayet güzel anlayabiliyorlar. Mesela okuldaki Mimi Scheck'i ele alalım. Paul McGrath onu Kış Partisi'ne davet etmezse öleceğini söylemişti ama aslında öyle bir durumda ölmez, sadece çok üzülürdü. Ya da bazen Theo bir arkadaşının omzuna vurup, "Öt bakalım," diyor ama aslında istediği arkadaşının konuşması. Ya da mesela otobanda giderken arabanın lastiği patlayınca annemin, "Hah, şimdi tam oldu!" dediğini hatırlıyorum. Aslında o zaman hiçbir şeyin tam olduğu yoktu, ortada büyük bir sorun vardı.

Belki de pazar günü Jess bana, "Kaybol," dediğinde, aslında kast ettiği tamamen başka bir şeydi.

♠

Sanırım menenjit geçiriyorum ve ölmek üzereyim. Baş ağrısı, bunama, ensede sertleşme, yüksek ateş. Bu dört belirtiden ikisi bende var. Annemden beni omurilik muayenesine götürmesini mi istesem, yoksa ölene kadar idare mi etsem? Gerekirse diye kendi cenazemde nasıl giyinmek istediğime dair bir notu zaten çoktan hazırladım.

Başımın bu kadar şiddetle ağrımasının ve ensemin sertleşmesinin nedeni, Jess'i son gördüğüm pazar gününden beri hiç uyku uyumamış olmam da olabilir.

Daha önce söz verdiği gibi yeni evinin fotoğraflarını bana önceden göndermedi. Durumu hatırlatmak için dün kendisine kırk sekiz tane e-posta gönderdim ama bunlardan hiçbirine cevap vermedi. Fotoğrafları göndermesi için ona telefon da edemem, çünkü telefonu hâlâ bende.

Sabah saat dört civarında elinde şu kanıtlar olsa Dr. Henry Lee ne yapardı diye kendime soruyorum:

1. E-posta yoluyla fotoğraf gönderilmedi.

2. Kırk sekiz mesajımdan hiçbirinin alındığına dair bir belirti yok.

Birinci Hipotez, Jess'in e-posta hesabında bir sorun olması olabilir ama Vermont Üniversitesi'nin sunucusuna bağlı bir hesap olduğu düşünülürse bu pek mümkün görünmüyor. İkinci Hipotez, Jess'in bilerek benimle irtibata geçmiyor olması olabilir ki bu da kızgınlık ya da hayal kırıklığının bir göstergesi demektir (bkz. Yukarıda: Kaybol.) Ama bu da kulağa hiç mantıklı gelmiyor, çünkü en son görüşmemizde bana yeni öğrendiğim şeyleri kendisine anlatmam gerektiğini söylemişti ki bu da bir başka görüşme daha olacağını gösteriyor.

Aklıma gelmişken, son görüşmemizde öğrendiğim şeylerin bir listesini yaptım:

1. Glüten içermeyen pizzanın tadı berbat.

2. Jess bu cuma gecesi sinemaya gitmek için uygun değil.

3. Kapatırken telefonu kuş cıvıltısına benzer bir ses çıkartıyor.

4. Mark, kafasız moronun teki. (Aslında bunu söylemek (a) gereksiz ve (b) zaten bildiğim bir şey.)

Kendimi berbat hissediyor olmama rağmen bugün okula gitmemin nedeni, eğer evde kalırsam annemin Jess ile olan görüşmemi iptal etmem için ısrar edecek olması ve bunu kesinlikle yapamam. Her şey bir yana, ona telefonunu vermem gerek. Hem belki onunla yüz yüze görüşürsek neden e-postalarıma cevap vermediğini de sorabilirim.

Beni okuldan yalnızca sekiz yüz metre uzakta olan üniversite yerleşkesine götürmek, genellikle Theo'nun görevidir. Jess'in ben geleceğim diye kilitlemeden bıraktığı yurt odasına götürür beni. Böylece Jess antropoloji dersinden çıkana kadar odasında bekleyebilirim. Beklerken bazen ödevlerimi yaparım, bazen de masasında duran kağıtlara bakarım. Bir keresinde parfümünü üzerime sıkıp günün geri kalan kısmında onun gibi kokmuştum. Sonra Jess gelir ve çalışmak için kütüphaneye ya da öğrenci birliği binasına ya da Church Caddesi'ndeki bir kafeye gideriz.

Jess'in yurdunu gözüm kapalıyken bile bulabilirim ama bugün, tam da yeni bir yere giderken yolumu bulmamda bana yardım etmesi için Theo'nun yardımına ihtiyacım varken Theo okuldan erken çıkıyor, çünkü hasta. Altıncı dersten sonra beni bulup kendisini berbat hissettiğini ve ölmek için eve gideceğini söylüyor.

"Ölme" diyorum, *"Bu annemi çok üzer."*

İçimden ilk önce Theo'nun hastalanıp eve gitmesi durumunda benim Jess'in yanına nasıl gideceğimi sormak geliyor aslında ama sonra her şeyin benim etrafımda dönmediği ve kendini birinin yerine koymanın sosyal etkileşimin bir parçası olduğuna dair Jess'in bana söyledikleri geliyor aklıma. (Elbette insan gerçek anlamda kendini başka birinin yerine koyamaz. Her şey bir yana, Theo'nun kıyafetleri bana olmaz.) Böylece Theo'ya geçmiş olsun deyip rehberlik uzmanı Bayan Grenville'in yanına gidiyorum. Jess'in bana verdiği haritayı inceleyerek H-5 numaralı otobüse binip üçüncü durakta inmem gerektiğine karar veriyoruz. Hatta Bayan Grenville fosforlu kalemiyle otobüs durağından eve kadarki yolu da çiziyor.

Anlaşılıyor ki belli bir ölçeğe göre çizilmemiş olmasına rağmen harita oldukça başarılı. Otobüsten indikten sonra yangın musluğunun oradan sağa dönüyorum, sonra soldan altıncı eve varıyorum. Jess'in yeni geçici evi, yan duvarlarında sarmaşıkların büyüdüğü tuğla bir ev. Sarmaşık filizlerinin zamanla harcı ve tuğlayı delebileceğini biliyor mu acaba diye merak ediyorum. Bunu ona söylemeli miyim diye düşünüyorum. Birisi bana böyle bir şey söylese gece boyunca gözümü bile kırpmadan sırt üstü yatar, ev tepeme çökecek mi diye düşünür dururdum.

Kapıyı çalarken hâlâ gerginim, çünkü daha önce bu evin içini hiç görmedim ve bunu düşündükçe elim ayağım boşalıyor.

Kimse kapıyı açmıyor, ben de arka kapıya gidiyorum.

Karlara bakıp yerde gördüğüm şeyi hafızama alıyorum ama bunun çok da önemi yok, çünkü Kapı Kilitli Değil ve bu da Jess'in beni beklediği anlamına geliyor. Kendimi şimdiden rahatlamış hissediyorum: Aynen yurtta yaptığım gibi olacak. İçeriye girip onu bekleyeceğim ve o geri gelince her şey normale dönecek.

♠

Jess şimdiye dek bana sadece iki kez kızdı ve her ikisi de onun gelmesini beklerken olmuştu. İlkinde tüm kıyafetlerini dolabından çıkartıp aynen benimkiler gibi elektromanyetik renk tayfına göre düzenlemiştim. İkincisinde ise masasına oturup üzerinde çalıştığı calculus problemini görmüştüm. Problemin yarısını yanlış çözmüştü ve ben de düzeltmiştim.

♠

Şiddetin kurallarının tehdide dayalı olduğunu bana öğreten kişi Theo'dur. Eğer gerçek bir sorun varsa yalnızca iki seçenek vardır:

1. Misilleme
2. Yüzleşme

Bu yüzden başım derde girmişti.

İngilizce dersinde kağıt uçak yapıp bana atan çocuğa vurdum diye müdürün odasına gönderilmiştim. Theo benim yapmakta olduğum adli tıp deneylerinden birini mahvedince elimde bir makasla odasına gidip çizgi roman koleksiyonunu parça pinçik etmiştim. Bir seferinde sekizinci sınıftayken bir grup çocuğun benimle dalga geçtiklerini fark edince bedenime elektrik verilmiş gibi bir öfke nöbetine kapılmıştım. Okul kütüphanesindeki çalışma odalarından birine girip en çok nefret ettiğim insanların ve bu insanların nasıl ölmelerini istediğimin bir listesini yapmıştım: Spor salonundaki soyunma odalarından birinde gerçekleşecek bir bıçaklama olayı, dolaplarına konacak bir bomba, meşrubatlarına atılacak zehir. Asperger sendromunun bir parçası olarak bazı şeylerde aşırı düzenli ve bazılarında ise fazlasıyla dağınığım. Ne şanssızım ki bu kağıdı kaybetmiştim. Birilerinin (belki de kendimin) onu attığını düşünmüştüm ama kağıdı tarih öğretmenim bulup okul müdürüne vermiş ve o da annemi çağırmıştı.

Annem tam yetmiş dokuz dakika boyunca aralıksız bağırarak onu nasıl küçük düşürdüğümü anlattı bana ama *benim* yaptığım şeyin neden *onu* üzdüğünü tam olarak anlayamayınca daha da sinirlendi. Bunun üzerine *CrimeBusters* defterlerimden on tanesini alıp

sayfa sayfa hepsini faturaları için kullandığı kağıt kırpma makinesinden geçirdi. O zaman ne anlatmak istediğine tam olarak vakıf oldum. Öyle öfkelenmiştim ki o gece annem uyurken parçalanmış kağıtları kafasından aşağıya boşaltmıştım.

Neyse ki o olaydan sonra okuldan uzaklaştırılmadım - idaredekilerin çoğu kamu güvenliğine bir tehdit oluşturmadığımı bilecek kadar tanıyordu beni - ama annemin verdiği ders neden bir daha böyle bir şey yapmamam gerektiğini anlamama yetti.

Tüm bunları tek bir şeyi açıklamak için anlatıyorum: Sonunu düşünmeden hareket etmek, Asperger sendromluların bir özelliğidir.

Ve sonu da her zaman iyi olmaz.

Emma

Köşe yazılarımı evden yazmama izin veriliyor ama her salı öğleden sonra editörümle buluşmak için şehir merkezine inmek durumundayım. Bu daha çok bir terapi gibi oluyor. O bana hayatında nelerin kötü gittiğini anlatıyor ve gazetedeki köşemden milyonlara verdiğim gibi hayatını yola sokacak bir tavsiye vermemi umuyor.

Bunu pek dert etmiyorum, çünkü haftada bir saat danışmanlık karşılığında bir maaş ve sağlık sigortası almam oldukça adil bir anlaşma. Ama bu aynı zamanda salı günleri Jacob, Jess ile buluştuğunda Jess'in onu eve bırakması gerektiği anlamına da geliyor.

Bu akşam kapıyı açar açmaz Theo'yu mutfakta buluyorum. Elimi alnına değdirerek, "Nasılsın?" diye soruyorum, "Ateşin mi var senin?"

İşten çıkmadan önce her zaman yaptığım gibi Burlington'dan evi aradım, telefonu evde hasta halde yatan Theo açtı. Hasta olmasının yanı sıra fazlasıyla telaşlıydı, çünkü bugünün Jacob'ı Jess'le olan randevusuna götüreceği gün olduğunu unutup okuldan erken çıkmıştı. Okulun rehberlik servisine telefon etmem sayesinde paniğe kapılmamayı başardım: Bayan Grenville, Jacob'a Jess'in yeni evine gitmek için hangi otobüse binmesi gerektiğini anlatmış ve Jacob da bunu başarabileceği konusunda kendine güveniyor gibi görünüyormuş.

Theo, "İyiyim ben, basit bir soğuk algınlığı sadece," diyerek kendini geri çekiyor, "Ama Jacob hâlâ eve gelmedi ve saat dört buçuğu geçti."

Aslında daha fazla bir şey söylemesine gerek yok: Jacob *Crime-Busters*'ın bir bölümünü kaçıracağına kör testere ile kolunu kesmeyi tercih eder. Ama aslında normal saatinden yalnızca on beş dakika

geç kalmış. "Bugün Jess'le her zaman buluştuğu yerden farklı bir yerde buluşacaktı. Belki bu yeni yer yurttan biraz daha uzaktır."

"Peki ya oraya hiç gitmemişse?" diyor Theo. Sesinde bariz bir pişmanlık ve üzüntü var. "Okulda kalıp her zamanki gibi ona eşlik etmeliydim..."

"Hayatım hastaydın ama sen. Hem Bayan Grenville bunun Jacob'ın kendi ayakları üstüne basması için bir fırsat olduğunu düşünüyor. Jess yeni telefon numarasını bana e-postayla göndermişti galiba. Eğer seni rahatlatacaksa onu arayabilirim." Theo'ya sarılıyorum. Onu kucaklamayalı o kadar uzun zaman olmuş ki; insan on beş yaşında olunca fiziksel şefkatten kaçar oluyor. Ne var ki onun Jacob için endişelendiğini görmek çok güzel. Aralarında sürtüşmeler olabilir ama içten içe Theo da ağabeyini seviyor. "Jacob'ın iyi olduğuna eminim ama kendisine göz kulak olacak senin gibi bir kardeşi olduğu için çok mutluyum," diyorum ve Theo'nun Jacob'a olan duygularının ödüllendirilmesi gerektiğini düşünerek o anda bir karar alıyorum. "Akşam dışarı çıkıp Çin yemeği yiyelim," diye bir öneride bulunuyorum. Aslında dışarıda yemek yemek hem paramızın yetmeyeceği bir lüks, hem de evde kendim hazırlamadığım müddetçe dışarıda Jacob'ın yiyeceği bir şeyler bulmak her zaman sorun oluyor.

Theo'nun yüzünde anlamlandıramadığım bir ifade belirip kayboluyor ama sonra kafasını sallayarak onaylıyor. "Bu harika olur," deyip kollarımdan kurtuluyor.

O sırada sokak kapısı açılıyor. "Jacob?" diye sesleniyor ve onu karşılamaya gidiyorum.

Bir an için konuşamıyorum. Gözleri deli deli bakıyor ve burnu akıyor. Ellerini çılgınca sallıyor, beni duvara doğru itip direkt odasına yöneliyor. "Jacob!"

Odasının kilidi yok, yıllar önce söktürmüştüm. Kapıyı açıyorum ve Jacob'ı dolabının içinde, tepesinde asılı tişörtlerin ve eşofmanların altında, bir öne bir arkaya sallanır halde buluyorum. Boğazından ıslık gibi tiz bir ses çıkıyor.

Ellerimle dizlerimin üstüne çöküp ben de dolaba giriyor ve, "Sorun nedir bebeğim?" diye soruyorum. Kollarımı etrafına sımsıkı dolayıp şarkı söylemeye başlıyorum:

"I shot the sheriff... but I didn't shoot the deputy."

Jacob'ın elleri o kadar şiddetli inip kalkıyor ki kollarımı morartıyor. "Anlat bana," diyorum, "Jess'le bir şey mi oldu?"

Onun adını duyunca vücudu sanki kurşun yemiş gibi geriye doğru geriliyor. Kafasını duvara o kadar hızla vuruyor ki alçı paneli göçertiyor.

Kendisine zarar vermesin diye tüm gücümü kullanıp onu tutmaya çalışarak, "Lütfen yapma," diye yalvarıyorum.

Otizm kriziyle savaşmak, göğe yükselen şiddetli bir hortumla mücadele etmek gibi bir şeydir. Baktın ki ondan kaçış yok, bu badireyi en az zararla atlatmak için onu göğüslemekten başka yapacak şeyin kalmıyor. Öfke nöbeti geçiren sıradan bir çocuğun aksine, Jacob'ın davranışlarıyla benim ilgimi çekmeye çalışmak gibi bir gayesi yok. Kendisine zarar vermemek gibi bir durumu da yok. Sonucunda bir şey elde etmek için yapmıyor bunu. Aslında o sırada kendisini kontrol edemiyor. Dahası ben de dört ya da beş yaşında olduğu gibi onu kontrol edebilecek kadar güçlü değilim artık.

Kalkıp odadaki tüm ışıkları kapatıyor ve güneşlikleri çekiyorum, böylece oda kapkaranlık oluyor. Bob Marley CD'sini koyuyorum. Sonra da dolabındaki asılı kıyafetlerini indirip hepsini üzerine yığıyorum. İlk başta bu onun daha çok çığlık atmasına neden oluyor ama üzerindeki ağırlık arttıkça onu sakinleştiriyor. Kollarımda uyuyakaldığında bluzum ve çoraplarım yırtılmış, CD ise dört kez baştan sona çalmış durumda. Saat şimdi 20:35'i gösteriyor.

"Seni delirten neydi?" diye fısıldıyorum. Bunun nedeni her şey olabilir: Jess'le münakaşa etmesi ya da yeni evin mutfak döşemesinden hoşlanmamış olması veya en sevdiği televizyon programını kaçırdığının farkına geç varması. Jacob'ı alnından öpüyorum. Sonra yavaşça kendimi onun sımsıkı kollarından kurtarıyorum ve kafasının altında bir yastıkla yerde kıvrılmış halde bırakıyorum. Kış

gelince dolabına kaldırdığım gökkuşağı renklerindeki pikeyi üzerine örtüyorum.

Bütün vücudum kaskatı kesilmiş halde alt kata iniyorum. Mutfağınki dışında tüm ışıklar söndürülmüş.

Akşam dışarı çıkıp Çin yemeği yiyelim.

Tabii bu, Jacob'ın her an dönüşebileceği o kara deliğe beni de çekeceğini öğrenmemden önceydi.

Tezgâhta tahıl gevreği kasesi duruyor, dibinde hâlâ bir miktar soya sütü var. Kahvaltılık gevrek kutusu bir suçlama gibi yanına bırakılmış.

Annelik, tıpkı mitolojik kahraman Sisifos gibi boşa kürek çekmek demek. Tam bir gediği kapatıyorsun, başka bir yerden patlak veriyor. Üstüme geçirmeye çalıştığım bu hayatın asla tam olarak üzerime uymayacağına inanmaya başladım artık.

Kaseyi lavaboya taşıyorum ve içimde filizlenmeye başlayan gözyaşlarımı yine içime akıtıyorum. *Ah, Theo. Çok özür dilerim.*

Bir kez daha.

VAKA 3: B.İ.Ö.: BİLGİSAYARI İYİ ÖĞREN

Dennis Rader iki yetişkin çocuğu olan evli bir adamdı, aynı zamanda eski bir izci lideriydi ve yaşadığı yerin kilisesinde papazlık yapıyordu. Diğer taraftan otuz bir yıl süren bir soruşturmanın sonucunda kendisinin B.İ.Ö. adıyla bilinen bir seri katil olduğu ortaya çıktı. B.İ.Ö. Rader'ın Wichita, Kansas bölgesinde 1974 ile 1991 yılları arasında on kişiyi öldürürken kullandığı Bağla, İşkence et ve Öldür yönteminin baş harflerinden oluşuyordu. Cinayetlerden sonra polise cinayetlerle övünen ve tüyler ürpertici detayları aktaran mektuplar geliyordu. Yirmi beş yıllık bir sessizliğin ardından bu mektuplar ve paketler 2004'te yeniden gelmeye başladı. Katil, şüphelisi olmadığı bir cinayetin de sorumluluğunu üstlenmişti. Kurbanın tırnaklarının altından DNA alındı ve yetkililer seri katili bulmak amacıyla tam bin yüz adet DNA örneği topladılar.

B.İ.Ö.'nün yazışmalarından birinde - KSAS-TV'ye gönderilen bir diskte - Microsoft Word belgesinden elde edilen üst verilerden yazarın Dennis isimli biri olduğu ve bu kişinin Protestan Kilisesi ile bir bağlantısı olduğu ortaya çıkartıldı. İnternette yapılan araştırma sonucunda polis bir şüpheli bulmayı başardı: Dennis Rader. Kızının DNA'sını alıp bunu kurbanların üzerinde bulunan DNA ile karşılaştıran polis, ailevi bir eşleşmeye ulaştı ve bu da onlara tutuklama için yeterli gerekçe sunuyordu. Katil, 175 yıl hapse mahkûm edildi.

Eğer internette porno sitelerde dolaşan ya da anarşist manifestolar yayınlayarak vaktini harcayan biriyseniz sözüm size: Dikkatli olun. Bilgisayarınızdaki izleri asla tam olarak silemezsiniz.

3

Rich

Yirmi yıllık meslek hayatım boyunca pek çok sinir bozucu duruma tanık oldum: intihar etmekte olanlar, silahlı soygunun ardından kaçmaya çalışan suçlular, başlarına geleni bana anlatamayacak kadar şokta olan tecavüz kurbanları. Yine de bu saydıklarımdan hiçbiri yedi yaşındakilerden oluşan bir izleyici grubunun karşısında konuşmaya çalışmakla kıyaslanamaz.

Bir çocuk, "Bize silahınızı tekrar gösterir misiniz?" diye soruyor.

"Bu pek iyi bir fikir değil," diyorum, Meslek Tanıtım Günü için sınıfa gelirken silahımı ve kılıfını çıkartmamı isteyen öğretmenlerine bakarak. Teknik olarak hâlâ görev başında olduğumdan öğretmenin ricasını yerine getirememiştim.

"Silahınızla çok kişiyi vurdunuz mu?"

Silahlar konusunda takıntılı olan oğlanın başının üstünden sınıfın geri kalanına bakıyorum. "Başka soru var mı?"

Küçük bir kız elini kaldırıyor. Onu tanıyorum, Sasha'nın doğum günü partilerinden birine gelmişti herhalde. "Her zaman sadece kötü adamları mı yakalıyorsunuz?" diye soruyor.

Küçük bir çocuğa gerçek dünyada iyi ve kötü arasında peri masallarında olduğu gibi siyah ve beyaz gibi kesin bir çizgi olmadığını anlatmanın bir yolu yok. Uygun koşullar oluştuğunda sıradan bir insan bir caniye dönüşebilir. Bazen biz adalet savaşçıları pek de gurur duymayacağımız şeyler yapabiliyoruz.

Gözlerinin içine bakıp, "Bunun için uğraşıyoruz," diyorum.

Arka cebimdeki cep telefonum titreşmeye başlıyor. Ekranda merkezin numarasını görünce ayağa kalkıyorum. "Artık bitirelim isterseniz... Son kez tekrarlıyoruz: Olay yerinde uyulması gereken bir numaralı kural neymiş?"

Tüm sınıf koro halinde cevabı veriyor: "Eğer kaynağı siz değilseniz ıslak herhangi bir şeye asla dokunmayın!"

Öğretmen çocuklardan alkışlayarak bana teşekkür etmelerini isterken Sasha'nın sırasının yanına çömeliyorum. "Nasıl buldun? Seni çok utandırdım mı?"

"Gayet iyiydin."

"Seninle öğle yemeğine kalamayacağım," diyerek özür diliyorum. "Merkeze dönmem gerek."

Sasha omzunu silkiyor. "Sorun değil baba. Alıştım artık."

Yemişim mermisini. Beni asıl öldüren şey, çocuğumu hayal kırıklığına uğratmak.

Kızımın başının tepesine bir öpücük kondurup öğretmenin beni kapıya kadar geçirmesine izin veriyorum. Sonra doğrudan merkeze gidip karakola şikayete gelen kişiyle ilk görüşen memurdan kısa bir bilgi alıyorum.

Vermont Üniversitesi yüksek lisans öğrencisi olan Mark Maguire bekleme odasında oturuyor. Gözünün üstüne kadar indirdiği bir beysbol şapkası takmış ve gergin bir şekilde bacağını sallayıp duruyor. Onunla görüşmek için içeriye girmeden önce camın arkasından kısa bir süre onu izliyorum.

"Bay Maguire?" diyorum. "Ben dedektif Matson. Size nasıl yardım edebilirim?"

Ayağa kalkıyor. "Kız arkadaşım kayıp."

"Kayıp," diye tekrar ediyorum.

"Evet. Dün gece onu aradım ama telefona cevap vermedi. Bu sabah evine gittiğimde de gitmişti."

"Onu en son ne zaman gördünüz?"

"Salı sabahı."

"Acil bir işi çıkmış olamaz mı? Ya da size söylemediği bir randevusu olabilir mi?"

"Hayır. Çantasını almadan hiçbir yere gitmez, oysa çantası evdeydi... kabanı da öyle. Dışarısı buz gibi. Kabanını giymeden neden dışarı çıksın ki?" Sesi çılgın gibi endişeli çıkıyor.

"İkiniz kavga filan mı ettiniz?"

"Bu hafta sonu bana çok kızmıştı," diye itiraf ediyor, "Ama sonra konuşup aramızı düzeltmiştik."

Eminim öyledir, diye düşünüyorum. "Arkadaşlarını aramayı denediniz mi?"

"Kimse onu görmemiş. Ne arkadaşları, ne de öğretmenleri. O, derslerini asacak biri değildir."

Genellikle aradan otuz altı saat geçmeden önce kayıp dosyası açmayız ama bu asla bozulmayacak bir kural değildir. Kaybolan kişinin durumu ile bağlantılı olarak esneklik sağlanır: Tehlike altında mı, yoksa ortada görünen hiçbir tehlike yok mu? Bu çocukta garip bir hal var ama. İçimden bir ses bana her şeyi anlatmadığını söylüyor. "Bay Maguire," diyorum, "Neden siz ve ben birlikte eve gitmiyoruz?"

Jess Ogilvy, bir üniversite öğrencisine göre gayet lüks bir hayat sürüyor. Müstakil evler ve BMW'lerin dolu olduğu lüks bir mahallede yaşıyor. "Ne kadar zamandır burada yaşıyor?" diye soruyorum.

"Sadece bir haftadır. Bir dönemliğine İtalya'ya giden hocalarından birinin evine göz kulak oluyor."

Sokağa park ediyoruz ve Maguire beni kilitli olmayan arka kapıya götürüyor. Kapıların kilitli olmaması buralarda nadir rastlanan bir durum değil. Sonradan üzülmektense tedbirli olmanın daha uygun olacağına dair tüm uyarılarıma rağmen pek çok insan burada hiçbir şekilde suç işlenmeyeceğine dair yanlış bir kanıya sahip.

Girişte bir sürü ıvır zıvır var: kıza ait olması muhtemel kabandan tutun da, bir bastona ve bir çift erkek botuna kadar. Mutfak derli toplu ve lavaboda içinde çay poşeti olan bir fincan var. Maguire, "Hiçbir şeye elimi sürmedim," diyor, "Bu sabah geldiğimde hepsi buradaydı." Mektuplar düzenli bir şekilde masanın üzerinde istiflenmiş. Yanında bir çanta duruyor, açıp içinde hâlâ 213 dolar olan cüzdanı buluyorum.

"Kayıp herhangi bir şey dikkatini çekti mi?"

"Evet," diyor Maguire, "Yukarıda." Beni yukarıdaki konuk odasına çıkartıyor. Şifonyerin bazı çekmeceleri açık ve içlerinden kıyafetler sarkıyor. "Kendisi tam bir düzen hastasıdır," diyor, "Asla yatağını dağınık bırakmaz ya da kıyafetlerini bu şekilde yerlere atmaz. Hediye paketi yapılmış şu kutuya bir bakın. İçinde bir sırt çantası vardı. Üzerinde hâlâ etiketi duruyordu. Teyzesi Noel hediyesi olarak vermişti ama Jess çantadan hiç hoşlanmamıştı."

Gidip gardıroba bakıyorum. İçinde birkaç elbise, birkaç erkek gömleği ve birkaç da kot var. "Onlar benim," diyor Maguire.

"Sen de mi burada yaşıyorsun?"

"Profesörün haberi yok ama evet, pek çok gece burada kalıyordum. Jess beni sepetleyene kadardı bu tabii."

"Seni sepetledi mi?"

"Dedim ya biraz tartıştık. Pazar gecesi benimle konuşmak istemedi. Ama pazartesi işleri yoluna koymuştuk."

"Yoluna koymakla ne kast ediyorsun?"

"Seks yaptık," diye cevaplıyor.

"Rızasıyla mı?"

"Siz ne diyorsunuz dedektif? Ben öyle bir insana benziyor muyum?" Gerçekten alınmış görünüyor.

"Makyaj malzemeleri falan eksik mi?"

"Diş fırçası yok. Makyaj malzemeleri hâlâ burada. Baksanıza, sizin destek kuvvet falan istemeniz gerekmiyor mu? Ya da kayıp alarmı falan vermeniz?"

Onu umursamıyorum. "Ailesiyle irtibata geçmeyi denedin mi? Nerede oturuyorlar?"

"Onları aradım. Bennington'da oturuyorlar ve onlar da kızlarından haber almamışlar. Şimdi de telaşa düştüler doğal olarak."

Harika, diye düşünüyorum. "Daha önce bu şekilde ortadan kaybolduğu olmuş muydu?"

"Bilmiyorum. Sadece birkaç aydır çıkıyoruz."

"Bak," diyorum, "Eğer biraz sabredersen muhtemelen arayacaktır ya da eve dönecektir. Bana sadece biraz sakinleşmeye ihtiyacı var gibi geldi."

"Şaka yapıyor olmalısınız," diyor, "Eğer kendi isteğiyle dışarı çıktıysa neden cep telefonunu alıp da çantasını unuttu dersiniz? İade etmek için can attığı sırt çantasını kullanmayı neden tercih etti peki?"

"Bilemiyorum. Belki de senden kurtulmak içindir."

Maguire'ın gözlerinde şimşekler çakıyor ve daha üzerime atılmadan ne yapacağını fark ediyorum. Onu tek bir hareketle etkisiz hale getirip ellerini arkadan kıvırıyorum. "Kendine gel," diyorum, "Seni bu yüzden tutuklayabilirim."

Maguire ben onu tutarken geriliyor. "Kız arkadaşım kayıp. Senin maaşını ben ödüyorum ve sen işini yapıp soruşturma başlatmıyorsun."

Aslında halen öğrenci olan Maguire teknik olarak benim maaşımı ödemiyor ama tutup da bu noktayı vurgulayacak değilim. Onu bırakarak, "Bak sana ne diyeceğim," diyorum, "Etrafa bir kez daha bakacağım."

Yatak odasına gidiyorum ama açıkça görülüyor ki Jess Ogilvy orada yatmamış, zira yatak bozulmamış. Odadaki ebeveyn banyosunda hafif nemli havlular var ama duşun zemini kuru. Alt kattaki salonda hiçbir düzensizlik belirtisi yok. Evin etrafını dolaşıyor ve posta kutusunu kontrol ediyorum. İçinde bilgisayarda yazılmış bir not var, postacıdan aksi söylenmedikçe posta getirmemesini istiyor.

Kim postacıya bilgisayarda bir not yazıp bırakır ki?

Eldivenlerimi takıp notu kanıt torbasına koyuyorum. Laboratuvardan parmak izi için ninhidrin testi yapmasını isteyeceğim.

İçimden bir ses parmak izleri Jess Ogilvy'ninkilerle uyuşmuyorsa Mark Maguire'inkilerle uyuşacak diyor.

Emma

Ertesi sabah Jacob'ın odasına giderken karşıma neyin çıkacağını bilemiyorum. Geceyi uyuyarak geçirdi, her saat başı onu kontrol ettim ama önceki tecrübelerimden bildiğim kadarıyla kanını kaynatan o uyarıcılar tamamen yok olana dek bana hiçbir şey anlatmayacaktır.

Jess'i iki kez cep telefonundan ve yeni evinin telefonundan aradım ama sadece telesekretere ulaşabildim. Ona bir e-posta göndererek dünkü görüşmelerinde neler olduğunu bana anlatmasını istedim ve herhangi bir olağan dışılık gözleyip gözlemediğini sordum. Ancak ondan cevap gelene dek benim Jacob'la ilgilenmem gerekiyor.

Saat altıda kafamı uzatıp içeri baktığımda uyanmış olduğunu görüyorum. Elleri kucağında, gözlerini karşısındaki boş duvara dikmiş, yatağında oturuyor.

"Jacob," diyorum çekinerek, "Tatlım?" Yanına yaklaşıp hafifçe sarsıyorum.

Jacob sessizce duvara bakmayı sürdürüyor. Elimi yüzünün yakınında sallıyorum ama cevap vermiyor.

"Jacob!" Omuzlarından yakalıyorum ve sıkıyorum. Yan devrilip düştüğü gibi kalıyor.

Paniğe kapılmaya başlıyorum. "Konuş benimle," diyorum. Aklıma katatoni olasılığı geliyor. Şizofreni geliyor. Aklıma Jacob'ın zihninin içinde düşebileceği ve geri dönmeyeceği tüm o kayıp yerler geliyor.

Kocaman bedeni üzerine çıkıp beş parmağımın izi çıkacak kadar sert bir şekilde vuruyorum ona ama hâlâ bir tepki vermiyor.

Odanın kapısından bir ses yükseliyor. "Neler oluyor?" diye soruyor Theo. Yüzü hâlâ uyku mahmuru ve saçları da kirpi gibi dik dik.

O an fark ediyorum ki Theo benim kurtarıcım olabilir. "Ağabeyini kızdıracak bir şey söyle hemen," diye buyuruyorum.

Sanki delirmişim gibi yüzüme bakıyor.

"Yolunda gitmeyen bir şeyler var," diye açıklıyorum sesim titreyerek, "Geri gelmesini istiyorum. Onu geri getirmemiz *gerek*."

Theo, Jacob'ın hareketsiz bedenine ve boş gözlerine bakıyor; korktuğunu anlayabiliyorum. "Ama..."

"Söyle Theo," diyorum.

Onu ikna eden şeyin emir vermem değil, sesimdeki titreşim olduğunu düşünüyorum. Theo çekinerek Jacob'a yaklaşıyor. "Uyan hadi!"

"Theo," diye iç geçiriyorum. İkimiz de çekindiğini biliyoruz.

Theo, "Okula geç kalacaksın," diyor. Dikkatle izliyorum ama Jacob'ın gözlerinde hiçbir farkına varma belirtisi yok.

"Duşa ilk ben gireceğim," diye ekliyor, "Sonra da gelip dolabının altını üstüne getireceğim," diyor. Jacob sessiz kalmaya devam ettikçe Theo'nun genelde bastırdığı öfkesi tsunami gibi dalga dalga yükseliyor. "Seni kaçık," diye bağırıyor, sesi o kadar yüksek çıkıyor ki Jacob'ın saçları onun nefesinden çıkan rüzgarla geriye doğru dalgalanıyor. "Seni aptal, kahrolası kaçık!"

Jacob'ın kılı kıpırdamıyor.

Theo ağabeyinin göğsüne vurarak, "Neden normal olamıyorsun ki?" diye haykırıyor. Sonra bir kez daha vuruyor, bu sefer daha kuvvetli. "Bir kere de normal olamaz mısın?" diye bağırıyor ve Theo'nun yanaklarından aşağıya gözyaşlarının indiğini fark ediyorum. Bir an için ikimizin arasında donup kalmış Jacob'la birlikte bu cehenneme kısılıp kalıyoruz.

"Bana telefonu getir," diyorum ve Theo dönüp adeta uçarak kapıdan çıkıyor.

Jacob'ın yanına oturduğumda vücudunun tüm ağırlığı üzerime çöküyor. Theo elinde telefonla geliyor, Jacob'ın psikiyatristi Dr.

Murano'nun çağrı cihazını tuşluyorum. Beni otuz saniye sonra arıyor, sesi hâlâ uykulu. "Emma," diyor, "Neler oluyor?"

Jacob'ın dün gece geçirdiği nöbeti ve bu sabahki katatoni durumunu anlatıyorum. "Sen de bunu neyin tetiklediğini bilmiyorsun, öyle mi?" diye soruyor.

"Hayır. Dün özel öğretmeni ile görüşmesi vardı." Jacob'a bakıyorum. Ağzının kenarından salyası akıyor. "Onu aradım ama bana geri dönmedi."

"Fiziksel bir sorunu varmış gibi bir hal sergiliyor mu?"

Hayır, diye düşünüyorum. *Sorunu olan asıl benim.* "Bilmiyorum... sanmıyorum."

"Nefes alıyor mu?"

"Evet."

"Senin kim olduğunu biliyor mu?"

"Hayır," diye itiraf ediyorum ve beni asıl korkutan da bu zaten. Benim kim olduğumu bilmezse ben ona *kendisinin* kim olduğunu nasıl hatırlatabilirim ki?

"Bana hayati değerlerini söyle."

Telefonu elimden bırakıp kol saatime bakarak nabzını sayıyorum. "Nabzı doksan, soluk alıp verişleri yirmi."

"Bak Emma," diyor doktor, "Bulunduğun yerden bir saat uzaklıktayım. Bence onu acile götürmen gerekiyor."

Daha sonra ne olacağını biliyorum. Eğer Jacob bunu atlatamazsa hastanenin psikiyatri koğuşu için uygun bir aday olacak.

Telefonu kapattıktan sonra Jacob'ın önünde dizlerimin üstüne çöküyorum. "Bebeğim, ne olur bana bir işaret ver. Sadece diğer tarafa geçtiğini göster."

Jacob gözünü bile kırpmıyor.

Gözlerimi kurulayarak Theo'nun odasına gidiyorum. Kendisine içeride barikat kurmuş, müziği bastırıp sesimi duyurmak için kapısına hızla vurmam gerekiyor. En sonunda açtığında gözleri kan

çanağına dönmüş, dişlerini sıkıyor. "Onu kaldırmak için yardımına ihtiyacım var," diyorum dümdüz bir ses tonuyla ve bu seferlik Theo bana karşı gelmiyor. İkimiz birlikte Jacob'ın devasa gövdesini yataktan çıkartıp aşağıya indiriyor ve arabaya sokmaya çabalıyoruz. Ben kollarından tutuyorum, Theo da bacaklarından. Sürüklüyoruz, itiyoruz, çekiyoruz. Dış kapıya geldiğimizde ben kan ter içinde kalmışım, Theo'nun bacakları da Jacob'ın ağırlığı altında iki kez tökezleyip düştüğünden yaralanmış durumda.

Theo, "Ben arabanın kapısını açayım," diyor ve çoraplarıyla karlara basa basa garaj girişine doğru koşuyor.

İkimiz birlikte Jacob'ı arabaya sokmayı başarıyoruz. Jacob çıplak ayakları buz tutmuş zemine temas ettiğinde bile gıkını çıkartmıyor. Önce kafasını sokuyoruz arabaya, sonra ben onu oturur pozisyona getirmeye çalışıyorum, emniyet kemerini bağlamak için resmen kucağına çıkıyorum. Başım Jacob'ın kalbine yaslanmışken o metalik kenetlenme sesini duyuyorum.

"İştee Johnny geldiii."

Sözcükler onun değil. *The Shining* filminden, Jack Nicholson'ın. Ama ses onun sesi; onun güzel, çatallı sesi.

"Jacob?" Yüzünü ellerimin arasına alıyorum.

Benden yana bakmıyor ama zaten hiçbir zaman bakmaz ki. "Anne," diyor, "Ayaklarım çok üşüyor."

Gözyaşlarına boğuluyorum ve onu sıkıca kollarımın arasına alıyorum. "Bebeğim benim," diye karşılık veriyorum, "Gel bir çaresine bakalım o zaman."

Jacob

Buradan gittiğim zaman, şöyle bir yere gidiyorum:

Penceresi ve kapısı olmayan, duvarları her şeyi görebileceğim ve duyabileceğim kadar ince ama yıkıp geçemeyeceğim kadar kalın bir oda.

Oradayım ama bir yandan da orada değilim.

Dışarı çıkabilmek için çırpınıyorum, fakat kimse beni duymuyor.

Buradan gittiğim zaman, şöyle bir yere gidiyorum:

Öyle bir ülke ki herkesin yüzü benimkinden farklı, burada konuşulan dilde sesler kelimelere dökülmüyor ve her yerde, soluduğumuz havada bile gürültü var. Romalıların Roma'da yaptığını yapmaya çalışıyorum, iletişim kurmaya çabalıyorum ama kimse bana bu insanların duyamadığını söylemeye tenezzül etmiyor.

Buradan gittiğim zaman, şöyle bir yere gidiyorum:

Tamamen, tepeden tırnağa turuncu bir yere.

Buradan gittiğim zaman, şöyle bir yere gidiyorum:

Burada bedenim sadece siyah tuşları olan bir piyanoya dönüşüyor, sadece diyez ve bemol; oysa herkes diğer insanların dinlemek isteyecekleri bir müzik yapmak için beyaz tuşlara da ihtiyacınız olduğunu bilir.

İşte bu yüzden geri geliyorum:

O beyaz tuşları bulmak için.

Annemin son on beş dakikadır gözlerini dikip bana baktığını söylerken abartmıyorum. "Senin başka bir işin yok mu?" diyorum en sonunda.

"Haklısın. Çok haklısın," diye geveliyor ama yanımdan ayrılmıyor.

"Anne," diye inliyorum, "Benim yemek yememi izlemekten daha ilgi çekici şeyler olmalı." Mesela boyanın kurumasını izlemek gibi. Ya da çamaşırların makinede yıkanmasını izlemek.

Bu sabah annemi bir hayli korkuttuğumu biliyorum. Bunu (a) üç saniyeden fazla yanımdan ayrılamamasından ve (b) kahvaltıda patates kızartması yememe razı olmasından anlamak mümkün. Bizi her zamanki gibi okula otomobille bırakmak yerine, bugün Theo'yu otobüsle gönderdi, çünkü beni evde tek başıma bırakmak istemiyor, evde kalmam gerektiğine karar vermiş durumda.

Aslında kaybolan ben olduğuma göre, bu kadar üzgün olanın neden o olduğunu anlamıyorum.

"Gidip duş alacağım," diyorum, "Sen de gelecek misin?"

Bu söylediğim, nihayet onu hareketlendiriyor. "İyi hissettiğine emin misin?"

"Evet."

"O zaman birkaç dakika içinde gelip seni kontrol ederim."

O gider gitmez kızartmaların olduğu tabağı komodinin üstüne koyuyorum. Duş alacağım ama öncesinde yapmam gereken bir şey var.

Evde parmak izi çıkartmak için kullandığım bir buharlama haznem var. Balığım Arlo'nun ölmeden önceki evi olan bir akvaryum. Boş akvaryum şimdi ters dönmüş bir şekilde şifonyerimin üzerinde duruyor. Akvaryumun altında ısıtıcılı bir fincan altlığı var. Eskiden yemekleri sıcak tutmak için kullanılan, bir nevi kutulanmış yakıt diyebileceğimiz bir malzeme kullanıyordum ama annem alevli bir nesneden (çok ufak bir alevi olsa bile) pek hoşlanmadığından, artık elektrikli ısıtıcı kullanıyorum. Bunun üzerine alüminyum folyodan yaptığım küçük bir kabı oturtuyorum ve sonra da içine bir miktar yapıştırıcı sıkıyorum. Annemin bana getirdiği sıcak kakao (elbette sütsüz) fincanını da alıp bunu da akvaryumun içine yerleştiriyorum. Bu sayede odacıktaki hava nemlenecek, tabii bu işlemin ardından sıcak kakaomun üzerinde beyaz bir kalıntı kalacağından

ben bunu içmeyeceğim. Son olarak yaptıklarımın işe yarayıp yaramadığını test etmek için üzerinde kime ait olduğunu bildiğim bir parmak izi bulunan bir su bardağını içeri yerleştiriyorum.

Yapılacak tek bir şey kalıyor ama bunu düşündükçe karnıma ağrılar giriyor.

Dün onun evinden aldığım, parmak izi tespiti yapmak istediğim nesneyi bulmak için dün giydiğim kıyafetlerime bakıyorum. Elbette bu, diğer şeyleri de yeniden düşünmem anlamına geliyor ve dolayısıyla zihnimin köşeleri yine karanlığa gömülmeye başlıyor.

Yeniden o kara deliğe düşmemek için çaba sarf etmem gerek.

Elime geçirdiğim plastik eldivene rağmen metalin ne kadar soğuk olduğunu hissedebiliyorum. Dün gece her şeyin ne kadar soğuk olduğunu da.

♠

Duşta cildim kızarana ve gözlerim akan suya bakmaktan yanmaya başlayana dek kendimi keseledim. Her şeyi hatırlıyorum.

Hatırlamak istemediğim zaman bile.

Bir keresinde üçüncü sınıftayken bir çocuk konuşma tarzımla alay etmişti. Dümdüz bir tonlamayla konuşarak benim taklidimi yapmasının herkese neden bu kadar komik geldiğini anlayamamıştım. Neden durmadan *"Beni liderinize götür"* deyip durduğunu anlayamamıştım. Tek bildiğim, oyun bahçesinde sürekli beni takip etmesi ve her gittiğim yerde insanların bana gülmesiydi. En sonunda *"Senin sorunun ne?"* diye sormak üzere döndüğümde hemen dibimde olduğunu fark ettim.

"Senin sorunun ne?" diye tekrarladı.

"Yapacak başka bir şey bulmanı tercih ederim," dedim.

"Yapacak başka bir şey bulmanı tercih ederim."

Sonra da gerçekten ne planladığımı kendim bile anlamadan parmaklarım yumruk oldu ve yüzünün tam ortasına indi.

Her yer kan oldu. Elimde onun kanının olmasından hiç hoşlanmadım. Aslında sarı olması gereken tişörtümün kan olmasından da hiç hoşlanmadım.

Bu sırada çocuk yerde baygın yatıyordu ve ben de müdürün odasına götürülerek bir hafta uzaklaştırma cezası aldım.

O gün hakkında konuşmaktan hoşlanmıyorum, çünkü kendimi cam kırıklarıyla doluymuşum gibi hissetmememe neden oluyor.

Bir daha ellerimde o kadar çok kan göreceğimi hiç düşünmemiştim ama yanılmışım.

♠

Siyanoakrilatın, yani yapıştırıcının, tam anlamıyla iş görmesi sadece on dakika alıyor. Yapıştırıcıdan çıkan buharın içinde bulunan monomerler, parmaklarımızın dokunduğu yerde bıraktığı yağlı izde hazır bulunan su, aminler, amidler, hidroksil ve karboksilik asitler gibi diğer bileşenlerle karşılaşınca polimerleşirler. Bu monomerler bahsi geçen yağlara yapışıp gizli bir parmak izi oluştururlar; üzerine pudra dökerek bu iz görünür hale getirilir. Daha sonra parmak izinin fotoğrafı çekilir ve yeniden boyutlandırılıp bilinen kişilerden alınan parmak izi örnekleri ile karşılaştırılır.

Kapım çalınıyor. "İyi misin?"

"Yok. Kendimi tavana astım," diyorum.

Bu doğru değil.

"Bu söylediğin hiç de komik değil Jacob," diyor annem.

"İyiyim, giyiniyorum."

Bu da doğru değil. Aslında şu anda üstümde sadece iç çamaşırım ve tişörtüm var.

"Tamam," diyor, "İşin bitince seslen."

Ayak sesleri koridorda kaybolana dek bekliyorum ve su bardağını akvaryumun altından çıkartıyorum. Doğal olarak üzerinde birden fazla iz var. Bunların üzerine hem beyaz hem siyah yüzeylerde

kontrast oluşturan özel çift amaçlı pudradan döküyorum. Sonra diğer nesnenin üzerindeki izleri de aynı şekilde pudralıyorum.

İki sene önce Noel hediyesi olarak aldığım dijital fotoğraf makinesi ile yakın plan fotoğraflarını çekip bunları bilgisayarıma yüklüyorum. Gizli parmak izlerini almadan önce fotoğraflarını çekmek, süreç esnasında onlara zarar verme ihtimaliniz olduğu düşünülürse iyi bir fikir. Sonra da Photoshop'ta kabartma çizgilerin renklerini tersine çevirip, izleri yeniden boyutlandırabilirim. Böylelikle analize başlayabilirim.

Onun evinden aldığım şeyi kimsenin bulamayacağı bir yere saklama niyetiyle, üzerindeki parmak izini korumak için dikkatle bantlıyorum.

Bu sırada, artık beklemekten usanmış olan annem kapıyı açıyor. "Jacob, üzerine bir pantolon giy!"

Elleriyle gözlerini kapayarak odama giriyor.

"Sana girebilirsin diyen oldu mu?"

Havayı kokluyor. "Yine yapıştırıcı kullanıyordun, değil mi? Sana şu odanın içindeyken buharlama işlemi yapmamanı kaç kere söyleyeceğim? Sağlığın için zararlı olabilir bu." Duraksıyor, "Ancak diğer taraftan buharlama çalışmalarına başladıysan, kendini daha iyi hissediyorsun demektir."

Bir şey söylemiyorum.

"Orada duran senin kakaon mu?"

"Evet," diyorum.

Başını iki yana sallıyor. İç geçirerek "Aşağıya gel," diyor, "Sana yeni bir fincan hazırlayayım."

♠

İşte size adli tıbba dair birkaç gerçek:

1. Adli tıp, suç tespitinde kullanılan bilimsel yöntemler ve teknikler olarak tanımlanır.

2. İngilizcede adli tıp anlamına gelen *forensic* kelimesi Latincedeki *forensis*'ten gelir, "forumun önünde" demektir. Romalılar zamanında cezai kovuşturmalar forumda toplanan halkın önünde yapılırmış. Suçlu ve mağdur ifadelerini verir, kendini en iyi savunan kazanırmış.

3. Adli tıbbın davaları çözmeye yönelik olarak kullanıldığını gösteren ilk yazılı belge, 1248 tarihli olup Çin'de hüküm sürmüş Song Hanedanı'ndan kalmadır. Bir kişinin orakla öldürülmesinin ardından, olayı araştıran kişi herkesten oraklarını belirli bir noktaya getirmelerini istemiş ve burada sinekler kan kokusuna üşüşünce katil suçunu itiraf etmiş.

4. Parmak izinin kimlik tespiti amacıyla ilk kez kullanılması ise on yedinci yüzyıla aittir. Alınan borcun ispatı olarak borçlunun parmak izleri senede eklenirmiş.

5. Adli tıp siz olayların içine bizzat dâhil olmadığınızda, uygulaması daha kolay bir alandır.

Parmaklarınızın uçları, avuçlarınızın içi ve ayaklarınızın tabanı düz değildir. Daha çok topografik bir haritayı andıracak şekilde kabartma çizgilerinden oluşur ve bu çizgilerin kendine has şekilleri ve konturları vardır. Derideki bu çizgiler boyunca ter gözenekleri bulunmaktadır ve bu gözenekler ter, kan, toz ya da bunun gibi herhangi bir madde ile kirlendiklerinde dokunulan nesnede bu çizgilerin bir izdüşümü oluşur. Bir başka ifade ile parmak iziniz çıkar.

İz görünüyorsa fotoğrafı çekilebilir. Eğer fotoğrafı çekilebiliyorsa, saklanabilir ve bilinen bir kişiye ait parmak izi ile karşılaştırılabilir. Bu bir bilim olduğu kadar, bir sanattır da: Evimde gizli parmak izini tarayacak ve benzer özelliklerde olan elli kişiyi bir çırpıda belirleyecek Otomatik Parmak İzi Tanıma Sistemi olmadığından, çıplak gözüme güvenmeliyim. Hedef, elimdeki örnekle diğer parmak izi arasında on ila on iki kadar benzerlik bulmak; bu incelemeyi yapanların pek çoğunun bir sonuca ulaşmak için uygun gördükleri sayı budur.

Bilgisayar ekranıma iki parmak izi resmini yerleştiriyorum. İmlecimi de ortasına, parmak izinin merkezine koyuyorum. Merkezin

soluna bir delta, yani küçük bir üçgen çiziyorum. Ortak karakteristik noktaları belirlemek amacıyla izler üzerindeki helezonları, çatallanmaları ve hatları belirliyorum. Bir çatallanma, sonra iki helezon, sonra yeniden bir çatallanma.

Tam tahmin ettiğim gibi: İki parmak izi eşleşiyor.

Sanki kusacakmışım gibi hissediyorum ama yutkunup yapılması gerekeni yapmak için kendimi zorluyorum.

Tıpkı dün olduğu gibi.

Kafamdaki düşünceleri uzaklaştırmak için başımı sallayarak mutfaktan aşırdığım küçük plastik saklama kabını alıp kanıtı içine koyuyorum. Sonra da Jemima Pamukördek'i bulana dek dolabımı karıştırıyorum. Jemima, çocukken birlikte uyuduğum pelüş bir oyuncak ve beyaz olduğu için tüm renkli kıyafetlerimden ayrı, en üst rafta duruyor. Yüzü yere bakacak şekilde kucağıma alıp bir maket bıçağı ile aslında kalbinin olması gereken yere bir kesik atıyorum.

Plastik saklama kabını içeriye sokmak için ittirmek zorunda kalıyorum, Jemima sanki çirkin bir göğüs kafesine sahipmiş gibi görünüyor ama sonuçta işe yarıyor. Geçen hafta çorabımdaki deliği dikmek için kullandığım aynı iplikle onu dikiyorum. Bu işte hiç de iyi değilim, neredeyse her defasında iğneyi elime batırıyorum ama sonunda işi tamamlıyorum.

Ardından bir defter çıkartıp yazmaya başlıyorum.

İşim bitince yatağıma yatıyorum. Keşke okulda olsaydım. Bir şeylerle uğraşmadığım zaman her şey çok daha zor geliyor.

"I shot the sheriff," diye fısıldıyorum, *"But I swear it was in self-defense."*

♠

Sık sık kusursuz bir cinayet nasıl işlenir diye düşünürdüm.

İnsanlar hep şu meşhur buz saçağı yönteminden bahsederler: Kurbana saçağı sapla ve cinayet aleti eriyip gitsin. Ne var ki bu aslında çok zor bir iş çünkü (a) kurbanı yaralayacak kadar uzun süre o buz saçağını tutmak zor ve (b) buz saçağının kurbanın derisinde

bir kesik açmadan kırılması ihtimali yüksek. Birinin salatasına serpilecek meskalin daha incelikli olur, çünkü bu kahverengi toz sirkeyle karışınca ayırt edilemez hale gelir ve acı tadı da özellikle salatada hindiba ve roka varsa anlaşılmaz. Peki ama kurbanınızı öldürmek yerine sadece kötü bir gün geçirmesine neden olursanız ne olacak, nereye saklanacaksınız? Birini bir deniz yolcuğuna çıkartıp, tercihen onu sarhoş ettikten sonra gemiden aşağıya atabilir ve kazayla düştüğünü söyleyebilirsiniz; ama bunun için de gemi lazım. Vikodin ve alkolden oluşan bir karışım kalp atışını büyük ölçüde yavaşlatır, fakat bunun için kurbanınızın dedektifin şüphelenmesine neden olmayacak derecede bir eğlence düşkünü olması gerekir. Cinayeti işledikten sonra evi yakmaya çalışan insanlar olduğunu duymuştum, ancak bu hiçbir zaman işe yaramaz. Kundakçılık müfettişleri yangının hangi noktadan başladığını bulabilirler. Dahası, delillerin sizi işaret etmemesi için cesedin tanınmayacak derecede yanması gerekmektedir, hatta dişlerin de. Ayrıca kan izi bırakan bir yöntemi de pek tavsiye etmem. Etraf çok kirlenir ve temizlemek için çokça çamaşır suyuna ihtiyacınız olur ve etrafta hâlâ bir damla kalmış olma ihtimali vardır.

Kusursuz bir cinayet muamması karmaşık bir konudur, çünkü cinayeti işleyip bundan sıyrılmanın öldürme süreci ile değil, cinayetten önce ve sonra ne yaptığınızla alakası vardır. Bir cinayeti örtbas etmenin tek yolu bundan tek bir kişiye dahi bahsetmemektir. Karınıza, annenize ve hatta kilisenizdeki papaza bile. Bir yandan da doğru insanı öldürmeniz gerekir, kimsenin aramayacağı birini. Kimsenin bir kez daha görmek istemeyeceği birini.

Theo

Bir defasında kantinde otururken bir kız yanıma gelip bana bir Hıristiyan kampına gitmeyi isteyip istemediğimi sormuştu. *"İsa ruhunu kurtaracak"* demişti ve bu fikir beni bir hayli cezbetmişti. Demek istediğim; Jacob hakkındaki tüm o gizli düşüncelerim yüzünden cehenneme gideceğime ne zamandır emindim.

Sık sık otistik kardeşleri olan çocuklar hakkında kitaplar görürsünüz, bu çocukların nasıl sürekli kardeşlerini kolladıklarını, onlara ölümüne bağlı olduklarını, onların geçirdiği krizlerle yetişkinlerden daha iyi başa çıktıklarını okursunuz. Aslına bakarsanız ben o tarz insanlardan değilim. Elbette Jacob ortadan kaybolduğunda mideme ağrılar girdi ama bunun nedeni onun için endişelenmem değil, o an aklımdan böyle bir düşünce geçtiği için kendimi berbat bir kardeş olarak görmemdi: *Belki de hiç bulunmaz ve ben de kendi hayatıma bakarım.*

Eskiden ağabeyimin normal olduğuna dair rüyalar görürdüm. İkimizin sıradan şeyler için, mesela televizyon kumandası kimde duracak ya da arabada kim önde oturacak diye tartıştığımız rüyalar. Ne var ki benim hiçbir zaman Jacob'la tartışmama izin verilmedi. Yatak odamın kapısını kilitlemeyi unuttuğum ve onun girip adli tıp projelerinden biri için odamdan CD'lerimi çaldığı zamanlarda bile; ikimiz henüz çok küçükken, o *benim* doğum günü partimde masanın etrafında dolanıp arkadaşlarımın tabağındaki doğum günü pastasını yediğinde bile. Annem bunun evimizin kurallarından biri olduğunu söyler ve bunu şöyle açıklardı: *Jacob hepimizden farklı biri.* Hadi ya, öyle mi? Peki ne zamandan beri farklı olmak size hayatta serbest geçiş hakkı tanıyor?

Asıl sorun, Jacob'ın farklılığının sadece kendisi ile sınırlı kalmaması. Annemin kırmızı elbisesinin makinede yıkanırken boya döküp benim tüm kıyafetlerimi kırmızıya boyaması gibi, ağabeyimin

Asperger sendromu *beni* de diğerlerinden farklı kılıyor. Hiçbir zaman arkadaşlarım bende yatıya kalamaz, Jacob kriz geçirirse ne olur sonra? Bakalım buhar çıkıyor mu diye ağabeyimin ısıtıcının üzerine işediğini görmek bana bile tuhaf geliyorsa, okuldan biri bunun hakkında ne düşünür? Şüphesiz onun kardeşi olduğuma göre benim de kaçık olduğumu düşünürdü.

Samimi itiraf bir: Okulda koridorun diğer ucunda Jacob'ı gördüğümde ondan kaçmak için bilerek yolumu değiştiriyorum.

Samimi itiraf iki: Bir keresinde başka bir okuldan bir grup çocuk Jacob futbol oynamaya teşebbüs edince - ki hakikaten kötü oynuyordu - Jacob'la dalga geçmeye başladılar. Bense onu tanımıyormuş gibi yapmış, onlarla birlikte gülmüştüm.

Samimi itiraf üç: Kendi durumumun Jacob'dan daha zor olduğuna inanıyorum, çünkü o çoğu zaman insanların onunla takılmak istememesine aldırmıyor, bunun farkında bile değil ama ben onların bana bakıp *"Hah, şu tuhaf çocuğun kardeşi değil mi?"* deriklerinin yüzde yüz farkındayım.

Samimi itiraf dört: Normalde oturup çocuklarımın olmasını hayal eden bir tip değilim ama bu düşünce aklımdan geçtiğinde korkudan altıma ediyorum. Ya benim oğlum da Jacob gibi olursa? Zaten tüm çocukluğumu otizmle uğraşarak geçirdim, bunu hayatımın geri kalanı boyunca yapmaya katlanabilir miyim bilmiyorum.

Bunlardan herhangi biri ne zaman aklımdan geçse kendimi berbat hissediyorum. Ben tamamıyla işe yaramayan biriyim: Jacob'ın ebeveyni değilim, onun öğretmenlerinden biri de değilim. Sadece bir karşılaştırma ölçütüyüm; böylece annem bir Jacob'a bir bana bakıp Asperger sendromu olan bir çocukla sözde normal olan arasındaki farkı değerlendirebilir.

O kız yanıma gelip bana Hıristiyan kampına gidip gitmeyeceğimi sorduğunda ben de ona İsa gerçekten orada olacak mı diye sordum. Bir an için kafası karıştı, sonra *"Hayır"* dedi. Ben de ona, *"Bu hokey kampına gidip hokey oynamamaya benzemiyor mu?"* dedim. Ben yürüyüp giderken kız arkamdan İsa'nın beni sevdiğini söylüyordu.

"Nereden biliyorsun?" diye sordum.

Bir keresinde Jacob benim odamı tropik bir kasırga gibi dağıtıp benim için önemli olan pek çok şeye zarar verdikten sonra annem derdimi paylaşmak için yanıma gelmiş ve *"Aslında içinde bir yerlerde seni seviyor"* demişti.

Ben de ona *"Nereden biliyorsun?"* diye sormuştum.

"Bilmiyorum," diye itiraf etmişti, *"Ama devam edebilmek için buna inanmak zorundayım."*

♠

Montuma, pantolonuma baktım. Garajın önünü araştırdım. Ama iPod'u bulamıyorum. Demek ki burası ile onun evi arasında bir yerde kayboldu.

Ya o da onu almaya çalıştığımı biliyorsa?

Ya birine anlatırsa?

♠

Okuldan eve geldiğimde hayat artık normale dönmüş. Annem mutfak masasında bilgisayarında yazı yazıyor ve Jacob da odasına kapanmış. Kendime erişte pişirip odamda yiyorum, ben Fransızca ödevimi yaparken fonda bangır bangır *Coldplay* çalıyor.

Annem hep ödev yaparken müzik dinlenilmez der. Bir keresinde odama girip beni kompozisyon ödevim üzerinde çalışmamakla suçlamıştı, aslında o sırada tam olarak yaptığım buydu. *"Eğer sadece yaptığın işe odaklanmazsan,"* demişti, *"Ne kadar iyi bir şey ortaya çıkartabilirsin ki?"*

Ona oturup bilgisayarımda kayıtlı duran aptal kompozisyonu okumasını söylemiştim.

O da okudu ve gık diyemedi. Hatırladığım kadarıyla o ödevden A almıştım.

Zannımca bizim ailedeki gen havuzu tamamen karışmış ve sonuç olarak Jacob obsesif bir şekilde sadece tek bir şeye odaklanabilirken, ben aynı anda on milyon şey yapabilir hale gelmişim.

Ödevimi bitirdiğimde karnım hâlâ aç, bu yüzden aşağıya iniyorum. Annem ortalarda yok, her zamanki gibi de evde yiyecek bir bok kalmamış. Jacob'ın salonda oturduğunu fark ediyorum. Saate bakıyorum ama buna hiç gerek yok aslında, *CrimeBusters* başladığına göre saat 16:30 olmalı.

Kapının önünde bir an duraksıyorum, Jacob'ı defterlerini incelerken izliyorum. Bir yanım ona görünmeden sıvışmaya hazır ama diğer yanım onun bu sabahki halini hatırlıyor. Hiç doğmamış olmasını istemek hakkında tüm söylediklerime rağmen, onu o şekilde, içindeki ışık sönmüş gibi görünce kendimi karnıma onlarca yumruk yemişim gibi hissetmiştim.

Ya ilk ben doğsaydım ve Asperger'den ben muzdarip olsaydım? O da burada durup benim kendisini fark etmememi diler miydi acaba?

Ben bu düşünceler içindeyken Jacob konuşmaya başlıyor. Bana bakmıyor - hiçbir zaman bakmaz zaten - muhtemelen bu onun diğer duyularının çok daha gelişmiş olduğu anlamına geliyor. Sanki devam etmekte olan bir sohbetin ortasındaymışız gibi "Bugün yirmi ikinci bölüm gösteriliyor," diyor, "Eski bir bölüm ama en iyilerindendir."

"Bunu kaç kez izledin?" diye soruyorum.

Kafasını eğip defterine bakıyor. "Otuz sekiz."

Ben *CrimeBusters*'ın sıkı bir takipçisi değilim. Öncelikle oyunculuğun kötü olduğunu düşünüyorum. İkinci olarak da dizideki adli tıp laboratuvarı fazla gelişmiş; dünyanın en zengin laboratuvarı olsa gerek. İçimden bir ses Vermont'taki adli tıp laboratuvarının buharlama odasının, *CrimeBusters*'taki mavi neon lambalı ve bol kromajlı olandan ziyade Jacob'ın odasındaki koli bandıyla sarılı eski akvaryuma benzediğini söylüyor. Dahası, dedektifler cinayeti çözmekten ziyade kimin kimle yatağa atlayacağını bulmaya daha çok zaman harcıyorlar gibi görünüyor.

Yine de kanepeye, ağabeyimin yanına oturuyorum. Aramızda neredeyse yarım metre mesafe var, çünkü Jacob kendisine dokunulması için deliren biri değil. Dizi sırasında konuşmamam gerektiğini

iyi biliyorum; bunun yerine yorumlarımı iktidarsızlık ve kellik ilaçları reklamlarının oynamaya başladığı ana saklıyorum.

Hikaye, bir sürücünün kendisine çarpıp kaçması neticesinde ölü bulunan bir kız hakkında. Kızın motosikleti üzerinde bir boya izi var, seksi dedektif bunu laboratuvara götürüyor. Bu sırada otopsileri yapan herif de kızın vücudunda parmak izine benzer bir çürük tespit ediyor. Yaşlı ve asabi dedektif de izin fotoğrafını çekip laboratuvara götürüyor ve bununla eşleşen bir parmak izi buluyor. İzin sahibi, Asabi ve Seksi karşısında belirdiğinde oturmuş erik suyunu içen emekli bir memur. Yakın zamanda trafik kazası yapıp yapmadığını soruyorlar ve o da arabasının çalındığını söylüyor. Adamın talihsizliğine bakın ki dedektifler arabayı evin garajında park halinde buluyorlar. Suçüstü yakalanan adam arabayı kendisinin kullandığını ve fren yerine yanlışlıkla gaza bastığını söylüyor. Otomobili inceleyen Seksi, sürücü koltuğunun yaşlı adamın boyuna göre çok geride kaldığını ve teypte de bir hip-hop kaseti olduğunu fark ediyor. Seksi, büyükbabanın arabasını ondan başka kimsenin kullanıp kullanmadığını sorduğu sırada içeriye bir delikanlı giriyor. Büyükbaba motorlu kıza çarptıktan sonra başını vurduğunu, bu yüzden onu eve torununun getirdiğini iddia ediyor. Kimse ona inanmıyor elbette, ancak ellerinde bunun aksini ispatlar bir kanıt bulunmuyor; ta ki Asabi direksiyona saplanmış bir diş parçası buluna ve bu da torunun dişiyle eşleşene dek. Çocuk tutuklanıyor ve büyükbaba serbest bırakılıyor.

Bunları izlediğim tüm o zaman boyunca Jacob da defterine bir şeyler çiziktirip duruyor. Rafları bu defterlerle dolu, her birine de bu dizide geçen cinayet senaryoları yazılmış. "Oraya neler yazıyorsun?" diye soruyorum.

Jacob omuz silkiyor. "Kanıtları. Sonra da ne olacağını tahmin etmeye çalışıyorum."

"İyi de bu bölümü otuz sekiz kere izlemişsin," diyorum, "Sonunu zaten biliyorsun."

Jacob'ın kalemi sayfaların üzerinde hareket etmeye devam ediyor. "Belki bu sefer farklı biter," diyor, "Belki bugün çocuk yakalanmaz."

Rich

Perşembe sabahı telefonum çalıyor. "Matson," diyerek cevap veriyorum.

"CD'ler alfabetik sırada dizili."

Tanımadığım bu ses karşısında kaşlarımı çatıyorum. Söyledikleri yasadışı kumarhanelere girerken kullanılan parolaları andırıyor. *CD'ler alfabetik sırada dizili. Ve mavi kuş file çorap giyiyor.* Böylece kutsal mekana girmeye hak kazanırsınız.

"Affedersiniz, anlayamadım?" diyorum.

"Jess'i götüren kişi, CD'leri alfabetik sıraya koyacak kadar evde vakit harcamış."

Bunun üzerine sesi tanıyorum: Mark Maguire. "Kız arkadaşınız daha dönmemiş anlaşılan," diyorum.

"Dönmüş olsa sizi arar mıydım?"

Boğazımı temizliyorum. "Ne buldunuz, anlatın lütfen."

"Bu sabah yere para düşürdüm, tam alayım diye eğildiğim sırada CD rafının yerinden oynatıldığını fark ettim. Halının üzerinde eskiden durduğu yerin izi vardı, anlıyor musunuz?"

"Evet," diyorum.

"Şu profesörlerin yüzlerce CD'si var. Bunları dört tarafına CD yerleştirilebilen, döner bir CD rafında tutuyorlar. Her neyse tüm W ile başlayanların bir araya konduğunu fark ettim. Richard Wagner, Dionne Warwick, Dinah Washington, The Who, John Williams, Mary Lou Williams. Arkasından da Lester Young, Johann Zumsteeg..."

"The Who mu dinliyorlarmış?"

"Rafın dört yanına da baktım, her bir CD sıraya konmuştu."

"Belki de hep o şekilde sıralıydı ve siz fark etmediniz, olamaz mı?"

"Hayır, çünkü geçen hafta Jess ile birlikte dinleyecek doğru dürüst bir şeyler ararken bu şekilde durmadıklarına adım gibi eminim."

"Bay Maguire," diyorum, "Ben sizi az sonra arayayım."

"Durun. Artık iki gün geçti..."

Telefonu kapatıyorum ve burnumu kaşıyorum. Sonra adli tıp laboratuvarını arayıp Iris'le konuşuyorum. Iris büyükanne kılıklı bir kız ve bana da biraz zaafı var. Hızlanmasını istediğim bir iş olunca bundan yararlanıyorum. "Iris," diyorum, "Laboratuvarın en güzel kızı bugün nasıl bakalım?"

"Laboratuvardaki tek kız benim." Gülüyor. "Posta kutusunda bulduğun notla ilgili mi arıyorsun?"

"Evet."

"Temiz çıktı. Hiç parmak izi yok."

Ona teşekkür edip telefonu kapatıyorum. CD'leri alfabetik olarak sıralayan failin bir not bırakırken eldiven giyecek kadar zeki olduğu anlaşılıyor. Muhtemelen bilgisayar klavyesi üzerinde de hiç parmak izi bulamayacağız.

Diğer taraftan, baharatların da belirli bir nizama göre dizildiklerini görürsem hiç şaşırmam.

Eğer Mark Maguire'ın kız arkadaşının ortadan kaybolması ile bir ilgisi varsa ve bizi yanıltıp dikkatleri başkasının üzerine çekmek istiyorsa, pekâlâ CD'leri alfabetik sıraya dizmiş olabilir. Gerçi bu, Mark Maguire'dan hiç bekleyeceğim bir hareket değil, orası ayrı.

Yine de gidip o CD'lere kendim bakacağım. Bir de Jess Ogilvy'nin çantasına. Onun nerede olduğu ya da neden orada olduğuna dair ipucu olabilecek her şeye bakacağım.

Kalkıp ceketimi alıyorum ve nereye gittiğimi bildirmek üzere ilgili personelin yanına giderken memurlardan biri koluma yapışıyor. "İşte Dedektif Matson," diyor.

"Güzel," diye homurdanıyor memurun yanındaki adam, "Artık şefe kimi kovdurtacağımı biliyorum."

Adamın arkasında, gözleri yaşlı bir kadın, çantasının deri saplarını sıkıntıyla büküp duruyor.

"Affedersiniz," diyorum nazikçe gülümseyerek, "Adınız neydi?"

"Claude Ogilvy," diye cevap veriyor, "*Senatör* Claude Ogilvy."

"Senatör, kızınızı bulmak için elimizden geleni yapıyoruz."

"Buna inanmakta güçlük çekiyorum," diyor, "Hele ki tek bir kişiyi bile bu soruşturma için görevlendirmediğinizi düşünürsek."

"İşin aslı senatör, ben de tam kızınızın oturduğu yere gitmek üzereydim."

"Polis teşkilatının diğer mensupları ile de orada buluşacaktınız herhalde. Bu polis karakolunun iki koca gün boyunca kızımın ortadan kaybolmasını ciddiye almadığını öğrenmeyi hiç istemezdim..."

Adamın sözünü yarıda kesip koluna girerek onu büroma götürüyorum. "Saygısızlık etmek istemem senatör ama bana işimi nasıl yapacağımı söylememenizi tercih ederim..."

"Kızım sağ salim buraya getirilene kadar *istediğim zaman*, istediğimi söylerim!"

Adamın sözlerini göz ardı edip karısına oturması için bir yer gösteriyorum. "Bayan Ogilvy," diyorum, "Jess sizinle irtibata geçmeyi hiç denedi mi?"

Başını hayır anlamında sallıyor. "Üstelik ben de onu arayamıyorum. Telesekreteri dolmuş."

"O salak Maguire durmadan mesaj bıraktığı içindir..."

"Daha önce hiç evden kaçmış mıydı?" diye soruyorum.

"Hayır, hayatta böyle bir şey yapmaz."

"Son zamanlarda canını sıkan bir şey olmuş muydu? Onu endişelendiren herhangi bir şey?"

Bayan Ogilvy olumsuzlukla başını sallıyor. "O eve taşınacağı için çok heyecanlıydı. Her bakımdan yurt odasından daha iyi olduğunu söylemişti..."

"Peki ya erkek arkadaşıyla ilişkisi?"

Senatör Ogilvy bu soruyu sormamdan duyduğu memnuniyetle gıkını çıkartmadan duruyor. Karısı arada ona bir bakış atıyor. "Aşkın gözü kördür," diyor.

Senatör, "Ona bir zarar verdiyse," diye homurdanıyor, "Onun saçının teline dokunduysa..."

"Böyle bir şey varsa bunu ortaya çıkartıp bu işle biz ilgileneceğiz," diye nazikçe araya giriyorum, "Ancak önceliğimiz Jess'in yerini belirlemek."

Bayan Ogilvy öne doğru eğiliyor. Gözleri ağlamaktan kıpkırmızı olmuş. "Sizin kızınız var mı dedektif?" diye soruyor.

Bir keresinde Sasha'yla birlikte panayırda gezerken bir grup yaygaracı genç aramıza girip ellerimizi ayırmıştı. Gözlerimi ondan ayırmamaya çalışıyordum ama o kadar ufak tefekti ki grup geçip gittiğinde Sasha da ortadan kaybolmuştu. Kendimi panayır alanının ortasında dikilmiş, dört bir yana dönerek onun adını haykırırken bulmuştum; eğlence aletleri etrafımda fırıl fırıl dönüyor, metal çarklardan dökülüp uzayan pamuk helvalar bir makaraya sarılıyor, motorlu testerelerden yükselen gümbürtü ağaç kesme yarışmasını haber veriyordu. En sonunda onu minik bir buzağının burnunu okşarken bulduğumda o kadar rahatlamıştım ki kelimenin tam anlamıyla bağı çözülen dizlerimin üstüne çökmüştüm.

Ben daha cevap bile vermemişken Bayan Ogilvy elini kocasının koluna koyuyor. "Gördün mü Claude?" diye mırıldanıyor, "Sana bizi anlar demiştim."

Jacob

Okuldaki duyusal toparlanma odasında tavandan sarkan bir salıncak var. İpten ve esnek mavi bir malzemeden yapılmış bu salıncak, içine oturduğunuzda insanı bir koza gibi sarıyor. Yanlarından tutup çekince ne sizin dışarıyı görebileceğiniz, ne de dışarıdakilerin sizi görebileceği şekilde kapanabiliyor ve kendi etrafında dönebiliyor. Ayrıca odada farklı dokularda minderler, rüzgar çanları ve bir vantilatör bulunuyor. Yeşilden mora, mordan pembeye dönen yüzlerce ışık noktası yansıtan bir de fiberoptik lamba var. Süngerler, püsküllü yumuşacık plastik toplar, fırçalar, baloncuklu naylon ambalajlar ve ağır battaniyeler de mevcut. Bunların yanı sıra, yalnızca yetkili kişilerin çalıştırabildiği bir gürültü makinesi de var. Dilerseniz buradan dalga sesi, yağmur sesi, orman sesleri ya da cızırtı dinleyerek rahatlayabilirsiniz. İçinde plastik balıkların tembel tembel yüzdüğü bir de gece lambası bulunuyor.

Okulda BEP, yani Bireyselleştirilmiş Eğitim Programım dâhilinde bazen rahatlama iznimi kullanıyorum. Ne zaman ihtiyacım olsa, sınav sırasında bile, öğretmenlerim benim sınıftan çıkmama izin verirler. Bazen dış dünya bana fazlasıyla bunaltıcı geliyor ve o zaman rahatlayacak bir yere ihtiyacım oluyor. Bu durumda duyusal toparlanma odasına gidebilirim ama gerçek şu ki bunu nadiren yapıyorum. Yalnızca özel ihtiyaçları olan çocuklar bu odayı kullanıyorlar ve o kapıdan girerek kendimi ben normal değilim diye yaftalamış olurum.

Bu yüzden rahatlamaya ihtiyacım olduğu zaman çoğunlukla koridorlarda dolanıyorum. Bazen kantine gidip bir şişe vitaminli su alıyorum. (En lezzetli hangisi? Kivi-çilek aromalı, içinde gözlere yararlı A vitamini ve lutein var. Peki en kötüsü? Portakal-portakal. Başka bir şey söylememe gerek var mı?) Bazen öğretmenler odasında takılıyorum, Bay Pakeeri ile satranç oynuyorum ya da okul

sekreteri Bayan Leatherwood'a zarfları doldurmasında yardım ediyorum. Fakat son iki gündür sınıftan çıkar çıkmaz doğruca toparlanma odasının yolunu tutuyorum.

Odanın sorumlusu Bayan Agworth aynı zamanda bilgi yarışmasını da hazırlamakla görevli. O gün ilerleyen saatlerde yapılacak olan bilgi yarışmasının sorularını fotokopi çektirmek için her gün saat 11:45'te odadan ayrılıyor. Bu nedenle ben de iki gündür rahatlama iznimi 11:30'da kullanıyorum. Böylelikle İngilizce dersinden de yırtıyorum ve bu gayet de iyi oluyor aslında, zira bugünlerde düşük zekâlı bir çocuğun ameliyatla daha zeki hale getirilmesi ama sonra eski haline dönmesini anlatan *Flowers for Algernon* romanını işliyoruz. Geçen ders bir kız (kesinlikle kötü niyetle değil, sadece merakından) benim gibi insanları iyileştirebilecek bir takım çalışmaların olup olmadığını sordu.

Bugün toparlanma odasına girdiğim gibi direkt şu püsküllü yumuşak topların olduğu yere gidiyorum. Her bir elime birer tane alarak salıncağın içine giriyorum. "Günaydın Jacob," diyor Bayan Agworth, "Bir şeye ihtiyacın var mı?"

"Şu anda yok," diye mırıldanıyorum.

Asperger sendromu olan insanların dokular, renkler, sesler ve ışıklar konusunda neden bu kadar hassas olduklarını bilmiyorum. İnsanlarla göz teması kuramadığımda ve diğerleri bana dik dik bakıyor gibi görünmemek için bakışlarını çevirdiklerinde, bazen gerçekten var olup olmadığımı merak ediyorum. Bu odadaki eşyalar duyularla oynanan bir Amiral Battı oyununu andırıyor. B-4, D-7 diye koordinat vermek yerine, yeni bir fiziksel duyu peşinde koşuyorum. Bir battaniyenin ağırlığını kolumda her hissettiğimde ya da üzerinde yuvarlandığım plastik ambalajı oluşturan hava kabarcıklarının altımda patladığını fark ettiğimde, düşman gemisini vurmuş oluyorum. Bu odada geçirdiğim sürenin sonunda da savaş gemimi batırmak yerine, bu dünyada kendime bir yer edinmenin yolunu bulmuş oluyorum.

Gözlerimi kapatıyorum ve top haline gelmiş karanlık, sıkışık salıncağı içe doğru yavaş yavaş döndürüyorum. *"Perdenin arkasındaki*

adamı kafanı takma," diye *Oz Büyücüsü* filminden bir replik mırıldanıyorum.

"Ne dedin Jacob?" diye soruyor Bayan Agworth.

"Hiçbir şey," diye cevap veriyorum. Üç kez daha sallanıp çıkıyorum.

"Bugün nasılsın?" diyor.

Nörotipik insanlar gibi sınıfta oturmaya katlanabiliyor olsaydım bu odada olmayacağım düşünülürse, son derece gereksiz bir soru. Ama ben cevap vermesem de buna takacak değil. İlginç bilgiler kitaplarından birini okumaya ve notlar almaya devam ediyor.

Dünyadaki en büyük balık 15 metre boyuyla balina köpek balığıdır.

Her gün dört milyon adet şekerleme üretilir.

(Bu ikincisini duyunca Paskalya tatili dışında bu kadar çok şekerlemeyi kimin aldığını merak ediyorum.)

Ortalama bir yetişkinin yemeğini yemesi on üç dakika alır.

"İşinize yarayacak bir şey biliyorum Bayan Agworth," diyorum, "*Scarface* filminde 180 kez *siktir* kelimesi geçer."

"Teşekkür ederim Jacob ama bunun çok uygun olduğunu söyleyemeyeceğim." Kağıtlarını toparlayıp saatine bakıyor. "Aşağıya inip bir iki fotokopi çektirsem birkaç dakika kendi kendine kalabilir misin?"

Kurallar gereği beni tek başıma bırakmaması gerekiyor. Odayı kullanan ve Bayan Agworth'un gözünü bir an bile ayırmadan izlemesi gereken diğer otistik çocuklar olduğunu da biliyorum. Örneğin Mathilda salıncağın ipiyle kendini asabilir; Charlie duvardaki rafları yere indirebilir. Bana gelince, ben çok daha güvenilir biriyim. "Hiç sorun değil Bayan A," diyorum.

Asıl istediğim de bu zaten. Kapı arkasından kapanır kapanmaz cep telefonunu çıkartıyorum. Kapağını açıp güç düğmesine basar basmaz aydınlanıyor. Her bir tuşun etrafında küçük mavi kareler oluşuyor ve Jess ile Mark'ın resmi ekranda beliriyor.

Başparmağımla Mark'ın yüzünü kapatıyorum.

Bugün perşembe ve onu arama iznim var. Çoktan kuralları bozup onu bu telefondan iki kez aradım zaten; doğrudan telesekreterin çıkacağını bilmeme rağmen onu cep telefonundan arıyorum. *"Merhaba, ben Jess, ne yapmanız gerektiğini biliyorsunuz."*

Sesindeki melodiyi oluşturan notaları unutmaya başlamışım bile.

Ancak bugün onun sesini duymak yerine, telesekreterin dolu olduğunu söyleyen mekanik bir ses duyuyorum.

Buna hazırlıklıyım. Bir hafta önce bana verdiği yeni eve ait olan telefon numarasını ezberlemiştim. Bu numarayı çeviriyorum ama numara yeni olduğundan rakamlar kafamda birbirine karışıyor ve bu yüzden iki kez çevirmek zorunda kalıyorum.

Bunda telesekreter çıkıyor. *"Merhaba, ben Jess. Burası Robertson'ların evi. Kendileri şehir dışında ama bana mesaj bırakabilirsiniz!"*

Kapatıp numarayı yeniden çeviriyorum.

"Merhaba, ben Jess, burası Robertson'ların evi."

Sinyal sesi gelene kadar bekliyor, sonra telefonu kapatıyorum. Cep telefonunu da güç düğmesinden kapatıyorum. Sonra da ona her perşembe söylediğim cümleyi yüksek sesle tekrarlıyorum: *"Üç gün sonra görüşmek üzere."*

Emma

Jacob perşembe günü eski haline dönmüş gibi görünse de, hâlâ tam olarak normal sayılmaz. Dengesiz davranışlarından bunu anlayabiliyorum: Önüne yemek tabağını koyuyorum ve ben ona çatalını alıp başlamasını hatırlatana kadar yemiyor. Kimi zaman da onu ileri geri sallanırken ya da olduğu yerde hafif hafif zıplarken yakalıyorum. İlaçları da işe yaramıyor gibi görünüyor. Dahası, öğretmenlerinin söylediğine göre, gününün yarısını duyusal toparlanma odasında geçiriyormuş.

İki kez Jess Ogilvy'yi aradım ama telesekreteri dolmuş. Jacob'a ondan bahsetmeye korkuyorum, fakat başka ne yapabilirim bilemiyorum. İşte bu düşüncelerle yemekten sonra odasının kapısını çalıp içeriye giriyorum. "Merhaba," diyorum.

Okumakta olduğu kitaptan başını kaldırıyor. "Merhaba."

Jacob'ın sınıfın geri kalanıyla birlikte okumayı sökmediğini öğrenmem iki yılımı almıştı. Öğretmeni sınıfın en yetenekli öğrencileri arasında olduğunu söylüyordu ve gerçekten de her gece Jacob odasındaki kocaman sepetten bir kitap alıp bunu yüksek sesle okuyordu. Fakat bir gün anladım ki herkesin okuma zannettiği şey sadece Jacob'ın fotoğrafik hafızasıydı. Bir kitap okunurken bir kere duymaya görsün, hemen aklına yazıyordu. Ona Dr. Seuss'un kitaplarından birini uzatarak *"Bunu oku,"* dedim ve o da kitabı açıp hikayeyi okumaya başladı. Onu durdurup bir harfi işaret ettim.

"Bu nedir?"

"Bu bir V."

"Peki V nasıl bir ses çıkartır?"

Bir an durakladı. *"Vızıltı,"* dedi.

Şimdi ben de onun yanına, yatağa yerleşiyorum. "Kendini nasıl hissediyorsun?"

"Bölünmüş," diyor.

Kitabı elinden alıyorum. "Konuşabilir miyiz?" Başını öne doğru sallıyor. "Sen ve Jess, salı günü kavga mı ettiniz?"

"Hayır."

"Yani onun evine gittiğinde, seni üzecek hiçbir şey söylemedi, öyle mi?"

Kafasını iki yana sallıyor. "Hayır, hiçbir şey söylemedi."

"Doğrusu bu duruma pek anlam veremedim Jacob, çünkü o gün dersten eve geldiğinde çok üzgündün... dahası hâlâ seni rahatsız eden bir şeyler olduğunu düşünüyorum."

Asperger sendromu ile ilgili diğer bir nokta da şu: Jacob yalan söylemez. Bu yüzden eğer Jess ile tartışmadığını söylüyorsa ona inanırım. Ama bu Jess'le ilgili bir konuda bir travma yaşamadığını göstermez. Belki de içeri girip onu erkek arkadaşıyla sevişirken falan gördü. Belki de onun yeni evi yüzünden çılgına döndü.

Belki de Jess'le hiç ilgisi yoktur, eve giderken yolunu değiştirmesine neden olan turuncu renkli bir inşaat çalışması uyarısı görmüştür.

"Bu konuda ne zaman konuşmak istersen ben buradayım, biliyorsun. Hem Jess de öyle. Ona ne zaman ihtiyacın olursa, o da orada."

"Onu pazar günü yine göreceğim."

"*Aynı yarasa saatinde, aynı yarasa kanalında,*" diyorum eski Batman dizisinin televizyondaki tanıtım cümlesini tekrarlayarak.

Ona kitabını geri veriyorum ve kolunun altına çocukken yanından ayırmadığı Jemima Pamukördek oyuncağını sıkıştırdığını fark ediyorum. Jacob ona o kadar bağlıydı ki tüyleri sürtünmekten döküldüğü için ona leopar desenli bir pelerin dikmek zorunda kalmıştım. Dr. Murano'ya göre bu, Jacob'ı sakinleştiren özel bir parçaydı. Bunu bir yeniden başlatma işlemi olarak tanımlamıştı, Jacob'a kendisinin iyi olduğunu hatırlatmanın bir yolu diye anlatmıştı. Yıllar

geçtikçe Jemima yerini Jacob'ın ceplerine sığabilen daha gizemli nesnelere bırakmıştı: çokça katlanıp solduğu için artık yüzlerimizin seçilemez olduğu, ikimizin şipşak fotoğraf kabininde çektirdiği bir dizi fotoğraf; bir öğretmeninin ona Montana'dan getirdiği yeşil bir çakıl taşı; Theo'nun bir Noel'de kendisine verdiği minik bir camtaşı. Aslına bakarsanız bu pelüş oyuncağı yıllardır görmemiştim, dolabının bir yerlerinde duruyordu.

On sekiz yaşındaki oğlunuzu pelüş bir oyuncağa sıkıca sarılmış bir halde görmek tuhaf. Ne var ki otizm böyle bir şey, kaygan bir ipe benziyor. Bir an zirveye çok yakın olduğunuzu artık zemini görmediğinizi düşünürken, diğer bir an geliyor ve yerdeki buz tabakasını fark edip hızla aşağıya yuvarlanmaya başliyorsunuz.

♠

Emma Abla'nın köşesi, 14 Ocak Perşembe, Gençlik Özel Sayısı.

Çocuk bakımı konusunda aldığım en iyi tavsiyeleri bana bir doğum hemşiresi vermişti:

1. Bebeğiniz bu eve geldikten sonra köpeğiniz artık yalnızca bir köpek olacaktır.

2. İki yaş sendromu aslında üç yaşında da devam eder.

3. Çocuğunuza asla ucu açık sorular sormayın. Örneğin "Artık yatmak ister misin?" gibi. Cevabı duymak istemeyebilirsiniz, inanın bana. "Seni yukarıya ben mi taşıyayım, yoksa yatağına kendin mi gitmek istersin?" daha iyi bir sorudur. Böylece aslında ulaşmak istediğiniz sonucu söylemiş olursunuz ve çocuğunuz da çaresiz kalır.

Çocuklarım büyüdü ama çok fazla şey değişmedi.

Tabii artık köpeğimiz yok.

İki yaş sendromu ise on sekiz yaşında bile devam ediyor.

Soruların hâlâ ucu açık olmaması gerek, çünkü artık "Dün gece saat ikiye kadar neredeydin?" ya da "Matematik sınavından D almayı nasıl becerdin?" gibi sorulara cevap alamıyorsunuz.

Bundan çıkartılabilecek iki sonuç var: Ebeveynlikte rahat bir nefes alıp arkanıza yaslanmak gibi bir düşünceye yer yoktur; bu işe kaç yılınızı verirseniz verin, öğrenilecek şeyler hiç bitmez.

♠

Akşam haberlerini izleme niyetiyle Jacob'ın odasından çıkıyorum. Fakat salona geldiğimde Theo'nun MTV'de bir grup şımarık kızın mütevazı hayatı öğrenmeleri için ebeveynleri tarafından üçüncü dünya ülkelerinden birine gönderilmelerini anlatan berbat bir program izlediğini görüyorum. "Senin yapacak ödevin yok mu?" diye soruyorum.

"Bitirdim."

"Haberleri izlemek istiyorum."

"Önce ben geldim."

Ekranda bir genç kız Burma'da bir fil dışkısını kürekle büyük bir çöp poşetine doldururken görülüyor. "Öğh," diye bağırıyor ve ben de Theo'ya bir bakış atıyorum. "Lütfen bunu izlemektense beynini güncel olaylara açmayı tercih edeceğini söyle bana."

Theo sırıtarak, "Yalan söylemem yasak," diyor, "Evimizin kuralları."

"Peki madem, şuna ne dersin: Eğer oturup seninle birlikte bu programı izleyecek olursam muhtemelen ben de ufkunu genişletmek üzere seni Burma'ya fil dışkısı temizlemeye göndereceğim."

Kumandayı bana fırlatıyor. "Senin bu yaptığına şantaj derler."

"Ama işe yarıyor," diyorum ve yerel kanallardan birini açıyorum. Bir adam kendisine uzatılan mikrofona bağırıyor. "Tek bildiğim," diyor, "Yerel polis merkezinin genç bir kızın kaybolması durumunda bir soruşturma başlatmak yerine hiçbir şey yapmadan oturması suçtur."

Ekranın altında beyaz bir yazı beliriyor: SENATÖR CLAUDE OGILVY.

"Baksana," diyor Theo, "Bu şeyin soyadı... "

"Hişt..."

Kamera muhabire dönüyor. "Townsend Polis Şefi Fred Huckins, Jess Ogilvy'nin ortadan kaybolmasının acil bir durum olduğunu söyledi ve bu konuda bilgisi olan herkesi 802-555-4490 numaralı telefonu aramaya çağırdı."

Ardından ekranda bu numara ile birlikte Jacob'ın sosyal beceri eğitmeninin bir fotoğrafı beliriyor.

Theo

Muhabir, "Townsend'den canlı bildirdik, ben Lucy McNeil," diyerek haberi sonlandırıyor.

Anneme bakıyor ve ikimizin de bildiği bir gerçeği dile getiriyorum. "Bu Jess."

"Aman Tanrım," diye mırıldanıyor, "Zavallı kız."

Anlayamıyorum. Hiçbir şekilde anlayamıyorum.

Annem kolumu yakalıyor. "Bu bilgi bu odadan dışarı çıkmayacak," diyor.

"Jacob'ın bundan haberi olmayacağını mı sanıyorsun? Gazete okuyor. İnternete bağlanıyor."

Burnunu kaşıyor. "Şu sıralar çok hassas bir durumda Theo. Şu an bunu ona söyleyemem. Bana biraz zaman ver ben de bunun üstesinden nasıl geleceğimizi düşüneyim."

Uzaktan kumandayı elinden alıyor ve televizyonu kapatıyorum. Sonra da kompozisyon ödevim olduğunu bahane edip hızla odama çıkarak kapımı kilitliyorum.

Kollarımı başımın ardında kavuşturuyor ve bir maraton koştuktan sonra kendini toparlamaya çalışan bir atlet misali odanın içinde dönerek yürüyorum. Senatörün söylediği, muhabirin söylediği her şeyi aklımdan geçiriyorum. Bunun acil bir durum olduğunu ifade eden polis şefini düşünüyorum.

Tüm bunların bir numara olup olmadığını merak ediyorum; hani şu ortadan kaybolan ve sonra da kaçırıldığını söyleyen üniversiteli kız gibi. En sonunda tüm hikayeyi ilgi çekmek için uydurduğu ortaya çıkmıştı. Bir taraftan bunun öyle olmasını umuyorum, çünkü diğer seçeneği düşünmek bile istemiyorum.

Bilmem gereken tek şey şu:

Jess Ogilvy kayıp ve ben de onu son gören insanlardan biriyim.

Rich

Robertsonların evindeki telesekreterde altı tane mesaj var. Birini Mark Maguire bırakmış, Jess'den eve gelince kendisini aramasını istiyor. Bir tanesi kuru temizlemeciden, eteğinin hazır olduğunu bildiriyor. Üçüncü mesajın sahibi E. Hunt ismiyle görünüyor. Mesaj şöyle: "Merhaba Jess, ben Jacob'ın annesi. Beni arayabilir misin?" Diğer üç mesajda ise telefon açılıp kapanıyor ve üçü de Jess Ogilvy'nin cep telefonundan aranmış.

Bu da bana iki şey anlatıyor: Ya arayan kişi kaybolan kızın kendisi, fena hırpalanmış, saklanıyor ve erkek arkadaşını aramak için cesaretini toplamaya çalışıp bunu beceremiyor; ya da erkek arkadaşı kazayla onu öldürmüş ve şimdi kıçını kurtarmaya çalışıyor.

Cuma gününü Jess Ogilvy'nin ajandasındaki isimlerle görüşmeler yaparak geçiriyorum. İlk sırada geçen ayki planlarda ismi en çok geçen iki kız var. Alicia ve Cara, tıpkı Jess gibi yüksek lisans öğrencileri. Alicia'nın ince ince örülmüş beline kadar inen saçları var, Cara ise kamuflaj desenli kargo pantolon ve siyah bot giyen, ufak tefek, sarışın bir kız. Öğrenci merkezinde kahve içerken salı gününden bu yana Jess'i görmediklerini söylüyorlar.

"Gorgon'un sınavını kaçırdı," diyor Cara, "Gorgon'un sınavını kimse kaçırmaz."

"Gorgon?"

"Professor Gorgona," diye açıklıyor, "Özel eğitimle ilgili seminer dersimize girer."

GORGONA, diye not alıyorum. "Daha evvel Jess'in birkaç günlüğüne ortadan kaybolduğu olmuş muydu?"

"Evet, bir kez," diyor Alicia, "Uzun bir hafta sonu geçirmek için Cape Cod'a gitmişti ve bize önceden haber vermemişti."

"Gerçi oraya Mark'la gitmişti," diye ekliyor Cara ve yüzünü ekşitiyor.

"Anladığım kadarıyla Mark Maguire'dan pek hoşlanmıyorsunuz?"

"Kim hoşlanıyor ki?" diyor Alicia, "Jess'e hiç de iyi davranmaz."

"Bununla ne kast ediyorsunuz?"

"Mark git bir yerden aşağı atla dese, Jess nereden diye sormaz bile, hemen kendine atlayacak bir yer arar."

"İkisi çıkmaya başladığından beri Jess'i pek göremez olduk," diyor Cara, "Mark, Jess'i tamamen kendine saklamak istiyor."

Diğer bütün istismarcı eşler gibi, diye düşünüyorum.

"Dedektif Matson?" diyor Alicia, "Jess iyidir, değil mi?"

Bir hafta önce Jess Ogilvy muhtemelen benim şu anda oturduğum yerde oturmuş arkadaşları ile birlikte kahve içiyor ve Gorgon'un yaklaşmakta olan sınavı için endişeleniyordu.

"Umarım," diyorum.

♠

İnsanlar durup dururken ortadan kaybolmazlar. Her zaman bir neden vardır ya da onlara kin besleyen bir düşman. Her zaman, yavaş yavaş sökülmeye başlayan bir iplik çıkar karşınıza.

Sorun şu ki Jess Ogilvy kimseyle derdi olmayan tam bir azizeymiş.

"Sınavı kaçırınca ben de çok şaşırdım," diyor Profesör Gorgona. Topuz yapılmış beyaz saçları olan, yabancı bir aksanla konuşan, zayıf bir kadın; hiç de Alicia ve Cara'nın anlattığı kadar tehditkâr görünmüyor. "Benim en gözde öğrencimdi. Yüksek lisans dersleri alıyor, aynı zamanda tezini yazıyordu. Bates'ten 4.00 not ortalaması ile mezun olmuş ve bu konuda bir kariyer yapmaya karar vermeden önce iki sene boyunca gönüllülük ilkesiyle yürütülen bir eğitim kurumu olan Teach for America'da çalışmış.

"Sınıfta bu kadar başarılı olduğu için onu kıskanabilecek birileri var mı?" diye soruyorum.

"Benim gözüme çarpan kimse yok."

"Size özel hayatındaki sorunlarla ilgili açıldığı oldu mu?"

Profesör alaycı bir şekilde "Ben pek sıcakkanlı ve anaç bir tip değilimdir," diyor, "Bizim ilişkimiz akademik anlamda bir danışman-öğrenci ilişkisiydi. Müfredat dışında katıldığını bildiğim diğer faaliyetler de yine eğitimle ilgili olanlardı: Zihinsel Engelliler Olimpiyatları'nın buradaki ayağını organize ediyor ve otistik bir çocuğa eğitmenlik yapıyordu." Profesör birden kaşlarını çatıyor. "Acaba kimse onunla irtibata geçti mi? Eğer Jess planladıkları günde onunla görüşmesine gelmezse çocuğun bununla baş etmesi çok zor olur. Jacob gibi çocuklar için rutindeki değişiklikler çok travmatiktir."

"Jacob?" diye ismi tekrar ediyorum ve Jess'in ajandasını açıyorum.

Bu, profesörün evindeki telesekretere mesaj bırakan kadının oğlu. Jess'in kaybolduğu gün ajandasında ismi yazılı olan çocuk.

"Profesör," diyorum, "Bu çocuğun nerede oturduğunu biliyor olabilir misiniz acaba?"

♠

Jacob Hunt ve ailesi Townsend'in biraz daha harap bir mahallesinde yaşıyorlar; kartpostallardaki yemyeşil kent manzarasına ve gösterişli eski New England tarzı evlere sahip olmak için çok çalışmaları gerekenlerin yaşadığı bir mahallede.

Kapıyı açan kadının bluzunda mavi bir leke var, koyu renk saçları alelacele bir topuzla toplanmış ve hayatımda gördüğüm en güzel gözlere sahip. Dişi bir aslanın gözleri gibi açık renk, neredeyse altın rengi; ne var ki gözyaşlarından paylarına düşeni almış görünüyorlar. Ancak hepimizin bildiği gibi bulutlu bir gökyüzü bulutsuz olandan çok daha caziptir. Tahminime göre kırklı yaşların başında. Elinde tuttuğu kaşıktan yere bir şeyler damlıyor. "İstemiyorum," diyerek kapıyı kapatmaya hazırlanıyor.

"Bir şey satmıyorum," diyorum, "Eee... yere damlatıyorsunuz."

Yere bakıyor ve sonra da kaşığı ağzına götürüyor.

Bu sırada ne için buraya geldiğimi hatırlıyorum. Rozetimi gösteriyorum. "Ben Dedektif Rich Matson. Siz Jacob'ın annesi misiniz?"

"Ah Tanrım," diyor, "Özür dilemek için çoktan sizi aradığını düşünüyordum."

"Özür dilemek için mi?"

"Bu aslında onun suçu değil," diye araya giriyor, "Kesinlikle evden kaçtığını biliyor olmam gerekirdi ama böyle bir çocuğunuz olunca ilgi alanları hobi olmaktan çıkıp neredeyse patalojik bir hal alıyor. Bunun aramızda kalması için sizi ikna etmemin herhangi bir yolu varsa; bu bir rüşvet değil elbette, sadece belki kendi aramızda el sıkışıp bir anlaşmaya varsak... Eğer bu yayılacak olursa, kariyerim de bundan zarar alır ve ben de güç bela geçinen bekar bir anneyim..."

Vır vır konuşuyor ve ne anlattığı hakkında en ufak bir fikrim yok. Yine de aradan *bekar* kelimesini seçebildim. "Affedersiniz Bayan Hunt..."

"İsmim Emma."

"Peki Emma. Ben... ne hakkında konuştuğunuza dair en ufak bir fikrim yok. Buraya geldim, çünkü oğlunuz Jess Ogilvy'den özel ders alıyormuş..."

"Aa evet," diyor kendini toparlayarak, "Jess'in başına gelenleri haberlerde duydum. Zavallı ailesi çılgına dönmüştür mutlaka. Hâlâ hiç haber yok mu?"

"Oğlunuzla konuşmak için buraya gelmemin nedeni de bu zaten."

O gözler bulutlanıyor. "Jacob'ın onun ortadan kaybolması ile bir ilgisi olduğunu düşünüyor olamazsınız."

"Hayır ama ajandasına bakılırsa ortadan kaybolmadan önce en son onunla görüşmüş."

Kollarını kavuşturuyor. "Dedektif Matson, benim oğlumda Asperger sendromu var."

"Olabilir." Ben de renk körüyüm. Ne olmuş yani.

"Otizmin ileri bir çeşididir bu. Henüz Jess'in kaybolduğunu bile bilmiyor. Birkaç gündür çok kötü zamanlar geçirdi ve bu haber onun için yıkıcı olabilir."

"Bu konuda duyarlı olacağımdan emin olabilirsiniz."

Bakışlarıyla bir süre beni tartıyor. Sonra arkasını dönüp eve giriyor ve benim de peşinden gelmemi bekliyor. Mutfağa geldiğimizde "Jacob," diye sesleniyor.

Karşıma bir çocuğun çıkmasını bekleyerek dikiliyorum. Ne de olsa Jess Ogilvy ona özel ders veriyormuş ve Profesör Gorgona da kızın birlikte çalıştığı bir çocuktan bahsetmişti. Ama bunun yerine benden daha uzun ve muhtemelen daha kuvvetli, zebella gibi bir delikanlı ayağını sürüyerek odaya giriyor. Jess Ogilvy'nin ders verdiği *çocuk* bu mu? Bir an için neden bana bu kadar tanıdık geldiğini anlamaya çalışarak yüzüne bakıyorum ve aniden kafamda bir şimşek çakıyor: Hipotermiden ölen adam. Bu çocuk ölüm nedenini adli tabipten önce bulmuştu.

"*Sen*?" diyorum, "Jacob Hunt *sen* misin?"

Şimdi annesinin ardı ardına sıraladığı özürler bir anlam ifade etmeye başlıyor. Oğluna ceza kesmeye ya da olay mahalline burnunu soktuğu için onu tutuklamaya geldiğimi düşünmüş olmalı.

"Jacob," diyor annesi dümdüz bir ses tonuyla, "Sanırım Dedektif Matson'la çoktan tanışmışsın."

"Merhaba Jacob." Elimi uzatıyorum. "Seninle resmen tanıştığıma memnun oldum."

Elimi sıkmıyor. Gözlerimin içine de bakmıyor. "Haberi gazetede gördüm," diyor. Bir robot gibi konuşuyor. "Arka sayfaya atılmıştı. Bana sorarsanız hipotermiden ölen biri en azından ikinci sayfada olmayı hak ediyordu." Bir adım öne geliyor. "Nihai otopsi sonuçları geldi mi? Alkol vücudun donma noktasını düşürmüş mü, yoksa belirgin bir farklılık yaratmamış mı diye öğrenmek ilginç olabilir."

"Pekâlâ, Jake," diyorum.

"Jacob. Adım Jacob, Jake değil."

"Tamam Jacob. Sana birkaç soru sorabilirim diye umuyordum."

"Eğer adli tıpla ilgiliyse," diyor belirgin bir canlılık sergileyerek, "Size yardım etmekten çok memnun olurum. Purdue Üniversitesi'nin desorpsiyon elektrosprey iyonizasyonu hakkında yaptığı araştırmayı duydunuz mu? Parmak gözeneklerinden çıkan terin bir kurşundan tutun da bir bomba parçasına kadar tüm metal yüzeylerin hafifçe aşınmasına neden olduğunu buldular. Pozitif elektrik yüklü suyu parmak izine püskürtürseniz, damlacıklar parmak izlerindeki kimyasalları çözüp kütle spektrometresi ile analiz edilebilecek çok küçük parçaları transfer edebiliyor. Sadece parmak izi almakla kalmayıp, aynı zamanda parmak izlerinin içerdiği kimyasalları tanımlamanın ne kadar işe yarayacağını hayal edebiliyor musunuz? Bir suçluyu olay yeriyle ilişkilendirebilmeye ek olarak onun patlayıcılara dokunduğuna dair kanıt da elde etmiş olacaksınız."

Yardım dilenerek Emma Hunt'a bakıyorum. "Jacob, Dedektif Matson seninle başka bir şey hakkında konuşmak istiyor. Bir dakika oturmak ister misin?"

"Yalnızca bir dakika. Saat neredeyse dört buçuk oldu."

Saat dört buçukta ne var ki? diye geçiriyorum aklımdan. Annesi onun söyledikleri karşısında hiç tepki vermiyor. Kendimi hafta sonları Sasha'nın izlemeye bayıldığı *Alice Harikalar Diyarında* çizgi filmindeymiş gibi hissediyorum, sanki benden başka herkesin ne olup bittiğinden haberi var. O filmi son seyredişimizde ebeveynliğin bundan çok farklı olmadığını düşünmüştüm. Sürekli en iyisini biz biliyormuşuz gibi blöf yapıyoruz, oysa çoğu zaman inşallah işleri çok berbat etmemişizdir diye dua edip duruyoruz.

"Madem öyle," diyorum Jacob'a, "Bir an önce başlasam iyi olacak."

Emma

Rich Matson'ı içeri almamın tek nedeni, onun Jacob'ı geçen hafta sonu bir olay mahallinde ortaya çıkması nedeniyle cezalandırmak isteyip istemediğinden tam anlamıyla emin olamamam ve bu kabusun sona ermesi için ne gerekiyorsa yapmaya razı olmam.

"Jacob," diyorum, "Dedektif Matson seninle başka bir şey hakkında konuşmak istiyor. Bir dakika oturmak ister misin?"

Her ne kadar Matson bunu anlayamasa da saate karşı yarışıyoruz.

"Yalnızca bir dakika. Saat neredeyse dört buçuk oldu," diyor Jacob.

Jacob'a bakıp da onun tutarlı bir tanık olabileceğini kim düşünebilir bilmiyorum. Bıçak gibi keskin bir zekâsı olduğu doğru ama çoğu zaman onun beyninin içine girmek için uygun anahtar yok.

Dedektif mutfak masasına oturuyor. Ocağı söndürüp ben de ona katılıyorum. Jacob doğrudan Matson'a bakmak için çabalıyor ama göz kapaklarını sanki güneş ışığına bakıyormuş gibi kırpıştırıyor ve sonunda pes edip bakışlarının başka yöne kaymasına izin veriyor.

"Jess adında bir arkadaşın var, değil mi?" diye soruyor dedektif.

"Evet."

"Sen ve Jess birlikte ne yaparsınız?"

"Sosyal davranış kurallarını çalışırız. Sohbetler. Vedalaşmalar. Bunun gibi şeyler." Duraklıyor. "O benim en yakın arkadaşım."

Bu beni şaşırtmıyor. Jacob'ın arkadaş tanımı bizim bildiğimizden biraz farklıdır. Ona göre arkadaş, okulda dolabının yan yana bulunduğu ve bu sebepten en azından günde bir kez *"Biraz yana çekilir misin?"* diye konuşarak iletişime geçtiği bir çocuk olabilir. Arkadaş, hiç konuşmadığı ama okulda doğrudan onunla dalga geçmeyen herhangi biri de olabilir. Jess'e Jacob'la görüşmesi için

para ödüyor olabilirim, fakat bu, onun Jacob'ı içtenlikle önemsediği ve onunla bir bağ kurduğu gerçeğini değiştirmez.

Dedektif Jacob'a bakıyor, Jacob ise elbette ona bakmıyor. İletişimin normal kuralı olan bu davranışın yerine getirilmemesi karşısında insanların sık sık bocaladığına tanık oluyorum. Bir zaman sonra sanki karşılarındakini gizlice izliyormuş gibi hissetmeye başlıyorlar ve böylece onlar da Jacob'ın davranışını taklit ederek bakışlarını başka yöne çeviriyorlar. Bir süre sonra Matson da bakışlarını sanki ahşabın dokusunda çok ilgi çekici bir şeyler varmış gibi masaya çeviriyor. "Jacob şu anda Jess kayıp. Ve onu bulmak da benim işim."

Nefesimi tutuyorum. "Sizin duyarlılık anlayışınız *bu* mu?"

Ne var ki Jacob şaşırmamış görünüyor. Acaba haberlerde mi izledi, yoksa internette mi rastladı diye merak ediyorum bir an. "Jess gitti," diye tekrar ediyor.

Dedektif öne doğru eğiliyor. "Onunla geçen salı mı görüşecektiniz?"

"Evet. Saat iki otuz beşte."

"Peki, görüştünüz mü?"

"Hayır."

O an, Jacob'ın geçirdiği krizin nedeni anlaşılıyor. Jess'in hiç alışık olmadığı yeni evine gitmek zaten tehlike çanlarını hazır etmesine neden olmuştur ve Jess'in gelmemesi de... Asperger sendromu olan bir çocuk için tam bir patlama nedeni. "Ah, Jacob. Bu yüzden mi kriz geçirdin?"

"Kriz mi?" diye soruyor Matson.

Ona ufak bir bakış atıyorum. "Jacob'ın rutini bozulunca, fazlasıyla tedirgin oluyor. Bu tam bir çifte darbe olmuş, eve geldiği zamanki hali..." O an aklıma düşen bir soruyla lafımı yarıda kesiyorum. "Jess'in evinden buraya yürüdün mü? Tek başına hem de?"

Mesele yolu bilmemesi değil. Jacob ayaklı bir navigasyon aleti gibidir, bir haritaya sadece şöyle bir bakıp hepsini ezberleyebilir.

Ama coğrafya bilmekle yolları takip etmek tamamen iki farklı şeydir. A noktasından B noktasına, oradan da C noktasına gitmek kaçınılmaz olarak onu şaşırtır.

"Evet," diyor Jacob, "O kadar da kötü değildi."

Neredeyse on üç kilometre. Dondurucu soğukta. Kendimizi şanslı addetmem gerekli sanırım; her şey bir yana Jacob zatürre olabilirdi.

"Onu ne kadar bekledin?"

Jacob saate bakıyor. Parmak uçlarını birbirine sürtüyor. "Artık gitmem gerek."

Jacob huzursuzlanırken dedektifin onu izlediğini fark ediyorum ve ne düşündüğünü adım gibi biliyorum. "Gözlerini kaçıran ve sakin sakin oturamayan birini görünce hemen suçlu olabilir diye düşündüğünüzü biliyorum," diyorum, "Bense öyle birini görünce otizm spektrumunda olabileceğini düşünüyorum."

"Saat dört otuz." Jacob'ın sesi daha yüksek ve daha telaşlı çıkıyor.

"Gidip *CrimeBusters*'ı izleyebilirsin," diyorum ve bunu duyunca yerinden fırlayıp salona koşuyor.

Dedektif küçük dilini yutmuş gibi gözlerini bana dikmiş bakıyor. "Affedersiniz ama bir sorgulamanın tam ortasındaydım."

"Ben bunun bir sorgulama *olmadığını* sanıyordum."

"Genç bir kızın hayatı tehlikede olabilir ve siz oğlunuzun bir televizyon dizisi izlemesinin bundan daha önemli olduğunu mu düşünüyorsunuz?"

"Evet," diye cevap veriyorum.

"Oğlunuzun eğitmeninin ortadan kaybolması karşısında hiç üzülmemesi size de çok tuhaf gelmiyor mu?"

"Oğlum büyükbabası öldüğünde de hiç üzüntü belirtisi göstermemişti," diye cevap veriyorum, "Bu, onun için sadece bir adli tıp macerasıydı. Onun Jess'in kaybolması ile ilgili duyguları tamamen kendisinin bundan nasıl etkileneceği ile ilgili, çünkü her şeyi buna göre tartıyor. Jess'le pazar günü yapacağı görüşmenin olmayacağını öğrenince, *işte o zaman* üzülecektir."

Dedektif uzunca bir süre bana bakıyor. Bana adaletin engellenmesi hakkında bir nutuk çekeceğini düşünüyorum ama bunun

yerine düşünceli bir şekilde kafasını yana eğiyor. "Bu sizin için çok zor olmalı."

En son ne zaman birileri bana bunu söyledi hatırlamıyorum. Jacob'ı dünyalara değişmem -onun sevecenliği, akıl almaz zekâsı, kurallara bağlılığı - ama bu, her şeyin kolay olduğunu göstermez. Sıradan bir anne oğlunun okul konserinden dışlanmasının kendisini ne çok üzmüş olabileceği konusuna benim kadar kafa yormaz. Sıradan bir anne elektrikler kesildi diye elektrik idaresini arayıp ev sakinlerinden birinin elektriklerin hemen gelmesini gerektiren bir engeli olduğunu söylemez, çünkü söz konusu olan Jacob'sa *CrimeBusters*'ı izlemek ölüm kalım meselesidir. Sıradan bir anne gecenin körüne kadar yatakta dönüp kendisi ölünce küçük oğlunun ağabeyine göz kulak olacak kadar onu kabullenip kabullenmeyeceğini düşünmez.

"Benim hayatım böyle işte," diyorum omuz silkerek.

"Ev dışında mı çalışıyorsunuz?"

"Beni de mi sorguluyorsunuz?"

"Reklam arası gelene dek sohbet ediyorum sadece," diyor gülümseyerek.

Ona sırtımı dönerek akşama yapacağım turtaya koyacağım yabanmersinini karıştırıyorum.

"Oğlunuz, geçen gece hepimizi şaşırttı," diye devam ediyor Matson, "Olay yerine müdahale eden küçük çocuklara pek alışkın değiliz."

"Teknik olarak o çocuk değil, reşit biri. On sekiz yaşında."

"Ondan iki kat yaşlı olup bu kadar derin bir adli tıp bilgisine sahip olmayan bir sürü insan tanıyorum."

"Bana bilmediğim bir şey söyleyin."

"Çok güzel gözleriniz var," diyor dedektif.

Şaşkınlıktan kaşığı tencerenin içine düşürüyorum. "Ne dediniz?"

"Beni duydunuz," diye cevap veriyor ve *CrimeBusters*'ın açılış jeneriğinin bitmesini beklemek üzere salona geçiyor.

Jacob

Hiçbir zaman *I Love Lucy*'nin hayranı olmadım. Yine de ne zaman Lucy ve Ethel'ı şeker fabrikasında çalışırken ve arka tarafa geçerken görsem beni bir gülme alıyor. Şekerleri ağızlarına ve tulumlarının içine tıkmaları filan. Sonunda da her bölüm Lucy'nin o meşhur nidasıyla bitiyor.

Dedektif Matson'ın bana bu soruları sorması kendimi şeker fabrikasındaki Lucy gibi hissetmeme neden oluyor. İlk başta sorularla başa çıkabiliyorum; özellikle de onun hipotermiden ölen adamın bulunduğu olay yerine geldiğim için bana kızgın olmadığını fark ettikten sonra. Fakat bunun sonrasında her şey çok daha karmaşık bir hal almaya başlıyor. Sorular tıpkı dizideki şekerler gibi önüme yığılıyor ve ben daha birinin paketini açmadan diğeri geliyor. Tek istediğim, onun ağzından çıkan kelimeleri alıp artık duymayacağım bir yere tıkmak.

Dedektif Matson ilk reklam kuşağı başlar başlamaz önümde dikiliyor. İlk reklam evcil hayvanlar için tırnak makası reklamı. Bu bana pizzacıda gördüğümüz minyatür kanişi ve Jess'i hatırlatıyor ve bu da göğüs kafesimin içinde çırpınan bir kuş varmış gibi hissetmeme neden oluyor.

Dedektif Matson şu an cebimde Jess'in pembe cep telefonu olduğunu bilse ne derdi acaba?

"Sadece birkaç soru daha, Jacob," diye söz veriyor, "Doksan saniye içinde bitireceğime seni temin ederim."

Gülümsüyor ama nedeni mutlu olması değil. Bir keresinde onun gibi bir biyoloji öğretmenim vardı. Sınıfta Bay Hubbard'ın yanlışlarını düzelttiğimde, o da ağzının sol tarafı ile gülümserdi. Ben de bunun bana minnettar olduğu anlamına geldiğini zannederdim. Fakat bir insanın gülümsemesinin onun neşeli olduğunu göstermesi

gerekirken, o tuhaf yarım gülümseme aslında onun bana öfkelendiği anlamına geliyormuş meğer. İşte bu kötü davranışlarım nedeniyle müdürün odasına gönderilmiştim; oysa asıl sebep insanların yüzlerindeki ifadelerin her zaman onların esas hislerini yansıtmamasıydı.

Defterime bakıyor. "Bununla ne yapıyorsun?"

"Bölümler hakkında notlar alıyorum," diye ona anlatıyorum, "Yüzün üzerinde var."

"Bölüm mü?"

"Defter."

Başını öne doğru sallıyor. "Sen oraya gittiğinde Mark, Jess'in evinde miydi?"

"Hayır." Şimdi de televizyonda protez dişler için bir bakım ürünü reklamı var. Tüm dişlerimin dökülmesinden içten içe çok korkuyorum. Bazen rüyamda sabah uyanıp tüm dişlerimin bilyeler gibi dilimden aşağıya yuvarlandığını görüyorum. Reklamı izlemek zorunda kalmayayım diye gözlerimi kapatıyorum. "Mark'ı tanıyor musunuz?"

"Tanıştık," diyor dedektif, "Sen ve Jess hiç onun hakkında konuşur muydunuz?"

Gözlerim hâlâ kapalı, belki de bu sayede şu an gördüklerimi görebiliyorum: pizzacıda Jessica'nın tişörtünden içeri elini sokan Mark; onun o iğrenç turuncu sweatshirtü; sol kulağındaki küpesi; bir keresinde yüksekteki raftan bir kitap almak üzere uzandığında Jessica'nın belinde gördüğüm, kesilmiş bir etin üzerindeki kalite kontrol damgasını andıran, farklı boyda iki morluk. Bana portatif merdivenden düştüğünü söylemişti ama bunu söylerken bakışlarını kaçırmıştı. Benim aksime o, bunu rahatsız olduğu anlarda yapardı.

Mark'ın yarım ağız gülümsediğini de görüyorum.

Şu an *Law and Order:SVU*'nun fragmanı gösteriliyor, demek ki hemen arkasından sırada *CrimeBusters* var. Kalemimi alıp defterimin sayfasını çeviriyorum.

"Jess ve Mark kavga mı ettiler?" diye soruyor dedektif.

Ekranda Rhianna ve Kurt birlikte ormanda görülüyorlar ve karnında çiğnenmeden yutulmuş bir insan parmağı olan ölü bir köpeği arıyorlar.

"Jacob?"

"*Hasta la vista bebeğim,*" diye mırıldanıyorum Terminatör gibi ve kararımı veriyorum: Bu dedektif bana ne söylerse söylesin, dizim bitene kadar onunla konuşmayacağım.

Theo

Yiyecek bir şeyler almak üzere aşağıya indiğim sırada mutfaktan tanımadığım bir ses duyuyorum. Bu oldukça sıra dışı bir durum. Jacob'ın Asperger sendromu nedeniyle arkadaşı olmayan tek kişi ben değilim; annemin eve davet edecek kadar güvendiği insan sayısı da bir elin parmaklarını geçmez. Sesin bir erkeğe ait olması ise daha da tuhaf. Sonra annemin adama Dedektif Matson diye hitap ettiğini duyuyorum.

Kahretsin!

Hızla dönüp yukarıya çıkıyor ve kendimi odama kilitliyorum. Jess Ogilvy yüzünden burada ve benim resmen ödüm kopuyor.

Sırf kayıtlara geçsin diye söylüyorum, hâlâ açım.

Kesinlikle emin olduğum tek şey şu: Jess, salı günü öğlen saat bir sularında hayatta ve tamamen sağlıklıydı. Bunu biliyorum çünkü onu gördüm; her yerini gördüm. Göğüsleri, söylemeden geçemeyeceğim, tam bir sanat eseriydi.

Havlusuna uzanıp gözlerini kuruladıktan sonra aynaya baktığında her ikimizin de aynı derecede afalladığını söyleyebilirim. Kuşkusuz evinde çırılçıplak bir haldeyken onu izleyen tanımadığı bir herifle karşılaşmayı ummuyordu. Bense anlık tutkumun hedefinin ağabeyimin özel hocası çıkmasını beklemiyordum.

"N'oluyor!" diye bağırdı ve tek bir hareketle havlusunu alıp vücuduna sardı. Bense bu sırada tamamen donakalmıştım. Çok öfkelendiğini ve peşimden gelmek için hamle yaptığını fark edene kadar tam bir salak gibi orada dikildim.

Kaçmama olanak tanıyan tek şey banyo zemininin ıslak olmasıydı. O tökezleyince ben de öylece dikilmekte olduğum yatak odasından hızla dışarı fırlayıp merdivenlerden aşağı indim. Aceleyle, mobilyalardan bazılarına çarptım ve mutfak tezgâhındaki

kağıt yığınını dağıttım ama umursamadım. Tek istediğim, bu kahrolası evden çıkıp bir manastıra kapanmak ya da Mikronezya'ya giden bir uçağa atlamaktı; Jess Ogilvy ağabeyime ve anneme Theo Hunt'ın aslında tam bir röntgenci olduğunun farkında olup olmadıklarını sorduğunda uzaklarda olmaktı.

Ama bunun sonrasında Jess Ogilvy bir ara giyinmiş, evinden çıkmış ve ortalardan kaybolmuştu. Hafızasını yitirmiş bir halde ortalarda dolanıyor olabilir mi? Ya da saklanmış ve benden intikam almak için planlar kuruyor olabilir mi?

Bilmiyorum.

Ancak kendimi ele vermeden polise bunları anlatamam.

Odamdan çıkacak cesareti kendimde bulduğumda saat beş buçuğu geçiyor. Pişen yabanmersinli turtanın kokusunu alabiliyorum (bana sorarsanız mavi yemeklerin günü olan cumanın en iyi yanı bu); saat altıda hazır olacağını da biliyorum. Jacob'ı sakin tutmak için her şeyi belli saatlerde yapıyoruz, akşam yemeğini de belli saatlerde yiyoruz.

Odasının kapısı açık ve Jacob sandalyesine çıkmış, *CrimeBusters* defterlerinden birini raftaki daha önceden belirlenmiş yerine koymaya çalışıyor.

"Selam," diyorum.

Bana cevap vermiyor. Bunun yerine, yatağının yanındaki komodinin üzerinden bir kitap alarak sırtını duvara verip oturuyor.

"Polislerin buraya geldiğini duydum."

"Polis," diye mırıldanıyor Jacob, "Sadece bir tanesi geldi."

"Seninle ne hakkında konuşmak istiyormuş?"

"Jess."

"Ona ne anlattın?"

Jacob dizlerini göğsüne çekiyor. "*İnşa edersen, gelecekler,*" diyor *Düşler Tarlası* filminden bir replik seçerek.

Ağabeyim geri kalanımızın yaptığı şekilde iletişim kurmaz ama bu kadar yıldan sonra onun söylediklerini yorumlamayı öğrendim. Konuşmak istemediği zaman bir başkasının sözleri arkasına sığınır.

Yanına oturuyorum ve o kitabını okurken öylece duvara bakıyorum. Salı günü Jess'i canlı olarak gördüğümü ona anlatmak istiyorum. Onun da aynı şekilde onu görüp görmediğini ve polisle konuşmak istememesinin bir nedeninin de bu olup olmadığını sormak istiyorum.

Onun da saklayacak bir şeyi var mı merak ediyorum.

Belki de hayatımda ilk kez Jacob ve benim ortak bir şeylerimiz olabilir.

Emma

Her şey bir fareyle başlıyor.

Haftalık cumartesi alışverişimizden döndükten sonra (şükürler olsun ki promosyon görevlisi kızın yerine geçici olarak suratsız bir genç gelmiş, o da sebze-meyve kısmının girişinde vejetaryenlere uygun kokteyl sosisleri dağıtıyordu), Jacob'ı öğle yemeğinden arta kalanlarla mutfak masasında otururken bırakıp odasında üstünkörü bir temizlik yapmaya gidiyorum. Bardakları ve mısır gevreği kaselerini aşağıya mutfağa getirmeyi unutur ve ben müdahale etmezsem en sonunda tabak çanaklarımıza beton gibi yapışan koloniler dolusu küfle kalırız. Masasından sürüyle bardak topluyorum ve o sırada bu kışı atlatmak için Jacob'ın bilgisayarının arkasına sığınan bir tarla faresinin ufak yüzüyle karşılaşıyorum.

İtiraf etmeye utansam da son derece kadınsı bir tepki vererek kendimi tamamen kaybediyorum. Maalesef, elimde yarı yarıya çikolatalı soya sütüyle dolu bir bardak tutuyordum ve çoğu Jacob'ın yorganının üzerine dökülüyor.

Yani yıkanması gerek. Ama hafta sonundayız ve bu bir sorun oluşturuyor. Jacob yatağındaki çarşafların kaldırıldığını görmekten hoşlanmaz ve o içinde olmadığı sürece yatağının her daim yapılı durması gerekir. Genellikle çarşaflarını o okuldayken yıkarım. İç çekerek yüklükten temiz çarşafları çıkartıp yorganı yatağından kaldırıyorum. Bir geceliğine pikeyle idare edebilir. Bu, annemin ölmeden önce Jacob için gökkuşağı renklerinde ördüğü bir pike.

Pike, dolabın üst rafında siyah bir çöp poşetinde duruyor. Onu aşağı indiriyor ve silkeleyerek katlı örtüyü açıyorum.

Ortasına sarılmış bir sırt çantası yere düşüyor.

Bu kesinlikle bizim çocuklara ait olamaz. Kırmızı siyah çizgileri var, Burberry deseni taklit edilmek istenmiş ama çizgiler çok

geniş ve renkler de çok parlak. Sapında hâlâ etiketi duruyor, ancak fiyatı yırtılmış.

İçinde bir diş fırçası, saten bir bluz, bir şort ve sarı bir tişört var. Bluz ve şort da büyük beden. Tişört çok daha ufak ve önünde ENGELLİ OLİMPİYATLARI arkasında da GÖREVLİ yazıyor.

Sırt çantasının dibinde zarfı yırtılmış bir not kartı duruyor. Kartın üstünde karlı bir manzara resmi var ve içinde de ince uzun bir el yazısıyla: *Mutlu Noeller Jess, Sevgilerle, Ruth Teyzen* yazıyor.

"Tanrım," diye mırıldanıyorum. "Sen ne yaptın?" Bir saniye için gözlerimi kapatıyorum ve sonra Jacob'ın adını sesleniyorum. Koşarak odasına geliyor ve elimde sırt çantasını tuttuğumu görünce aniden duruyor.

"Şey," diyor.

Sanki beyaz bir yalan söylerken yakalanmış gibi: *"Jacob, ellerini yemekten önce yıkadın mı?"*

"Evet anne."

"Peki o zaman sabun kalıbı neden hâlâ kuru?"

"Şey..."

Ama bu beyaz bir yalan değil. Burada kayıp bir kız söz konusu. Belki de şimdiye kadar ölmüş bir kız. Sırt çantası ve kıyafetleri açıklanamaz bir şekilde oğlumda bulunan bir kız.

Jacob aşağıya kaçmaya hazırlanıyor, onu durdurmak için kolundan yakalıyorum. "Bu nereden çıktı?"

"Jess'in evindeki bir kutudan," diyor, ben onu bırakana kadar gözlerini kapatıyor.

"Bunun sende ne aradığını söyle. Çünkü bir sürü insan Jess'i arıyor ve bu durum hiç de hayra alamet gözükmüyor."

Elleri iki yanında kıpırdanmaya başlıyor. "Dedim ya sana, yapmam gerektiği gibi salı günü onun evine gittim. Bir şeyler doğru değildi."

"Ne demek istiyorsun?"

"Mutfakta devrilmiş sandalyeler ve yere saçılmış kağıtlar vardı ve tüm CD'ler de halıya yayılmıştı. Doğru değildi, doğru değildi..."

"Jacob," diyorum, "Düşün. Bu sırt çantasını nasıl aldın? Jess'in senin bunu aldığından haberi var mı?"

Gözlerinde yaşlar var. "Hayır. O çoktan gitmişti." Ellerini aralıksız sallayarak yürümeye, ufak daireler çizmeye başlıyor. "İçeriye girdim ve dağınıklık... ve korktum. Ne olduğunu bilmiyordum. Ona seslendim ve cevap vermedi ve ben de sırt çantasını gördüm ve diğer şeyleri ve bunları aldım." Sesinin kontrolünü hızla kaybediyor. "*Houston, bir sorunumuz var.*"

"Geçti artık," diyorum, kollarımla ona sımsıkı sarılıyorum.

Ama aslında hiçbir şey geçmedi. Geçmeyecek; ta ki Jacob, Dedektif Matson'a bu yeni bilgiyi verene kadar.

Rich

Moralim hiç iyi *değil*. Günlerden cumartesi ve hafta sonunu Sasha'yla geçirmem gerekirken, benim her şeyimle kendimi adamamı gerektiren bir soruşturma yürütmekte olduğumuz anlaşılınca bunu iptal etmek zorunda kaldım. Basit bir ifadeyle söylemek gerekirse, ölü ya da diri onu bulana kadar gecem gündüzüm Jess Ogilvy olacak. Tabii bu hiçbir şekilde eski karımı engellemiyor. Kendisi ebeveynlik sorumluluğu ve benim son dakika işlerim çıktığı sürece onun kendi hayatına nasıl devam edebileceği hakkında on beş dakika boyunca kafamı ütüledi. Teknik olarak bunun benden kaynaklanan bir acil durum olmadığını söylemeye çalışmak ya da genç bir kadının ortadan kaybolmasının onun yeni eşi Bay Kahve Makinesi ile baş başa bir gece geçirmesinden daha önemli olduğunu anlatmaya çalışmak nafileydi. Kendi kendime, Claude Ogilvy kızıyla bir hafta sonu daha geçirebilecekse ben de Sasha'yla geçireceğim bir hafta sonunu feda edebilirim diye telkinde bulunuyorum.

Bir olay yeri inceleme ekibinin yerleştiği Jess'in evine giderken kızın cep telefonunun yerini belirlemeye çalışan FBI ajanından bir telefon alıyorum. "Demek bir sinyal alamıyorsunuz," diye söylediklerini tekrar ediyorum, "Bu ne anlama geliyor?"

"Çeşitli sebepleri olabilir," diye açıklıyor, "Yer belirleme cihazı sadece cep telefonu açıksa işe yarar. Yani şu anda belki de bir gölün sularına gömülmüştür. Ya da kız hayattadır ve şarjı bitmiş filan olabilir."

"Peki, bunlardan hangisi olduğunu nasıl bileceğim?"

"Ceset bulununca anlaşılır," diyor ve ben Vermont'un cep telefonu çekmeyen meşhur ücra noktalarının birinden geçerken hat kesiliyor.

Telefon tekrar çaldığında ben hâlâ FBI'a küfrediyorum (sadece ama sadece tek bir işe yarar bu herifler: Mis gibi giden bir yerel soruşturmayı berbat etmeye). Bu nedenle telefonun diğer ucunda Emma Hunt'ın sesini duyduğumda nasıl şaşırdığımı tahmin edersiniz. Dün, eğer gerekirse diye ona kartımı bırakmıştım. "Umarım yeniden evime gelebilirsiniz," diyor, "Jacob'ın size anlatması gereken bir şey var."

Olay yerinde beni beklemekte olan bir ekibim var. Katil olması muhtemel bir erkek arkadaş ve amirimin ensesinde boza pişiren, kaybolan kızını bulamazsam beni işimden etmekle tehdit eden bir senatör var. Ancak ben polis ışığımı tavana yapıştırıp kural dışı bir U dönüşü çekiyorum. "On dakikaya oradayım," diyorum.

Artık moralim biraz daha iyi.

♠

Neyse ki *CrimeBusters* başlamadan dolu dolu üç saatim var. Salonda oturuyoruz, Emma ve Jacob kanepede, ben de sandalyedeyim. "Bana anlattığın her şeyi dedektife de anlat Jacob," diyor Emma.

Çocuğun gözleri sanki tavanda yazılı bir şeyi okuyormuş gibi havaya dikiliyor. "Yapmam gerektiği gibi salı günü onun evine gittim. Bir şeyler doğru değildi. Mutfakta devrilmiş sandalyeler ve yere saçılmış kağıtlar vardı ve tüm CD'ler de halıya yayılmıştı. Doğru değildi, doğru değildi..." Sesi neredeyse bilgisayardan geliyor gibi, o kadar mekanik. "O çoktan gitmişti. İçeriye girdim ve dağınıklık... ve korktum. Ne olduğunu bilmiyordum. Ona seslendim ve cevap vermedi ve ben de sırt çantasını gördüm ve diğer şeyleri ve bunları aldım. *Houston, bir sorunumuz var.*" Memnun bir şekilde kafasını sallıyor. "Hepsi bu."

"Neden bana Jess'in evine gittiğin konusunda yalan söyledin?" diye soruyorum.

"Yalan söylemedim," diyor, "Size onunla dersimizi yapamadığımızı söyledim."

"Bana sırt çantasından bahsetmedin ama," diyorum. Çanta, aramızdaki sehpanın üzerinde duruyor.

Jacob başını iki yana sallıyor. "Sormadınız ki."

Akıllı velet, diye düşünürken Emma araya giriyor. "Jacob gibi Asperger sendromu olan bir çocuk her lafı tamamen sözlük anlamıyla anlar," diyor.

"Yani ona doğrudan bir soru soracak olursam, o da bana doğrudan cevaplar verecektir, öyle mi?"

"*O*," diyor Jacob ters ters, "Sizi duyabiliyor."

Bunu duyunca sırıtıyorum. "Affedersin," diyorum ona dönerek, "Jess'in evine nasıl girdin?"

"Yurt odasının kapısını benim için açık bırakırdı ve evine gittiğimde evin kapısı da açık bırakılmıştı. Ben de onu beklemek üzere içeriye girdim."

"İçeriye girince ne gördün?"

"Mutfak dağılmıştı. Sandalyeler devrilmişti ve mektuplar da her yere yayılmıştı."

"Peki ya Jess? O da orada mıydı?"

"Hayır. Ona seslendim ama cevap vermedi."

"Sen ne yaptın?"

Omuz silkti. "Ortalığı toparladım."

Sandalyenin minderine gömülüyorum. "Sen... ortalığı mı toparladın?"

"Evet, bu doğru."

Aklımdan hızla Jacob Hunt'ın obsesif-kompalsif eğilimlerine kurban giden birbirine girmiş kanıtlar geçiyor. "Olay mahallinde kanıtları korumak konusunda her şeyi biliyorsun," diyorum, "Neden tutup bunlara zarar verdin?"

Bunun üzerine Emma dikleniyor. "Oğlum sizinle konuşarak size iyilik yapıyor dedektif. Sizi arayıp bu bilgiyi vermek zorunda değildik."

Hayal kırıklığımı bastırıyorum. "Yani aşağıda gördüğün tüm dağınıklığı topladın, öyle mi?"

"Doğru," diyor Jacob, "Sandalyeleri kaldırdım ve mektupları yeniden mutfak tezgâhına koydum. Ve yere dağılan tüm CD'leri alfabetik sıraya göre dizdim."

"Alfabetik sıraya göre," diye tekrar ediyorum Mark Maguire'ın telefonunu ve onunla yaptığımız konuşmayı hatırlayarak, "Dalga geçiyor olmalısın."

"Odası da öyledir," diyor Emma, "Jacob her şeyin mutlaka yerli yerinde olmasını ister. Bu, onun için sırada ne olduğunu bilmenin bir yoludur."

"Peki sırt çantasını ne zaman aldın?"

"Ortalığı topladıktan sonra."

Maguire'ın söylediği gibi sırt çantasının etiketi hâlâ üzerindeydi. "Vakanın aydınlatılması için bu çantaya el koysam sorun olur mu?"

Birden Jacob'ın yüzü aydınlanıyor. "Almak *zorundasınız* zaten. Askılarına DNA testi yapmalısınız ve içindeki iç çamaşırına da AP testi uygulamalısınız. Bence her şeye Luminol sıkmak işe yarayabilir. İçindeki kartın üzerindeki parmak izlerini de ninhidrin kullanarak tespit edebilirsiniz, ancak bunları anneminkilerle karşılaştırmanız gerekecektir, çünkü sırt çantasını bulduğunda o da kartı eline aldı. Aklıma gelmişken, isterseniz buna şimdi de bakabilirsiniz. Yukarıda, odamda muayene eldivenim var. Latekse alerjiniz yok, değil mi?" Salondan çıkmadan arkasına dönüyor. "Bir yerlerde torbamız olacaktı anne. Böylece Dedektif Matson çantayı laboratuvara götürebilir."

Yukarıya koşuyor ve ben de Emma'ya dönüyorum. "Her zaman böyle midir?"

"Genellikle." Bana bakıyor, "Jacob'ın söylediği herhangi bir şey yardımcı oldu mu?"

"Hepsi de üzerinde düşünülmesi gereken şeyler," diyorum.

"Eğer mücadele izleri varsa her şey değişir," diyor.

Kaşımı kaldırarak ona. "Yoksa siz de mi gizli bir olay yeri uzmanısınız?"

"Değilim, hem de Jacob'ın bana öğretmek için gösterdiği onca ısrarlı çabaya rağmen." Bir an için pencereden dışarıya bakıyor. "Jess'in annesini düşünüyorum," diyor, "Kızıyla son kez konuştuğunda saçma sapan bir muhabbet miydi acaba aralarındaki? Kendisini hiç aramadığı için ya da teyzesine teşekkür kartı göndermediği için kavga mı etmişlerdi?" Yüzüme bakıyor. "Geceleri onları yatırırken oğullarıma hep *sizi seviyorum*, derdim. Ama artık benden sonra yatıyorlar."

"Babam, pişmanlıklarla yaşamak sadece geri geri gidebilen bir otomobil kullanmaya benzer derdi." Hafifçe gülümsüyorum. "Birkaç yıl önce felç geçirdi. Ondan önce Boston Red Sox takımının playoff'a kalıp kalmayacağı hakkında tartışmaya vaktim olmadığı için telefonlarını açmazdım. Krizden sonra ise onu kendim aramaya başladım. Her defasında telefonu onu sevdiğimi söyleyerek kapattım. İkimiz de nedenini biliyorduk ve yıllar boyunca o sözleri hiç söylememiş olmamın ardından şimdi söylemem bir tuhaf duruyordu. Bir okyanus dolusu suyu bir çay kaşığı ile boşaltmaya çalışmaya benziyordu. Sekiz ay önce öldü."

"Başınız sağ olsun."

Hafifçe gülümsüyorum. "Şimdi tüm bunları size neden anlattığımı hiç bilmiyorum."

O anda elinde bir çift muayene eldiveniyle Jacob beliriyor. Bunları elime geçirdikten sonra dikkatle sırt çantasını kaldırırken cep telefonum çalıyor. "Matson," diye açıyorum.

Arayan merkezdeki teğmenlerden biri, ne zaman geleceğimi soruyor.

"Hemen gitmeliyim."

Jacob başını öne eğiyor. "Test sonuçlarını duymaktan memnun olurum, doğal olarak," diyor.

"Doğal olarak," diyorum ama aslında o sonuçları paylaşmaya hiç niyetim yok, "Bugün *CrimeBusters*'da ne var?"

"Altmış yedinci bölüm. Bir süpermarketin önündeki bir alışveriş arabasının içinde parçalara ayrılmış bir kadın cesedi buluyorlar."

"O bölümü hatırlıyorum. Gözünü sakın..."

"...mağaza müdüründen ayırma," diye sözümü tamamlıyor Jacob, "Ben de izledim o bölümü."

Beni kapıya kadar geçiriyor, annesi de arkamızdan geliyor. "Teşekkürler Jacob. Ha, Emma?" Gözlerini kaldırıp yüzüme bakana kadar bekliyorum. "Çocuklara o sözleri yatarken değil, sabah uyandıklarında söyle," diyorum.

♠

Jess Ogilvy'nin kaldığı eve vardığımda evi araştırmakta olan iki olay yeri inceleme uzmanı dondurucu soğukta dışarıda dikilmekteler ve kesilmiş bir pencere sinekliğine bakıyorlar.

"Hiç iz yok mu?" diyorum, nefesim buhar olup yükselirken.

Aslında cevabı zaten biliyorum. Jacob olsa, o da bilirdi. Bu kadar düşük sıcaklıklarda izlerin bozulmadan kalma ihtimali çok zayıf.

"Hayır," diyor uzmanlardan biri. Marcy, IQ'su 155 olan bomba gibi bir afet ve muhtemelen benim dişimi kıracak kadar güçlü bir kadın. "Ama pencerenin zorlandığını tespit ettik ve çalılıkların arasına atılmış tornavidayı da bulduk."

"Güzel. Şimdi mesele şu; bu olay planlandığı gibi gitmeyen bir hırsızlık mıydı, yoksa sineklik bizim öyle düşünmemizi sağlamak için mi kesilmiş?"

Diğer olay yeri uzmanı Basil başını iki yana sallıyor. "İçeride hırsızlığı işaret eden hiçbir şey yok."

"Evet ama bu, illa ki doğru olacağı anlamına gelmiyor. Az önce tam tersini söyleyen, buraları derleyip toplamış bir tanıkla görüştüm."

Marcy, Basil'e bakıyor. "O zaman o bir şüpheli olur, tanık değil."

"Hayır. Çocuk otistik. Uzun hikaye." Sinekliğin kenarlarını inceliyorum. "Ne tür bir bıçak kullanılmış?"

"Muhtemelen mutfaktakilerden biri. Ağızlarında metal kalıntısı olup olmadığını inceletmek için bazı bıçakları laboratuvara gönderdik."

"İçerde hiç parmak izi var mı?"

"Evet, banyoda ve bilgisayarın üzerinde. Birkaç tane de mutfakta."

Tabii bu durumda Mark Maguire'ın bıraktığı izler bir anlam ifade etmeyecekti. Halihazırda zaman zaman burada Jess ile birlikte kaldığını kabul etmişti.

"Bir de kısmi bir bot izi var," diyor Basil, "Bu havalar her ne kadar pencere pervazındaki parmak izlerinin korunmasına engel olsa da, ayakkabı izlerini korumak için mükemmel koşullar sağlıyor. Basil'in saçağın altındaki izin kalıbını almak için kullandığı kırmızı sprey balmumunun lekesi gözüme çarpıyor. Böyle korunaklı bir çıkıntı bulduğu için şanslı; salıdan beri sürekli kar yağıyor çünkü. Ayak izi, topuk kısmına ait ve ortasında bir yıldız figürü var. Yıldızın etrafını bir pusulanın oklarını andıran şekiller çevreliyor. Basil bunun fotoğrafını çekince veritabanına girip ne tür bir bot olduğunu görebiliriz.

Yolun aşağısından gelen bir otomobilin sesi ve ardından kapısının çarpılması duyuluyor. Sonra karları eze eze ilerleyen ayak sesleri bize doğru yaklaşmaya başlıyor. Marcy'e dönüp "Eğer gelen basınsa," diyorum, "Önce ateş edin."

Ama gelen gazeteci filan değil. Onu son gördüğümden bu yana hiç uyumamış gibi görünen Mark Maguire. "Kız arkadaşımı aramaya başlama zamanınız gelmiş bakıyorum," diye bağırıyor ve nefesindeki içki kokusu birkaç adım öteden bile duyulabiliyor.

"Bay Maguire," diyorum ona yaklaşarak, "Bu sineklik hep kesik miydi, hatırlıyor musunuz acaba?"

Tepkisini görmek için onu dikkatle izliyorum. Ne var ki istediğim her türlü kanıtı Mark Maguire'ın aleyhinde kullanmak üzere bir araya getirsem bile, kızın cesedi bulunana dek onu tutuklayacak hiçbir gerekçem olmaz.

Gözlerini kısarak pencereye bakıyor, ancak hem güneş hem de yerdeki karın parlak yansıması gözlerini alıyor. Biraz daha yakından

bakmak üzere öne doğru bir iki adam atınca Basil arkasına geçip ardında bıraktığı bot izinin üstüne balmumu sıkıyor.

Bu kadar uzaktan bile botun bıraktığı izdeki yıldız ve pusula figürlerini seçebiliyorum.

"Bay Maguire," diyorum, "Botlarınızı almak zorundayız."

Jacob

İlk kez büyükbabamın cenazesinde bir ceset görmüştüm.

Cenaze töreninden sonraydı, büyükbabam düzenli olarak kiliseye giden biri olmamasına ya da kendisini dindar biri olarak nitelememesine rağmen papaz İncil'den parçalar okunmuştu. Tanımadığım insanlar kalkıp büyükbabam hakkında konuşmuşlar, ondan Joseph diye bahsederek onun hayatına dair benim hiç bilmediğim ayrıntıları paylaşmışlardı: Kore Savaşı'na katılması, Lower East Side'da geçen çocukluğu, bir karnavalda büyükanneme kur yapması. Söyledikleri eşek arıları gibi üstüme üşüşmüştü ve onların anlattıkları o sahte adam yerine tanıdığım ve hatırladığım haliyle büyükbabamı görene kadar da üzerimden gitmemişlerdi.

Annem pek fazla ağlamıyordu. Annem için gözyaşları o kadar doğaldı ki onun yüzünü ifadesiz ve kuru görmek neredeyse tuhaftı.

Şunu da belirtmeden geçemeyeceğim, vücut dilini her zaman anlayamıyorum. Asperger'i olan biri için gayet normal bir durum bu. Birine bakıp da sadece biraz gergin gülümsüyor ve masanın üstüne eğilip kollarının arasına kapanmış diye benden onun nasıl hissettiğini anlamamı beklemeleri çok saçma. Bu, sağır birinden bir sesi duymasını beklemek gibi bir şey. İşte bu yüzden büyükbabamın tabutunun açılmasını istediğimde bunun annemi daha da üzeceğini düşünemedim diye suçlanmamam gerekir.

İçindeki beden hâlâ büyükbabama mı ait, yoksa tüm o konuşanların anlattığı adama veya tamamen farklı birine mi, onu anlamak istemiştim. Ucunda ışık görünen tüneller ve ölümden sonra hayat konularında kuşkularım olduğu için bunu test etmenin en mantıklı yolu bu diye düşünmüştüm.

İşte öğrendiğim: Ölümün melekler ve hayaletlerle hiçbir ilgisi yok. Sadece fiziksel bir ayrışma, bir bedene geçici olarak ev

sahipliği yapan karbon atomlarının yeniden ilk evrelerine dönmeleri için yaşanan bir değişim.

Bunun insanları neden bu kadar korkuttuğunu anlayamıyorum, ne de olsa bu dünyadaki en doğal döngü.

Tabutun içindeki beden hâlâ büyükbabama benziyordu. Ancak kırış kırış yanağına dokunduğumda, cildi artık bir insan derisini andırmıyordu. Soğuk ve buzdolabında fazlaca kalıp kabuk tutmuş puding gibi hafifçe sertti.

Duyguları anlamıyor olabilirim ama bunları anlamadığımdan ötürü duyulan suçluluğu hissedebiliyorum. Eskiden Büyükbabam Olan Şeyin yanağına dokunmam karşısında annemin gözyaşlarına boğulmasından saatler sonra, nihayet onu bir köşede kıstırdığımda, yanına gidip ona neden ağlamaması gerektiğini açıklamaya çalıştım. "O büyükbabam değil ki," dedim, "Ben kontrol ettim."

Bu hiç de kendisini daha iyi hissetmesini sağlamadı. "Bu onu daha az özlediğim anlamına gelmez," dedi annem.

Saf mantık çerçevesinde bakarsak, tabuttaki varlık eskiden tanıdığınız insan olmadığı sürece onu özleyemeyeceksinizdir. Çünkü bu bir kayıp değil, bir değişimdir.

Annem başını iki yana salladı. "Neyi özlüyorum biliyor musun Jacob? Bir daha asla onun sesini duyamayacağım. Artık onunla asla konuşamayacağım."

Bu kesinlikle doğru değildi. Büyükbabamın sesini geceleri uyuyamadığımda izlemekten keyif aldığım eski aile videolarında ölümsüzleştirmiştik. Dahası annemi asıl üzen onunla konuşamayacak olması değil, artık onun anneme cevap veremeyecek olmasıydı.

Annem içini çekti. "Bunu bir gün sen de anlayacaksın. Umarım."

Ona şunu söylemeyi çok isterdim, evet şimdi anladım. Birinin ölümü, çekilen dişinizin ardında bıraktığı oyuğa benziyor. Çiğneyebilir, yemek yiyebilirsiniz, daha pek çok başka dişiniz vardır ama diliniz hep tüm sinirlerin daha halen hassas olduğu o boşluğa gider.

Jess ile randevuma gidiyorum.

Geç kaldım. Saat sabahın üçü. Aslında gerçekte günlerden pazartesi, pazar değil. Ama annem sürekli beni izlerken gün içinde evden çıkamıyorum. Evin kurallarından birini bozduğumu söyleyecek olmasına rağmen aslında teknik olarak bozmadım. Bu, suç mahalline gitmek için evden kaçmam anlamına gelmiyor. Suç mahalli benim gittiğim yerin yaklaşık üç yüz metre uzağında kalıyor.

Sırt çantamda gerekli her şey var; ben hızla pedal çevirirken bisikletim kaldırım döşemesinde arı gibi bir ses çıkarıyor. Bu defa yaya olmamak, kendi bedenim dışında bir ağırlık taşımamak işimi kolaylaştırıyor.

Jess'in taşındığı evin bahçesinin hemen ardında ufak, karışık bir orman var. Bunun tam arkasından da 115. Karayolu geçiyor. Bu yolun üstündeki bir köprünün altından baharda su seviyesi yükseldiğinde ormanın içlerinden gelen suyun boşaldığı bir kanal geçiyor. Geçen salı günü Jess'in yeni evine ulaşmak için okuldan bindiğim otobüste giderken fark etmiştim burayı.

Beynim haritalarla dolu, bir yanda sosyal iletişimi sağlayabilmek için başvurduğum şemalar (*(Kişi kaşlarını çatıyor à Kişi sürekli sözünü kesmeye çalışıyor à Kişi bir adım geriliyor = Kişi bu sohbeti bir an önce sonlandırmak istiyor)*, diğer yanda ise görecelik çizelgeleri var, tıpkı Google Earth'ün insanlara uygulanabilecek bir versiyonu gibi (*Çocuk bana "Beyzbol oynuyor musun? Hangi pozisyonda? Saha kenarında mı?" diyor ve tüm sınıf kahkahalara boğuluyor. Bu çocuk bu gezegendeki 6,792 milyar insandan sadece biri. Bu gezegen güneş sisteminin yalnızca sekizde birini oluşturuyor, güneş ise Samanyolu galaksisindeki iki milyar yıldızdan sadece biri. Bu açıdan bakıldığında, çocuğun yaptığı yorum önemini yitiriyor.*)

Beynim aynı zamanda coğrafi ve topografik olarak da işliyor, böylece her an kendi konumumu belirleyebiliyorum (bu duş kabini evin üst katında, evin bulunduğu yer ise 132 Birdseye Yolu, Townsend, Vermont, ABD, Kuzey Amerika, Batı Yarımküre, Dünya). Bu

yüzden geçen salı Jess'in yeni evine gittiğimde, onun evinin daha önce bulunduğum yerlere göre konumunu kesin olarak biliyordum.

Jess beş gün önce onu tam olarak nerede bıraktıysam oradaydı, nemli taş duvara dayanmıştı.

Bisikletimi su kanalının karşı tarafına yaslıyorum ve elimdeki feneri yüzüne tutarak yere çömeliyorum.

Jess ölü.

Elimin tersiyle yanağına dokununca sanki mermere değmiş gibi hissediyorum. Bu da bana yanımda getirdiğim şeyi hatırlatıyor. Sırt çantamı açıp pikeyi çıkartıyorum. Bunu yapmanın aptalca olduğunu biliyorum ama mezar başına çiçek bırakmak da öyle. Benim yaptığım en azından daha anlamlı. Bunu Jess'in omuzlarına sarıyorum ve ayaklarını da örttüğünden emin oluyorum.

Sonra onun yanına oturuyorum. Bir çift muayene eldiveni takıyorum ve defterimi çıkarmadan önce bir süre Jess'in elini tutuyorum. Sonra defterime fiziksel kanıtları yazıyorum.

Gözlerinin altında morluklar.

Kırık bir diş.

Kollarının üst kısımlarında çürükler; şu an sweatshirtünün altında kaldıklarından gözle görülmüyorlar.

Yine sweatshirtün altında kalan, sırtındaki kayış gibi, sarımtırak renkli sıyrıklar.

Dürüst olmak gerekirse, biraz hayal kırıklığı yaşıyorum. Polisin ardımda bıraktığım ipuçlarını çözebilmesini umardım. Ama Jess'i bulamadılar ve ben de bir sonraki adıma geçmeliyim.

Telefonu hâlâ cebimde. Her gittiğim yere onu da taşıyorum, ancak sadece beş kez açtım. Dedektif Matson şimdiye kadar Jess'in telefon kayıtlarına ulaşmıştır: Benim Jess'in telesekreterde bıraktığı sesini dinlemek için evine telefon ettiğimi fark etmiş, ancak aramayı yapanın Jess olduğunu düşünmüştür.

Artık neredeyse her telefonda olan GPS yardımı ile yerini belirlemeye de çalışmıştır. FBI bu sistem sayesinde açık bir telefonun

yerini bir metreden daha düşük bir kesinlikle tespit edebiliyor. Bu yöntem ilk önceleri acil yardım çağrılarında, yani 911'e edilen telefonlarda denenmişti. Merkez, hattın diğer ucunda çağrıyı alır almaz, polis ya da ambulans göndermek gerekebilir diye arayan numaranın yerini tespit etme çalışmalarına başlar.

Bunu onlar için biraz kolaylaştırmaya karar veriyorum. Yeniden Jess'in yanına oturuyorum, omuzlarımız birbirine değiyor. "Sen benim bugüne dek sahip olduğum en iyi arkadaşsın," diyorum ona, "Keşke bunlar hiç olmasaydı."

Tabi ki Jess cevap vermiyor. Artık bu Jess değil mi, yoksa bu sadece onun bedeni de Jess'i Jess yapan şey uçup gitmiş mi anlayamıyorum. Bu bana kriz geçirdiğim zamanları hatırlatıyor; hiç penceresi, hiç kapısı olmayan odayı, kimsenin birbiriyle konuşmadığı ülkeyi, yalnızca siyah tuşları olan piyanoyu. Belki de bu yüzden cenaze marşı sadece minörden çalınır; ölümden sonraki hayatın Asperger olmakla çok bir farkı olmadığı için.

Kalıp izlemek inanılmaz olurdu. Polisin Jess'i kurtarmak için buraya üşüşmesini izlemekten daha fazla isteyeceğim bir şey olamaz. Ama bu çok riskli olur ve bu yüzden bisikletime atlayacağım ve güneş doğmadan ya da annem uyanmadan evvel odamda, yatağımda güvende olacağım.

Ancak Jess'in yanından ayrılmadan önce pembe Motorola'yı açıyorum. Bir şey söylemem gerektiğini hissediyorum, bir dua ya da onun gibi bir şey. En sonunda "*E.T. evi ara,*" diyorum ve sonra 911'i tuşlayıp telefonu Jess'in yanına, taşın üzerine bırakıyorum.

Telefondan acil yardım hattındaki memurun sesini duyabiliyorum. "*Acil durum nedir?*" diyor, "*Sesimi duyabiliyor musunuz?*"

Ormanın içinden yolu yarılamışken uzakta, 115. Karayolu'nda yanıp sönen ışıkları görüyorum ve eve dönüş yolu boyunca kendi kendime gülümsüyorum.

VAKA 4: BURNUMA KÖTÜ KOKULAR GELİYOR

Stella Nickell'in sevdiği şeylerden biri de tropik balıklardı. Kendi dükkânını açma hayalleri kurardı.

Stella Nickell'in sevmediği şeylerden biri ise kocasıydı. 1986 yılında kocasının hayat sigortasından para alabilmek için onu siyanürle kapladığı ağrı kesici haplar ile zehirledi.

Bruce Nickell'i ilk önce baldıran otu, sonra da yüksükotu ile zehirlemeye çalışmış ama ikisi de işe yaramamıştı. Bunun üzerine ağrı kesici hapları zehre buladı. İzini belli etmemek için de birkaç paket zehirli ağrı kesiciyi üç farklı eczanenin rafına yerleştirdi. Bu yolla söz konusu eczanelerin birinden alışveriş yapma talihsizliğinde bulunan Sue Snow'un da ölümüne neden oldu. İlaç firması yetkilileri müşterileri uyarmak için ilaçların üretim parti numaralarını açıkladılar. Bunun ardından Stella Nickell yetkililere başvurup kendisinde iki farklı eczaneden alınmış iki kutu zehirli ilaç olduğunu söyledi. Bu pek olası değildi, zira o bölgede kontrol edilen binlerce ilaç şişesi içerisinden sadece beş tanesi zehirli çıkmıştı. Bu şişelerden ikisinin Stella tarafından satın alınmış olması ihtimali kaç olabilirdi?

Zehir kaplı hapları incelerken FBI laboratuvarı önemli bir ipucu buldu: siyanürün içine karıştırılmış yeşil kristaller. Bunun kaynağının ise akvaryumlarda kullanılan yosun önleyici tabletler olduğu anlaşıldı. Stella Nickell'in de bir akvaryumu vardı ve yakınlardaki bir dükkândan yosun önleyici tablet almıştı. Polisin belirttiğine göre, Stella bir kapta çok sevgili balığı için bu tabletleri ezmiş, sonra da aynı kabı siyanürü karıştırmak için kullanmıştı. Daha sonra Stella'nın kendisinden ayrı yaşayan kızı polise gidip annesinin yıllardır Bruce Nickell'i öldürmeyi planladığına dair ifade verdi.

Birileri migrenden, yani tüm baş ağrılarının anasından, daha korkunç bir şey olamaz mı dedi?

4

Rich

Bazen gerçekten çok ama çok geç kalıyorum.

Geçen sene, Noel'den sonraki gün, on üç yaşındaki Gracie Cheever odasından hiç çıkmadı. İçeride kendisini asmış olarak bulundu. Olay yerinin fotoğraflarını çeken uzmanlarla birlikteyken dikkatimi çeken ilk şey Gracie'nin odasındaki dağınıklıktı. Mısır gevreği kaseleri üst üste yığılmış, kağıtlar ve kirli çamaşırları yerlere saçılmıştı. Kimse bu kıza odasını toplamasını söylemiyor muydu? Günlüklerini inceledim ve Gracie'nin bir jiletçi olduğunu öğrendim; Gracie hayattan ve kendinden nefret ediyordu; yüzünden nefret ediyordu ve şişman olduğuna inanıyordu; yediği her lokmayı ve diyetini bozduğu her anı defterine yazmıştı. Başka bir sayfada ise *annemi özlüyorum* yazıyordu. Memurlardan birisine annesi ölmüş mü diye sordum ve o da kafasını sallayıp, "Yoo, kadın mutfakta," dedi.

Gracie iki çocuktan büyük olanıydı. Down sendromu olan bir kız kardeşi vardı ve annesi kendisini tamamen ona adamıştı. Ona evde bizzat eğitim veriyor, yapması gereken egzersizlerini salonda yaptırıyordu. Annesi bir azize olmak için uğraşadursun, babası da Gracie'ye cinsel tacizde bulunuyordu.

Gracie'nin günlüğünü merkeze götürüp iki kopyasını aldım. Defter kanla kaplıydı, çünkü yazarken bir yandan da kendisini kesiyordu. Bir kopyayı adli tabibe verdim. Diğer kopyayı ise şefe götürdüm. "Bu aileden birilerinin bu evde neler döndüğünü bilmesi gerek," dedim ona.

Gracie defnedildikten sonra annesini arayıp onunla görüşmek istediğimi söyledim. Salonda, gürül gürül yanan şöminenin önünde oturduk. Ona günlüğün bir kopyasını uzattım ve okuması gerektiğini düşündüğüm sayfaları işaretlediğimi söyledim. Donuk bakışlarla bana bakıp, aile olarak her şeye sil baştan başlayacaklarını söyledi. Bana teşekkür etti ve gözlerimin önünde günlüğü alevlerin içine fırlattı.

Şu anda Jess Ogilvy'nin bedeninin bulunduğu su kanalının etrafında dikkatle gezinirken Gracie Cheever'i düşünüyorum. Jess'in cesedi bir yorgana sarılmış ve tamamen giyinik halde. Kıyafetleri ve cildi buz tutmuş. Wayne Nussbaum cesedi incelerken taktığı muayene eldivenlerini çıkartarak asistanlarına olay yeri ekibinin fotoğraf çekimi bitene kadar bekleyip cesedi bunun sonrasında otopsiye götürmelerini söylüyor.

"İlk izlenimin ne?" diye soruyorum.

"Bir süre önce ölmüş. Tam olarak söylemek zor olsa da, birkaç gün diye tahmin ediyorum. Soğuk hava tam bir morg ortamı sağlamış." Çıplak ellerini koltukaltlarına sokuyor. "Burada öldürüldüğünü düşünmüyorum. Sırtındaki sıyrıklar öldükten sonra sürüklenirken oluşmuş gibi." Bir an düşündükten sonra soruyor, "Sizin çocuklardan hiç diş bulan olmuş muydu?"

"Neden sordun?"

"Çünkü kızın bir dişi kırılmış."

Olay yeri ekibine bunu sormayı unutmamalıyım diyerek aklımın bir köşesine yazıyorum. "Bir yumrukla filan mı kırılmış? Yoksa öldürüldükten sonra hatıra olarak mı alınmış?"

Başını iki yana sallıyor. "Rich, sabahın köründe seninle burada tahmin yarıştıramayacağım. Raporu hazırlayınca seni ararım."

O yürüyüp giderken, olay yeri ekibinin fotoğrafçısı deklanşöre bastıkça gecenin karanlığını aydınlatıyor.

O sırada hepimiz birer hayalet gibi görünüyoruz.

♠

Mark Maguire laboratuvardan geri gelen çantayı görünce yutkunuyor. "Bu, teyzesinin ona hediye ettiği çanta."

Şoka girmiş durumda. Yalnızca kız arkadaşının ölüm haberini almakla kalmadı, bunun hemen ardından cinayetten tutuklandı. Polis memurları onu tutuklamak için dairesine gittiklerinde saat sabah 07:00'dı. Şu an sorgulanırken üzerinde hâlâ dün gece giydiği yatak kıyafetleri var: alt eşofmanı ve Vermont Üniversitesi baskılı solmuş bir tişört. Zaman zaman serin sorgu odasında ürperiyor ama bu bana yalnızca Jess Ogilvy'nin maviye kesmiş cildini hatırlatıyor.

Neler olduğu kafamda netleşmeye başlıyor. Maguire, Jess ile kavga etmeye başladı, ona yumruk attı, dişini kırdı ve istemeden ölümüne neden oldu. Panikleyerek kanıtları ortadan kaldırdı ve sonra da olaya kaçırma süsü vererek bıraktığı izleri örtmeye çalıştı: kesilmiş sineklik, devrilmiş CD rafı ve mutfak sandalyeleri, posta kutusuna konan not, Jess'in kıyafetleri ile dolu sırt çantası.

Sırt çantasının içinden kıyafetleri çıkartıyorum. Jess'in ufak tefek bedeni için fazlasıyla geniş, büyük beden kıyafetler bunlar. "Olay yerini polisin dikkatini başka yöne çekecek şekilde düzenleyen daha zeki bir katil, kurbana uyan kıyafetler seçerdi," diye yüksek sesle düşünüyorum. "Ama Mark, sen zaten o kadar da zeki değilsin, öyle değil mi?"

"Size daha önce de söyledim, benim bu işle bir alakam..."

"Dişini onunla kavga ederken mi kırdın?" diye soruyorum. "Senin gibi herifler böyle mi tatmin oluyor? Kız arkadaşlarını döverek mi?" diye soruyorum.

"Ben onu dövmedim..."

"Mark, burada sen kazanamazsın. Jess'in cesedini bulduk, kollarındaki ve boynundaki çürükler gün gibi ortada. Bunların seninle bir ilgisi olduğunu anlamamızın ne kadar zaman alacağını zannediyorsun?"

İrkiliyor. "Size anlattım... kavga ediyorduk ve ben de onu kollarından tuttum. Onu duvara yasladım. Tek istediğim... tek istediğim ona bir ders vermekti."

"Ve bu ders biraz fazla ileri gitti, öyle mi?"

"Onu ben öldürmedim. Yemin ederim."

"Cesedi neden ormana taşıdın?"

Gözlerini kaldırıp bana bakıyor. "Lütfen. Bana inanmalısınız."

Ayağa kalkıp tepesinde dikiliyorum. "Söylediğin hiçbir şeye inanmak zorunda değilim seni pislik. Bana onunla hafta sonu kavga ettiğini söyleyerek zaten bir kere yalan söyledin, oysa sonradan salı günü kavga ettiğiniz ortaya çıktı. Sinekliği kesilmiş olan pencerenin altında senin botunun izini bulduk, boğazında senin el izlerin duruyor ve ortada temizlenip bir yerlere taşınmış ölü bir kız var. Bu ülkedeki hangi jüri üyesine sorarsan sor, hepsi de bunun kız arkadaşını öldürüp olayı örtbas etmeye çalışan bir adamın işi olduğunu anlar."

"O sinekliği ben kesmedim. Kimin yaptığını bilmiyorum. Onu dövmedim. Çok sinirlendim, onu ittim... ve sonra da çıkıp gittim."

"Doğru. Sonra da geri gelip onu öldürdün."

Maguire'ın gözleri yaşlarla doluyor. Gerçekten Jess Ogilvy'nin ölümüne mi üzülüyor, yoksa yakalandığına mı? "Hayır," diyor boğuk bir sesle, "Hayır, ben onu sevdim."

"Banyoda onun kanlarını temizlerken de böyle hüngür hüngür ağladın mı? Peki ya yüzündeki tüm o kanı temizlerken ne yaptın?"

"Onu görmek istiyorum," diye yalvarıyor, "Bırakın Jess'i göreyim."

"Bunu onu öldürmeden önce düşünecektin," diyorum.

Suçunu itiraf etmesi için geri gelmeden önce onu vicdanıyla biraz baş başa bırakmak için odadan çıkarken Maguire yüzünü elleri arasına alıyor. İşte o zaman ellerinde hiç yara olmadığını görüyorum. Oysa birine dişini kıracak kadar kuvvetle vurduğunuzda elinizde bir ezik, bir sıyrık filan oluşur en azından.

Theo

Beş yaşıma geldiğimde Jacob ve benim aramızda bazı farklılıklar olduğunu biliyordum.

Ben tabağımdaki her şeyi bitirmek zorundaydım ama Jacob ağzında bıraktıkları tadı sevmediği için bezelye ve domates yemek zorunda değildi.

Arabada giderken dinlediğim tüm şarkılar herhangi bir Bob Marley şarkısı karşısında hemen ikinci plana itiliyordu.

Ben oyun oynadıktan sonra tüm oyuncaklarımı toplamak zorundaydım ama Jacob'ın tüm gün boyunca dizmek için uğraştığı, iki metrelik bir sıra oluşturan demir arabalarının Jacob bıkana kadar, bazen bir ay süreyle ortada kalmasına izin verilirdi.

Genellikle açıkta kalan kişinin ben olduğumun farkındaydım ama. Çünkü Jacob bir kriz geçirdiğinde - ki bu sürekli olurdu - annem elinde ne var ne yok bırakıp onun yanına koşardı; bıraktığı şey de genellikle ben olurdum.

Bir keresinde yedi yaşındayken annem bir cumartesi günü bizi üç boyutlu *Casus Çocuklar* filmine götüreceğine söz vermişti. Tüm hafta boyu heyecanla bekledim, çünkü bırakın üç boyutlu olanları, normal filmleri izlemeye bile çok sık gitmezdik. Buna ayıracak fazladan paramız yoktu ama mısır gevreği kutusundan hediye olarak üç boyutlu bir gözlük çıkınca ben de annem evet diyene kadar yalvardım durdum. Ancak sonunda olay tamamen anlamsız bir şeye dönüştü; aman ne çok şaşırdım. Jacob tüm dinozor kitaplarını okuyup bitirmişti ve yatarken okuyacak yeni bir şey bulamayacak diye dövünmeye, ileri geri sallanmaya başlamıştı. Annem de hemen kararını verip bizi sinema yerine kütüphaneye götürdü.

Belki bu beni o kadar da sarsmayabilirdi ama kütüphanede gösterimde olan izleyemediğimiz o filmle bir okuma kampanyası

birleştirilmiş, bunun için de bir tanıtım standı kurulmuştu. Standın önünde *SİZ DE CASUS ÇOCUK OLUN!* yazıyordu ve casusluk maceralarına atılan çocukların hikayelerinin anlatıldığı bir sürü kitap yan yana sergileniyordu. Annemin Jacob'ı araştırma-inceleme kitaplarının olduğu raflara götürmesini izledim. Beni de kütüphaneye sürüklemeleri ve günümü mahvetmeleri hiç önemli değilmiş gibi hemen sandalyelere çöküverdiler ve ornitopodlar hakkında bir kitap okumaya başladılar.

Aniden ne yapmam gerektiğini fark ettim.

Eğer annem sadece Jacob'ı fark ediyorsa, demek ki benim de onun gibi olmam gerekiyordu.

Muhtemelen o gün beni ateşleyen yedi yıllık hayal kırıklığıydı, çünkü yaptığım şeyi neden yaptığımı açıklayamam. Sonuçta bunu yapmamam gerektiğini biliyordum.

Kütüphaneler sessiz olmanız gereken yerlerdir.

Kütüphane kitapları kutsaldır ve size ait değildir.

Çocuk bölümünde, bir devin yumruğunu andıran rahat, yeşil koltukta otururken birden avazım çıktığı kadar bağırarak raflardaki tüm kitapları indirmeye ve sayfalarını yırtmaya başladım. Kütüphane memuru, "Bu kimin çocuğu?" deyince de bacağını tekmeledim.

Nöbet geçirmek konusunda oldukça yetenekliydim, ne de olsa tüm hayatım bu işin ustasını izleyerek geçmişti.

Kalabalık başımıza toplandı. Diğer kütüphane memurları da ne olduğunu anlamak için yanımıza koştular. Öfke nöbetim sırasında bir an için tereddüt ettim, toplanan grubun önünde eğilmiş bana bakan annemin yüzünü gördüğüm andı bu. Yüzü kireç gibi bembeyaz kesilmişti.

Beni oradan çıkartması gerektiği açıktı. Bunun anlamı da Jacob'ın istediği kitapları ödünç alamayacak olmasıydı. Jacob da nöbet geçirmeye başlarken onu kolundan yakaladı ve boşta kalan eliyle de beni kaldırdı. Ağabeyim ve ben otoparka kadar yol boyunca bağırıp etrafa tekmeler savurmaya devam ettik.

Arabaya varınca beni yere koydu. Ben de Jacob'ın binlerce kez yaptığını gördüğüm şeyi yaptım, külçe gibi yere yığıldım.

Aniden o ana kadar hiç duymadığım bir şey duydum. Hem benim hem Jacob'ın sesinden daha yüksek çıkıyordu ve annemin boğazından geliyordu.

Annem çığlık atıyordu. Ayaklarını yere vuruyordu. *"Aaaaaaaaa,"* diye bağırıyordu. Kollarını sallıyor, tekmeler atıyor ve kafasını öne arkaya savuruyordu. Otoparkın dört bir yanındaki herkes ona bakmaya başladı.

Anında durdum. Ben öfke nöbetine tutulmuşken tüm dünyanın bana bakıyor olmasından daha kötüsü, annem nöbet geçirirken tüm dünyanın ona bakıyor olmasıydı. Gözlerimi kapadım, o an yer yarılsa da içine girsem diye düşünüyordum.

Diğer taraftan Jacob hâlâ çığlık atmaya devam ediyordu.

"Benim de zaman zaman kendimi kaybetmeyi istemediğimi mi sanıyorsun?" diye bağırdı annem ve sonra kendini toparlayıp hâlâ çırpınan Jacob'ı koltuğuna oturtarak emniyet kemerini bağladı. Ardından beni de yerden kaldırıp aynı şeyi yaptı.

Ne var ki bunlardan hiçbiri size bu hikayeyi anlatıyor olmamın nedeni değil. Size bu hikayeyi anlatıyorum, çünkü o gün ilk kez annemi cesaretle her şeye göğüs gererken değil, ağlarken gördüm.

Emma

Emma Abla'nın köşesinden:

Mısır gevreği kutularına oyuncak koymaya ne zaman bir son verdiler?

Küçükken markette mısır gevreği rafları arasında gezer (bu da kesinlikle 4 Temmuz kutlamalarındaki havai fişek gösterileri kadar Amerikalılara özgü bir olgudur) ve hediye olarak ne verdiklerine bakarak kahvaltıda yiyeceğim mısır gevreğini seçerdim: Üstünde tavşan resmi olan bir frizbi. Pırıltılı çıkartmalar. Çarkıfelek. Sonunda sihirli bir yüzüğüm olacaksa, bir ay boyunca kepekli mısır gevreği yemeye bile razıydım.

Bunu rahatlıkla itiraf edemem. Öncelikle, bugünlerde hepimizden kusurlarımız olabileceğini kabul etmemiz yerine, mükemmel anneler olmamız bekleniyor. Tüm annelerin her sabah güne yenilenmiş olarak uyandığına, asla seslerini yükseltmediklerine, sadece organik yiyecekler pişirdiklerine ve hepsinin okul aile birliği toplantılarına gittiğine inanmak aslında çok cezbedici.

Size bir sır vereyim: Bu dünyada böyle anneler yaşamıyor. Çoğumuz - asla itiraf etmesek de - o sihirli yüzüğü bir kez görebilmek umuduyla istemeye istemeye de olsa kepekli mısır gevreği yemeye devam ediyoruz.

Kağıt üzerinde çok iyi durumdayım. Bir ailem var ve bir gazetede köşe yazıyorum. Gerçek hayatta ise, halıdaki yapıştırıcı lekesini çıkarmak zorundayım, derin dondurucumda akşam yemeği için öyle çeşit çeşit yemek filan yok ve mezar taşıma ÇÜNKÜ BEN ÖYLE OLACAK DİYORUM yazdırmayı planlıyorum.

Gerçek anneler, kendileri ebeveynliğin fırtınalı denizlerinde boğulmadan güç bela hayatta kalabilirken ebeveynlikle ilgili bir sürü

yayında - ve gözümü karartıp söylüyorum - benim gazetemde yazan uzmanların neden her zaman ağızbirliği ettiklerini merak ederler.

Gerçek anneler, alışveriş sırasında çocukları öfke nöbetine tutulmuşken münasebetsiz tavsiyelerde bulunan yaşlı teyzeyi utanarak, sabırla dinlemezler. Bizler çocuğu alıp, hanımefendinin alışveriş arabasına koyar ve "Harika. Belki siz daha iyisini becerirsiniz," deriz.

Gerçek anneler, sabah kahvaltısında soğuk pizza yemenin normal olduğunu bilirler.

Gerçek anneler, bu işte kaybetmenin başarmaktan daha kolay olduğunu kabul ederler.

Eğer ebeveynlik bir kutu kepekli mısır gevreğiyse, gerçek anneler bunun tatsızlığının vaat ettiği hediyeye fazlasıyla ağır bastığını bilirler. Çocuğunuzun size sırrını açtığı ya da sizi sevdiğini söylediği ya da erkek kardeşini korumak için beklenmeyen bir şey yaptığı her dakikaya karşılık katlanılması gereken çok fazla kaos, hata ve kuşku vardır.

Gerçek anneler, aykırı düşüncelerini söze dökmezler ama bazen gizliden gizliye sabah kahvaltısı için bu hiç bitmeyen kepekli mısır gevreği yerine başka bir şey seçmiş olmayı dilerler.

Gerçek anneler, kendileri sihirli yüzüğü aramayı sürdürürken diğer annelerin bunu bulacaklarından endişe ederler.

Rahat olun, gerçek anneler. İyi bir anne olmak için endişe ediyorsanız zaten çoktan iyi bir anne olmuşsunuz demektir.

♠

Aklıma yazacak bir şeyler gelmez olunca kendime ton balıklı bir sandviç yapıp öğlen haberlerini izlemeye başlıyorum. Yerel kanal o kadar kötü ki sırf eğlencesine izliyorum. Hâlâ üniversitede olsaydım onların televizyonculuk performansları üstünden içki içme oyunu oynar ve spikerlerin her dili sürçtüğünde ya da ellerindeki notları düşürdüklerinde biramdan bir fırt çekerdim. Yaptıkları hatalar içinde son favorim, spikerin Vermontlu bir senatörün yoksullar için sağlık yardımının gözden geçirilmesi hakkında verdiği demeci aktardığı haberin ardından senatörün konuşması yerine bir

grup seksenlik ihtiyarın geleneksel kış ortasında denize girme görüntülerinin ekrana gelmesiydi..

Bugünün gündemdeki olayı ise hiç komik değil.

"Bu sabah erken saatlerde Jessica Ogilvy'nin cesedi evinin arkasındaki ormanda bulundu," diye haberi okuyor spiker, "Yirmi üç yaşındaki üniversite öğrencisi geçen salıdan bu yana kayıptı."

Gözümde yaşlarla ayağa kalkarken kucağımdaki tabak yere düşüyor. Böyle bir olasılık olduğunu biliyor olmama rağmen - günler geçip de bulunamadıkça daha da yükselen bir olasılık - bu, onun ölümünü kabullenmemi kolaylaştırmıyor.

Jess gibi insanlar, Jacob gibi birini gerçekten görecek, onun tuhaflıklarına ve defolarına gülmeyecek, aksine onu ilgi çekici ve değerli kılan özelliklerini öne çıkartacak genç erkekler ve kadınlar daha çok olsa bu dünya nasıl bir yer olurdu diye sık sık merak ederdim. Jess'in sınıfında eğitim görecek ve Jacob'ın okulda maruz kaldığı muameleye maruz kalmayacak çocukları hayal ederdim. Ama bunların hiçbirisi gerçekleşmeyecek artık.

Ekranda muhabir beliriyor, görüntüler Jess'in cesedinin bulunduğu yerin hemen yakınında çekilmiş. "Son derece üzücü bir sonla noktalanan bu olayda," diyor, "Polisler Ogilvy'nin telefonundan edilen acil yardım çağrısını alıp Ogilvy'nin evinin arkasında bulunan bu su kanalına ulaştılar."

Görüntüler gün doğarken çekilmiş; gökyüzü pembe. Arkada yere işaretler koyan, ölçüler alıp fotoğraflar çeken olay yeri uzmanları görünüyor. Muhabir, "Olayın hemen ardından," diye devam ediyor, "Yetkililer Ogilvy'nin erkek arkadaşı, yirmi dört yaşındaki Mark Maguire'ı gözaltına aldılar. Diğer taraftan da adli tıbbın vereceği otopsi raporu bekleniyor..."

Eğer gözümü kırpmış olsaydım, muhtemelen onu hiç görmeyecektim. Eğer muhabir ayağını oynatmasaydı, asla görmeyecektim. Öylesine anlık bir görüntüydü, ekranın köşesinde bir saniyeden daha kısa süreliğine görünüp kaybolmuştu.

Gökkuşağı renklerinde örülmüş bir pike.

Görüntüyü donduruyorum - kullandığımız yayın alıcısı sisteminin yeni bir özelliği bu - ve haberi geri sarıp yeniden oynatıyorum. Belki bu sefer gördüğüm şeyin sadece bir göz yanılması olduğunu anlarım, belki de muhabirin fularını başka bir şeye benzetmişimdir.

İşte hâlâ orada. Görüntüyü bir kez daha başa sarıyorum.

Bir keresinde deliliğin aynı şeyi tekrar tekrar yapıp farklı sonuçlar beklemek olarak tanımlandığını okumuştum. Kalbim o kadar hızlı çarpıyor ki sanki yerinden çıkacakmış gibi hissediyorum. Hızla üst kata, birkaç gün önce Jess'in sırt çantasını gökkuşağı renkli pikenin içine sarılmış halde bulduğum Jacob'ın dolabına bakmaya koşuyorum.

Pike dolapta yok.

Jacob'ın yatağına oturup elimi yastığına koyuyorum. Şu anda, yani saat 12:45'te Jacob fizik dersinde. Bu sabah bana Arşimet kanunuyla ilgili bir deney yapacaklarını ve iki bilinmeyen maddenin yoğunluklarını bulmaya çalışacaklarını anlatmıştı.

Okula gidip bir bahaneyle çocukları alacağım, dişçi randevusu ya da berber randevusu, artık ne olursa. Fakat eve dönmek yerine Kanada sınırından geçene kadar arabayı süreceğim. Valizler hazırlayıp bir daha asla buraya dönmeyeceğim.

Daha bunu düşünürken bile asla böyle bir şey olmayacağını biliyorum. Jacob bir daha asla eve dönmeme kavramını anlamayacaktır. Dahası orada bir yerlerde, polis merkezinde, Jess'in erkek arkadaşı aslında masumken suçlanmakta.

Alt katta, uyuşmuş ellerle, üstü üste yığılmış faturaları karıştırıyorum. Burada bir yerlerde olduğunu biliyorum... ve sonra buluyorum, telefon şirketinden gelen ikinci ihtarın altında. Rich Matson'ın kartviziti, arkasına el yazısıyla cep telefonu yazılmış.

"Olur da lazım olur belki," demişti.

Olur da çocuğunuzun bir cinayete karıştığını düşünürseniz. Olur da bir anne olarak çuvalladığınızı gösteren apaçık bir delille karşılaşırsanız. Olur da istediğiniz ve yapmanız gereken arasında sıkışıp kalırsanız.

Dedektif Matson bana karşı dürüst davrandı; ben de ona karşı dürüst olacağım.

Numarayı çevirince hemen telesekreter devreye giriyor. Direkt kapatıyorum, çünkü söylemeyi planladığım tüm sözler boğazımda düğümlenip kalıyor. İkinci defasında boğazımı temizliyorum. "Ben Emma Hunt," diyorum, "Ben... şey... sizinle konuşmam gerek."

Elimde hâlâ bir tılsım gibi tuttuğum telefonla birlikte oturma odasına geçiyorum. Haberler bitmiş, pembe dizi başlamış. Jess Ogilvy haberi gelene kadar başa alıyorum. Bilinçli olarak gözlerimi ekranın diğer köşesine odaklıyorum ama hâlâ orada: Arazide dalgalanan bir bayrak misali, renk tayfının tüm tonlarını taşıyan saniyenin binde biri uzunluğunda bir gerçeklik.

Ne kadar uğraşırsam uğraşayım o kahrolası pikeyi görmeden edemiyorum.

Jacob

Jess ölmüş.

Okuldan sonra annem bunu söylüyor. Bu sırada da gözlerini dikmiş bana bakıyor, sanki yüzümdeki ifadede ipuçları arıyor; tıpkı benim bir duyguyla bağdaştırmak için birinin kaşları çatılmış mı, dudağı kıvrılmış mı, gözbebekleri büyümüş mü diye baktığım gibi. Bir an için *yoksa onda da mı Asperger var,* diye düşünüyorum. Fakat sonra benim yüzümü incelerken onunki de değişiyor ve ne hissettiğini bir türlü anlayamıyorum. Gözleri karşıya bakıyor, ağzı geriliyor. Bana kızgın mı, yoksa sadece Jess öldüğü için üzgün mü? Zaten bildiğim bir habere bir tepki vermemi mi bekliyor? Şaşırmış gibi rol yapabilirim (ağzını açarsın, gözlerin büyür) ama bu aynı zamanda yalan söylemem anlamına gelir ve sonrasında da yalan söyleyen yüzüm (gözlerim tavana bakar, dişlerim alt dudağı kemirir) düşmanca bir şekilde şaşkın yüzümün yerini alır. Hem yalan söylememek de Evimizin Kurallarında yer alıyor. Kuralları bir daha tekrarlamak gerekirse:

1. Kendi dağınıklığını kendin topla.

2. Her zaman doğruyu söyle.

Jess'in ölümü konusunda ben her ikisini de yaptım.

Bir Amerikalı aniden İngiltere'ye düşse nasıl olurdu bir gözünüzde canlandırsanıza. Ekmek bile alamaz hale düşerdi, çünkü İngilizler bizim *ekmek* dediğimize *bisküvi, bisküvi* dediğimize ise *kurabiye* diyorlar. Yolları da karıştırırdı mutlaka, zira bizde *otoyol* denirken, onlar aynı şey için *paralı yol* tabirini kullanıyorlar.

İngiltere'ye düşen kişi Koreli ya da Portekizli olsa kafasının karışması herkese normal gelebilirdi, zira anadili İngilizce olmayan bir kişiden bahsediyoruz. Fakat Amerikalıysanız, teknik olarak konuştuğunuz dil İngilizcedir. Böylelikle size hiçbir şey ifade

etmeyen bir sohbetin içinde buluverirsiniz kendinizi, bilmediğiniz sözcüklerin sonunda bir anlam ifade edeceğini umarak insanlardan sürekli söylediklerini tekrar etmelerini istersiniz.

Asperger sendromu olan birinin hissettikleri de aynen buna benzer işte. Başkalarına çok doğal gelen şeyleri anlamak için çok uğraşmam gerekir, çünkü ben burada sadece bir turistim.

Dahası elimde yalnızca gidiş bileti var, dönüş yok.

İşte Jess'e dair hatırladığım şeyler:

1. Noel'de bana tıpatıp bir tavuk yumurtasına benzeyen bir bakır taşı vermişti.

2. Ohio'da doğan tanıdığım tek insandı.

3. Saçlarının rengi kapalı ve açık alanlarda farklıydı. Güneş parlarken rengi o kadar da sarı gelmezdi, daha çok alevi andırırdı.

4. Sinema tarihindeki en iyi filmlerden biri olan *The Princess Bride* ile beni tanıştıran da oydu.

5. Vermont Üniversitesi'ndeki posta kutusunun numarası 5995'ti.

6. Kan görünce bayılırdı ama yine de bu dönem fizik dersindeki kanın farklı sıçrama biçimleri üzerine yaptığım sunuma gelmiş ve PowerPoint gösterisine sırtını dönerek beni dinlemişti.

7. Benim konuşmalarımı duymaktan bıktığı anlarda bile asla bana çenemi kapatmamı söylemedi.

Size sevgiyi tam olarak anlamadığını söyleyen ilk insan benimdir. İnsan hem yeni saç kesimini, hem işini, hem de kız arkadaşını aynı anda nasıl sevebilir ki? Bu kelime farklı durumlarda farklı anlamlar içeriyor, işte bu yüzden ben de bunu mantıkla çözemiyorum.

Sevginin fiziksel yanı da, dürüst olmak gerekirse, beni korkutuyor. Cildinize değen her şeye karşı ya da size dokunacak kadar yakın duran insanlara karşı zaten fazlasıyla hassassanız, cinsel ilişkinin özlemle beklediğiniz bir tecrübe olması pek de mümkün olmaz.

Bunları Jess hakkında hatırladığım şeylerin sonuncusunu yalanlamak için söylüyorum:

8. Onu sevebilirdim. Belki de çoktan sevmişimdir.

♠

Eğer televizyon için bir bilim kurgu dizisi çekecek olsam, bu kesinlikle telepati kurma yeteneği olan biri hakkında olurdu; insanların duygularını okuyabilen ve tek bir dokunuşla onların duygularının aynısını hissedebilen biri hakkında. Hareketlerini ve tepkilerini yanlış mı yorumladım acaba diye endişelenmek yerine mutlu birine bakıp ona dokunsam ve o anda tıpkı onun hissettiği gibi neşelensem her şey ne kadar da kolay olurdu.

Film izlerken ağlayan biri, gizliden gizliye telepati kurma yeteneği olan biridir. O perdede yaşananlar bir şekilde izleyiciye ulaşır ve bir duygu meydana getirecek kadar gerçektir. Yoksa neden çekimler dışında birbirlerine katlanamayan iki aktörün perdede şamata yapmasına gülesiniz? Ya da kameralar durduğunda yattığı yerden kalkıp üstünü başını silkeleyen ve akşam yemeğinde hamburger yiyen bir aktörün ölümüne ağlayasınız?

Ben film izlerken durum biraz daha farklı oluyor. Her bir sahne zihnimde olası gerçek hayat senaryoları için bir katalog kartına dönüşüyor. *Eğer kendini bir kadınla kavga ederken bulursan, onu savunmasız bırakmak için öpmeyi dene. Eğer bir savaşın ortasındaysan ve en yakın dostun vurulursa, gerçek bir arkadaş olarak onu kurtarmak için kurşun yağmuru altında geri dönmen gerek.*

Eğer kendimi bu durumlardan birinde buluverirsem, hemen zihnimde kayıtlı duran, filmlerdeki davranışlardan oluşan dosyama bakıp davranışı taklit ediyorum ve bir kez daha her şeyi doğru yaptığımdan emin oluyorum.

Aklıma gelmişken, hiçbir filmde ağlamadım.

♠

Bir keresinde Jess'e köpekler hakkında bildiğim her şeyi anlatmıştım.

1. Yaklaşık 40 milyon yıl önce yaşamış, *miacis* denen, ağaçlarda yaşayan küçük bir memeliden türemişlerdir.

2. İlk kez Yontma Taş Devri'nde yaşayan mağara adamları tarafından evcilleştirilmişlerdir.

3. Hangi tür olursa olsun her köpeğin 321 kemiği ve 42 kalıcı dişi vardır.

4. Dalmaçyalılar doğduklarında bembeyazdır.

5. Yatmadan önce kendi etraflarında dönmelerinin kökeni daha evcilleşmedikleri zamana dayanır, bu hareket sayesinde uzun çimleri düzeltip bir yatak gibi olmasını sağlarlarmış.

6. Yaklaşık olarak bir milyon köpek, sahiplerinin vasiyetindeki baş varis olmuşlardır.

7. Ayaklarının altından terlerler.

8. Bilim adamları köpeklerin çocuklardaki otizmin kokusunu alabildiklerini bulmuşlardır.

"Bunu sen uydurdun," demişti Jess.

"Hayır. Gerçekten."

"Neden senin bir köpeğin yok öyleyse?"

Bu soruya verilecek pek çok cevap var, hangisinden başlayacağımı bilmiyorum gerçekten. Birincisi, günde iki kez dişlerini fırçalamayı hatırlayamayan birinin başka bir canlının sorumluluğunu alamayacağını söyleyen annem. İkincisi, üzerinde tüy olan hemen her şeye alerjisi olan kardeşim. Bir diğeri de dinozor sevdamın ardından gelen köpek düşkünlüğümün adli tıbba olan ilgimden önce gözden düşmüş olması.

Gerçek şu ki muhtemelen hiçbir zaman bir köpek istemeyeceğim. Köpekler okuldaki katlanamadığım çocuklar gibi; etrafta dolanan ve sohbetin sonunda istediği ya da ihtiyacı olan şeyi alamayacağını anlayınca hemen oradan ayrılan çocuklar gibi. Sürü halinde gezerler. Sizi yalarlar ve bunu sizden hoşlandığı için yaptığını düşünürsünüz ama asıl neden parmaklarınızda hâlâ hindili sandviç kokusu olmasıdır.

Diğer taraftan, kedilerde de Asperger sendromu olduğunu düşünüyorum.

Onlar da benim gibi çok zeki.

Ve onlar da bazen benim gibi yalnız kalmaya ihtiyaç duyuyorlar.

Rich

Mark Maguire'ı birkaç dakikalığına kendi vicdanıyla baş başa bırakıp dinlenme odasından bir fincan kahve alıyorum ve telesekreterimi kontrol ediyorum. Üç yeni mesajım var. İlki eski karımdan geliyor, bana yarın Sasha'nın okulundaki müsamereyi hatırlatmak için aramış; işlerin gidişatına bakılırsa kaçıracağım bir başka etkinlik daha. İkincisi, randevumu teyit eden dişçimden geliyor. Üçüncüsü ise Emma Hunt'tan.

Emma'yı arıyorum. "Emma, senin için ne yapabilirim?"

"Televizyonda Jess'i bulduğunuzu gördüm." Sesi boğuk ve ağlamaklı geliyor.

"Evet. Başın sağolsun. Ona yakın olduğunu biliyorum."

Hattın diğer ucundan hıçkırık sesleri geliyor.

"İyi misin?" diye soruyorum, "Birilerini yardımına göndereyim mi?"

"Bir pikeye sarılmıştı," diyen Emma katıla katıla ağlamaya başlıyor.

Bazen, benim mesleğimde, bir dava dosyasını kapatınca hayatlarının geri kalanı boyunca bunun etkilerini yaşayan insanlar olduğunu unutmak kolay olabiliyor. Kurban hakkında ufacık bir ayrıntıyı hatırlarlar: yolun ortasında duran tek bir ayakkabı, İncil'e sıkıca sarılmış bir el ya da bu davada olduğu gibi bir pikenin içine şefkatle sarılmış olmak ve öldürülmek arasındaki ilişki. Ancak şu anda Jess Ogilvy için onu öldüren kişiyi adalete teslim etmekten başka yapacağım başka hiçbir şey yok.

"O pike," diyor Emma, "Benim oğluma ait."

Tam kahveme krema katarken donup kalıyorum. "Jacob'a mı?"

"Bilmiyorum... Bunun ne anlama geldiğini bilmiyorum..."

"Emma, dinle. Hiçbir anlamı da olmayabilir ve bir anlamı olsa bile Jacob'ın mutlaka bir açıklaması vardır."

"Ne yapacağım ben?" diye ağlıyor.

"Hiçbir şey," diyorum, "Bırak *ben* yapayım. Onu buraya getirebilir misin?"

"Şu anda okulda..."

"O zaman okuldan sonra," diyorum, "Ve Emma! Sakin ol. Bu işi çözeceğiz."

Telefonu kapatır kapatmaz, öylesine aklım başımdan gidiyor ki kahve dolu fincanımı alıp lavaboya boşaltıyorum. Jacob Hunt kızın evinde bulunduğunu itiraf etmişti. Jess Ogilvy'nin elbiseleri ile dolu sırt çantası evinden çıkmıştı. Onu canlı olarak gördüğü bilinen son insandı.

Jacob'ın Asperger sendromu olabilir ama bu onun bir katil olmasına engel değil.

Mark Maguire'ın kız arkadaşına zarar verdiğini inkar edişini, hiç yara almamış ellerini ve ağlayışını düşünüyorum. Sonra da zorla girilmiş gibi görünen Jess'in evini toparlayan Jacob Hunt'ı düşünüyorum. Ona zarar verenin *kendisi* olduğu ayrıntısını atlamış olabilir mi acaba?

Bir taraftan da tam bir öküz olan ama şu an üzüntüden ne yapacağını bilemeyen bir erkek arkadaş var elimde. Kesilmiş bir sinekliğin altında onun bot izleri var.

Diğer taraftansa olay yeri analizi ile kafayı bozmuş bir çocuk var. Mark Maguire'ı sevmeyen bir çocuk. Bir cinayet işleyip bunu Mark Maguire işlemiş gibi göstermeyi ve sonra da kendi bıraktığı izleri silmeyi bilebilecek bir çocuk.

Elimde geçmişte çeşitli olay yerlerinde görüldüğü bilinen bir çocuk var.

Elimde bir cinayet ve bu cinayeti Jacob Hunt'la ilişkilendiren bir pike var.

Bir gözlemci ile bir katılımcı arasında çok ince bir çizgi vardır; kendiniz bile fark etmeden bu çizgiyi aşabilirsiniz.

Emma

Okuldan eve gelirken direksiyonu o kadar sıkı tutuyorum ki ellerim titriyor. Dikiz aynasından Jacob'a bakıp duruyorum. Bu sabahki halinden hiç farklı görünmüyor; üzerinde açık yeşil bir tişört var, emniyet kemeri bağlı, siyah saçları gözlerinin önüne düşüyor. Elini kolunu oynatmıyor, içine kapanmamış ya da onu üzen bir şeyler olduğunda yaptığı davranışların hiçbirini sergilemiyor. Bunun anlamı onun Jess'in ölümü ile bir ilgisi olmaması mı? Veya var da, bu olay onu başka birini etkileyeceği şekilde etkilemiyor mu?

Theo matematik dersinde sınıfta ondan başka kimsenin anlamadığı ve sadece kendisinin çözebildiği bir problemi anlatıyor. Tek bir kelimesini dahi anlamıyorum. "Jacob ve ben polis merkezine gitmeliyiz," diyorum sesimin mümkün olduğunca doğal çıkmasına gayret ederek, "Bu durumda Theo, önce seni eve bırakacağım."

"Neden?" diye soruyor Jacob, "Sırt çantasıyla ilgili testlerin sonuçları mı gelmiş?"

"Dedektif bir açıklama yapmadı."

Theo bana bakıyor. "Anne? Yolunda gitmeyen bir şeyler mi var?"

Bir an için gülesim geliyor: Hiçbir şekilde beni okuyamayan bir oğlum ve her hareketimi anlamlandıran başka bir oğlum daha var. Cevap vermiyorum, bunun yerine posta kutumuzun önünde duruyorum. "Theo, inip postayı al ve eve gir. Olabildiğince çabuk döneceğim." Yolun ortasında onu bırakıyorum ve Jacob'la birlikte yola çıkıyorum.

Ancak polis merkezine gitmek yerine, bir alışveriş merkezinin otoparkında duruyorum. "Bir şeyler mi yiyeceğiz?" diye soruyor Jacob, "Çok açım ben."

"Belki sonra." Sürücü koltuğundan kalkıp yanına arka koltuğa oturuyorum. "Sana söylemem gereken bir şey var. Çok kötü bir haber."

"Büyükbabamın öldüğü günkü gibi mi?"

"Evet, ona çok benziyor. Biliyorsun Jess bir süredir yok ve sen de pazar günleri onunla dersini yapamıyorsun? Polis onu bulmuş. Ölmüş." Konuşurken dikkatle onu izliyorum, gözünü kırpmasını ya da elini hafifçe kıpırdatmasını ipucu olarak algılamaya hazırım. Fakat Jacob tamamen hareketsiz, sadece önündeki koltuğa bakıyor.

"Tamam," diyor bir zaman sonra.

"Sormak istediğin bir şey var mı?"

Jacob başını öne doğru sallıyor. "Artık bir şeyler yiyebilir miyiz?"

Oğluma bakıyorum ve bir canavar görüyorum. Bu onun gerçek yüzü mü, yoksa Asperger'den müteşekkil bir maske mi bilemiyorum.

İşin doğrusu, bunun bir önemi var mı ondan da emin değilim.

♠

Jacob'la birlikte polis merkezine vardığımızda sinirlerim bir kemanın yayları gibi gerilmiş halde. Öz oğlumu Dedektif Matson'a kendi ellerimle getirdiğim için kendimi bir hain gibi hissediyorum ama başka bir seçeneğim var mı sanki? Bir kız ölmüş gitmiş. Jacob'ın bu işte bir parmağı olduğunu saklarsam, bu sırla yaşayamam.

Ben daha kendisini sormadan dedektif girişe geliyor. "Jacob," diyerek ona selam veriyor. Sonra bana dönüyor, "Emma. Onu getirdiğin için teşekkürler."

Söyleyecek sözüm yok. Bunun yerine bakışlarımı çeviriyorum.

Tıpkı Jacob gibi.

Dedektif omzuma elini koyuyor. "Bunun kolay olmadığını biliyorum... ama sen doğru olanı yaptın."

"O zaman neden öyle hissetmiyorum?" diye mırıldanıyorum.

"Güven bana," diyor Matson ve bunu istediğim için, birilerinin bir anlığına da olsa ben nefes almaya çabalarken direksiyona geçmesine ihtiyacım olduğu için, başımı öne doğru sallıyorum.

Jacob'a dönüyor. "Annenden seni buraya getirmesini rica etmemin nedeni," diyor, "Seninle konuşmak istemem. Bazı vakalarda yardımına ihtiyacım olabilir."

Ağzım açık kalıyor. Bu düpedüz yalan.

Beklenileceği gibi Jacob gururla şişiniyor. "Buna zaman ayırabilirim sanırım."

"Bu harika," diye cevap veriyor Matson, "Çünkü fena çuvalladık. Bizi zorlayan bazı eski vakalarımız var ve birkaç tane de yeni. Senin hipodermiden ölen adamla ilgili vardığın sonuçları görünce, adli kriminoloji konusunda inanılmaz derecede bilgili olduğunu anladım."

"Yenilikleri takip etmeye çalışıyorum," diyor Jacob, "Üç dergiye aboneyim."

"Öyle mi? Etkileyici." Matson polis merkezinin labirent gibi koridorlarına açılan kapıyı açıyor. "Neden daha rahat konuşacağımız bir yere gitmiyoruz?"

Jess'in ölümü konusunda ifade vermesi için Jacob'ı tuzağa düşürerek onun adli bilimlere olan ilgisini kullanması, bir uyuşturucu bağımlısına eroin dolu bir şırınga uzatmasından farksız. Bel altından vurduğu için Matson'a kızıyorum; tıpkı benim gibi onun da öncelikleri olduğunu fark etmemiş olduğum için kendime de kızıyorum.

Kan beynime sıçramış bir halde peşlerinden kapıya doğru giderken dedektif tarafından durduruluyorum. "İşin aslı Emma," diyor, "Senin burada beklemen gerekiyor."

"Onunla birlikte gitmeliyim. Ona ne sorduğunuzu anlamayacaktır."

"Yasal olarak o bir yetişkin." Matson gülümsüyor ama gözleri gülmüyor.

"Tamam anne," diye araya giriyor Jacob, sesinde kendisine verilen önemin farkında olan bir şahsın tınısı hissediliyor, "Her şey yolunda."

Dedektif bana bakıyor. "Sen onun yasal vasisi misin?"

"Ben onun *annesiyim.*"

"Bu aynı şey değil," diyor Matson, "Üzgünüm."

Ne için? Merak ediyorum. Jacob'ı onunla aynı tarafta olduğuna inandırdığın için mi? Yoksa bana da aynısını yaptığın için mi?

"O zaman buradan gidiyoruz," diye ısrar ediyorum.

Matson başını öne doğru sallıyor. "Jacob, bu senin kararın. Benimle birlikte kalmak mı istiyorsun, yoksa annenle birlikte eve gitmek mi?"

"*Şaka* mı yapıyorsun," diyor Jacob, "Yüzde yüz seninle kalmak istiyorum."

Daha kapılar arkalarından kapanmadan, fırlayıp otoparka doğru koşmaya başlıyorum.

Rich

Aşkta, savaşta ve sorgulamada her şey mubahtır. Bununla kast ettiğim, eğer bir şüpheliyi yıllar önce ölen büyükannesinin yeniden dünyaya gelen ruhu olduğuna ve kurtuluş için tek yolun bana her şeyi itiraf etmesi olduğuna inandırabilirsem, problem yok demektir. Ancak bunlardan hiçbiri Emma Hunt'ın benim ona ihanet ettiğimi ve oğluyla sohbetimiz sırasında onun da yanımızda oturmasına izin vermeyeceğimi anladığı andaki yüz ifadesini aklımdan çıkartamadığım gerçeğini değiştiremiyor.

Jacob'ı sorgulama odasına götüremiyorum, çünkü Mark Maguire hâlâ orada bekliyor. Dedektiflik sınavına girmeyi isteyip istemediğine karar vermek için benim yanımda altı ay boyunca staj yapacak bir çavuşu onun yanında bırakmıştım. Asıl şüpheliyi yakaladığımdan emin olana kadar Mark'ı serbest bırakamam.

Bu yüzden Jacob'ı sorgu odası yerine büroma götürüyorum. Odam pek büyük değil ama içeride her yere saçılmış dosyalar bulunan kutular ve başımın arkasındaki panoya raptiyelenmiş birkaç olay yeri fotoğrafı var; bunların hepsi Jacob'ın adrenalininin yükselmesine neden oluyor. Odadaki diğer tek boş sandalyeyi işaret ederek, "Kola filan içer misin?" diye soruyorum.

"Susamadım," diyor Jacob, "Ama yiyecek bir şeyler varsa iyi olur."

Acil durum şekerleri bulmak için masamın çekmecelerini araştırıyorum. Bu meslekte öğrendiğim bir şey varsa, o da her şey kötüye giderken bir paket şeker yemenin olaylara farklı bir bakış açısıyla bakmanıza yardımı olduğudur. Ona geçen Cadılar Bayramı'ndan kalma şekerlerden uzatıyorum, o ise kaşlarını çatıyor.

"Bunlar glütensiz değil," diyor.

"Bu kötü bir şey mi?"

"*Skittles* var mı?"

Oturmuş hangi şekeri yiyeceği üzerine tartıştığımıza inanamıyorum ama kaseyi karıştırıp bir paket *Skittles* buluyorum.

"Harika!" diyor Jacob. Köşesini yırtıp kenarını ağzına dayıyor.

Sandalyemde arkaya yaslanıyorum. "Bunu kaydetmemin bir sakıncası var mı? Böylece daha sonra gerektiğinde kullanırım."

"Elbette. Eğer bir yardımı dokunacaksa."

"Dokunacak," diyorum ve kayıt cihazının düğmesine basıyorum, "Adamın hipotermiden öldüğünü nasıl anladın bakalım?"

"Çok kolay. Kolunda hiç savunma izi yoktu; kan vardı ama açık bir travma yoktu... ve elbette iç çamaşırları ile kalmış olması da olayı ortaya çıkaran en önemli şeydi."

"Adli tabibin karşısında beni tam bir dâhi gibi gösterdin," diyorum.

"Şimdiye kadar duyduğun en tuhaf olay nedir?"

Bir an için düşünüyorum. "Genç bir adam intihar etmek amacıyla bir binanın en üst katından atlıyor, fakat yere çakılarak değil, aşağı düşerken önünden geçtiği pencerelerin birinden dışarı fırlayan bir kurşunla vurularak ölüyor."

Jacob sırıtıyor. "Bu bir şehir efsanesi. Amerikan Adli Bilimler Akademisi'nin eski başkanlarından birinin 1996'da *Washington Post*'ta yayınlanan, adli tıp analizinin yasal sorunları hakkındaki konuşmasında çürütüldü. Ama yine de iyi bir hikayedir."

"Peki ya senin bildiğin en tuhaf olay?"

"Teksas Gözyuvarı Katili. Charles Albright adında bir adam. Aslında fen öğretmeniymiş ama fahişeleri öldürüp gözyuvarlarını cerrahi bir müdahaleyle çıkararak hatıra niyetine saklıyormuş." Yüzünü ekşitiyor. "Belki de bu yüzden biyoloji öğretmenimi asla sevemedim."

"Bu dünyada katil olacağından asla şüphelenmeyeceğin bir sürü insan var," diyorum bir yandan Jacob'ı dikkatle izleyerek, "Sen de öyle düşünmüyor musun?"

Sadece bir anlığına yüzü bulutlanıyor. "Sen benden daha iyi bilirsin," diyor.

"Jacob, şu anda bir açmazdayım. Güncel bir vaka ile ilgili fikirlerine ihtiyacım var."

"Jess," diyor.

"Evet. Ama bu biraz karışık bir durum, çünkü onu tanıyorsun. Açık konuşacak olursak, bu konuda susma hakkını kullanabilirsin. Neden bahsettiğimi anlıyor musun?"

Başıyla onaylıyor ve haklarını ezberden okumaya başlıyor. "Sessiz kalma hakkına sahibim. Söyleyeceğim her şey mahkemede aleyhime delil olarak kullanılabilir. Sorgulama sırasında avukat tutma hakkına sahibim. Eğer tutamıyorsam..."

"Aynen," diye mırıldanıyorum, "Şurada bir kopyası var. Şuraya bir paraf atsan ve altını da imzalasan, şefimi senin bunu sadece ezberlemediğine, ne anlama geldiğini anladığına da inandırabilirim."

Jacob benden bir kalem alıyor ve hazırladığım belgenin üzerine hızla adını karalayıveriyor. "Artık bunun hakkında konuşabilir miyiz?" diye soruyor, "Elinizde neler var?"

"Sırt çantası tam bir hayal kırıklığıydı."

"Hiç iz yok mu?"

"Sadece Jess'inkilerle eşleştirebildiklerimiz var," diyorum, "Bu arada evde ilginç bir şey bulundu. Pencerenin sineklği kesilmiş ve zorlanarak açılmış."

"Failin içeriye böyle mi girdiğini düşünüyorsunuz?"

"Hayır, çünkü kapı kilitli değildi. Ancak pencerenin altında Jess'in erkek arkadaşına ait botlarla eşleşen ayak izleri bulduk."

"*CrimeBusters*'da kar yağana kadar ayak izlerinin ortaya çıkmadığı süper bir bölüm vardı..." Jacob duraksayıp hikayeyi kendi kendine yazıyor. "Yani Mark Jess'i öldürmüş ve sonra da sineklikte bir kesik açmış, sandalyeleri devirip, mektupları ve CD'leri de dağıtarak olaya bir haneye tecavüz süsü vermiş."

"Bunun gibi bir şey." Ellerine bakıyorum, onunkiler de Maguire'ın gibi yara almamış. "Tahminin nedir? Olay yeri inceleme ekiplerini yanıltmak amacıyla bir olay mahalli yaratmak ne kadar zor olabilir?"

O daha cevap veremeden cep telefonum çalıyor. Numarayı tanıyorum, arayan adli tabiple birlikte hastaneye giden Basil. "Bana bir dakika izin verebilir misin?" diyorum Jacob'a ve koridora çıkıp telefona cevap vermeden önce arkamdan kapıyı kapatıyorum. "Ne buldun?"

"Sırtındaki berelere ve boğazındaki ve kollarındaki çürüklere ek olarak periorbital bölgede daha çok..."

"Anlayacağım dilde Basil."

"Göz altlarında siyahlaşma var," diyor, "Burnu kırılmış ve kafatasında da çatlak var. Ölüm nedeni ise beyin zarında kanama."

Jacob Hunt'ın Jess Ogilvy'nin yüzüne kafatasını çatlatacak kadar sert bir sağ kroşe indirdiğini gözümde canlandırmaya çalışıyorum. "Harika. Teşekkürler."

"Hepsi bu değil," diyor Basil, "İç çamaşırı ters giydirilmiş, ancak cinsel saldırıya dair bir kanıt yok. Yüzü yıkanmış, fakat saçında kan kalıntıları var. Ayrıca kırılan dişi de bulduk."

"Nerede?"

"Bir tuvalet kağıdına sarılmış halde eşofmanının ön cebine konmuş," diyor. Bunu her kim yaptıysa Jess Ogilvy öldükten sonra onu öylece kaldırıp atmamış. Onu önemsiyor."

Telefonu kapatıyorum ve o an aklıma bir ay önce bende kaldığı bir gece dişi düşen Sasha geliyor. Dişini bir peçeteye sarıp, üzerine Diş Perisi yazdığımız bir zarfa koymuştuk. Doğal olarak eski karımı arayıp bu sıralarda bir dişin kaça gittiğini sormuştum, 5 dolarmış. Yani benim tüm ağzım 160 dolar ediyor. Sasha uykuya dalınca zarfı alıp yerine parayı bırakmıştım, bir yandan da bir çocuk dişi ile ne yapacağımı düşünüyordum. Diş Perisi'nin evinde içinde deniz kabukları olan kavanozlardan yapılma abajurlardan olduğunu ama onunkilerin içinde binlerce minik diş olduğunu hayal

etmiştim. Ancak ben böylesi bir dekorun çok da tarzım olmadığını düşünerek dişi atayım gitsin dedim. Fakat son anda bunu yapamadım. Bu zarfın içinde duran benim kızımın çocukluğuydu. Onun hayatını ellerimin arasında tutmak için kaç fırsat bulabilecektim?

Jacob Hunt da Jess'in dişini elinde tutarken aynı şeyi mi hissetmişti?

Derin bir nefes alıp, büroma geri dönüyorum. Artık kılıçlar çekildi. "Daha önce hiç otopsiye girdin mi Jacob?"

"Hayır."

Masamın arkasına geçiyorum. "Adli tabibin ilk yaptığı şey, kocaman bir iğne alıp bunu göze batırmaktır, böylece gözdeki saydam sıvıyı dışarı akıtabilir. Eğer buna toksin testi yapılacak olursa kurbanın vücudunda ölüm anında ne varmış anlayabilirsin."

"Ne tür bir toksin testi?" diye soruyor Jacob. Az önce anlattığım tiksindirici sahneden bir nebze olsun etkilenmişe benzemiyor. "Alkol? Reçeteli ilaçlar? Ya da yasadışı uyuşturucular?"

"Daha sonra adli tabip göğüs kafesini Y şeklinde keserek açar ve deriyi yüzer. Kaburgaların ortasından testere ile minik bir kesik açar, sonra da bunu bir kavanozun kapağını açar gibi genişletip iç organları tek tek çıkartmaya başlar... bunları tartar... mikroskop altında bakmak üzere ufak numuneler alır."

"Bir keresinde bir nüfus sayım memuru bana sorular sormak istemişti. Onun ciğerini bakla ve nefis bir şişe Chianti ile yedim."

"Sonra doktor testeresini çıkartır ve kafatasının tepesini keser ve bunu bir keski yardımı ile açar. İçine elini sokup beyni dışarı çıkartır. Beyin kafatasından çıkarılırken nasıl bir ses duyulur biliyor musun Jacob?" Bunun taklidini yapıyorum, sanki bir mühür kırılıyormuş gibi.

"Sonra da tartılır, değil mi?" diye soruyor Jacob, "Ortalama bir insan beyni bir kilo üç yüz gram civarındadır, ancak kayıtlara geçen en büyük insan beyni iki kilo iki yüz elli gramdır."

"Az önce anlattığım her şey," diyorum ona doğru yaklaşarak, "Bunların tümü arkadaşın Jess'in başına da geldi. Bu konu hakkında ne düşünüyorsun?"

Jacob sandalyesine iyice gömülüyor. "Bunu düşünmek *istemiyorum.*"

"Jess'in otopsisi sırasında bulunan şeylerden bazılarını sana anlatmak istiyorum. Belki bana bunların sebeplerini söylersin."

Anında yüzü aydınlanıyor, oyunu oynamaya hazır.

"Birinin onu kollarından sıkıca yakalamış ve boğazını sıkmış olduğunu gösteren çürükler var."

"Şimdi," diye ciddi ciddi düşünüyor, "Bunlar parmak ucuyla yapılmış çürükler mi, yoksa elin bütünüyle mi?"

"Sen söylesene Jacob. Jess'i kollarından yakalayan sendin ne de olsa, öyle değil mi?"

Tuzağa düştüğünü fark ettiğinde yüzünün aldığı şekil fazlasıyla annesininkine benziyor. Elleriyle sandalyesinin kolçaklarını kavrıyor ve başını iki yana sallıyor. "Hayır."

"Peki onun boğazını sıkan da sen değil misin? Bu konuda bana yalan söylemeyeceksin, değil mi?"

Gözlerini kapatıyor ve sanki canı acıyormuş gibi yüzünü buruşturuyor. "Hayır..."

"Onun boğazını sıkmanın sebebi neydi?"

"Hiçbir şey!"

"Kavga mı ediyordunuz? Hoşuna gitmeyen bir şey mi söyledi?" diye bastırıyorum.

Jacob sandalyesinin ucuna doğru gelip ileri geri sallanmaya başlıyor. Sesim ne kadar yükselirse yükselsin gözümün içine bakmıyor. Keşke basiretli davranıp bu konuşmayı teybe kaydetmek yerine videoya kaydetseydim. Eğer bu çocuğun sergilediği davranış suçlu olduğunun bir göstergesi değilse, açıkçası başka ne olur bilemiyorum. "Hiçbir sebeple Jess'in boğazını sıkmadım," diyor.

Bunu tamamen duymazdan geliyorum. "Nefesi kesilene kadar sıktın mı boğazını?"

"Hayır..."

"Yüzüne vurdun mu?"

"Ne? Hayır!"

"Peki o zaman dişi nasıl kırıldı?"

Bana bakıyor ve beni şaşırtıyor. Doğrudan gözlerimin içine bakıyor, apaçık, öylesine saf bir duygu ile yüklü ki genelde onun yaptığı gibi ben başımı çevirmek zorunda kalıyorum. Yumuşak bir ses tonuyla, "Bu bir kazaydı," diye itiraf ediyor ve işte o zaman nefesimi tutmakta olduğumu fark ediyorum.

Oliver

Bu sabah, Thor'a burnunun üzerinde bir atacı nasıl dengede tutacağını öğretmeyi başardım. "Tamam," diyorum, "Hadi bir kez daha deneyelim." Eğer onu dengede tutmasını ve başka bir şeyler daha yapmasını sağlarsam - mesela yuvarlanmak ya da Dixie'nin melodisine havlayarak eşlik etmek gibi - birlikte televizyonda David Letterman'ın programına bile katılabiliriz diye düşünüyorum.

Tam atacı yeniden Thor'un burnunun üzerine koyduğum an çılgına dönmüş bir kadın içeriye dalıyor. "Bir avukata ihtiyacım var," diyor nefes nefese.

Muhtemelen otuzlarının sonunda ya da kırklarının başında. Dudaklarının kenarlarında hafif çizgiler oluşmuş ve siyah saçlarında da yer yer beyazlar göze çarpıyor ama gözleri onu olduğundan daha genç gösteriyor. Karamel rengi ya da kehribar; iyi hoş da karşımda potansiyel bir müşteri varken ben hangi akla hizmet kadının göz rengine bu kadar kafayı takıyorum? "Buyurun!" Ayağa kalkıp ona oturacak yer gösteriyorum. "Oturun ve derdiniz nedir anlatın."

"Bunun için zamanımız yok. Hemen şu anda benimle gelmeniz gerek."

"Ama ben..."

"Oğlum şu an polis sorgusunda ve sizin bunu durdurmanız lazım. Sizi onun adına ben tutuyorum."

"Harika," diyorum ve o sırada Thor atacı düşürüyor. Ben yokken yutmasın diye atacı yerden alıyor ve paltomu giyiyorum.

Tamamen çıkarcı olduğumun farkındayım ama beni pizzacının önüne park etmiş BMW'ye götürmesini umuyorum. Fakat bunun yerine sağa dönüp, muhtemelen 500.000 kilometreyi devirmiş, külüstür bir Volvo'ya götürüyor. Ücretimi nakit olarak istesem çok

mu kabalık etmiş olurum? Yolcu koltuğuna geçip elimi uzatıyorum. "Ben Oliver Bond."

Elimi sıkmıyor. Bunun yerine anahtarı çıkartıp marşa basıyor ve öyle bir hızla kalkıyor ki ağzım açık kalıyor. "Emma Hunt," diyor.

Köşeyi dönerken otomobilin arkası kayıyor. "Şey... bana biraz bilgi verseniz diyorum..." Kırmızı ışıkta geçince soluğum kesiliyor.

"Haberleri izler misiniz Bay Bond?"

"Bana Oliver de lütfen." Emniyet kemerimi sıkılaştırıyorum. Polis merkezi en fazla iki üç kilometre ötede, fakat oraya ulaştığımızda hâlâ hayatta olmak istiyorum.

"Kaybolan üniversite öğrencisini duydunuz mu?"

"Cesedi yeni bulunan kızı mı diyorsunuz?"

Lastiklerden yükselen canhıraş bir fren sesiyle polis merkezinin önünde duruyoruz. "Oğlum bu işin sorumlusu olabilir," diyor.

♠

Ünlü Yahudi avukat Alan Dershowitz'e bir keresinde Adolf Hitler'i savunur muydun diye sormuşlar. "Evet," demiş, "Ve de kazanırdım."

Son derece monoton bir şekilde anlattığı borçlar hukuku dersini badananın kurumasını izlemekten bile sıkıcı hale sokan profesörün karşısında uyuyakalınca, adam kafamdan aşağıya bir bardak su dökmüştü. "Bay Bond, korkarım sizi bu okula kabul etmek ciddi bir hata olmuş," demişti.

Üstümden sular damlayarak ayağa kalkıp, "Saygısızlık olarak görmeyin ama daha çok korksanız yeridir," demiştim ve sınıftan bir alkış kopmuştu.

Bu anekdotları hayatımda asla zorlu bir görevden kaytarmadığımı ve şimdi de kaytarmayacağımı göstermek için jüriye anlatırım.

♠

"Haydi." Emma Hunt kontağı kapatıyor.

Elimi onun koluna koyuyorum. "Belki işe bana oğlunuzun adını söylemekle başlayabilirsiniz."

"Jacob."

"Kaç yaşında?"

"On sekiz," diyor, "Asperger sendromu var."

Bu terimi duymuştum ama bu konuda uzmanmışım gibi davranmayacağım. "Otistik mi yani?"

"Teknik olarak evet ama *Yağmur Adam* filmindeki gibi değil. Çok daha uyumludur." Özlemle polis merkezine bakıyor. "Bunu daha sonra tartışamaz mıyız?"

"Eğer benim Jacob'ı temsil etmemi istiyorsanız, hayır. Buraya nasıl geldi?"

"Onu ben getirdim." Uzun uzun iç çekiyor. "Bugün haberleri izliyordum ve olay mahallini gösteriyorlardı, oğlum Jacob'a ait olan bir pike gördüm."

"Başkalarında da aynı pikeden olamaz mı? Aynı mağazadan alışveriş yapmış herhangi bir kimsede?"

"Hayır. Bu pike el örgüsü. Oğlumun gardırobunda duruyordu ya da ben öyle zannediyordum. Sonra muhabir Jess'in erkek arkadaşının cinayet zanlısı olarak tutuklandığını söyledi."

"Jacob onun erkek arkadaşı mıydı?"

"Hayır. Erkek arkadaşı Mark adında biri. Onu tanımıyorum ama yapmadığı bir şey yüzünden onun hapse girmesine dayanamam. Bu davadan sorumlu olan dedektifi aradım ve o da Jacob'ı buraya getirirsem onunla konuşup her şeyi kontrol altına alacağını söyledi." Yüzünü elleri arasına gömüyor. "Bundan kastının Jacob'a tuzak kurmak olabileceğini fark etmedim. Ya da görüşme sırasında oğlumun yanında oturamayacağım anlamına geldiğini."

"Eğer oğlunuz on sekiz yaşındaysa, bu yaptığı yanlış sayılmaz," diye belirtiyorum, "Jacob onunla konuşmayı kendi rızasıyla mı kabul etti?"

"Polis merkezine koşa koşa geldi desek yeridir, çünkü bir olay mahalli analizinde onun da yardım edebileceği söylenmişti."

"Neden?"

"Bu onun için yıllarca hukuk okuduktan sonra birinin size prestijli bir cinayet davası almanızı önermesi gibi bir şey."

İşte şimdi anlayacağım dilden konuşmuştu. "Polis size Jacob'ın gözaltında olduğunu mu söyledi?"

"Hayır."

"Yani onu buraya kendi rızanızla getirdiniz."

Önümde adeta çöküyor. "Onunla sadece konuşacaklarını zannettim. Hemen bir şüpheli gibi davranılacağını bilmiyordum." Emma Hunt şimdi ağlamaya başlamıştı ve şu hayatta en az bilgi sahibi olduğum konu, ağlayan bir kadının karşısında ne yapılması gerektiğidir. "Yalnızca doğru olan şeyi yapmaya çalışıyordum," diye hıçkırıyor.

Nalbantlık yaptığım zaman pedal kemik kırığı olan bir kısrakla ilgilenmiştim. Haftalarca dinlenmesi işe yaramamıştı, sahipleri onu uyutmaktan bahsediyorlardı. Onları atın toynağına farklı bir nal takmama izin vermeleri konusunda ikna ettim ve bunu mıhlamak yerine sardım. İlk başta kısrak yürümek istemedi, onu bu yüzden kim suçlayabilirdi ki? Ahırdan dışarıya tek bir adım atmasını sağlamak için ikna etmek bir hafta sürdü, bunun ardından onunla her gün otuz dakika çalıştım. Bir yıl sonra onu açık bir araziye götürüp şimşek gibi koşmasını izledim.

Bazen ilk adımı atmak için birinin yardımına ihtiyaç duyarsınız.

Elimi omzuna koyuyorum, bu temas karşısında irkilip o deli deli bakan gözlerini bana dikiyor. "Ne yapabileceğimize bir bakalım," diyorum ve umarım dizlerimin titrediğinin farkında değildir diye dua ediyorum.

İçeri girince boğazımı temizliyorum. "Bir polis memurunu arıyorum..."

"Hangisi?" diye soruyor çavuş.

Yüzümden ter boşanıyor. "Jacob Hunt'ı sorgulayan," diyorum. Herifin adını sormak neden aklıma gelmedi ki?

"Dedektif Matson'ı mı kastediyorsunuz?"

"Evet. Şu an sürdürmekte olduğu sorgulamayı kesmenizi rica ediyorum."

Çavuş omuz silkiyor. "Hiçbir şeyi kesecek değilim. Bekleyin. İşi bitince kendisine sizin burada olduğunuzu bildiririm."

Emma hiç kulak asmıyor. Benden uzaklaşıp polis merkezinin iç kısımlarına geçişi sağlayan kapıya doğru gidiyor. İçeriden kontrol edilen kilitli bir kapı bu. "O burada," diye mırıldanıyor.

"Şu anda her şeyi kurallarına göre oynamak en iyisi..."

O esnada kapı aniden açılıyor. Bir sekreter elinde bir kargo paketiyle bulunduğumuz kısma geçiyor.

"Şimdi," diyor Emma. Bileğimden yakalayıp beni hızla açılan kapıdan geçiriyor ve birlikte koşmaya başlıyoruz.

Jacob

Hayallerin gerçek olabileceğinin canlı kanıtı olarak buradayım.

1. Dedektif Matson ile oturmuş geyik yapıyoruz.

2. Halen devam eden bir soruşturmanın ayrıntılarını benimle paylaşıyor.

3. Olay yeri inceleme hakkında benimle uzun uzadıya konuşurken bundan hoşlanmadığını ifade edecek hiçbir harekette bulunmuyor, ne esniyor ne de saatine bakıyor.

4. Benimle Jess'in ortadan kaybolduğu olay yeri, yani benim hazırladığım bir olay yeri hakkında konuşmak istiyor.

Bundan daha iyisi olamaz.

Bana ardı ardına yağmur gibi sorular yağdırmaya başlayana dek böyle düşünüyordum. Sonra yarım ağız gülüyor ve ben de bunun ne ifade ettiğini anlayamıyorum, mutlu mu değil mi? Aniden sohbetimiz somut olaylardan - insan beyninin ağırlığı, ölüm sonrası yapılan toksikoloji testinden - çıkıp kişisel olmaya başlıyor.

Mikroskop altında incelemek için bir karaciğerden numune almanın çekiciliği, Dedektif Matson'ın bu karaciğerin gerçekten tanıdığım, birlikte güldüğüm ve diğer sosyal olaylardan farklı olarak görmek için gün saydığım birine ait olduğunu hatırlamam için yaptığı baskıyla kayboluyor. Her ne kadar ölümün mümkün olduğunca teoride kalmasını istesem de, kurgusal bir ölüm olayıyla gerçeği arasında büyük fark olduğu anlaşılıyor. Mantıken Jess'in artık aramızda olmadığını anlayabiliyorum ve keşke gitmeseydi demek bana çok saçma geliyor, çünkü bu süreci tersine çevirmek kimsenin elinden gelmez. Yine de içimde gitgide şişen bir balon varmış ve az sonra patlayıp beni paramparça edecekmiş gibi hissetmeden duramıyorum.

Tam ben işler daha da kötüye gidemez derken Dedektif Matson beni Jess'e zarar veren kişi olmakla suçluyor.

"Jess'i kollarından yakalayan sendin ne de olsa, öyle değil mi?"

Ben değildim. Ona da öyle söylüyorum.

"Peki ya onun boğazını sıkan da sen değil misin? Bu konuda bana yalan söylemeyeceksin, değil mi?"

Bunun cevabını biliyorum ama cevabım onun kullandığı cümle yapısı karşısında takılıp kalıyor. Hani biri size akşam yemeğinde, "Son bifteği istemezsin, değil mi?" diye sorar ve siz aslında gerçekten istiyorsunuzdur. Ama *evet* dediğinizde bu, bifteği istediğiniz anlamına mı gelir yoksa istemediğiniz anlamına mı?

"Onun boğazını sıkmanın sebebi neydi?"

"Kavga mı ediyordunuz? Hoşuna gitmeyen bir şey mi söyledi?"

Eğer Jess burada olsaydı bana derin bir nefes almamı söylerdi. *"Karşındaki insandan biraz daha yavaş konuşmasını rica et,"* derdi, *"Ona onu anlayamadığını söyle."*

Ama Jess burada değil.

"Hiçbir sebeple Jess'in boğazını sıkmadım!" diyebiliyorum nihayet ki bu tamamen doğru. Ama yüzüm kıpkırmızı ve her nefesimde sanki içim boşalıyormuş gibi geliyor.

Bir keresinde küçükken Theo bana akıl fukarası demişti ve ben de ona kanepenin yastığını fırlatmıştım, fakat yastık anneannemden kalan abajura çarpıp onu kırmıştı. Annem yeniden konuşacak gücü kendinde bulunca, *"Bu nasıl oldu?"* diye sormuştu.

"Bir yastık düşüp kırılmasına neden oldu."

Bu tartışmasız doğruydu, fakat annemin eli gelip bana bir tokat indirdi. Acıdı mı hatırlamıyorum. Ne var ki utancımdan yerin dibine geçmiştim. Daha sonra benden özür dilemesine rağmen bende bağlantı koptu: Gerçeği söylemek sizi özgürleştirirdi hani? O zaman neden yeni bebeği olmuş bir anneye bebeğinin maymuna benzediğini söylediğimde başım derde giriyor? Veya sınıftaki çocuklardan biri kompozisyonunu okuduğunda ve bizden onu değerlendirmemiz

istendiğinde, kompozisyonun çok kötü olduğunu söylemek neden bu kadar sorun oluyor? Veya anneme ailemizin bir parçası gibi hissetmediğimi aksine kendimi dünyadaki aileleri incelemek üzere gönderilmiş bir uzaylı gibi hissettiğimi söylediğimde?

Veya şimdi?

"Nefesi kesilene kadar sıktın mı boğazını? Yüzüne vurdun mu?"

Yine şeker fabrikasındaki Lucy ve Ethel geliyor aklıma. Okyanusa girdiğimde ben daha beni dizlerimin üstüne düşüren dalgadan kurtulamadan ardı ardına çarpan diğer dalgaları hatırlıyorum. *CrimeBusters*'da bölüm sonlarında dedektiflerin şüphelileri sorgulaması ve şüphelilerin de yüzlerine bir tokat gibi inen somut deliller karşısında çözülüvermelerini hatırlıyorum.

Hiçbir şey aslında planladığım gibi ilerlemiyor.

Veya belki de planım tahminimden biraz fazla iyi işliyor.

Ben Jess'e zarar vermek istemedim ve bu yüzden de son soru kalbime bir mızrak gibi saplanıyor.

Dedektif Matson, "Peki o zaman dişi nasıl kırıldı?" diye soruyor.

O an yeniden gözümün önünde belirliveriyor. Jess'i merdivenlerden aşağıya indirirken son basamakta onu düşürüyorum. *"Özür dilerim!"* diye bağırmıştım ama aslında bu gereksiz bir tepkiydi, çünkü artık beni duyamazdı.

Kullandığım sözcükler yetmiyor, çünkü Dedektif Matson beni anlamıyor. Bu yüzden ona tam burada, şu anda aklımdan geçenleri anlatabilmek için cesur bir adım atıyorum. Derin bir nefes alıyorum ve sonra doğrudan gözlerinin içine bakıyorum.

Sanki birisi derimi yüzüyor. Her bir sinir ucuma iğneler batıyor.

Tanrım, bu canımı yakıyor.

"Bu bir kazaydı," diye fısıldıyorum, "Ama dişini sakladım. Cebine koydum."

Bir diğer gerçek daha, ancak bu onun oturduğu yerden fırlamasına nende oluyor. Kalp atışlarımı benim kadar net duyabildiğinden

eminim. Bu aritmi göstergesidir. Umarım burada Dedektif Matson'ın bürosunda ölüp kalmam.

Gözlerimi önce sola, sonra sağa, sonra da yukarıya çeviriyorum; onu doğrudan görmeyeceğim herhangi bir yere. İşte o sırada saati fark ediyorum: 16:17.

Trafik olmasa bile polis merkezinden bizim eve gitmek on altı dakika alır. Yani saat 16:33'e kadar eve varamayacağız ve *CrimeBusters* saat 16:30'da başlıyor. İki elim göğsümün önünde sinekkuşu gibi çırpınırken ayağa kalkıyorum ama artık onlara hakim olmak umurumda değil. Televizyonda suçlunun en sonunda pes edip metal masaya yığılarak hıçkırıklara boğulduğu ana benziyor bu. Bense bunu kendim yaşamak yerine o diziyi izlemek istiyorum. "Artık bitti mi?" diye soruyorum, "Çünkü gerçekten artık gitmem gerekiyor."

Dedektif Matson ayağa kalkıyor ve ben de onun bana kapıyı açacağını düşünüyorum ama bunun yerine karşıma dikilip bana iyice sokuluyor. O kadar yakınlaşıyor ki nefes alamıyorum, ya onun dışarıya soluduğu havayı ben içime çekersem? "Onun kafatasının çatlamasına neden olduğunu biliyor muydun?" diyor, "Bu da onun dişini kırdığın sırada mı oldu?"

Gözlerimi kapatıyorum. "Bilmiyorum."

"Peki ya iç çamaşırı? Onu da ters giydirmişsin?"

"O tersi miymiş?" Nereden bilebilirdim ki? Benim çamaşırlarımdaki gibi etiketi yoktu ki. Kelebek deseninin arkaya değil de öne gelmesi gerekmiyor muydu?

"İç çamaşırını sen mi çıkartmıştın?"

"Hayır, daha demin çamaşırı üzerindeydi demediniz mi...?"

"Onunla seks yapmaya çalıştın mı Jacob?" diye soruyor dedektif.

Tamamen sessiz kalıyorum. Sırf bunun düşüncesi bile dilimi eşek arısı sokmuş gibi hissetmeme neden oluyor.

"Cevap ver lanet olası!" diye bağırıyor.

Söyleyecek bir şeyler arıyorum, herhangi bir şeyler, çünkü bir daha bana bağırmasını istemiyorum. Eğer duyması gereken buysa, eğer bunu duyunca bana kapıyı açacaksa ona o gece Jess'le seksen kere seks yaptığımı söyleyebilirim.

"O öldükten sonra onu taşıdın Jacob, öyle değil mi?"

"Evet! Elbette onu taşıdım!" Bu açık değil mi zaten?

"Neden?"

"Suç mahallini düzenlemem gerekiyordu ve onun bulunması gereken yer de orasıydı." Kimseler değilse bile dedektifin bunu anlaması gerekirdi.

Dedektif Matson başını yana eğiyor. "Bu yüzden mi yaptın bunu? Bir suç işleyip bundan sıyrılıp sıyrılamayacağını görmek için mi?"

"Hayır, o yüzden değil..."

"Peki öyleyse neden?" diye araya giriyor.

Bunu neden yaptığımı açıklayacak tüm gerekçeleri sözcüklere dökmenin bir yolunu bulmaya çalışıyorum. Fakat anlamadığım bir şey varsa, o da bizi birbirimize bağlayan bağlardır. *"Aşk asla pişman olmamaktır,"* diye fısıldıyorum.

"Bu sana şaka gibi mi geliyor? Kocaman bir şaka gibi mi? Çünkü ben espriyi anlayamıyorum. Bir kız öldü ve bunun gülünecek bir tarafı yok." Dibime sokuluyor, ta ki kolu benim koluma değene kadar. Kafamın içindeki vınlama nedeniyle çok zor odaklanıyorum. "Anlat bana Jacob," diyor, "Jess'i neden öldürdüğünü anlat."

Oda kapısı birden dedektifin omzuna çarparak hızla açılıyor. "Buna cevap verme," diye bağırıyor tanımadığım bir adam. Onun arkasında annem duruyor, en sonda ise peşlerinden koşup gelen polis memurları beliriyor.

"Sen de kimsin be?" diye soruyor Dedektif Matson.

"Ben Jacob'ın avukatıyım."

"Hadi ya," diyor, "Jacob, bu senin avukatın mı?"

Adama bakıyorum. Haki renkli pantolon ve gömlek giyiyor ama kravatı yok. Bana Theo'yu hatırlatan sarı saçları var ve avukat olamayacak kadar da genç duruyor. "Hayır," diye cevap veriyorum.

Dedektif muzaffer bir şekilde gülümsüyor. "Kendisi on sekiz yaşında, avukat. Sizin onun avukatınız olmadığınızı söylüyor ve böyle bir talepte de bulunmadı."

Ben aptal değilim. Bu işin nereye varacağını anlayacak kadar *CrimeBusters* izledim. "Bir avukat talep ediyorum," diyorum.

Dedektif Matson ellerini havaya kaldırıyor.

"Hemen buradan gidiyoruz." Annem önümde duran avukatı iterek odaya giriyor. Ben de sandalyenin arkasında asılı duran kabanıma uzanıyorum.

"Bay... Adınız neydi?" diye soruyor dedektif.

Yeni avukatım, "Bond," diyor, "Oliver Bond." Bana dönüp sırıtıyor.

"Bay Bond, müvekkiliniz Jessica Ogilvy'yi öldürmekle suçlanıyor," diyor, "Kendisi hiçbir yere gidemez."

VAKA 5: VASAT DOKTOR

Kay Sybers elli iki yaşında, oldukça sağlıksız yaşayan bir kadındı. Yıllardır sigara içiyordu, aşırı kiloluydu. Ancak hiç sağlık sorunuyla karşılaşmamıştı. Ta ki 1991'de bir akşam (et ve şaraptan oluşan akşam yemeğinin ardından) nefes almakta güçlük çekmeye başlayana ve sol kolunda şiddetli bir ağrı hissedinceye kadar. Bunlar kalp krizinin klasik belirtileriydi; kocası Bill'in de bunu bilmesi gerekirdi. Ne de olsa kendisi Florida eyaletinde doktordu ve aynı zamanda da adli tabipti. Ancak bir ambulans çağırmak ya da karısını acil servise götürmek yerine kolundan kan almaya karar verdi. O gün iş yerinde birkaç test yapmak istediğini söyledi. Ancak saatler sonra Kay ölmüştü. Kalp krizi sonucu öldüğüne karar vererek Bill Sybers otopsi yapılmasını reddetti.

Fakat ertesi gün, kocasının şüpheli davranışlarına istinaden Kay Sybers'ın cesedi otopsiye gönderildi. Toksiloji raporlarından bir netice elde edilemedi ve Kay defnedildi. Ancak Bill Sybers'ın iş yerinde bir laboratuvar teknisyeni ile ilişkisi olduğu yolundaki söylentilerin çıkması üzerine şüpheler daha da arttı. Kay'ın cesedi mezardan çıkartıldı ve adli toksikolog Kevin Ballard vücudunda potasyum salgısını artırarak diyafram da dâhil olmak üzere tüm kasları felç eden bir ilaç olan süksinilkolin izlerini araştırmaya başladı. Dokularda, süksinilkolinin türevi olan süksinilmonokolin tespit etti, bu da Kay'in bedeninde zehir bulunduğunun bir kanıtıydı.

İşe bakın ki Bill Sybers karısını bir an önce defnedip delilleri gizlemek istemişse de bozulmaması için ölünün ilaçlanması süksinilmonokolinin korunmasına neden olmuş ve bulunmasını daha kolay hale getirmişti.

5

Rich

Jacob Hunt'ı tutuklamamla beraber kızılca kıyamet kopuyor. Jacob'ı parmak izinin alınacağı ve sabıka fotoğrafının çekileceği odaya götürmek üzere elimi omzuna koyduğum an bir yandan annesi ağlayıp haykırmaya başlıyor, diğer yandan da Jacob sanki ona bir kılıç darbesi indirmişim gibi bir tepki veriyor. Bana bir tane çakınca avukatı birden müdahale ediyor. Hiç şüphesiz müvekkilinin bir de görev başında bir memura saldırmaktan suçlu bulunmaması için ne yapacağını düşünüyordur. Annesi "Jacob!" diye bir çığlık atıyor ve sonra benim koluma yapışıyor. "Ona dokunma. Dokunulmaktan hoşlanmaz."

Darbe alan çenemi itinayla kontrol ediyorum. "Öyle mi? Ben de yumruk yemekten hoşlanmam," diye homurdanarak Jacob'ın kollarını arkasında doğru büküp bileklerine kelepçeyi geçiriyorum. "Önce hazırlamam gereken birkaç belge var. Sonra da suçlamanın sanığa tebliğ edilmesi için onu adliyeye götüreceğiz."

"Bütün bunları kaldıramaz," diye karşı çıkıyor Emma, "En azından izin verin ben de onunla kalayım, böylece her şeyin yoluna gireceğini bilir..."

"Olmaz," diyorum ifadesiz bir ses tonuyla.

"Sağır birini tercümanı olmadan sorgulayamazsınız!"

"Saygısızlık etmek istemem hanımefendi ama oğlunuz sağır değil." Emma'nın gözlerine bakıyorum. "Eğer hemen burayı terk etmezseniz sizi de tutuklamak zorunda kalacağım."

Avukat, "Emma," diyerek koluna giriyor.

"Bırak beni," diyor kolunu adamdan kurtararak. Elleri kelepçeli oğluna doğru bir adım atıyor ama memurlardan biri onu durduruyor.

"Çıkartın onları buradan," diye emrediyorum, Jacob'ı koridordan işlemlerin yapılacağı odaya doğru sürüklemeye başlarken.

Bu iş, bir boğayı bir otomobilin arka koltuğuna sokmaya çalışmaktan farksız. "Bana bak," diyorum, "Kasma kendini." Ama çırpınmaya devam ediyor, en sonunda onu küçük odaya sokuyorum. İçeride bir parmak izi alma makinesi ve sabıka fotoğrafı çektiğimiz bir fotoğraf makinesi var. Bir an tüm bu pahalı makinelerin Jacob'ın öfke nöbeti sonunda kırıldığını geçiriyorum aklımdan. "Orada dur," diyorum, yerdeki beyaz çizgiyi göstererek, "Makineye bak."

Jacob yüzünü kaldırıp gözlerini kapatıyor.

"Gözlerini aç," diyorum.

Açıyor ve gözlerini tavana dikiyor. Bir şekilde o lanet fotoğrafı çekmeyi başarıyorum, sonra da profil fotoğrafını çekmem gerekiyor.

İşte o zaman sağ tarafa dönünce parmak izi alma makinesini görüyor ve sakinleşiyor. Jacob, "Bu LiveScan mi?" diye mırıldanıyor. Onu tutukladığımdan bu yana ettiği tek anlamlı laf bu.

"Evet." Klavyenin önünde duruyorum ve aniden Jacob'la bu işlemleri yapmanın çok daha kolay bir yolu olduğunu fark ediyorum. "Nasıl çalıştığını görmek ister misin?"

Sanki bir düğmeye dokunmuşum gibi; az önce her yeri yıkıp geçen kasırga, meraklı bir çocuğa dönüşüyor. Bir adım yakına geliyor. "Bunlar dijital dosyalar değil mi?"

"Evet." Klavyede Jacob'ın adını yazıyorum. "Göbek adının ilk harfi ne?"

"B."

"Doğum tarihin?"

"21 Aralık 1991," diyor.

"Sosyal güvenlik numaranı biliy..."

Omzumun üzerinden doldurulacak bir sonraki haneye bakarak hızla numaraları söylüyor. Jacob biraz daha canlanarak, "Kilo: 83," diyor, "Meslek: Öğrenci. Doğum Yeri: Burlington, Vermont."

Parmak ucundaki tüm kabarık çizgilerin hafifçe nemli olmasını ve böylece tüm sürtünme yüzeyinin izinin çıkması sağlayan losyona uzanıyor, sonra da Jacob'ın ellerinin hâlâ arkasında kelepçeli olduğunu fark ediyorum. "Sana bu makinenin nasıl çalıştığını göstermek istiyorum," diyorum yavaşça, "Ama ellerin kelepçeliyken bunu yapamam."

Jacob, "Doğru. Anlıyorum," diyor, ancak gözlerini LiveScan ekranından ayırmıyor ve makineyi çalışırken görmesi için bir kolunu kesmem gerektiğini söylesem bile kabul eder diye düşünüyorum. Kelepçeyi açıyorum ve parmak uçlarını losyonla silip sağ elini avucumun içine alıyorum.

"Önce başparmağı yapıyoruz," diyorum, bir yandan da Jacob'ın parmağını bastırıyorum. "Sonra da diğer parmakların izini alıyoruz." Her bir elin dört parmağının izi aynı anda alınıyor. "Bilgisayar bunları yükleyince, diğer görüntülerle karşılaştırıyor. Başparmağı içe, diğer parmakları dışa doğru yuvarlayarak bastırıyorsun," diyorum parmaklarının ilkiyle başlayıp sonra diğerleriyle devam ederek.

Makine, parmaklarından birinin izini reddedince Jacob'ın kaşları kalkıyor. "Bu çok ilginç," diyor, "Parmak izi kötü çıkarsa kaydetmiyor mu?"

"Hayır. Eğer parmağı çok erken çekersem ya da iz çok karanlık çıkarsa bunu bana bildiriyor ki parmağı yeniden taratayım." Parmaklarını bitirince avuç içini de yüzeye bastırıyorum. Bu, genellikle suçlu içeriyi dikizlemişse pencerelerde bulduğumuz türden bir iz. Avuç içi izini küçük parmağına ve bileğine kadar alıyorum. Sıra sol eline gelince Jacob her şeyi kendisi yapıyor. İzler ekranda belirirken, "Bu kadar kolay işte," diyorum.

"Bilgileri Otomatik Parmak İzi Tanıma Sistemi'ne buradan mı gönderiyorsunuz?" diye soruyor Jacob.

"Planlanan bu." Dijital LiveScan'in Parmak İzi Tanıma Sistemi'ne doğrudan bağlı olması büyük lütuf. Eskiden bu işlerin çok daha karmaşık olduğu zamanları hatırlayacak kadar yaşlıyım. İzler eyalet merkezi veritabanına gönderiliyor. Burada tutuklamaya ilişkin evrak hazırlanarak doğrudan FBI'a gönderiliyor. Jacob'ı hücresine yerleştirdikten sonra gelip sabıka kaydına bakacağım.

Başka bir şey bulamayacağımı düşünüyorum ama bu Jacob'ın ilk kez böyle bir işe kalkıştığını göstermez. Sadece ilk kez yakalandığını gösterir.

Yazıcı, sabıka fotoğrafları ile birlikte tutuklu dosyasına koyacağım bir kart çıkartıyor. En tepede, Jacob'a ait tüm özgeçmiş bilgileri yazılı. Altta her birinin içinde parmak izlerinin olduğu on tane ufak kare var.

O anda Jacob'ın yüzünü fark ediyorum. Gözleri parlıyor, gülümsüyor. Cinayetten tutuklanmış ama başı göklerde, çünkü LiveScan sistemini bu kadar yakından ve kendi gözleriyle görmüş.

Tuşa dokunuyorum ve ikinci bir kart daha çıkıyor. "İşte." Bunu ona veriyorum.

Ayak uçları üzerinde sıçramaya başlıyor. "Yani... bu bende kalabilir mi?"

"Neden olmasın?" diyorum. Elindeki çıktı ile transa geçmişken, dirseğinden tutup onu nezarete götürüyorum. Bu sefer ona dokununca çılgına dönmüyor. Fark etmiyor bile.

♠

Bir keresinde bir intihar vakasına çağrılmıştım. Kız kardeşinin kendisine emanet ettiği çocukların bakımından sorumlu bir adam, uyku ilacı alarak intihar etmişti. Çocuklar on yaşındaydı ve ikisi de tam bir baş belasıydı. Dayılarını uyandıramayınca ona bir oyun oynamaya karar vermişlerdi. Yüzünü kremaya bulayıp burnunun üzerine de bir kiraz koymuşlardı. Salondaki kanepede yatan cesede bakmak için içeriye girdiğimde ilk gördüğüm şey bu kiraz olmuştu.

Bu çocuklar dayılarının öldüğünü hiç fark etmemişlerdi.

En sonunda durum onlara da anlatılmıştı tabii. Benim işim orada bitmesine rağmen uzun zaman o ikizleri düşündüm. Tahmin edersiniz ki olayı öğrendikten sonra hayat bir daha onlar için asla eskisi gibi olmamıştır. Onları hayatlarına henüz ölüm girmemiş iki çocuk olarak gören son insanlardan biri de muhtemelen bendim.

Beni geceleri uykumdan uyandıran da işte bu. Bulduğum cesetler değil, ardımda bıraktığım hâlâ hayatta olanlar.

♠

Jacob'ı nezarete kapatınca, hiçbir tepki vermiyor ve bu da beni daha önceki öfke nöbetinden çok daha fazla korkutuyor. "Birazdan döneceğim," diyorum, "Gidip şu evrak işlerini halletmem gerek, sonra da adliyeye gideriz, tamam mı?"

Cevap vermiyor. Sağ elinde sıkı sıkı parmak izi kartını tutuyor. Sol eliyle ise hafif hafif bacağına vuruyor.

"Otursana," diyorum.

Jacob yatağa değil yere, hemen bulunduğu yere çöküveriyor.

Hücrenin içinde bir video kameramız var, böylece birileri sürekli faili izleyebiliyor. Gidip çok uzun sürecek evrak işlerini halletmem lazım ama bunun yerine görüntü odasına gidip ekrana bakıyorum. On dakika boyunca inip kalkan eli sayılmazsa Jacob Hunt hiç hareket etmiyor. Sonra çok yavaş hareketlerle sırtı duvara değene dek hücrenin köşesine doğru çekiliyor. Dudakları kımıldıyor.

"Ne diyor?" diye soruyorum memura.

"Hiç bilmiyorum."

Görüntü odasından çıkıp, nezarete giden kapıyı açıyorum. Jacob'ın sesi çok cılız çıkıyor:

All around in my hometown,

They're trying to track me down.

They say they want to bring me in guilty

For the killing of a deputy.

Kapıyı açıp hücreye doğru yürüyorum. Jacob, sesi bir yükselip bir alçalarak, söylemeye devam ediyor. Ayak seslerim yankı yapıyor ama o durmuyor, parmaklıkların diğer yanında kollarımı kavuşturmuş halde tam karşısında dikildiğimde bile.

Nakaratı iki kez daha söyleyip duruyor. Bana bakmıyor ama omuzlarının şeklinden orada olduğumu bildiğini anlayabiliyorum.

İç geçirerek bu çocuğu bir daha yalnız bırakamayacağımın farkına varıyorum. Anlaşılan bunun prosedürün bir parçası olduğuna onu inandırana dek evrakları da hazırlayamayacağım. "Eee," diyorum hücresinin kapısını açarak, "Hiç tutuklama formu doldurdun mu bakalım?"

Oliver

Dedektifin Emma Hunt'a sesini kesmezse onu da tutuklayacağını söylediğini duyar duymaz kendimi toparladım; beni asıl heyecanlandıran dedektifin bundan önce söylediği şey olmuştu: *"Sonra da suçlamanın sanığa tebliğ edilmesi için onu adliyeye götüreceğiz."*

Ne biliyordum ben tebliğ duruşmaları hakkında?

Birkaç hukuk davası kazanmış olabilirim. Ama bir ceza davası öncesinde gerçekleştirilen tebliğ duruşması tamamen farklı bir konuydu.

Emma'nın otomobiliyle adliyeye gidiyoruz, ancak bu aşamaya varana dek göbeğim çatladı. Emma Jacob'ı almadan polis merkezinden çıkmak istemiyordu ve onu ancak oğlunun gideceği yere yönlendirerek çıkmaya ikna edebildim. "Onun yanında olmalıyım," diyor kırmızı ışıkta geçerken, "Tanrı aşkına, ben onun annesiyim." Bu laf sanki zihninde başka bir şeyi tetiklemiş gibi suratını buruşturuyor. "Theo. Aman tanrım Theo... Burada olduğumuzu bile bilmiyor..."

Theo kim bilmiyorum ve dürüst olmak gerekirse bununla harcayacak zamanım da yok. Duruşma salonunda nerede durmam gerektiğini düşünmekle meşgulüm.

Ne söyleyeceğim?

Önce ben mi konuşacağım, yoksa savcı mı?

"Bu korkunç bir yanlış anlama," diye ısrar ediyor Emma, "Jacob asla birine zarar vermez. Bu onun suçu olamaz."

Açıkçası hangi duruşma salonuna gideceğimizi bile bilmiyorum.

Emma, "Sen beni *dinliyor musun*?" diye soruyor ve bana bir soru sormuş olduğunu o an fark ediyorum.

"Evet," diyorum, yüzde elli tutturma şansım olduğunu düşünerek.

Gözlerini kısıyor. "Sola mı, sağa mı?" diye soruyor.

Dur levhasının önünde bekliyoruz. "Sola," diye mırıldanıyorum.

"Tebliğ duruşmasında ne yapılır?" diye soruyor, "Jacob'ın konuşmasına gerek yok, öyle değil mi?"

"Hayır. Avukat konuşur. Yani, *ben*. Tebliğ duruşmasında yalnızca yöneltilen suçlamalar okunur ve kefalet ücreti belirlenir." Bu kadarını hukuk fakültesinden hatırlıyorum.

Ama bunu Emma'ya söylemem pek doğru olmaz. "Kefalet ücreti mi?" diye tekrar ediyor, "Jacob'ı hapse mi atacaklar?"

"Bilmiyorum," diyorum açık yüreklilikle, "Bunu zamanı gelince düşünürüz."

Emma adliye otoparkına otomobilini park ediyor. "Buraya ne zaman gelecek?"

Bunun cevabını da bilmiyorum. Tek bildiğim neredeyse mesai bitmek üzere ve Dedektif Matson kıçını kaldırmazsa Jacob geceyi ilçe hapishanesinde geçirecek; ancak hiçbir koşulda bunu Emma'ya söyleyemem.

Adliye binasının içi oldukça sessiz; davaların çoğu görülmüş. Ancak benimki daha yeni başlıyor ve müvekkilim benin bir sahtekar olduğumu anlamadan önce ceza hukuku üzerine hızlandırılmış bir kursa ihtiyacım var. "Burada beklesene," diyorum, lobideki bir sandalyeyi göstererek.

"Sen nereye gidiyorsun?"

"Şey... eee... Jacob gelmeden önce doldurulması gereken birkaç belgeyi halletmeye," diyorum elimden geldiğince kendimden emin gözükmeye çalışarak. Sonra doğruca katibin bürosuna gidiyorum.

Hastanede hemşirelerin genellikle doktorlardan daha çok şey bilmesi gibi, mahkemeyle ilgili bir sorunuza gerçek bir cevap arıyorsanız, hakimlerden ziyade katipleri yağlamanız gerek. "Merhaba," diyorum bilgisayar ekranına gömülmüş ufak tefek, koyu saçlı kadına, "Bir tebliğ duruşması için gelmiştim de."

Kafasını kaldırıp bana bir bakış atıyor. "Ne mutlu size," diyor ifadesiz bir ses tonuyla.

Gözüm masasındaki isimliğe takılıyor. "Acaba diyorum Dorothy, bana bunun hangi salonda görüleceğini söyleyebilir misin?"

"Ceza davalarının bakıldığı salon yerinde bir tahmin olur..."

"Doğru ya." Bunu zaten biliyormuşum gibi gülümsüyorum. "Peki ya hakim...?"

"Bugün pazartesi olduğuna göre Hakim Cuttings'tir," diyor.

"Teşekkürler. Çok teşekkürler," diye cevap veriyorum, "Seninle tanıştığıma çok memnun oldum."

"Günümün en güzel kısmıydı," diyor.

Tam kapıdan çıkmak üzereyken son anda geri dönüyorum. "Bir şey daha..."

"Efendim?"

"Aaa... şey... benim bir şey söylememe gerek var mı?"

Kafasını bilgisayardan kaldırıp bana bakıyor. "Hakim size müvekkiliniz suçunu kabul mü ediyor, yoksa ret mi ediyor diye soracak," şeklinde cevap veriyor.

"Harika," diyorum, "Çok teşekkür ederim."

Lobide Emma'nın yanına geldiğim sırada cep telefonu görüşmesini bitiriyor. "Ne oldu?" diye soruyor.

Yanındaki boş sandalyeye oturuyorum. Kendi kendimi de buna ikna ederim diye umarak "Çocuk oyuncağı," diyorum.

♠

Jacob mahkeme salonuna getirilene kadar Emma'yla birlikte üç tane uyuşturucu bulundurma davası, bir tane haneye tecavüz ve bir de teşhir davası izliyoruz. Salonda oturduğum yerden Emma'nın oğlunun içeri getirildiğini fark ettiği anı anlayabiliyorum: Biraz daha dik oturuyor ve nefesi boğazında düğümleniyor.

Eğer bir mahkeme salonunda daha önce bulunduysanız, lisede Amerikan futbolu oynayan çocukların - hani şu yarma gibi olanların

- büyüyünce mübaşir olduklarını anlarsınız. Bu yarmalardan ikisi onlardan kurtulmak için elinden geleni yapan Jacob'ı sıkı sıkıya tutuyor. Jacob kafasını çevirip mahkeme salonundaki insanlara bakıp duruyor ve Emma'yı görür görmez tüm bedeni rahatlayarak kendini pelte gibi bırakıyor.

Oturduğum yerden kalkıp ilerliyorum, çünkü artık şov zamanı, ancak Emma'nın peşimden geldiğini çok geç fark ediyorum. Omzumun üzerinden, "Sen burada kalmalısın," diye fısıldıyorum ve müvekkilimin yanında savunma makamındaki yerimi alıyorum.

"Merhaba," diyorum Jacob'a sessizce, "Benim adım Oliver. Annen beni senin avukatın olmam için tuttu ve her şeyi kontrol altına alacağım. Hakime hiçbir şey söyleme. Bırak konuşmayı ben yapayım."

Konuştuğum süre boyunca Jacob'ın gözleri kucağına bakıyor. Ben sözümü bitirir bitirmez sandalyesinde dönüyor. "Anne," diye sesleniyor, "Neler oluyor?"

"Sayın Avukat," diyor daha irice olan mübaşir, "Ya müvekkilinizi susturun ya da nezarete geri dönüyor."

"Sana az önce kimseyle konuşmamanı söyledim," diyorum Jacob'a.

"Bana hakime hiçbir şey söyleme dedin."

"Hiç kimseyle konuşamazsın," diye düzeltiyorum, "Anlıyor musun?"

Jacob masaya bakıyor.

"Jacob? Duyuyor musun?"

"Bana hiç kimseyle konuşamazsın dedin," diye mırıldanıyor, "Artık kararını versen diyorum."

Hakim Cuttings bu işlerin kurdu olmuş bir New Englandlı, mesai dışında ilgilendiği bir lama çiftliği var ve bana sorarsanız kendisi de biraz lamaya benziyor. Tam Jacob'ın ismini söylemişken, katibe Dorothy içeriye girip hakime bir not uzatıyor. Uzun burnunun üzerinden bakıp iç geçiriyor. "Elimde Bay Robichaud için başka

bir salonda yapılması gereken iki tebliğ duruşması var. Ancak kendisi müvekkilleri ile birlikte burada hazır bulunduğundan önce bu duruşmalar görülecek, sonra da mahkûmun davasına bakacağım."

Mahkûm kelimesini söyler söylemez Jacob ayağa fırlıyor. "Duyusal toparlanma arası istiyorum," diyor.

"*Kapa* çeneni," diye homurdanıyorum.

"Duyusal toparlanma arası istiyorum!"

Aklımdan onlarca düşünce geçiyor: *Bu oğlanın konuşmasına nasıl engel olacağım? Gözü önünde yaşayan tüm bu şeyleri unutması için hakimi nasıl ikna edeceğim? Müvekkili serseri mayına benzeyen tecrübeli bir avukat böyle bir durumda ne yapardı? Ne zaman kendi kendimi sorgulamaya bir son verecek kadar tecrübe kazanacağım?*

Jacob öne doğru bir adım atar atmaz iki mübaşir onun üzerine atılıyor. Yüksek, tiz bir sesle çığlık atmaya başlıyor. "Bırakın onu!" diye bağırıyor Emma arkamdan, "Anlamıyor! Okulda çok baskı altında olduğunda ayağa kalkmasına izin veriliyor..."

"Burası okul değil," diye gürlüyor hakim, "Burası benim sorumluluğumdaki bir duruşma salonu ve siz hanımefendi, derhal burayı terk ediyorsunuz."

İkinci mübaşir Jacob'ın kolunu bırakarak Emma'yı dışarı çıkartmak üzere oturduğu yere geliyor. "Açıklayabilirim," diye ağlıyor ama koridorda zorla götürülürken sesi giderek duyulmaz oluyor.

Bir ona, bir külçe gibi sürüklenerek başka bir kapıdan çıkartılan müvekkilime bakıyorum. "*Çek şu pis ellerini üzerimden seni kahrolası maymun!*" diye bağırıyor Jacob.

Hakim gözlerini kısıp bana bakıyor.

"*Maymunlar Cehennemi*'nden bir replik," diyorum.

"*Çıldırmak üzereyim, buna daha fazla tahammül edemeyeceğim,*" diye cevap veriyor, "Bu replik de *Network*'ten, müvekkilinizi kontrol altına aldıktan sonra izlemenizi şiddetle tavsiye ederim."

Başımı öne eğip hızla izleyici sıralarının arasındaki koridordan yürüyorum. Emma dışarıda, salonun kapısının önünde dikiliyor, kıpkırmızı kesilmiş, öfkeden deliye dönmüş, mübaşire öldürecekmiş gibi bakıyor. "Sizin çocuk duruşma salonu boşalana kadar bekleyecek," diyor bana mübaşir, "Onun davası ancak o zaman görülecek. O vakte kadar da annesi içeri giremez."

Yeniden içeri giriyor. Böylece koridorda Emma ile yalnız kalıyoruz, elimden tutup beni merdivenlere doğru çekiyor. "Sen... Sen ne yaptığını sanıyorsun?" diye soruyorum.

"Jacob orada, aşağıda değil mi? Haydi."

"Bekle." Bir adım dahi atmadan kollarımı kavuşturuyorum. "Bütün bunlar ne demek oluyor?"

"Sana demiştim demekten nefret ederim ama sana demiştim. Bu Asperger işte. Bazen Jacob son derece normal, hatta dâhi gibi görünebilir; fakat bazen de ufacık bir şey bile onun kriz geçirmesine neden olabilir."

"Olabilir ama duruşma salonunda bu şekilde davranamaz. Onun olay mahalli, polisler ve kanunlar konusunda her şeyi bildiğini düşünmüştüm. Saygı göstermeli ve sessiz olmalı, yoksa her şey bir felakete dönüşür."

"Çabalıyor," diye ısrar ediyor Emma, "Zaten o yüzden duyusal toparlanma odasına gitmek istedi ya."

"Duyusal ne?"

"Her türlü ses ve karmaşadan uzak olabileceği bir yere, böylece kendi kendine sakinleşebilir. Bu onun okulda sahip olduğu imtiyazlardan biri... Bak, bunu daha sonra konuşsak. Gidip onu göremez miyiz artık?"

Jacob istediği duyusal toparlanma odasına alınmıştı, yani nezarete. "Oraya girmene izin vermezler."

Sanki suratına bir yumruk atmışım gibi geri çekiliyor. "Peki," diyor, "Senin iznin var mı?"

Dürüst olmam gerekirse bilmiyorum. Kafamı duruşma salonundan içeriye uzatıyorum. Mübaşir kollarını kavuşturmuş hemen kapının yanında duruyor. "Müvekkilimle konuşabilir miyim?" diye fısıldıyorum.

"Evet," diyor, "Hadi git."

Onun beni Jacob'a götürmesini bekliyorum ama yerinden kıpırdamıyor. "Teşekkürler," diyorum ve kapıyı kapatıp Emma'nın yanından geçerek aşağıya iniyorum.

Nezarethane umarım aşağıdadır.

Depo ve kazan dairesinin arasında yaklaşık beş dakika gidip geldikten sonra, aradığım şeyi buluyorum. Jacob hücresinin köşesine büzülmüş, tek eli bir kuş kanadı gibi inip kalkıyor, omuzları düşmüş ve incecik sesiyle Bob Marley söylüyor.

"Neden bu şarkıyı söylüyorsun?" diye soruyorum, gidip parmaklıkların önünde durarak.

Nakaratın ortasında duruyor. "Kendimi daha iyi hissetmemi sağlıyor."

Bunu düşünüyorum. "Bob Dylan'ın şarkılarını bilir misin?" Cevap vermeyince bir adım daha yaklaşıyorum. "Bak Jacob, neler olup bittiğini bilmediğini biliyorum. Dürüst olmak gerekirse ben de bilmiyorum. Bunu daha önce hiç yapmadım. Ama bunun üstesinden birlikte geleceğiz. Tek yapman gereken bana bir konuda söz vermek: Bırak konuşma işini ben yapayım." Jacob'ın başını sallamasını, beni anladığını söylemesini bekliyorum ama bu olmuyor. "Bana güveniyor musun?"

"Hayır," diyor, "Güvenmiyorum." Sonra ayağa kalkıyor. "Anneme bir mesaj iletir misin?"

"Elbette."

Elleri parmaklıkların etrafında kıvrılıyor. Parmakları uzun, zarif. "*Hayat bir kutu çikolatadır,*" diye fısıldıyor, "*Ne zaman ne olacağını hiç bilemezsiniz.*"

Bu çocuk bu durumda espri yapabiliyorsa, o kadar da kötü olamaz diye düşünerek gülüyorum. Ama sonra şaka yapmadığını fark ediyorum. "Ona söylerim," diyorum.

Döndüğümde Emma'yı sinirli sinirli volta atarken buluyorum. "Jacob iyi mi?" diye soruyor ben köşeyi döner dönmez, "Tepki veriyor muydu?"

"Evet ve evet," diye onu temin ediyorum. "Belki de Jacob senin düşündüğünden daha güçlüdür."

"Bu fikre onunla geçirdiğin beş dakikanın sonunda mı vardın acaba?" diye gözlerini deviriyor, "Saat altıda yemek yemesi lazım. Eğer yemezse..."

"Ona sandviç makinelerinden atıştırmalık bir şeyler alırım."

"İçinde kasein ya da glüten olmaması gerek..."

Bunların ne anlama geldiği hakkında en ufak bir fikrim bile yok. "Emma, rahatlamalısın."

Birdenbire bana çıkışıyor. "Otistik olan büyük oğlum cinayetten tutuklandı. Bodrumda bir yerde bir hücrede tutuluyor. Tanrı aşkına, sakın bana rahat olmamı söyleme."

"Eğer duruşma salonunda yine kendini kaybedersen bunun Jacob'a hiç faydası olmaz." Cevap vermeyince, koridorun sonundaki banka oturuyorum. "Sana bir şey söylememi istedi."

Yüzünde beliren ümit öylesine saf ki bakışlarımı çevirmek zorunda kalıyorum.

"Hayat bir kutu çikolatadır," diye tekrarlıyorum.

Emma iç geçirerek yanıma çöküyor. *"Forrest Gump*. En sevdiklerinden biridir."

"Film kurdu mu?"

"Hem de nasıl. Daha sonra gireceği bir sınava çalışır gibi izler." Bana bakıyor. "Stresli bir durumla karşılaştığında, genellikle söyleyecek bir şey bulamaz, bu yüzden başkalarının sözlerinden alıntı yapar."

Jacob'ın mübaşir onu yakaladığında Charlton Heston gibi konuştuğunu düşünüp gülümsüyorum.

"Evde benim için çeşitli olay yerleri tasarlardı," diye anlatıyor yavaşça, "Böylece delillere bakıp neler yaşandığını bulmaya çalışırdım. Fakat bunun sonrasına da bakmalıymışım. Hiçbir zaman daha sonra neler olduğu üzerine konuşmadık. *Şu anda* olan şeyi aklımızdan bile geçirmedik."

"Üzgün olduğunu biliyorum ama bunu çözecek çok zamanımız olacak. Bugünkü tebliğ duruşması sadece bir formalite."

Bana bakıyor. Üniversitedeyken ilgimi çeken kızlar ya çenesinde diş macunu izi kalmış ya da dağınık saçlarını alelacele bir kalemle toplayıvermiş olanlardı. Beni etkileyenler nasıl göründükleriyle ilgilenmeyi çoktan bırakıp doğal, makyajsız güzelliğe dönenler olmuştu. Emma Hunt benden on yaş büyük olabilirdi belki ama hâlâ bir afetti. Kısa bir sessizlikten sonra, "Kaç yaşındasın?" diye soruyor.

"Bence fizyolojik yaş bazı şeyleri değerlendirmek için iyi bir ölçüt değildir her zam..."

"Yirmi dört," diye tahminde bulunuyor.

"Yirmi sekiz."

Gözlerini kapatıp başını iki yana sallıyor. "Bin yıl önce ben de yirmi sekizdim."

"O halde yaşına göre çok genç gösteriyorsun," diyorum.

Gözlerini kırpıp dikkatle bana odaklanıyor. "Bana söz ver," diyor, "Bana oğlumu oradan çıkartacağına dair söz ver."

Başımı öne doğru sallıyorum ve bir an için onu kurtarmaya gelen beyaz atlı bir prens olmak istiyorum; ona bir at için nal yapmayı ne kadar iyi biliyorsam, kanunları da o kadar bildiğimi söylemek istiyorum ve bu bir yalan olmasın istiyorum. Tam o sırada köşeden mübaşir beliriyor. "Biz hazırız," diyor.

Aklımdan, *keşke ben de aynısını söyleyebilseydim*, diye geçiriyorum.

Duruşma salonu boşken daha farklı görünüyor. Toz zerreleri havada asılı duruyor ve parke zeminde ilerlerken ayak seslerim silah seslerini andırıyor. Emma'yla birlikte en ön sıraya doğru yürüyoruz, sonra ben onu tırabzanın ardında bırakıp savunma makamına geçiyorum.

Déja vu.

Jacob mübaşirler tarafından getiriliyor. Elleri kelepçeli ve Emma'nın bunu fark ettiği an nefesinin kesildiğini fark ediyorum. Duruşma salonundan ayrılırken fazlasıyla saldırgandı ve kimse aynı numarayı iki kez çekmeyeceğinin garantisini veremez. Yanıma oturunca kelepçeleri kucağında şıkırdıyor. Dudaklarını sıkı sıkıya kapatmış, bana talimatlarıma uyacağını göstermeye çalışıyor gibi.

"Herkes ayağa kalksın," diyor mübaşir ve benimle birlikte Jacob da kalksın diye kolundan tutarak çekiyorum.

Hakim Cuttings içeriye giriyor ve cübbesi etrafında bir kasırga gibi dalgalanırken ağır hareketlerle makamındaki yerini alıyor. "Müvekkilinizle duruşma salonundaki davranışı hakkında konuştuğunuza inanıyorum Sayın Avukat?"

"Evet Sayın Hakim," diye cevap veriyorum, "Az önceki olay için özür dilerim. Jacob otistiktir."

Hakim kaşlarını çatıyor. "Cezai ehliyet konusunda kaygılarınız mı var?"

"Evet," diye cevap veriyorum.

"Anlaşıldı Bay Bond, müvekkiliniz Vermont eyaleti yasalarına göre birinci dereceden cinayetle suçlandığı için buraya getirildi. Kendisi adına haklarının okunması prosedüründen feragat ettiğinizi onaylıyor musunuz?"

"Evet, Sayın Hakim."

Hakim başını öne doğru sallıyor. "Cezai ehliyetinin olmaması ihtimalini göz önünde bulundurarak suçlamayı reddettiğiniz yönünde bir savunma yazıyorum."

Bir an için tereddüt ediyorum. Eğer hakim savunmayı kendisi yazarsa bu benim yazmayacağım anlamına mı gelir?

"Bugünkü tebliğ edilen suçlamaya ilişkin belirtmek istediğiniz başka bir konu var mı Sayın Avukat?"

"Hayır Sayın Hakim."

"Güzel. On dört gün sonra sabah dokuzda cezai ehliyet duruşması görülecektir. O tarihte tekrar görüşmek üzere Bay Bond."

Daha iri olan mübaşir oturduğu masaya yaklaşıp Jacob'ı kaldırıyor. Jacob önce bir çığlık koparıyor, sonra da duruşma salonu kurallarını hatırlayarak çığlığını bastırıyor. "Bir saniye," diyorum, "Sayın Hakim, az önce gidebileceğimizi söylemediniz mi?"

"Ben *sizin* gidebileceğiniz söyledim Sayın Avukat. Müvekkiliniz cinayetle yargılanıyor ve sizin talebiniz üzerine cezai ehliyet duruşmasına kadar içerde tutulacak."

Hakim odasına gitmek için makamını terk ederken, Jacob hapishanede iki hafta geçirmek üzere - bu sefer sessiz bir şekilde - duruşma salonundan çıkartılırken, ben de Emma Hunt'ın yüzüne bakacak ve az önce yapmayacağım dediğim her şeyi yaptığımı itiraf edecek cesareti toplayamaya çalışıyorum.

Theo

Annem çok sık ağlamaz. İlki, daha önce de anlattığım gibi, kütüphanede Jacob'ın değil de benim öfke nöbeti geçirdiğim gün yaşanmıştı. İkincisi ise ben on bir, Jacob on üç yaşındayken, Jacob'ın hayat bilgisi dersi ödevi olduğu bir günde yaşanmıştı. Jacob'ın nefret ettiği müfredat dışı bir dersti bu, çünkü kendisi dersi alan iki otistik çocuktan birisiydi ve diğer çocukta Asperger sendromu olmamakla birlikte daha ağır bir otizm türünden muzdarip olduğu için dersin çoğunu boya kalemlerini bir uçtan bir uca dizerek geçiriyordu. Sınıftaki diğer üç çocukta ise Down sendromu ya da gelişimsel bozukluklar vardı. Bu nedenle derste sosyal beceriler üzerinde pek durulmayıp daha ziyade hijyen üzerine odaklanılıyordu ki bu da Jacob'ın zaten nasıl yapılacağını bildiği bir konuydu. Bir gün öğretmenleri sınıftakilere ödev olarak bir dahaki derse gelmeden önce bir arkadaş edinmelerini söylemiş.

"İnsan durup dururken nasıl arkadaş edinebilir ki," dedi sinirli sinirli, "Makarna paketinin üstündeki gibi tarifi yok ya bunun!"

"Tek yapman gereken Bayan LaFaye'nin öğrettiklerini hatırlamak," dedi annem, "Birinin gözünün içine bak, ismini söyle ve seninle oyun oynamayı isteyip istemediğini sor."

On yaşındayken bile bu yöntemin kıçına tekmeyi yemenle son bulacağını biliyordum ama bunu Jacob'a söylemedim.

Böylece üçümüz evin yakınındaki parka doğru yola çıktık ve Jacob bir arkadaş bulmaya çalışırken ben de annemle birlikte banka oturdum. Sorun şu ki ortalarda onun yaşında kimse yoktu. Gördüğüm en büyük çocuk benim yaşlarımdaydı ve demirlerden baş aşağı sallanıyordu. Jacob ona doğru yürüdü ve yana doğru eğildi, böylece çocuğun gözünün içine bakabilecekti. "Benim adım Jacob," dedi, benim artık alıştığım ama ünlem olması gereken yerlerde bile

kağıt gibi dümdüz olan, herkese tuhaf gelen ses tonuyla, "Oyun oynamak ister misin?"

Çocuk yere atladı. "Sen geri zekâlı filan mısın?"

Jacob soruyu kafasında tarttı. "Hayır."

"O zaman yeni haber," dedi, "Öylesin."

Çocuk Jacob'ı oyun parkındaki demirlerin altında tek başına bırakıp koşarak gitti. Tam onun yardımına koşmak üzereydim ki yavaş yavaş kendi etrafında dönmeye başladı. Ne yaptığını anlayamamıştım, fakat sonra kurumuş bir yaprağı ezerken ayakkabısının çıkardığı sesin hoşuna gittiğini anladım.

Dikkatle yaprakları ezerek parmak uçlarında yürümeye devam etti ve en sonunda kum havuzuna ulaştı. Biri sarışın, diğeri ise örülmüş kızıl saçlara sahip iki küçük kız kumdan pizza yapmakla meşguldü. "İşte bir tane daha," dedi biri ve şekil verdiği çamur topağını tahta parmaklığa yapıştırdı. Diğer kız da sosis niyetine kullandığı taşlar ve kaşar peyniri niyetine topladığı çimenlerle bunu süsledi.

"Merhaba, ben Jacob," dedi ağabeyim.

"Ben de Annika ve büyüyünce tek boynuzlu bir at olmak istiyorum," dedi sarışın olan.

Örgülü saçlı pizza imalatından kafasını kaldırmadı. "Erkek kardeşim banyoda kustu ve kendi kusmuğuna basıp poposunun üzerine düştü."

"Oyun oynamak ister misiniz?" diye sordu Jacob, "Birlikte dinozor arayabiliriz."

"Kum havuzunda hiç dinozor yok ki, sadece pizza var," dedi Annika, "Peynir ve diğer malzemeleri Maggie koyuyor ama sen de garson olabilirsin."

Jacob o kum havuzunun içinde dev gibi görünüyordu. Bir kadın kızgın kızgın Jacob'a bakıyordu. Bahse girerim Annika'nın ya da Maggie'nin annesiydi ve kıymetli kızıyla oyun oynayan on üç yaşındaki oğlanın sapık olmasından endişe duyuyordu. Jacob bir dal alıp kuma bir iskelet resmi çizdi. "Allosaurusun diğer tüm

etobur dinozorlar gibi lades kemiği vardır," dedi, "Hani tavuklardan çıkar ya."

"İşte bir tane daha," dedi Annika ve Maggie'nin önüne şekillendirdiği topağı koydu. Küçük kızlarla Jacob'ın arasında bir çizgi çizebilirdiniz. Birlikte oynamaktan ziyade yan yana oynuyorlardı.

Jacob o sırada kafasını kaldırıp bana baktı ve sırıttı. Başıyla kızları işaret etti, sanki *baksana iki arkadaş edindim bile,* der gibiydi.

Anneme baktım ve işte o zaman ağladığını gördüm. Gözyaşları yanaklarından yuvarlanıyordu ve bunları silmek için hiçbir girişimde bulunmuyordu. Ağladığının farkında bile değil gibiydi.

Hayatımda annemin ağlamasının çok daha anlaşılır olacağı pek çok durum olmuştur: örneğin Jacob başını derde sokacak bir şey yaptığında müdürle konuşmak için okula gittiği zamanlar ya da kalabalık bir yerin tam ortasında kriz geçirdiği anlar, mesela geçen sene alışveriş merkezinde Noel Baba'nın oturduğu yerin önünde bir sürü anne, baba ve çocuğun gözleri önünde olduğu gibi. Fakat böyle anlarda annemin gözleri hep kuru, yüzü de ifadesiz olmuştur. Aslında o anlarda annem bana biraz Jacob gibi görünürdü.

Ağabeyimi kum havuzunda iki küçük kızla birlikte görmek niye annem için bardağı taşıran son damla olmuştu bilmiyorum. Tek hatırladığım o an dünyamın altüst olduğu gibi bir hisse kapıldığım. Ağlaması gereken çocuklar, onları sakinleştirmeye çalışanlar da anneler olmalıydı, tersi değil.

O zaman bile annemi ağlatan kişi Jacob olsa da, bunu durdurması gereken kişinin ben olduğunu biliyordum.

♠

Elbette nerede olduklarını biliyorum; annem beni adliyeden aradı. Yine de onlar gelene kadar hiçbir dersime odaklanamıyorum; ne geometri ne de vatandaşlık bilgisi.

Öğretmenlerimin bunu bir özür olarak kabul edip etmeyeceklerini merak ediyorum: *Özür dilerim ödevlerimi yapamadım. Ağabeyim suç tebliği duruşması için mahkemeye çıkarıldı da.*

Geometri öğretmenim de *tabii*, diyecektir. *Bu bahaneyi bin kez duymuştum.*

Kapının açıldığını duyar duymaz ne olduğunu öğrenmek için girişe koşuyorum. Annem tek başına içeriye giriyor ve genellikle okul çantalarımızı attığımız pufun üstüne oturuyor.

"Jacob nerede?" diye soruyorum. Son derece yavaş hareketlerle kafasını kaldırıp bana bakıyor.

"Hapiste," diye fısıldıyor, "Tanrım, o hapiste." İki büklüm oluyor.

"Anne?" Omzuna dokunuyorum ama kıpırdamıyor. Bu beni ölesiye korkutuyor ve tüyler ürpertici derecede tanıdık geliyor.

Neden tanıdık geldiğini anlamam birkaç saniyemi alıyor. Gözlerini boşluğa dikip bakması, tepki vermemesi; bu bana geçen hafta Jacob'ın bulunduğu durumu hatırlatıyor, aramıza dönmesini sağlayamadığımız halini.

"Haydi anne." Kolumu beline dolayıp onu kaldırıyorum. Adeta bir kemik torbası. Jacob'ın neden hapse atıldığını anlamaya çalışarak onu yukarıya çıkartıyorum. Devlet size kısa sürede mahkemeye çıkma hakkı temin etmiyor muydu? Yoksa bu kadar kısa sürede mi olup bitmişti her şey? Eğer vatandaşlık ödevimi yapmış olsaydım, belki durumu daha iyi anlayabilirdim ama ancak bu kadarını biliyorum. Anneme de soramam.

Onu yatağına oturtuyor ve sonra çömelip ayakkabılarını çıkartıyorum. "Uzan biraz," diyorum; rollerimiz farklı olsaydı o bana böyle derdi. "Sana bir fincan çay getireceğim, tamam mı?"

Mutfakta çaydanlığı ocağa koymamla birlikte arka arkaya déja vu yaşıyorum. Son kez bunu yaptığımda - su kaynatıp, bir poşet çayı bir fincana koyduğumda - Jess Ogilvy'nin evindeydim. Jacob'ın şu anda hapiste olması ve benim de burada olmam tamamen bir şans. Rahatlıkla tam tersi de olabilirdi.

Bunu düşününce bir yandan rahatlıyorum ve bu da kendimi tam bir pislik gibi hissetmeme neden oluyor.

Dedektifin Jacob'a ne söylediğini merak ediyorum. Annemin ilk planda onu neden oraya götürdüğünü de. Belki de o yüzden bu kadar berbat bir durumdadır; keder değil de suçluluk duygusu. Bu kadarını anlayabiliyorum. Eğer ben polislere gidip o gün erken saatlerde Jess'i canlı ve çıplak olarak gördüğümü söylesem acaba bu işleri Jacob için daha iyi hale mi sokar, yoksa daha kötü hale mi?

Annemin çayını nasıl içtiğini bilmiyorum, o yüzden süt ve şeker koyup yukarıya taşıyorum. Şu an doğrulmuş, yastıkları sırtına destek yapmış. Beni görünce gözyaşları boşalıyor. "Oğlum," diyor ben yanına otururken. Elini yanağıma koyuyor. "Benim güzel oğlum."

Benden de bahsediyor olabilir. Jacob'dan da. Ne fark eder diye düşünüyorum.

"Anne," diyorum, "Neler oluyor?"

"Jacob'ın hapishanede kalması gerekiyor... iki hafta boyunca. Sonra cezai ehliyeti var mı, yargılanmayı kaldırabilir mi diye karar vermek için onu yeniden hakim karşısına çıkaracaklar."

Kabul, ben bir dâhi olmayabilirim ama yargılanmayı kaldıramama ihtimali olan bir insanı hapse tıkmak nasıl bir mantıktır anlayamıyorum. Sonuçta yargılanmayı kaldıramayacak bir insan hapiste olmayı nasıl kaldırsın?

"Ama... o yanlış bir şey yapmadı ki," diyorum ve acaba benim bilmediğim bir şeyler mi biliyor diye dikkatle anneme bakıyorum.

Biliyorsa da bunu göstermiyor. "Görülüyor ki bu pek bir şeyi değiştirmiyor."

Bugün vatandaşlık dersinde ülkemizin yasal sisteminin yapı taşından bahsetmiştik: Aksi kanıtlanana kadar herkes masumdur. Siz bir sonraki adım olarak ne yapacağınıza karar vermeye çalışırken birini hapse tıkmak pek de kişinin suçsuzluğunu kabul etmek gibi görünmüyor. Aksine, onun çoktan ayvayı yediğini ve daha sonra hayatını sürdüreceği yere şimdiden alışması gerektiğini düşündüğünüz anlamına geliyor.

Annem bana dedektifin kendisiyle konuşması için Jacob'ı nasıl kandırdığını, avukat bulmak için nasıl koşturduğunu, Jacob'ın

gözleri önünde nasıl tutuklandığını, kollarından tutmak istediklerinde mübaşirlere nasıl saldırdığını anlattı.

Bulduğu avukatın Jacob'ın salıverilmesini ve eve geri dönmesini nasıl olup da sağlayamadığını anlamıyorum. Özellikle sabıkası olmayan insanlar için bunun hep yapıldığını bilecek kadar John Grisham romanı okumuşumdur.

"Peki şimdi ne olacak?" diye soruyorum.

Sadece Jacob'dan bahsetmiyorum. Bizi de kast ediyorum. Jacob'ın var olmamasını dilediğim onca yıldan sonra onun artık evde olmaması çok garip bir durum. Ağabeyimin hapiste olduğunu bilerek nasıl kendime akşam yemeği için çorba hazırlayabilirim ki? Sabah kalkıp nasıl okula gider, hayat eskisi gibiymiş gibi davranabilirim?

"Oliver, yani avukat, tutuklananların her an tahliye edilebileceklerini söylüyor. Polis yeni bir delil bulunca ellerindeki şüpheliyi bırakırmış."

Annem, sanki bu uğur getirecek bir şeymiş, bir tavşanayağı ya da bir nazarlıkmış gibi bu olasılığa tutunuyor. Jacob salıverilecek ve biz de yeniden eskisi gibi olacağız. Eskiden olduğumuz halimiz o kadar güzel olmasa da ya da salıverilmek her şeyin temizlenip her şeyin unutulması anlamına gelmese de, önemli değil. İşlemediğiniz bir suç yüzünden yirmi sene hapis yattığınızı sonra da DNA kanıtları sayesinde beraat ettiğinizi düşünün. Artık özgürsünüz ama o yirmi yılı geri alamazsınız. Asla "hapis yatan adam" olmaktan kurtulamazsınız.

Bunu ona nasıl söyleyeceğimi bilmediğim için - ve bunu duymak istemediğinden de emin olduğumdan - komodinin üzerindeki uzaktan kumandaya uzanıp odanın karşısında, şifonyerin üstünde duran televizyonu açıyorum. Haberler henüz bitmemiş, hava durumunu sunan adam önümüzdeki hafta bir fırtına beklendiğini söylüyor. "Teşekkürler Norm," diyor spiker, "Jessica Ogilvy cinayetinde son dakika... Polis cinayetle ilgili olarak Vermont Townsend'de oturan on sekiz yaşındaki Jacob Hunt'ı tutukladı."

Annem yanı başımda donup kalıyor. Jacob'ın okulda çekilmiş fotoğrafı ekranı kaplıyor. Fotoğrafta mavi, çizgili bir gömlek içinde görülüyor ve her zamanki gibi objektife bakmamış. "Jacob, Townsend Bölge Lisesi'nde son sınıf öğrencisi ve kurbanın kendisine özel ders veriyordu."

Sıçtık!

"Bu konuda yeni detaylar ortaya çıktıkça sizlere aktarmaya devam edeceğiz," diyor.

Annem uzaktan kumandayı havaya kaldırıyor. Televizyonu kapatacak sanıyorum ama bunun yerine kumandayı ekrana fırlatıyor. Kumanda ikiye ayrılıyor ve monitör de çatlıyor. Annem yan dönüp yatıyor.

"Ben süpürgeyi getireyim," diyorum.

♠

Gecenin bir yarısı mutfaktan gelen sesle uyanıyorum. Sessizce aşağıya iniyorum ve annemi bir çekmecede telefon rehberini ararken buluyorum. Saçları açık, ayakları çıplak ve tişörtünde de diş macunu lekesi var. "Neden 'Devlet Daireleri' başlığı altında kayıtlı değil ki?" diye söyleniyor.

"Ne yapıyorsun?"

"Cezaevini aramam lazım," diyor, "Jacob karanlık olmasından hoşlanmaz. Ona bir gece lambası götürebilirim. Buna izin verirler mi diye sormam gerek."

"Anne," diyorum.

Telefonu eline alıyor.

"Anne... uyuman lazım."

"Hayır," diye düzeltiyor, "Hapishaneyi aramam lazım."

"Saat sabahın üçü. Uyuyorlardır." Ona bakıyorum. "Jacob uyuyordur."

Bana dönüyor. "Gerçekten öyle mi düşünüyorsun?"

"Evet," diyorum ama kelime düğümlenmiş boğazımdan güçlükle çıkıyor. "Evet, öyle düşünüyorum."

♠

Eğer Asperger'i olan bir ağabeyimin olmasının toplumdan dışlanmama neden olduğunu düşünüyorsanız, hapishanede olan bir ağabeyin nasıl bir etki yapacağını varın siz hesap edin. Ertesi gün okuldayım - evet, daha sonra bu konuya döneceğim - ve gittiğim her yerde fısıldaşmaları duyuyorum.

"Kızın parmağını kesmiş ve saklamak için almış diye duydum."

"Kıza bir beyzbol sopası ile vurduğunu duydum."

"Her zaman biraz ürkütücü olduğunu düşünmüşümdür zaten."

Bugün okulda bulunmamın nedeni - ve inanın bana tüm yaptığım sadece bedenen burada bulunmak, çünkü beynim kulağıma çalınan dedikoduları duymazdan gelmeye programlanmış durumda - annemin en iyisinin bu olacağını düşünmesi. "Cezaevine gitmem gerek," demişti sabah kalktığımızda ki zaten ben de öyle yapacağını tahmin etmiştim. "İki hafta boyunca evde kalamazsın. Okula gitmen gerek."

Haklı olduğunu biliyordum ama o da insanların Jacob hakkında sorular soracağını tahmin edemiyor muydu? Onun hakkında varsayımlarda bulunacaklarını? Hem sadece çocuklar da değil. Öğretmenler de bana sahte bir acıma ile yaklaşıyorlardı, oysa tek istedikleri öğretmenler odasına götürebilecekleri biraz dedikodu malzemesi toplamaktı. Bütün bunlar midemin bulandırıyordu.

"Biri sorarsa ne diyeceğim?"

Annem duraksadı. "Onlara ağabeyinin avukatının bu konuda konuşmanı yasakladığını söyle."

"Bu doğru mu peki?"

"En ufak bir fikrim bile yok."

Derin bir nefes aldım. Ona Jess'in evine girdiğimi söyleyerek suçumu itiraf edecektim. "Anne, seninle bir konuda konuşmam gerek..."

"Daha sonra konuşsak olmaz mı?" dedi, "Saat dokuzda kapılar açıldığında orada olmak istiyorum. Kahvaltı için mısır gevreği var ve okula da otobüsle gidersin."

Şimdi ise biyoloji dersinde Elise Howath'ın yanında oturuyorum. Kız olmasına rağmen oldukça iyi bir laboratuvar eşi, bana bir not uzatıyor.

Ağabeyine olanlara üzüldüm.

Ona nezaketi için teşekkür etmek istiyorum. Basının ya da aptal mahkemenin yaptığı gibi onu çarmıha germek yerine Jacob'ı önemseyen ilk kişi olduğu için ona teşekkür etmek istiyorum.

"Ne yapmış?"

Sırt çantamı kapıp sınıftan koşarak çıkıyorum. Bay Jennison hâlâ kafa ütülemeye devam ediyor ve arkamdan yorumda bile bulunmuyor (bunun benim gerçek hayatım olmadığını, paralel evrende bulunduğumu bana düşündüren başlıca alamet bu). Derste olmamamı açıklayacak bir izin kağıdım bulunmamasına rağmen okulun koridorlarında elimi kolumu sallayarak yürümeye devam ediyorum ve kimse beni durdurmuyor. Müdürün odasının ve rehberlik servisinin önünden geçtiğimde de kimse bir şey demiyor. Spor salonunun yanındaki kanatlı kapıları açarak gözleri kör eden gün ışığına çıkıp yürümeye başladığımda da aynı şekilde.

Demek ki bir akrabanız cinayetten tutuklandığında devlet okullarında hem idaredekiler hem de öğretmenler sizin görünmez olduğunuzu varsayıyorlar.

Bu, dürüst olmak gerekirse, insanların bana bugüne kadarki davranışlarından çok da farklı değil.

Keşke yanımda kaykayım olsaydı. O zaman daha hızlı hareket edebilir ve kafamın içinde dönüp duran şeylerden uzağa kaçabilirdim.

Jess Ogilvy'yi hayatta ve sağlıklı durumda görmüştüm. Bundan kısa süre sonra da Jacob onun evine gitmişti.

Şimdi ise o öldü.

Kardeşimi bir duvara sandalye fırlatırken, bir camın ortasına yumruk indirirken gördüm. Hatta bazen kriz geçirdiğinde yoluna çıktığım da oldu. Bunu kanıtlayacak yara izlerim var.

Artık siz hesap edin.

Ağabeyim bir katil. Kelimeleri sessizce tekrarlıyorum ve derhal göğsümde bir acı hissediyorum. *Ağabeyim bir seksen boyundadır* ya da *ağabeyim omlet sever* demek gibi bir şey değil bu; oysa hepsi gerçek bilgiler. Ama bir hafta önce gördüğüm Jacob'la dün sabah gördüğüm Jacob arasında bir fark yok. Bunun anlamı ağabeyimdeki önemli bir kusuru göremeyecek kadar aptal olmam mı? Yoksa herkesin - Jacob'ın bile - birdenbire hayal dahi edemeyeceğiniz birisine dönüşme olasılığı mı?

Tüm hayatım boyunca erkek kardeşimle hiç ortak noktamız olmadığını düşündüm durdum ve şimdi ikimizin de birer suçlu olduğu ortaya çıktı.

Ama sen kimseyi öldürmedin.

Kafamın içinde sesler yankılanıp duruyor. Tek bildiğim Jacob'ın da kendince nedenleri olduğu.

Bu benim daha hızlı koşmama neden oluyor. Ne var ki mermi gibi gitsem bile benim okuldaki piçlerden farksız olduğum gerçeğini kafamdan silip atamam: Ben de çoktan ağabeyimin suçlu olduğuna inandım.

Okulun arkasında, biraz uzakta bir gölet vardır. Kışın gözde bir mekandır burası. Hafta sonları insanlar ateş yakıp şekerleme kızartırlar, birkaç girişken ruhlu aile babası küreklerle karları temizleyerek göl yüzeyinde hokey maçı yapacak yer açarlar. Yanımda patenlerim olmamasına rağmen buzun üstüne çıkıyorum.

Gölet hafta içi oldukça tenha. Birkaç kadın ufak çocuklarına kaymayı öğretiyor. Ayağında bana her daim Hollanda'yı ya da Olimpiyatları anımsatan siyah artistik patinaj patenleri bulunan yaşlı bir adam, çeşitli figürler yaparak kayıyor. Sırt çantamı karların üstüne atıp ayaklarımı yavaş yavaş sürüyerek ilerliyor ve gölün ortasına ulaşıyorum.

Her yıl Townsend'de buzun ne zaman eriyeceğini ilk kimin bileceğine dair bir yarışma yapılır. Buzun içine dijital bir saate bağlı bir sopa saplarlar ve buz sopanın yana devrilmesine neden olacak kadar eridiğinde saat bir anahtarın boşalmasına neden olur ve o anı kaydeder. İnsanlar hangi gün ve saatte buzun eriyeceğine para koyarlar ve en yakın tahmini yapan kişi büyük ikramiyenin sahibi olur. Geçen yıl bu sanırım 4500 dolar civarındaydı.

Peki ya tam şimdi erirse?

Peki ya ben içine düşersem.

Etrafımda kayan çocuklar suyun sesini duyarlar mı? Yaşlı adam beni kurtarmaya koşar mı?

İngilizce öğretmenim cevabı açık olan sorulara retorik soru dendiğini anlatmıştı: Papa Katolik mi? Ya da ayılar ormanda mı uyur?

Bence bu, gerçekten duymak istemediğiniz bir cevabı olan bir soru.

Bu elbise beni şişman mı gösteriyor?

Gerçekten de o kadar aptal mısın sen?

Eğer buz erirse ve kimse içine düştüğümü görmezse, bir zamanlar gerçekten var olmuş sayılır mıyım?

Eğer hapiste yatan ben olsaydım, Jacob benim hakkımda en kötüsüne inanır mıydı?

Kafamda bu düşüncelerle gölün ortasında buzun üstüne oturuyorum. Soğuk, kot pantolonumdan içime işliyor. Kafamda yavaş yavaş donduğumu canlandırıyorum. Beni bulduklarında bir heykele, bir anıta dönüşmüş olacağım.

"Ufaklık, iyi misin?" Yaşlı adam kayarak bana doğru geliyor. "Yardıma ihtiyacın var mı?"

Az önce dediğim gibi: Cevabını gerçekten duymak istemediğiniz bir soru bu.

Dün gece pek uyuyamadım, uyuduğumda ise bir rüya gördüm. Rüyamda Jacob'ı hapishaneden kaçırıyordum. Bunu onun tüm

CrimeBusters defterlerini okuyup hırsızların yaptıklarının aynısını yaparak beceriyordum. Jacob'ın bir hücrede tutulduğu cezaevinin köşesini döner dönmez, o da hazır oluyordu. "*Jacob,*" diyordum, "*Sana ne söylersem aynen yapacaksın,*" ve o da yapıyordu. Zaten bunun rüya olduğunu da böyle anlamıştım. Sessizce beni takip ediyor ve hiç soru sormuyordu. Gardiyanların odasının önünden parmak uçlarımıza basarak geçiyorduk ve ikimiz birlikte devasa bir çöp bidonunun içine atlayıp üzerimizi kağıt ve çöple kapatıyorduk. En sonunda nöbetçi gelip içinde bulunduğumuz bidonu iterek kilitli kapıdan dışarıya çıkartıyordu ve tam çöp bidonunu dışarıdaki devasa konteynere boşaltacağı sırada ben, "*Şimdi!*" diye bağırıyordum ve Jacob ile birlikte dışarıya atlayıp koşmaya başlıyorduk. Saatlerce koşuyorduk; ta ki bizi takip eden yegâne şey kayan yıldızlar olana dek. En sonunda da uzun otların olduğu bir tarlada durup sırtüstü yere uzanıyorduk.

"*Bunu ben yapmadım,*" diyordu bana Jacob.

"*Sana inanıyorum,*" diyordum ve bu gerçekten doğruydu.

Jacob'ın ödev olarak bir arkadaş edinmesi gereken o gün, kum havuzunda tanıştığı iki kızın gitmesi gerekmişti. On üç yaşındaki ağabeyimi kumun içinde tek başına bırakarak hoşça kal bile demeden koşarak uzaklaşmışlardı.

Kafamı çevirip tekrar anneme bakmaya korkuyordum. Ben de bunun yerine kum havuzuna gidip kenarına oturdum. Dizlerim çeneme değiyordu, orası için çok iriydim; ağabeyimin o minnacık kum havuzunu doldurduğunu görmek de çok absürt bir manzaraydı. Bir taş alıp bununla kumu eşelemeye başladım. "Ne arıyoruz?" diye sordum.

"Allosaurus," diye cevapladı Jacob.

"Bulunca onu nasıl tanıyacağız?"

Jacob'ın yüzü aydınlandı. "Omurgası ve kafatası diğer dinozorlarınki kadar ağır değildir. Zaten ismi de bu anlama gelir: Farklı sürüngen."

Onun kumda paleontologluk oynamasını izleyecek Jacob'ın yaşıtı çocukları düşündüm ve acaba hiç arkadaşı olabilecek mi diye merak ettim.

"Theo," diye fısıldadı birden, "*Gerçekten* burada bir allosaurus bulacak değiliz biliyorsun, değil mi?"

"Hım, *tabii ya*," diye güldüm, "Ama bir de bulursak, bu dehşet bir haber olmaz mı?"

"Haberciler gelir," dedi Jacob.

"Boş ver haberleri, Oprah'a bile çıkarız," dedim, "Kum havuzunda bir dinozor iskeleti bulan iki çocuk. Mısır gevreği kutusundan oyuncaklarımız bile çıkar."

"Muhteşem Hunt kardeşler." Jacob sırıttı. "Bize böyle derler."

"Muhteşem Hunt kardeşler," diye tekrar ettim ve küreği ile kumu kazarken Jacob'ı izledim. Onu geçip ağabey rolünü üstlenmem ne kadar sürecek diye düşündüm.

Jacob

Neler olduğunu gerçekten anlamıyorum.

İlk başta belki de bunlar sadece birer protokoldür diye düşünüyordum, tıpkı annemin Theo'yu doğurduktan sonra rahatlıkla yürüyebiliyor ve onu kucağına alabiliyor olmasına rağmen hastaneden tekerlekli sandalye ile çıkartılması gibi. Belki de mesuliyetlerle ilgili bir durumdu bu; mübaşirler de zaten bu yüzden beni duruşma salonundan çıkartmak zorunda kalmışlardı (bu defa bana dokunma konusunda daha temkinliydiler). Beni binanın önüne ya da davalıların alınıp evlerine götürüldüğü yükleme peronu gibi bir yere götüreceklerini sanmıştım.

Bunun yerine bir polis arabasının arkasına tıkılıp iki saat otuz sekiz dakika boyunca yol gittikten sonra hapishaneye gelmiştik.

Ben hapishanede olmak *istemiyorum*.

Beni araçtan indiren polis memurları ile hapishaneye götürenler aynı kişiler değil. Bunlara gardiyan deniyor ve daha farklı renkte bir üniforma giyiyorlar. Dedektif Matson'ın polis merkezinde sorduğu soruların aynılarını soruyorlar. Tavanda süpermarkettekine benzer floresan lambalar var. Sırf bu sebepten Walmart'a gitmekten hoşlanmam; ışıklar transformatörler nedeniyle tuhaf sesler çıkarır ve ben de tavanın üzerime çökeceğinden endişelenirim. Şu anda dakika başı tavana bakmadan konuşamıyorum. "Artık anneme telefon etmek istiyorum," diyorum gardiyanlardan birine.

"Evet, ben de büyük ikramiyeyi kazanmak istiyorum ama içimden bir ses ikimizin de istediğini alamayacağını söylüyor."

"Burada kalamam," diyorum.

Bilgisayarda yazmayı sürdürüyor. "Sana fikrini sorduğumu hatırlamıyorum."

Bu adam kalın kafalı filan mı? Yoksa beni sinirlendirmeye mi çalışıyor? "Ben bir öğrenciyim," diye açıklamaya çalışıyorum, delil analizi hakkında en ufak bir fikri olmayan birine kütle spektrometresini açıklamaya çalışır gibi. "Sabah yedi kırk yedide okulda olmam lazım yoksa dersten önce dolabıma gitmek için zamanım olmaz."

"Yarıyıl tatilinde olduğunu varsay," diyor gardiyan.

"Yarıyıl tatili 15 Şubat'ta başlıyor."

Klavyede bir tuşa basıyor. "Tamam. Ayağa kalk," diyor. Dediğini yapıyorum. "Ceplerinde neler var?"

Ceplerime bakıyorum. "Ellerim."

"Çokbilmişe bak sen," diyor, "Boşalt onları hemen."

Kafam karışmış bir halde ellerimi önümde açıyorum. İçlerinde hiçbir şey yok.

"Ceplerini."

İçlerinden bir sakız, yeşil bir çakıl taşı, şeffaf bir camtaşı, annemle benim bir dizi fotoğrafımız ve cüzdanım çıkıyor. Gardiyan hepsini alıyor. "Hey..."

"Paranı hesabına aktaracağız," diyor. Bir kağıda notlar alıyor ve sonra cüzdanımı açıp paramı ve Dr. Henry Lee fotoğrafımı çıkartıyor. Parayı saymaya başlıyor ve kazayla paraları elinden düşürüyor. Onları topladığında artık sıraları bozulmuş.

Alnımdan ter boşanıyor. "Para," diyorum.

"Eğer endişelendiğin buysa paranı almadım."

Yirmilik bir banknotun bir dolarlık bir banknota sürtündüğünü görüyorum ve beş dolarlık banknot da ters dönmüş, Başkan Lincoln'ün yüzü aşağıya bakıyor.

Cüzdanımdaki banknotların küçükten büyüğe doğru ve hepsinin de yüzü aynı tarafa bakacak şekilde sıralı olduğundan emin olurum. İzni olmadan asla annemin cüzdanından para almam ama bazen haberi yokken cüzdanını alıp paralarını onun için düzenlerim.

Bu karmaşanın düşüncesini bile sevmem, bozuk para gözü zaten yeterince düzensizdir.

"Sen iyi misin?" diyor gardiyan ve bana baktığını fark ediyorum.

"Lütfen..." Güç bela konuşabiliyorum, kelimeler boğazımda düğümleniyor. "Lütfen banknotları sıraya koyabilir misiniz?"

"Ne diyosun sen be?"

Ellerimi göğsümde birleştirmiş olarak, tek parmağımla paraları işaret ediyorum. "Lütfen," diye fısıldıyorum, "Birlikler en başa gelecek."

En azından paralar olması gerektiği gibi durursa, değişmemiş bir şeyler kalır.

"Buna inanmıyorum," diye homurdanıyor, ancak paraları sıraya diziyor ve yirmilik banknot en arkadaki yerini alınca ben de tuttuğum nefesimi bırakıyorum.

"Teşekkürler," diyorum banknotlardan en az ikisinin hâlâ ters olduğunu fark etmeme rağmen.

Jacob, diyorum kendi kendime. *Bunu yapabilirsin. Bugün kendi yatağın yerine başka bir yerde yatıyor olsan da fark etmez. Dişlerini fırçalamana izin vermeseler de bu fark etmez. Dünya dönmeye devam edecek.* (Ben ne zaman rutinimdeki bir değişiklik yüzünden gergin olsam annem bu cümleyi kullanır.)

Bu sırada gardiyan beni başka bir odaya, bir dolaptan pek de büyük olmayan bir odaya götürüyor. "Soyun," diyor ve kollarını kavuşturuyor.

"Neyi soyunayım?" diyorum.

"Hepsini. İç çamaşırı da dâhil." Kıyafetlerimi çıkartmamı istediğini anladığımda ağzım açık kalakalıyorum.

"Senin önünde soyunmayacağım," diyorum kuşkuyla. Beden eğitimi dersi için bile soyunma odasında soyunmam. Dr. Moon'un yazdığı, kıyafetlerimi çıkartmamın gerekmediğini, normal kıyafetlerimle beden dersine katılabileceğimi söyleyen bir doktor raporum var benim.

"Az önce de dediğim gibi, sana *sormadım.*"

Televizyonda mahkûmların tulum şeklinde üniformalar giydiklerini görmüştüm ama kıyafetlerine ne olduğu konusunu hiç düşünmemiştim. Fakat şu an aklıma gelen şey çok kötü. Büyük harflerle, Çok Kötü. Televizyonda gördüğüm üniformalar turuncudur. Bazen kanalı değiştirmem için sadece bu bile yeterli olur.

Turuncunun tenime değdiğini düşününce kalp atışlarımın hızlandığını hissedebiliyorum. Aynı rengi giyen diğer tüm mahkûmlarla birlikte hepimiz bir tehlike işareti denizi oluşturacağız.

"Eğer kıyafetlerini kendin çıkartmazsan, gelip ben çıkartacağım," diyor gardiyan.

Ona arkamı dönüp kabanımı çıkartıyorum. Tişörtümü başımın üstünden çekip çıkarıyorum. Cildim balık gibi beyaz ve Abercrombie&Fitch reklamlarındaki adamlar gibi karın kaslarım da yok; bu beni utandırıyor. Kotumun fermuarını indirip iç çamaşırımı da çıkartıyorum. Sonra çoraplarım aklıma geliyor. Çömelip dikkatle kıyafetlerimi düzenliyorum böylece zeytin yeşili pantolonum en altta, onun üzerinde yeşil tişörtüm, en üstte de yeşil iç çamaşırım ve çoraplarım sıralanıyor.

Gardiyan kıyafetleri alıp bunları silkelemeye başlıyor. "Eller yanda kalsın," diyor ve ben de gözlerimi kapatıp söylediğini yapıyorum. Beni döndürüp eğilmemi istediğinde ve bacaklarımı ayıran parmaklarını arkamda hissettiğimde bile.

Sonra yumuşak bir kıyafet çantası göğsüme çarpıyor. "Bunları giy."

İçinde kıyafetler var ama bana ait değiller. Üç çift çorap, üç çift iç çamaşırı, üç tişört, alt ve üst içlik, üç çift lacivert pantolon ve aynı renk tişörtler, lastik terlikler, bir mont, bir şapka, eldivenler ve bir havlu var.

Çok rahatlıyorum. Turuncu giymek zorunda kalmayacağım.

♠

Hayatımda yalnızca bir kez bir arkadaşımın evinde kaldım. Daha sonra San Francisco'ya taşınan Marshall adından bir çocuktu. Marshall'da tek gözünde göz tembelliği vardı ve tıpkı benim gibi o da ikinci sınıftayken milletin alay konusu oluyordu. Yatıya kalma işini ayarlayan annelerimizdi. Annem Marshall'ın tebeşir döneminde yaşamış dinozorların çoğunun adını söyleyebildiğini öğrendikten sonra buna karar vermişti.

Annem ve ben iki hafta boyunca gecenin bir yarısı uyanıp da eve gelmek istersem ne olacağı hakkında konuştuk (Telefon edecektim). Marshall'ın annesi kahvaltıda sevmediğim bir şey verirse ne olacaktı (*Hayır, teşekkür ederim* diyecektim). Marshall'ın kıyafetlerinin dolabında benimki gibi bir düzende sıralanmamış olabileceğinden ve köpeği olduğundan ve köpeklerin bazen istemeden tüy döktüklerinden bahsettik.

O gece annem yemekten sonra beni onların evine bıraktı. Marshall *Jurassic Park*'ı izlemek isteyip istemediğimi sordu ve ben de evet dedim. Ancak film başladıktan sonra ben ona nelerin anakronizme girdiğini, nelerin tamamen kurgu olduğunu anlatmaya kalkınca bana sinirlendi ve sesimi kesmemi söyledi. Bunun üzerine ben de köpeğiyle oynamaya gittim.

Köpek bir Yorkshire terrier'di ve erkek olmasına rağmen tepesinde pembe bir fiyonk vardı. Ufacık, pembe bir dili vardı ve elimi yaladı. Ben bundan hoşlanacağımı zannederdim ama öyle olmadı, derhal elimi yıkamak istedim.

O gece yatma saati gelince Marshall'ın annesi onun kocaman yatağında ikimizi ayırmak için aramıza rulo yaptığı battaniyeyi koydu. Onu alnından öptü ve sonra da beni öptü ve bu çok tuhaftı, çünkü benim annem değildi. Marshall sabah erken kalkarsak annesi uyanıp bizi yakalamadan televizyon izleyebileceğimizi söyledi. Sonra uykuya daldı ama ben uyuyamadım. Köpek odaya geldiğinde ve yorganın altında kıvrılarak ufacık siyah patileri ile bana dokunmaya başladığında hâlâ uyanıktım. Ve Marshall uykusunda yatağını ıslattığında da aynı şekilde.

Kalkıp annemi aradım, saat sabaha karşı 04:24'tü.

Annem beni almaya gelince kapıyı vurdu ve Marshall'ın annesi de üzerinde sabahlığıyla kapıyı açtı. Annem benim adıma ona teşekkür etti. "Jacob biraz erkencidir," dedi Marshall'ın annesine, "*Fazla* erkencidir ama." Hafifçe gülmeye çalıştı, ancak pek başarılı olamadı.

Otomobile bindiğimizde bana "Özür dilerim," dedi.

Gözlerine bakmıyor olmama rağmen bana baktığının farkındaydım. "Bana bir daha asla bunu yapma," diye cevap verdim.

♠

Ziyaretime gelecekler için bir form doldurmam gerekiyor. Kimin gelmek isteyeceğini kafamda canlandıramadığım için annemin adını, kardeşimin adını, evimizin adresini ve onların doğum tarihlerini yazıyorum. Jess'in adını da ekliyorum; onun beni ziyaret edemeyeceğini biliyorum elbette ama bahse girerim bunu yapmayı isterdi.

Daha sonra bir hemşire beni muayene ediyor, aynen doktor muayenehanesindeki gibi ateşimi ölçüyor ve nabzımı kontrol ediyor. Bana düzenli olarak kullandığım ilaçlar olup olmadığını soruyor, ben de ona var diyorum ama ilaçların ismini söyleyemeyip sadece renklerini ve şırıngayla verilip verilmediklerini belirttiğimde bana sinirleniyor.

En sonunda kalacağım yere götürülüyorum. Gardiyan, bir odaya varana dek bir koridor boyunca benimle geliyor. İçeride başka bir gardiyan bir düğmeye basıyor ve önümüzdeki metal kapı yana kayarak açılıyor. Bana bir çamaşır torbası daha veriliyor, bunun içinde de iki çarşaf, iki battaniye ve bir yastık kılıfı var.

Hücreler, yerde zemin niyetine metal ızgaraların olduğu bir koridorun sol tarafında bulunuyor. Her hücrenin içinde iki yatak, bir lavabo, bir tuvalet ve bir televizyon var. Hücrelerin her birinde iki mahkûm göze çarpıyor. Sokakta gördüğünüz insanlardan hiçbir farkları yok, hepsinin kötü bir şey yapmış olması dışında tabii.

Belki de yapmamışlardır. Sonuçta *ben* de burada değil miyim?

"Hakkında değerlendirme yapılırken bir hafta süreyle burada kalacaksın," diyor gardiyan, "Davranışlarına bakılarak daha hafif güvenlik şartlarının olduğu kısma nakledilebilirsin." Başıyla bir hücreyi işaret ediyor, diğerlerinden farklı olarak buranın daha küçük bir penceresi var. "Burası duş," diyor.

Etrafta bu kadar çok insan varken nasıl ilk ben yıkanabilirim?

Yanımda diş fırçam yokken dişlerimi nasıl fırçalayacağım.

Sabahları iğnemi nasıl yapacağım ve vitaminlerimi nasıl alacağım?

Bu detayları düşünürken kontrolümü kaybetmeye başladığımı fark ediyorum.

Dışarıdan bakan birine öyle görünse de bu bir tsunami gibi gelişmiyor. Sanki lastikle birkaç kez sıkıca bağlanmış bir mektup tomarı gibi. Lastik koptuğunda bir süre öylece kalıyor - belki alışkanlıktan, belki de kas hafızasından ötürü bilemiyorum - ve sonra tek bir ufak hareketle çözülmeye başlıyor. Siz daha farkına bile varmadan mektupları bir arada tutan hiçbir şey kalmıyor.

Elim hafifçe hareketlenmeye başlıyor, parmaklarımla bacağıma vuruyorum.

Jess öldü, ben hapisteyim, bugün *CrimeBusters*'ı kaçırdım ve sağ gözümde de engel olamadığım bir tik başladı.

Koridorun sonundaki hücrenin önüne gelince duruyoruz. Gardiyan, "Evim güzel evim," diyor. Hücrenin kilidini açıyor ve benim içeriye girmemi bekliyor.

Kapıyı kilitlediği anda parmaklıkları kavrıyorum. Tepemdeki lambaların vınlamasını duyabiliyorum.

Butch Cassidy ve Sundance Kid hapse gitmek yerine bir uçurumdan aşağıya atlamışlardı. *"Kid, bir dahaki sefere 'Bolivya gibi bir yerlere gidelim,' dediğimde,"* diye mırıldanıyorum, *"Bolivya gibi bir yere gidelim."*

Başım ağrıyor, etrafı kırmızı görüyorum. Gözlerimi kapatıyorum ama sesleri hâlâ duyuyorum, ellerim bedenime büyük geliyor,

cildim davul gibi geriliyor, iyice gerilip yarıldığını canlandırıyorum kafamda.

"Endişelenme," diyor bir ses, "Zamanla alışıyorsun."

Arkamı dönüyorum, ellerimi göğsümde kavuşturuyorum; diğer insanlardan farksızmışım gibi görünmeye çalışmadığım zamanlarda bu şekilde yürürüm. Gardiyanın beni aslında hapiste olmaması gerektiği halde hapishanede olanlar için ayrılmış özel bir hücreye koyduğunu sanmıştım. Benim de herkes gibi bir hücre arkadaşım olacağını fark etmemiştim.

Montu ve kaşlarına kadar indirdiği şapkası da dâhil olmak üzere verilen tüm mavi kıyafetleri giymişti. "Adın ne?"

Gözünün içine bakmadan yüzüne bakıyorum. Sol yanağında bir beni var ve benli insanları hiç sevmem. "*Ben Spartacus.*"

"Hadi ya? Buraya da annenle babanı öldürdüğün için düşmüşsündür kesin." Ranzadan kalkıp arkamdan yürüyor. "Sana bunun yerine Kaltak desem nasıl olur?" Ellerim parmaklıkları daha da sıkı kavrıyor. "İkimiz bir arada yaşayacağımıza göre bazı şeyleri açıklığa kavuşturalım istersen. Alt ranzayı ben alırım ve egzersiz bahçesine senden önce çıkarım. Hangi kanalı izleyeceğimize ben karar veririm. Sen bana bulaşmazsan, ben de sana bulaşmam.

Aynı kafese konan köpeklerde de benzer bir davranış gözlemlenir. Beta köpek, alfa köpeğe itaat etmesi gerektiğini öğrenene kadar biri diğerini ısırmaya çalışır.

Ben bir köpek değilim. Bu adam da değil. Benden daha kısa boylu. Yanağındaki ben dışarıya doğru çıkık ve arı kovanını andırıyor.

Eğer Dr. Moon burada olsaydı "*Buna kaç verirsin?*" diye sorardı.

On altı. Bir ile on arası bir skalada benim endişe düzeyim on altı. Bu benim için en kötü sayıdır, çünkü a) çift sayı, b) kara kökü de çift sayı ve c) çift sayı olan kare kökünün kare kökü bile çift sayı.

Annem burada olsa "I Shot the Sheriff" şarkısını söylemeye başlardı. Onu duymamak için parmaklarımı kulaklarıma sokuyorum ve görmemek için gözlerimi kapatıyorum. Şarkının nakaratını

kelimeler arasında hiç boşluk bırakmadan tekrarlıyorum, böylece sesten oluşan bir güç kalkanının beni sardığını hayal ediyorum.

Aniden beni omzundan yakalıyor. "Hey," diyor ve ben çığlık atmaya başlıyorum.

Şapkası düşüyor ve adamın bir kızıl kafa olduğunu fark ediyorum. Herkes bilir ki kızıl saçları olan birinin saçları aslında kırmızı değil, turuncudur. Yetmezmiş gibi, saçları uzun. Yüzü tamamen çevreliyor ve omuzlarına dökülüyor. Eğer daha da yakınıma sokulursa saçları bana değebilir.

Çıkarttığım sesler tiz ve kulak tırmalayıcı, bana *çenemi kapamamı* söyleyen diğer herkesin seslerinden daha yüksek, buna bir son vermezsem beni rapor edeceğini söyleyen gardiyanın sesinden daha yüksek. Ama yapamıyorum, çünkü artık ses tüm hücrelerimden çıkıyor ve dudaklarımı kapatsam da bedenim çığlık atmaya devam ediyor. Hücre kapısının parmaklıklarını sıkıca kavrayıp - *derideki eziklere kan damarlarının darbenin etkisi ile parçalanması neden olur* - kafamı parmaklıklara vurmaya başlıyorum - *ön lobda subdural kanama ile birlikte meydana gelen serebral ezilme ölümcül olabilir* - tekrar vuruyorum - *bir alyuvarın üçte biri hemoglobinden oluşur* - ve tam tahmin ettiğim gibi derim içeride olup biteni daha fazla tutamayıp yarılıyor, kan yüzümden aşağıya süzülüp gözlerime ve ağzıma doluyor.

Duyuyorum:

"Çıkartın bu deliyi benim hücremden."

Ve

"Bu herifte AIDS filan varsa eyalete dava açacağım."

Kanımın tadı bozuk para gibi, bakır gibi, demir gibi; *kan, vücut ağırlığının yüzde yedisini oluşturur.*

"Üç deyince," diye bir ses duyuyorum. İki kişi kollarımdan yakalıyor ve beni sürüklüyor, ayaklarım sanki bana ait değilmiş gibi ve bu ışıkların altında her şey çok sarı görünüyor, ağzımda metal var, bileklerimde metal var ve sonra hiçbir şey görmez, duymaz ve tatmaz oluyorum.

♠

Sanırım öldüm.

Bu çıkarıma aşağıdaki gerçeklere dayanarak ulaştım:

1. İçinde bulunduğum oda tek renkli; yerler, duvarlar, tavan hepsi soluk ten renginde.

2. Oda yumuşak. Yürürken sanki bir dilin üzerinde yürüyormuşum gibi hissediyorum. Duvarlara yaslandığımda onlar da bana yaslanıyormuş gibi hissediyorum. Tavana ulaşamıyorum ama onun da benzer yapıda olduğunu düşünüyorum. Tek bir kapı var, ancak pencere ya da kapı kolu yok.

3. Kendi nefes alıp verişlerim dışında hiçbir ses duyulmuyor.

4. Hiç eşya yok. Sadece bir minder var, o da ten rengi ve yumuşak.

5. Odanın zemininin ortasında ızgaralar var ama içine bakınca hiçbir şey göremiyorum. Belki de bu, dünyaya geri giden bir tüneldir.

Fakat bir de beni ölü olmadığıma inandıracak diğer gerçekler var:

1. Eğer ölüysem neden nefes alıyorum?

2. Etrafta diğer ölü insanların da olmaları gerekmez mi?

3. Ölü insanların şiddetli baş ağrıları olmaz, değil mi?

4. Cennette muhtemelen kolsuz bile olsa hiç kapı yoktur.

Elimi başıma götürüyorum ve bandajla sarılı olduğunu fark ediyorum. Tişörtümde kuruyup kahverengiye dönmüş ve katılaşmış kan var. Gözlerim şiş ve ellerimde de minik sıyrıklar var.

Izgaranın etrafında geniş bir tur atıyorum. Sonra da kollarımı göğsümde kavuşturarak minderin üzerine yatıyorum.

Büyükbabam da tabutunda böyle görünüyordu.

Jess böyle görünmüyordu ama.

Belki ızgaranın altında o vardır. Belki de kapının diğer tarafındadır. Beni gördüğüne mutlu olur mu? Yoksa kızar mı? Onun yüzüne bakınca ne hissettiğini anlayabilir miyim acaba?

Keşke ben de diğer insanlar gibi ağlayabilseydim.

Emma

Jacob'ın ilaçları ve vitaminleri en büyük boy iki buzdolabı poşetine ancak sığıyor. Bazıları Dr. Murano'nun verdiği sakinleştiriciler gibi reçeteli ilaçlar, diğerleri ise glütatyon gibi benim onun için internet üzerinden aldıklarım. Elimde bunlarla hapishanenin ziyaretçi girişinin kapısında bekliyorum, kilit açılıyor.

Annem bana küçük bir kızken apandisitinin patlamasını anlatırdı. Ailelerin çocuklarının yanında refakatçi kalmalarına izin verilmediği günlermiş o günler ve büyükannem ziyaret saati başlamadan dört saat önce kapıya gelip annem onu hasta yatağında görebilsin diye kuyruğun en önünde yerini alırmış. Büyükannem içeriye alınana kadar orada öylece gülümseyerek ve el sallayarak beklermiş.

Eğer Jacob onu beklediğimi bilseydi, her gün saat dokuzda onu göreceğimi bilseydi, bu onun tutunacağı bir rutin olurdu.

Benimle birlikte ön kapının açılmasını bekleyecek daha çok insan olacağını ummuştum ama belki de oğullarını ziyaret etmek amacıyla hapishaneye gelen diğer anneler için bu artık modası geçmiş bir şeydir. Belki de bu rutine alışmışlardır. Benimle beraber bekleyen yalnızca bir kişi daha var, elinde evrak çantası taşıyan takım elbiseli bir adam. Bir avukat olmalı. Ayağını oynatıp duruyor. "Çok soğuk," diyor, gülümseyerek.

Ben de ona gülümsüyorum. "Evet öyle." Buraya müvekkilini görmeye gelen bir savunma avukatı olmalı. "Burada işlerin nasıl yürüdüğünü biliyor musunuz?"

"İlk sefer mi?" diyor, "Çocuk oyuncağı. İçeriye giriyorsunuz, ehliyetinizi verip metal dedektörlerinden geçiyorsunuz. Havaalanında yaptığınıza benziyor."

"Evet ama bu sefer bir yere gittiğiniz yok," diyorum.

Bana bakıp gülüyor. "Orası kesinlikle doğru."

Bir gardiyan cam kapının diğer tarafında beliriyor ve kilidi açıyor. "Merhaba Joe," diyor avukat ve memur da onu selamlıyor, "Dün gece Bruins'i izledin mi?"

"Evet ya. Biri bana şunun cevabını versin lütfen. Patriots ve Sox şampiyon olmayı başarırken Bruins nasıl hâlâ bok gibi oynayabiliyor?"

Onların peşinden kontrol odasına doğru gidiyorum, gardiyan içeriye giriyor ve avukat da ehliyetini ona uzatıyor. Avukat bir kağıda bir şeyler karalıyor ve anahtarlarını gardiyana veriyor. Sonra da bir metal detektöründen geçip koridorda gözden kayboluyor.

"Nasıl yardımcı olabilirim hanımefendi?" diye soruyor gardiyan.

"Oğlum Jacob Hunt'ı görmeye geldim."

"Hunt." Bir listeye bakıyor. "Evet Hunt. Daha dün gece geldi."

"Evet."

"Henüz onaylanmadınız."

"Ne için?"

"Ziyaret için. Cumartesi gününe kadar temiz kağıdınız çıkar; zaten ziyaret günü de o gün."

"Cumartesi mi?" diye tekrar ediyorum, "Benim *cumartesiye* kadar beklememi mi istiyorsunuz?"

"Üzgünüm hanımefendi. Temiz kağıdı alana kadar size yardımcı olamam."

"Oğlum otistik. Beni görmesi lazım. Rutini değişmeye başladığı zaman, inanılmaz derecede üzgün olur. Hatta saldırganlaşır."

"Öyleyse demir parmaklıklar arkasında olması iyi bir şey," diyor gardiyan.

"Ama ilaçlarını alması lazım..." İki buzdolabı poşetini kaldırıp önüne koyuyorum.

"Sağlık personelimiz reçeteli ilaçları yazabilir," diyor, "Size bunun için bir form vereyim, doldurun."

"Ayrıca vitaminlerini alması gerek ve glüten ya da kasein içeren yiyecekleri de yememesi lazım..."

"Doktoru müdüriyetle temas kursun."

Ne var ki Jacob'ın diyeti ve vitaminleri bir doktor tarafından takip edilmiyor; bunlar yalnızca otistik çocukların annelerinin yıllar boyunca öğrendikleri ve *işe yarayabilir* diye aynı gemide yol aldıkları diğer annelere aktardıkları yüzlerce ipucundan birkaçı. "Jacob diyetini bozduğu zaman davranışları çok daha kötüye gider..."

"Belki de tüm mahkûmlarımıza bu diyeti uygulasak fena olmaz," diyor gardiyan, "Bakın, üzgünüm, fakat bir doktor raporu olmadığı müddetçe bunları mahkûma iletemeyiz."

Tıp dünyası otistik çocukların ailelerinin çok güvendiği tedavileri desteklemiyorsa suç benim mi? Otizm araştırmasına ayrılan para o kadar kısıtlı ki pek çok doktor bu vitaminlerin Jacob'ın odaklanmasına ya da aşırı duyarlılığına olumlu anlamda etki ettiğine inansa bile, size bilimsel olarak bunun nedenini açıklayamıyor. Eğer doktorların ve bilim adamlarının kesin olarak oğluma nasıl yardım edeceğimi söylemelerini bekleseydim, hâlâ üç yaşındayken olduğu gibi tepkisiz ve izole bir halde kendi küçük dünyasına hapsolmuş durumda olurdu.

Şu an bulunduğu hücreden farksız olurdu yani.

Gözlerim yaşlarla doluyor. "Ne yapacağımı bilmiyorum."

Sanırım parçalara dağılacak gibi duruyorum, çünkü gardiyanın sesi yumuşuyor. "Oğlunuzun bir avukatı var mı?"

Başımla onaylıyorum.

"Başlangıç noktası olarak bundan yararlanabilirsiniz," diyor gardiyan.

♠

Emma Abla'nın köşesinden:

Keşke Çocuğum Olmadan Önce Bilseydim Dediğim Şeyler:

1. Video cihazına ekmek sokacak olursanız, o ekmek dışarıya girdiği gibi tek parça çıkmaz.

2. Çöp poşetleri paraşüt olarak kullanılmaz.

3. Çocuklar için zararlı değildir ibaresi göreceli bir ifadedir.

4. Öfke nöbeti bir mıknatıs gibidir: Bu esnada tüm gözler ister istemez size ve çocuğunuza yönelir.

5. Lego bir yiyecek değildir, sindirilmez.

6. Kar, bir yiyecek türüdür.

7. Çocuklar onları dinlemediğinizi anlarlar.

8. Bir Brüksel lahanası peynirle kaplansa bile hâlâ bir Brüksel lahanasıdır.

9. Ağlanacak en iyi yer bir annenin kollarıdır.

10. Asla olmak istediğiniz kadar iyi bir anne olamazsınız.

Otomobilime binip Oliver Bond'u arıyorum. "Jacob'ı görmem için beni içeriye almıyorlar," diyorum.

Arka planda bir köpek havlaması duyuyorum. "İyi."

"İyi mi? Oğlumu göremiyorum ve sen bunun iyi olduğunu mu düşünüyorsun?"

"*İyi* derken, devamını anlat anlamında söyledim. Aman ne iyi demek istemedim... Neyse bana ne söylediklerini anlat."

"Onaylanmış ziyaretçiler listesinde değilmişim," diye bağırıyorum, "Jacob'ın onu kimin ziyaret edip kimin edemeyeceğini cezaevi yönetimine bildirmesi gerektiğinden haberi olabilir mi sence?"

"Emma," diyor avukat, "Derin bir nefes al."

"Derin nefes filan alamam. Jacob hapishaneye ait değil."

"Biliyorum. Bu konuda çok üzgünü..."

"Üzgün olma," diye karşılık veriyorum, "*Bir şey yap*. Benim içeriye girip oğlumu görmemi sağla."

Bir an için sessiz kalıyor. "Tamam," diyor en sonunda, "Ne yapabileceğime bir bakayım."

♠

Theo'yu evde bulmamın sürpriz olduğunu söyleyemem ama kafam o kadar yoğundu ki ona neden okulda değil de burada olduğunu soracak gücü kendimde bulamıyorum. "Jacob'ı görmem için içeriye girmeme izin vermediler," diyorum.

"Nasıl olur?"

Cevap vermek yerine sadece kafamı sallıyorum. Sabah ışığında Theo'nun çenesinde ve yanaklarında çıkan ayva tüylerini görebiliyorum. Bu bana Jacob'ın koltukaltında çıkmaya başlayan tüyleri ilk gördüğüm zamanı ve sinirlerimin nasıl bozulduğunu hatırlatıyor. Bir çocuk tarafından şiddetle ihtiyaç duyulmakla, yetişkin bir adamın bakımıyla uğraşmak arasında dağlar kadar fark vardı.

"Anne," diyor Theo çekinerek, "Bunu gerçekten yaptığını düşünüyor musun?"

Düşünmeksizin suratının ortasına sert bir tokat indiriyorum.

Yalpalayarak arkası üstü düşüyor, eliyle yanağını tutuyor. Sonra da koşarak ön kapıdan çıkıyor.

"Theo!" diye arkasından bağırıyorum, "Theo!" Ama çoktan yolu yarılamış.

Onun peşinden gitmeliyim. Ondan özür dilemeliyim. Onu tokatlamamın nedeninin söylediği şey değil, söze dökemediğim düşüncelerimi dile getirmesi olduğunu itiraf etmeliyim.

Jacob'ın cinayet işlemeye muktedir olduğuna *inanıyor muyum*?

Hayır.

Bu kolay olan, düşünmeden verilen bir cevap. Hakkında konuştuğumuz benim oğlum. Hâlâ geceleri üstüne yorganını örtmemi bekleyen oğlum.

Diğer yandan ise Jacob'ın bir bardak daha çikolatalı soya sütü içemeyeceğini söylediğimde Theo'nun mama sandalyesini devirdiğini de hatırlıyorum. Bir hamster'ı kucağında sıkıp öldürdüğünü de.

Anneleri çocuklarının en büyük hayranlarıdır. Annelerin ne olursa olsun çocuklarına inanmaları gerekir. Anneler bunu yapabilmek için gerekirse kendilerine bile yalan söylerler.

Dışarıya çıkıp Theo'nun koştuğu yöne doğru yürüyorum. "Theo," diye sesleniyorum. Sesim sanki bana ait değilmiş gibi.

♠

Bugün arabamla Springfield'a gidip eve döndüm ve sonra oraya tekrar giderek toplam 310 kilometre yol yaptım. Saat beş buçukta yine hapishanenin ziyaretçi girişindeyim, bu sefer yanımda Oliver Bond da var. Cep telefonuma benimle orada buluşacağını bildiren bir mesaj bırakmış, uzun süreli ziyaret iznim çıkartılana dek benim için özel bir görüşme ayarladığını açıklıyor.

Bunu duyduğuma o kadar mutlu oluyorum ki *uzun süreli* ibaresi üzerinde durmuyorum.

İlk başta Oliver'ı tanıyamıyorum. Dünkü giydiği takım elbisenin aksine bugün kot ve oduncu gömleği var üzerinde. Bu kıyafetler onu daha da genç göstermiş. Kendi kıyafetlerime bakıyorum: gazetedeki personel toplantısında giydiğim tarzda şeyler. Cezaevine gelirken resmi giyinmem gerektiği fikrine nereden kapıldım ki?

Oliver beni gardiyanın yanına götürüyor. "İsim?" diye soruyor gardiyan.

"Emma Hunt," diyorum.

Kafasını kaldırıp bakıyor. "Hayır, ziyaret edeceğiniz kişinin ismi."

"Jacob Hunt," diye araya giriyor Oliver, "Müdürün izniyle özel bir ziyaret ayarlamıştık."

Gardiyan başıyla onaylayarak imzalamam için bir kağıt uzatıyor. Kimliğimi istiyor.

"Anahtarlarını da ver," diyor Oliver, "Ben seni burada bekleyeceğim."

İkinci bir gardiyan beni içeri götürüyor. Ne var ki beni masaların ve sandalyelerin bulunduğu bir odaya değil de küçük bir bölmeye yönlendiriyor. Önce buranın bir dolap olduğunu sanıyorum

ama sonra görüşme odası olduğunu anlıyorum. Bir camekanın altına bir tabure konmuş, bunun ardında sanki odanın aynadaki yansıması gibi duran başka bir oda daha var. Duvarda bir ahize asılı. "Sanırım bir yanlışlık var," diyorum.

"Yanlışlık filan yok," diyor gardiyan, "Koruma amaçlı gözetim altında tutulan mahkûmlara yalnızca bu şekilde görüşme izni verilir."

Beni ufacık odanın içinde bırakıyor. Acaba Oliver Jacob'la yüz yüze görüşemeyeceğimi biliyor muydu? Bunun beni üzeceğini bildiği için mi bunu bana söylemedi, yoksa bu bilgi ona da mı verilmedi? Hem koruma amaçlı gözetim de ne anlama geliyor?

Camekanın diğer tarafındaki kapı açılıyor ve Jacob karşımda beliriveriyor. Onu getiren memur duvardaki ahizeyi işaret ediyor ama Jacob camekanın diğer tarafında beni görüyor ve avucunu camekana dayıyor.

Tişörtünde ve saçında kan var. Alnı mor çürüklerle dolu. Ellerinin üstü sıyrılmış ve sürekli birbirini tekrarlayan hareketler yapıyor; eli küçük bir hayvan gibi yanında seğiriyor ve parmaklarının ucunda zıplıyor. "Bebeğim benim," diye mırıldanıyorum. Elimdeki telefonu gösterip ona ahizeyi kaldırmasını işaret ediyorum.

Ahizeyi eline almıyor. Bizi ayıran plastik cama avucunu vuruyor.

Beni duyamayacak olmasına rağmen "Telefonu eline al," diye bağırıyorum, "Al lütfen Jacob!"

Bunun yerine gözlerini kapatıyor. Öne doğru gelip yanağını cama yaslayıp kollarını açabildiği kadar açıyor.

Beni kucaklamaya çalıştığını anlıyorum.

Ben de ahizeyi bırakıp öne doğru geliyorum. Onun duruşunu taklit ediyorum; böylece aramızda duran camın iki tarafındaki aynı iki imgeye dönüşüyoruz.

Belki de durum Jacob için hep böyle, insanlarla iletişime geçmeye çalışıp bunu başaramıyor. Belki de Asperger'i olan biri ile dünyanın geri kalanı arasında görünmez elektronlardan oluşan bir

zar değil de şeffaf bir katman vardır ve asıl duygunun yerine yalnızca bir yanılsamasının görünmesine imkân veriyordur.

Jacob geri çekilip tabureye oturuyor. Benim yaptığımı tekrarlayacağını umarak ahizeyi kaldırıyorum ama benimle göz teması kurmuyor. En sonunda ahizeye uzanıyor ve bir anda ilginç bir şey fark edip de bunu benimle paylaşmaya geldiği zamanlarda olduğu gibi yüzüne bir neşe geliyor. Ahizeyi elinde evirip çeviriyor ve sonra kulağına koyuyor. "Bunu *CrimeBusters*'ta görmüştüm. Şüphelinin bir yamyam çıktığı bölümde."

"Merhaba bebeğim," diyorum ve kendimi gülümsemeye zorluyorum.

Otururken ileri geri sallanıyor. Ahizeyi tutmayan serbest elinin parmakları sanki görünmez bir piyano çalıyormuş gibi oynuyor.

"Sana kim zarar verdi?"

Yavaşça parmaklarıyla alnına dokunuyor. "Anneciğim? Artık eve gidebilir miyiz?"

Jacob'ın bana en son ne zaman böyle hitap ettiğini çok net hatırlıyorum. On dört yaşındaydı, ortaokuldan mezun olmuştu. Diplomasını almıştı ve "*Anneciğim,*" diyerek bana göstermeye koşmuştu. Diğer çocuklar bunu duyunca kahkahalara boğulmuşlardı. "*Jacob, anneciğin seni eve götürmeye mi gelmiş?*" diye onunla dalga geçmişlerdi. On dört yaşındayken arkadaşlarının önünde ağır takılmanın içten gelen coşkudan daha önemli olduğunu pek acı bir şekilde öğrenmişti.

"Yakında," diyorum ama kelime sanki bir soru gibi çıkıyor ağzımdan.

Jacob ağlamıyor. Çığlık atmıyor. Sadece ahizeyi elinden bırakıp kafasını masaya koyuyor.

Otomatik olarak elim ona uzanıyor ama plastik cama çarpıyorum.

Jacob kafasını bir an kaldırıp yeniden koyuyor. Alnı masanın metal yüzeyine çarpıyor. Sonra yeniden bunu yapıyor.

"Jacob! Yapma!" Ama beni duyamıyor. Elinden bıraktığı ahize sallanıp duruyor.

Kafasını vurmaya devam ediyor, tekrar tekrar. Görüşme odasının kapısını açıyorum. Beni oraya getiren gardiyan dışarıda duvara yaslanmış bekliyor. "Yardım edin," diye bağırıyorum. Jacob'ın ne yaptığını gören gardiyan müdahale etmek için koridorda koşmaya başlıyor.

Görüşme odasının camından onun ve başka bir gardiyanın Jacob'ı kollarından yakalamasını ve cama yapıştırmasını izliyorum. Jacob'ın ağzı çarpık bir şekilde açılmış, bağırıyor mu ağlıyor mu anlayamıyorum. Ellerini arkasına getirerek kelepçe takıyorlar ve sonra gardiyanlardan biri onu arkasından iterek götürüyor.

Oradaki benim oğlum ve ona bir suçluymuş gibi davranıyorlar.

Bir dakika sonra gardiyan beni çıkışa götürmek üzere yanıma geliyor. "İyi olacak," diyor, "Hemşire ona sakinleştirici verdi."

Jacob daha küçükken ve bu öfke nöbetlerini daha sık geçirirken doktor ona olanzapin verirdi. Bu, öfke nöbetlerinin kesilmesini sağlıyordu. Fakat aynı zamanda onu o yapan özelliklerini de ortadan kaldırıyordu. Onu bir ayakkabısı ayağında, diğeri yerde, yatağının üzerinde oturmuş tepkisiz bir halde duvara bakarken buluyordum. Titreme nöbetlerine de sebep olmaya başlayınca, ilaçlarını kesmiş ve bunları bir daha hiç kullanmamıştık.

Jacob'ı bir hücrede, yerde yatarken gözümde canlandırıyorum, bilinci gelip giderken göz bebekleri kocaman açılmış haldeler.

Cezaevinin girişine vardığımda Oliver yüzünde kocaman bir gülümsemeyle yanıma yaklaşıyor. "Nasıl gitti?" diye soruyor.

Ağzımı açıyorum ve gözyaşlarına boğuluyorum.

Jacob'ın bireysel eğitim programı için mücadele verdim, toplum içinde öfke nöbetine tutulduğunda onu yere yatırmak için kaç kez debelendim. Yapılması icap eden şeyler neyi gerektiriyorsa ona göre bir hayat kurdum, çünkü ne kadar çabalarsanız çabalayın sonunda kendinizi yine dizinize kadar bu durumun içine batmış halde

buluyorsunuz. Jacob güçlü olmak zorunda kalmasın diye ben güçlü olmaya çalıştım.

"Emma," diyor Oliver ve önünde hıçkırıklara boğulduğum için onun da benim kadar utandığını düşünüyorum. Ancak o bana sarılarak ve saçlarımı okşayarak beni şaşırtıyor. Daha da şaşırtıcı olan ise... bir anlığına da olsa ona müsaade ediyorum.

Otistik bir çocuğu olmayan bir anneye açıklayamayacağınız şeyler vardır: Elbette oğlumu çok seviyorum. Elbette onsuz bir hayat istemiyorum. Ama bu, günün her saati bitkin düşmediğim anlamına gelmez. Onun geleceği hakkında ve kendi geleceğimin olmaması hakkında endişelenmediğim anlamına gelmez. Bazen hiç farkına varmadan kendimi Jacob'ta Asperger olmasaydı hayatım nasıl olurdu diye düşünürken bulmadığım anlamına gelmez. Aynen tüm dünyayı omuzlarında taşıyan Atlas gibi bir seferliğine olsun benim yerime ailemin yükünü omuzlarında taşıyacak biri olsa ne güzel olurdu diye düşünmediğim anlamına gelmez.

O beş dakika boyunca Oliver Bond o insan oluveriyor.

"Özür dilerim," diyorum, ondan uzaklaşarak, "Üstünü ıslattım."

"Ya, Woolrich oduncu gömleği çok narin bir kumaştır. Faturana kuru temizlemeci faturasını da ekleyeceğim." Cezaevi girişindeki büroya gidip ehliyetimi ve anahtarlarımı alıyor, sonra da beni dışarıya çıkartıyor. "Anlat şimdi. İçerde ne oldu?" diye soruyor.

"Jacob kendisine zarar vermiş. Kafasını bir yerlere vurup durmuş olmalı; alnı olduğu gibi çürük içinde, kafasında da bandajlar var ve her yeri kan içinde. Görüşme odasında da kafasını vurmaya başladı ve ona sakinleştirici vermek zorunda kaldılar. Ona vitaminlerini vermiyorlar ve ne yediğini de bilmiyorum ya da yemek yiyor mu onu bile bilmiyorum ve..." Susup ona bakıyorum. "Çocuğun yok, değil mi?"

Kızarıyor. "Benim mi? Çocuğum? Şey... yok."

"Oğlumun bir defa elimden kayıp gitmesine tanık oldum Oliver. Onu geri getirmek için o kadar çok uğraştım ki bir daha bunun olmasına izin veremem. Jacob şu an yargılanabilir bir durumda

olsa dahi burada iki hafta geçirdikten sonra artık o halde olmayacaktır. Lütfen," diye yalvarıyorum, "Onu dışarı çıkartmak için bir şeyler yapamaz mısın?"

Oliver bana bakıyor. Soğuk havada nefesi ikimizin arasında somut bir hale dönüşüyor. "Hayır," diyor, "Ama *senin* yapabileceğini düşünüyorum."

1

1

2

3

5

8

13

Böyle devam eder.

Buna Fibonacci serisi denir. Açılımı şöyle tanımlanabilir:

$$a(n) = \left(\frac{5+\sqrt{5}}{10}\right)\left(\frac{1+\sqrt{5}}{2}\right)^n + \left(\frac{5-\sqrt{5}}{10}\right)\left(\frac{1-\sqrt{5}}{2}\right)^n$$

Yinelemeli olarak da şöyle tanımlanabilir:

$a_0 = 1$

$a_1 = 1$

$a_n = a_{n-2} + a_{n-1}$

Yani, önceki değerlere dayalı bir denklemden bahsediyoruz.

Kendimi sayılarla düşünmeye zorluyorum, çünkü konuştuğum zaman kimse ne dediğimi anlamıyor gibi gözüküyor. Sanki kelimelerin anlamlarının aniden değiştiği bir *Alacakaranlık Kuşağı* bölümündeyim: Ben *dur* diyorum, o gitmeye devam ediyor. Ben gitmek istiyorum, onlar beni daha sıkı kilit altına alıyorlar. Bu, iki sonuca ulaşmamı sağlıyor:

1. Birileri bana kamera şakası yapıyor. Fakat annemin şakanın bu kadar uzamasına izin vereceğini zannetmem. Bu da başka bir sonuca ulaşmama neden oluyor:

2. Ne söylersem söyleyeyim, ne kadar açık söylersem söyleyeyim kimse beni anlamıyor. Bu da daha etkili bir iletişim yolu bulmam gerektiği anlamına geliyor.

Sayılar evrenseldir, mekanın ve zamanın ötesinde bir dildir. Bu bir test: Eğer bir kimse - tek bir kişi bile - beni anlayabilirse, o zaman Jess'in evinde neler olduğunu da anlaması için bir umut ışığı var demektir.

Fibonacci sayılarını bir enginarın yapraklarında ya da bir çam kozalağında da görebilirsiniz. Bu diziyi tavşanların nasıl çoğaldıklarını anlamak için de kullanabilirsiniz. Eğer *n* sonsuza yaklaşırsa, *a(n)*'in *a(n-1)*'e oranı *phi* sayısına yaklaşır, değeri 1.618033989'dur ve buna altın oran denir. Partenon Tapınağı'nın yapımında kullanılmıştır ve Bartok ve Debussy'nin bestelerinde de görülür.

Yürüyorum ve her adımda Fibonacci serisindeki bir sayı daha aklıma geliyor. Gitgide daha da küçülen daireler çizerek odanın ortasına kadar geliyorum ve oraya gelince yeniden başlıyorum.

1

1

2

3

5

8

13

21

34

55

89

144

♠

Bir gardiyan elinde bir tepsiyle içeriye giriyor. Arkasından da bir hemşire var. "Hişt, çocuk," diyor, elini gözümün önünde sallayarak, "Bir şey söylesene."

"Bir," diye cevap veriyorum.

"Ne?"

"Bir."

"Bir ne?"

"İki," diyorum.

"Yemek zamanı," diyor gardiyan.

"Üç."

"Bunu yiyecek misin, yoksa yine fırlatıp atacak mısın?"

"Beş."

"Sanırım bu akşam puding var," diyor tepsinin üstünü açarak.

"Sekiz."

Kokuyu içine çekiyor. "Mmmh."

"On üç."

En sonunda pes ediyor. "Sana söyledim. Sanki başka bir gezegende yaşıyor bu çocuk."

"Yirmi bir," diyorum.

Hemşire omuz silkip iğneyi kaldırıyor. "Blackjack," diyor ve gardiyan beni tutarken şırıngayı kalçama saplıyor.

Onlar gittikten sonra yere uzanıp parmağımla havaya Fibonacci serisini yazıyorum. Etraf bulanıklaşana, parmağım kaya gibi ağırlaşana dek bunu yapıyorum.

Yok olmadan önce son hatırladığım şey sayıların bir anlam ifade ettiği. Ama aynı şeyi insanlar için söylemek mümkün değil.

Oliver

Vermont'taki kamu avukatları odasına diğer eyaletlerdekinden farklı olarak sanki Charles Dickens romanlarından fırlamış gibi ağdalı bir isim verilmiş: Kamusal Müdafaa Cemiyeti. O şaşalı ismine rağmen yine de tüm kamu avukatları odalarında olduğu gibi personelin iş yükü fazla ve düşük ücretlerle çalışıyorlar. Ben de buna güvenerek, Emma Hunt'ı ona verdiğim ödevini yapmaya gönderdikten sonra kendi ödevimi tamamlamak için büroma gidiyorum.

Thor zıplayıp tam kasıklarıma atlayarak karşılıyor beni. "Sağol ya," deyip onu başımdan savıyorum. Ancak karnı aç olduğu için köpek mamasıyla dünden kalan makarnayı karıştırıp önüne koyuyorum ve ihtiyacım olan bilgiyi internetten bulup telefonu çeviriyorum.

Saat 19:00, yani mesai saati çoktan geçmiş, fakat bir kadın telefona cevap veriyor. "Merhaba," diyorum, "Adım Oliver Bond. Townsend'de avukatlık yapmaya yeni başladım."

"Şu anda kapalıyız..."

"Biliyorum... ancak ben Janice Roth'un bir arkadaşıyım ve aslında onunla görüşmek istiyordum."

"Artık burada çalışmıyor."

Bunu biliyorum. Aslında Janice Roth'un Howard Wurtz adında bir adamla evlendiğini ve kocası NASA'da işe girdiği için birlikte Teksas'a taşındıklarını da biliyorum. Kamu kayıtları bir savunma avukatının en yakın dostudur.

"Hadi ya... öyle mi? Bu çok kötü oldu. Onunla hukuk fakültesinden arkadaşız."

"Geçenlerde evlendi," diyor kadın.

"Evet, Howard'la değil mi?"

"Onu tanıyor musunuz?"

"Hayır ama Janice'in onun için deli olduğunu biliyorum," diyorum, "Acaba siz de mi kamu avukatısınız?"

"Ne yazık ki evet," diyerek iç çekiyor, "Siz serbest mi çalışıyorsunuz? İnanın hiçbir şey kaçırmıyorsunuz."

"Siz de hayırseverliğiniz sayesinde cennete gideceksiniz ama," diyerek gülüyorum, "Şey, size kısacık bir şey sorabilir miyim? Vermont'taki ceza hukuku uygulamaları konusunda yeniyim ve hâlâ temel noktaları öğrenmeye çalışıyorum."

Aslında genel olarak ceza hukuku uygulamaları konusunda yeniyim ama bunu ona söylemiyorum tabii.

"Elbette, mevzu nedir?"

"Müvekkilim on sekiz yaşında bir çocuk ve otistik. Tebliğ duruşması sırasında kendini kaybetti ve şimdi de cezai ehliyeti olup olmadığına karar verilene dek tutuklu kalacak. Ancak hapishaneye adapte olamıyor. Devamlı kendisine zarar veriyor. Bu durumda adaletin çarkının daha hızlı işlemesinin bir yolunu bulabilir miyim?"

"Mahkûmların psikiyatrik durumları söz konusu olduğunda Vermont tam bir felakettir. Eskiden cezai ehliyetine karar verilecek mahkûmları devlet hastanesinde yatırırlardı, ancak sonrasında ödenek sıkıntısı nedeniyle bundan vazgeçildi. Bu sebeple artık pek çok davayı Springfield alıyor, çünkü en iyi tıbbi bakım orada var," diyor, "Bir defasında cezai ehliyet duruşması öncesinde hapiste tutulan bir müvekkilim vardı; adam baştan aşağıya yağlanmaktan hoşlanıyordu. Cezaevindeki ilk gecesinde yemekte çıkan yarım kilo tereyağıyla kendini yağlamıştı ve benimle olan görüşmesinden önce de aynı şeyi deodorantla yapmıştı."

"Yüz yüze bir görüşme miydi?"

"Evet, gardiyanların umurunda bile olmadı. Herhalde en kötü ihtimalle beni de bir şeyle yağlar diye düşünmüşlerdi. Her neyse müvekkilimin kefaletle tahliyesi için başvurdum," diyor, "Siz de böyle bir şey yaparsanız bu sizi yine hakim karşısına çıkartacaktır. Hikayenizi desteklemek için psikiyatristinin de ifade vermesini sağlayın. Fakat müvekkilinizin duruşmada hazır bulunma hakkından

feragat edin, çünkü mahkemede yine hakimi sinirlendirecek davranışlar sergilemesini istemezsiniz. Yapmanız gereken asıl şey, hakimi onun hapishane dışında tehlike arz etmeyeceğine ikna etmek; ancak kendisi duruşma salonunda manyak gibi dolanırsa, bu sizin davanıza zarar verir."

Önümdeki not defterine *kefalet dilekçesi* diye bir not düşüyorum. "Teşekkürler," diyorum, "Bu harika oldu."

"Sorun değil. Janice'ın e-posta adresini vereyim ister misiniz?"

"Elbette," diye yalan söylüyorum. O bana okurken not alıyormuş gibi yapıyorum.

Telefonu kapatınca buzdolabına gidip bir şişe su alıyorum. Yarısını Thor'un mama kabına boşaltıp şişeyi şerefe kaldırıyorum. "Janice ve Howard'a," diyorum.

♠

Ertesi gün Hakim Cuttings "Bay Bond," diyor, "Cezai ehliyet değerlendirmesini beklemeyecek miydik?"

"Sayın Hakim," diye cevap veriyorum, "Bunu bekleyebileceğimizi sanmıyorum."

Duruşma salonunda Emma, Dr. Murano ve savcı dışında kimse yok. Savcı Helen Sharp adında, çok kısa kızıl saçları ve bana bir vampiri ya da bir pitbulu hatırlatan sivri köpek dişleri olan bir kadın. Hakim ona dönüyor. "Bayan Sharp? Bu konuda ne düşünüyorsunuz?"

"Bu dava hakkında hiçbir şey bilmiyorum Sayın Hakim," diyor, "Bu oturumdan henüz bu sabah haberdar edildim. Davalı cinayetten suçlanıyor, siz de cezai ehliyet duruşması kararı almışsınız; savcılık bu tarihe kadar hapiste kalması gerektiği kanaatindedir."

"Sayın Hakim," diyorum, "Bence mahkeme müvekkilimin annesini ve psikiyatristini dinlemeli."

Hakim eliyle tamam işareti yapıyor, ben de Emma'ya tanık kürsüsünde yerini almasını işaret ediyorum. Gözlerinin altında mor halkalar belirmiş ve elleri titriyor. Hakim ellerini görmesin diye

parmaklarını korkuluktan çekip kucağına indiriyor. "Lütfen adınızı ve adresinizi söyler misiniz," diyorum.

"Emma Hunt... 132 Birdseye Yolu, Townsend."

"Bu davada, davalı Jacob Hunt sizin oğlunuz mu?"

"Evet."

"Jacob'ın kaç yaşında olduğunu söyleyebilir misiniz?"

Emma boğazını temizliyor. "Bu aralık ayında on sekize bastı."

"Nerede yaşıyor?"

"Benimle birlikte Townsend'de."

"Okula gidiyor mu?" diye soruyorum.

"Townsend Bölge Lisesi'ne gidiyor; son sınıfta."

Doğrudan ona bakıyorum. "Bayan Hunt, Jacob'ın hapishanedeyken onun güvenliğinden endişe duymanızı gerektirecek herhangi bir sağlık sorunu var mı?"

"Evet. Jacob'a Asperger sendromu tanısı konmuştu. Yani yüksek işlevli otistik bozukluk."

"Asperger'in Jacob'ın davranışları üzerinde nasıl bir etkisi olur?"

Gözlerini yere indirerek bir an duraksıyor. "Bir şey yapmaya karar verdiği zaman bunu derhal yapması gerekir," diyor, "Yapamazsa bu onu çok telaşlandırır. Neredeyse hiçbir duygu belirtisi göstermez - ne mutluluk, ne de üzüntü - ve yaşıtlarının sohbetlerine dâhil olamaz. Sözcükleri her zaman sözlük anlamları ile algılar. Örneğin, ona yemeğini ağzın kapalı ye dediğinizde size bunun imkânsız olduğunu söyler, ağzını açmadan yemeği nasıl içeri sokacağını sorgular. Pek çok uyarana aşırı hassastır; parlak ışıklar, yüksek ses ve hafif dokunuşlar bile onu rahatsız eder. İlgi odağı olmaktan hoşlanmaz. Her şeyin tam olarak hangi saatte olacağını bilmek ister, eğer rutini bozulursa fazlasıyla gergin olur ve onu daha da tuhaf gösterecek bazı hareketlerde bulunmaya başlar: ellerini indirip kaldırmaya başlar, kendi kendine konuşur ya da film replik-lerini ardı ardına tekrarlar. Kendini aşırı baskı altında hissettiğinde

ise saklanabileceği bir yere gider, dolabına ya da yatağının altına girer ve konuşmamaya başlar."

"Anlaşıldı," diyor Hakim Cuttings, "Yani oğlunuz oldukça karamsar, her lafı düz anlamıyla anlıyor ve her şeyi kendi istediği şekilde ve kendi istediği zamanda yapmak istiyor. Bunlar bana tam bir delikanlının yapacağı şeyler gibi geldi."

Emma başını olumsuzlukla iki yana sallıyor. "Durumu iyi açıklayamadım galiba. Her şeyi düz anlamıyla anlıyor ve bir rutin istiyor derken, çok daha ciddi bir sorunu kastediyordum. Sıradan bir genç etkileşim kurmamaya kendi karar verir... ama Jacob için bu isteğe bağlı bir şey değildir."

"Oğlunuz tutuklandığından bu yana onda ne tür değişimler gözlemlediniz?"

Emma'nın gözleri yaşlarla doluyor. "Artık o Jacob değil," diyor, "Kendisine devamlı zarar veriyor. Çok az konuşuyor. Eskiden olduğu gibi devamlı aynı hareketleri yapmaya başlamış; ellerini çırpmak, ayakuçları üzerinde sıçramak, daireler çizerek yürümek gibi. Jacob'ın kendi içine kapanmasına izin vermek yerine on beş yıl boyunca onu bu dünyanın bir parçası yapmak için uğraş verdim... ve o hapishanede geçirdiği tek bir gün her şeyi tersine çevirdi." Hakime bakıyor. "Ben sadece ona ulaşmak için çok geç olmadan önce oğlumun geri gelmesini istiyorum."

"Teşekkür ederim," diyorum, "Başka sorum yok."

Helen Sharp ayağa kalkıyor. Rahat bir seksen boyunda var. İlk içeriye girdiğinde bunu fark etmemiş miyim? "Oğlunuz... daha önce hiç hapse girdi mi?"

"Hayır!" diyor Emma.

"Daha önce hiç tutuklandı mı?"

"Hayır."

"Oğlunuzun davranışlarında olumsuz yönde bir değişim olduğuna tanık olduğunuz başka zamanlar var mıdır?"

"Evet," diyor Emma, "Son dakikada planlarda bir değişiklik olursa. Ya da bir şeye üzülüp de bunu ifade edemezse."

"Yani onun şu anki davranışlarının hapishanede bulunmakla değil de, canice bir cinayet işlediği için suçluluk duyması ile bir ilgisi olabilir mi?"

Emma'nın yüzüne kan hücum ediyor. "Onu yapmakla suçladığınız şeyi asla yapmaz benim oğlum."

"Belki de öyledir hanımefendi ama şu anda oğlunuz birinci dereceden cinayetle suçlanıyor. Bunu anlıyorsunuz, değil mi?"

"Evet," diyor gergin bir sesle.

"Hem şu an oğlunuz koruma amaçlı gözetim altında tutuluyor, yani güvenliğinin tehlikede olması söz konusu de..."

"Güvenliği tehlikede olması söz konusu olmasa, duvarları süngerle kaplanmış bir hücreye konması gerekir miydi?" diye lafı yapıştırıyor Emma. O an yanına koşup onu tebrik etmek geçiyor içimden.

"Başka sorum yok," diyor savcı.

Yeniden ayağa kalkıyorum. "Savunma makamı, Dr. Moon Murano'yu çağırıyor."

Jacob'ın psikiyatristi mahkemeye jilet gibi bir takım elbise ve sivri topuklularla gelmiş, saçlarını da yüz gerdirme amacıyla kullanılabilecek kadar sıkı bir topuz yapmış. Kimlik bilgileri safhasını tamamlayıp Jacob'ı nereden tanıdığını soruyorum.

"On beş yıldır onunla çalışıyorum," diyor, "Kendisine konulan Asperger tanısı ile bağlantılı olarak."

"Asperger sendromu hakkında bize biraz bilgi verebilir misiniz?" diyorum.

"Sendrom, Dr. Hans Asperger tarafından 1944 yılında tespit edildi, ancak Amerika'da tanınması 1980'lerin sonlarını buldu, psikiyatrik bir bozukluk olarak sınıflandırılması ise ancak 1994'te gerçekleşti. Teknik olarak Asperger gelişimin pek çok alanını etkileyen nörobiyolojik bir bozukluktur. Otizm spektrumunda bulunan diğer çocukların aksine Asperger tanısı konan çocuklar çok zekidir,

kendilerini sözlü olarak ifade edebilirler ve sosyal anlamda kabul edilmeyi isterler... fakat bunu nasıl başaracaklarını bilmezler. Konuşmaları tek taraflı olabilir, sadece tek bir ilgi alanına odaklanabilirler, tekrarlayan bir dil kullanabilirler ve tekdüze bir ses tonuyla konuşurlar. Sosyal ipuçlarını ve beden dilini anlamlandıramayabilirler ve bu nedenle etraflarındaki insanların duygularını anlayamazlar. Bu nedenle Asperger'i olan biri genellikle tuhaf ya da eksantrik olarak nitelendirilir ki bu da genellikle toplumdan dışlanmayı beraberinde getirir."

"Fakat doktor, dünyada tuhaf ya da eksantrik olarak nitelendirilen, ancak Asperger tanısı konmayan pek çok insan var, öyle değil mi?"

"Elbette."

"Peki Asperger'i nasıl teşhis ediyorsunuz?"

"Zihin teorisine göre teşhis edilir: Yalnızlığı tercih eden bir çocuğa karşın, ilişki kuramayan ancak bunu çok isteyen ve bunu başarabilmek için kendini başka bir çocuğun yerine koyamayan bir çocuk." Hakime dönüyor. "Asperger gelişimsel bir bozukluktur ama kendisini gizler. Zihinsel özürlü olan birinin aksine, Asperger'i olan bir çocuk son derece normal ve yetkin görünebilir, ancak iletişimde ve sosyal etkileşimde zorluklar yaşar."

"Doktor, Jacob'ı hangi sıklıkta görüyorsunuz?"

"Daha küçükken her hafta görürdüm, şimdi ayda bir görüşüyoruz."

"Şu anda lise son sınıf öğrencisi, öyle değil mi?"

"Bu doğru."

"Yani Asperger nedeniyle eğitim hayatında bir aksama olmadı, değil mi?"

"Hayır," diyor Dr. Murano, "Aslına bakarsanız Jacob'ın IQ'su sizinkinden yüksektir Bay Bond."

"Ona ne şüphe," diye mırıldanıyor Helen Sharp.

"Okulunda Jacob'a özel uygulamalar var mı?"

"Okulda engelli çocuklar kanunu ile yasal bir zorunluluk haline getirilen BEP'e, yani Bireyselleştirilmiş Eğitim Programı'na devam ediyor. Bayan Hunt ile beraber yılda dört kez okul müdürü ve Jacob'ın öğretmenlerinin katıldığı bir toplantı yapıp Jacob'ın okula daha iyi adapte olmasına yardımcı olabilecek stratejileri gözden geçiririz. Liseli öğrencilere normal gelebilecek pek çok şey, Jacob'ın kötüye gitmesine neden olabilir."

"Ne gibi şeyler?"

"Sınıf içindeki gürültü patırtı Jacob'ın üzerinde fazlasıyla baskı yaratabilir. Parlak ışıklar. Kendisine dokunulması. Buruşturulan bir kağıt. O anda beklenmeyen herhangi bir şey, mesela film izlemek için ışıkların kapatılması gibi bir şey, kendisine önceden söylenmezse Jacob için katlanılması çok zor olabilir," diyor doktor.

"Yani okulundaki özel uygulamalar onun aşırı uyarılmasını engellemeye yönelik, öyle mi?"

"Kesinlikle."

"Bu sene okuldaki başarısı nasıldı?"

"İlk dönem B gelen bir dersi dışında diğer tüm dersleri A'ydı," diyor Dr. Murano.

"Hapse girmeden önce," diye soruyorum, "Jacob'ı en son ne zaman görmüştünüz?"

"Üç hafta önce rutin görüşmemiz sırasında."

"Jacob o zaman nasıldı?"

"Çok, çok iyiydi," diyor psikiyatrist, "Aslında Bayan Hunt'a bu defa her zamankinin aksine sohbeti Jacob'ın başlattığından bahsetmiştim."

"Peki ya bu sabah?"

"Bu sabah Jacob'ı görünce dehşete kapıldım. Üç yaşından bu yana onu hiç bu halde görmemiştim. Şunu anlamalısınız ki bu beynindeki kimyasal bir durumla ilgili, aşıların neden olduğu cıva zehirlenmesi..."

Haydaa!

"...ancak kararlı bir şekilde uygulanan biyomedikal bir tedavi diyeti ve Emma Hunt'ın oğlunun sosyal etkileşime girebilmesini sağlamaktaki kararlılığı Jacob'ı hapishaneye girmeden önceki duruma getirmeyi başarınıştır. Aslında kimin hapse atılması gerekir biliyor musunuz? Doksanlarda bir otizm dalgasını tetikleyen aşılardan zengin olan ilaç şirketlerinin..."

"İtiraz ediyorum!" diye bağırıyorum.

"Bay Bond," diyor hakim "Kendi tanığınızın sözlerine itiraz edemezsiniz."

Gülümsüyorum ama aslında yüzümü buruşturuyorum. "Dr. Murano, bu siyasi kanaatiniz için teşekkür ederim ama şu anda bunun gerekli olduğunu pek sanmıyorum."

"Bu doğru ama. Sürekli aynı vakayla karşılaşıyorum: tatlı, insanlarla iyi etkileşim kurabilen, sosyal bir çocuk aniden içine kapanıyor, kendisini uyaranlara karşı kapatıyor, insanlarla etkileşim kurmuyor. Otistik beyinler hakkında otistik çocukları bize geri getirenin ne olduğunu ve neden yalnızca bir kısmının geri dönmeyi başarabildiğini anlamaya yetecek kadar bilgi sahibi değiliz. Fakat hapse girmek gibi ciddi anlamda travmatik etkilere sahip bir olayın kalıcı olabilecek bir gerilemeye neden olabileceğini biliyoruz."

"Eğer Jacob'ı annesinin gözetimine verecek olursak, kendisi ve başkaları için bir tehlike oluşturabileceğine inanmanız için herhangi bir neden var mı?"

"Kesinlikle yok," diyor Dr. Murano, "Kurallara harfi harfine uyar. Aslında bu Asperger'in karakteristik özelliklerinden biridir."

"Teşekkür ederim doktor," diye bitiriyorum.

Helen Sharp kalemini önündeki sıraya vuruyor. "Dr. Murano, az önce Jacob için çocuk ifadesini kullandınız, öyle değil mi?"

"Evet, sanırım."

"Fakat kendisi on sekiz yaşında."

"Doğru."

"Yani yasal olarak bir yetişkin," diyor Helen, "Davranışlardan sorumlu tutulabilir, öyle değil mi?"

"Yasal sorumluluk ve duygusal kapasite arasında büyük bir fark olduğu hepimizin malumudur."

"Jacob'ın yasal bir vasisi var mı?" diye soruyor Helen.

"Hayır, annesi var."

"Annesi yasal vasisi olmak için başvurdu mu?"

"Hayır," diyor Dr. Murano.

"Siz yasal vasisi olmak için başvuruda bulundunuz mu?"

"Jacob daha bir ay önce on sekizine girdi."

Savcı ayağa kalkıyor. "Jacob'ın günlük bir rutine sadık kalmasının onun açısından çok önemli olduğunu ifade ettiniz."

"Bu hayati bir öneme sahiptir," diyor psikiyatrist, "Muhtemelen onun ruh halinin bozulmasına şu anda neler olup bittiğini anlamaması neden oluyor."

"Yani Jacob'ın kendini güvende hissetmesi için o gün neler yapacağını bilmesi gerek, öyle mi?"

"Bu doğru."

"O zaman doktor, size Southern State Cezaevi'nde Jacob'ın her gün aynı saatte kalkacağını, her gün aynı saatte duşa gireceğini, her gün aynı saatte kütüphaneye gideceğini söylesem buna ne dersiniz? Bu Jacob'ın alışkın olduğu şeylerle neden uyum göstermiyor?"

"Çünkü onun alışkın olduğu şey bunlar *değil*. Bu, onun için günlük rutininde yaşanan öylesine büyük bir sapma, öylesine beklenmedik bir değişim ki onu geri dönüşü olmayacak bir şekilde etkilemesinden büyük endişe duyuyorum."

Helen zoraki bir şekilde gülümsüyor. "Fakat Doktor Murano, Jacob'ın sosyal beceri eğitmenini öldürmekten suçlandığının farkındasınız, değil mi?"

"Bunun farkındayım," diyor, "Ve buna inanmakta güçlük çekiyorum."

"Halihazırda Jacob'ın aleyhine olan delillerin ne olduğunu biliyor musunuz?" diye soruyor savcı.

"Hayır."

"O zaman suçlu ya da masum olma varsayımınızı delillere değil, Jacob hakkındaki kanaatinize dayandırıyorsunuz."

Dr. Murano kaşlarından birini kaldırarak ona bakıyor. "Ve siz de varsayımınızı delillere dayandırıyorsunuz, hem de Jacob'ı bir kez bile görmeden."

Vay be, diyorum içimden sırıtarak.

"Başka sorum yok," diye geveliyor Helen.

Dr. Murano tanık kürsüsünden inerken Hakim Cuttings onu izliyor. "İddia makamının tanığı var mı?"

"Sayın Hakim, erteleme kararı istiyoruz, kısıtlı süreyi göz önünde..."

"Kararın yeniden incelenmesini isterseniz Bayan Sharp, bu sizin bileceğiniz iş," diyor hakim, "Ama şimdi kapanış konuşmalarını dinleyelim."

Ayağa kalkıyorum. "Sayın Hakim, cezai ehliyet duruşmasının yapılmasını talep ediyoruz ve dilerseniz kefaleti de o duruşmadan sonra yeniden inceleyebilirsiniz. Ancak şu aşamada her geçen dakika psikolojik açıdan çöken genç bir adam söz konusu. Kendisine, annesine, psikiyatristine ve hatta bana dilediğiniz kısıtlamayı getirin. Her gün huzurunuza gelip size görünmesini mi istiyorsunuz? Hiç sorun değil, onu getiririm. Kefaletle tahliye edilmek Jacob Hunt'ın anayasal hakkı, ancak bunun yanı sıra insan hakları da göz önünde bulundurulmalı Sayın Hakim. Eğer hapishanede daha çok kalırsa bu ona çok büyük zarar verecek. Sizden makul bir kefalet ücreti belirleyip cezai ehliyet davasına kadar müvekkilimi tahliye etmenizi rica ediyorum, hatta bunun için yalvarıyorum."

Helen bana bakıp gözlerini deviriyor. "Sayın Yargıç, Jacob Hunt tanıdığı ve muhtemelen de sevdiği genç bir kadını öldürmekle, birinci dereceden cinayetle suçlanıyor. Kadın onun eğitmeniydi, boş

vakitlerini beraber geçiriyorlardı ve bu cinayetle ilgili dosya davalının polise verdiği kendisini suçlu çıkartacak ifadeleri ve onun olay yerinde olduğuna dair güçlü adli tıp delillerini içeriyor. Savcılığın eli bu davada çok güçlü. Eğer davalı kefalet duruşmasından önce bile hapishanede kalmakla baş edemiyorsa, onun gitmesine izin verirseniz yargılanmaktan kaçmak için neler yapacağını bir düşünün. Kurbanın ailesi zaten kızlarının ölümü ile yıkılmış durumda ve hapishane hücresindeyken bile saldırgan davranışlar sergileyen, yanlışı doğrudan ayıramayan bu genç adamın serbest bırakılmasından korkuyorlar. Cezai ehliyet duruşmasına kadar kefalet ücreti belirlenmemesini talep ediyoruz."

Hakim izleyici sıralarından birinde oturan Emma'ya bakıyor. "Bayan Hunt," diyor, "Başka çocuğunuz var mı?"

"Evet Sayın Hakim, on beş yaşında bir oğlum var.

"Onun da sizin ilginize ihtiyacı var, değil mi? Yemeğinin pişirilmesini, okula götürülmesini filan saymıyorum bile."

"Evet."

"Davalının sizin gözetiminizde tahliye edilmesi durumunda bu sizin yirmi dört saat boyunca ona göz kulak olmanız anlamına geliyor ve bu sizin kendi özgürlüğünüzün ciddi biçimde kısıtlanması ve diğer oğlunuza karşı sorumluluklarınızı da gereğince yerine getirememeniz demek, bunu anlıyorsunuz değil mi?"

"Jacob'ı eve götürebilmek için her şeyi yaparım," diyor Emma.

Hakim Cuttings okuma gözlüklerini çıkartıyor. "Bay Bond müvekkilinizi belli koşullar altında tahliye edeceğim. İlk önce kefalet ücreti karşılığında evini teminat olarak göstermesi gerek. İkinci olarak ise davalının evde elektronik olarak izlenmesini istiyorum, okula gitmeyecek, sürekli evde kalacak ve annesi ya da yirmi beş yaşın üzerinde bir yetişkin de sürekli başında olacak. Eyalet sınırlarından dışarı çıkamaz. Ayrıca eyalete iade dilekçesini imzalaması gerekiyor. Dr. Murano'yu görmesi, onun söylediklerini yapması ve ilaçlarını alması sağlanacak. Son olarak da cezai ehliyetinin değerlendirilmesi için gerekli görüşmelere katılacak ve siz de savcı ile

irtibata geçip bunların nerede ve ne zaman olacağını belirleyeceksiniz. Savcılığın başvuruda bulunmasına gerek yok; cezai ehliyet değerlendirmeleri geldiği zaman davayı yeniden ele alacağım."

Helen eşyalarını topluyor. "Şimdilik zaferinizin tadını çıkartın," diyor, "Çünkü bu maçı ben alacağım."

"O boyla alırsın tabii fasulye sırığı," diye ağzımın içinden homurdanıyorum.

"Anlamadım?"

"Müvekkilimin boyu da uzundur, belki biz alırız maçı diyorum."

Gözlerini kısıyor ve duruşma salonundan çıkıp gidiyor.

Arkamda Emma, Moon Murano'ya sarılıyor. Sonra bana bakıyor. "Çok teşekkür ederim," diyor, sesi kıyıya vuran dalgalar gibi kırılarak çıkıyor.

Sanki bu her gün yaptığım bir işmiş gibi omzumu silkiyorum. Oysa gömleğim terden sırılsıklam oldu. "Önemli değil," diyorum.

♠

Emma'yı yapılması gereken bürokratik işlemleri tamamlaması için katipliğe götürüyorum ve ben de Jacob'ın imzalaması gereken belgeleri alıyorum. "Seninle girişte buluşuruz," diyorum.

Jacob duruşmada hazır bulunmasa bile, biz onun adına durumu tartışırken onun da burada olması gerekiyordu. Şimdi de tahliye koşullarını ve eyalete iade dilekçesini imzalaması gerek.

Onu henüz görmedim. Bütün dürüstlüğümle söyleyebilirim ki onu görmekten biraz korkuyorum. Annesinin ve Dr. Moon Murano'nun ifadelerine bakarak onun şu anda bir bitkiden farksız olmasından çekiniyorum.

Nezarethaneye vardığımda onu dizlerini göğsüne çekmiş, yere uzanmış halde buluyorum. Kafasında bir bandaj sarılı. Gözlerinin etrafı siyaha ve maviye kesmiş ve saçı da keçe gibi olmuş.

Tanrım, eğer onu bu halde duruşma salonuna götürseydim, on saniyede tahliye ederlerdi. "Jacob," diyorum sessizce, "Jacob benim, Oliver. Avukatın."

Hareket etmiyor. Gözleri kocaman açılmış, fakat benim yaklaşmam karşısında hiç kıpırdamıyorlar. Görevli memura hücrenin kapısını açmasını işaret ediyorum ve onun yanına çömeliyorum. "İmzalaman gereken belgeler getirdim," diyorum.

Bir şeyler fısıldıyor, iyice eğiliyorum.

"Bir mi?" diye tekrar ediyorum, "Aslında birkaç tane var. Ama tekrar hapishaneye dönmeyeceksin, dostum. Bu iyi bir haber."

En azından şimdilik.

Jacob hırıldar gibi bir ses çıkartıyor. Sanki *"bir, iki, üç, beş"* diyor gibi geliyor.

"Sayı sayıyorsun. Neyi ifade ediyor bu sayılar?" Ona bakıyorum. Kolları ve bacakları olmayan biriyle sessiz sinema oynamaya benziyor.

"Seks," diyor Jacob yüksek sesle.

Seks mi? Ne alaka şimdi?

"Jacob." Sesim daha sert çıkıyor. "Hadi bakalım." Ona dokunmak için uzanıyorum ama daha ben dokunmadan tüm vücudu geriliyor.

Bunun üzerine geri çekiliyorum. Yanına yere oturuyorum.

"Bir," diyorum.

Gözünü bir kez kırpıyor.

"İki."

Gözünü üç kez kırpıyor.

İşte o zaman karşılıklı konuştuğumuzu fark ediyorum. Sadece bunu kelimelerle yapmıyoruz.

Bir, bir, iki, üç. Sonra beş, neden dört değil?

Cebimden kalemimi çıkartıp numaraları elime yazıyorum ve bir sırası olduğunu fark ediyorum. *Seks* değil, *sekiz* demiş. "On bir," diyorum, Jacob'a bakarak. "On dokuz."

Öbür tarafa dönüyor. "İmzala şunları," diyorum, "Ve ben de seni annene götüreyim." Belgeleri yere koyup önüne doğru ittiriyorum. Kalemi ona doğru döndürüyorum.

İlk başta kıpırdamıyor.

Ama sonra çok yavaş bir şekilde kımıldamaya başlıyor.

Jacob

Bir defasında Theo bana Asperger için bir ilaç bulunsa, onu alır mıydım diye sormuştu.

Ona cevabım hayır olmuştu.

Neleri Asperger'e borçlu olduğumdan emin değilim. Ya zekâmı da kaybedecek olursam veya alaycılığımı? Ya Cadılar Bayramı'nda balkabaklarının renginden değil de, hayaletlerden korkmaya başlarsam. Sorun, Asperger olmadan önce kim olduğumu hatırlamıyor olmam. Yani bu durumda geriye neyin kalacağını kim bilebilir? Bunu fıstık ezmeli ve reçelli bir sandviçi ikiye ayırmaya benzetiyorum. Reçelin bir kısmından feragat etmeden fıstık ezmesinden kurtulamazsınız, öyle değil mi?

Annemi görebiliyorum. Suyun altındayken gözlerinizi açacak kadar cesur davrandığınızda gördüğünüz güneş gibi. Bulanık, hatları belirsiz ve net göremeyeceğiz kadar parlak. Yüzeye işte o kadar uzağım.

Avaz avaz bağırmaktan dolayı boğazım acıyor; ta kemiklerime kadar inen derin çürüklerim var. Uykuya daldığım nadir zamanlarda da ağlayarak uyandım. Tek istediğim yaptığım şeyi ve neden yaptığımı anlayacak biri. Benim önemsediğim kadar önemseyecek biri.

Bana hapishanede o iğneyi yaptıklarında rüyamda kalbimin göğsümden çıkartıldığını gördüm. Doktorlar ve gardiyanlar kalbimi elden ele atıp oynadıktan sonra yeniden yerine dikmeye çalışıyorlardı ama bu yalnızca Frankenstein gibi görünmeme neden oluyordu. "*Gördün mü,*" diyordu hepsi bir ağızdan, "*Aradaki farkı anlamıyorsun bile,*" ve bu bir yalan olduğundan ben de artık onların söylediği hiçbir şeye inanmıyorum.

Reçeli fıstık ezmesiz yemeyeceğim ama bazen neden ben de herkesin bayıldığı bir biftek olamadığımı merak ediyorum.

Eskiden otistik beyinlerin nöronlar arasındaki boşluklar nedeniyle, yani bağlantıların eksikliği yüzünden doğru çalışmadığına dair teoriler vardı. Şimdi ise otistik beyinlerin aslında fazlasıyla iyi çalıştığına dair bir teori var. Kafamın içerisinde bir anda o kadar çok şey oluyor ki bunların arasından bir seçim yapmak için fazladan çalışmak zorunda kalıyorum ve bazen de kurunun yanında yaş da yanar hesabı, sıradan dünya arada güme gidiyor.

Avukatım olduğunu söyleyen Oliver, benimle doğanın dilini kullanarak konuştu. Benim tek istediğim de hep bu olmuştur: Bir ayçiçeğinin çekirdekleri ya da bir deniz kabuğunun spiralleri kadar doğal olabilmek. Normal olmak için bu kadar çabalamak zorundaysanız, bu asla normal olmadığınız anlamına gelir.

Annem bize doğru geliyor. Ağlıyor ama yüzünde bir gülümseme var. Tanrı aşkına siz insanların hissettiklerini anlamamam çok mu şaşırtıcı?

Buradan gittiğim zaman, genellikle penceresi ve kapısı olmayan bir yere gidiyorum. Ama hapisteyken içinde bulunduğum dünya zaten böyleydi ve bu sebeple başka bir yere gitmek zorunda kaldım. Denizin dibine batmış metal bir kapsüldü burası. Biri beni almak için elinde bir bıçakla, keskiyle ya da umutla gelmeye çalışırsa, okyanus bu değişikliği sezecek ve kapsül içe doğru göçecekti.

Sorun, ben dışarı çıkmaya çalışınca aynı kuralların benim için de geçerli olmasıydı.

Annem beş adım ötede. Dört. Üç.

Çok küçükken pazar sabahları televizyonda çocuklara yönelik dini bir program izlemiştim. Hurdalıkta diğer çocuklarla saklambaç oynayan özel ihtiyaçları olan bir çocukla ilgiliydi. Diğer çocuklar onu unutuyorlardı ve ertesi gün polis çocuğu eski bir buzdolabının içinde boğulmuş olarak buluyordu. Ben bundan dini bir mesaj çıkartamamıştım. Tek öğrendiğim şu olmuştu: *Eski buzdolaplarının içine saklanma.*

Bu defa gittiğim yerin biraz fazla ileride olduğunu düşündüm. Artık acı yoktu ve hiçbir şey önem taşımıyordu. Ama burada kimse beni bulamayacaktı ve en sonunda aramaya son vereceklerdi.

Şimdi ise başım yeniden ağrımaya başlıyor, omuzlarım sancıyor. Annemin kokusunu alabiliyorum: vanilya ve süsen çiçeği ve yeşil bir şişesi olan şampuanı. Bana sarılmadan hemen önce yaz günü asfaltın sıcağı gibi yaydığı sıcaklığı hissedebiliyorum. "Jacob," diyor. İsmim hıçkırıklarıyla beraber yükseliyor. Rahatlayarak, tamamen yok olup gitmediğimi bilerek dizlerimin bağı çözülüyor.

VAKA 6: ISIR BENİ

Muhtemelen Ted Bundy ismini duymuşsunuzdur. Kendisi en meşhur seri katillerden biridir ve otuz altı cinayetin faili olmakla suçlanmıştır; ancak bazı uzmanlar bu rakamın yüzün üstünde olduğuna inanırlar. Bundy kamusal alanda kadınlara yaklaşıyor, yaralanmış numarası yaparak veya polis ya da benzeri bir görevli kılığına girerek kadınların güvenini kazanıyordu. Kurbanını otomobiline bindirdikten sonra başına levye ile vurup kaçırıyordu. Biri dışında tüm kurbanlarını boğarak öldürmüştü. Cesetlerin çoğu ortadan kayboldukları yerden kilometrelerce uzakta bulunuyordu. Ted Bundy idamından önce ondan fazla kurbanının kafasını kesip bir süre sakladığını itiraf etmişti. Zaman zaman kurbanlarının cesetlerinin bulunduğu yere geri dönerek onlara makyaj yapıyor veya cinsel eylemler gerçekleştiriyordu. Kadınlardan bir takım hatıralar saklıyordu: fotoğraflar, kıyafetler. Bugüne dek birçok kurbanı halen ortaya çıkarılamamıştır.

Adli tıp alanında çalışan bir diş hekimi olan Dr. Richard Souviron'un hazırladığı bilirkişi raporunun Bundy'nin mahkûm edilmesini ve sonra da idamını sağladığına inanılmaktadır. Bundy, kurbanı Lisa Levy'nin kalçasında ısırık izleri bırakmıştı. Bu izlerden ilki tam bir ısırık iziydi. İkincisinde ise ısırma açısı değişmişti ve böylelikle alt dişlerin iki farklı izi alınabilmişti. Bu da uzmanlara diş kayıtları ile izler arasında daha fazla sayıda karşılaştırma noktasına sahip olma imkânı vermişti ve bu sayede eşleştirilebilme olasılığı da artmıştı.

Diş izlerinin analizinin yapılması, olay yerinde fotoğraf çeken son derece basiretli bir olay yeri inceleme uzmanının diş izinin büyüklüğünün anlaşılabilmesi için altına bir cetvel koymayı akıl etmesi sayesinde mümkün olmuştur. Bu fotoğraf olmasaydı Bundy aklanabilirdi. Dava mahkemeye intikal ettiğinde diş izi artık tanımlanabilir halde değildi, bu yüzden orijinal büyüklüğüne ve şekline ilişkin tek delil o fotoğraftı.

6

Rich

"Açılışı sen yapmak ister misin?" diye soruyor Basil.

Jessica Ogilvy'nin banyosuna doluşmuş haldeyiz; ben ve delil bulmak için evi tarayan iki olay yeri incelemeci. Marcy pencereleri siyah kağıtla bantlamış ve elinde fotoğraf makinesi ile hazır bekliyor. Basil de küvete, yere, duvarlara sıkmak üzere Luminol hazırlamış. Işıkları kapatıp hepimizi karanlığa gömüyorum.

Basil solüsyonu sıkıyor ve banyo bir Noel ağacı gibi ışıl ışıl oluyor, fayansların aralarındaki derzler parlak, fosforlu mavi bir ışık yaymaya başlıyor.

"Vay be," diye mırıldanıyor Marcy, "Haklı olduğumuzda çok keyifleniyorum."

Luminol doğru katalizörle buluştuğunda ışık saçar; bu vakada katalizör hemoglobinde bulunan demir. Jacob Hunt, Jess Ogilvy'yi öldürdükten sonra arkasında bıraktığı pisliği temizleyecek kadar zeki olabilir ama hâlâ jüriyi onun suçlu olduğuna inandırmaya yetecek kadar kan izi kalmış.

Marcy hızla art arda fotoğraf çekerken, "İyi iş çıkardınız," diyorum. Kanın kurbanınkiyle uyuşacağını varsayarsam, bu yapbozun son eksik parçası cinayetin nasıl olduğunu anlamama yardım ediyor. "Jacob Hunt kurbanla randevusuna gelir," diye yüksek sesle düşünüyorum, "Tartışırlar, belki CD rafı da o sırada devrilir, mektuplar etrafa saçılır, birkaç sandalye de devrilir, sonra kızı tam burada köşeye sıkıştırır, vurmaya başlar ve onu öldüren son darbeyi indirir." Luminol parlaklığını kaybederken, ben de ışıkları açıyorum.

"Banyoyu temizler ve sonra kurbanı temizleyip giydirir ve su kanalının olduğu yere kadar sürükleyerek götürür."

Yere bir göz atıyorum. Işıkta ne kimyasalı ne de kanı görebiliyorsunuz. "Fakat Jacob tam bir olay yeri inceleme meraklısı," diyorum.

Basil sırıtıyor. "*Esquire* dergisinde kadınların bizi itfaiyecilerden daha seksi bulduklarını yazan bir yazı okumuştum."

"Tüm kadınlar değil," diyor Marcy.

"Bu nedenle," diye onları umursamadan devam ediyorum, "Yeniden cinayet mahalline geliyor ve bıraktığı izleri yok etmeye karar veriyor. İşin aslı, kendisi çok zeki; bunu Mark Maguire'a yıkmak istiyor. Böylece kendi kendine düşünüyor. *Eğer bunu Mark yapmış olsaydı suçunu nasıl örtbas etmeye çalışırdı?* Kaçırılma süsü vererek. Böylece Mark Maguire'ın botlarını giyip dışarıda yürüyor ve sonra da pencere telini kesiyor. CD'leri ve mektupları topluyor ve devrilmiş sandalyeleri kaldırıyor. Fakat aynı zamanda Mark'ın böyle bir durumda mutlaka polisleri başka bir tarafa yönlendirmeyi düşünecek kadar zeki olduğunu da hesaba katarak postacıya bir not yazıyor ve kurbanın kıyafetlerini toplayıp yanına alıyor; her ikisi de Jess'in kendi rızasıyla evden ayrıldığını gösteren ipuçları."

"Benim kafam karışmaya başladı," diyor Marcy.

"Jacob Hunt kendi olay mahallini, cinayet sanki bir başkası tarafından işlenmiş gibi çarpıtıyor; öyle bir katil ki kendisinin olaya karıştığını saklamak için olay mahallini bile çarpıtacak biri. Dâhice bir iş."

"Peki, sen ne düşünüyorsun?" diye soruyor Basil, "Âşıkların kavgası mı?"

Başımı iki yana sallıyorum. "Bilmiyorum." Henüz bilmiyorum.

Marcy omuz silkiyor. "Faillerin hiçbir zaman konuşmaya meyilli olmamaları ne kötü."

"Neyse ki kurbanlar buna çok meyilli," diyorum.

♠

Yüzümde bir maske ve ayağımda botlarla odaya girince, Wayne Nussbaum'u elini dirseğine kadar, ölü bir adamın göğüs boşluğuna sokmuş durumda buluyorum. "Daha fazla buralarda takılamayacağım," diyorum. Tam kırk beş dakikadır Wayne'in bürosunda ağaç oldum.

"Bu da takılamayacak," diye cevap veriyor Wayne ve adamın boynundaki ip izlerini fark ediyorum. "Böyle bir vakanın son dakikada tüm planlarımı altüst edeceğini nereden bilebilirdim?" Gözleri fıldır fıldır dönerken avucunun içinde tuttuğu parlak kırmızı bir organı bana gösteriyor. "Hadi ama dedektif. *Yürekli* ol biraz."

Gülümsemiyorum bile. "Bunları palyaçoluk okulunda mı öğrettiler size?"

"Evet. Pasta Fırlatmaya Giriş dersinden sonra alıyoruz." Yardımcısına dönüyor, ona otopsilerde yardım eden genç bir kadın bu. İsmi Lila ve bir keresinde bana asılmıştı. Beni Güney Burlington'da çılgın bir partiye davet etti. Bu hareketi güvenimi yerine getirmek yerine bana kendimi çok ama çok yaşlı hissettirmişti.

"Lila," diyor, "Bana on dakika müsaade eder misin?"

Steril ortamdan çıkar çıkmaz eldivenlerini, ceketini ve botlarını çıkartıyor, ofisine doğru yana yana ilerliyoruz. Üzerinde Jess Ogilvy yazanı bulana dek masasındaki dosyaları karıştırıyor. "Sana raporda yazmayan başka ne söyleyebilirim bilemiyorum, her şey o kadar açık ki," diyor Wayne yerine otururken, "Ölüm nedeni, baziler kafatası kırığına bağlı subdural kanama. Kıza o kadar sert vurmuş ki kafatası kemikleri beynine girmiş ve kızın ölümüne neden olmuş."

Bunu zaten biliyordum. Ancak yine de Jess Ogilvy'nin ölüm sebebi bu değildi. Jacob Hunt'a söylediği, onun kendisini kaybetmesine neden olan bir şey yüzünden ölmüştü. Belki de ona duymak istediği bir şeyi söylemeyi reddetmiştir, mesela *ben de senin için aynı duyguları hissediyorum* gibi.

Öğretmenine âşık olan ve reddedilen bir çocuğun kıza saldırması gibi basit bir açıklaması olabilir bu cinayetin.

Wayne hızla raporuna göz atıyor. "Sırtındaki yaralanmalar, yani sürüklenme izleri öldükten sonra meydana gelmiş. Sanırım bunlar cesedi taşırken olmuş. Ancak ölüm öncesinde meydana gelmiş çürükler ve morluklar da var. Yüzündekiler mesela. Bir de kolunda ve boynunda olanlar."

"Sperm bulunmadı mı?"

Wayne kafasını sallıyor. "Hayır."

"Prezervatif takmış olabilir mi?"

"Hiç sanmıyorum," diyor adli tabip, "Tecavüz belirtisi olabilecek pubik kıllara ya da herhangi bir fiziksel işarete rastlamadık."

"Fakat iç çamaşırı ters giydirilmişti."

"Doğru ama bu yalnızca sizin failin kadın iç çamaşırından pek anlamadığını gösterir, bir tecavüzcü olduğunu değil."

"Şu çürükler," diyorum, "Ne kadar zaman önce meydana geldiklerini kestirebilir misin?"

"Bir iki günlük yanılma payıyla," diye cevap veriyor Wayne. "Renk ve immünohistokimyasal yöntemler dışında bir çürüğün yaşını hesaplayacak gerçekten güvenilir bir yöntem yoktur. Demek istediğim, insanlar farklı hızlarda iyileşirler; bu yüzden iki çürüğe bakıp birinin diğerinden bir hafta önce olduğunu söyleyebilirim belki ama biri saat sabah dokuzda, diğeri ise öğle vakti oluşmuş diyemem."

"Yani boynundaki boğma izleri ve kollarındaki çürükler kurban ölmeden dakikalar önce meydana gelmiş olabilir mi?"

"Ya da saatler." Wayne dosyayı masasının kenarında duran yığının üzerine bırakıyor. "Onu tehdit etmiş sonra da onu ölesiye dövmek için geri gelmiş olabilir."

"Ya da bunlar iki farklı zamanda, iki ayrı kişi tarafından yapılmış olabilir." Bakışlarım onunkilerle buluşuyor.

"Öyleyse Jessica Ogilvy hayatının en kötü gününü geçirmiş," diyor doktor, "Erkek arkadaşını da Jess'e saldırmaktan tutuklayabilirsin. Ama zaten fail cesedi taşıdığını itiraf ettiyse, pek lüzumsuz bir karmaşaya neden olacaktır bu."

"Evet. Biliyorum." Sadece bunun canımı neden bu kadar çok sıktığını anlayamıyorum. "Sana bir şey sorabilir miyim?"

"Elbette."

"Neden palyaçoluğu bıraktın?"

"Artık eğlenceli gelmemeye başlamıştı. Çocuklar suratıma doğru çığlık atıp, yedikleri pastaları üstüme kusmaya başlamışlardı." Bana bakıp omuz silkiyor. "Buradaki müşterilerimin ne zaman ne yapacakları belli en azından."

"Eminim öyledir."

Doktor uzunca bir süre bana bakıyor. "Şimdiye kadar üzerinde çalıştığım en zor vaka hangisiydi biliyor musun? Bir trafik kazasıydı. Kadının cipi otobanda devrilmiş ve bebeği de çocuk koltuğundan fırlayarak ağır omurilik zedelenmesinden ölmüştü. Çocuk koltuğunu da morga getirdiler. Ölü bebeği koltuğa koyup annenin kemeri doğru bağlamadığını ve bu yüzden de çocuğun koltuktan fırladığını göstermek zorunda kaldım." Wayne ayağa kalkıyor. "Bazen kendi kendine bu işi kurbanların iyiliği için yaptığını hatırlatman gerekiyor."

Başımla onaylıyorum. Bir yandan da *kurban* lafının bana neden Jess Ogilvy'yi değil de, Jacob Hunt'ı çağrıştırdığını merak ediyorum.

♠

Hunt ailesinin evinde kapıyı açan çocuk ağabeyine hiç de benzemiyor, ancak rozetimi görür görmez beti benzi atıyor. "Ben Dedektif Matson," diyorum, "Annen evde mi?"

"Ben... Ben tanıklık yapmayı reddediyorum," diyor çocuk.

"Ne güzel," diyorum, "Ama bu kadar derin bir soru sormamıştım."

"Kim geldi?" diye bir ses duyuyorum, sonra Emma Hunt görüş alanıma giriyor. Beni tanır tanımaz gözleri kısılıyor. "Beni kontrole mi geldiniz? Bakın, aynen hakimin emrettiği gibi çocuklarla birlikte buradayım. Kapıyı kapat Theo. *Siz* de," diyor, "Avukatımla görüşebilirsiniz."

Tam kapı kapanmadan önce araya ayağımı koymayı başarıyorum. "Arama emrim var." Jacob'ın odasını araştırmama ve delil sayılabilecek şeyleri almama izin veren belgeyi gösteriyorum.

Emma kağıdı elimden alıyor, hızlıca tarıyor, sonra da kapının açılmasına izin veriyor. Tek kelime etmeden dönüp içeri gidiyor. Onu evin içine kadar takip ediyorum, sonra da mutfaktaki telefonu alıp bebek yüzlü avukatını ararken bekliyorum. "Evet, şu anda burada," diyor, eliyle ahizeyi kapatarak, "Belge bende."

Bir dakika sonra telefonu kapatıyor. "Açıkça görülüyor ki başka seçeneğim yok."

"Bunu size ben de söyleyebilirdim," diyorum neşeyle ama o arkasını dönüp üst kata çıkıyor.

Birkaç adım gerisinden ilerliyorum. Emma bir kapıyı açıyor. "Jacob? Bebeğim?" Koridorda durup onun oğluyla şefkatle konuşmasına izin veriyorum. *Gerekli* ve *yasal zorunluluk* gibi kelimeleri duyuyorum, sonra da yanında Jacob'la Emma Hunt yeniden beliriyor.

Çok şaşırıyorum. Çocuğun suratı mosmor, hatta neredeyse siyah; başı tamamen sarılı. "Jacob," diyorum, "Nasılsın?"

"Nasıl *görünüyor* sizce?" diye lafı yapıştırıyor Emma.

Jacob'ın cezai ehliyetinin belirleneceği duruşmaya kadar annesinin gözetiminde olmak şartıyla serbest bırakıldığını Helen Sharp'tan öğrenmiştim. Jacob'ın hapiste olmayı pek kaldıramadığını söylemişti. İkimiz de buna gülmüştük. Kim hapiste olmayı kaldırabilirdi ki?

Bir dedektif olarak benim işim, sahnenin arkasına geçip kuklaları hangi iplerin kontrol ettiğini bulmaktır. Bu bazen delil toplamak, bazen tutuklama emirlerini okumak, bazen de bilgi toplayıp sorgulamaları yürütmek olur. Ancak genellikle çoğu zaman sahnede meydana gelenleri izleyemiyor olmam anlamına gelir. Jacob'ı tutuklayıp tebliğ duruşmasına göndermek başka, bu çocuğu bu halde görmek başkaydı.

Bir hafta önce sorguladığım çocukla uzaktan yakından alakası yok. Annesinin kellemi istiyor olmasına şaşmamak lazım.

Emma, Jacob'ı alt kata götürmek için elini tutuyor, fakat hepimiz çocuğun ince, tiz sesiyle olduğumuz yerde kalıyoruz. "Bekle," diye fısıldıyor Jacob.

Emma yüzü aydınlanarak dönüyor. "Jacob? Bir şey mi söyledin?"

Bir şey söyleyip söylemediği bu şekilde sorgulandığına göre bunun pek sık yaşanmadığı sonucuna varıyorum. Çocuk başını öne eğiyor, ağzı bir süre oynuyor sonunda zar zor bir kelime daha çıkıyor. "İstiyorum..."

"Ne istiyorsun bebeğim? Hemen getireyim."

"İzlemek istiyorum."

Emma kaşlarını soru sorar bir ifadeyle kaldırarak yüzüme bakıyor.

"Mümkün değil," diyorum dümdüz bir ses tonuyla, "Evde durabilir ama odanın yakınına yaklaşamaz."

"Bir dakika konuşabilir miyiz?" diye soruyor Emma ve Jacob'ı koridorda bırakıp odasına doğru giriyor. "İnsanın çocuğunun tamamen tepkisiz bir hale gelişini izlemek nasıl bir işkence, hiçbir fikrin var mı?"

"Hayır ama..."

"Bense bunu *ikinci* kez yaşıyorum. Onu yataktan bile çıkartamıyorum," diyor, "Ve hatırladığım kadarıyla bana söylediğin son şey sana güvenmem gerektiğiydi. Güvendim ve sen beni sırtımdan bıçakladın, ben sana onu gümüş tepside sunduktan sonra oğlumu tutukladın. Bana soracak olursan, eğer sen olmasaydın oğlumun bu dünyayla olan bağı pamuk ipliği gibi olmazdı. Bu yüzden kahrolası kutularını onun eşyaları ile doldururken seni izlemesi onu yeniden yaşama döndürecekse, biraz olsun ahlaklı davranıp ona izin vermeni bekliyorum."

Sözlerini bitirdiğinde, gözlerinde şimşekler çakıyor, yanakları da alev alev. Tam ona arama ve el koyma emirleri ile Yüksek Mahkeme kararlarından bahsetmeye hazırlanırken fikrimi değiştiriyorum. "Jacob?" Başımı kapıdan dışarıya uzatıyorum. "İçeri gel."

Jacob yatağına oturuyor ve Emma da kollarını kavuşturarak kapının kasasına dayanıyor. "Ben, yalnızca etrafa şöyle bir göz atacağım," diyorum.

Jacob Hunt tam bir düzen hastası. Sasha'yla geçirdiğim bir hafta sonunun ardından kanepenin arasına sıkıştırılmış minik çorapların veya mutfak zeminine saçılmış mısır gevreklerinin veya salonun ortasına yayılmış kitapların sonu gelmek bilmez. İçimden bir ses Jacob'ın asla böyle biri olmadığını söylüyor. Yatağı askeri bir nizamla toplanmış. Dolabı öylesine muntazam ki bir reklamdan fırlamış sanırsınız. İleri safhada obsesif kompulsif bozukluğu olduğunu düşünüyorum, ancak odasında bu düzene aykırı düşen şeyler de yok değil. Örneğin açık kalmış matematik defteri tam bir felaket; aralara rastgele sıkıştırılmış kopuk sayfalar, yırtıklar. El yazısı o kadar bozuk ki bir modern sanat örneğini andırıyor. Aynı şey duvardaki pano için de geçerli, pano üst üste iliştirilmiş kağıtlar, resimler ve fotoğraflarla dolu. Masasında da kirli bulaşıklar ve fincanlar yığılı.

Masanın tam karşısında bir sehpa var, üzerindeki ters dönmüş akvaryumun içindeki malzemelere bakılırsa bu bir buharlama haznesi olarak tasarlanmış. Jacob, akvaryuma baktığımı fark ediyor. "Hangi nesnelerin üzerindeki parmak izlerini alıyorsun?" diye soruyorum.

"Buna cevap verme Jacob," diye araya giriyor Emma.

"Diş fırçaları," diye anlatıyor Jacob, "Kahve fincanları. Bir keresinde manyetik toz kullanarak karton kapaklı bir evrak dosya üzerinden kısmi bir iz almayı bile başarmıştım."

Hem annesi hem de ben ona bakakalıyoruz. Emma muhtemelen son iki dakikadır ağzından dökülenlerin son üç günde söylediklerinden fazla olmasına şaşırıyor. Bense gözenekli bir yüzeyden parmak izi almak için kullanılan bu tekniğini bazı olay yeri inceleme uzmanları bile bilmezken Jacob'ın bunu gerçekleştirebilmesine hayret ediyorum.

Masanın yanındaki çöp sepetini kaldırıyor ve içini araştırmaya başlıyorum. Birkaç adet müsvedde olarak yazılmış kompozisyon, bir tane sakız kağıdı var. Çöpün içindekilerin içeriğinden ziyade,

görünümleri çok ilgi çekici. Buruşturulmuş ya da top yapılmış olması beklenirken her bir kağıt parçası sekize katlanmış. Ufacık sakız kağıtları bile. Çöp sepetinin içindekiler temiz çamaşırlar gibi dizilmiş.

El koyduğum ilk nesne Jacob'ın polis telsizi; artık hipodermiden ölen adamın bulunduğu olay yerine nasıl geldiğini biliyorum. Jacob'ın eli biraz daha sert inip kalkmaya başlıyor. "O... o benim."

Emma elini onun omzuna koyuyor. "Sana ne söylediğimi hatırla?"

Çabucak buharlama haznesindeki eşyaları alıyorum: bir kahve fincanı, bir ayna ve akvaryumun kendisi. Jacob'ın yatağının altına bakıyorum, fakat yalnızca bir çift terlik ve iki plastik sandık var; biri *Journal of Forensic Sciences* dergisinin eski sayıları ile dolu, diğerinde ise legolar var. Kitap rafından tüm *CrimeBusters* DVD'lerini alıyorum ve sonra defterlerini görüyorum. Bana yüzden fazla olduğunu söylemişti, yalan söylemiyormuş. İlkini çekip alıyorum.

"Onları alamazsın," diye bağırıyor Jacob.

"Üzgünüm Jacob." *Bölüm 74,* diye okuyorum. *Sessiz Tanık, 12/4/08. İki genç otomobille gezerken sağır bir adama çarparlar, adamın onlar çarptığında zaten ölü olduğu anlaşılır.*

Bunu bir delil listesi takip ediyor. *Çözüldü, yazıyor, 00:36.*

Emma başını iyice Jacob'a yaklaştırmış. Bir şeyler mırıldanıyor ama söylediklerini duyamıyorum. Sırtımı onlara dönüp, başlıklara göz gezdiriyorum. Bazıları bölümlerin tekrarı. Jacob o bölümü daha önce izlemiş olsa da her tekrarında yeniden yazmış gibi görünüyor. Bazılarında ise Jacob'ın olayı televizyondaki dedektiflerden önce çözemediğine dair uyarı var.

Kaçırılma olayları var. Bıçaklamalar. Tarikat ayinleri için işlenen cinayetler. Bir bölüm ilgimi çekiyor: *Joffrey erkek arkadaşının botlarını giyer ve polisleri şaşırtmak için evin arkasındaki çamurda ayak izini bırakır.*

Sayfaların arasına sıkışmış pembe bir kart var ve bunu incelediğimde aslında Jacob'ın kendisine yazdığı bir not olduğunu fark ediyorum:

Çok mutsuzum. Daha fazla dayanamıyorum.

Beni umursaması gereken insanlar aslında umursamıyorlar.

Önce umutlanıyorum ve herkes eninde sonunda beni hayal kırıklığına uğratıyor. Nihayet bendeki sorunun ne olduğunu anladım: Sorun hepinizsiniz. Benim sadece otistik bir çocuk olduğumu düşünen hepiniz. Sizden nefret ediyorum. Hepinizden nefret ediyorum. Sizin yüzünüzden geceleri ağlamaktan nefret ediyorum. Ama siz sadece birer insansınız. SADECE İNSAN.

Öyleyse neden kendimi bu kadar güçsüz hissetmeme neden oluyorsunuz?

Bu bir hafta önce mi yazılmıştı, yoksa bir ay ya da bir yıl mı? Okuldaki serserilere tepki olarak yazılmış bir şey miydi? Bir öğretmenin eleştirisine karşılık mıydı? Jess Ogilvy'nin söylediği bir şeye karşılık mı?

Bu, cinayet sebebini açıklayacak bir ipucu olabilirdi. Defteri hızla kapatıp kutunun içine koyuyorum. Artık kart görünmüyor ama ben onun orada olduğunu biliyorum ve bana sadece delil olarak nitelendirilemeyecek kadar özel ve safmış gibi geliyor. Birden Jacob Hunt'ın okulda yüzlerce çocukla anlaşmak için umutsuzca uğraştıktan sonra kendisini odasına kapatması geliyor gözümün önüne. Hangimiz hayatımızın bir döneminde kendimizi dışlanmış hissetmemişizdir ki? Kim oraya ait olmadığını hissetmemiştir ki?

Kim çabalamamış... ve yenilmemiştir?

Okuldayken şişman bir çocuktum, beden dersinde kaleci olmaya, okul tiyatrosunda da kaya rolünü oynamaya mahkûmdum. Pek çok lakabım vardı; Şişko Patates, Dombili, aklınıza ne gelirse. Sekizinci sınıfta, mezuniyet töreninin ardından, bir çocuk yanıma gelip *"Asıl adının Rich olduğunu hiç bilmiyordum,"* demişti.

Babam işten çıkarılıp da burada yeni iş bulunca, Vermont'a taşınmak durumunda kaldık. Ben de tüm yazı kendimi yeniden yaratmaya harcadım. Koşuyordum; ilk gün beş yüz metre, daha sonra bir kilometre derken, yavaş yavaş artırdım. Sadece salata yiyordum. Her sabah daha dişlerimi bile fırçalamadan önce beş yüz mekik

çekiyordum. Yeni okuluma başladığımda artık tamamen farklı biriydim ve asla dönüp arkama bakmadım.

Jacob Hunt egzersiz yaparak yeni bir kişilik edinemez. Başka bir okula nakil olup her şeye yeniden başlayamaz. Her zaman Asperger sendromu olan çocuk olarak kalacaktır.

Tabii eğer kendini Jess Ogilvy'yi öldüren çocuğa dönüştürmezse.

"Burada işim bitti," diyorum, kutuları üst üste koyarken, "Tek yapmanız gereken bu belgeyi imzalamak, böylece her şey bittiğinde eşyalarınızı geri alabilirsiniz."

"Peki bu ne zaman olacak?"

"Bölge savcısı bunlarla işini bitirdikten sonra." Hoşça kal demek için Jacob'a dönüyorum ama o gözlerini dikmiş az önce buharlama haznesinin durduğu boşluğa bakıyor.

Emma benimle birlikte alt kata iniyor. "Zamanınızı boşa harcıyorsunuz," diyor, "Oğlum bir katil değil."

Bir şey söylemeden envanter alındısını ona uzatıyorum.

"Eğer Jess'in ebeveynlerinin yerinde olsaydım, davayı hiçbir sabıka kaydı bulunmayan ve dahası Jess'i çok seven otistik bir çocuğun onu öldürdüğü gibi saçma sapan bir düşünceye dayandırmak yerine, polisin çocuğumu öldüren katili bulmak için bilfiil uğraştığını bilmek isterdim." Ona verdiğim belgeyi imzalıyor ve dış kapıyı açıyor. "Duyuyor musun beni?" diyor sesini yükselterek, "Yanlış kişiyi yakaladın."

Bazen, çok nadir olsa da keşke durum Emma'nın dediği gibi olsa dediğim zamanlar vardır. Örneğin şiddet gördüğü kocasını bıçakla öldüren bir kadının bileklerine kelepçe taktığımda ya da parası olmadığından bebeğine mama alamayan bir babayı marketi soyduğu için tutukladığımdaki gibi. Tıpkı bu vakalarda olduğu gibi, şimdi de önümde duran delilleri çarpıtamam. Suç işlemiş biri için üzülebilirim ama bu, onun söz konusu suçu işlemediği anlamına gelmez.

Kutuları alıyorum ve son anda, geriye dönüyorum. "Üzgünüm," diyorum, "Bir anlamı varsa eğer... gerçekten üzgünüm."

Emma'nın gözleri öfkeyle parlıyor. "*Üzgün* müsün? Tam olarak ne için acaba? Bana yalan söylediğin için mi? Jacob'a yalan söylediğin için mi? Yoksa özel ihtiyaçlarını hiç hesaba katmadan onu hapse tıktığın için mi?"

"Teknik olarak, bu sonuncusunu hakim yaptı..."

"Nasıl *cüret* edersin buna?" diye bağırıyor Emma, "Buraya gelip de sanki bizim yanımızdaymış gibi davrandıktan sonra bunu oğluma yapmaya nasıl cüret edersin?"

"Bu işte taraf yok," diyerek ben de ona bağırıyorum, "Yalnızca tek başına ve korku içinde ölmüş ve cesedi bir hafta sonra kaskatı donmuş bir halde bulunan bir genç kız var. Benim de bir kızım var. Ya bu onun başına gelseydi?" Yüzüm alev alev yanıyor. Emma ile aramızda yalnızca birkaç santim mesafe var. "Ben bunu senin oğluna karşı yapmadım," diyorum sesimi yumuşatarak, "Ben bunu kendi kızım *için* yaptım."

Son gördüğüm şey, Emma'nın açık kalan ağzı. Ben kutuları sıkıca kavrayıp otomobilime doğru yürürken tek kelime etmiyor ama zaten bizi şaşırtan insanlarla aramızda farklar olması değildir. Bizi şaşırtan, aksi yöndeki tüm olasılıklara rağmen, paylaştığımız ortak yönlerdir.

Jacob

Annem ve ben otomobille savcılık tarafından görevlendirilen psikiyatristin hastanede bulunan muayenehanesine gidiyoruz. Bu konuda biraz gerginim, çünkü hastaneleri hiç sevmem. Şimdiye kadar iki kez hastaneye gittim: birinde ağaçtan düşüp kolumu kırmıştım ve diğerinde de mama sandalyesini devirdiğim için Theo yaralanmıştı. Hastaneler hakkında yalnızca şunları hatırlıyorum: beyaz ve bayat kokarlar, ışıkları çok parlaktır ve hastaneye her gidişimde ya canım acıyordur, ya utanç içindeyimdir ya da her ikisini birden hissediyorumdur.

Bu, parmaklarımın bacağımın üzerinde inip kalkmaya başlamasına neden oluyor, sanki vücudumdan bağımsız hareket ediyorlarmış gibi parmaklarıma bakıyorum. Son üç gündür biraz daha iyiyim. Tüm vitaminlerimi ve ilaçlarımı yeniden almaya başladım ve artık sanki insanları anlamamı ya da onlara odaklanmamı engelleyecek şekilde bir suyun içerisinde yüzüyormuşum gibi hissetmiyorum.

İnanın bana, ellerimi sürekli bacağıma vurmanın ya da daireler çizerek yürümenin ya da aynı sözleri tekrar tekrar söylemenin normal olmadığını ben de biliyorum ama bazen bu kendimi daha iyi hissetmenin en kolay yolu. Bunu bir buhar makinesi gibi düşünün: Ellerimi yüzümün önünde sallamam ya da bacağıma vurup durmam benim için bir egzoz sübabı görevi görüyor ya da bunu baskıları azaltmak için kendilerini alkole veya pornoya verenlerin durumuna benzetebiliriz.

Hapishaneden çıktığımdan beri evden dışarı adımımı atmadım. Okula gitmem bile artık yasaklandı, bu yüzden annem ders kitaplarımızı tedarik etti ve Theo ile bana evde ders veriyor. Aslında bu bir dereceye kadar iyi bir şey, ne zaman başka bir öğrenciyle karşılaşıp onunla konuşmam gerekecek stresi yok ya da öğretmen bir şey diyecek ve ben anlayamayacağım diye endişelenmeme gerek

yok ya da rahatlama iznimi kullanmam gerekecek ve arkadaşlarımın yanında kendimi tam bir salak gibi hissedeceğim gibi şeylerle canımı sıkmama gerek yok. Bunu neden daha önce düşünmedik ki? Sosyalleşmeye gerek kalmadan alınan bir eğitim: Her Aspergerlinin rüyası.

Annem arada sırada dikiz aynasından bana bakıyor. "Ne olacağını hatırlıyorsun, öyle değil mi?" diye soruyor, "Dr. Cohn sana bir takım sorular soracak. Tek yapman gereken gerçeği söylemek."

Gergin olmamın diğer bir nedeni de bu işte: Son kez yanımda annem olmadan bir takım sorulara cevap verdiğimde kendimi hapiste bulmuştum.

"Jacob," diyor annem, "Ellerin yine oynamaya başladı."

Hareket etmeyen elimi, hareket edenin üzerine koyuyorum.

Hastaneye girince, kafamı kaldırmadan yürüyorum, böylece hasta insanlar görmek zorunda kalmayacağım. Altı yaşından bu yana kusmadım, bunun düşüncesi bile terlememe neden oluyor. Bir keresinde Theo grip olduğunda uyku tulumumu ve yorganımı alıp garajda kalmak zorunda kalmıştım, çünkü ben de yakalanırım diye korkmuştum. Ya bu aptal cezai ehliyet görüşmesi için burada bulunmam kimsenin öngöremediği çok daha kötü bir şekilde sonuçlanırsa?

"Neden o da bizimle birlikte gelemiyor anlamıyorum," diye mırıldanıyorum.

"Çünkü o bizim tarafımızda değil," diyor annem.

Cezai ehliyet duruşmasında işler şu şekilde işliyor:

1. Vermont eyaleti benimle görüşecek ve bölge savcısının duymak isteyeceği her şeyi hakime anlatacak bir psikiyatrist tutuyor.

2. Buna karşılık benim avukatım da Oliver Bond'un duymak isteyeceği her şeyi hakime anlatacak benim kendi psikiyatristim Dr. Moon'un tanıklığına başvuruyor.

Hepimiz bunun böyle olacağını biliyorken bu yaptıklarımızın nedenini anlayamıyorum doğrusu.

Dr. Martin Cohn'un muayenehanesi Dr. Moon'ununki kadar güzel değil. Dr. Moon kendisininkini insanları rahatlattığı kanıtlanan

mavinin tonlarında dekore etmiş. Dr. Martin Cohn ise odasını sanayi grisi dekore etmiş. Sekreterinin masası, matematik öğretmenimin kullandığına benziyor. "Yardımcı olabilir miyim?" diye soruyor sekreter.

Annem bir adım öne çıkıyor. "Oğlum Jacob Hunt, Dr. Cohn'u görmeye geldi."

"Hemen içeriye girebilirsiniz." Kız kapıyı işaret ediyor.

Dr. Moon'da da bundan var. Muayenehaneye bir kapıdan girip bir başkasından çıkıyorsunuz, böylece kimse sizi görmüyor. Bunun özel hayata özen göstermekle alakası olduğunu biliyorum ama bana sorarsanız psikiyatristlerin bile terapinin saklanacak bir şey olduğu gibi aptalca bir fikre sahip olduklarının bir göstergesi.

Elimi kapı koluna koyuyorum ve derin bir nefes alıyorum. *Bu sefer geri döneceksin*, diye kendi kendime söz veriyorum.

Bir fıkra:

Adamın biri balonla geziye çıkmış ve kaybolmuş. Aşağıdaki mısır tarlasına doğru bakmış ve orada yürümekte olan bir kadın görerek ona seslenmiş. "Affedersiniz, bana nerede olduğumu ve ne yöne gittiğimi söyleyebilir misiniz?"

Kadın, "Elbette," demiş, "41 derece, 2 dakika ve 14 saniye kuzey, 144 derece, 4 dakika, 19 saniye doğudasınız; deniz seviyesinden 762 metre yükseklikte seyrediyorsunuz ve tam şu anda olduğunuz yerde durmaktasınız, fakat bunun öncesinde 234 derecelik bir vektörle saniyede 12 metre yol alıyordunuz ."

"Harika! Teşekkür ederim! Bu arada siz de Asperger sendromu mu var?"

"Evet!" demiş kadın, "Nereden bildiniz?"

"Çünkü söylediğiniz her şey doğru, ihtiyacım olandan daha çok ayrıntı verdiniz ve bu bilgileri bana hiçbir yarar getirmeyecek şekilde anlattınız."

Kadın kaşlarını çatmış. "Demek öyle. Peki siz psikiyatrist misiniz?"

"Evet," demiş adam, "Siz nereden bildiniz?"

"Nerede olduğunuzdan haberiniz yok. Nereye gittiğinizi bilmiyorsunuz. Şişine şişine ta buralara gelmişsiniz. Birkaç soru sorduktan sonra insanları yaftalıyorsunuz ve hâlâ beş dakika önce bulunduğunuz yerdesiniz ama her nasılsa bu benim suçum oldu!"

♠

Dr. Martin Cohn benden daha ufak tefek biri ve sakalı var. Çerçevesiz gözlük takıyor ve ben odaya girer girmez bana doğru yaklaşıyor. "Merhaba," diyor, "Ben Dr. Cohn. Otur lütfen."

Sandalyelerin metal gövdeleri ve suni deriden minderleri var. Bir tanesi turuncu, kesinlikle ona oturmam. Diğeri ise gri ve minderinin ortası çökmüş.

Küçükken biri bana "Çek bir sandalye," dediğinde, gidip gerçekten sandalyeyi çekerdim. Artık bunun o sandalyeye oturmam anlamına geldiğini biliyorum. Bunun gibi anlamı karmaşık olan bir sürü ifade var: *Bu lafımı bir kenara yaz. Etrafta takılmak. Yalnızca bir saniye. Düş yakamdan.*

Psikiyatrist cebinden bir kalem çıkartıyor. O da oturuyor ve sarı yapraklı not defterini kucağına alıyor. "Adın nedir?"

"Jacob Thomas Hunt," diyorum.

"Kaç yaşındasın Jacob?"

"On sekiz."

"Neden burada olduğunu biliyor musun?"

"*Siz* bilmiyor musunuz?"

Kağıdına bir şeyler yazıyor. "Cinayetten suçlandığını biliyor musun?"

"Evet. Vermont eyaleti yasalarının 13. maddesi, 2301. fıkrası. *Zehirleme ve pusu kurma yoluyla işlenen cinayetler ya da taammüden adam öldürme, kundaklama veya kundaklamaya teşebbüs, ırza geçme, hırsızlık veya gasp yoluyla adam öldürme birinci dereceden cinayete girer. Diğer tüm cinayetler ikinci dereceden cinayettir.*"

Tüm yasayı ezberimden tekrarlamamın Dr. Cohn'u etkileyeceğini düşünmüştüm ama o hiçbir duygu belirtisi göstermedi. Belki onda da Asperger vardır.

"Bu ağır suçlara mı girer, basit suçlara mı Jacob?"

"Otuz beş yıldan başlayıp müebbede kadar hapis cezası gerektiren ağır bir suçtur."

Dr. Cohn gözlüklerinin üzerinden bakıyor. "Peki ya şartlı tahliye?" diye soruyor, "Bunun ne olduğunu biliyor musun?"

"Belli bir süre boyunca bir şartlı tahliye memurunun denetimine tabi olursun," diyorum, "Kurallara uyman ve düzenli olarak rapor vermen beklenir, bu sırada bir işte çalışmam, bilinen bir adreste ikamet etmen, beladan uzak durman, alkol almaman da gerekir..."

"Doğru," diyor Dr. Cohn, "Söyler misin Jacob, avukatın seni savunmak için neyi ön plana çıkartmalı?"

Omuz silkiyorum. "Suçsuzluğumu."

"Suçlamanın reddi ya da suçlamanın kabulü ne demek biliyor musun?"

"Evet. Suçlamanın kabulü, cinayeti işlediğinizi itiraf etmeniz anlamına gelir ve bunun için ceza almanız gerekir. Eğer cinayeti işlediğinizi itiraf etmezseniz ve bunun için cezalandırılmanız gerektiğini düşünmüyorsanız, buna da suçlamanın reddi denir... ancak bu masum olmakla aynı şey değildir, çünkü bizim yasal sistemimize göre ya suçlu ya suçlu değil şeklinde karar verilir. Benim durumumda olsanız bile mahkemeden masum olduğunuz sonucu çıkmaz."

Dr. Cohn bana bakıyor. "Peki ya taraflar arası anlaşma ne demektir?"

"Savcı avukatla konuşur ve ikisi bir cezada mutabakata vararak beraber hakimin huzuruna çıkarlar ve bu durumu hakimin onayına sunarlar. Bu yargılanmayacağınız anlamına gelir, çünkü bu anlaşmaya razı olarak suçunuzu itiraf etmişsinizdir."

Bunların tümü çok basit sorular, çünkü her bir *CrimeBusters* bölümünün sonunda delillerin hakime ve jüri üyelerine sunulduğu bir duruşma yer alır. Eğer soruların böyle kolay olacağını bilseydim, bu kadar gergin olmazdım. Dr. Cohn'un bana Jess hakkında sorular soracağını sanıyordum. O öğleden sonra ne olduğuna dair sorular.

Elbette o gün neler olduğunu ona anlatamazdım ve bu da benim yalan söylemem anlamına geliyordu ve dolayısıyla kuralları çiğnemek demekti.

"Akli yetersizlik savunması ne demektir?" diye soruyor Dr. Cohn.

"Cinayeti işlediğiniz sırada gerçeklikle bağınızın kopmuş olması nedeniyle hukuki olarak yaptıklarınızdan sorumlu olmadığınızı söyleyerek suçlu olmadığınızı iddia etmektir. *İlk Korku*'daki Edward Norton gibi."

"Güzel filmdi," diyor psikiyatrist, "Jacob, eğer avukatın ifade vermemen gerektiğini düşünürse onun bu düşüncesine katılır mısın?"

"Neden ifade vermek istemeyecekmişim? Doğruları anlatacağım."

"Duruşma salonunda ne zaman konuşabilirsin?"

"Konuşamam. Avukatım bana kimseyle konuşmamamı söyledi."

"Peki, sence suçsuz bulunma ihtimalin nedir?"

"Yüzde yüz," diyorum, "Çünkü bunu ben yapmadım."

"Hakkında açılan davada aleyhindeki delillerin ne kadar güçlü olduğunu biliyor musun?"

"Bilmiyorum elbette, çünkü daha esasa ilişkin incelemeyi..."

Dr. Cohn şaşırarak, "Esasa ilişkin incelemenin ne olduğunu biliyor musun?" diye soruyor.

Gözlerimi deviriyorum. "Vermont Eyaleti Yüksek Mahkeme Usulleri kapsamındaki Esasa İlişkin İnceleme Yasaları'nın on altıncı maddesi uyarınca iddia makamı davayla ilgili elinde bulunan ve duruşmada kullanacağı tüm delilleri, fotoğraflar, belgeler, ifadeler, fiziki muayeneler ve diğer materyaller de dâhil olmak üzere teslim etmelidir; eğer teslim etmezse o zaman ben serbest kalırım."

"Peki savunma makamı, iddia makamı, hakim, jüri, tanıklar gibi kavramlar arasındaki farkı biliyor musun?"

Başımı öne doğru sallıyorum. "Savunma makamı benim ekibim; avukatım, tanıklar ve ben, çünkü biz savcının bana yönelttiği suçlamalara karşı beni savunuyoruz. Hakim duruşma salonunda herkesin üzerinde yetkileri bulunan bir erkek ya da kadındır. Duruşmayı yürütür, tanıkları dinler, yasalara uygun kararlar alır ve birkaç gün önce karşılaştığım hakim hiç de iyi biri değildi, beni hapse gönderdi." Soluklanıyorum. "Jüri on iki kişiden oluşan bir gruptur, ifadeleri dinler, delilleri ve avukatların iddialarını değerlendirir ve sonra kimsenin onları göremediği ve duyamadığı bir odaya kapanıp davanın sonucuna karar verirler." Biraz düşündükten sonra ekliyorum, "Jüri on iki tane eş düzeyde insandan oluşmalıdır ama teknik olarak bu jürideki her kişinin Asperger sendromu olması gerektiği anlamına gelir, çünkü ancak o zaman beni *gerçekten* anlayabilirler."

Dr. Cohn bir başka not daha alıyor. "Avukatına güveniyor musun Jacob?"

"Hayır," diyorum, "Onunla ilk karşılaştığımda üç gün boyunca hapishanede kaldım."

"Davayı ele alış şeklini uygun buluyor musun?"

"Kesinlikle hayır. Onlara gerçeği anlatması lazım, ancak o zaman suçlamalar düşebilir."

"İşler bu şekilde yürümez ama," diyor Dr. Cohn.

"*Kuzenim Vinny*'de bu şekilde oluyor ama," diyorum ona, "Joe Pesci mahkemede arabanın, tanığın teşhis ettiği ile aynı olmadığını, çünkü onun lastiklerinin farklı olduğunu söylediğinde işe yarıyor. Seksen sekizinci bölümde *CrimeBusters*'ta da böyle olmuştu. Size nasıl olduğunu anlatayım ister misiniz?"

"Hayır, gerek yok," diyor Dr. Cohn, "Jacob, bir tanık kürsüde yalan söylerse ne yaparsın?"

Parmaklarım oynamaya başlıyor, bu nedenle diğer elimi onların üzerine koyarak parmaklarımı tutuyorum. "Yalan söylediğini nereden bileceğim ki?" diyorum, "Sadece bir yalancı kendisinin yalan söylediğini bilir."

Oliver

Kağıt üzerinde Jacob Hunt sadece yargılanmasına engel oluşturacak bir durumu olmayan, cezai ehliyete sahip biri gibi gözükmekle kalmıyor, aynı zamanda kendisini benden daha iyi savunabilecek bir hukuk öğrencisi gibi duruyor.

Sadece bir yalancı kendisinin yalan söylediğini bilir.

Jacob'ın Dr. Cohn'a verdiği cevapları üç kez okudum ve her seferinde bu ifade beni rahatsız etti. Jacob Hunt, hukuk fakültesindeyken keşke bende de olsaydı diyebileceğim fotoğrafik bir hafızası olan çok zeki biri mi? Yoksa sadece annesini... ve herkesi uyutuyor mu?

Her neyse, raporu son kez incelerken cezai ehliyet duruşmasında zerre kadar şansım olmadığını fark ettim, özellikle de Vermont gibi bir yerde. Şu anda hakkında yargı önüne çıkması uygun mudur diye değerlendirme yapılması gereken biri varsa o da benim, kendimi o kadar yetersiz hissediyorum ki gidip Emma'ya bu konuda savcıyla baş edemeyeceğimi söylemem gerekiyor.

Hunt ailesinin evine gidiyorum; Emma ve Jacob ev hapsinde olduklarından onları görüşmek için büroma çağıramıyorum. Thor kucağımda oturuyor, direksiyonun altına sıkışmış halde adeta.

Garaj kapısının önüne çekiyor ve motoru durduruyorum, ancak otomobilden inmek için bir harekette bulunmuyorum. "Eğer Emma delirirse," diyorum köpeğe, "Beni savunman konusunda sana güveniyorum."

Hava bugün çok soğuk olduğu için - eksi on beş civarında filan - Thor'u paltomun içine sokup ön kapıya o şekilde ulaşıyorum. Ben daha zili çalmadan Emma kapıyı açıyor. "Merhaba," diyor, "Seni görmek ne güzel." Hatta tüm hatlarını yumuşatarak biraz

gülümsüyor bile. "Açıkçası, insan ev hapsinde olunca elektrik idaresinden gelen bir memur bile insanın gününe keyif katıyor."

"Ben de beni sevmeye başladığını sanmıştım." Thor paltomun düğmeleri arasından kafasını uzatıyor. "Onu da içeriye getirsem olur mu? Arabanın içi gerçekten çok soğuk."

İhtiyatla köpeği süzüyor. "Halıma çiş yapar mı?"

"Yalnızca ona bu şekilde bakmaya devam ettiğin müddetçe yapar."

Thor'u girişte yere indiriyorum. "Köpek tüyünden hoşlanmam," diye mırıldanıyor Emma.

"O zaman dünyaya bir köpek olarak gelmediğine şükretmelisin." Paltomu çıkartıp koluma alıyorum. "Cezai ehliyet değerlendirme sonuçlarını aldım."

"Ve?" Emma bir anda dikkat kesiliyor.

"Jacob yargılanabilecek cezai ehliyete sahiptir sonucu çıktı."

Sanki beni doğru anlamamış gibi kafasını sallıyor. "Tebliğ duruşması sırasında neler olduğunu sen de gördün!"

"Evet ama cezai ehliyetin yasal tanımı bu değil ve savcılığın tayin ettiği psikiyatriste göre..."

"Onların psikiyatrististi zerre kadar umurumda değil. Elbette bölge savcısının duymak istediklerini söyleyecek birini bulacaklardı. İtiraz edip hakkımızı savunmayı düşünmüyor musun?"

"Anlamıyorsun," diyorum, "Vermont'ta Charles Manson bile olsan cezai ehliyeti tamdır raporu alabilirsin." Girişteki pufa oturuyorum. "John Bean adında birini duydun mu hiç?"

"Hayır."

"1993'te annesini bağlayıp, parçaladığı mobilyaları üst üste yığarak onu yakmak üzere bir cenaze ateşi hazırlamış. Kadının gözlerine çamaşır suyu dökmüş ama kadın kaçmayı başarmış. Mahkemeye çıktığı ilk gün Bean, hakime kendisinin dünyaya yeniden gelmiş İsa olduğunu söylemiş. Hakim sanığın ifadelerinin tuhaf olduğunu belirtip olanları algılayamadığını söylemiş. Aynı olayda

adam kaçırmaktan da suçlanınca avukat istemediğini belirtmiş. Suçunu kabul etmek istemiş, ancak mahkeme buna müsaade etmemiş, böylece onu savunması için bir kamu avukatı atanmış. Bean, psikolojik durumunu değerlendiren doktora kendisinin kamu avukatının çocuklarının babası olduğunu ve kadının da bir çizgi roman yazarı olup Janet Reno ile Janet Jackson'ın bir karışımı olduğunu söylemiş. Temsil edildiği sonraki sekiz yıl boyunca avukatıyla dava hakkında hiç konuşmamış. Avukatı da mahkemeden cezai ehliyet değerlendirmesi yapmasını istemiş..."

"Bunların konumuzla ne..."

"Henüz bitirmedim," diyorum, "Savunma makamının danışmanı olan psikiyatrist Bean'in içinde kendisinin programlanmasına olanak tanıyan bilgisayar çipleri olduğu iddiasından bahsetmiş. Savcılığın tayin ettiği psikiyatrist de onu psikotik olarak değerlendirmiş. Duruşma sırasında Bean duvardaki radyatörü indirmiş, televizyonu kırmış, memurlardan birinin silahını almış. Avukatına duruşma salonundaki insanların kafalarında yılanların gezdiğini gördüğünü ve tanıkları da meleklerin idare ettiğini söylemiş. Suçlu bulunmuş ve hüküm giymeden önce mahkemeye Freddie Mercury Katolik bir papazı öldürünce Riverside Parkı'na Freddie Mercury Vakfı adına bir anıt dikmelerini söylemiş. Sonra Tony Curtis'in Bean'in babası olabileceğini söylediğini anlatmış ve kendisini evine getirip ona insan eti yedirmek için *Sineklerin Tanrısı*'ndaki domuz kafasının gücünü, yani Nazi hükümetini kuran gücün aynısını kullandığını anlatmış. Ayrıca bir de kedinin biri bilinçaltında onunla konuşuyormuş."

Emma bana bakıyor. "Bu anlattıklarının hiçbirinin Jacob'la alakası yok."

"Var," diyorum, "Çünkü Vermont eyaletinde sana az önce anlattığım her şeye rağmen, John Bean'e cezai ehliyeti vardır raporu verilmiş. Bu da yasal bir emsal halini almış"

Emma oturduğum pufa çöküyor. "Öyle mi?" diyor incecik bir sesle, "Öyleyse şimdi ne yapacağız?"

"Sanırım akli melekeleri yerinde değildir savunması yapacağız."

Başını kaldırıp bana bakıyor. "Ne? Sen neden bahsediyorsun? Jacob deli değil..."

"Bana az önce yargılanabilecek cezai ehliyeti olmadığını söylüyorsun ve şimdi de akli melekelerinin yerinde olmadığını iddia edemeyeceğimiz kadar ehildir diyorsun. Bunların ikisi aynı anda olamaz!" diye karşı çıkıyorum, "Esasa ilişkin incelemeler gelince bakarız... Fakat senin bana anlattıklarına bakılırsa, itirafını da hesaba katarsak, Jacob aleyhinde çok güçlü iddialar var. Bunun onu hapishaneden kurtarmak için en iyi yol olduğunu düşünüyorum."

Emma koridorda ileri geri volta atmaya başlıyor. Saçlarına ve yanağına bir güneş ışığı huzmesi vuruyor ve o an üniversitede aldığım sanat tarihi dersi aklıma geliyor: Michelangelo'nun *Pietà*'sında, Raphael'in *Meryem ve Çocuk*'unda, da Vinci'nin *Kayalıklar Bakiresi*'nde Meryem hiçbir zaman gülümsemezdi. Bunun nedeni başına gelecekleri biliyor olması mıydı?

"Eğer bu savunma işe yararsa," diye soruyor, "Eve gelebilecek mi?"

"Bu değişir. Hakim, kimseye zarar vermeyeceğinden emin olana dek Jacob'ın yüksek güvenlikli bir tedavi merkezine yatırılmasına karar verebilir."

"Bununla neyi kast ediyorsun? Akıl hastanesi mi yani?"

"Aslında evet," diye itiraf ediyorum.

"Yani oğlum ya hapishaneye ya tımarhaneye gidecek, öyle mi? Peki üçüncü olasılığa ne olacak?"

"Üçüncü olasılık mı?"

"Serbest bırakılma olasılığı," diyor Emma, "Aklanma olasılığı."

Bunun büyük bir kumar olduğunu, Thor'a örgü örmeyi öğretmeye çalışmanın daha kolay olacağını söylemek için ağzımı açıyorum ama bunun yerine derin bir nefes alıyorum. "Neden Jacob'a sormuyoruz?"

"Asla olmaz."

"Ne yazık ki bu senin karar vereceğin bir şey değil." Kalkıp mutfağa doğru yürüyorum. Jacob önündeki kaseden ufak yabanmersinleri seçerek Thor'a yediriyor.

"Meyve sevdiğini biliyor muydun?" diye soruyor Jacob.

"Bir yere sabitlenmemiş her şeyi yer o," diyorum, "Seninle davan hakkında konuşmalıyız ahbap."

"Ahbap mı?" Emma yanımıza geliyor ve kollarını kavuşturarak arkamda dikiliyor.

Onu dikkate almıyor ve Jacob'a yaklaşıyorum. "Cezai ehliyet testini geçtin."

"Geçtim mi?" diyor sevinçle, "Gerçekten iyi miymişim?"

Emma bir adım öne geliyor. "*Harika* iş çıkardın bebeğim."

"Nasıl bir savunma yapacağımıza karar vermeliyiz," diyorum.

Jacob yabanmersini kasesini tezgâha bırakıyor. "Süper fikirlerim var. Bir keresinde *CrimeBusters*'ın bir bölümünde..."

"Bu bir televizyon dizisi değil Jacob," diyorum, "Bu çok önemli. Bu senin hayatın."

Mutfak masasına oturuyor ve Thor'u kucağına alıyor. "Cırt cırtı icat eden adamın bu fikri Alpler'de köpeğini yürüyüşe çıkarttığında bulduğunu biliyor muydun? Dikenler köpeğinin tüylerine yapışınca o da bu fikir üzerinde düşünmeye vermiş kendini."

Karşısına oturuyorum. "Teyit edici savunmanın ne olduğunu biliyor musun?"

Başıyla onaylıyor ve terimin yasal tanımını ezberden okumaya başlıyor: "Davalıyı, nefsi müdafaa, başkasının nefsini müdafaa gibi sebeplerden ya da akli melekelerinin yerinde olmaması nedeniyle suçsuz bulmaktır. Davalının bunu duruşmadan önce, genellikle yazılı olarak bildirmesi gerekmektedir."

"Bu davada senin için en makul seçeneğin teyit edici savunma olduğunu düşünüyorum."

Yüzü aydınlanıyor. "Tabii ya! Başka birini savunurken..."

"Kimi savunuyordun?" diye araya giriyorum.

Jacob başını öne eğerek Thor'a bakıyor ve tasmasındaki isimlikle oynuyor. "*Ciddi olamazsın,*" diyor, "*Ciddiyim... ve bana Shirley deme.*"

"Şu anda gerçekten şaka yapacak durumda olduğunu mu zannediyorsun?"

"Ama bu *Uçak* filmindendi," diyor.

"Komik değil ne yazık ki. Ellerinde çok sağlam deliller var Jacob, zaten ben de bu yüzden akli melekeleri yerinde değildir şeklinde bir savunma yapalım diyorum."

Jacob birden başını kaldırıyor. "Ben deli değilim!"

"Bu senin deli olduğun anlamına gelmiyor."

"Ne anlama geldiğini biliyorum," diyor, "Bir kişinin, bir akıl hastalığı ya da akli bozukluk nedeniyle, işlediği suçtan sorumlu olmadığı anlamına gelir, kişi suçun işlendiği sırada doğruyla yanlışı ayırt edebilme yetisine sahip değildir." Thor'u yere atarak ayağa kalkıyor. "Bende bir akıl hastalığı ya da akli bozukluk yok. Benim sadece tuhaf davranışlarım var. Öyle değil mi anne?"

Emma'ya bakıyorum. "Benimle dalga geçiyor olmalısınız."

Emma çenesini hafifçe kaldırıyor. "Biz her zaman Asperger'in zihinsel bir engel olmadığını... sadece farklı bir yetenek olduğunu söylemişizdir."

"Harika," diyorum, "O halde Jacob, ya ben akli dengesi bozuktur diye savunma yaparım ya da sen garip davranışlarını da alıp hapishaneyi boylarsın."

"Hayır, aslına bakarsan, Vermont eyaleti yasalarına göre ben sana izin vermediğim sürece akli melekeleri yerinde değildir diye savunma yapamazsın," diye cevap veriyor, "Vermont Yüksek Mahkemesi'nde görülen bir dava buna en iyi örnektir. Bean Davası, 171 Vermont Raporları 290, 762 Atlantic Raporu 2., 1259, 2000."

"Yok artık, sen o davayı biliyor musun?"

"*Sen* bilmiyor musun?" Kaşlarını kaldırıyor. "Neden onlara sadece gerçeği anlatmıyorsun?"

"Tamam Jacob. Gerçek nedir?"

Bunu sorduğum an yaptığım hatayı anlıyorum. Bir cinayet zanlısını savunan bir avukatın sorduğu sorulara dikkat etmesi gerekir, çünkü zanlının ağzından çıkanlar kendi kendini bitirebilir. Daha sonra tanık sandalyesine oturduğunda size daha önceden söylediği bir şeyi inkar ederse, siz de kendinizi bir çıkmazda bulursunuz ve sonrasında ya avukatlığından çekilmek zorunda kalırsınız (ki bu onun hakkında önyargılı olunmasına neden olabilir) ya da mahkemeye müvekkilinizin gerçeği söylemediğini itiraf etmek zorunda kalırsınız (ki bu da onun hakkında daha da önyargılı olunmasına neden olacaktır). *Neler yaşandığını* sormak yerine, gerçeğin ve doğruların etrafında yolunuzu bulmaya çalışırsınız. Müvekkilinize kendisine yöneltilecek bazı soruları nasıl cevaplayacağını sorarsınız.

Diğer bir ifadeyle, az evvel resmen çuvalladım. Ondan gerçeği söylemesini istedim ama bu yüzden tanık sandalyesine oturup suçunu kabullenmesine izin veremem.

Bu sebeple soruma cevap vermesini engelliyorum.

"Dur, bunu duymak istemiyorum," diyorum.

"Ne demek duymak istemiyorum! Sen benim *avukatım* değil misin?"

"Mahkemede gerçeği söyleyemeyecek olmamızın nedeni, gerçeklerin duruşma salonunda normaldekinden çok daha fazla etki uyandıracak olması."

"*Sen gerçeği kaldıramıyorsun,*" diye bağırıyor Jacob, "Ben suçlu değilim. Ve *kesinlikle* deli de değilim!"

Thor'u kucaklayıp yavaş yavaş dış kapıya doğru yürüyorum, Emma da peşimden geliyor. "Jacob haklı," diyor, "Neden akli dengesi yerinde değil şeklinde savunma yapman gerekiyor? Eğer Jacob suçlu değilse hakimin de bunu duyması gerekmez mi?"

O kadar hızlı bir şekilde arkama dönüyorum ki Emma geri çekiliyor. "Şöyle bir şey düşün. Bu davada jüri üyesisin ve Jacob'ı, Jess Ogilvy'nin öldürülmesi ile ilişkilendiren upuzun bir listeyi önüne koydular. Sonra da Jacob'ı tanık sandalyesinde gerçeğini kendi gözünden anlatırken dinliyorsun. Hangi hikayeye inanırdın?"

Yutkunuyor, bir şey diyemiyor, çünkü en azından bu noktada ileri sürebileceği bir karşı görüşü yok: Jacob'ın kendisi bunun farkında olmasa bile, Emma başka insanların onu nasıl gördüğünü ve algıladığını gayet iyi biliyor. "Bak," diyorum, "Jacob, akli melekeleri yerinde değildir savunmasının elimizdeki en iyi şans olduğunu kabul etmek zorunda."

"Peki, onu nasıl ikna edeceksin"

"Ben etmeyeceğim," diyorum, "*Sen* edeceksin."

Rich

Townsend Bölge Lisesi'ndeki öğretmenlerin hepsi onun dersine girmeseler bile Jacob Hunt'ı tanıyorlar. Bunun nedeni biraz da şu aralar sahip olduğu kötü şöhreti ama bana öyle geliyor ki tutuklanmadan önce de herkesin dikkatini çekecek bir tipti, çünkü bir koyun sürüsünün içindeki tek siyah keçi misali göze çarpıyordu. Okul personeli ile birkaç saat görüştükten ve Jacob'ın öğle yemeklerinde tek başına oturduğunu, koridorlardaki gürültüden (ve sınıf arkadaşlarının alaylarından) sakınmak için kocaman kulaklıklarla bir sınıftan diğerine gittiğini öğrendikten sonra, Jacob'ın cinayet işlememek için on sekiz yıl nasıl sabrettiğini merak ediyorum.

Öğrendiğim şeylerden biri de Jacob'ın ödevlerini bile adli tıp sevdasına göre şekillendirdiği. Kompozisyon dersinde, yazılmış bir biyografiyi okuyup sonra da sözlü sunum yapması gerektiğinde Fransa'nın Sherlock Holmes'ü olarak bilinen, adli tıp biliminin öncülerinden Dr. Edmond Locard'ı seçmiş. Matematikte bağımsız araştırma projesi, kan izlerinin sıçrama açıları üzerineymiş.

Rehberlik öğretmeni Frances Grenville zayıf, çok yıkandığı için rengi solmuş bir elbiseyi andıran soluk renkli bir kadın. Ben odasında oturmuş Jacob'ın dosyasını incelerken, "Jacob buraya adapte olmak için elinden geleni yapıyordu," diyor, "Hatta bu yüzden sık sık alay konusu oluyordu. Uyum sağlasa bir türlü, sağlamasa başka türlüydü." Rahatsız bir şekilde kıpırdanıyor. "İntikamını almak için günün birinde okula silah getireceğinden endişeleniyordum. Hani birkaç yıl önce Sterling, New Hampshire'daki çocuğun yaptığı gibi."

"Jacob hiç böyle bir şeye teşebbüs etti mi? Yani intikam almayı kast ediyorum."

"Yok, yok, hayır. Dürüst olmak gerekirse çok iyi bir çocuktu. Bazen boş zamanlarında buraya gelir ve yandaki odada ödevlerini

yapardı. Bir defasında bilgisayarım çöktüğünde onu tamir etmiş, hatta üzerinde çalıştığım dosyayı kurtarmıştı. Öğretmenlerin çoğu onu severdi."

"Peki ya sevmeyenler?"

"Kimileri özel ihtiyaçları olan bir çocukla daha iyi anlaşır ama bunu benden duymadınız ona göre. Jacob gibi bir öğrenci, en hafif tabirle, zorlayıcı olabilir. Bu okulda odundan farksız öğretmenler de var, anlarsınız ya. Tembelliğinizden ötürü yirmi yıldır değiştirmediğiniz ders planını sorgulayan Jacob gibi bir öğrenciniz olursa - dahası çocuk *haklı* çıktığında - bu pek hoşunuza gitmez." Omuz silkiyor. "İsterseniz personele de sorabilirsiniz. Jacob genelde onlarla yaşıtlarına kıyasla çok daha iyi iletişim kurardı. Liseli bir ergenin klasik buhranlarına takılıp kalmak yerine siyasetten, bilimsel buluşlardan ya da *Eugene Onegin gerçekten de* Puşkin'in gövde gösterisi olarak kabul edilebilir mi diye tartışmaktan hoşlanırdı. Birçok açıdan Jacob'la konuşmak, bir öğretmenle konuşmak gibi bir şeydi." Bir an duraksıyor. "Hayır, aslında bu daha ziyade öğretmenlerin faturalar, otomobil taksitleri ya da dişçi randevuları arasında sıkışıp kalmadan önce olmayı hayal ettikleri gibi bir aydınla konuşmak gibi bir şeydi."

"Eğer Jacob diğer öğrencilere ayak uydurmayı bu kadar istiyorsa, neden gelip öğretmenler odasında takılıyordu?" diye soruyorum.

Başını iki yana sallıyor. "O kadar fazla dışlandıktan sonra bir noktadan sonra insan onaylanmayı arzuluyor," diyor Bayan Grenville.

"Jessica Ogilvy ile ilişkisi hakkında ne biliyorsunuz?"

"Onunla vakit geçirmekten hoşlanırdı. Ondan arkadaşım diye bahsederdi."

"Kız arkadaşı olarak mı?"

"Hiç öyle bir şey dediğini duymadım."

"Jacob'ın okulda hiç kız arkadaşı olmuş muydu?"

"Sanmıyorum. Geçen sene yılsonu balosuna bir kızı götürdü ama baloya götürdüğü kızdan ziyade onu bu konuda teşvik eden Jess'den bahsetmişti."

"Peki Jacob başka kimle takılırdı?" diye soruyorum.

Bayan Grenville kaşlarını çatıyor. "Bakın durum şu aslında," diyor, "Jacob'tan arkadaşlarının bir listesini yapmasını isteseniz, muhtemelen oturup size tanıdığı kişilerin listesini yapar. Fakat o listede yer alan çocuklardan kendi listelerini yapmalarını isterseniz, hiçbirinde Jacob'ın adını göremezsiniz. Asperger sendromu nedeniyle fiziksel olarak birine yakın olmayı duygusal olarak yakın olmakla karıştırıyor. Bu nedenle Jacob - bu karşılıklı bir duygu olmasa bile - size fizik dersinde laboratuvar eşi olan kızın arkadaşı olduğunu söyleyebilir."

"Yani disiplin sorunu olan bir çocuk değildi, öyle mi?"

Bayan Grenville dudaklarını büzüyor. "Hayır."

Jacob'ın dosyasını açık bir halde masasına koyup içindeki notu kendisine gösteriyorum. "Peki o zaman neden Jacob Hunt geçen sene birisine saldırdığı için okuldan uzaklaştırıldı?"

♠

Mimi Sheck, lise zamanımda aklımı başımdan alan türdeki kızlardan biri gibi. Uzun siyah saçları var ve muhteşem vücudu onu saran kıyafetlerin içinde adeta bir sanat eseri gibi duruyor. O kadar tedirgin görünüyor ki Bayan Grenville odasının kapısını kapatmasa hemen kaçıp gidecek gibi.

"Merhaba Mimi," diyorum gülümseyerek, "Bugün nasılsın bakalım?"

Bir bana bir rehberlik öğretmenine bakıyor, dudakları sımsıkı kapalı. Sonra da kendini üzüntüyle koltuğa bırakıveriyor. "Yemin ederim Anna'lara gitmeden önce votka aldıklarını bilmiyordum."

"Bak sen. Bu çok ilginç... ne var ki bugün seni buraya çağırtmamın nedeni bu değil."

"Değil mi?" diye fısıldıyor Mimi, "Hay aksi."

"Sana Jacob Hunt hakkında birkaç soru sormak istiyorum."

Yüzü kıpkırmızı kesiliyor. "Onu aslında pek iyi tanımıyorum."

"Geçen sene okuldan uzaklaştırılmasına neden olan bir olaya karışmışsın, doğru mu?"

"Sadece bir şakaydı," diyor, "Yani onun bir şakayı bile anlayamayacağını nereden bilebilirdim ki?"

"Ne oldu?"

Oturduğu kanepeye iyice gömülüyor. "Sürekli etrafta dolanıp duruyordu. Ürkütücü bir çocuktu, tahmin edersiniz. Yani ne bileyim arkadaşımla konuşuyor oluyordum, o da orada bizi dinliyordu falan yani. Matematik sınavından kırk almıştım, çünkü Bay LaBlanc hayatımda gördüğüm en geri zekâlı herif. Çok kötü olmuştum ve tuvalete gitmek için izin istedim. Ama tuvalete gitmedim, sadece gidip bir köşede ağlamaya başladım çünkü bir kez daha matematikten kalırsam ailem telefonumu elimden alacak ve Facebook hesabımı da kapattıracaktı. Bu sırada Jacob yanıma geldi. Sanırım o delilik izinlerinden birini falan kullanıp dışarı çıkmıştı ve sınıfa geri dönüyordu. Hiçbir şey demeden öylece bana bakıyordu, ben de ona defolmasını söyledim. O ise benim yanımda kalacağını, çünkü arkadaşların böyle yapması gerektiğini söyledi ve ben de ona eğer gerçekten benim arkadaşım olmak istiyorsa matematik sınıfına gidip Bay LaBlanc'a siktir çekmesini söyledim." Mimi bir an durakladı. "O da aynen öyle yaptı."

Rehberlik öğretmenine bakıyorum. "Bu yüzden mi uzaklaştırma cezası aldı?"

"Hayır. Bunun için kınama cezası aldı."

"Sonra?" diye soruyorum.

Mimi bakışlarını kaçırıyor. "Ertesi gün bir grup arkadaşla takılıyorduk. Onu görmezden geldim diyebiliriz. Yani kasten ona *kötü* falan davranmadım. Ama o bir anda çılgına döndü ve üzerime geldi."

"Sana vurdu mu?"

Başını hayır anlamında sallıyor. "Beni yakalayıp bir okul dolabına doğru fırlattı. Bir öğretmen onu durdurmasaydı beni öldürebilirdi, anlıyor musunuz?"

"Bana seni nasıl tuttuğunu gösterebilir misin?"

Mimi başını öne doğru sallayarak onu cesaretlendiren Bayan Grenville'e bakıyor. İkimiz de ayağa kalkıyoruz ve Mimi ben duvara yaslanana dek üzerime geliyor. Ondan uzun olduğum için yukarı doğru uzanması gerekiyor ve sonra yavaşça sağ eliyle boğazıma sarılıyor. "Böyle işte," diyor, "Bir hafta boyunca boynumda çürüklerle gezdim."

Jess Ogilvy'nin otopsisinde ortaya çıkan çürüklerin aynısı.

Emma

Oliver Bond'un ziyaretinin ardından sanki hayatımın artık eskisi gibi olmadığının ve asla da olamayacağının bana hatırlatılmasına ihtiyacım varmış gibi, bir de editörüm arıyor. "Bu öğleden sonra gelirsin belki diye umuyordum," diyor Tanya, "Konuşmamız gerekenler var."

"Mümkün değil."

"Peki yarın sabah?"

"Tanya," diyorum, "Jacob ev hapsinde. Onu bırakıp çıkmama izin yok."

"Zaten ben de seninle bu konuda görüşmek istiyordum... Bir süre köşeni yazmamanın herkes için en iyisi olacağını düşünüyoruz."

"Herkes için en iyisi mi?" diye tekrarlıyorum, "İşimi kaybetmem benim için nasıl iyi olabilir acaba?"

"Bu geçici bir durum Emma. Sadece şu iş... bitene kadar. Sen de bizi anlamalısın ama," diye açıklıyor Tanya, "Tavsiye sütunu yazan bir yazarın..."

"Oğlu cinayetle suçlanıyorsa, onun tavsiyelerini kim dinler, öyle mi?" diyorum, "Ben köşemi kimliğimi açıklamadan yazıyorum. Bırak Jacob'ı, insanların benim kim olduğumdan bile haberi yok?"

"Ne zamana kadar olmayacak? Basın sektöründeyiz. Birileri bunun altını eşeleyecektir ve sonra hepimiz aptal gibi görüneceğiz."

"Hiçbir şekilde aptal gibi görünmenizi istemeyiz," diyorum öfkeden kudurarak.

"Seni işte atmıyoruz. Bob, pazar eki için editörlük yapman karşılığında sana yarım maaş ve prim vermeye ikna oldu."

"Burası, minnettar bir şekilde dizlerim üstüne çökmem gereken kısım, öyle mi?"

Tanya bir an için sessiz kalıyor. "Bunu söylememin bir anlamı var mı bilemiyorum ama Emma," diyor, "Bu dünyada bunu hak eden en son insan sensin. Zaten derdin başından aşkındı."

"Jacob, bir dert değil. O benim oğlum." Telefonu tutan elim titriyor. "Boktan pazar ekinizin editörlüğü de size kalsın," diyorum ve telefonu kapatıyorum.

Az önce yaptığım şeyin ağırlığını fark edince ağzımdan küçük bir çığlık kaçıyor. Ben bekar bir anneyim; zaten çok az kazanıyorum, şu anda evin dışında bir işte çalışamam. Bir işim olmadan nasıl geçineceğim ben? Ders kitapları basan eski patronumu arayıp iş isteyebilirim ama orada çalışmayı bırakalı yirmi sene oldu. Elde avuçta kalmayana dek birikimlerimle bir süre geçinebilirim.

Ya sonra ne olacak?

Şimdiye dek hukuk sistemimizi sorgusuz sualsiz kabul ettiğimi itiraf etmeliyim. Masumun aklanacağını, suçlunun da cezasını çekeceğini düşünürdüm. Ancak anlaşılıyor ki suçsuzsanız, sadece suçsuzum demekle olmuyor iş. Oliver Bond'un söylediği gibi jürinin ikna edilmesi gerekiyor. Yabancılarla bağ kurmaksa Jacob'ın en zayıf yönü.

Bu kâbustan uyanacağım anı bekliyorum. Elinde gizli kamera ile birinin karşıma çıkıp tüm bu yaşananların bir şaka olduğunu ve *tabii* Jacob'ın artık serbest olduğunu, bir yanlışlık yapıldığını söylemesini umuyorum. Ama kimse beni şaşırtmıyor, her sabah kalkıyorum ve hiçbir şey değişmemiş oluyor.

En kötü şey Jacob'ın yeniden hapse gitmesi olur, çünkü onu orada kimse anlamaz. Diğer taraftan, hastaneye yatırılırsa yanında doktorlar olacak. Oliver hakim onun kimseye zarar vermeyeceğinden emin olana dek yüksek güvenlikli bir tedavi merkezinde tutulacağını söyledi. Bu da, zayıf bir ihtimal dahi olsa, bir gün oradan çıkabileceği anlamına geliyor.

Bileklerime pranga vurmuşlar gibi ayaklarımı sürüye sürüye merdivenleri tırmanıyorum. Jacob'ın odasının önüne gelince kapıyı çalıyorum. Yatağında oturmuş, önünde *Flowers for Algernon* duruyor. "Bitirdim," diyor.

Evde sürdürdüğümüz eğitim çerçevesinde okul müfredatından geri kalmamaya özen gösteriyorum ve bu roman da İngilizce dersinde verilen ilk ödevdi. "Nasıl buldun?"

"Aptalcaydı."

"Ben hep hüzünlü bulmuşumdur."

"Aptalcaydı," diye tekrarlıyor Jacob, "Çünkü o deneyi kesinlikle yaptırmamalıydı."

Onun yanına oturuyorum. Hikayenin kahramanı Charlie Gordon, zekâ geriliği olan biri ve IQ'sunu üçe katlayacak bir ameliyat geçiriyor, ancak deney başarısızlıkla sonuçlanıyor ve o yine normalin altında bir zekâyla kalıyor. "Neden ki? Ne kaçırdığını görmesi gerekiyordu."

"İyi ama o ameliyatı olmasaydı bir şeyleri kaçırdığını hiç bilmeyecekti."

Jacob bu tarz şeyler söylediğinde - yani çoğumuzun bırakın başkalarına kendi kendimize bile itiraf edemediğimiz gerçekleri - bana tanıdığım herkesten daha aklı başında geliyor. Oğlumun akli dengesinin bozuk olduğuna inanmıyorum. Asperger olmasının bir engel olduğuna da inanmıyorum. Eğer Jacob'da Asperger olmasaydı, bu kadar sevdiğim o çocuk olmayacaktı: benimle birlikte *Casablanca*'yı izleyip Bogey'in repliklerinin tümünü ezberleyen, alışveriş listesini tezgâhta unuttuğumda hepsini aklından tekrarlayabilen, çantamdan cüzdanımı getirmesini ya da üst kattan yazıcı için kağıt almasını söylediğimde asla beni duymazdan gelmeyen o çocuk. Onun yerine bu kadar çok çabalamadan bu dünyada yolunu kolayca bulabilen bir çocuğum olsun ister miydim? Hayır, çünkü o çocuk Jacob olmazdı. Onu düşündüğümde aklıma ilk gelen geçirdiği krizler olabilir ama bu krizlerin arasında geçirdiğim anlar dünyalara değişmeyeceğim kadar değerli.

Yine de Charlie Gordon'un neden o ameliyata izin verdiğini biliyorum. Az sonra Jacob'la yüreğimi yangın yerine çeviren bu sohbeti neden yapacağımı biliyorum. Çünkü insanlar bazen yanıltıcı da olsa hep ümit etmeye devam ederler.

"Seninle Oliver'ın söylediği şey hakkında konuşmalıyım," diye başlıyorum.

Jacob oturduğu yerde doğruluyor. "Ben deli değilim. Onun benim hakkımda bunu söylemesine izin vermeyeceğim."

"Beni bir dinle lütfen..."

"Bu doğru değil," diyor Jacob, "Ve her zaman doğruları söylemen gerekir. Bu evimizin kurallarından biridir."

"Haklısın. Fakat bazen, uzun vadede seni doğrulara götürecekse küçük yalanlar söylemenin bir sakıncası yoktur."

Gözlerini kırpıyor. "Benim akli dengemin yerinde olmadığını söylemek küçük bir yalan değil."

Ona bakıyorum. "Senin Jess'i öldürmediğini biliyorum. Sana inanıyorum. Ama jüride bulunan o on iki yabancıyı da buna ikna etmelisin. Bunu nasıl yapacaksın?"

"Onlara doğruları anlatacağım."

"Tamam. Farz edelim şu an mahkemedeyiz, anlat bana."

Gözleri çakmak çakmak yüzüme bakıyor, sonra da arkamda duran pencereye sabitleniyor. *"Dövüş Kulübü'nün ilk kuralı Dövüş Kulübü hakkında konuşmamaktır."*

"Söylemek istediğim de tam olarak bu işte. Neler olduğunu anlatmak için duruşma salonunda film repliklerini kullanamazsın... Ama bir avukat *kullanabilirsin."* Kollarından tutuyorum. "Bu davayı kazanmak için ne gerekiyorsa yapması için Oliver'a izin vereceğine söz ver bana."

Çenesini aşağı doğru eğiyor. *"Bir martini, lütfen,"* diye mırıldanıyor, *"Çalkalanmış olsun, karıştırılmış değil."*

"Bunu bir evet olarak kabul ediyorum," diyorum.

Theo

Bir okul günü yedi saatse, bunun altısı saçmalıkla geçiyor: yaramazlık yapan çocuklara bağıran öğretmenler, koridorlarda takılırken yapılan dedikodular, ilk anlatıldığında anladığınız bir matematik kavramının anlamayanlar için yeniden anlatılması. Evde eğitim görmenin bana öğrettiği bir şey varsa, o da lisenin insan hayatını nasıl harcadığıdır.

Jacob'la beraber mutfak masasında çalışırken, okuma parçalarını yatmadan önceye bıraktığım takdirde tüm ödevimi sadece bir saatte bitirebiliyorum. Annemin müfredatı sürekli sorgulaması da çok işe yarıyor tabi. ("Bu kısmı geçiyoruz. Soyut sayıların öğrenilmesi gerekseydi, somut olurlardı zaten," veya "Tanrı aşkına, birinci sınıftan beri Püritenleri kaç kere gördünüz? Yüz kere var mıdır? Biz Reformistlere geçelim en iyisi.") Her halükarda, evde eğitim görmekten hoşlanıyorum. Şöyle anlatayım; toplumdan dışlanmış biriyseniz, yanlış cevap verirsem aptal durumuna düşer miyim diye endişe etmenize gerek yok ya da matematik ödevi için verilen denklemi yazmak için tahtaya kalktığınızda İngilizce sınıfından tanıdığınız fıstığın sizi izleyip izlemediğini kafaya takmıyorsunuz. Bizim evde tahta bile yok zaten.

Jacob'ın dersleri benimkilerden farklı olduğu için, o masanın bir ucunda işine gömülmüş, ben ise diğer ucunda. Ondan önce bitiriyorum ama zaten önceden ikimizin aynı ödevi yaptığı zamanlarda da önce ben bitirirdim. Deli gibi zeki olabilir ama bazen aklından her ne geçiyorsa tam olarak sayfaya aktaramıyor. Sanırım bu dünyanın en hızlı treni olup tekerlerinizin raylara uymamasına benziyor.

Fransızca ödevimi bitirir bitirmez (*Que fait ton frère? Il va à la prison!) [Erkek kardeşin ne yapıyor? Hapishaneye gidiyor]*, ders kitabımı kapatıyorum. Annem kahvesini içerken bana bakıyor.

Genellikle o da bilgisayarında çalışıyor olur ama bugün işine pek yoğunlaşamıyor. "Bitti," diyorum.

Dudakları geriliyor ve bunun aslında bir gülümseme olması gerektiğini biliyorum. "Aferin."

"Yapmamı istediğin bir şey var mı?" diye soruyorum.

"Zamanı geri alabilsen ne iyi olurdu."

"Ben alışveriş filan gibi bir şey kastetmiştim," diyorum, "Evde yiyecek hiçbir şey kalmamış neredeyse."

Bu doğru ve annem de farkında. Jacob burada tıkılı kaldığı sürece annemin de evden ayrılmasına izin yok ve ben bu konuda bir şeyler yapmazsam yavaş yavaş açlıktan öleceğimiz anlamına geliyor. "Arabayı kullanamazsın," diyor.

"Kaykayım var."

Kaşlarını çatıyor. "Theo, hem aldıklarını taşıyıp hem de kaykaya binemezsin."

"Neden olmasın? Şu uzun saplı torbalardan kullanırım, bunları iki koluma düğümlerim ve ağır şeyler satın almam."

İkna olması pek uzun sürmüyor ama karşımıza başka bir sorun çıkıyor. Annemin cüzdanında yalnızca on kağıt var ve onun kredi kartını kullanırken Emma Hunt'mışım gibi de yapamam. "Baksana Jacob," diyorum, "Senden biraz borç almamız gerek."

Tarih kitabından kafasını kaldırmıyor. "Bankaya mı benziyorum?"

"Sen benimle dalga mı geçiyorsun?" Ağabeyim doğum günlerinde, Noel'de, aklınıza gelebilecek her özel günde kendisine verilen harçlıkların bir dolarına bile dokunmamıştır. Onu sadece bir keresinde otuz beş sentlik bir sakız alırken gördüm, o kadar.

"Yapma," diyor annem kısık bir sesle, "Onu üzmeyelim." Cüzdanını karıştırıp ATM kartını çıkartıyor. "Marketin yanındaki bankanın önünde dur ve biraz para çek. Şifrem 4550."

"Gerçekten mi?" diyorum coşkuyla, "Az önce bana şifreni mi verdin sen?"

"Evet, sakın beni buna pişman etme."

Kartı kapıp mutfaktan çıkıyorum. "Bilgisayarının da şifresi bu mu?"

"Soya sütü," diyor, "Glütensiz ekmek ve tuzsuz jambon. Kendine de ne istiyorsan al."

Kaykayımı evde bırakıp bankaya kadar yürümeye karar veriyorum. Zaten şehir merkezi yalnızca üç kilometre uzakta. Başımı öne eğerek yürüyorum ve kendi kendime bunun nedeninin rüzgar olduğunu söylüyorum ama aslında tanıdığım birileriyle karşılaşmak istemediğim için böyle yürüyorum. Golf sahasında kayaklı koşu yapan insanların ve iki koşucunun yanından geçiyorum. Bankaya vardığımda mesai saati bitmiş durumda. Bu yüzden içerideki para çekme makinelerini kullanamıyorum ve ben de arka taraftaki makinenin önüne gidiyorum. Burası otomobille yanaşıp inmeden para çekecek şekilde tasarlanmış; bir Honda'nın arkasına geçip sıramı bekliyorum.

Ekranda MİKTARI GİRİN yazıyor. 200 yazıyorum ve sonra tereddüt ederek işlemi iptal ediyorum. Para çekmek yerine, hesap bakiyesine bakıyorum.

Tasarruf hesabımızda gerçekten de sadece 3356 dolar olabilir mi? Postacının bu banka haricindeki bir bankadan hesap bildirimi getirip getirmediğini hatırlamaya çalışıyorum. Ya da annemin evde parasını sakladığı bir kasamız var mıydı diye düşünüyorum.

Townsend Inn'in on beş yaşındakilere komi olarak iş verdiğini biliyorum. Burlington'a beni bırakacak birilerini bulursam oradaki McDonald's'ta da çalışabileceğimden yüzde yüz eminim. Evde birilerinin çalışması gerekiyorsa bunun ben olduğu açık, çünkü annem şu anda evden çıkamaz ve Jacob da bir işe girmeye patolojik olarak uygun olmadığını çoktan ispatladı.

Şimdiye dek üç tane işe girdi. İlki köpeklere taktığı zamanlarda çalıştığı, şehir merkezinde bulunan bir evcil hayvan dükkânındaydı. Dükkân sahibine, çok ağır olan köpek mamalarını dükkânın arkasında tutması nedeniyle salak dediği için kovulmuştu. İkincisi ise

bir markette ürünleri paketleme işiydi. Kasiyerler taşıma bandında malzemeler ilerledikçe ona "şu kuşları kafesle bakalım" demiş ve Jacob onları dinlemeyince çılgına dönmüşlerdi; ama muhtemelen Jacob onların neyi kast ettiğini anlamadığı için sonuç bu olmuştu. Üçüncü işi ise yazın halk havuzunun büfesinde yiyecek içecek satmaktı. Sanırım ilk bir saat boyunca işler yolunda gitmişti ama öğle yemeği vakti gelip de altı tane çocuk hep bir ağızdan dondurma, sosisli sandviç ve cips diye bağırmaya başlayınca önlüğünü çıkartıp vurmuş kapıyı gitmişti.

Arkama yanaşan bir otomobil tam bir angut gibi görünmeme neden oluyor. Para çekme düğmesine basıyor ve ekrana 200 yazıyorum. Makineden çıkan parayı cebime tıkıştırıyorum. Sonra da birinin adımı seslendiğini duyuyorum.

"Theo? Theo Hunt, sen misin?"

Sanki yapmamam gereken bir şeyi yaparken yakalanmışım gibi bir suçluluk duygusuna kapılıyorum. Otomobille para çekilen bir makineye yürüyerek gelmek yasadışı değildir herhalde, öyle mi yoksa?

Arkamdaki otomobilin kapısı açılıyor ve içinden biyoloji öğretmenim Bay Jennison iniyor. "Nasıl gidiyor?" diye soruyor.

O an aklıma uzak bir akrabamızın düğününde insanlarla sohbet etmediği için annemin Jacob'ı azarlayışı geliyor. Jacob da bunu gerçekten umursuyor olsaydı Marie Teyze'ye hatırını soracağını söylemişti... fakat umursamıyordu ve öyleymiş gibi davranmak büyük bir yalan olurdu.

Bazen Jacob'ın dünyasının biz diğerlerinin yaşadığı dünyadan daha anlamlı olduğunu düşündüğüm anlar oluyor. Neden alacağımız cevaba zerre kadar önem vermediğimiz halde insanlara nasıl olduklarını soruyoruz ki? Bay Jennison gerçekten hakkımda endişelendiği için mi bu soruyu soruyor, yoksa aramızdaki boşluğu doldurmak için söylediği bir şey mi?

"İyiyim," diyorum, çünkü eski alışkanlıklar kolay kolay ölmüyor. Eğer Jacob'a benzeseydim, gerçekten cevap verirdim: *Geceleri uyuyamıyorum. Ve bazen çok hızlı koştuğum zaman nefes*

alamıyorum. Ama işin aslı, size nasıl olduğunuzu soran biri gerçeği duymak istemiyordur. Hızlıca verilen cevabı, beklenen cevabı istiyordur, böylece mutlu mutlu kendi yoluna gidebilir.

"Seni bırakmamı ister misin? Dışarısı buz gibi."

Bazı öğretmenleri gerçekten severim, bazılarını da hiç sevmem, ancak Bay Jennison iki kategoriye de girmiyor. Seyrelmeye başlayan saçlarından tutun da verdiği derse kadar fazlasıyla sıradan, muhtemelen üniversiteye gitmeye başladığımda adını unutacağım tarzda bir öğretmen. Eminim ki o da benim için bugüne dek aynı şeyi söylerdi: Ben ne çok başarılı, ne de akıllarda yer edecek kadar berbat bir öğrenciydim. Tabii ki tüm bunlar olana kadar.

Artık herkesin bir şekilde tanıdığı biriyim: *Evet, teyzem üçüncü sınıftayken Theo'nun öğretmeniydi.* Ya da, *bir keresinde bir okul toplantısında arkasına oturmuştum.* Bundan yıllar sonra bir araya gelindiğinde adı hatırlanacak olan kişiyim artık: *Şu otistik katil mi? Townsend Lisesi'nde onun kardeşi ile aynı sınıftaydım.*

"Annem arabada beni bekliyor," diye geveliyorum; arabamız olsaydı şu anda ATM'nin önünde olacağı gerçeğini fark ettiğimde çok geç oluyor. "Yine de teşekkür ederim," diyorum ve öyle aceleyle oradan ayrılıyorum ki neredeyse bilgi makbuzunu almayı unutuyorum.

Markete kadar koşarak gidiyorum, sanki Bay Jennison otomobiliyle beni takip edip yüzüme karşı yalancı diye bağıracakmış gibi hissediyorum. Hatta 200 doları alıp bir otobüse atlamak, burayı sonsuza dek terk etmek bile geçiyor aklımdan. Arka koltukta, benimle yiyeceğini paylaşan güzel bir kızın ya da bana nereye gittiğimi soran, yeni doğan torunu için bir başlık ören yaşlı bir hanımın yanında oturduğumu hayal ediyorum.

Ona üniversitede okuyan ağabeyimi ziyarete gittiğimi söylediğimi hayal diyorum. Gerçekten çok yakın olduğumuzu ve okula gitmek için evden ayrı kaldığı zamanlarda onu çok özlediğimi.

Bu havadan sudan sohbet yalanlardan ibaret olmasaydı ne de güzel olurdu.

♠

O gece yatmaya hazırlandığımda, diş fırçamın kayıp olduğunu fark ediyorum. Öfkeyle - inanın bu ilk defa olmuyor - ağabeyimin odasına gidiyorum. Jacob eski bir kasetçalarda Lorel ile Hardy'nin klasiklerinden birini dinliyor. "Diş fırçamla bu sefer ne halt ettin?" diye soruyorum.

"Senin aptal diş fırçana elimi sürmedim."

Ona inanmıyorum. Buharlama haznesi olarak kullandığı eski akvaryuma bakıyorum ama yerinde değil; delil olarak el konmuştu.

Lorel ile Hardy'nin sesleri o kadar zayıf geliyor ki ne söylediklerini zor anlıyorum. "Bunu duyabiliyor musun?" diyorum.

"Yeterince yüksek."

Bir keresinde annemin Noel'de Jacob'a bir saat aldığını hatırlıyorum. Saati iade etmek zorunda kalmıştı çünkü saatin tik takları Jacob'ı az kalsın çıldırtıyordu.

"Ben deli değilim," diyor Jacob ve bir an için acaba yüksek sesle mi düşündüm diye merak ediyorum.

"Öylesin demedim ki!"

"Evet dedin."

Muhtemelen haklıdır. Hafızası çok keskindir. "Buharlama haznesinde incelemek ve olay mahalli yaratmak için odamdan çaldığın şeyleri düşünürsek ödeştik sayabiliriz."

İlk kalede oynayan adamın adı ne?

Hayır. İkincideki ne?

Sana ikinci kaledeki kim diye sormuyorum.

Birincideki kim?

Ne bileyim ben.

O adam üçüncüde, biz ondan bahsetmiyoruz ki.

Olabilir, bazı insanlar bu tarz komediyi gülünç bulabilir ama ben asla onlardan biri olmadım. Jacob'ın bu komediyi bu kadar

sevmesinin nedeni muhtemelen ona çok anlamlı gelmesi, çünkü söylenen şeyler hep sözlük anlamları ile anlaşılıyor.

"Belki de atılmıştır," diyor Jacob ve ilk anda bunu Hardy'nin repliği sanıyorum ama sonra diş fırçamdan bahsettiğini anlıyorum.

"Sen mi yaptın?" diye soruyorum.

Jacob bana bakıyor. Bunu her yaptığında sarsılıyorum, çünkü gözümün içine bakmadan o kadar çok zaman geçirdi ki. "Sen mi yaptın?" diye cevap veriyor.

Bir anda ne hakkında konuştuğumuzdan emin olamıyorum ama bunun diş sağlığı ile ilgili olduğunu düşünmüyorum. Ben cevap veremeden annem kafasını kapıdan içeriye uzatıyor. "Bu hanginize ait?" diye soruyor, elinde diş fırçamı tutarak, "Benim banyomda kalmış."

Fırçayı elinden kapıyorum. Lorel ile Hardy arka plandan gelen gülme sesleri eşliğinde tartışmaya devam ediyorlar.

Kırk yılın başı doğru bir şey söyledin.

Ne hakkında konuştuğumun farkında bile değilim!

"Sana söylemiştim," diyor Jacob.

Jacob

Küçükken kardeşimi olağanüstü güçlerim olduğuna inandırmıştım. Yoksa biz alt kattayken annemin üst katta ne yaptığını nasıl duyacaktım? Neden floresan lambaların başımın dönmesine sebep olmasını ışığa karşı çok hassas olmam şeklinde açıklamayayım? Theo'nun bana sorduğu bir soruyu kaçırdığımda ona bunun nedeninin aynı anda çok fazla konuşma ve ses duymam ve zaman zaman tek bir tanesine odaklanmamın güçlüğü olduğunu söylerdim.

Bu, bir süre işe yaradı. Sonra kardeşim benim olağanüstü güçlere sahip olmadığımı anladı. Ben yalnızca tuhaftım.

Aspergerli olmak hayatı hep yüksek seste yaşamak demek. Sürekli bir akşamdan kalmışlık hali gibi (aslında hayatımda yalnızca bir kere, o da üzerimdeki etkisini görmek için votka içtiğimde sarhoş olmuştum ve etkisini öğrendiğimde de bir hayli canım sıkılmıştı, çünkü televizyonda sarhoş olanların yaptığı gibi sürekli gülmek yerine, ben daha çok yerimden edilmiş ve kafam karışmış hissetmiştim ve dünya da gözüme çok daha bulanık ve silik görünmüştü). Başlarını duvara çarpan otistik çocukları gördünüz mü hiç? Onlar deli oldukları için yapmıyorlar bunu. Bunu yapıyorlar, çünkü dünya o kadar gürültülü bir yer ki bu onların canını yakıyor ve bu gürültüyü dindirmeye çalışıyorlar.

Rahatsız edici olan yalnızca görüntüler ve sesler değil. Cildim de o kadar duyarlı ki sadece sırtımdaki sıcaklığına bakarak tişörtümün pamuklu mu, yoksa polyester mi olduğunu söyleyebilirim size. Enseme sürtünmesinler diye tüm giysilerimin etiketlerini kesmek zorundayım, aksi takdirde bir zımpara kağıdını sırtımda gezdiriyorlarmış gibi hissediyorum. Beklemediğim bir anda biri bana dokunursa, çığlık atarım; ama korkudan değil, bazen bana sinir uçlarım içeride değil de dışarıdaymış gibi geldiği için.

Üstelik aşırı duyarlı olan yalnızca vücudum da değil: zihnim de sürekli fazla yüklenmiş gibi çalışıyor. Ne zaman birileri beni robot gibi ya da tepkisiz diye nitelese çok şaşırırım, çünkü tam aksine sürekli bir şeyler için endişelenir dururum. Nasıl tepki vereceklerini tahmin edemediğimde insanlarla etkileşime girmeyi sevmem. Asla başka birinin bakış açısından nasıl göründüğümü merak etmem; annem benim ilgimi o tarafa çekmezse bu konuyu aklıma bile getirmem.

Eğer birine bir iltifatta bulunuyorsam, o anda söylenmesi gereken şey o olduğu için söylemem, doğru olduğu için söylerim. Günlük dil bile bana hiç kolay gelmiyor. Biri bana *teşekkür ederim* dediğinde *bir şey değil* diyebilmek için beynimdeki veritabanını araştırmak zorunda kalırım. Sadece sessizliği bozmak için öylesine sohbet edemem. Sürekli, *bu ne kadar sahte bir şey* diye düşünür dururum. Bir konuda yanılıyorsanız, sizi düzeltirim; ama kendinizi kötü hissedin diye değil (aslında sizi hiç düşünmem); benim için gerçekler önemlidir, hatta insanlardan daha önemlidir.

Kimse Süpermen'e gidip duvarların arkasını görebilmenin berbat bir şey olup olmadığını, binalara bakıp da karılarını döven adamları, harcanıp giden yalnız kadınları filan görmekten bıkıp bıkmadığını sormamıştır. Kimse Örümcek Adam baş dönmesinden şikayetçi midir diye ilgilenmez? Eğer onların üstün güçleri de benimki gibiyse, kendilerini sürekli tehlikeye atmalarına şaşmamak gerek. Muhtemelen hızlı bir ölümün hayalini kuruyorlardır.

Rich

Mama Spatakopoulous oturup bir şeyler yemezsem benimle konuşmayacaktı, böylece ona Jess Ogilvy hakkında sorular sorarken kendimi önümde koca bir tabak spagetti ve köfte ile buluyorum. "Bu kızı hatırlıyor musunuz?" diye soruyorum Jess'in bir fotoğrafını göstererek.

"Evet, zavallı kızcağız. Neler olduğunu haberlerden öğrendim."

"Anladığım kadarıyla öldürülmeden birkaç gün önce buraya gelmiş?"

Başıyla onaylıyor. "Erkek arkadaşı ve şu diğeri ile birlikte."

"Jacob Hunt'ı mı kast ediyorsunuz?" Ona Jacob'ın da bir fotoğrafını gösteriyorum.

"Evet o."

"Burada hiç güvenlik kamerası var mı?"

"Hayır. Neden? Bu mahalle tehlikeli mi?"

"O günkü görüşmeyi izleyebilirim belki diye düşünmüştüm," diyorum.

"Ben size anlatabilirim," diyor Mama Spatakopoulous, "Büyük bir kavga yaşandı."

"Nasıl oldu?"

"Kız, çok üzgündü. Ağlıyordu ve en sonunda kaçıp gitti. Hunt denen çocuğu hesap ve koca bir pizzayla baş başa bırakarak."

"Neden üzgün olduğunu biliyor musunuz?" diye soruyorum, "Ne hakkında kavga ediyorlardı?"

"Şey," diyor kadın, "Her şeyi duyamadım ama sanki çocuk kıskanmış gibiydi."

"Bayan Spatakopoulous." Öne doğru eğiliyorum. "Bu çok önemli. Jacob'ın herhangi bir şekilde Jess'i tehdit ettiğini duydunuz mu ya da ona fiziksel bir saldırıda bulunduğunu?"

Kadının gözleri kocaman açılıyor. "Kıskanan Jacob değildi ki," diyor, "Ötekiydi. Erkek arkadaşı."

♠

Mark Maguire'ın önüne çıktığımda iki arkadaşıyla beraber kantinden geliyorlardı. "Yemek nasıldı Mark?" diye soruyorum, dayanmakta olduğum sokak lambasından uzaklaşarak. "Pizza mı yedin? Mama Spatakopoulous'unki kadar lezzetli miydi bari?"

"Şaka yapıyor olmalısın," diyor, "Seninle konuşmuyorum."

"Yasta bir erkek arkadaş olarak tam da bunu yapmak isteyeceğini düşünmüştüm."

"Ne istiyorum biliyor musun? Bana yaptıkların için seni bir güzel dava etmek!"

"Seni serbest bıraktım," diyorum omuz silkerek, "İnsanlar sürekli tutuklanıp sonra serbest bırakılıyorlar." Yanına gidiyorum. "Az önce pizzacı kadınla ilginç bir sohbet yaptık. Oraya gittiğinizde seni ve Jess'i kavga ederken gördüğünü söylüyor."

Mark yürümeye başlıyor, ben de ona ayak uyduruyorum. "Ne olmuş yani? Kavga ettik evet. Sana zaten bunu anlattım."

"Kavganın sebebi neydi?"

"Jacob Hunt. Jess onun zavallı bir moron olduğunu düşünüyordu ve o çocuk da en başından beri bunu Jess'in kendisiyle ilgilenmesi için kullandı."

"Nasıl ilgilenmesini?"

"Çocuk onu *istiyordu*," diyor Mark, "Zavallı rolünü oynuyordu ki Jess onun avucunun içine düşsün. Pizzacıda ona çıkma teklif edecek cesareti buldu. Hem de benim önümde, sanki ben hiç orada değilmişim gibi. Tek yaptığım Hunt'a haddini bildirmek oldu; ona anneciğinin ona Jess'in arkadaşlığını satın aldığını hatırlattım."

"Jess buna nasıl tepki verdi?"

"Çok sinirlendi." Durup yüzüme bakıyor. "Bak, belki ben bu dünyadaki en duyarlı adam değilimdir..."

"Hadi ya, hiç fark etmemiştim."

Mark bana dik dik bakıyor. "Burada bir şey açıklamaya çalışıyorum. Gurur duymadığım pek çok şey söyledim ve yaptım. Kıskancım, Jess'in listesinde hep bir numara olmak istedim. Belki bunu sağlamak için birkaç kez sınırı aşmışımdır da. Ama asla ona zarar vermedim, asla. Pizzacıdaki kavgayı başlatmamın nedeni de ilk planda onu korumaktı. Herkese güvenirdi; yalnızca insanların iyi yönlerini görürdü. Jess beceremese de ben Hunt'ın gerçek yüzünün ne olduğunu bir çırpıda anlamıştım."

"Ne demek istiyorsun?"

Kollarını kavuşturuyor. "Birinci sınıfta oda arkadaşım hâlâ Pokémon kartları ile oynardı. Asla duş almaz ve hemen hemen tüm vaktini bilgisayar laboratuvarında geçirirdi. Tüm sene boyunca onunla konuştuğum cümle sayısı iki elin parmaklarını geçmez. Bok gibi zekiydi, erken mezun olup Pentagon'a füze sistemleri tasarlamaya başladı. Muhtemelen onda da Asperger vardı ama kimse ona *inek* dışında bir yafta yapıştırmadı. Tüm bunları anlatmamın nedeni şu: Zekâ özürlü ve sosyal özürlü olmak arasında fark vardır. Bir tanesi bir engeldir. Diğeri ise sadece Hapisten Yırtma Kartı'dır."

"Modern psikiyatri sanırım seni çürütüyor Mark. Sosyal beceriksizlikle klinik olarak Asperger sendromu teşhisi konması arasında fark vardır."

"Ya." Gözlerime bakıyor. "Jess de hep böyle derdi ve bak şimdi ölü."

Oliver

İkinci gün Hunt ailesinin evine gittiğimde Emma'yı ocak başında ve Jacob'ı da masada otururken buluyorum. Bir Emma'nın, bir mutfak masasına yaydığı dehşet verici olay yeri fotoğrafları derlemesinin üzerine eğilmiş inceleyen Jacob'ın yüzüne bakıyorum. Emma, "Başla hadi," diyor.

"Engelli Amerikalılar Yasası mahkemeler de dâhil olmak üzere her yerde devlet ya da yerel hükümet tarafından yapılacak ayrımcılığı yasaklar," diye anlatmaya başlıyor Jacob tonlamadan yoksun o mekanik sesiyle, "Engelli Amerikalılar Yasası tarafından korunmak için, bir engeliniz ya da engelli biriyle bir ilişkiniz olması gerekir. Engelli bir insan, örneğin iletişim kurmak gibi bir ya da daha çok hayati faaliyetini engelleyen fiziksel ya da zihinsel bir bozukluğu olan bir kişiye ya da diğer insanlarca bir bozukluğu varmış gibi algılanan kişiye denir."

Bir sayfayı çeviriyor; burada morgdaki cesetlerin fotoğrafları var. Kim basıyor bu tarz kitapları?

"Dr. Moon ve annem bir takım garipliklerim olduğunu söylüyorlar ama diğer insanlar, okuldaki öğretmenlerim, öğrenciler ve şu hakim, benim bir engelim olduğunu düşünebilirler," diye ekliyor Jacob.

Başımı iki yana sallıyorum. "Pek anlayamadım."

"Benim yerime konuşman için mantıklı ve geçerli bir yasal neden var," diyor Jacob, "Eğer bunun duruşmada işe yarayacağını düşünüyorsan akli melekeleri yerinde değildir savunmasını kullanabilirsin." Kitabı kolunun altına sıkıştırarak kalkıyor. "Ancak sırf bilesin diye söylüyorum, ben normal kavramının sadece kurutma makinesindeki bir seçenek olduğuna inananlardanım."

Bunu düşünerek başımı öne doğru sallıyorum. "Bu hangi filmden?"

Jacob gözlerini deviriyor. "Her şey bir filmden değildir," diyor ve yürüyor.

"Vay be!" Emma'ya doğru yürüyorum. "Bunu nasıl yaptın bilmiyorum ama teşekkür ederim."

"Beni hafife alma," diye cevap veriyor ve bir spatula yardımı ile tavada sotelediği balığı çeviriyor.

"Gelmemi istemenin tek nedeni bu muydu?"

"İstediğinin bu olduğunu zannetmiştim," diyor.

"Öyleydi. Pişirdiğin şeyin kokusunu alana kadar," diye sırıtıyorum, "Bana öğle yemeği verirsen avukatlık ücretimden on kağıt düşerim."

"Senin ofisinin altında her zaman gidebileceğin bir pizzacı yok muydu?"

"Bir erkek sürekli makarna sosu yemekten arada sırada sıkılabilir," diyorum, "Hadi ama. Bunca zamandır eve hapsolmuş bir insan olarak azıcık yetişkin sohbeti istemez misin?"

Emma etrafına bakınıyormuş gibi yapıyor. "Elbette... diğer yetişkin nerede?"

"Ben Jacob'dan on yaş büyüğüm," diye ona hatırlatıyorum, "Evet, ne yiyoruz?"

"Sarımsaklı levrek."

Taburelerden birine oturuyorum ve içinde bir şeyler kaynamakta olan bir tencereyi lavaboya getirip süzgece dökmesini izliyorum. Buhar yüzünü çevreleyen saçlarının kıvrılmasına neden oluyor. "En sevdiğim yemeklerden biridir," diyorum, "Beni davet ettiğin için minnettarım."

"İyi ya," diye iç geçiriyor, "Kal bari."

"Kabul ama yalnızca benim arkadaşlığımdan duyduğun heyecanı dizginlemen şartıyla."

Başını iki yana sallıyor. "Bir işe yara da sofrayı kur."

Birinin mutfağında olmak bana samimiyeti çağrıştırıyor ve bu da evimi özlememe neden oluyor; pizzacının üstündeki daireyi değil,

çocukluğumda yaşadığım evi. Buffalo'da geniş bir ailenin en küçüğü olarak büyüdüm, şimdi bile bazen o kargaşanın gürültüsünü özlediğim olur. "Annem cuma günleri balık pişirirdi," diyorum çatal bıçak bulmak için çekmeceleri açıp kapatırken.

"Katolik misin?"

"Hayır, Norveçliyim. Balık bir İskandinav afrodizyağıdır."

Emma'nın yanakları kızarıyor. "İşe yarıyor muydu bari?"

"Biz beş kardeşiz," diyorum ve levreği işaret ediyorum, "Tabakta ön sevişme."

"Bu benzetme doğrultusunda bakacak olursak," diye mırıldanıyor Emma, "Eski kocamın aşçılığını doğum kontrolü olarak niteleyebiliriz."

"Ne kadar zamandır bekar bir annesin diye sorsam ayıp olur mu?"

"Evet," diyor Emma, "Ama kısa cevabı şu: Jacob'a teşhis konulduğundan beri." Dolaptan biraz süt alıp bunu bir tavanın içine döküyor ve sonra da içindekileri bir karıştırıcı ile çırpmaya başlıyor. "Çocuklar için ödediği aylık nafaka dışında ne Jacob'la ne Theo'yla ilgileniyor."

"Tüm bunları tek başına yaptığın için kendinle gurur duyuyor olmalısın."

"Evet ya, duyuyorum. Cinayetten suçlanan bir oğlum var. Hangi anne bu durumda kendisini başarılı görebilir?

Başımı kaldırıp ona bakıyorum. "Suçlanan," diye tekrar ediyorum, "Hüküm giymiş değil."

Uzunca bir süre sanki kendisi dışında Jacob'ın suçsuz olabileceğine inanan başka biri daha olduğuna inanmaktan korkuyormuş gibi bakıyor bana. Sonra da tabakları hazırlamaya başlıyor. "Jacob, Theo!" diye sesleniyor ve oğlanlar sırayla mutfağa geliyorlar.

Jacob kendi tabağını alıp hızla salona, televizyonun başına dönüyor. Theo merdivenlerden yıldırım gibi inip beni masada oturur görünce kaşlarını çatıyor. "Onun *bize* yemek ısmarlaması gerekmez miydi?" diye soruyor.

"Seni görmek de çok güzel," diye cevap veriyorum.

Bana bakıyor. "Aman, neyse."

Yemeğini alıp yukarıya çıkarken Emma ikimizin tabaklarını hazırlıyor. "Genelde akşam yemeğine birlikte otururuz," diyor, "Ama bazen birbirimizden biraz ayrı kalmak daha iyi oluyor."

"Hepiniz aynı evde hapisken bunu başarabilmek kolay olmasa gerek."

"Günümün en heyecan verici anının postayı almak için garaj yolunda yürümek olması oldukça üzücü." Eğilip önüme tabağımı koyuyor.

Tabakta beyaz balık, beyaza yakın patates püresi ve pirinç pilavı var.

"Tatlı olarak da beze mi var?" diye tahminde bulunuyorum.

"Sade kek var."

Çatalımla yiyeceklere dokunuyorum.

Kaşlarını çatıyor. "Balık iyi pişmemiş mi?"

"Yo, yoo, gayet güzel. Sadece... şey, daha önce hiç yemekleri renklerine göre ayarlayan birini görmemiştim de."

"Ha, bugün şubatın biri," diyor, sanki bu söylediği her şeyi açıklıyormuş gibi, "Her ayın ilk günü Beyaz Yemek Günü'dür. Bunu o kadar zamandır yapıyorum ki artık bana normalmiş gibi geliyor."

Patatesleri tadıyorum, inanılmaz lezzetli. "Ayın otuz birinde ne yapıyorsun? Her şeyi simsiyah olana kadar yakıyor musun?"

"Jacob'ın aklına böyle fikirler düşürme istersen," diyor, "Biraz süt ister misin?"

Doldurduğu bardağı uzanıp alıyorum. "Buna anlam veremiyorum. Yemeğinin rengi neden fark ediyor ki?"

"Neden kadife bir kumaş onu panikletiyor? Espresso makinesinin çıkarttığı sese neden dayanamıyor? Cevabını bilmediğim milyonlarca soru var," diyor, "Bu yüzden en kolayı bunları sorgulamayı bırakıp gerekeni yaparak onun bir kriz geçirmesine engel olmak."

"Mahkemede olduğu gibi," diyorum, "Ya da hapishanede."

"Aynen. Bu yüzden pazartesi günü yemekler yeşildir, salı kırmızı, çarşamba sarı... mantığını anladın mı?"

Bir an düşünüyorum. "Yanlış anlama ama bazen Jacob senden benden daha yetişkin gibi ama kimi zaman da tamamen kopuyor."

"Aynen. Onun tanıdığım herkesten daha zeki olduğunu düşünüyorum ama aynı zamanda herkesten çok daha az esnek. En ufak şeyi bile fazlasıyla kafasına takıyor, çünkü kendi dünyasının merkezi o."

"Ve seninkinin de," diyorum, "Senin evreninin merkezi de o."

Başını öne eğiyor. "Sanırım öyle."

Belki İskandinav annem ve babam ne yaptıklarını çok iyi biliyorlardı, zira belki balıktan, belki de Emma'nın o andaki görüntüsünden - şaşkın ve biraz da telaşlı - dolayı, buna kendim de inanamayarak, onu öpmek istediğimi fark ediyorum. Gel gelelim bunu yapamam, çünkü o müvekkilimin annesi ve bunu yaparsam muhtemelen beni yere çarpar.

"Sanırım bir saldırı planın var," diyor.

Gözlerim büyüyor; o da benimle aynı şeyi mi düşünüyor yoksa? Bir an onu masaya yatırdığımı düşlüyorum, sonra hemen bu düşünceleri kafamdan kovmaya çalışıyorum.

"Ne kadar çabuk olursa o kadar iyi," diyor Emma ve kalp atışlarım hızlanıyor. Omzunun üzerinden Jacob'ın yavaşça ağzına pilav tıktığı salona bakıyor. "Ben yalnızca bu kâbusun bir an önce bitmesini istiyorum."

Bu sözlerle, kendi hüzünlü gerçekliğime dönüyorum. Tamamen profesyonel bir edayla boğazımı temizliyorum. "En büyük sıkıntımız, Jacob'ın itirafı. Bundan yakamızı sıyırmaya çabalamalıyız."

"Sorgu odasında Jacob'la birlikte oturacağımı düşünmüştüm. Eğer orada olsaydım, asla iş buralara kadar gelmezdi, biliyorum. Ona anlamadığı bir sürü soru sormuş olmalılar ya da bunları çok hızlı bir şekilde ardı ardına sıralamışlardır."

"Elimizde bir döküm var. Sorular oldukça açıkmış diye düşünüyorum. Matson'a onlar konuşmaya başlamadan önce Jacob'ın Asperger olduğunu söylemiş miydin?"

"Evet, Jacob'la ilk defa görüşmeye geldiğinde."

"İlk defa mı?"

Emma başıyla onaylıyor. "Jess'in ajandasına bakarak içinde ismi yazan kişileri sorguluyordu ve Jacob'ın sosyal beceriler dersi de ajanda da kayıtlıymış, bu yüzden dedektif ona birkaç soru sordu."

"Jacob'ın anlamasına yardımcı olmak için sen de orada mıydın?"

"Tam burada, mutfak masasındaydık hepimiz," diyor, "Matson sanki Jacob'ın durumunu tamamen anlıyormuş gibi davrandı. Zaten bu yüzden Jacob'ı polis merkezine ben götürdüm ya, bunun da evdeki gibi bir görüşme olacağını, benim de bir parçası olabileceğimi zannettim."

"Bu aslında iyi bir şey," diye anlatıyorum, "Bir hükümsüzlük dilekçesi vererek buna itiraz edebiliriz."

"O nedir?"

Ben daha cevap veremeden Jacob elinde boş tabağıyla mutfağa geliyor. Bunu lavabonun içine koyup kendine bir bardak kola döküyor. "ABD Anayasası'nın beşinci maddesine göre bu hakkından feragat etmediğin sürece sessiz kalma hakkına sahipsindir ve bazı durumlarda eğer polis sana haklarını okumadıysa ya da bunlardan feragat edip etmeyeceğini uygun bir şekilde sormadıysa, söylediğin her şey aleyhinde delil olarak kullanılabilir. Bir savunma avukatı da bu delillerin jürinin önüne getirilmesini engellemek için delillerin hükümsüz kılınmasını talep eden bir dilekçe verebilir." Bunları söyledikten sonra da yeniden salona dönüyor.

"Bu tamamen yanlış," diye homurdanıyorum.

"Öyle mi?"

"Evet," diyorum, "Beyaz Yemek Günü'nde nasıl oluyor da kola içebiliyor?" Bir an sessizlik oluyor ve sonra ilk kez Emma Hunt'ın kahkahasındaki melodiyi duyuyorum.

Emma

Öğle yemeğinde Jacob'ın avukatını doyurmayı hiç beklemiyordum.

Onun arkadaşlığından bu kadar hoşlanacağımı da hiç beklemiyordum. Ama Beyaz Yemek Günü hakkında bir espri yapınca - kabul etmeliyim ki herkesin imparatorun çıplak olduğunu bildiği halde gıkını çıkarmadığı masaldaki kadar abes bir durumdan bahsetmişti - kendimi tutamadım. Kıkırdamaya başladım. Daha ne olduğunu anlamadan o kadar çok gülmeye başladım ki nefesim kesildi.

Çünkü aslında düşününce, oğluma "Dün gece nasıl uyudun?" diye sorduğumda onun, "Karnımın üstünde," diye cevap vermesi gerçekten komik.

Jacob'a bir dakikaya kadar orada olurum dediğimde onun altmıştan geriye doğru saymaya başlaması da komik.

Jacob'ın karnım zil çalıyor dediğimde kulağını mideme yapıştırması komik.

Amazon.com'dan bir adli tıp kitabı ısmarlamak için yalvardığında ona kitabın neye benzediğini sormam ve onun da kitabın boyutlarını, dış kapağını anlatması komik.

Ayrıca ben ayın ilk günü diye Jacob'a beyaz yemekler hazırlamak için akla karayı seçerken onun gayet lakayt bir şekilde gidip kendine bir bardak kola doldurması da komik.

Asperger'in tüm aileyi etkilediğine dair söylenenler doğru. Bunu o kadar uzun zamandır yapıyorum ki yabancı bir gözün bizim pilavımız ve balığımız hakkında, uzun zamandır süregelen günlük rutinlerimiz hakkında ne düşüneceğini hesaba katmayı unutmuşum. Hem bir açıdan tamamen acıklı görünen şey diğer bir açıdan tamamen eğlenceli görünebilir.

"Hayat adil değil," diyorum Oliver'a.

"Zaten bu yüzden savunma avukatları var," diye cevap veriyor, "Bu arada Jacob'ın az önce söyledikleri de doğru. İfadenin hükümsüz kılınması için bir dilekçe vereceğim, çünkü polise sorguladığı kişinin haklarını tam manasıyla anlayacak zihinsel yetide olmadığına dair bilgi verilmiş..."

Jacob diğer odadan, "Haklarımı biliyorum!" diye bağırıyor, "Sessiz kalma hakkına sahipsin. Söyleyeceğin her şey mahkemede aleyhine delil olarak kullanılabilir..."

"Anladım Jacob," diye cevap veriyor Oliver, "Almayayım. Kalkıp tabağını tezgâha bırakıyor. "Öğle yemeği için teşekkür ederim. Seni arayıp duruşmayla ilgili gelişmelerden haberdar ederim."

Onu kapıya kadar geçiriyorum ve otomobilinin kapısını açmasını izliyorum. Araca binmek yerine arka koltuğa uzanıp sonra ağırbaşlı bir ifade ile yeniden bana doğru yürüyor. Oliver "Bir şey daha var," diyor. Elimi tutup içine minyatür boyutta bir çikolata koyuyor. "Kahverengi Perşembe'den önce gizlice yemek istersen diye," diye fısıldıyor ve bugün beni ikinci kez gülümsetiyor.

VAKA 7: ET TIRNAKTAN AYRILMAZ

Ernest Brendel'in kız kardeşi, 1991 yılının bir sonbahar günü erkek kardeşinin arkadaşı ona gelip de Ernest'in karısı Alice ve küçük kızı Emily ile birlikte mafya tarafından kaçırıldığını söylediğinde ona inanmadı. Ancak Christopher Hightower fidye için paraya ihtiyaçları olduğu konusunda ısrar edip kanıt olarak da kapının önünde duran Ernest'in Toyota'sını, buraya kadar sürdüğü otomobilini gösterdi. Arka koltuk kan gölü olmuştu. Bagajda daha da çok kan vardı. En sonunda polis kanın Ernest Brendel'e ait olduğunu bulacaktı. Fakat aynı zamanda Brendil'in ölümünden mafyanın değil Hightower'ın sorumlu olduğunu da kanıtlayacaklardı.

Chris Hightower komisyonculuk yaparak geçimini sağlıyordu. Kilisede pazar okulunda gönüllü öğretmenlik yapar ve risk grubunda olan çocuklarla çalışırdı. Ancak 1991 yılının bir sonbahar günü zincirleme cinayetler işleyerek arkadaşı Ernest Brendel'i ve Brendel'in ailesini öldürdü. Mali sorunları olan ve karısıyla ayrı yaşayan Hightower, bir arbalet satın alıp Brendellerin evine gitti. Garaja saklandı ve eve döndüğü sırada Brendel'i göğsünden okla vurdu. Kaçmaya çalışan Brendel iki kez daha vuruldu. Sürünerek garajdaki ikinci otomobiline, Toyota'ya girmeye çalışırken Hightower adamın kafatasını levye ile parçaladı.

Hightower daha sonra Emily'yi okuldan aldı. Kanıt olarak Brendel'in ehliyetini göstererek kendisinin aile dostları olduğunu ve kızı eve götürmek için ona güvenebileceklerini söylemişti. Alice Brendel o gece eve geldiğinde kızıyla birlikte uyku ilacı verilerek uyutuldu. Brendel ailesinden bir ferdin canlı olarak son kez görüldüğü gündü o gün.

Hightower ertesi gün bir fırça, bir hortum, tuz ruhu ve yirmi kiloluk bir torba kireç satın aldı. Kanı temizlemek için garajı tuz

ruhu ile fırçaladı. Arabayı da sodyum bikarbonat ile temizleyip kan izlerini sildi.

Altı hafta sonra köpeğini yürüyüşe çıkartan bir kadın pek derin kazılmamış iki mezara takılıp tökezlemişti. Birinde Ernest Brendel'in cesedi vardı. Diğerinde ise boynuna bir eşarp bağlanmış olarak bulunan Alice Brendel ile diri diri gömüldüğü düşünülen Emily'nin cesetleri. Mezarda bir de boş kireç torbası bulundu. Hightower'ın sürdüğü Toyota'da polis kireç torbasının yırtılan parçasını ve kireç ile tuz ruhu alışverişinin faturasını buldu.

Hightower suçlu bulundu ve üç kez ömür boyu hapse mahkûm edildi. İnsanın böyle arkadaşları olduktan sonra kimin düşmana ihtiyacı olur?

7

Theo

Her şeyin hesabını kitabını yaptım: En sonunda ağabeyim benim başıma kalacak.

Beni yanlış anlamayın. Büyüdüğümüzde ve annem artık yanımızda olmadığında (bunu hayal bile edemiyorum) Jacob'ı tamamen göz ardı edecek kadar adi bir herif değilim. Benim canımı sıkan şey annem artık Jacob'ın arkasını toplayamayacak hale geldiğinde bu görevi devralacak olanın ben olduğum yönündeki sessiz varsayımlar.

Bir keresinde internette oğlu zekâ özürlü olan - Jacob gibi bir bozukluğu değil de bayağı ciddi bir özrü olan, dişini bile fırçalayamayan ve sıkıştığında tuvalete bile gidemeyen - İngiliz bir kadınla ilgili bir haber okumuştum. (Hemen şunu söyleyeyim bir gün Jacob kalkıp da alt bezine ihtiyaç duyarsa, bu dünya üzerinde kalan son insan da olsam altını değiştirmem). Her neyse, bu kadına amfizem teşhisi konuluyor ve yavaş yavaş ölmeye başlıyor. Durumu o kadar ağırlaşıyor ki bir gün bırakın oğluyla ilgilenmeyi, tekerlekli sandalyede bile uzun süre oturamayacak hale geliyor. Haberin altında oğluyla çekilmiş bir fotoğrafı vardı. Benim yaşlarımda bir çocuk görmeyi beklerken Ronnie'nin en az ellilerinde olduğunu gördüm. Fırça gibi sakallarla kaplı bir çenesi ve Power Rangers tişörtünden fırlamış bir göbeği vardı. Annesine bir yandan dişlerini göstere göstere gülerken, bir yandan da burnundan tüpler sarkarak tekerlekli sandalyede oturan kadını kucaklamıştı.

Gözlerimi Ronnie'den ayıramıyordum. O an birden kafama dank etti; ben evlenip de bir ev dolusu fırlama çocuğu olmuş, işine gidip gelen bir adam olduğumda Jacob hâlâ aptal *CrimeBusters* bölümlerini izliyor ve çarşambaları sarı renkli yiyecekler yiyor olabilir. Annem ve Dr. Moon aşıların otizmle bağlantısı olduğunun ve otizmin gayet yeni bir olgu olduğunun bir kanıtı olarak üstü kapalı biçimde bunu örnek gösterirler. (*"Otizm eskiden beri görülen bir şeyse, büyüyüp birer yetişkin olan diğer otistik çocuklar nerede peki? İnanın bana, onlara başka bir bozukluk teşhisi konmuş bile olsa biz onların aslında otistik olduklarını rahatlıkla anlardık."*) Fakat o habere rastlayana dek Jacob'ın bir gün o otistik yetişkinlerden biri olacağını hiç düşünmemiştim. Elbette Silikon Vadisi'nde çalışan Aspergerliler gibi bir iş bulacak kadar şanslı da olabilir, ancak işyerinde kriz geçirip de ortalığı birbirine kattığında hepimiz ilk kimi arayacaklarını biliyoruz.

Ronnie bariz bir şekilde hiç büyümemişti ve asla da büyümeyecekti. Annesinin *Guardian* gazetesine haber olmasının sebebi de buydu: Kendisi öldüğünde Ronnie'nin bakımını üstlenip ona kendi çocukları gibi muamele edecek bir aile aradığına bildiren bir ilan vermişti. Hâlâ yatağını ıslatsa da tatlı bir çocuktur demişti.

Kolay gelsin, diye düşünmüştüm. Kim başka birinin cefasını kendi isteğiyle üstlenir ki? Ronnie'nin annesine nasıl insanlar cevap yazmıştır diye merak etmiştim. Rahibe Teresa duyarlılığında olanlar belki. Ya da *People* dergisinin arka sayfalarında gördüğünüz türden, özel ihtiyaçları olan yirmi çocuğu evlat edinmiş ve her nasılsa onlarla beraber bir aile kurmayı becermiş aileler. Veya belki daha kötüsü, arada sırada birine dokunmak isteyen ve Ronnie gibi birinin bunu fark etmeyeceğini düşünen yalnız, yaşlı bir sapık. Ronnie'nin annesi bakımevinin bir seçenek olmadığını söylemiş, çünkü Ronnie daha önce hiç böyle bir yerde yaşamamış ve kadın da oğlunun bu noktadan sonra buna alışabileceğine inanmıyordu. Tek istediği, onu kendisi gibi sevebilecek birini bulmaktı.

Her neyse, bu haber beni Jacob'ı düşünmeye yönlendirdi. Sabahları duşu ilk onun kullanmasına izin verirlerse belki bir bakımevi

ona uygun olabilirdi. Peki ama ben onu bu evlerden birine yerleştirsem ben nasıl bir insan olurdum? İnsanlar benim ağabeyimin koruyucusu olamayacak kadar bencil biri olduğumu ya da onu sevmediğimi mi düşünürlerdi?

İyi ama bunu sen istemedin ki diyen bir ses beynimin içinde yankılanmaya devam ediyordu.

Fakat sonra şunu fark ettim: Böyle olmasını annem de istememişti ama yine de bu onun Jacob'ı daha az sevmesine neden olmuyordu.

Şimdi durum şu: Günün birinde Jacob'ın benim sorumluluğuma gireceğini biliyorum. Evlenmek istediğim bir kız bulduğumda, ona bu olasılığı da dâhil ederek evlenme teklif edeceğim; Jacob ve ben, birimizi alana diğeri bedava. Tıpkı annemin yaptığı gibi hiç beklemediğim bir anda Jacob için bahaneler üretmem ya da içine kapandığında onunla konuşmam gerekebilir.

(Bunu yüksek sesle söylemiyorum ama bir yandan Jacob cinayetten suçlu bulunsa - ömür boyu hapse mahkûm edilse - benim hayatım birazcık daha kolay olurdu diye düşünüyorum.)

Bunu aklımdan geçirdiğim için bile kendimden nefret ediyorum ama size yalan söylemeyeceğim.

İlerde suçluluk duygusu nedeniyle mi, yoksa onu sevdiğim için mi Jacob'a göz kulak olacağım bilmiyorum, zaten hangisi olduğu o kadar da önemli değil, çünkü bunu yapacağım.

Yine de keşke önceden bunu isteyip istemediğimi bana sorsalar fena olmazdı.

Oliver

Mama Spatakopoulous o günün yemeği ile ofis-evimin kapısında duruyor. "Fazladan biraz rigatonimiz kalmış," diyor, "Sen de o kadar çok çalışıyorsun ki her geçen gün daha da zayıflıyorsun."

Gülümseyerek kabı elinden alıyorum. Nefis kokuyor ve Thor da ona payını vermeyi unutmayacağımdan emin olmak ister gibi ayaklarımın dibinde zıplamaya başlıyor. "Teşekkürler Bayan S.," diyorum ve gitmek üzere arkasını döndüğü sırada ona sesleniyorum. "Baksanıza, sarı renkli bir yemek biliyor musunuz?" Sürekli Emma'nın Jacob'a nasıl renk düzenine göre yemek hazırladığını düşünüp duruyorum. Tanrım, Emma'yı düşünüyorum.

"Mesela omlet gibi mi?"

Parmaklarımı şıklatıyorum. "Tabii ya," diyorum, "Omlet ve İsviçre peyniri."

Kaşlarını çatıyor. "Benden sana omlet yapmamı mı istiyorsun?"

"Yo yoo, rigatoni gayet güzel." Ona daha fazla açıklama yapamadan büromdaki telefon çalmaya başlıyor. İzin isteyerek hızla telefona koşuyorum. "Oliver Bond'un bürosu," diyorum.

"Sana bir tavsiye," diyor Helen Sharp hattın diğer ucundan, "Telefonlara bakacak birini tutsan telefon hattın daha meşgul olacaktır."

"Şey... sekreterim lavaboya kadar gitti de."

Gülüyor. "Ya tabii, ben de Amerika Güzellik Kraliçesi'yim."

"Tebrikler," diyorum, "Ne gibi yeteneklerin var? Savunma avukatlarının kelleri ile hokkabazlık yapmak mı?"

Söylediğimi umursamıyor. "İfadeyi hükümsüz kılma oturumu hakkında arıyorum. Rich Matson'ı mahkemeye mi çağırdın?"

"Şu dedektifi mi diyorsun? Şey... evet." Jacob'ın polis merkezinde verdiği ifadeyi hükümsüz kılmak için başka kimi çağıracaktım mahkemeye?

"Onu sen çağıramazsın. Matson'ı oraya benim çıkarmam gerek ve bu yüzden öncelik bende."

"Öncelik sende ne demek? Bu dilekçeyi ben verdim."

"Biliyorum ama bu o tuhaf istisnai davalardan biri. Dilekçeyi sen versen bile savcılığın ispat yükümlülüğü var ve ifadenin geçerli olduğunu ispatlamak için tüm kanıtları sunmamız gerekiyor."

Neredeyse diğer tüm dilekçelerde uygulama bunun tersine oluyor; eğer bir konuda bir hüküm verilmesini istiyorsam bunu neden hak ettiğimi anlatmak için bizzat benim kıçımı yırtmam gerekir. Bu kuralın bir istisnası olacağını nereden bilebilirdim ki?

Helen şu an karşımda olmadığı için mutluyum, çünkü utancımdan yüzüm kıpkırmızı kesildi. "Yani," diyorum kayıtsızlıkla, "Bunu zaten biliyorum. Her zaman tetikte misin onu görmek istemiştim."

"Hazır seni telefonda yakalamışken Oliver, söylemek istediğim bir şey daha var. Bu davayı iki farklı koldan yürütemezsin."

"Ne demek istiyorsun?"

"Hem müvekkilinin akli melekelerinin yerinde olmadığını, hem de haklarını anlamadığını söyleyemezsin. Çocuk tüm haklarını harfiyen ezberden okumuş."

"Bunda ne gariplik var, anlamadım?" diye soruyorum, "Yasal haklarını kim harfi harfine ezberler ki?" Thor ayak bileklerimi dişlemeye başlıyor, ben de onun mama kabına biraz rigatoni koyuyorum. "Bak Helen, Jacob hapishanede üç gün bile dayanamadı. Otuz beş yıl dayanması ise imkânsız. Yeniden oraya tıkılmaması için bu davada ne gerekiyorsa yaparım." Duraksıyorum. "Jacob'ın annesi ile yaşaması seçeneğini kabul etmezsin herhalde? Yani uzun vadeli bir denetimli serbestlik tedbirinden bahsediyorum."

"Neden olmasın?" diyor Helen. Paskalya Tavşanı, Diş Perisi ve Noel Baba ile öğle yemeği randevumdan döner dönmez seni arayayım, olur mu?" diyor, "Bu bir *cinayet* davası, unuttun mu yoksa? Senin otistik bir müvekkilin olabilir ama benim cephemde de ölü bir kız ve yaslı ailesi var ve bu gerçek her şeyi gölgede bırakıyor. Belki o özel ihtiyaçlar etiketini okullara ödenek bulmak ya da bir

takım imkânlar sağlamak için kullanabilirsin ama bu, suçun ortadan kalkmasını sağlayamıyor. Mahkemede görüşürüz Oliver."

Telefonu öfkeyle çarpıp ayaklarımın dibine bakıyorum ve Thor'u makarna komasına girmiş, mutlu mesut yatar halde buluyorum. Telefon yeniden çalınca hemen açıyorum. "Ne var?" diye soruyorum, "Yüzüme gözüme bulaştırdığım bir başka yasal prosedür daha mı var? Beni hakime gammazlayacağını söylemek için mi aradın?"

"Hayır," diyor Emma tereddütle, "Hangi yasal prosedürü yüzüne gözüne bulaştırdın acaba?"

"Sen miydin, çok özür dilerim. Seni... başkası sandım."

"Orası aşikâr." Bir an sessizlik oluyor. "Jacob'ın davasında her şey yolunda mı?"

"Bundan daha iyi olamazdı," diyorum, "İddia makamı benim ödevimi benim yerime yapmış bile." Derhal konuyu değiştirmek istiyorum, o yüzden Jacob'ı soruyorum. "Hunt malikanesinde bugün işler nasıl?"

"Şey, ben de o yüzden aramıştım aslında. Bana bir iyilik yapar mısın?"

O an aklımdan onlarca iyilik geçiyor, çoğu bana ve olmayan aşk hayatıma ne de iyi gelirdi. "Nedir?"

"Ben ufak bir işimi halledene kadar Jacob'ın yanında duracak birine ihtiyacım var."

"Ne işi?"

"Özel bir iş diyebiliriz." Duraksıyor. "Lütfen?"

Bu göreve benden daha uygun bir komşu ya da akraba olmalı. Ama belki de Emma'nın bunu isteyebileceği başka kimsesi yoktur. Son birkaç gündür gözlemlediğim kadarıyla pek gireni çıkanı olmayan bir ev onlarınki. Yine de sormaktan kendimi alamıyorum, "Neden ben?"

"Hakim yirmi beş yaşından büyük birisi demişti."

Sırıtıyorum. "Birdenbire senin için yeterince büyük mü *oldum*?"

"Unut gitsin," diye karşılığı yapıştırıyor Emma.

"On beş dakikaya oradayım," diyorum.

Emma

Yardım istemek benim için hiç kolay değil, o yüzden şunu bilmelisiniz ki eğer sizden bir ricada bulunuyorsam diğer tüm seçenekleri tüketmişim demektir. O yüzden ben randevuma giderken Jacob'a göz kulak olmasını isteyerek Oliver Bond'a daha da borçlanmış olmam konusunda kendimi hiç iyi hissetmiyorum. Daha kötüsü ise söz konusu randevuyu ayarlamak, çünkü bu, yenilgiyi kabullendiğimin fiziksel bir göstergesi gibi geliyor.

Çarşamba günü olduğu için banka sakin. İçeride titizlikle para yatırma formlarını dolduran birkaç emekli var ve banka memurlarından biri de diğerine Cabo'nun neden Cancún'dan daha güzel bir tatil yeri olduğunu anlatıyor. Bense bankanın ortasında durmuş, on iki aylık mevduat sertifikası afişine ve üzerinde banka logolu bir battaniye, bir kahve fincanı, bir şemsiye bulunan bir masaya bakıyorum. Yeni bir mevduat hesabı açtırırsam bu promosyonlar benim olabiliyor.

Bir kadın, "Nasıl yardımcı olabilirim?" diye soruyor.

"Bir randevum vardı," diyorum, "Abigail LeGris ile."

"Oturun lütfen," diyor ve bana yan yana dizilmiş sandalyeleri işaret ediyor, "Kendisine burada olduğunuzu haber vereyim."

Hiçbir zaman zengin olmadım ve olmam da gerekmedi. Yazarlık ve editörlükten kazandığımla ve Henry'nin her ay aksatmadan gönderdiği nafakayla ben ve çocuklar bir şekilde idare ettik hep. Daha fazlasına ihtiyacımız yok. Mütevazı bir evde yaşıyoruz; şehir merkezine çok sık inmiyoruz ya da tatile çıkmıyoruz. Ucuz ve büyük mağazalardan ve son zamanlarda gençler arasında gözde olan bir ikinci el giyim mağazasından alışveriş yapıyorum. Masraflarımın büyük kısmı Jacob'la ilgili; sigortanın karşılamadığı vitaminleri ve terapileri. Bunlara o kadar uzun zamandır para döküyorum

ki artık benim gözümde ekstra masraflardan ziyade olağan harcamalara dönüştüler. Ancak bazı geceler yatağımda uzanıp bir trafik kazası geçirsek ve hastane masrafları alıp başını gitse ne olur diye düşünüyorum. Jacob'ın hayatı için çok önemli bir tedavi bulunsa ve maliyeti asla karşılayamayacağımız kadar yüksek olsa ne yaparım?

Bütün bunları düşünürken, bir gün cinayetten suçlanan oğlumun avukat ücretini nasıl öderim diye uğraşacağım aklıma gelmemişti.

Simsiyah boyalı saçlı ve üzerinde eğreti duran bir takım giymiş bir kadın çıkıyor içeriden. Burnunda ufacık bir hızması var ve en fazla yirmi yaşında gösteriyor. Belki de gerçek hayatın lisedeki gibi ye, iç, eğlen anlayışından farklı olduğunu gören asi kızlarımızın sonu bu oluyordur; mecburen büyüyüp bizler gibi olmak durumunda kalıyorlardır. "Ben Abby LeGris," diyor.

Elimi sıkarken gömleği hafifçe açılıyor ve boynundaki Kelt figürü dövmesinin ucunu görebiliyorum.

Beni odasına buyur edip oturmamı işaret ediyor. "Evet," diyor, "Size nasıl yardımcı olabilirim?"

"Evimi ikinciye ipotek ettirmek istiyorum. Biraz paraya ihtiyacım var da." Ona bu açıklamayı yaparken parayı ne için kullanacağımı sorar mı diye merak ediyorum. Ya da bu tür konularda bankaya yalan söylemek suç mudur?

"Yani esnek kredi talebinde bulunuyorsunuz," diyor Abigail, "Bunun anlamı, yalnızca kullandığınız miktarı bize geri ödeyeceğinizdir."

Bu kulağa mantıklı geliyor.

"Ne kadar süredir bu evde oturuyorsunuz?" diye soruyor.

"On dokuz yıldır."

"Şu anda konut kredisini kapatmak için daha ne kadar ödeme yapmanız gerektiğini biliyor musunuz?"

"Tam olarak değil," diyorum, "Ama krediyi buradan almıştım."

"Bakalım o zaman," diyor Abigail ve ismimi sisteme giriyor. "Evinizin değeri 300.000 dolar ve ilk krediniz de 220.000. Doğru mu?"

Hatırlayamıyorum. Tek hatırladığım o gece artık bize ait olan evimizde Henry ile çıplak ayak dans edişimiz ve parke zeminde yankılanan ayak seslerimiz.

"Banka size evin değerinin belli bir yüzdesini, yaklaşık yüzde seksenini verir. Bu da 240.000 demektir. Sonra da ilk kredi borcunu bundan düşeriz..." Hesap makinesinden başını kaldırıyor. "20.000 dolar kadar kredi alabilirsiniz."

Ona bakıyorum. "Hepsi bu kadarcık mı?"

"Günümüz piyasalarında müşterinin ev üzerinde kanuni bir hakkı olması önemlidir. Müşterinin kredisini ödeyememe ihtimalini en aza indirger." Bana gülümsüyor. "Bir yandan da diğer konuları konuşabiliriz isterseniz," diyor, "İşvereninizden başlayalım."

Verdiğiniz referansların yüzde elliden fazla oranla kontrol edilmediğini söyleyen bir istatistik okumuştum ama sanırım banka gibi ciddi bir kurumdan bunu bekleyemezsiniz. Tanya'yı arayıp da işi bıraktığımı öğrendiklerinde, değil iki krediyi, bir tanesini bile nasıl ödeyeceğimi merak etmiş olmalılar. Serbest çalışarak evi geçindirdiğimi söylemem de pek işe yaramaz. Bankalar ve olası işverenler için serbest çalışıyorum demenin "işsizim desek yeridir, yuvarlanıp gidiyoruz" demekle aynı anlama geldiğini bilecek kadar uzun süre serbest editörlük yaptım.

"Şu sıralar işsizim," diyorum yumuşak bir sesle.

Abigail arkasına yaslanıyor. "Peki," diyor, "Başka bir gelir kaynağınız var mı? Kira geliri? Kâr payı ödemeleri?"

"Nafakam var," diyebiliyorum.

"Sizinle açık konuşacağım," diyor, "Başka bir gelir kaynağınız olmadan kredi almanız pek mümkün görünmüyor."

Yüzüne bile bakamıyorum. "Benim bu paraya gerçekten çok ihtiyacım var."

"Bunun dışında kredi seçenekleri de var," diyor, "Otomobil kredisi, ihtiyaç kredisi, kredi kartları, ancak faizi uzun vadede zararınıza olur. Bunun yerine size yakın birinden istemeniz daha yerinde olur. Ailede size yardım edebilecek biri yok mu?"

Annem ve babam hayatta değiller ve benim yardım etmeye *çalıştığım* kişi de aileden biri. İşler sarpa sardığında Jacob'la ilgilenen yalnızca benim, hep ben oldum.

"Keşke yapabileceğim bir şey olsaydı," diyor Abigail, "Belki başka bir işe girdiğinizde..."

Yarım yamalak bir teşekkür ediyor ve o konuşmaya devam ederken yanından ayrılıyorum. Otoparkta bir süre arabamın içinde oturuyorum. Nefesim soğuk havada donuyor, tıpkı Abigail LeGris'e anlatabilseydim dediğim sözcüklerle dolu konuşma balonları gibi. "Keşke benim de yapabileceğim bir şey olsaydı," diyorum yüksek sesle.

♠

Bunun Jacob ya da Oliver'a haksızlık olduğunu biliyorum ama doğrudan eve gitmiyorum. Bunun yerine ilkokulun önünden geçiyorum. Oraya gitmek için bir nedenim olmayalı uzun zaman oldu; iki oğlum da büyüdü sonuçta. Kışın okulun ön bahçesini sulayıp buz pateni sahasına dönüştürürler ve çocuklar da patenlerini getirir. Teneffüste küçük kızlar buz üzerinde daireler çizerek dönerken, oğlanlar da buz hokeyi oynuyorlar.

Otomobilimi yolun kenarına çekip onları izlemeye koyuluyorum. Bahçede oynayan çocuklar çok küçük, birinci ya da ikinci sınıfa gidiyorlardır en fazla. Jacob'ın da bir zamanlar bu kadar küçük olduğunu düşünmek imkânsız sanki. Burada okurken eğitmeni onu ödünç aldığı patenlerle buz pateni pistine getirirdi ve Jacob'ın önüne itmesi için iki süt kasası koyardı. Pek çok çocuk paten kaymayı bu şekilde öğrenirdi ve buradan bir hokey sopasının denge için üçüncü bacak görevi gördüğü üç ayak yöntemine terfi ederlerdi. En sonunda da hiçbir yere tutunmadan kayabilecek kadar kendilerine güvenleri gelirdi. Ne var ki Jacob asla süt kasalarından öteye geçemedi. Paten kaymada - pek çok fiziksel faaliyette olduğu gibi

- beceriksizdi. Onu izlemeye geldiğimi ve ayaklarının iki yana açılıp buzun üzerine kapaklandığını hatırlıyorum. Teneffüsün sonunda yanakları al al, nefessiz kalmış bir halde yanıma gelip, *eğer kaygan olmasaydı, ben de sürekli düşüp durmazdım*, demişti, sanki bir suçlu bulmak her şeyi değiştirirmiş gibi.

Biri cama sertçe tıklayınca yerimden zıplıyorum. Camı indirdiğimde karşımda bir polis memuru dikiliyor. "Hanımefendi," diyor, "Yardımcı olabilir miyim?"

"Ben... ee... gözüme bir şey kaçtı da," diye yalan söylüyorum.

"Anlaşıldı, eğer şimdi iyiyseniz sizden ilerlemenizi isteyeceğim. Burası otobüs durağı, burada duramazsınız."

Buzda kayan çocuklara bir kez daha bakıyorum. Çarpışan moleküllere benziyorlar. "Elbette," diyorum yavaşça, "Burada duramam."

♠

Eve gelip de kapıyı açınca, birinin evire çevire dövüldüğünü duyuyorum. *Ahh. Off. Ayy.* Sonra da dehşet içinde Jacob'ın kahkahasını duyuyorum.

"Jacob?" diye sesleniyorum ama cevap yok. Paltomu dahi çıkartmadan eve dalıp kavga seslerinin geldiği yere doğru koşturuyorum.

Jacob sapasağlam bir halde salonda, televizyonun önünde duruyor. Elinde beyaz bir uzaktan kumandaya benzeyen bir alet tutuyor. Oliver'ın elinde de aynı kumandadan var, Jacob'ın yanında dikiliyor. Theo ise arkalarındaki kanepeye yayılmış. "Berbatsınız," diyor, "İkiniz de."

"Merhaba?" Odaya giriyorum ama gözlerini televizyondan ayırmıyorlar. Televizyonda üç boyutlu iki tane çizgi karakter boks yapıyorlar. Jacob uzaktan kumandasını hareket ettirince ekrandaki figür sağ kolunu sallayıp diğerine vuruyor.

"İşte!" diye bağırıyor Jacob, "Yendim seni."

"Daha değil," diyor Oliver ve etrafına bakmadan kolunu kaldırıp bana çarpıyor.

"Ahh," diyorum, omzumu ovarak.

"Çok özür dilerim," diyor Oliver uzaktan kumandasını indirerek, "Arkamda olduğunu görmedim."

"Farkındayım."

"Anne," diyor Jacob, yüzü haftalardır görmediğim kadar canlı, "Bu harika bir şey. Golf, tenis ve bowling oynayabiliyorsun..."

"Ve insanlara saldırabiliyorsun."

"Teknik olarak bu boks," diye araya giriyor Oliver.

"Peki nereden çıktı bu?"

"Ben getirdim. Sonuçta Wii oynamayı herkes sever."

Gözlerimi dikip ona bakıyorum. "Demek bana sormadan evime şiddet içeren bir video oyunu getirmekte bir sakınca görmedin?"

Oliver omuz silkiyor. "Evet diyecek miydin?

"Hayır!"

"Başka sorum yok." Sırıtıyor. "Hem ayrıca Counterstrike oynamıyoruz Emma. Sadece boks yapıyoruz. Bu bir *spor*."

"*Olimpik* bir spor," diye ekliyor Jacob.

Oliver uzaktan kumandayı Theo'ya atıyor. "Sen devam et," diyor ve beni mutfağa götürüyor, "İşlerini halledebildin mi?"

"İşleri..." diye anlatmaya başlıyorum, ancak mutfağın halini görünce sözüm yarım kalıyor. Eve girdiğimde seslerin nereden geldiğini bulmaya çalışırken dikkatimden kaçmış ama şimdi lavabonun içine tencerelerin ve tavaların yığılmış olduğunu görüyorum ve neredeyse tüm plastik kaplar da tezgâhın üzerine dizilmiş. Bir tava da hâlâ ocakta. "Burada neler oldu?"

"Hepsini temizleyeceğim," diye söz veriyor Oliver, "Theo ve Jake'le oynarken unuttum sadece."

"Jacob," diye otomatik olarak düzeltiyorum, "Takma adları sevmez."

"Ben öyle hitap ettiğimde bir şey demedi," diyor. Önümden geçip fırının başına gidiyor, fırını kapatıyor ve Theo'nun küçükken Noel hediyesi olarak bana yaptığı rengarenk el bezini alıyor. "Otursana. Sana da biraz yemek ayırdım."

Kendimi sandalyeye bırakıyorum; o öyle dediği için değil, en son ne zaman birinin benim için yemek pişirdiğini gerçekten hatırlayamadığım için. Buzdolabından çıkardığı tabağın üzerine ısınan yemeği koyuyor. Oliver tabağı masaya koymak için önümde eğildiğinde şampuanının kokusunu alabiliyorum, taze biçilmiş çimen ve çam ağacı kokuyor.

İsveç peynirli omlet var. Ananas. Mısır ekmeği. Ve ayrı bir tabakta da limonlu kek.

Ona bakıyorum. "Bu nedir?"

"Bu senin tariflerinden biri," diyor, "Glütensiz. Ama üsteki kremasını Jake'le birlikte kendimiz yaptık."

"Kekten bahsetmiyordum."

Oliver mutfak masasına oturup tabaktan bir parça ananas almak için uzanıyor. "Bugün Sarı Çarşamba değil mi?" diyor haklı olarak. "Hadi, omletini soğumadan ye."

Bir lokma alıyorum, sonra bir tane daha. Ne kadar aç olduğumu anlayamadan tüm mısır ekmeğini yiyorum. Oliver sırıtarak beni izliyor ve sonra Jacob ona vurduktan sonra zıplayan televizyon ekranındaki sanal karakteri gibi yerinden sıçrıyor. Buzdolabını açıyor. "Limonata?" diye soruyor.

Çatalımı bırakıyorum. "Oliver, beni dinle."

"Bana teşekkür etmene gerek yok," diye cevap veriyor, "Gerçekten. Bu benim için dava dosyasını okumaktan çok daha keyifliydi."

"Sana söylemem gereken bir şey var." Tekrar yerine oturmasını bekliyorum. "Sana nasıl ödeme yapacağımı bilemiyorum."

"Endişelenme. Bakıcılık ücretim çok düşüktür."

"Ben bundan bahsetmiyorum."

Kafasını çeviriyor. "Bir yolunu buluruz."

"Nasıl?" diye soruyorum.

"Bilmiyorum. Önce duruşmayı bir atlatalım da sonra bakarız bir çaresine..."

"*Hayır.*" Sesim aramıza inen bir balta gibi yükseliyor. "Senden hayırseverlik beklemiyorum."

"Güzel," diyor Oliver, "Çünkü buna gücüm yetmez zaten. Belki bana asistanlık yaparsın veya belgeleri okuyup düzeltirsin ya da başka bir şey."

"Hukuk hakkında hiçbir şey bilmiyorum."

"Al benden de o kadar," diye cevap veriyor ve sonra sırıtıyor, "*Şaka şaka.*"

"Ben ciddiyim. Eğer bir ödeme planı üstünde anlaşamazsak bu davayı almana izin vermiyorum."

"Benim için yapabileceğin *bir* şey var aslında," diyor Oliver. Süt dökmüş kediye benziyor. Yorganın altına girmiş, bir kadının soyunmasını bekleyen bir adam gibi.

Bu düşünce de nereden geldi aklıma şimdi?

Birden yanaklarım alev alev yanmaya başlıyor. "Umarım şey demeyeceksin, ikimiz... "

"Sanal bir tenis maçı yapalım mı?" diye sözümü kesiyor ve cebinden çıkarttığı ufak kaseti uzatıyor. Gözlerini kocaman açıp masum masum bakıyor. "Sen ne diyeceğimi *sanmıştın*?"

"Aynısını diyecektim," diyorum, kaseti elinden alıp, "İyi servis atarım ona göre."

Oliver

Polis merkezinde Jacob, Jess Ogilvy'in dişini kazayla kırdığını itiraf etmişti. Cesedini taşıyıp daha sonra bir olay mahalli yarattığını da.

Bunu hangi jüri üyesi duysa, onun işlediği cinayeti itiraf ettiği şeklinde basit ve mantıklı bir sonuca varacaktır. Neticede, kriminoloji saplantısı olan otistik çocukların bu tutkusunu beslemek için her yerde ceset bulunmuyor.

İşte bu yüzden Jacob'ı ömür boyu hapis cezasından kurtarabilmek için tek ümidim, delil olarak kabul edilmeden önce tüm polis sorgulamasını hükümsüz kılmak. Bunu yapabilmek için de bir hükümsüzlük oturumu düzenlenecek, yani Emma, Jacob ve ben - bir kez daha - hakim karşısına çıkmak zorundayız.

Tek sorun şu ki Jacob *son* kez duruşma salonunda bulunduğunda işler pek de yolunda gitmemişti.

Zaten bu yüzden Helen Sharp dedektifi sorgularken ben de müvekkilimin yanında yay gibi gergin bir halde oturuyorum. "Bu vakaya ilk ne zaman dâhil oldunuz?" diye soruyor.

"Ocak ayının on üçünde çarşamba sabahı Jess Ogilvy'nin erkek arkadaşı Mark Maguire'dan kız arkadaşının kaybolduğuna dair bir bilgi aldım. Olayı soruşturdum ve on sekiz ocak günü, kapsamlı bir araştırmanın ardından Bayan Ogilvy'nin cesedi bir su kanalında bulundu. Başına aldığı bir darbe sonucunda iç kanama yüzünden ölmüştü, vücudunda çok sayıda ezik ve sıyrık vardı ve davalıya ait pikeye sarılmış durumdaydı."

Jacob onun önüne koyduğum deftere öfkeyle bir şeyler karalıyor ve bana uzatıyor. *Doğru söylemiyor.*

Birden umutlanarak defteri ondan alıyorum. Yanlış aksettirilen böylesine önemli bir delil tam da Jacob'ın kimselere söyleme gereği duymadığı bir ayrıntı olabilirdi. *Pike sana ait değil mi?*

Ölüm sebebi teknik olarak iç kanama değil, diye karalıyor. *Beyni saran dura ile omuriliğin etrafını çeviren araknoid arasında kan birikmesi.*

Gözlerimi deviriyorum. *Teşekkürler Dr. Hunt,* diye yazıyorum.

Jacob kaşlarını çatıyor. *Ben doktor değilim,* yazıyor.

"Bu konunun biraz üzerinde duralım," diyor Helen, "Bayan Ogilvy'nin cesedini bulmadan önce davalı ile konuştunuz mu?"

"Evet. Kurbanın ajandasını araştırarak son gün görüştüğü ya da onunla buluşması gereken herkesle görüştüm. Jacob Hunt'ın Bayan Ogilvy'nin kaybolduğu öğleden sonra saat 14:35'te onunla özel dersi vardı. Bu görüşmenin olup olmadığını soruşturmak için onunla görüştüm."

"Nerede görüştünüz?"

"Davalının evinde."

"O gün eve gittiğinizde evde kim vardı?" diye soruyor Helen.

"Jacob Hunt ve annesi. Sanırım erkek kardeşi de üst kattaydı."

"O günden önce Jacob'la hiç karşılaşmış mıydınız?"

"Bir defa," diyor dedektif, "Birkaç gün önce benim çalıştığım bir olay mahallinde ortaya çıkmıştı."

"O zaman onun şüpheli olabileceğini düşünmüş müydünüz?"

"Hayır. Diğer memurlar bunun öncesinde de onu çeşitli olay mahallerinde görmüşler. Oraya gelip kimse ondan bunu talep etmediği halde olay yeri analiziyle ilgili tavsiyeler vermekten hoşlanıyormuş." Omzunu silkiyor. "Onun sadece polisliğe özenen bir çocuk olduğunu düşünmüştüm."

"Jacob'la ilk karşılaştığınızda kimse size onda Asperger sendromu olduğundan bahsetmiş miydi?"

"Evet," diyor Matson, "Annesi. Jacob'ın iletişim kurmakta zorlandığını ve dışarıdan gözlemleyen birine bir suçlu davranışı gibi gelebilecek pek çok davranışının aslında otizmin semptomları olduğunu söylemişti."

"Size oğluyla konuşamayacağınızı söyledi mi?"

"Hayır," diyor Matson.

"Davalı size sizinle konuşmak istemediğini söyledi mi?"

"Hayır."

"Onunla görüştüğünüz ilk gün sizin ne söylediğinizi ya da kim olduğunuzu anlamadığına dair bir izlenim bıraktı mı?"

"Kim olduğumu gayet iyi biliyordu," diye cevaplıyor Matson, "Adli tıp hakkında konuşmak istiyordu."

"İlk görüşmenizde ne hakkında konuştunuz?"

"O gün Jess'le görüşüp görüşmediğini sordum ve o da hayır dedi. Jess'in erkek arkadaşı Mark'ı da tanıdığını söyledi. Bu kadarı yeterliydi. Annesine kartımı bıraktım ve ona herhangi bir şey öğrenirse ya da Jacob bir şey hatırlarsa beni araması gerektiğini söyledim."

"Bu görüşme ne kadar sürdü?"

"Bilmiyorum, hepi topu beş dakika," diyor Matson.

Savcı başını sallayarak anladığını ifade ediyor. "Jacob Hunt'ın bu dava hakkında daha çok şey bildiğini ne zaman öğrendiniz?"

"Annesi aradı ve Jacob'ın Jess Ogilvy hakkında bazı yeni bilgileri olduğunu söyledi. Belli ki kurbanın evinde onu beklerken ortalığı topladığını ve CD'leri alfabetik sıraya göre dizdiğini bize anlatmayı unutmuş. Kurbanın erkek arkadaşı da CD'lerin yeniden düzenlendiğinden bahsetmişti ve bu da benim bir kez daha Jacob'la konuşmak istememe neden oldu."

"Jacob'ın annesi kendisine soru sorduğunuzda Jacon'ın size anlayamayacağını söyledi mi hiç?"

"Belli bir şekilde sorulan soruları anlamakta sorunlar yaşayabileceğini söyledi."

"Bu ikinci görüşme sırasında Jacob sizinle konuşmak istemediğini ya da sorularınızı anlamadığını söyledi mi?"

"Hayır."

"Davalının annesi onun için çeviri yapmak zorunda kaldı mı ya da sorularınızı yeniden sormak zorunda kaldı mı?"

"Hayır."

"Peki bu ikince görüşme kaç dakika sürdü?"

"En fazla on dakika."

"Jacob Hunt'la başka bir görüşme yaptınız mı?" diye soruyor Helen.

"Evet, Jess Ogilvy'nin cesedini su kanalının içinde bulduğumuz gün, öğleden sonra."

"Davalıyla yaptığınız bu görüşme nerede yapıldı?"

"Polis merkezinde."

"Jacob neden bir kez daha sizinle görüşmeye geldi?"

"Annesi beni aradı," diyor Matson, "Üzgündü, çünkü oğlunun Jess Ogilvy cinayeti ile bir ilgisi olabileceğini düşünüyordu."

Jacob birden ayağa fırlayıp Emma'yı görebilmek için duruşma salonuna dönüyor. "Öyle mi düşündün?" diye soruyor, ellerini iki yanında yumruk yapmış halde.

Emma sanki o yumruklardan birini midesine yemiş gibi oluyor. Yardım isteyen gözlerle bana bakıyor, ancak ben daha bir şey yapamadan ya da söyleyemeden hakim tokmağını masaya vuruyor. "Bay Bond, müvekkilinize hakim olun."

Jacob sol elini sallamaya başlıyor. "Duyusal toparlanma arası istiyorum!"

"Sayın Hakim, bir araya ihtiyacımız var."

"Tamam. Beş dakikanız var," diyor hakim ve yerinden kalkıyor. O çıkar çıkmaz Emma yanımıza geliyor. "Jacob, dinle beni."

Fakat Jacob dinlemiyor, öyle yüksek ve tiz bir ses çıkartmaya başlıyor ki Helen Sharp kulaklarını kapatıyor. "Jacob," diye tekrar ediyor Emma ve ellerini yüzünün her iki yanına koyup onu kendisine bakması için zorluyor. Jacob gözlerini kapatıyor.

"I shot the sheriff," diye şarkı söylemeye başlıyor Emma, *"But I didn't shoot the deputy. I shot the sheriff, but I did not shoot the deputy. Reflexes got the better of me... and what is to be must be."*

Odada bekleyen mübaşir pis bir bakış atıyor, ancak Jacob'ın omuzlarındaki gerginlik geçiyor. *"Every day the bucket a-go a well,"* diye şarkıya katılıyor o tekdüze ses tonuyla. *"One day the bottom a-go drop out."*

"İşte böyle bebeğim," diye mırıldanıyor Emma.

Helen bu müdahaleyi ilgiyle takip ediyor, ağzı hafiften açık kalıyor hatta. "Vay be," diyor, "Benim oğlum sadece 'Candy Man'in sözlerini biliyor."

"Cinayetten yargılanırken söylenecek son şarkı budur herhalde," diye homurdanıyor mübaşir.

"Onu dinleme," diyor Emma, "Beni dinle. Ben sana inanıyorum. Bunu senin yapmadığına inanıyorum."

İlginç olan, Emma'nın bunu söylerken Jacob'ın gözlerinin içine bakmıyor olması. Kendisi de annesinin gözlerine bakmadığı için Jacob bunu fark etmiyor. Emma'nın dedektife yönelttiği mantığa göre, gözlerinizin içine bakmayan birinin ya yalan söylediği ya da otistik olduğu sonucuna varacak olursanız - ve Emma da otistik olmadığına göre - bu neyi ima eder?

Ben bu konuyu daha fazla yorumlayamadan hakim geri geliyor ve Helen ile Rich Matson da yeniden yerlerini alıyorlar. "Buradaki tek görevin sakin olmak," diye fısıldıyorum Jacob'ın kulağına, onu yeniden savunma masasına oturturken. Sonra da onun bir parça kağıt alıp bunu yelpaze şeklinde katlamasını ve kendisini serinletmesini izliyorum.

"Jacob polis merkezine nasıl geldi?" diye soruyor Helen.

"Annesi getirdi."

Jacob elini daha hızlı sallamaya başlıyor.

"Tutuklu olarak mı getirildi?"

"Hayır."

"Polis aracıyla mı getirildi?"

"Hayır."

"Annesine polis merkezine kadar bir polis memuru eşlik etmiş miydi?"

"Hayır. Oğlunu kendi isteğiyle getirdi."

"Onu orada görünce ne dediniz?"

"Bana bazı vakalarda yardım edebilir mi diye sordum."

"Cevabı ne oldu?"

"Çok heyecanlandı ve benimle birlikte gelmeye çok heveslendi," diyor Matson.

"Annesinin de odada olmasını belirtti mi ya da o olmadan rahat edemeyeceğini?"

"Tam aksine. Bana yardımcı olmak istediğini söyledi."

"Bu görüşme nerede yapıldı?"

"Benim odamda. Ona bir hafta önce müdâhil olduğu hipotermiden ölen bir adamın bulunduğu olay yeri hakkında sorular sormaya başladım. Sonra da ona Jess Ogilvy'nin davasında onun görüşlerine ihtiyacım olduğunu söyledim, ancak dava hâlâ devam ettiği için bunun biraz sakıncalı olabileceğini de belirttim. Bu konuda konuşmama hakkı olduğunu söyledim ve Jacob da bana yasal haklarını okudu. O ezberden söylerken ben de okudum ve sonra ona bunların yazılı olduğu evrakı okuyup paraflamasını, altına da imza atmasını, böylelikle onun anladığından ve kelimeleri gelişigüzel ezberlemediğinden emin olacağımı söyledim."

"Sorularınıza mantıklı cevaplar verebildi mi?" diye soruyor Helen.

"Evet."

Helen delil olarak bahsi geçen, Jacob'ın imzaladığı belgeyi sunuyor. "Başka sorum yok, Sayın Hakim," diyor.

Ayağa kalkıp ceketimi ilikliyorum. "Dedektif, Jacob'la ilk karşılaştığınızda annesi yanındaydı değil mi?"

"Evet."

"Tüm görüşme boyunca yanınızda kaldı mı?"

"Evet, kaldı."

"Güzel," diyorum, "Peki ya Jacob'la ikinci görüşmenizde? Annesi orada mıydı?"

"Evet."

"Aslında sizin isteğiniz üzerine polis merkezine onu getiren de annesiydi, doğru mu?"

"Doğru."

"Ama size oğlunun yanında kalmak istediğini söylediğinde onu reddettiniz?"

"Evet," diyor Matson, "Oğlu on sekiz yaşında olduğu için."

"Evet, fakat aynı zamanda Jacob'ın otistik olduğunu da biliyordunuz, bu doğru mu?"

"Doğru, ancak daha önce söylediği hiçbir şey benim onun sorgulanamayacağına inanmama neden olmadı."

"Yine de annesi size oğlunun soruları anlamakta zorlanabileceğinden bahsetmişti. Baskı altında kafasının karışabileceğinden ve dildeki ince farklılıkları anlayamayacağından," diyorum.

"Asperger sendromu hakkında bir şeyler açıkladı ama ben buna pek dikkat etmedim. Jacob bana oldukça ehil göründü. Aklınıza gelebilecek her yasal terimi biliyor ve benimle konuşmaya son derece istekliydi."

"Dedektif, Jacob'a otopside ne yapıldığını anlattığınızda size *Kuzuların Sessizliği*'nden bir replikle cevap verdi, öyle değil mi?"

Matson sandalyesinde kıpırdanıyor. "Evet."

"Bu onun ne yaptığını gerçekten anladığını mı gösteriyor?"

"Komik olmaya çalıştığını düşünmüştüm."

"Jacob sorularınıza ilk kez bir film repliğiyle cevap vermiyordu, öyle değil mi?"

"Hatırlayamıyorum."

"O zaman size biraz yardım edeyim," diyorum, görüşmelerini harfi harfine aklında tutan hafızası için Jacob'a minnettar olarak.

"Ona Jess ve erkek arkadaşı Mark hakkında sorular sorduğunuzda size *'Hasta la Vista bebeğim,'* diyerek cevap vermişti, öyle değil mi?"

"Sanırım öyle."

"Sorgulamanın başka bir yerinde üçüncü bir replik daha kullanmıştı, değil mi dedektif?"

"Evet."

"Ne zamandı bu?"

"Ona bunu neden yaptığını sordum."

"O ne dedi?"

"Aşk asla pişman olmamaktır."

"Jacob Hunt'in işlediği tek suç," diyorum, "*Love Story* gibi ağlak bir filmden alıntılar yapmak."

"İtiraz ediyorum," diyor Helen, "Kapanış konuşmalarına mı geçtik? Kimse bana haber vermedi de."

"Kabul edildi," diye cevap veriyor hakim, "Bay Bond, yorumlarınızı kendinize saklayın."

Matson'a arkamı dönüyorum. "Polis merkezindeki bu üçüncü görüşme nasıl sona erdi?"

"Aniden," diyor.

"Bayan Hunt benimle beraber odanıza gelerek oğlunun bir avukat istediğini söyledi, değil mi?"

"Doğru."

"Ve bunu söyler söylemez, Jacob ne dedi?"

"O da bir avukat istediğini söyledi," diye cevap veriyor Matson, "Bu yüzden ben de onu sorgulamaya son verdim."

"Başka sorum yok," diyorum ve yeniden Jacob'ın yanına oturuyorum.

♠

Freddie Soto, büyük oğlu ağır bir otistik olan eski bir polis. Kuzey Carolina'da yıllarca eyalet polis teşkilatında görev yaptıktan

sonra eğitim hayatına geri dönüp psikolojide yüksek lisans yapmış. Şimdi ise emniyet personeline otizm hakkında eğitim veriyor. *FBI Law Enforcement Bulletin* ve *Sheriff* gibi dergilere makaleler yazmış. Ayrıca ABC News kanalında otizm, hukuk ve baskı altında yapılan itiraflar gibi konularda danışmanlık yapmış. Kuzey Carolina eyaletinin emniyet personelinin otizmi tanıması hakkında 2001 müfredatının hazırlanmasına katkıda bulundu ve söz konusu müfredat tüm polis merkezlerinde kullanılıyor.

Bilirkişi olarak ifade vermesi için istediği ücret 15.000 dolar artı birinci sınıf uçak bileti ki bu benim karşılayabileceğim bir şey değil. Ancak telefonda konuşmaya başlayınca ve benim eskiden bir nalbant olduğumu öğrenince, bir yarış atına ortak olduğunu ve atın yaşadığı sakatlık neticesinde düztaban olduğunu anlattı. At oğlu için çok önemliydi ve bu yüzden uyutulmasına karşı çıkmıştı. Ben de ona ayak tabanlarının yara almaması için yumuşak petler kullanmasını, toynaklara da özel bir tip nal taktırmasını tavsiye ettim. O da duruşma bittikten sonra Kuzey Carolina'ya gelip atına bakarsam para almadan ifade vereceğini söyledi.

"Bize söyleyebilir misiniz Bay Soto, Asperger'i olan biri emniyet personelini anlamaya çalışırken otistik biri gibi zorluk yaşayabilir mi?"

"Doğal olarak, çünkü Asperger de otizm spektrumundadır. Örneğin Asperger sendromu olan biri konuşma güçlüğü çekebilir. Vücut dilini anlamayabilir. Karşısına yanıp sönen ışıklar ve sirenler çıkarsa kriz geçirebilir. Göz teması kurmaması memurlarda kendilerini dinlemediğine dair bir kanı yaratabilir. İnatçı ya da asabi bir görünüm sergileyebilir. Memurun sorduğu sorulara yanıt vermek yerine onun söylediklerini tekrar edebilir. Olayları başka birinin bakış açısından görmekte güçlük yaşayabilir. Ve ne olursa olsun inatla gerçeği anlatır."

"Jacob'le hiç karşılaştınız mı Bay Soto?"

"Hayır."

"Dr. Murano'dan onun tıbbi kayıtlarını alma fırsatınız oldu mu?"

"Evet, on beş yıllık kayıtları."

"Bu tıbbi kayıtlarda yazılanlar Asperger sendromunun olası belirtileri olabilir mi?"

"Benim anladığım kadarıyla," diye cevap veriyor Soto, "Jacob göz teması kurmakta sorun yaşayan, pek sağlıklı iletişim kuramayan, zaman zaman film replikleriyle derdini anlatmaya çalışan, ellerini sallamak gibi uyarıcı davranışlar sergileyen ve kendini rahatlatmak amacıyla belli şarkılar mırıldanan çok zeki, genç bir adam. Aynı zamanda karmaşık soruları anlamakta, kişisel alan kavramanı algılamakta ve vücut dilini yorumlamakta zorluk yaşıyor ve aşırı derecede dürüst."

"Bay Soto," diye soruyorum, "Polis raporlarını ve Jacob'ın Dedektif Matson'a verdiği kayıtlı ifadenin dökümünü de okuma fırsatınız oldu mu?"

"Evet."

"Sizin kanaatinizce, Jacob ona okunduğu zaman yasal haklarını anlayabilmiş midir?"

"İtiraz ediyorum," diyor Helen, "Sayın Hakim, yasal haklar bir bireyin Beşinci Yasa Değişikliği ile elde edilmiş haklarının polis tarafından bilinçli bir şekilde ihlal edilmesini engelleme amacını taşır; ancak polisin belirli bir davalının gelişimsel yeteneklerinin iç işleyişini bilmesini gerektirecek bir durum söz konusu değildir. Görüşmekte olduğumuz ifadeyi hükümsüz kılma dilekçesinde asıl değerlendirilmesi gereken nokta polisin bu zorunluluğu yerine getirip getirmediğidir; Jacob Hunt'ın görevli memurun haberdar olması gereken bilinmeyen bir bozukluğu olup olmadığı değil."

Ceketimin çekiştirildiğini hissediyorum ve Jacob bana bir not uzatıyor:

"Sayın Hakim," diyorum ve Jacob'ın yazdığını aynen okuyorum: *"Yasal haklar konusunda asıl değerlendirilmesi gereken nokta, bir davalının sessiz kalma hakkını bilerek ve isteyerek kullanıp kullanmadığıdır."*

"Reddedildi," diyor hakim ve ben de sırıtmakta olan Jacob'a bakıyorum.

"Dedektif Matson'ın davranış şekli hesaba katılırsa Jacob'ın yasal haklarını gerçekten anlamış olması oldukça şüphelidir. Bir emniyet merkezinde otistik insanların böylesi bir durumda haklarını tam olarak anladıklarından emin olmak için yapılabilecek şeyler vardır ve bu tedbirler uygulanmamıştır," diye cevap veriyor Soto.

"Ne gibi tedbirler?"

"Polis merkezlerine yaptığım ziyaretlerde memurlar ile çalışırken onlara kısa ve düz cümleler kurarak konuşmalarını ve sorularına gecikmeli cevaplar almaya hazırlıklı olmalarını öneriyorum. Deyim kullanmaktan kaçınmalarını söylüyorum. *Benimle kafa mı buluyorsun* ya da *bunun çok akıllıca olduğunu mu sanıyorsun* gibi tehditkâr dil kullanımlarından ve davranışlardan kaçınmalarını, bir karşılık ya da göz teması beklemelerini, ancak bunların gerçekleşmediği hallerde bunu bir saygısızlık ya da suçluluk göstergesi olarak değerlendirmemelerini söylüyorum. Bireye dokunmaktan kaçınmalarını ve ışığa, sese ve hatta K-9 birimlerine karşı aşırı hassasiyet gösterilmesine hazırlıklı olmalarını anlatıyorum."

"Açıkça anlaşılması için soruyorum Bay Soto, sizin görüşünüzce bu protokollerden hiçbiri sorgulamada uygulanmış mıdır?"

"Hayır."

"Teşekkür ederim," diyorum ve Helen tanığını çapraz sorguya almak üzere yerinden kalkarken Jacob'ın yanına oturuyorum. Heyecanlıyım. Hayır, heyecanlıdan da öte. Az önce tam bir başarı sağladım. Demek istediğim, kimsenin varlığından bile haberi olmadığı bir konuda, sizin için başvurunuzun başarıyla sonuçlanmasını sağlayacak böyle bir uzman bulma şansı yüzde kaçtır ki insanın?

"Dedektif Matson'ın bürosunda Jacob'ı rahatsız edecek ne gibi bir uyaran vardı," diye soruyor Helen.

"Bilmiyorum. Orada değildim."

"Öyleyse orada gürültü ya da parlak ışıklar olup olmadığını da bilmiyorsunuz?"

"Hayır ama yine de bir polis merkezini rahatlatıcı ve davetkar bir yer olarak görmüyorum," diyor.

"Öyleyse sizin kanaatinize göre Bay Soto, Asperger sendromu olan birini sorgulamak için onu Starbucks'a götürüp bir vanilla latte ısmarlamak gerekir, öyle mi?"

"Elbette hayır. Sadece Jacob'ı rahatlatmak için bir takım tedbirler alınabilirdi ve rahatlayınca da kendisini oradan bir an önce çıkartabilecek şeyler yapacak ya da söyleyecek kadar kolay etki altında kalmak yerine, o sırada neler olduğunun daha çok farkında olurdu. Asperger sendromu olan bir çocuk eğer otorite figürü olan birinin duymak istediği şeyin bu olduğuna inanırsa, doğru olmayan bir itirafta bulunmaya eğilimlidir."

Freddie Soto'yu kucaklamak istiyorum. Yarış atının yeniden koşmasını sağlamak istiyorum.

"Örneğin," diye ekliyor Soto, "Jacob *'Bitti mi? Çünkü artık gitmem gerek,'* dediğinde duyduğu rahatsızlık karşısında verdiği klasik bir tepkidir bu. Asperger sendromunu bilen bir kişi bunu anlayıp geri adım atacaktır. Ama sorgu dökümüne göre bunun yerine Dedektif Matson Jacob'ı kafasını daha da karıştıracak şekilde soru yağmuruna tutmaya devam etmiş."

"Yani sizin beklentiniz polis memurlarının etkin bir sorgulama yapabilmek için her bir davalıyı olumsuz etkileyen özellikleri bilmesi yönünde."

"Böyle olması kimseye zarar getirmez."

"Dedektif Matson Jacob'a haklarını bilip bilmediğini sorduğunda Jacob'ın dedektiften bunu kendisine yüksek sesle okumasını beklemek yerine bizzat ezberden okuduğunu anlıyorsunuz, değil mi Bay Soto?"

"Kesinlikle. Ancak Jacob muhtemelen size *Baba II* filminin tüm senaryosunu da ezberinden okuyabilir. Bu, onun filmi gerçekten anladığını ya da bu filme özel bir ilgisi olduğunu göstermez."

Jacob'ın yanımda itiraz etmek için ağzını açtığını görüyorum ve hemen masaya dayadığı koluna yapışıyorum. İrkilerek bana dönüyor ve başımı şiddetle hayır anlamında sallıyorum.

"Peki siz onun yasal haklarını anlamadığını nereden biliyorsunuz?" diye soruyor Helen, "Siz kendiniz onun çok zeki olduğunu söylediniz. Ve o da dedektife onu anladığını söylemiş, değil mi?"

"Evet," diye kabulleniyor Soto.

"Siz az önceki ifadenizde Jacob'ın aşırı derecede dürüst olduğunu söylemediniz mi?"

Benim parlak tanığım, bir cevap veremeden ağzını açıp kapatıyor.

"Başka sorum yok," diyor Helen.

Tam hakime savunmanın başka sözü yok demek üzereyken aklıma bir şey geliveriyor. "Bay Soto," diyorum ayağa kalkarak, "Yasaların doğru olarak algılanması ile yasaların fotoğrafik hafızaya kaydedilmesi arasında bir fark olduğuna katılıyor musunuz?"

"Evet. Bu kesinlikle Asperger sendromu olan biri ile yasal haklarını gerçekten anlayan biri arasındaki farktır."

"Teşekkür ederim Bay Soto, yerinize geçebilirsiniz." Hakime dönüyorum ve "Jacob Hunt'ı tanık sandalyesine çağırıyorum," diyorum.

♠

Kimse benden hoşnut değil.

Jacob'ın tanıklığı öncesinde talep ettiğim arada tüm yapması gerekenin birkaç soruya cevap vermek olduğunu söyledim. Yani ona sorular sorduğumda ya da hakim veya Helen Sharp ona sorular sorduğunda yüksek sesle konuşmasının sorun olmayacağını ama bu sorulara verdiği cevaplar dışında hiçbir şey söylememesi gerektiğini belirttim.

Bu sırada Emma sanki bana bir bıçak saplamak için en iyi noktayı bulmaya çalışır gibi etrafımızda dönüp durmuştu. "Jacob'ı tanık kürsüsüne çıkartamazsın," diye itiraz etmişti, "Bu onun travma

yaşamasına neden olacaktır. Ya kriz geçirirse? Bu nasıl görünür düşünsene?"

"Bu," dedim, "Olabilecek en iyi şey olur."

Bu sözlerim onun ağzını kapatmaya yetmişti.

Şu anda Jacob gözle görünecek kadar gergin. Tanık sandalyesinin üzerinde ileri geri sallanıyor ve kafası da her zamanki tuhaf açıyla yana eğilmiş.

"Bize adını söyleyebilir misin?" diye soruyorum. Jacob başını öne doğru sallıyor.

"Jacob, yüksek sesle konuşman lazım. Stenograf senin sözlerini yazıyor ve seni duyabilmesi gerek. Bana adını söyleyebilir misin?"

"Evet," diyor, "Söyleyebilirim."

İç geçiriyorum. "İsmin ne?"

"Jacob Hunt."

"Kaç yaşındasın?"

"On sekiz."

"Jacob, yasal haklarının ne olduğunu biliyor musun?"

"Evet."

"Bana söyler misin?"

"*Sessiz kalma hakkına sahipsin. Söyleyeceğin her şey mahkemede aleyhine delil olarak kullanılabilir. Sorgulama sırasında avukat tutma hakkına sahipsin. Eğer tutamıyorsan devlet tarafından senin adına bir avukat görevlendirilecektir.*"

"Pekâlâ, Jacob," diye soruyorum, "Bunun ne anlama geldiğini biliyor musun?"

"İtiraz ediyorum," diye karşı çıkıyor Helen. O sırada Jacob yumruğunu tanık kürsüsünün korkuluklarına vurmaya başlıyor.

"Soruyu geri alıyorum," diyorum, "Jacob, bana İkinci Anayasa Değişikliği'nin ne olduğunu söyleyebilir misin?"

"Hür bir devletin emniyeti için iyi teşkilatlanmış bir milise ihtiyaç bulunduğundan, halkın silah edinmek ve taşımak hakkına tecavüz olunamaz," diye ezberden okuyor.

Aferin sana, evlat, diye düşünüyorum. "Bu ne anlama geliyor Jacob?"

Tereddüt ediyor. *"Gözünü çıkartacaksın evlat!"*

Hakim kaşlarını çatıyor.

"Bu *A Christmas Story*'den değil mi?"

"Evet," diye cevap veriyor Jacob.

"Jacob, İkinci Anayasa Değişikliği'nin gerçekte ne anlama geldiğini bilmiyorsun, değil mi?"

"Hayır, biliyorum: *Hür bir devletin emniyeti için iyi teşkilatlanmış bir milise ihtiyaç bulunduğundan, halkın silah edinmek ve taşımak hakkına tecavüz olunamaz."*

Hakime bakıyorum. "Başka sorum yok Sayın Hakim."

Helen çoktan ayağa fırlamış halde. Jacob'ın sandalyesine iyice gömülmesini izliyorum. "Dedektif Matson'ın seninle Jess'e ne olduğu hakkında konuşmak istediğini biliyor muydun?"

"Evet."

"Bu konuda onunla konuşmak istiyor muydun?"

"Evet."

"Haklarından feragat etmek ne anlama gelir bana söyler misin?"

Jacob bir an duraklarken nefesimi tutuyorum. Ve sonra yavaşça ve tüm güzelliğiyle ahşap korkuluğa vurup durduğu sağ yumruğu açılıp kafasının üzerine kalkıyor ve bir metronom gibi bir ileri bir geri sallanmaya başlıyor.

Emma

Oliver'ın bu tehlikeli gösteriyi yapmasına çok öfkelenmiştim. Jacob'ı tanık sandalyesine çıkartmanın davaya ancak zarar vereceğini söyleyen o değil miydi? Burada on iki kişiden oluşan bir jüri yerine yalnızca hakim olmasına rağmen, Jacob'ın sıkıntı duyması muhtemeldi. Onu sırf hakime *gördünüz mü, size söylemiştim,* demek için nöbet geçireceği kesin olan bir duruma sokmak bana zalimce ve gereksiz görünmüştü. İlgi çekmek için bir binanın tepesinden atlamakla eş değerdi; sonrasında bu ilginin tadını çıkartamazdınız çünkü ölmüş olurdunuz. Fakat Jacob el kol hareketleri ve tikleri ile de olsa bunun üstesinden gelmeyi başardı. Kendini kaybetmedi, hatta savcı Ejder Kadın onun üzerine gitmeye başladığında bile. Onunla hiç bu kadar gurur duymamıştım.

"Tüm kanıtları dinledim," diyor Hakim Cuttings, "Davalıyı gözlemledim ve haklarından isteyerek feragat etmediğine inanıyorum. Dedektif Matson'a davalının gelişimsel bir bozukluğu olduğunun bildirildiğini ve onun bu bozukluğu göz önünde bulundurarak hiçbir tedbir almadığını da düşünüyorum. Polis merkezinde davalıdan alınan ifadenin hükümsüz olduğunu belirten dilekçeyi kabul ediyorum."

Hakim salondan çıktıktan sonra Helen Sharp çantasını toplarken Oliver bana dönüp elini havaya kaldırıyor ve sevinçle benim elime vuruyor. "İrtibatı koparmayalım," diyor Helen kendisine.

"Bu ne anlama geliyor?" diye soruyorum.

"Davasını Jacob'ın itirafı olmadan hazırlamak zorunda kalacak. Bu da savcının işinin daha zor olacağı anlamına geliyor."

"O zaman bu iyi bir şey."

"Bu *çok* iyi bir şey," diyor Oliver, "Jacob, harikaydın."

"Artık gidebilir miyiz?" diye soruyor Jacob, "Açlıktan ölüyorum."

"Elbette." Jacob kalkıp koridor boyunca yürümeye başlıyor. Oliver'a "Teşekkür ederim," diyor ve oğlumun yanına gidiyorum. Koridorun yarısına gelince dönüyorum. Oliver paltosunu giyerek kendi kendine ıslık çalıyor. "Yarın bizimle birlikte öğle yemeği yemek istersen eğer... cumalar mavidir," diyorum.

Bana bakıyor. "Mavi mi? Bu zormuş. Yaban mersini, yoğurt ve mavi jöleyi bir kenara koyarsak, geriye ne kaldı?"

"Mavi mısır cipsi. Mavi patates. Mavi buz parmak. Mavibalık."

Oliver, "O aslında mavi değildir," diyor.

"Doğru," diye cevap veriyorum, "Ama yine de ona izin var."

"Mavi Gatorade de benim favorim," diyor.

♠

Eve giderken Jacob arka koltuktan gazeteyi yüksek sesle okuyor. "Şehir merkezinde yeni bir banka yapıyorlarmış ama kırk tane park yerini kaldırmaları gerekecekmiş," diye bana anlatıyor, "Bir kar siperine motoruyla giren bir adam Fletcher Allen Hastanesi'ne kaldırılmış." Sayfayı çeviriyor. "Bugün günlerden ne?"

"Perşembe."

Sesi heyecanla yükseliyor. "Yarın saat üçte Dr. Henry Lee, New Hampshire Üniversitesi'nde bir konuşma yapacakmış ve tüm halk davetliymiş!"

"Bu ismi nereden biliyorum ben?"

"Anne," diyor Jacob, "o gelmiş geçmiş en ünlü adli tıp bilimcidir. Binlerce vaka üzerinde çalışmıştır, Vince Foster'ın intiharından tut da JonBenét Ramsey cinayetine ve O. J. Simpson davasına kadar. Burada bilgi almak için bir telefon numarası var." Cep telefonumu bulmak için çantamı karıştırıyor.

"Ne yapıyorsun?"

"Bilet almak için telefon edeceğim."

Dikiz aynasından ona bakıyorum. "Jacob. Dr. Lee'yi görmeye gidemeyiz. Bırak eyalet sınırları dışına çıkmayı, evden dışarı adımını bile atamazsın."

"Bugün evden çıktım ama."

"Bu farklı. Bugün mahkemeye gittin."

"Anlamıyorsun. Bu *Henry Lee*. Bu insanın karşısına hayatta bir kez çıkabilecek bir fırsat. Sinemaya gidelim demiyorum ki. Oliver'ın yapabileceği bir şey olmalı, yalnızca o gün için izin alabilir belki.

"Sanmıyorum bebeğim."

"Yani denemeyeceksin bile, öyle mi? Cevabın hayır olacağını varsayacaksın, o kadar?"

"Aynen," diyorum, "Çünkü ev hapsinin alternatifi senin hapse atılman. Adım gibi eminim cezaevi müdürü sana Henry Lee ile konuşmak için bir günlük izin vermezdi."

"Ona Henry Lee'nin kim olduğunu anlatırsan vereceğine bahse girerim."

"Jacob bu durum tartışmaya açık değil," diyorum.

"*Sen* dün evden çıktın..."

"O tamamen farklı bir durumdu."

"Neden? Hakim sana sürekli benim yanımda olman gerektiğini söylemişti."

"Benim ya da başka bir yetişkinin..."

"Gördün mü bak, senin için çoktan bir istisna yapmış bile..."

"Çünkü ben değilim..." söylemek üzere olduğum şeyin farkına varıp elimle ağzımı kapatıyorum.

"Sen ne değilsin?" Jacob'ın sesi sert çıkıyor. "Birini *öldüren* ben değilim mi diyecektin?"

Garaj yoluna dönüyorum. "Ben böyle demedim Jacob."

Camdan dışarıya bakıyor. "Söylemene gerek yoktu zaten."

Ben onu durduramadan, arabayı daha park etmemişken dışarı atlıyor. Kollarını kavuşturmuş ön kapıda dikilen Theo'nun yanından koşarak geçiyor. Garaj yolunda yabancı bir araç park etmiş, önünde de bir adam duruyor.

Theo, "Onu göndermeye çalıştım ama seni beklemekte ısrar etti," diyor. Bu bilgiyi verdikten sonra eve dönüp beni kel kafalı, keçi sakallı, ufak tefek bir adamla baş başa bırakıyor "Bayan Hunt?" diyor adam, "Ben Farley McDuff, Neurodiversity Nation'ın kurucusuyum. Belki adımızı duymuşsunuzdur."

"Ne yazık ki duymadım."

"Atipik nörolojik gelişimin basit bir insani farklılık olduğunu, tedavi edilmek yerine kutlanması gereken bir şey olduğuna inanan insanların kurduğu bir blog."

"Bakın, şu anda pek iyi bir zaman değil..."

"Otizm topluluğunun hak ettikleri saygıyı kazanmaları için bundan daha iyi bir zaman olamazdı Bayan Hunt. Nörotipiklerin çeşitliliği bozması yerine nörolojik çeşitliliğin kabul edildiği yeni bir dünyaya inanıyoruz."

"Nörotipik," diye tekrar ediyorum.

"Halk arasında 'normal' diye bilinen kelimeye başka bir karşılık," diyor, "Sizin gibi." Bana gülümsüyor ama gözlerime bir andan daha uzun süre bakamıyor. Elime bir broşür sıkıştırıyor.

ÇOĞUNLUKÇULUK—Henüz tanı konmamış bir durumdur.

Çoğunlukçuluk, etkisizleştiren gelişimsel bir durumdur ve nüfusun %99'unu etkisi altına alarak, farkındalık, odaklanma, duygusal kapasite ve duyusal gelişim gibi zihni işlev alanlarını etkiler. Etkileri doğumla birlikte başlar ve tedavisi yoktur. Neyse ki çoğunlukçuluktan muzdarip olanların sayısı, otizmin gün geçtikçe daha iyi anlaşılması sonucunda azalmaktadır.

"Benimle dalga geçiyor olmalısınız," diyorum. Evime girmeye niyetlenerek etrafından dolanıyorum.

"Bir başkasının üzüntüsünü ya da acısını hissedebilen bir insanın bu yoğun duygulardan etkilenmediğini düşünmek neden çılgınca olsun ki? Ya da kalabalığa uyum sağlamak için başkalarını taklit etmenin, o sırada gerçekten ilginizi çeken bir şeyle ilgilenmekten daha kabul edilebilir olduğunu kim söylüyor? Yeni tanıştığınız birinin gözünün içine bakmak ya da elini sıkarak özel alanına tecavüz etmek neden kabalık olarak görülmüyor? Bir sohbet sırasında birinin yaptığı bir yorum üzerine asıl anlattığınız konudan sapmak neden bir arıza gibi anlaşılmasın ki? Ya da çevrenizdeki değişimlere karşı ilgisiz olmanız?"

Bunlar Jacob'ı düşünmeme neden oluyor. "Gerçekten gitmem gerek..."

"Bayan Hunt, oğlunuza yardım edebileceğimizi düşünüyoruz."

Tereddüt ediyorum. "Gerçekten mi?"

"Darius McCollum kim biliyor musunuz?"

"Hayır."

"Queens, New York'ta oturan, toplu taşıma araçlarıyla ilgili her şeye aşırı bir tutkusu olan biri. Dünya Ticaret Merkezi'nden Herald Meydanı'na giden bir trene ilk kez bindiğinde Jacob'dan çok da büyük değildi. Gezmek için otobüslere bindi. Bir trendeki acil durum frenini çekti ve bunu kendisi tamir edebilmek için üniforma giyerek görevli kılığına girdi. Demiryolları güvenlik danışmanı rolünü oynadı. En az on dokuz kez hüküm giydi. Onda da Asperger vardı."

Ensemden aşağı soğuk bir ter boşanıyor ama bunun soğukla ilgisi yok. "Bunları bana neden anlatıyorsunuz?"

"John Odgren'i tanıyor musunuz? On altı yaşında Sudbury, Massachusetts'te bir lisede bir öğrenciyi bıçaklayarak ölümüne neden oldu. Daha önce de okula bıçak ve oyuncak silah getirdiği olmuştu ama hiç şiddet içeren bir davranışı olmamıştı. Onun da Asperger'i vardı ve silahlara özel bir ilgi duyuyordu. Ancak bıçaklamanın ardından Asperger sendromu ve şiddet eğilimi arasındaki ilişki arttı, ki aslında tıp uzmanları Asperger ve şiddet eğilimi arasında bilinen bir ilişki olmadığını ve bu bozukluğun teşhis edildiği çocukların

fail olmaktan ziyade kurban olduklarını söylerler." Bir adım yaklaşıyor. "Size yardım edebiliriz. Otistik topluluğunu harekete geçirebiliriz. Kendi otistik çocuklarının da nörotipiklerin hedefi olabileceğini fark eden tüm annelerin sizin arkanızda olduğunu bir düşünün ama bu defa 'düzeltilmek' için değil, muhtemelen cinayetle suçlanmak için."

Jacob'ın masum olduğunu söylemek istiyorum ama sözcükler ağzımdan çıkmıyor bir türlü. Çocuğumun herhangi bir şeyin sembolü filan olmasını istemiyorum. Hayatımın eskiden olduğu gibi olmasını istiyorum. "Bay McDuff lütfen bahçemi terk edin, yoksa polis çağıracağım."

"Polisin bu adrese çıkan en kestirme yolu halihazırda biliyor olması ne kadar da manidar," diyor, ancak bir yandan da arabasına doğru gidiyor. Kapıda bir an duraksıyor, küçük, hüzünlü bir tebessüm dudağının kenarında asılı kalmış. "Burası nörotipik bir dünya Bayan Hunt. Biz sadece kendimize yer açmaya çalışıyoruz."

Jacob'ı bilgisayarının başında buluyorum. "Biletlerin tanesi otuz beş dolar," diyor başını ekrandan kaldırmadan.

"Neurodiversity Nation diye bir grup duydun mu hiç?"

"Hayır. Neden?"

Başımı sallayıp yatağına oturuyorum. "Boş ver."

"MapQuest'e göre oraya ulaşmak üç saat on sekiz dakika alıyormuş."

"Nereye ulaşmak?" diye soruyorum.

"New Hampshire Üniversitesi? Hatırladın mı? Dr. Henry Lee?" Sandalyesini döndürüyor.

"Oraya gidemezsin Jacob. Bitti. Çok üzgünüm ama Dr. Lee'nin gelecekte yine bir konuşma yapacağına eminim."

O zaman acaba sen hapishanede mi olacaksın?

Düşünceler kafamda cirit atıyor ve hepsi de birbirinden tatsız. Masasına doğru yaklaşıp ona bakıyorum. "Sana sormam gereken bir şey var," diyorum yavaşça, "Sana sormam gerek, çünkü senin cevabı söylediğini duymadım, bu cevaba ihtiyacım var. Jess öldü Jacob. Onu sen mi öldürdün?"

Yüzü düşüyor, kaşları çatılıyor. "Ben *yapmadım*."

Tuttuğumu fark etmediğim nefesimi bırakıyorum. Kollarımı Jacob'ın etrafına sarıyorum, bu ani kucaklama karşısında geriliyor. "Teşekkür ederim," diye fısıldıyorum, "Sana bunun için teşekkür ederim."

Jacob bana yalan söylemez. Söyleyemez. Dener ama o kadar açık verir ki tüm yapmam gereken o gerçeği itiraf edene kadar bir saniye sessiz kalmak olur.

"Beni bu evde haftalar ya da aylar boyunca kilitli tutmanın bir suç olduğunun farkındasın değil mi? İyi ebeveynler çocuklarına kafese kapatılmış bir hayvan gibi davranmazlar."

"Peki sen Oliver'ı bir istisna yapmasını istemesi için hakime göndersek bile hakim duruşmayı ayarlayana kadar Dr. Lee'nin konuşmasının biteceğinin farkında mısın?" diye belirtiyorum, "Kaydedileceğine eminim. Ses kaydını dinleriz."

"Bu aynı şey değil," diye bağırıyor Jacob.

Boynundaki damarlar belirginleşiyor, yeniden kontrolünü kaybetmek üzere. Sesimi ayarlamaya çalışıyorum. "Derin bir nefes al. Asperger sana hakim olmaya çalışıyor."

"Senden nefret diyorum," diyor Jacob, "Bunun benim Asperger'imle alakası yok. Bunun benim kendi evimde köle gibi olmamla alakası var." Odadan çıkmak için beni ittiriyor.

Onu tutmak için tüm gücümü kullanıyorum. Aslında bunu yapmazdım ama bazen Jacob fazla kibirli davranınca ona karşılık vermekten kendimi alamıyorum. "Bu kapıdan çıkarsan kendini sabah olmadan hapiste bulursun. Ve bu sefer, yemin ediyorum, seni çıkartmaya uğraşmam," diyorum ona, "Senden daha kısa ve daha zayıf olabilirim ama hâlâ senin annenim ve olmaz diyorsam, olmaz."

Birkaç saniye daha kollarımın baskısına direnç gösteriyor ve sonra kendini bırakıyor. Fazla sakin diyebileceğim bir şekilde yatağına oturup kafasının üstüne bir yastık koyuyor.

Başka söz etmeden Jacob'ın odasından çıkıyor ve kapıyı da arkamdan kapatıyorum. Bir an için az önce duyduklarımın neden olduğu rahatlamanın ağırlığı altında iki büklüm halde duvara yaslanıp duruyorum. Kendi kendime şu ana dek Jacob'a Jess'i öldürüp öldürmediğini sormamamın nedenini, böyle bir olasılığa inanmamın dahi onu hayal kırıklığına uğratacağını düşünmem şeklinde açıklıyordum. Ama bu kadar uzun süre beklememin altında yatan gerçek neden, onun cevabını duymaya korkmamdı. Düşünecek olursak, kim bilir kaç defa beyaz bir yalan söylemesini umarak Jacob'a bir soru sormuşumdur?

Yüzüm çok kırışmış mı?

Bunları şimdi pişirdim, yeni aldığım bir tarif. Nasıl olmuş?

Kızgın olduğunu biliyorum ama gerçekten erkek kardeşinin asla doğmamış olmasını istemezdin, öyle değil mi?

Bugün tanık kürsüsüne çıkan uzman bile Aspergerli çocukların yalan söylemediğini ifade etti.

Fakat yine de.

Jacob bana Jess ile buluşması gereken salı günü onunla konuşmadığını söylemişti ama bana onun öldüğünü anlatmadı.

Jacob bana Jess'in evine gittiğini söylemişti ama onu kötü bir durumda bulduğunu anlatmadı.

Gökkuşağı renklerindeki pikesini evden dışarı çıkardığından da bahsetmedi.

Teknik olarak bana doğruyu söylemişti. Fakat bir yandan da bazı şeyleri anlatmayarak yalan söylemiş oldu.

"Anne?" diye sesleniyor Theo, "Sanırım ekmek kızartma makinesini yaktım..."

Hızla aşağıya iniyorum. Kömür olmuş ekmekleri bıçak yardımıyla çıkartmaya indiğimde çoktan kendimi Jacob'ın bana

anlatmadıklarının sadece dikkatsizlikten kaynaklandığına kendimi ikna etmiş haldeyim. Bu da Asperger'in etkilerinden biri; depolanan o kadar çok bilgi var ki bazıları ya kayboluyor ya da unutuluyor.

Jacob'ın yaptığının kasıtlı olmadığına kendimi inandırdım.

Jacob

"Duvarların üstüne üstüne gelmesi" ifadesi elbette yerinden kımıldayan, canlı duvarları olan bir mekanı anlatmaz. Bunun anlamı, uzun süre bir yere kapatılan bir insanın zihinsel dengesizlikler sergilemeye başlaması, aşırı bunalması şeklinde açıklanabilir.

Benim bundan sonra yaptıklarımın sebebi olarak bunu gösterebilirsiniz ya da doğru uyarıcının varlığını: Dr. Henry Lee'nin, idolümün, benden yalnızca 301,77 kilometre uzakta olması ve benim onu görmeye gidememem. Annemin olur da bir gün üniversiteye gidersem evde kalıp onun yardımını alabilmek için yakınlarda bir üniversiteye gideceğim varsayımına rağmen, ben uzun zamandır bir gün New Haven Üniversitesi'ne başvurmayı düşünüyorum (bir lise son sınıf öğrencisi olarak son başvuru tarihini bir ay kadar geçirmiş olmamı boş verin şimdilik). Orada Dr. Lee'nin kurucusu olduğu kriminoloji bölümüne gideceğim ve benim ayrıntılara odaklanmaktaki dikkatimi; hiçbir şeyin, ne kızların, ne de çılgın partilerin veya yurt odalarından yayılan yüksek müziğin dikkatimi dağıtamadığını fark edecek olan Dr. Lee, beni o anda üzerinde çalıştığı gerçek bir vakayı çözmem için asistanı olarak görevlendirecek.

Şimdi ise tabi ki onu görmek istememin daha da önemli bir sebebi var.

Bir düşünün Dr. Lee, derdim ona, *Başka birini suçlu göstermek için olay mahalli yaratıyorsunuz ve sonra da kendi kendinizi suçlamış oluyorsunuz.* Sonra da birlikte bir dahaki sefere bu duruma düşmemek için neyi farklı yapmalıydım diye analiz ederdik.

♠

Annem ve ben sürekli aynı şeyleri tartışır dururuz, mesela neden bana normal davranmayı reddettiği gibi. Bu da klasik bir örnek mesela: Benim Dr. Lee'yi görme isteğimi gerçekliğe dayanan

bir istek gibi görmek yerine, bir Aspergerlinin saplantılı arzusu olarak görüyor. Yaşıtlarımın yaptıklarına özendiğim birkaç şey var:

1. Ehliyet alıp araba kullanmak.

2. Üniversitede tek başıma yaşamak.

3. Annemin önceden ailelerini arayıp tuhaflıklarımı anlatmasına gerek kalmadan arkadaşlarımla dışarı çıkmak.

a. Bu, elbette gerçekten arkadaşım olduğunda uygulanabilecek bir madde.

4. Bir iş sahibi olmak, böylece yukarıdakileri yapabilecek param olur.

a. Şunu da belirtmem gerekir ki annem bir iş sahibi olmama izin verdi ve ne yazık ki bugüne dek bana işverenlerin hepsi de tablonun bütününü görmeyi beceremeyen, mesaiye beş dakika geç kalmanın dünya çapında bir felakete neden olacağını zanneden, tamamen mantıksız heriflerdi.

♠

Bu saydıklarımı yaşamak yerine, annemin Theo'yu uğurlamasını seyrediyorum. Benim aksime onun er ya da geç ehliyet almasına izin verilecek. Küçük erkek kardeşimin, bir keresinde garaj kapısına kendi kakasıyla resim yapan o çocuğun, sürdüğü arabayla bir yerlere götürülmenin benim için ne kadar aşağılayıcı olduğunu bir düşünsenize.

Annem bana her şeyi aynı anda elde edemeyeceğimi söylüyordu. Hem bana on sekiz yaşında sıradan bir genç gibi davranılmasını bekleyip hem de tüm kıyafetlerimin etiketlerinin kesilmesini isteyen, sadece rengi yüzünden portakal suyu içmeyi reddeden bir çocuk olamazmışım. Belki ben her ikisine de aynı anda sahip olacağımı düşünüyorumdur - bazen engelli bazen de normal - neden olmayacakmışım ki? Mesela Theo'nun sebze yetiştirmeyi hiç beceremediğini ama bowlingde çok iyi olduğunu varsayalım. Annemin ona şalgam yetiştirmeyi öğretirken takınacağı tavırla, yan yana bowling oynarken takınacağı tavır birbirinin tam tersi olurdu. Tüm insanların sadece tek bir standardı yoktur; öyleyse neden benim olsun ki?

Ne sebeple olursa olsun, ya çok uzun zamandır evde tıkılı kaldığımdan ya da Dr. Lee ile tanışma fırsatını kaçırma olasılığım nedeniyle akut stres altında olduğum için, yalnızca o anlığına bana mantıklı görünen şeyi yapıyorum.

911'i arayıp onlara annem tarafından istismar edildiğimi söylüyorum.

Rich

Dişçinin bekleme odasında incelediğim bulmaca dergilerindeki resimli sorulara benziyor: "İki resim arasındaki 7 farkı bulunuz." İlk fotoğrafta Jess Ogilvy'nin yüzünde kocaman bir gülümseme var ve Mark Maguire'ın kolu da omzuna atılmış. Başucunda duran bir fotoğraftı bu.

İkinci fotoğraf, benim olay yeri inceleme ekibim tarafından çekilmiş ve bu fotoğrafta Jess'in gözleri kapalı ve etrafında çürükler var, cildi uçuk bir mavi. Bir ressamın paletini andıran el örgüsü bir pikeye sarılmış vaziyette.

İronik olan, her iki fotoğrafta da aynı sweatshirtü giyiyor olması.

İki fotoğraf arasında belirgin farklılıklar var. En bariz olanı, fiziksel travma. Ama tam isimlendiremediğim başka bir şey daha var sanki. Kilo mu vermiş? Pek sayılmaz. Makyajı mı farklı? Hayır, iki fotoğrafta da makyajsız.

Fark saçlarında.

Kesimi değil, bunu anlamak kolay olurdu zaten. Erkek arkadaşıyla birlikte çekilmiş fotoğrafında saçları düz. Olay yerinde çekilen fotoğrafta ise kıvırcık ve kabarık, yaralanmış yüzünü çevreleyen bir bulutu andırıyor.

Fotoğrafı kaldırıp daha yakından inceliyorum. Erkek arkadaşıyla çıkarken şekil verme zahmetine katlandığı düşünülürse bukleleri saçının kusuru gibi görünüyor. Bunun anlamı cesedi dışarıda doğal hava koşullarına maruz kaldığında saçının ıslandığı... bunu kolaylıkla varsayabilirsiniz, ancak bırakıldığı su kanalında yağmur ve kardan korunduğu gerçeğini göz ardı etmemek gerek.

O zaman saçları öldürüldüğünde ıslaktı.

Ayrıca banyoda kan vardı.

Yoksa Jacob aynı zamanda bir röntgenci miydi?

"Yüzbaşım?"

Kafamı kaldırınca sokak polislerinden birinin önümde durduğunu görüyorum. "Az önce ebeveyninin istismarına uğradığını söyleyen bir çocuktan bir telefon gelmiş."

"Bunun için bir dedektife ihtiyacınız yok herhalde, öyle değil mi?"

"Hayır yüzbaşım. Sadece... çocuk. Sizin cinayetten tutukladığınız çocuk."

Fotoğraf elimden kayıp yere düşüyor. "Şaka yapıyor olmalısın," diye mırıldanıyorum ve kalkıp paltomu alıyorum. "Ben ilgilenirim."

Jacob

Derhal geri dönüşü olmayan bir hata yaptığımı anlıyorum.

Eşyaları saklamaya başlıyorum: bilgisayarımı, dosya dolabımı. Masamda duran kağıtları topluyorum ve adli tıp derneklerinden gelen dergileri de küvete dolduruyorum. Tüm bu nesnelerin aleyhimde kullanılabileceğini düşünüyorum, zaten bana ait olan çok fazla şeyi aldılar.

Yeniden tutuklanacağımı sanmam ama o kadar da emin değilim. Aynı suçtan iki kez tutuklanmak ancak aklandıktan sonra mümkün olabilir.

Şu aynasızlar; harbiden hızlılar. 911'i aramamın üstünden on dakika geçmeden kapı çalınıyor. Theo'nun atıştırmalık bir şeyler yapmaya çalışırken çalıştırdığı yangın alarmını yeniden ayarlamakla uğraşmakta olan annem ve Theo tamamen hazırlıksız yakalanıyorlar.

Aptalca olduğunu biliyorum ama ben yatağın altına saklanıyorum.

Rich

"Burada ne işin var?" diye soruyor Emma Hunt.

"Şey... 911 aracılığıyla bir telefon aldık da."

"Ben 911'i filan ara... Jacob!" diye bağırıyor ve topukları üzerinde dönüp yıldırım gibi üst kata fırlıyor.

Evin içine girince bana bakan Theo ile karşılaşıyorum. "Polis teşkilatına bağışta bulunmak istemiyoruz," diyor alay ederek.

"Teşekkürler." Merdivenleri gösteriyorum. "Ben, şey, yukarı... çıksam...?" Onun cevabını beklemeden Jacob'ın odasına doğru ilerliyorum.

"Seni istismar mı ediyorum?" Jacob'ın odasının kapısına geldiğimde Emma'nın bağırdığını duyuyorum. "Sen hayatında istismar görmemişsin!"

"Bir fiziksel taciz, bir de zihinsel taciz vardır," diye karşı çıkıyor Jacob.

Emma kafasını benden yana çeviriyor. "Bu çocuğa elimi bile sürmedim. Ama şu anda gerçekten kendimi zor tutuyorum."

"Sana söyleyecek üç kelimem var," diyor Jacob, "Doktor! Henry! Lee!"

"Şu adli tıpçı mı?" Kesinlikle mevzuyu anlayamıyorum.

"Yarın New Hampshire Üniversitesi'nde konuşma yapacak ve o da gidemeyeceğimi söylüyor."

Emma bana bakıyor. "Neyle uğraştığımı görüyor musun?"

Dudaklarımı büzüp düşünüyorum. "Bırak onunla bir saniye yalnız konuşayım."

"Cidden mi?" Gözleri kocaman açılıyor. "Üç saat önce, hakim Jacob'ı sorgulayacağın zaman bazı zorunlulukların yerine

getirilmesi gerektiğini söylediğinde benimle aynı duruşma salonunda *değil miydin* sen?"

"Şu anda onu sorgulamıyorum," diye anlatıyorum ona, "En azında profesyonel olarak değil."

Ellerini açıyor. "Umurumda değil. Ne istiyorsanız onu yapın. İkiniz de."

Merdivenlerden aşağıya inen ayak sesleri kesilince, Jacob'ın yanına oturuyorum. "Gerçekten başın dertte olmadığı sürece 911'i aramamalısın, biliyorsun değil mi?"

Somurtuyor. "Haydi tutukla beni. Ah, dur bir dakika, zaten çoktan yapmıştın."

"Yalancı çobanın hikayesini biliyor musun?"

"Ben çoban değilim," diye cevap veriyor Jacob, "İstismar edildiğimi söyledim ve edildim de. Dr. Lee'yle tanışmak için tek şansım bu ve annem bunun üzerinde düşünmedi bile. Eğer bir yetişkin olarak yargılanacak kadar büyüksem, nasıl oluyor da otobüs durağına kadar gidip oraya tek başıma yolculuk edecek kadar büyük olamıyorum?"

"Yeterince büyüksün. Eğer bunu yaparsan yine hapse tıkılacaksın. İstediğin bu mu?" Gözümün ucuyla bir yastık kılıfının içinden ucu görünen bilgisayarını fark ediyorum. "Neden bilgisayarını sakladın?"

Aygıtı bulunduğu yerden çıkartıp kollarıyla sarıyor. "Bunu benden çalacağını düşündüm. Tıpkı diğer eşyalarımı aldığın gibi."

"Onları çalmadım, el koymak için iznim vardı. Ve hepsini geri alacaksın bir gün." Gözlerimi ona odaklıyorum. "Biliyorsun, Jacob annen sadece seni korumak istiyor."

"Beni buraya kilitleyerek mi?"

"Hayır, bunu hakim yaptı. Annenin yaptığı mahkemenin emrettiği kefaletle serbest kalma şartlarını çiğnemeni engellemek."

İkimiz de bir saniye kadar sessiz kalıyoruz ve sonra Jacob... bana bakıyor. "Sesini anlayamıyorum."

"Ne demek istiyorsun?"

"Seni buraya kadar getirttiğim için kızgın olmalı. Ama sesin kızgın değil. Ve seninle polis merkezinde konuştuğumda da kızgın değildi. Bana sanki senin arkadaşınmışım gibi davrandın ama sonra beni tutukladın ve insanlar arkadaşlarını tutuklamaz." Ellerini dizleri arasına sıkıştırıyor. "Açıkçası, insanlar bana hiç de mantıklı gelmiyor."

Ona katılarak başımı sallıyorum. "Açıkçası insanlar bana da mantıklı gelmiyor," diyorum.

Theo

Neden polisler aptal evimize gelip duruyorlar?

Yani Jacob'ı zaten tutukladıklarına göre artık yalnızca adaletin tecelli etmesine izin vermeleri gerekmez mi?

Kabul, bu defa onları çağıran Jacob oldu ama yardım çağrısını iptal etmesi için sadece bir telefon etmeleri yeterdi. Yine de polis, özellikle de o herif, sürekli gelip duruyor. Annemle sohbet ediyor ve şimdi de oturmuş Jacob'la öldükten sonra on dakika içerisinde cesedin üzerine üşüşen böcekler hakkında çene çalıyor.

Şimdi bana bunun 911 çağrısı ile nasıl bağdaştığını anlatabilir misiniz?

Size ne düşündüğümü söyleyeyim: Dedektif Matson buraya Jacob'la konuşmak için gelmedi.

Annemle konuşmak için de gelmedi.

Buraya geldi, çünkü Jacob'ın odasına gitmek için benimkinin önünden geçmek zorunda ve bu da içeriye en az iki kere göz atabilmesi demek.

Belki biri Wii oyununun çalındığını polise haber vermiştir.

Belki de yalnızca benim pes edip ayaklarına kapanmamı ve ağabeyimden kısa süre önce Jess Ogilvy'nin evinde bulunduğumu itiraf etmemi bekliyordur. Böylece şu kaltak savcıya Jacob'ın aleyhinde tanıklık etmem için beni tanık kürsüsüne çıkartmasını söyleyebilir.

Bu ve bunun gibi şu anda sayamayacağım bir sürü nedenden ötürü kapımı kapatıp kilitliyorum, böylece Dedektif Matson yeniden önünden geçtiğinde onun gözünün içine bakmak zorunda kalmayacağım.

Jacob

Bunu hiç zannetmezdim ama Rich Matson'ın katıksız bir odun değilmiş meğer.

Mesela bana bir kişinin kafatasına bakarak cinsiyetinin anlaşılabileceğini anlattı, çünkü erkek kafatasında çene köşeli iken, kadın çenesi yuvarlak olurmuş. Bana Knoxville, Tennessee'deki Ceset Çiftliği'nde bulunduğunu da anlattı. Burada koskoca bir arazi farklı aşamalarda çürümekte olan cesetlerle dolu, böylece adli tıp antropologları havanın ve böceklerin insan bedeninin çürümesi üzerinde etkisini ölçebiliyorlar. Elinde fotoğraflar da varmış ve bana birkaç tanesini e-posta ile gönderebileceğini söyledi.

Dr. Henry Lee kadar değerli olmasa da bir teselli hediyesi olarak görülebilir.

Aynen Jess gibi kan tutan bir kızı olduğunu öğreniyorum. Ona Jess'in de böyle olduğunu söylediğimde sanki kötü bir koku almış gibi yüzü buruşuyor.

Ona annem bana doğrudan fiziksel bir zarar vermediği sürece bir daha polisi aramayacağıma söz veriyorum. O da annemden bir özür dilememin çok yerinde olacağı konusunda beni ikna ediyor.

Ona alt kata kadar eşlik ederken annem de mutfakta bir şeyler yapıyor. "Jacob'ın sana söylemek istediği bir şey var," diyor.

"Dedektif Matson bana çürümekte olan cesetlerin fotoğraflarını gönderecek."

"O değil. Diğeri."

Dudaklarımı uzatıp sonra geri çekiyorum. Sanki sözcükleri ağzımda eritiyormuşum gibi iki kez yapıyorum bunu. "Polisi aramamalıydım. Asperger'den kaynaklanan düşünmeden hareket etmem sebebiyle oldu."

Annem donup kalıyor, aynı şekilde dedektif de. Bunu söyledikten sonra Jess'in ölümünün de Asperger'den ötürü düşünmeden hareket etmem olduğunu düşündüklerini fark ediyorum.

Diğer bir ifadeyle, Asperger'den kaynaklanan düşünmeden hareket etme olgusundan bahsetmek de biraz düşüncesizlik oldu.

"Sanırım olayı hallettik," diyor dedektif, "İkinize de iyi akşamlar."

Annem onun kolunu tutuyor. "Teşekkür ederim."

Sanki önemli bir şey söyleyecekmiş gibi annemin yüzüne bakıyor dedektif ama bunun yerine, "Teşekkür edecek hiçbir şey yok," diyor.

O çıkarken dışarıdan gelen soğuk havayı bileklerimde hissediyorum.

"Sana yiyecek bir şeyler hazırlayayım mı?" diye soruyor annem, "Öğle yemeği yemedin."

"Hayır, teşekkür ederim. Yatacağım," diyorum, aslında tek istediğim sadece yalnız kalmak. İnsanlar size istemediğiniz bir şey yapmayı önerdiklerinde aslında doğruyu duymak istemediklerini öğrendim.

Gözleri yüzümde geziniyor. "Hasta mısın?"

"İyiyim," diyorum ona, "Gerçekten."

Yukarıya çıkarken arkamdan baktığını hissedebiliyorum.

Yatmayı planlamıyordum ama yatıyorum. Sanırım uyudum da çünkü birden karşıma Dr. Henry Lee çıktı. Jess'in cesedinin iki tarafında çömelmiştik. Cebindeki dişi, sırtındaki sıyrıkları inceliyor. Burun deliklerindeki boşluklara bakıyor.

Evet tabi, diyor, *Çok açık. Anlıyorum.*

Yaptığın şeyi neden yapmak zorunda olduğunu anlayabiliyorum.

VAKA 8: ALTI MİLYARDA BİR

1980 ve 90'larda, Seattle-Tacoma, Washington'da, elliden fazla kadın öldürüldü. Kurbanların çoğu ya fahişeler ya da evden kaçan genç kızlardı ve çoğunun cesedi Green Nehri'ne ya da yakınlarına atılmıştı. Green Nehri Katili olarak bilinen katil, bilim, suça el atıncaya kadar bulunamadı.

1980'lerin başlarında kurbanların cesetleri üzerinde otopsi yapılırken pataloglar ve tıp teknisyenleri katil tarafından bırakılan spermden ufak miktarlarda DNA tespit etmeyi başardılar. Bunlar delil olarak alındı, ancak o zamanlardaki bilimsel teknikler yetersiz kalmıştı, çünkü test yapmaya yetecek miktarda numune yoktu.

1982'de fuhuş yapmak suçlamasıyla tutuklanan Gary Ridgway, Green Nehri cinayetlerinde şüpheli bulunmuştu ama onun cinayetlerle ilgisi olduğunu kanıtlayacak yeterli delil yoktu. 1984'te bir poligraf testinden geçti. 1987'te evi aranırken King County Şerif Bürosu yetkilileri Ridgway'den tükürük örneği aldılar.

2001 Martına gelindiğinde DNA teknolojisindeki gelişmeler kurbanların cesetlerindeki sperm örneklerinin kaynağını tespit etmeye yeterli hale geldi. 2001 Eylülünde laboratuvar sonuçlara ulaştı: Spermdeki DNA ile Ridgway'ın tükürüğündeki DNA tamamen eşleşiyordu. Tutuklama emri çıktı.

DNA sonuçları Ridgway'i iddianamede kurban olarak geçen dört kadından üçüyle ilişkilendirdi. Bu kurbanlardan biri olan Carol Ann Christensen'den alınan sperm örnekleri o kadar kesindi ki tek yumurta ikizleri haricinde dünya üzerindeki hiç kimse aynı DNA profiline sahip olmazdı. Ridgway, cesetlerde bulunan mikroskobik boya kalıntıları işyerindeki boyalarla eşleştirilince üç cinayetle daha suçlandı. Green Nehri cinayetlerinden bir kısmını daha itiraf etmesi üzerine Ridgway ölüm cezasından kurutuldu ve şu anda af olasılığı olmaksızın kırk sekiz yıllık hapis cezasını çekmekte.

8

Oliver

Bir ay sonra, Huntların salonundaki kanepede yayılmış otururken, tuhaf bir déjà vu yaşıyorum: Tarafıma gönderilen ve Jacob'ın *CrimeBusters* defterlerini de içeren dosyayı inceliyorum, o da önümde yerde oturmuş okumakta olduğum bölümü televizyondan izliyor. "Sana sonunda ne olduğunu anlatmamı ister misin?" diye soruyorum.

"Zaten biliyorum." Bu onun yeni bir başlık açmasına engel olmamıştı, önündeki yeni bir defterdi.

Bölüm 49: Seks, Yalanlar ve iMovie

Durum: Bir film festivali sırasında filmin jeneriğinde yer alan bir intihar notunun ardından B tipi filmler çeken bir yönetmen arabasının arka koltuğunda ölü bulunur, ancak ekip cinayetten şüphelenir.

Kanıt:

Festivalden bir film tanıtımı

Montak stüdyosundan alınan kesilmiş sahneler; sarışın kim ve gerçekten öldü mü, yoksa rol mü yapıyor?

Yönetmenin bilgisayarının sabit disk sürücüsü

Yönetmenin nadir kelebeklerden oluşan koleksiyonu; şaşırtmaca, böcekbilimin cinayetle ilgisi yok

Borularda bulunan asit

Çözüldü: TARAFIMDAN! 00:24.

♠

"Yirmi dakikada mı çözdün bunu?"

"Evet."

"Katil uşak mıymış?" diye espri yapıyorum.

"Hayır, aslında tesisatçıymış," diye düzeltiyor Jacob.

Şaka yapılacak konu değil bu.

Artık bir rutin oluşturduk: Gün boyunca ofisimde durmak yerine, dava hazırlığımı burada, Huntların evinde yapıyorum. Böylece Emma'nın dışarı çıkması gerekirse Jacob'a göz kulak olabiliyorum ve ne zaman istersem müvekkilim sorularıma cevap verebiliyor. Thor da bu durumdan memnun; gününün çoğunu Jacob'ın kucağında kıvrılıp yatarak geçiriyor. Jacob da mutlu, çünkü yanımda Wii oyununu getiriyorum. Theo da mutlu, çünkü Yeşil Pazartesi günü yanımda ağabeyi için avokadodan yapılmış guacamole getirdiğimde, onun için bir kişilik yeşil olmayan sosisli pizza atıyorum dolaba.

Emma bundan hoşnut mu, gerçekten bilmiyorum.

Theo yanımızdan geçip salonda, arkamızda duran bir dosya dolabına gidiyor. "Hâlâ ödevini mi yapıyorsun?" diye soruyor Jacob.

Sesinde kötülük yok - düz, Jacob'ın söylediği her şey gibi - ama Theo ona hareket çekiyor. Genellikle ödevini ilk bitiren Theo oluyor ama bugün biraz sallanıyor.

Jacob'ın ona siktir git demesini bekliyorum ama bunu yapmak yerine donuk bakışlarını yeniden televizyona çeviriyor.

"Hey," diyorum Theo'nun yanına yanaşarak.

İrkiliyor ve incelediği kağıdı telaşla kotunun cebine sıkıştırıyor. "Beni takip etmeyi bırak."

"Sen burada ne yapıyorsun? Burası annenin dosya dolabı değil mi?"

"Bu seni ilgilendirir mi peki?"

"İlgilendirmez. Ama Jacob beni ilgilendiriyor. Ondan özür dilemelisin."

"Günde beş porsiyon sebze de yemem gerekir ama bu *nadiren* oluyor," diye cevaplıyor ve ödevini bitirmek için mutfağa dönüyor.

Artık Jacob'ı duygularını ifade eden ipuçlarını anlayacak kadar tanıyorum. Öne arkaya doğru yavaşça sallanıyor olmasının anlamı Theo'nun ona söylediği şeyin onu dışa vurduğundan daha çok etkilediği. "Eğer annene sana yaptığı pisliği anlatırsan," diyorum, "Bahse girerim buna bir son vermesini sağlayabilirsin.

"Kardeşini ispiyonlayamazsın, ona göz kulak olman gerekir. Sahip olduğun tek kişi odur," diye ezberden tekrarlıyor, "Bu bir kural."

Jürinin Jacob'ın nasıl kurallar çerçevesinde yaşadığını görmesini sağlarsam, bırakın yasaları çiğnemeyi, annesinin koyduğu kurallardan birini bile çiğnemeyen bu çocukla aralarında bir bağ kurabilirsem, Asperger'in aslında onun doğru ile yanlış arasındaki çizgiyi geçmesini imkânsız hale getirdiğini kanıtlayabilirsem, işte o zaman bu davayı kazanabilirim.

"Baksana öğlen yemeğinden sonra bu hafta neler olacağı hakkında seninle..."

"Hişşt," diyor, "Reklamlar bitti."

Sayfayı çeviriyorum ve bölüm numarası olmayan bir başlık görüyorum.

Okumaya başlıyorum ve ağzım açık kalakalıyorum. Yüksek sesle, "Hassiktir," diyorum.

♠

Bir ay önce, ifadenin hükümsüz kılınması için yapılan oturumun ardından Helen Sharp'ı aramıştım. "Artık vazgeçmelisin diye düşünüyorum," demiştim, "Davayı kazanamazsın. Beş yıllık denetimli serbestlik talebinde bulunacağız."

"Polis merkezinde alınan ifade olmadan da bunu kazanabilirim," dedi, "Jacob gözaltına alınmadan önce evde verdiği tüm ifadeler elimde; olay yerinde bulunan adli tıp delilleri ve cinayet için bir nedeni olduğunu gösteren görgü tanıklarının ifadeleri var. Geçmişte sergilediği şiddet eylemlerinin kayıtları var ve ayrıca davalının defterleri elimde."

O zaman bunu es geçmiştim. Jacob'un defterleri formüllere benziyordu ve avukatın saydığı kanıtları geçersiz kılmak için söyleyecek şeylerim vardı.

"İlerleme kaydediyoruz," demişti ve ben de, *iyi şanslar o zaman* diye düşünmüştüm.

İşte defterde yazanlar:

Onun Evinde: 12/1/10.

Durum: Kayıp genç kız.

Kanıt:

Yatağına atılmış kıyafetler

Kayıp diş fırçası, kayıp parlatıcı

Kurbanın çantası ve kabanı evde duruyor

Kayıp cep telefonu... pencere sinekliğinde kesik... dışarıda erkek arkadaşınınkiyle eşleşen bot izleri.

"Sana inanmıyorum Jacob," diye patlıyorum. Sesim o kadar yüksek çıkıyor ki Emma çamaşır odasından koşarak geliyor. "*CrimeBusters* defterine Jess hakkında da mı yazdın?"

Cevap vermiyor, bunun üzerine kalkıp televizyonu kapatıyorum.

"Ne demek istiyorsun?" diyor Emma.

Defterinin fotokopisini ona uzatıyorum. "Aklından ne geçiyordu senin?" diye soruyorum.

Jacob omuz silkiyor. "Bu bir olay mahalliydi," diyor sadece.

"Helen Sharp'ın bununla ne yapacağına dair bir fikrin var mı?"

"Yok ve bununla da ilgilenmiyorum," diye cevap veriyor, "Benim bilmek istediğim, *senin* bu konuda ne yapacağın." Kollarını bağlayarak Jacob'a doğru bir adım yaklaşıyor.

"Dürüst olmak gerekirse, bilmiyorum. Çünkü polis merkezinde alınan ifadeyi hükümsüz kılmak için tüm çabalarımızın ardından, yine başladığımız noktaya döndük."

Jacob söylediğim şeyi tekrar ediyor ve sonra yine tekrarlıyor: *Yine başladığımız noktaya döndük. Yine başladığımız noktaya döndük.* Onu ilk duyduğumda beni taklit ettiğini düşünmüştüm. Ama artık bu yaptığının ekolali olduğunu biliyorum, Emma bunu bana sadece seslerin tekrar edilmesi olarak açıklamıştı. Jacob bazen bunu film repliklerini tekrarlayarak, bazen de o anda duyduğu bir şeyin aynısını söyleyerek yapıyor.

Umarım mahkemede bunu yapmaz, yoksa onu çokbilmiş bir şımarık olarak görürler.

"Yine başladığımız noktaya döndük," diyor Jacob tekrar, "Nereye döndük?"

"Jürinin senin suçlu olduğuna inanmasına neden olacak bir şey bu."

"Ama bu bir olay mahalli," diyor yine Jacob, "Sadece her zaman yaptığım gibi kanıtları yazdım."

"Bu kurgusal bir olay mahalli değil," diyorum.

"Neden olmasın?" diye soruyor, "Bunu yaratan benim."

"Aman Tanrım," diyor Emma boğuluyormuş gibi, "Onun bir canavar olduğunu düşünecekler."

Elimi onun koluna koyup ona bunun olmasını engelleyeceğimi söylemek istiyorum ama buna söz veremem. Jacob, birlikte geçirdiğimiz bir ay boyunca tüylerimi diken diken eden şeyler yaptı, mesela şu an annesi çılgına dönmüş bir haldeyken hiçbir pişmanlık belirtisi göstermeden dönüp televizyonun sesini açıyor. Bir karara varacak olan jüri üyeleri neredeyse her zaman yüreklerinin sesini dinlerler. Jacob'ı Jess Ogilvy'nin ölümü hakkındaki grafiklerle desteklenen ifadeleri boş gözlerle izlerken gören bir jüri üyesi, kafasına kazınan bu resmi düşünerek onun kaderine karar verecektir ve bu durum bir şekilde kararına etki edecektir.

Jacob'ı değiştiremem, bunun anlamı da sistemi değiştirmem gerektiğidir. Zaten bu yüzden mahkemeye bir dilekçe sunacağım ve bu yüzden yarın mahkemeye gidiyoruz; hoş, bunu henüz Emma'ya söylemedim.

"İkinize de söylemem gereken bir şey var," diyorum, tam o sırada Emma'nın saatinin alarmı ötmeye başlıyor.

"Bekle bir saniye," diyor, "Theo'ya matematik sınavı için saat tutuyorum." Mutfağa dönüyor. "Theo? Kalemini bırak. Jacob şunun sesini kısar mısın? Theo? Beni duydun mu?"

Cevap alamayınca Emma mutfağa gidiyor. Yeniden sesleniyor ve sonra yukardan, Theo'nun odasından Emma'nın ayak seslerini duyuyorum. Bir dakika sonra salona dönüyor, sesi çıldırmış gibi çıkıyor. "Matematik sınavını yapmıyormuş. Kabanı, ayakkabıları ve sırt çantası da yok," diyor, "Theo gitmiş."

Theo

Benim gibi henüz on beş yaşında bir çocuğun yanında ailesi olmadan uçakla ülkenin diğer ucuna seyahat edebilmesinin tam bir çılgınlık olduğunu söylemeliyim. İşin en zor kısmı bilet almaktı ama aslında o kadar da zor olmadığı ortaya çıktı. Annemin dosya dolabında acil durumlar için bir kredi kartı saklaması sır değildi. Açıkçası bu acil bir durum değil de nedir? Tek yapmam gereken bunu çıkartıp önden kart numarasını arkadan da güvenlik şifresini alıp Orbitz.com'dan biletimi ayırtmaktı.

Pasaportum da vardı (bir keresinde Kanada'ya tatile gitmiştik, ancak Jacob turuncu halısı olduğu için otel odasında uyumayı reddedince yaklaşık altı saat sürmüştü), o da kredi kartıyla aynı çekmecedeydi. Havaalanına gitmek ise çocuk oyuncağıydı; iki otostop yaptım ve hepsi bu kadardı.

Keşke size bir planım olduğunu söyleyebilseydim ama yoktu. Tek bildiğim doğrudan ya da dolaylı yolla bunun benim hatam olduğuydu. Jess Ogilvy'yi ben öldürmedim ama öldüğü gün onu gördüm ve bunu ne polise, ne anneme, hiç kimseye söylemedim. Şimdi de Jacob cinayetten yargılanıyordu. Bana göre her şey zincirleme gelişmişti. Eğer vakti zamanında evlere izinsiz girmeseydim, eğer Jess'in evine girmeseydim, ona gözlerimi dikip bakmasaydım, belki de bunun sonrasındaki kayıp halka olaylar zincirini kıracaktı. Annemin Jacob'ın davası için gereken paranın nereden bulunacağı konusunda endişeli olduğunu hepimiz biliyorduk. Ben de kendi borcumu ancak bu soruna bir çözüm bularak ödeyebilirim diye düşünmüştüm.

Yani, babamın yanına giderek.

Uçakta uyumaya çalışan bir iş adamı ile büyükanne görünümlü bir kadının - kısa beyaz saçları ve üzerinde kedi resmi olan, mor

renkli bir sweatshirtü vardı - arasında oturuyorum. İş adamı yerinde kıpırdanıyor, çünkü arkasındaki çocuk sürekli onu tekmeliyor.

"Hay ben senin," diyor.

Büyükanne, "Şu sonuncuda takıldım," diyor. Kulaklığımı çıkartıyorum. "Pardon?"

"Yok bu uymuyor." *US Airways* dergisinin arkasındaki bulmacaya gömülmüş. Yarısı önceden çözülmüş. Bundan nefret ediyorum; bir önceki uçuşta burada oturan herif başka birinin de bulmacayı çözmek isteyebileceğini düşünmüyor mu hiç? "*Vicdan azabı.* Dört harfli."

Theo, diye düşünüyorum.

Aniden iş adamı yerinden kalkıp arkasına dönüyor. "Hanımefendi," diyor çocuğun annesine, "Şu veledi bu kadar kaba olmaması için uyarmanız mümkün mü acaba?"

"İşte bu," diyor büyükanne, "Esev!"

Bunu kurşunkalemle yazmasını izliyorum. "Sanırım farklı yazılıyor," diyorum, "E-S-E-F."

"Doğru," diyor, düzeltmek için silerken, "İmlam berbat." Bana gülümsüyor. "Seni bu güneşli Kaliforniya'ya hangi rüzgar attı bakalım?"

"Birini ziyaret edeceğim."

"Ben de. Daha önce hiç karşılaşmadığım birini; torunumu."

"Harika," diyorum, "Keyfiniz gıcır yani."

"Bu iyi bir anlama geliyorsa, evet, sanırım öyle. Benim adım Edith."

"Ben de Paul."

Tamam, bu yalan nereden çıktı bilmiyorum. Aslında bu kadar da şaşırmamam gerekir, ne de olsa bir aydan fazla bir süredir bu kâbusla ilişkimi gizlemeye çalışıyorum ve başka biriymişim gibi davranmakta bayağı yol kat etmişim. İsmimi uydurduktan sonra gerisi çorap söküğü gibi geldi. Okul tatilindeydim. Tek çocuktum.

Ailem boşanmıştı (A ha! Bu bir yalan değil!) ve babamı görmeye gidiyordum. Stanford'a Üniversitesi'ni ziyarete gidecektik.

Evde, babam hakkında konuşmayız. Ülkeler coğrafyası dersinde, ölülerin adlarını ağızlarına almayan yerel kültürleri öğrenmiştik; biz de işler zorlaşınca bizi terk eden adamın adını ağzımıza almıyoruz. Annemle babamın ayrılmasının ayrıntılarını bilmiyorum, tek bildiğim bu yaşandığında benim hâlâ bir bebek olmam ve bu yüzden de bardağı taşıran son damla ben olmuşumdur belki de diye düşünürüm bazen. Ancak anneme her ay bizler için nafaka göndererek bu kabahatini telafi etmeye çalıştığını da biliyorum. Dahası benimle Jacob'ın yerine porselen bebeklere benzeyen ve bu kısacık hayatları boyunca kimsenin evine izinsiz girmemiş iki kızını koyduğunu da biliyorum. Bunları biliyorum, çünkü her Noel'de bize annemden önce posta kutusunda bulursam çöpe attığım bir tebrik kartı gönderiyor.

"Kardeşin var mı?" diye soruyor Edith.

Üç dolara aldığım 7-Up'tan bir yudum alıyorum. "Yok," diyorum, "Tek çocuğum."

"Kes artık," diyor iş adamı ve bir an için dönüp kadına benim gerçekte kim olduğumu söyleyeceğini sanıyorum. Sonra arkasına dönüyor. Küçük çocuğun annesine "Tanrı aşkına," diyor.

"Ee Paul," diyor Edith, "Stanford'da hangi bölümde okumak istiyorsun?"

On beş yaşındayım, ilerde ne yapmak istediğime dair en ufak bir fikrim yok. Sadece neden olduğum pisliği temizlemek istiyorum.

Cevap vermek yerine, bulmacayı işaret ediyorum. "Papaya," diyorum, "Soldan sağa kırk ikinin cevabı."

Heyecanlanıp bir sonraki soruyu da okuyor. Bu bulmacayı tamamlarsak ne kadar da mutlu olacağını düşünüyorum. Uçaktan inip damadına ya da onu karşılayacak kişiye tanıştığı tatlı genç adamı anlatacaktır. Ne kadar da yardımcı olduğunu. Ailemin benimle kim bilir nasıl gurur duyduğunu.

Jacob

Erkek kardeşim benim kadar zeki değil.

Bunu kötülemek için söylemiyorum, sadece bir gerçeği ifade ediyorum. Örneğin, eğer bir sınavda başarılı olmak istiyorsa sınavda çıkacak tüm kelimeleri çalışması gerekiyor, bense bir kez sayfaya bakıyorum ve tek bir bakışla hepsi daha sonra kullanılmak için aklıma kazınıyor. İki yetişkin kendi aralarında sohbete başladıklarında Theo odadan çıkar, bense bir sandalye çekip sohbetlerine ortak olurum. Bir sincabın kış için fındıkları biriktirmesi gibi ilerisi için bilgileri depolamaz. Theo için bir şeyin ilginç olması günlük hayata ait olmasıyla mümkün olur.

Ancak benim önsezilerim kardeşiminkiler kadar kuvvetli değil. Zaten bu yüzden depoladığım bilgiler akmaya başladığında, örneğin Steve Jobs ve Steve Wozniak'ın Apple 1 bilgisayarını 1 Nisan 1976 gününde piyasaya çıkarttıkları gibi bir şeyler anlatmaya başladığımda karşımda beni dinleyen kişi boş boş bakınarak kendince bahaneler sıralamaya koyulduğunda ben hâlâ konuşmaya devam ederim; oysa Theo kolaylıkla ipucunu anlayıp çenesini kapatır.

Bir dedektif olmak ise sadece önsezilerle ilgili değildir. İyi bir olay yeri dedektifi olmak için araştırmacı olmaya, her şeyi bir bütün olarak görmeye ve zekâya ihtiyaç vardır. İşte bu yüzden, annem Theo'nun ortadan kaybolması yüzünden paniğe kapılıp hiçbir şey yapamaz hale geldiğinde ve Oliver da onun omzunu okşamak gibi aptalca şeylerle uğraşırken ben Theo'nun odasına gidip onun bilgisayarına girdim.

Bilgisayarlarla aram çok iyidir. Bir keresinde rehberlik öğretmenimin dizüstü bilgisayarını söküp yeniden toplamıştım. Kablosuz ağınızın ayarlarını muhtemelen uykumda bile yapılandırabilirim. Bilgisayarları sevmemin bir nedeni de şu: Biriyle çevrimiçi

sohbet ederken yüz ifadesini okumak ya da ses tonunu yorumlamak zorunda kalmazsınız. Ne görüyorsanız onu anlarsınız, yani biriyle bilgisayarda iletişime geçtiğimde uğraşmak zorunda kalmam. Benim gibi Aspergerliler için sohbet odaları ve mesaj panoları vardır ama onların müdavimi değilim. Evimizin kurallarından biri de annemin inceleyip onaylamadığı web sayfalarına girmemek. Ona bunun nedenini sorduğumda beni oturtup cinsi sapıklar hakkında bir televizyon programı izletmişti. Ona benim sohbet etmek istediğim web sayfalarının aynı şey olmadığını anlatmaya çalıştım; benim gibi yüz yüze yapılan sohbetlere dair tüm o saçmalıklar olmadan iletişime geçmek isteyen bir grup insandan oluşuyordu buralar ama annem ikna olmadı. "*Bu insanların neye benzediğini bilmezsin Jacob,*" demişti bana. Aslında biliyordum. Anlamadığım insanlar gerçek hayattakilerdi.

Gizlediğini sandığı şeyi bulmak sadece birkaç dakika alıyor; sildiğini düşünmesine rağmen bilgisayardaki hiçbir şey tam anlamıyla yok olmaz. En son girdiği adresin Orbitz.com olduğunu ve San Jose'ye uçak seferlerine baktığını görüyorum.

Üzerinde bilet bilgilerinin olduğu web sayfasının çıktısını aşağıya götürdüğümde, Oliver da annemi polisi araması için ikna etmeye çalışıyor. "Yapamam," diyor annem, "Bana yardım etmek istemeyeceklerdir."

"Kime yardım edip kime etmeyeceklerini seçmek durumunda değiller..."

"Anne," diye araya giriyorum.

"Jacob, şimdi olmaz," diyor Oliver.

"Ama..."

Annem bana bakıp ağlamaya başlıyor. Bir gözyaşı damlasının süzülerek yanağından aşağıya süzülmesini izliyorum. "Seninle konuşmak istiyorum," diyorum.

"Telefonu alıyorum," diyor, "911'i arıyorum."

"Theo'nun nerede olduğunu biliyorum," diyorum onlara.

Annem gözlerini kırpıyor. "Ne dedin sen?"

"Bunu bilgisayarında buldum." Çıktıyı eline veriyorum.

"Aman tanrım," diyor annem eliyle ağzını kapatarak, "Henry'nin yanına gidiyor."

"Henry de kim?" diye soruyor Oliver.

"Babam," diye cevap veriyorum, "O bizi terk edip gitti."

Oliver bir adım geri çekilip çenesini kaşıyor.

"Chicago aktarmalı," diye ekliyorum, "Uçağı on beş dakika içinde kalkıyor."

"Uçak kalkmadan ona yetişemezsin," diyor, "Henry biliyor mu? Jacob'ı?"

"Elbette beni biliyor. Doğum günümde ve Noel'de her sene bana bir çek gönderiyor."

"Demek istediğim, Henry cinayet suçlamasını biliyor mu?"

Annem başını eğip öylece kanepenin minderlerine bakıyor. "Bilmiyorum. Gazetelerde okumuş olmalı ama onunla bu konuda konuşmadım," diye itiraf ediyor, "Ona nasıl söyleyeceğimi bilemedim."

Oliver telefonu uzatıyor. "Artık bunu yapmanın vaktidir," diyor.

Theo'yu uçakta hayal etmekten hoşlanmıyorum. Uçaklardan hoşlanmam. Bernoulli'nin ilkesini anlıyorum ama havalanmak için fizik kurallarından yararlanılsa bile o gövde kaç yüz ton ağırlığında. Yere çakılması gayet olası.

Annem telefonu kaldırıp şehirlerarası numarayı çevirmeye başlıyor. Tuşlardan yükselen ses bir yarışma programının fragman müziğini andırıyor ama hangisi olduğunu çıkartamıyorum.

"Ulu Tanrım," diyor Oliver. Bana bakıyor.

Ne cevap vermem gerektiğini bilemiyorum. "*Paris, o hep bizim kalacak,*" diyorum.

♠

Theo sekiz yaşındayken, evimizin altında bir canavarın yaşadığına inanıyordu. Odasındaki kaloriferden hava sesi geldiğinde her gece canavarın nefesini duyduğuna inandığı için bundan emindi. Ben on bir yaşındaydım ve o sıralarda dinozorlara takmıştım ve her ne kadar evimizin altında bir sauropod'un olduğuna inanmak bana heyecan veriyor olsa da bunun doğru olamayacağını biliyordum:

1. Evimiz 1973'te inşa edilmiş.

2. Evi inşa etmek için temel kazılması gerekmiştir.

3. Dünyada temel kazısından sonra hayatta kalan tek dinozorun benim bodrum katımda yaşıyor olması çok küçük bir ihtimal.

4. Hayatta kalmayı başarmışsa bile ne yiyip ne içiyordur?

♠

"Biçilmiş otları yiyordur," dedi Theo tüm bunları kendisine anlattığımda.

Bende Asperger sendromu olmasını sevmemin nedenlerinden biri aktif bir hayal gücümün *olmaması*. Öğretmenlerim, rehber danışmanım ve doktorlarım da dâhil olmak üzere pek çok kişi için bu büyük bir eksik. Benim için ise bir lütuf. Mantıklı düşünce endişe ederek ve umut besleyerek boşa zaman geçirmenizi engeller. Hayal kırıklığını engeller. Diğer taraftan hayal gücü, asla olmayacak şeyler üzerine düşünmenize neden olur.

Gecenin üçünde tuvalete giderken karşınıza bir hadrosaur çıkacağına inanmak gibi.

Theo odasındaki kaloriferlerden hava sesi geldiğinde gecenin bir yarısı korkarak iki hafta geçirdi. Annem her şeyi denedi; yatma vakti içeceği ılık sütten tutun da evin ısıtma sistemini açıklayan bir çizelgeye ve geceleri Theo'yu uyutacak miktarda Benadryl şurup vermeye kadar. Ama yine de gecenin bir yarısı çığlık atmaya başlayıp odadan koşarak çıkıyor ve ikimizi de uyandırıyordu.

Açıkçası yaptığım şeyi neden yaptığımı çok net hatırlayamıyorum.

Annem bana iyi geceler diledikten sonra yastığımın altında bir fenerle uyanık kaldım ve annemin yatağa gittiğinden emin olana

kadar kitap okudum. Sonra yatağımı, çarşafımı ve uyku tulumumu alıp Theo'nun yatak odasının kapısının önünde kamp kurdum. O gece, çığlık atarak uyanıp da uyandırmak üzere annemin odasına koşmaya çalışınca bana takılıp düştü.

Bir an gözlerini kırpıştırıp rüya görüp görmediğini anlamaya çalıştı. "Yatağa dön," dedim, "Etrafta aptal bir dinozor filan yok."

Bana inanmadığını anlayabiliyordum, o yüzden ekledim. "Olsa bile sana ulaşmadan önce beni öldürmesi gerekir."

Bu işe yaradı. Theo yatağına gidip yattı ve ikimiz de yeniden uykuya daldık. Ertesi sabah annem beni yerde kıvrılmış uyurken buldu.

Paniğe kapıldı. Bir tür nöbet geçirdiğimi düşünerek, beni sarsmaya başladı. "Anne, dur," dedim sonunda, "Ben iyiyim!"

"Orada ne yapıyordun?"

"Uyuyordum."

"Koridorda mı?"

"Koridorda değil," diye düzeltiyorum, "Theo'nun odasının önünde."

"Jacob, onun kendisini güvende hissetmesini sağlamaya çalışıyordun, değil mi?" Kollarını boynuma dolayıp bana öyle sıkı sarıldı ki kesin nöbet geçireceğim diye düşündüm. "Biliyordum," dedi, "Biliyordum. Tüm o kitaplar, Asperger'i olan çocukların empati kuramadıklarını söyleyen o salak doktorlar... Sen kardeşini seviyorsun. Onu korumak istedin."

Bana sarılmasına izin vermiştim, çünkü bunu yapmak istediğini düşündüm. Theo'nun kapısının arkasında hareket ettiğini duyabiliyordum.

Annemin söylediği şey teknik olarak yanlış değildi. O doktorların ve kitapların benim gibi bir Aspergerlinin başkaları adına herhangi bir şey hissedemediği hakkında söyledikleri tamamen deli saçması. Biri acı çekiyorsa anlarız, bu sadece bizi diğer insanları etkilediğinden daha farklı etkiler. Ben bunun evrimin bir sonraki

adımı olduğunu düşünüyorum: Sizin üzüntünüzü geçiremem, öyleyse neden bunu sahipleneyim ki?

Dahası Theo'yu korumak istediğim için onun kapısının önünde uyumadım. Onun kapısının önünde uyudum, çünkü bir hafta boyunca gecenin bir yarısı ağlayarak uyanmasından yorgun düşmüştüm ve tek istediğim rahat bir gece uykusu çekebilmekti. Tamamen kendi çıkarlarım doğrultusunda hareket ediyordum.

Bunun Jess'in başına gelenlerin de arkasında yatan etken olduğunu söyleyebilirsiniz aslında.

Oliver

Emma US Airways'i arayıp uçağın kalkmasını engellemek istiyor ama tüm sistem otomatik. En sonunda muhatap alacağımız bir çalışana ulaştığımızda, ki kendisi Charlotte, Kuzey Carolina'da bulunuyor, Burlington kapısı ile irtibata geçmenin bir yolu olmadığını öğreniyoruz. "Ne yapacağını söyleyeyim mi?" diyorum Emma'ya, "Doğrudan San Francisco'ya uçarak onu orada yakalayabilirsin. San Jose havaalanından Palo Alto neredeyse aynı uzaklıkta." Omzumun üzerinden bilgisayar ekranına bakıyor, ekranda onun için bulduğum uçuş var. "Theo'nun Chicago'da yapacağı aktarmayı düşünürsek sen ondan bir saat önce varırsın hatta."

Öne eğiliyor, saçındaki şampuanın kokusunu alabiliyorum. Uçuş bilgilerine bakarken gözleri umutla parlıyor ama sonra alttaki fiyatı görüyor. "1080 dolar mı? Bu çok saçma!"

"Son dakikada satın alırsan bilet fiyatı artar."

"Benim bütçem bunu almaya yetmez," diyor.

Bileti al düğmesine tıklıyorum. "Benimki yeter," diye yalan söylüyorum.

"Sen ne *yapıyorsun*? Bunun parasını sen ödeyemezsin..."

"Artık çok geç." Omuz silkiyorum. Gerçek şu ki mali olarak şu anda sallantıdayım. Tek bir müvekkilim var ve o da bana para ödeyecek durumda değil; daha da kötüsü ben bundan bir sıkıntı duymuyorum. Şüphesiz hukuk fakültesindeki Müvekkilinizin Kanını Emmek dersini kaçırmışım, çünkü tüm kanıtlar benim Mali Açıdan Bitmiş Savunma Avukatları'nın yüzü olmam yönünde. Ama bir yandan da eğerimi satabilirim diye aklımdan geçiriyorum. Pizzacının altındaki depoda İngiliz yapımı, çok güzel bir eğer duruyor. Bir atım olmadıktan sonra bunu saklamanın ne anlamı var ki?

"Bunu faturaya eklerim," diyorum ama ikimiz de muhtemelen bunu yapmayacağımı biliyoruz.

Emma bir anlığına gözlerini kapatıyor. "Ne diyeceğimi bilemiyorum."

"Bir şey deme sen de."

"Bu pisliğe karışmaman gerekirdi."

"Neyse ki bugün yapmayı planladığım tek şey çorap dolabımı düzenlemekti," diye espri yapıyorum ama o gülmüyor.

"Özür dilerim," diyor, "Benim... kimsem yok."

Onu ürkütmeyecek ya da kaçmasına neden olmayacak şekilde, son derece yavaş, son derece kendime hakim bir biçimde ellerimi onunkilere yaklaştırıyor ve sıkıyorum. "Ben varım ya," diyorum.

♠

Daha iyi bir adam olsaydım Emma'nın eski kocasıyla yaptığı konuşmaya kulak kabartmazdım.

"Henry," diyor, *"Ben Emma."*

"Hayır, aslına bakarsan daha sonra arayamam. Theo hakkında konuşmamız gerek."

"İyi, iyi. Yani iyi olduğunu düşünüyorum. Evden kaçtı."

"Elbette biliyorum. Senin evine doğru yolda."

"Evet Kaliforniya'ya. Tabii yakın zamanda taşınmadıysan."

"Hayır, kusura bakma. Seni eleştirmek için söylemedim..."

"Neden olduğunu bilmiyorum. Gitmiş işte."

"Kredi kartımı kullanmış. Bak, bunu ben oraya gelince konuşsak olamaz mı?

"Bunu söylemeyi unuttum mu?"

"Her şey yolunda giderse Theo'dan önce varacağım."

"Bizi havaalanında karşılaman harika olur. İkimiz de US Airways ile geliyoruz."

Sonra bir duraksama oluyor.

"Jacob mı?" diye cevap veriyor, *"Yok, o benimle gelmiyor."*

♠

Emma Theo'yu yakalamak üzere ülkenin öbür ucuna gittiği sırada yirmi beş yaş üstü yetişkin sıfatıyla Jacob'a benim göz kulak olmama karar verildi. İlk başta bu iş çocuk oyuncağı gibi görünüyordu; Wii oynayabilirdik. Televizyon izleyebilirdik. Dahası, çok şükür bugün Kahverengi Perşembe'ydi ve diğerlerine göre oldukça kolaydı: Jacob'a öğle yemeği olarak hamburger hazırlayabilirdim. Emma gittikten bir saat sonra ancak yarınki oturumu hatırlayabildim, hani henüz Emma'ya söylemediğim ve Jacob'ı da kendim götürmek zorunda olduğum oturum.

Jacob çikolata imalatıyla ilgili bir belgesel izlerken, "Seninle bir saniye konuşmam gerek," diyorum.

Cevap vermiyor. Gözleri ekrandan bir an bile ayrılmıyor, böylece önüne geçip televizyonu kapatıyorum.

"Biraz sohbet etmek istiyorum." Jacob cevap vermeyince konuşmaya devam diyorum. "Davan bir ay içerisinde başlayacak biliyorsun."

"Bir ay altı gün."

"Doğru. Ben de dava görülürken senin tüm günü duruşma salonunda geçirmenin ne kadar zor olabileceğini düşünüp duruyordum ve bu konuda bir şey yapmamız gerektiğine karar verdim."

"Yok yok," diyor başını iki yana sallayarak, "Tüm günü mahkemede geçiremem. Yapmam gereken ödevlerim var. Hem *CrimeBusters*'ı izleyebilmek için saat dört otuzda evde olmam gerekiyor."

"Bunu yapabileceğini sanmıyorum. Buna sen karar veremezsin. Hakim mahkemeye gitmen gerektiğini söylediğinde mahkemeye gidersin ve senin gitmene izin verdiğinde de eve geri dönersin."

Jacob bunun üzerinde düşünüyor. "Bu bende işlemez."

"Zaten bu yüzden sen ve ben yarın mahkemeye gideceğiz."

"Ama annem burada değil."

"Bunu biliyorum Jacob. Onun uzakta olmasını planlamamıştım. Ama asıl mesele şu ki yarın mahkemeye gitmemizin tek nedeni, senin bana söylediğin bir şey."

"Benim mi?"

"Evet. Benim akli dengesi bozuktur diye savunma yapıp yapamayacağım konusunda tartışırken bana söylediğin şeyi hatırlıyor musun?"

Jacob evet anlamında kafasını sallıyor. "Engelli Amerikalılar Yasası'nın mahkemeler de dâhil eyalet ya da yerel hükümetler tarafından her türlü ayrımcılığı yasakladığını," diyor, "Ve bazı insanların da her ne kadar ben onlardan biri olmasam da, otizmi zihinsel bir engel olarak nitelediklerini söylemiştim."

"Doğru. Ancak Asperger sendromunu gelişimsel bir engel olarak değerlendirecek olursan o zaman Engelli Amerikalılar Yasası'na göre mahkemedeki tecrübeyi kolaylaştırmak için çeşitli özel uygulamalar talep etme hakkın vardır." Son kozumu oynar gibi yavaşça gülümsüyorum. "Yarın, bunları kesin olarak almanı sağlamak için gidiyoruz."

Emma

Emma Abla'nın Köşesi arşivlerinden:

Sevgili Emma Abla,

Son zamanlarda eski eşimi rüyamda görüyorum. Bunu ilahi güçlerin gönderdiği bir işaret olarak algılayıp bir merhaba demek için onu aramalı mıyım?

Strafford'dan Uykusuz

Sevgili Uykusuz,

Olabilir ama ben olsam ona rüyalarında başrolü oynadığını söylemezdim. Tabii eğer o "Tanrım, bugün araman ne kadar da ilginç çünkü dün seni rüyamda gördüm," demezse.

Emma Abla

Henry'e ben çıkma teklif etmiştim, çünkü onunla çıkmak istediğimi gösteren ipuçlarını algılamıyor gibiydi. Birlikte *Hayalet* filmine gittik ve sonrasında da yemeğe çıktık. Orada Henry bana hayaletlerin var olmasının bilimsel olarak mümkün olmadığını anlattı. "Bunu anlamaya basit fizik ve matematik bilgisi yeter," dedi, "Patrick Swayze hem duvarların içinden geçip hem de Demi Moore'un peşinden gidemez. Eğer hayaletler birini takip ediyorlarsa bu onların ayaklarının zemine bir güç uyguladığını gösterir. Ancak eğer duvarların içinden geçebiliyorlarsa bu da onların bir kütlesi olmadığının bir göstergesidir. Hem madde olup hem de madde değillermiş gibi davranamazlar, ikisi aynı anda olmaz. Bu Newton'ın kuralını ihlal eder."

Üzerinde TAM BİR İNEK yazan bir tişört giyiyordu ve sapsarı saçları gözlerinin üzerine düşüp duruyordu. "Ama sen de bunun

gerçek olmasını istemez miydin?" diye sormuştum ona, "Aşkın sana geri gelecek kadar güçlü olmasını?"

Ona annemin hikayesini anlatmıştım. Bir gece saat 03:14'te ağzında mor çiçek yapraklarının tadı ve nefes almasını engelleyecek kadar yoğun bir gül kokusu ile uyandığını. Bir saat sonra çalan telefon ise çekirdekten yetişme bir çiçekçi olan annesinin sabaha karşı 03:14'te kalp krizi geçirerek öldüğünü haber vermişti. "Bilim her şeyin cevabını vermez," demiştim Henry'e, "Aşkı açıklayamaz."

"Aslında açıklayabilir," demişti, "Bu konuda pek çok çalışma yapılmış. İnsanlar simetrik hatlara sahip kişileri daha çekici bulurlarmış mesela. Ayrıca simetrik erkekler kadınlara daha güzel kokarmış. Benzer genetik özelliklere sahip insanlar da birbirlerine daha çekici gelirmiş. Bunun muhtemelen evrimle ilgisi var."

Kahkahalarla gülmeye başlamıştım. "Bu çok korkunç," demiştim, "Bu şimdiye kadar duyduğum en romantik olmayan şey."

"Ben öyle düşünmüyorum..."

"Ya, öyle mi? Benim ayaklarımı yerden kesecek bir şey söyle bana," demiştim.

Henry uzunca bir süre bana baktı, ta ki ben başımın döndüğünü hissedene kadar. "Bence mükemmel derecede simetriksin," demişti.

İkinci randevumuzda Henry beni Boston'a götürmüştü. Parker House'da yemek yiyip sonra da bizi Boston Common'ın etrafında dolaştırması için bir at arabası tutmuştuk. Kasımın son günleriydi ve ağaçların çıplak dalları buzlarla kaplanmıştı. Arabacı bize kalın bir battaniye vermişti. At çok hevesliydi, ayağını yere vurup homurdanıyordu.

Henry bana bilmeceler soruyordu. "Bir igloo'nun çevresinin çapına olan oranı nedir?

"Pes ediyorum."

"Eskimo *pi*," diyor, "Peki ya kalın bağırsağın yarısına ne denir?"

"Ne denir?"

"Kalın bağırsağın yarısı denir."

"Bu ne matematik, ne de fen şakası," diyorum.

Henry "Ben Rönesans adamıyım," deyip gülüyor.

Söz oyunları aslında hiç komik değildi. Ama Henry'nin dudaklarından çıkınca bana öyleymiş gibi geliyordu. Uçları kıvrılan ve sürekli utangaç utangaç gülümseyen ve ilk buluşmamızın sonunda veda ederken beni şaşırtacak bir güç ve yoğunlukla beni öpen dudaklar.

At ölü gibi yere düştüğünde ben Henry'nin dudaklarına bakıyordum.

Aslında ölmemişti. Sadece buza basıp kaymış ve ön bacakları kırılmıştı. *Kıtırt* diye bir ses duymuştum.

Yavaş çekimde at arabasından dışarı yuvarlandık, Henry eğilerek benim düşüşümü yavaşlatmıştı. "İyi misin?" diye sordu ve ayağa kalkmama yardım etmişti. Polis ve ardından hayvan denetimcileri geldiğinde kalın battaniyeyi bana sarmıştı. "Bakma," diye beni uyardı polis memuru silahını çekerken.

Henry'nin açık paltosundan görünen tişörtünde yazan kelimelere odaklanmaya çalışmıştım: bu proton benim kütlemi şişman göstermiş mi? Ama sanki dünya ikiye ayrılıyormuş gibi bir ses çıkmıştı ve hatırladığım son şey kışın ortasında kim tişört giyer, bu teninin her zaman sıcak olduğu anlamına mı geliyor ve acaba bir gün o tene sarılıp yatabilecek miyim şeklindeki düşüncelerim oldu.

♠

Yabancı bir yatakta uyanmıştım. Duvarlar krem rengiydi ve koyu ahşaptan yapılmış şifonyerin üzerinde bir televizyon duruyordu. Çok temizdi... bir ev gibi değildi. *Bayılmış olmalıyım*, demiştim kendi kendime. "At," demiştim yüksek sesle.

"Şey," dedi bir ses usulca, "Artık gökyüzündeki büyük atlıkarıncada."

Dönüp üstünde hâlâ paltosu duran Henry'yi karşı duvara yaslanmış halde gördüm. "Sen cennete inanmazsın ki," diye mırıldandım.

"Hayır ama senin inandığın sonucuna vardım. Sen... iyi misin?"

Yavaşça başımı salladım. "Ne oldu ki? Senin etrafındaki kadınlar sürekli kendilerinden geçmiyor mu?" diye sordum onu sınayarak.

Sırıttı. "Sen de biraz eski zaman hanımefendileri gibi tepki verdin."

"Neredeyiz?"

"Parker House'ta bir oda tuttum. Bir süre yatıp dinlenmek istersin diye düşündüm." Yanakları kıpkırmızıydı. "Yani, şey, yanlış bir fikre kapılmanı istemem."

Dirseğimin üstünde doğruldum. "İstemez misin?"

"Yani... sen benim yanlış bir fikre kapılmamı istemediğin sürece," diye cevap verdi.

"Henry, sana bir şey sorabilir miyim?"

"Sor."

"Ta orada ne yapıyorsun?"

Elimi uzattım ve Henry yatağa uzanırken altındaki döşeğin onun ağırlığıyla ezilmesini hissettim. Dudakları dudaklarımla buluştu ve bu ilişkinin asla benim hayal ettiğim gibi olmayacağını anladım: Ben sürekli utangaç, genç bilgisayar dâhisine öğretmenlik yapan kadını oynayacaktım. Henry'yi ofiste çalışırken izlediğimde bunu fark etmem gerekirdi; programcılar yavaş adımlarla ve düşünerek ilerlerler ve tepkiyi görmek için beklerler. İlk seferde başaramazlarsa yeniden ve yeniden denerler, ta ki o beşinci boyuta ulaşıp işi doğru yapana kadar.

Daha sonra üzerimde Henry'nin tişörtü, onun kolları bana dolanmış halde yatarken televizyonu açmıştık ve kısık sesle Kongo'daki primatlarla ilgili bir program izliyorduk. Henry bana oda servisinden istediğimiz tavuk parçalarını yedirirken, ben de diğer insanların Henry'de göremediklerini ortaya çıkarmakla ne kadar akıllılık ettiğimi düşünüyordum. Aptal esprili tişörtleri, kahvesini koyduğu Star Wars termosu, bir kadının gözünün içine bakamaması; bu dış görünüşünün altında ise bana sanki camdan yapılmışım gibi özenle dokunan, sevişirken nefes almayı unutacak kadar yoğunlukla bana

odaklanan bir adam vardı. O zamanlarda Henry'nin benim dışımda hiçbir şeyi sevemeyeceğini aklıma bile getirmemiştim; kendi kanından olan bir bebeği bile. Aramızdaki o tutkunun Jacob'ın genetik kodunun birbirine dolanmış bağları altında birikip, köklerini salabilmek için sadece sert bir fırtınayı beklediğini, sonra patlayıp otizme dönüşeceğini hiç düşünememiştim.

♠

Uçaktan indiğinde Henry beni bekliyor. Ona doğru yürüyorum ve tuhaf bir mesafede duruyorum. Tam ona sarılmak için uzandığımda gelen uçakları gösteren monitöre dönüyor ve ben de kollarımla sadece havayı sarabiliyorum. "Yirmi dakika içinde inecek görünüyor," diyor.

"İyi," diye cevap veriyorum, "Bu iyi." Ona bakıyorum. "Bunun için gerçekten özür dilerim."

Henry güvenlik şeridinin arkasındaki boş koridora bakıyor. "Bana neler olduğunu anlatacak mısın Emma?"

Beş dakikada ona Jess Ogilvy ve cinayet suçlaması hakkındaki her şeyi anlatıyorum. Theo'nun evden kaçmasının tüm bunlarla bir alakası olduğundan emin olduğumu söylüyorum. Bitirince, uçağını kaçırmak üzere olan bir yolcu hakkındaki anonsu dinliyorum ve Henry'nin bakışı ile karşılaşacak cesareti topluyorum. Sesi titreyerek, "Jacob *cinayetten* mi yargılanıyor?" diyor. "Ve sen bana bundan *bahsetmedin*, öyle mi?"

"Sen ne yapacaktın ki?" diye kafa tutuyorum, "Vermont'a gelip beyaz atlı şövalyemiz mi olacaktın? Nedense bu konuda şüphelerim var Henry."

"Peki ya durum buradaki gazetelere düşünce ne olacak? Yedi ve dört yaşındaki kızlarıma üvey ağabeylerinin bir katil olduğunu nasıl açıklayacağım?"

Sanki bana bir tokat atmış gibi geriliyorum. "Bunu hiç söylemedin farz ediyorum," diye homurdanıyorum, "Eğer oğlunu birazcık tanısaydın, her ay vicdanını rahatlatmak için bir çek göndermek

yerine onunla gerçekten biraz zaman geçirseydin, onun masum olduğunu bilirdin."

Henry'nin çenesinde bir kas seğiriyor. "Beşinci yıldönümümüzde ne olduğunu hatırlıyor musun?"

Hayatımın o kısmı, Jacob'ın yeniden dünyayla ilişki kurmasını sağlayabilecek her türlü müdahale ve terapiyi denediğimiz günler, tamamen bulanık.

"Sinemaya gitmek için dışarı çıkmıştık, aylardır ilk kez yalnız kalıyorduk. Sonra birden yabancı bir adam koltukların arasından yürüyüp yanına çömelerek seninle konuşmaya başlamıştı ve sen de bir dakika sonra kalkıp onunla birlikte gitmiştin. Ben orada oturmuş, *bu herif de kim, karım onunla nereye gidiyor* diye düşünerek kalakalmıştım. Ardından sizi dışarıya kadar takip etmiştim. Sonra gelenin bebek bakıcımızın babası olduğu anlaşıldı, adam acil servis teknisyeniydi. Livvie panik halinde onu aramış çünkü Theo'dan deli gibi kan akıyormuş. Adam evimize gidip Theo'nun yarasını sarmış ve gelip bizi bulmuş."

Henry'e bakıyorum. "Bunların hiçbirini hatırlamıyorum."

"Theo'nun kaşına on dikiş atılması gerekmişti," diyor, "Jacob öfkelenmiş ve Livvie arkasını döndüğünde Theo'nun mama sandalyesini devirmiş."

Yavaş yavaş hatırlamaya başlıyorum. Panik halinde eve koşup Jacob'ı nöbet geçirirken ve Theo'yu da sol gözünün üstünde kendi ufacık yumruğu kadar büyük bir bandaj sarılı halde deli gibi ağlarken bulmuştuk. Ben sakinleştirmek için Jacob'la kalırken Henry de hastaneye koşmuştu. Böylesi bir şeyin insanın aklından tamamen çıkması, geçmişin yeniden yazılması nasıl mümkün olabilir diye merak ediyorum. "Bunu unuttuğuma inanamıyorum," diyorum yavaşça.

Henry bakışlarını kaçırıyor. "Her zaman görmek istediğini görmekte iyiydin," diye cevap veriyor.

Sonra birden ikimiz de oğlumuzu fark ediyoruz.

"N'oluyo be?" diyor Theo.

Kollarımı bağlıyorum. "Ben de onu diyecektim," diye cevap veriyorum.

Bir havaalanında olup da bir buluşma ya da bir ayrılık yaşıyor olmamak ne tuhaf. Henry'nin otomobilinin arka koltuğunda otururken Theo az sonra kıyamet kopacağını anlamayacak kadar aptalmış gibi onunla havadan sudan sohbet edişini izlemek daha da tuhaf.

Theo tuvalete gittiğinde Henry bir plan önermişti. "Bırak onunla ben konuşayım," dedi.

"Seni dinlemeyecektir."

"Aslına bakarsan, *senden* kaçıp bana geldi," dedi Henry.

Buradaki otobanlar dümdüz ve temiz. Vermont'ta olduğu gibi don yüzünden oluşmuş çatlaklar yok. Parlak, mutlu ve yeni. Henry'nin burayı sevmesine şaşmamak lazım. "Theo," diyorum, "*Aklından ne geçiyordu*?"

Koltuğunda kıpırdanıyor. "Babamla konuşmak istemiştim."

Henry dikiz aynasından bana bakıyor. *Sana söylemiştim.*

"Telefon diye bir şey duymadın mı?"

Ama o daha cevap veremeden Henry bir evin garajının önünde duruyor. Evin çatısında İspanyol tarzı kiremitler var ve ön bahçede de ufak bir prenses şatosu duruyor. Bu görüntü kalbimin sıkışmasına neden oluyor.

Henry'nin yeni karısı Meg ön kapıdan fırlıyor. Theo'yu ön koltukta görünce, "Şükürler olsun," diyor ellerini kavuşturarak. Bembeyaz dişleri ve parlak atkuyruğuyla minyon bir sarışın. Henry beni bagajdan çıkartmaya çalıştığım bavulumla baş başa bırakıp ona doğru gidiyor. Mavi gözleri ve altın sarısı saçları ile yan yana dururken ideal Aryan ailesi afişi gibi görünüyorlar. "Theo," diyor Henry babacan bir tavırla ama artık böyle davranması için çok geç, "Hadi gel kütüphaneye gidip biraz konuşalım."

Meg'den nefret etmek istiyorum ama yapamıyorum. Koluma girip beni eve doğru götürerek daha ilk dakikada şaşırtıyor beni. "Çok endişe etmiş olmalısın," diyor, "Ben olsam çıldırırdım."

Theo ve Henry evin içinde kaybolurken o da bana bir fincan kahve ve bir dilim limonlu haşhaşlı kek ikram ediyor. Bense acaba kek zaten var mıydı, bu kadın her zaman mutfak tezgâhında ev yapımı bir şeyler bulunduran annelerden mi, yoksa Henry benim geleceğimi söylediğinde hemen fırına mı atıverdi diye merak ediyorum. Hangi görüntü beni daha çok üzer pek emin değilim.

Meg'in kızları (yani Henry'nin de kızları) bana bakmak için oturma odasının girişinde duruyorlar. Sırma saçlı peri kızlarını andırıyorlar. Bir tanesi pullarla süslenmiş bir tütü giyiyor. "Kızlar," diyor Meg, "Haydi gelip Bayan Hunt'la tanışın."

"Emma," diye düzeltiyorum otomatik olarak. Kızların kendileriyle aynı soyadını taşıyan bir yabancıyı nasıl algılayacaklarını merak ediyorum. Henry benim kim olduğumu onlara hiç açıkladı mı acaba diye düşünüyorum.

"Bu Isabelle," diyor Meg, hafifçe kızın alnındaki saçlara dokunarak, "Bu da Grace."

"Merhaba," diyorlar ikisi bir ağızdan ve Grace başparmağını ağzına sokuyor.

"Merhaba," diye cevap veriyorum ama sonra ne söyleyeceğimi bilemiyorum.

Acaba Henry ikinci hayatında iki oğlan yerine iki kız sahibi olarak bir tür denge sağladığının farkında mı? Grace annesinin kolunu çekiştirip kulağına fısıldıyor. Meg özür dileyerek, "Sana balede öğrendiği şeyi göstermek istiyor," diyor.

"Öyle mi, baleye bayılırım," diyorum.

Grace ellerini havaya kaldırıp parmak uçlarını birbirine dokunduruyor. Sadece hafifçe sendeleyerek dönüyor. Onu alkışlıyorum.

Jacob da dönerdi. Küçükken bu onun otizme bağlı olarak sürekli tekrarladığı hareketlerden biriydi. Genellikle vazo ya da kırılabilir başka bir şeye çarpıp kırana kadar gittikçe hızlanarak dönerdi.

Sadece ona bakarak bile bunun doğru olmadığını biliyorum ama eğer Grace'e de otizm teşhisi konulsa Henry yine kaçar mı acaba?

Sanki onu çağırmışım gibi Henry odaya giriyor. "Haklıymışsın," diyor bana, "Sen yanında olmazsan konuşmayacakmış." Bunun bana verdiği ufacık haz Grace'in babasını görmesiyle yok oluyor. Dönmeyi bırakıp tropikal bir fırtına hızıyla kendisini onun kucağına atıyor. Onu kollarına alıp sonra da Isabella'nın saçını okşuyor. Henry'de daha önce onda hiç görmediğim bir rahatlık var, ait olduğu yerin burası olduğundan o kadar emin ki. Bunun yüzüne - benim onu sevdiğim zamanlarda henüz var olmayan, gözlerinin yanındaki ufak kırışıklıklara - yansıdığını görebiliyorum.

Meg, Grace'i kucağına alıp Isabella'nın da elinden tutuyor. "Bırakalım da babanız arkadaşları ile konuşsun."

Arkadaşları mı? Ben onu sevdim, ondan çocuklar yaptım ve artık dönüştüğümüz şey bu mu?

Henry'yi Theo'nun beklediği odaya doğru koridor boyunca takip ediyorum. "Ailen," diyorum, "Mükemmeller." Ama aslında asıl söylediğim *ben seninle bunu yaşamayı neden hak etmedim*?

Oliver

"Evet Bay Bond," diyor hakim, "Burayı pek sevdiniz bakıyorum."

"Alışkanlık yapıyor," diye cevap veriyorum, gülümseyerek.

Jacob ve ben yeniden mahkemedeyiz, bu sefer yanımızda Emma yok. En son dün gece geç saatte arayıp Theo'yla birlikte bugün eve döneceklerini söyleyen bir mesaj bıraktı. O geldiğinde ona iyi haberler verebilmeyi umuyorum, Tanrı biliyor ya iyi habere çok ihtiyacı var.

Hakim gözlüğünün üzerinden bakıyor. "Mahkemeye Jacob Hunt'ın yargılanması sırasında özel koşullar uygulanmasını talep eden bir dilekçe sunmuşsunuz. İstediğiniz nedir Sayın Avukat?"

Kendisini ifade edemeyen bir müvekkile biraz anlayış gösterilmesi... tabii bunu bu şekilde söyleyemem. Jacob'ın mahkemedeki son krizinden sonra hakimden onun duruşmayı başka bir odadan takip etmesine izin vermesini istemeyi düşünmüştüm ama savunmamın işe yaraması için jürinin onu kanlı canlı karşılarında görmelerine ihtiyacım var. Eğer akli melekeleri yerinde değildir diye savunma yapacaksam, Asperger'in tüm haşmetiyle kendisini göstermesine tanık olmaları gerekiyor. "Öncelikle Sayın Hakim," diyorum, "Jacob'ın duyusal toparlanma aralarına ihtiyacı var. Mahkemedeki formalitelerden ne kadar gerildiğini gördünüz; ihtiyaç hissettiğinde kalkıp duruşma salonunu terk edebilmeli. İkinci olarak ise savunma masasında annesinin de bulunması iyi olacaktır. Üçüncü olarak ise Jacob dış uyaranlara karşı aşırı hassas olduğu için sizden Sayın Hakim duruşma sırasında tokmağınızı kullanmamanızı ve duruşma salonundaki ışıkların da kısılmasını talep ediyoruz. Dördüncü olarak ise savcının sorularını direkt ve düz anlamda sormasını..."

"Daha neler," diye iç geçiriyor Helen.

Ona dönüyorum ama konuşmaya devam diyorum. "Beşinci olarak ise günlük duruşma sürelerinin kısaltılmasını talep ediyoruz."

Hakim başını iki yana sallıyor. "Bayan Sharp, bu taleplere bir takım itirazlarınız olduğuna eminim."

"Evet Sayın Hakim. Bir, üç ve beşinci maddelere itirazım yok ama diğerleri tamamen önyargılıdır."

"Bay Bond," diyor hakim, "Müvekkilinizin annesinin neden savunma masasında oturmasını istiyorsunuz?"

"Sayın Hakim, Jacob'ın krizlerine şahit oldunuz. Emma Hunt onun dış etkenlerle baş edebilmesini sağlıyor. Mahkemede olmanın getirdiği stres hesaba katılırsa, annesinin onun yanında olması tüm tarafların yararına olacaktır."

"Bugün Bayan Hunt bizimle birlikte değil ama," diye dikkat çekiyor hakim, "Bakıyorum da davalı tamamen iyi idare ediyor gibi görünüyor."

"Bayan Hunt da burada olmak isterdi, ancak bir... aile içi acil bir durum çıktı," diyorum, "Hem stres bağlamında düşündüğümüzde mahkemeye dilekçe sunmak için gelmekle, cinayetten yargılanmak için gelmek arasında çok büyük fark var."

"Bayan Sharp," diye soruyor hakim, "Davalının annesinin savunma masasında oturmasına karşı çıkmanızın temel nedeni nedir?"

"İki nedeni var, Sayın Hakim. Jüriye davalının varlığının nasıl açıklanacağına dair endişelerim var. Tanık olarak ifade verecek, bu nedenle davalının annesi olarak tanınacak ve mahkemenin de gayet iyi bildiği gibi savunma masasında avukat ve müvekkil dışında birinin oturmasına izin vermek kabul edilebilir bir uygulama değil. Masadaki konumu onun jürinin gözünde daha bir önem kazanmasına neden olacaktır ve bu da iddia makamını olumsuz olarak etkileyecek tanımlanamaz bir durum olacaktır. Dahası davalının annesinin ona tercümanlık yaptığını çok dinledik. Okulda öğretmenleriyle, dışarıda yabancılarla, polis memurlarıyla olan ilişkilerine karışıyor. Polis merkezine dalıp sorgulama sırasında orada bulunmak istediğini dedektife söyleyen de kendisi. Tüm söylemesi

gerekenleri yazıp Jacob'a vermesini ya da uygun olmayan bir şeyi söylememesi veya yapmaması için kulağına talimatlar vermesini kim engelleyecek?"

Bir an dönüp savcıya bakıyorum. Gerçekten işinde iyi.

"Bay Bond, buna ne cevap vereceksiniz?"

"Sayın Hakim, Jacob'ın annesinin savunma masasında yanında oturması görme engelli bir davalının yanında rehber köpeğinin oturmasını istemekle aynı şey. Köpeğin sadece duruşma salonundaki bir hayvan olmadığı, onun orada olmasının davalının fiziksel engeli nedeniyle karar verilen bir uygulama olduğu açıklanırsa jüri bunu anlayacaktır. Jacob'ın annesi ve duruşma sırasında onun kendisine yakın oturması da aynı şekilde açıklanabilir," diyorum, "Bugün müvekkilimin adil bir şekilde yargılanması için ne gibi özel uygulamalara gerek olduğuna karar vereceksiniz Sayın Hakim. Bu haklar ve uygulamalar Jacob'a Engelli Amerikalılar Yasası ve daha da önemlisi ABD Anayasası'nın beşinci, altıncı ve yedinci değişiklikleri uyarınca verilmiştir. Bu Jacob'a başka davalılara mahkemede verilmeyen bir takım ufak tavizler verilmesi anlamına mı geliyor? Evet, çünkü diğer davalılar Jacob'dan farklı olarak etkin bir şekilde iletişim kurmaya ve diğer insanlarla etkileşimde bulunmaya engel teşkil eden bir özür taşımıyorlar. Bir duruşma onlar için kendileri ve özgürlükleri arasında yükselen, tırmanmak için en basit araç gereçlerden bile yoksun oldukları bir dağ değil."

Göz ucuyla hakime bakıp tarzımı biraz yumuşatmam gerektiğine karar veriyorum. "Peki Jacob'ın annesinin konumunu jüriye nasıl açıklayacağız? Kolay. Hakimin kendisine savunma masasında oturma hakkı verdiğini söyleyeceğiz. Onlara bunun her zamanki uygulama olmadığını ama bu davada annenin burada oturma hakkı olduğunu açıklayacağız. Onun duruşma sırasındaki rolü gereği Sayın Hakim, onun Jacob'la konuşmamasını bunun yerine onunla yazıyla iletişim kurmasını sağlayabilirim ve bu notlar günün sonunda ya da her bir oturum sırasında mahkemeye verilebilir, böylece Bayan Sharp da aralarında ne tür bir konuşma geçtiğini görebilir."

Hakim gözlüğünü çıkartıp burnunu kaşıyor. "Bu sıra dışı koşulları olan, sıra dışı bir dava. Önüme iletişim becerisi noksan pek çok davalı gelmiştir... Ancak bu davada çok ciddi suçlamalar ile karşı karşıya bulunan ve hayatının geri kalanını hapiste geçirme ihtimali olan bir delikanlı var. Ayrıca bizler gibi iletişim kurmasına engel olan, teşhis edilmiş bir zihinsel bozukluğu olduğunu da biliyoruz... Bu durumda duruşma salonunda bizler gibi davranmasını beklemek bir gaflet olur." Jacob'a bakıyor, tahminime göre Jacob'ın gözlerinden aynı karşılığı alamıyordur. "Onun için geçerli olan adil yargılama süreci başkalarınkinden farklı olabilir ama bu Amerika'nın doğasında var; burada herkese yer var ve biz de Bay Hunt için bunu yapacağız." Önündeki dilekçeye bakıyor. "Tamam. Duyusal toparlanma aralarına izin veriyorum. Mübaşirden duruşma salonunun arkasında özel bir oda hazırlamasını isteyeceğiz ve davalı ne zaman ihtiyaç duyarsa size bir not iletecek, Bay Bond. Bu yeterli mi?"

"Evet," diyorum.

"Bunun dışında Sayın Avukat, siz de benden ara talep edebilirsiniz. Müvekkilinize ara verilene dek duruşma salonundan çıkamayacağını anlatacaksınız."

"Anladım Sayın Hakim," diye cevap veriyorum.

"Üçüncü talebinize gelince, bu dava boyunca tokmağımı kullanmayacağım. Ancak ışıkları kıstıramam. Bu mübaşirler için güvenlik açısından bir tehlike oluşturur. Umarım ki duyusal toparlanma araları bundan doğacak rahatsızlığını telafi eder ve salonun arkasındaki odada davalının ışıkları söndürmesine de bir itirazım yok."

Jacob paltomu çekiştiriyor. "Güneş gözlüğü takabilir miyim?"

"Hayır," diye tersliyorum onu.

"Üçüncü olarak ise mahkeme süresini kısaltacağım. Duruşmayı sabah yapılacak kırk beş dakikalık üç bölüme ve öğleden sonra yapılacak iki bölüme ayıracağız, aralar da on beş dakika olacak. Her gün saat on altıda duruşmaya son vereceğiz. Bunun uygun olacağını düşünüyorum Bay Bond?"

"Evet Sayın Hakim."

"Davalının annesinin savunma masasında oturmasına da izin veriyorum, ancak sadece yazışarak iletişim kurabilirler ve bu notlar her arada mahkemeye teslim edilecek. Son olarak da davacının sorgulamasının doğrudan ve düz anlamlar içerecek şekilde yapılması talebinize gelince, bunu reddediyorum. Siz istediğiniz kadar kısa ve düz anlamlı sorular sorabilirsiniz Bay Bond ama davalının savcılığın iddiasını nasıl ortaya koyacağını seçme hakkı yoktur." Dilekçemi dosyasına geri koyuyor. "Bunların sizin için yeterli olacağına inanıyorum Bay Bond?"

"Kesinlikle," diyorum, fakat içimde sevinçten taklalar atıyorum. Çünkü bu, tüm o tuhaflıkların ve verilen tavizlerin toplamda yaratacağı etkiden çok daha önemli. Bu sayede jürinin Jacob'ın sıradan bir davalıdan, hepimizden farklı olduğunu görmekten başka bir şansı kalmayacak.

Ve buna göre karar verecektir.

Theo

Hapşırarak uyanıyorum.

Gözlerimi açtığımda pembe bir odadayım ve burnumu kaşındıran tüyler var. Dar, ufak yatakta dimdik doğruluyor ve nerede olduğumu hatırlıyorum, kızlardan birinin odasındayım. Etrafta üzerinde parlak yıldızlar olan oyuncak telefonlar, üst üste yığılmış pelüş oyuncaklar ve de pembe kamuflaj desenli bir halı var.

Yeniden hapşırıyorum ve o zaman üzerimde pembe kürklü bir fular olduğunu fark ediyorum.

"Siktir," diyorum, boynumdan fuları çıkartarak. Ardından bir kıkırdama duyuyorum. Yatağın yanına doğru eğiliyorum ve babamın ufak kızını - sanırım adı Grace'di - yatağın altında saklanırken buluyorum.

"Kötü söz söyledin," diyor.

"Burada ne yapıyorsun?"

"*Sen* burada ne yapıyorsun?" diye soruyor, "Burası benim odam."

Yatağa kendimi geri atıyorum. Uçağa binmeye karar vermem ve konuşmamız arasında geçen zamanda muhtemelen dört saat uyumuşumdur. Kendimi bok gibi hissediyor olmama şaşmamak lazım.

Yatağın altından çıkıp yanıma oturuyor. Daha çok küçük, benimse küçük çocuklarla aram pek iyi değildir. Ayak tırnaklarına mor oje sürmüş, başında da plastik bir prenses tacı var.

"Neden okulda değilsin?"

"Çünkü bugün cuma aptal," diyor ama bu bana bir şey ifade etmiyor, "Kocaman ayakların var. Leon'dan bile büyük."

Leon'un kim olduğunu merak ediyorum ama o pelüş bir domuz alıp çıplak ayağımın altına tutuyor.

Saatim komodinin üzerinde, kimseye adını söyleyemeyecek kadar utangaç olan bir farenin hikayesini anlatan bir kitabın yanında duruyor. Dün gece yatmadan önce okumuştum. Saat daha 06:42 ama erken ayrılacağız. Yakalamamız gereken bir uçağımız var.

"Sen benim ağabeyim misin?" diye soruyor Grace.

Ona bakıyorum. Gerçekten deniyorum ama ortak tek bir noktamızı bile göremiyorum. Bu gerçekten çok tuhaf, çünkü annem bana hep ona babamı hatırlattığımı söylerdi. (Bilesiniz diye söylüyorum, babamı bizzat gördüğüme göre artık bunun doğru olmadığını söyleyebilirim. Ben sarışınım, hepsi bu ve ailemdeki diğer herkes esmer.) "Öyle de denebilir," diyorum kıza.

"Peki o zaman neden burada yaşamıyorsun?"

Duvardaki prenses posterine, köşedeki masada duran porselen çay takımına bakıyorum. "Bilmiyorum," diyorum, hâlbuki gerçek cevap, *çünkü senin bir başka ağabeyin daha var.*"

İşte dün gece olanlar:

Uçaktan indim ve annemle babamı - ikisini birden - havaalanında beni beklerken buldum. "N'oluyo be?" deyiverdim.

Annemse, "Ben de onu diyecektim," dedi. Sonra o beni parçalara ayırmadan babam bunu tartışmak için onun evine gideceğimizi söyledi.

Yirmi dakikalık araba yolculuğu boyunca aptal bir sohbet yaptı, bense annemin gözlerinin kafatasımın arkasında delikler açtığını hissedebiliyordum. Evine vardığımızda beni kütüphaneye götürmeden önce bir an babamın karısı olduğunu tahmin ettiğim gerçekten hoş bir kadın gördüm.

Evi son derece modern ve bizim evimizden tamamen farklı bir evdi. Bir duvar tamamen pencereden oluşuyordu, siyah deriden bir kanepe vardı. Yaşamak isteyeceğiniz bir yerden ziyade doktorların muayenehanelerinde bulunan dergilerde göreceğiniz tarzda bir odaya benziyordu. Bizim kanepemizin kırmızı, leke tutmayan bir döşemesi vardı ama yine de benim bir keresinde üzüm suyu

döktüğüm kolçağında bir leke kalmıştı. İki minderinin de fermuarı bozuktu. Ama yine de yayılıp televizyon izlemek istediğinizde son derece rahattı.

"Evet," diyor babam oturmam için bir yer gösterirken. "Bu biraz tuhaf."

"Evet."

"Yani, kaçmanın aptalca bir şey olduğunu sana söyleme hakkına çok da sahip değilim. Ya da annenin ödünü patlattığını. Ve de senin kanını içmek için dışarıda beklediğini..."

"Bunları bana söylemek zorunda değilsin."

Ellerini dizlerinin arasında birleştiriyor. "Her neyse bunları aklımdan geçiriyordum ama bunların hiçbirini söylemeyeceğim sana." Bana bakıyor. "Buraya kadar bunca yolu geldiğine göre seni dinlemeliyim diye düşündüm."

Tereddüt ediyorum. Babam bana çok tanıdık geliyor; onunla yılda sadece iki kez Noel'de ve doğum günümde konuştuğum düşünülürse, bu belki de çılgınca. Yine de belki bu kişinin sizin için ne yaptığıyla alakalıdır. Belki de bu sizin aradan on beş yıl geçse bile kaldığınız yerden devam etmenize imkân sağlıyordur.

Ona neden burada olduğumu anlatmak istiyorum - Jacob'ın tutuklanmasının hikayesini, benim başkalarının evlerine neden girdiğimi, anneme bankadan gelen kredi başvurusunun onaylanmadığını söyleyen kısa mesajı ona hiç göstermeyişimi - fakat tüm kelimeler boğazımda düğümleniyor. Nefes alamaz hale gelene kadar, yaşlar gözlerime hücum edene kadar cümleleri biriktiriyorum ve en sonunda bunlardan hiçbirini söyleyemiyorum.

"Beni neden umursamadın?" diyorum.

Söylemek istediğim şey bu değildi. Onun benim nasıl da ailesini kurtarmaya çalışan sorumluluk sahibi genç bir adam olduğumu görmesini istemiştim, onun kafasını sallayarak *Her şeyi b.k ettim. Onunla kalmalı onu tanımalıydım. Nasıl da mükemmel biri olmuş.* demesini istemiştim. Ama bunun yerine tam bir hüsran olmuştum.

Burnum akıyordu, saçlarım gözlerimin içindeydi ve o kadar yorgundum ki, birden öyle bir yorgunluk çökmüştü ki üzerime.

Bir beklentiniz olduğunda hayal kırıklığına uğramanız da kesin oluyor. Bunu uzun zaman önce öğrenmiştim. Ancak eğer şu anda yanımda oturan annem olsaydı kollarını hemen bana dolar, sırtımı okşar ve bana rahatlamamı söylerdi ve ben de daha iyi hissedene kadar kendimi onun kollarına bırakırdım.

Babam boğazını temizledi ve bana hiç dokunmadı.

"Ben, şey, bu konularda çok iyi değilimdir," dedi. Kıpırdandı ve ben de bana uzanacağını düşünerek gözlerimi kuruladım ama o arka cebinden cüzdanına uzandı. Elinde birkaç yirmilik tutarak "İşte," dedi, "Neden bunu almıyorsun?"

Ona baktım ve ben kendime hakim olamadan ağzımdan bir kahkaha kaçtı. Ağabeyim cinayetten yargılanmak üzere, annem kellemi istiyor, geleceğim o kadar karanlık ki bir kömür madenine gömülsem yeridir ve babam benim sırtımı okşayıp her şeyin yoluna gireceğini bile söyleyemiyor. Bunun yerine altmış papelin her şeyi düzelteceğini sanıyor.

Artık kasıklarımı tutarak gülerken, "Özür dilerim," diyorum, "Gerçekten çok üzgünüm."

Aslında bunu söylemesi gerekenin ben olmamam gerektiği kafama dank ediyor.

Buraya gelirken aklımdan ne geçiyordu bilmiyorum. Bu hayatta bir sihirli değneğin dokunuşuyla çözülüveren hiçbir şey yok, sadece kendi kazdığınız çukurdan yukarıya uzanan zorlu bir tırmanış var.

"Belki de gidip annemi çağırmalısın," diyorum.

Bir dakika önce ağlarken sonra böyle kahkahalarla güldüğüm için eminim babam benim deli olduğumu düşünüyordur. En sonunda - benden kurtulduğuna sevinerek - ayağa kalktığında babamın bana neden tanıdık geldiğini anlıyorum. Bunun nedeni ortak bir şeylerimiz olması filan değil. Bunun nedeni belirgin huzursuzluğu, şu anda gözlerimin içine bakamaması ve fiziksel temastan kaçınması dolayısıyla bana fazlasıyla ağabeyimi hatırlatması.

Babamın bizi havaalanına götürdüğü süre boyunca annemle konuşmuyorum. Babam ona bir çek verirken, annem çekte yazan rakama bakıp bir şey söyleyemezken ben de gıkımı çıkarmıyorum. "Al lütfen," diyor, "Keşke ben de Jacob'ın yanında olabilseydim. "

Aslında bunu kast etmiyor. Keşke Jacob'ın yanında olabilmeyi becerebilsem diye geçiriyor içinden ama annem onu anlayabiliyor gibi görünüyor ve kim bilir ne kadar vermişse babam, bunun da katkısı oluyor. Annem ona şöyle bir sarılıp vedalaşıyor. Bense sadece elimi uzatıyorum. Aynı hatayı iki kez yapmam.

Bekleme salonunda, uçağa binerken ya da uçak kalkarken pek fazla konuşmuyoruz. Ancak pilot mikrofondan konuşmaya başlayıp da hangi yükseklikte olduğumuza dair bir şeyler mırıldandıktan sonra anneme dönüp üzgün olduğumu söylüyorum.

Bir seyahat dergisine göz gezdiriyor. "Biliyorum," diyor.

"Gerçekten üzgünüm."

"Eminim."

"Kredi kartı numaranı çaldığım için ve tüm bu olanlar için."

"Zaten bu yüzden bu biletlerin parasını bana ödeyeceksin - dönüş biletini de - elli altı yaşına gelsen bile," diyor.

Hostes içecek almak isteyen var mı diye sorarak yanımızdan geçiyor. Annem elini kaldırıyor. "Ne istersin," diye soruyor, ben de domates suyu istiyorum. Annem hostese, "Bana da bir cin tonik," diyor.

"Gerçekten mi?" Etkileniyorum. Annemin cin içtiğini bilmiyordum.

İçini çekiyor. "Umutsuz zamanlar umutsuz tedbirler gerektirir, Theo." Sonra kafasını kaldırıp bana bakıyor, alnı ne kadar da kırışmış diye düşünüyorum. "En son ikimiz ne zaman böyle baş başa kalmıştık?"

"Hım," diyorum, "Hiçbir zaman mı?"

"Galiba," diyor annem biraz düşünerek.

Hostes elinde içeceklerimizle geri geliyor. "Buyurun," diyor canlı bir sesle, "İkiniz L.A.'de mi ineceksiniz yoksa Hawaii'ye mi devam edeceksiniz?"

"Keşke," diyor annem ve cin şişesinin kapağını çeviriyor.

"Hepimiz bunu istemiyor muyuz?" Hostes gülüp koridor boyunca ilerliyor.

Annemin baktığı dergide Hawaii ya da benzer bir tropikal tatil mekanının reklamı var. "Belki de uçaktan inmeyip oraya gitmeliyiz," diyorum.

Gülüyor. "Zorbalıkla burayı sahiplenelim, değil mi? Üzgünüz, uçaktan inmeyi reddediyoruz."

"Akşam yemeğinde kumsalda oluruz."

"Bronzlaşırız," diye hayal kuruyor annem.

"Piña coladas içeriz," diyorum.

Annem tek kaşını kaldırıyor. "Seninki alkolsüz tabi."

Bir an sessizlik oluyor ve ikimiz de asla bizim olmayacak bir hayatı düşlüyoruz.

"Belki," diyorum, "Jacob'ı da götürmeliyiz. Hindistan cevizini çok sever."

Bu asla olmayacak. Ağabeyim bir uçağa binmez, bu olmadan önce en baba krizini geçirir. Hawaii'ye de kürek çekerek gidilmez ki. Tabi zaten paramız da yok. Ama yine de...

Annem başını omzuma yaslıyor. Bu tuhaf bir duygu, sanki ona göz kulak olan benmişim gibi. Aslında ondan uzunum ve hâlâ da uzuyorum. Annem "N'olur bunu yapalım," diyor, sanki ilahi bir yakarış gibi.

Jacob

Size bir fıkra anlatayım:

İki poğaça bir fırının içindelermiş.

Poğaçalardan biri, "Burası gerçekten de çok sıcak," demiş.

Diğeri yerinden zıplamış ve "İnanmıyorum! Konuşan bir poğaça," demiş.

Bu çok komik çünkü

1. Poğaçalar konuşmaz.

2. Bunu bilecek kadar akıl sağlığım yerinde. Annem, Oliver ve Vermont'taki her bir psikiyatrist ne düşünürlerse düşünsünler tüm hayatım boyunca bir poğaçayla sohbete kalkışmadım.

♠

Annem Doktor Newcomb ile yarım saat konuşacağını söyledi ama kırk iki dakika geçmesine rağmen hâlâ bekleme salonuna geri dönmedi.

Buraya geldik, çünkü Oliver gelmemiz gerektiğini söyledi. Mahkemede benim için tüm o imtiyazları almayı başarmış olmasına ve tüm bunların onun jüriye akli melekeleri yerinde değildir şeklinde savunma yapmasına yardımcı olacak olmasına rağmen (ama bana bunu nasıl yapacağını sormayın, çünkü delilik, bozukluk ya da tuhaflıkla eş anlamlı değildir), bunların yanı sıra Oliver'ın bulduğu ve işi jüriye Asperger'im olduğu için beni serbest bırakmalarını söylemek olan bir psikiyatrist ile de görüşmemiz gerekiyor.

En sonunda, annemin bana söylediğinden on altı dakika sonra, tam da annemin beni unuttuğunu ve bu küçük bekleme salonunda sonsuza kadar kalacağımı düşünerek terlemeye ve ağzım kurumaya başladığında, Dr. Newcomb kapıyı açıyor. "Jacob?" diyor gülümseyerek, "Neden içeriye gelmiyorsun?"

Çok uzun bir kadın, onu daha da uzun gösteren saçları ve siyah çikolata gibi düzgün ve koyu bir teni var. Dişleri parıl parıl parlıyor ve gözümü dikmiş onlara baktığımı fark ediyorum. Annem odada değil. Boğazımdan bir hırıltı yükseldiğini hissediyorum.

"Annem nerede?" diye soruyorum. Yarım saat içinde geleceğini söylemişti ve kırk yedi dakika oldu.

Dr. Newcomb sanki aklımı okur gibi "Görüşmemiz umduğumuzdan daha uzun sürdü. Annen arka kapıdan çıktı ve hemen dışarıda seni bekliyor," diyor, "Jacob, annenle güzel bir konuşma yaptık. Ve Doktor Murano ile de." Koltuğuna oturup bana da karşısında yer gösteriyor. Üzerinde zebra çizgileri var, hiç sevmem. Bu tarz desenler kendimi huzursuz hissetmeme neden olur. Zebraya her baktığımda onun beyaz üzerine siyah çizgili mi, yoksa siyah üzerine beyaz çizgili mi olduğunu anlayamam ve bu da beni rahatsız eder.

"Benim işim seni muayene etmek," diyor Dr. Newcomb, "Mahkemeye bu konuda bir rapor sunmam gerekiyor, bu yüzden burada söyleyeceğin hiçbir şey gizli kalmayacak. Bunun ne anlama geldiğini anlıyor musun?"

"*Kimseye açıklanmaması gereken,*" diyorum tanımı ezberden söyleyip kaşlarımı çatarak, "Ama siz bir doktorsunuz, değil mi?"

"Evet. Aynen Dr. Murano gibi bir psikiyatristim."

"O zaman size söylediğim her şey gizlidir," diyorum, "Doktor-hasta gizliliği."

"Hayır, buradaki özel bir durum, mahkemede görülmekte olan dava nedeniyle senin bana söylediklerini insanlara anlatacağım."

Tüm bu yapılanlar bana daha da rahatsız edici gelmeye başlıyor; yalnızca tanımadığım bir psikiyatrist ile konuşmak zorunda kalmıyorum, kadın bir de tüm seansı başkalarına anlatmayı planlıyor. "O zaman ben Dr. Murano ile konuşmayı tercih ederim. O kimseye benim sırlarımı anlatmaz."

"Maalesef böyle bir seçenek yok," diyor Dr. Newcomb ve sonra bana bakıyor. "Sırların mı var?"

"Herkesin sırları vardır."

"Sırlarının olması bazen kendini kötü hissetmene neden oluyor mu?"

Sandalyede dimdik oturuyorum, böylece sırtımı zikzak desenli kumaşa yaslamak zorunda kalmıyorum. "Sanırım bazen."

Bacak bacak üzerine atıyor. Bacakları gerçekten çok uzun, bir zürafanın bacaklarına benziyor. Zürafalar ve zebralar. Ben de yapılanı asla unutmayan bir fil.

"Yaptığın şeyin kanunun gözünde yanlış olduğunu anlıyor musun Jacob?"

"Kanunun gözü yoktur," diyorum ona, "Mahkemeleri, hakimleri, tanıkları ve jüri üyeleri vardır ama gözleri yoktur."

Oliver'ın bunu nereden çıkarttığını merak ediyorum.

"Yaptığın şeyin yanlış olduğunu anlıyor musun?"

Başımı iki yana sallıyorum. "Ben doğru olanı yaptım."

"Neden doğru?"

"Kurallara uyuyordum."

"Hangi kurallara?"

Ona daha fazlasını anlatabilirdim ama o da bunu gidip başka insanlara anlatacak ve bu da başı belaya girecek tek kişinin ben olmayacağım anlamına gelir. Ama benim açıklamamı istediğini biliyorum, sandalyesinde öne doğru gelmesinden bunu anlıyorum. Ben de sandalyemde geriye yaslanıyorum. Bu zebra desenine dokunmam anlamına geliyor ama iki kötü durum arasında bu daha az kötü olanı.

"Ölü insanlar görüyorum." Dr. Newcomb sadece bana bakıyor. "Bu *Altıncı His*'ten," diyorum ona.

"Evet, biliyorum," diyor ve başını yana eğiyor, "Tanrı'ya inanıyor musun Jacob?"

"Kiliseye gitmiyoruz. Annem dinin tüm kötülüklerin kökeni olduğunu söyler."

"Sana annenin din hakkında ne düşündüğünü sormadım. Sana senin bu konuda ne düşündüğünü sordum."

"Ben bu konuda *düşünmüyorum.*"

"Bahsettiğin şu kurallar," diyor Dr. Newcomb.

Bu konuyu geçmemiş miydik?

"İnsanları öldürmeye karşı da bir kural olduğunu biliyor musun?"

"Evet."

"Pekâlâ," diyor Dr. Newcomb, "Birini öldürmenin yanlış olduğunu düşünüyor musun?"

Elbette düşünüyorum. Ama bunu söyleyemem. Bunu söyleyemem, çünkü bu kuralı itiraf edersem diğer kuralı ihlal etmiş olurum. Kalkıp yürümeye, parmak uçlarımın üzerinde yaylanmaya başlıyorum, çünkü bazen bu hareket beynimle bedenimin bir uyum içerisinde olmasına yardımcı oluyor.

Ama cevap vermiyorum.

Dr. Newcomb yine de pes etmiyor. "Öldüğü gün Jess'in evindeyken birini öldürmenin yanlış bir şey olduğunu anlamış mıydın?"

"Ben kötü değilim," diye Roger Rabbit'ten bir replikle cevap veriyorum, *"Sadece böyle çizilmişim."*

"Gerçekten bu soruya cevap vermen gerekiyor, Jacob. Jess'in evinde olduğun gün yanlış bir şey yaptığını hissettin mi?"

"Hayır," diyorum hemen, "Kurallara uyuyordum."

"Jess'in bedenini neden başka bir yere taşıdın?"

"Olay mahalli yaratıyordum."

"Neden evdeki kanıtları temizledin?"

"Çünkü kendi dağınıklığımızı kendimizin toplaması gerekir."

Dr. Newcomb bir şeyler yazıyor. "O ölmeden birkaç gün önce özel dersiniz sırasında Jess ile kavga ettiniz, öyle değil mi?"

"Evet."

"O gün sana ne söyledi?"

"Kaybol, dedi."

"Ama sen yine de salı öğleden sonra onun evine gittin?"

Evet anlamında kafamı sallıyorum. "Evet. Randevumuz vardı."

"Jess açıkça sana kızmış. Neden geri gittin?"

"İnsanlar sürekli gerçek olmayan şeyler söylüyorlar." Omuz silkiyorum. "Yani Theo bana dizginleri ele al dediğinde aslında attan falan bahsetmiyor, sadece olaylara benim hakim olmam gerektiğini söylüyor. Sanırım Jess de buna benzer bir şey yapıyordu."

"Kurbanın söylediklerine tepkin neydi?"

Başımı olumsuzca sallıyorum. "Neden bahsettiğinizi bilmiyorum."

"Jess'in evine gittiğinde ona bağırdın mı?"

Bir noktada yüzüne doğru eğilip uyanması için bağırmıştım.

"Evet," diyorum, "Ama bana cevap vermedi."

"Jess'in bir daha geri gelmeyeceğini anlıyorsun değil mi?"

Elbette bunu anlıyorum. Dr. Newcomb'a cesedin çürümesi hakkında bir iki şey anlatabilirim sanırım. "Evet."

"Jess'in o gün korktuğunu düşünüyor musun?"

"Bilmiyorum."

"Eğer kurban sen olsaydın nasıl hissederdin sence?"

Bir an düşünüyorum. "Ölü," diyorum.

Oliver

Davanın görülmesine üç hafta kala jüri seçimine başlıyoruz. Günümüzdeki otizm teşhis oranlarına bakıldığında Jacob'ın yaşıtlarından oluşacak bir jüri kurmanın - en azından çocukları otizm spektrumunda olan anne babaları bulmanın - çok zor olmadığını düşünebilirsiniz. Ancak ilk seçeneklerimiz arasında olan otistik çocuk sahibi iki jüri üyesi de Helen'in inatçı çabaları sonucunda çıkartıldı.

Mahkemedeki işlerimin arasında, Jacob'la görüşen iki psikiyatrist Dr. Newcomb ve Dr. Cohn'un raporlarını alıyorum. Dr. Cohn, tam da tahmin ettiğim gibi Jacob'ı gayet akli dengesi yerinde bulmuş; savcılığın doktoruna tost makinesini muayene ettirseniz ona da akıl sağlığı yerindedir raporu verir zaten. Dr. Newcomb ise cinayet işlendiği sırada Jacob'ın hukuki açıdan akli melekeleri yerinde şeklinde değerlendirilemeyeceğini belirtmiş.

Yine de Newcomb'ın raporunun çok işe yaracağını sanmıyorum. Raporda Jacob bir robot gibi gösterilmiş. İşin gerçeği, jüri üyeleri adil olmak isterler, ancak bir davalıya karşı geliştirdikleri hisler kararlarını derinden etkiler. Bu, Jacob'ı mümkün olduğunca sempatik bir portre çizerek yansıtmam gerektiği anlamına geliyor, zira onu ifade vermek üzere kürsüye çıkartmaya hiç niyetim yok. O ruhsuz görünümü, fıldır fıldır gözleri, gergin tikleri göz önünde bulundurulduğunda kesinlikle felaket olur.

Duruşma başlamadan bir hafta önce tüm ilgimi Jacob'ı duruşma için hazırlamaya veriyorum. Huntların evine ulaşınca Thor arabadan atlayıp kuyruğunu sallayarak verandaya koşuyor. Theo'ya öyle çok bağlandı ki bazen onu oğlanın yatağında kıvrılmış halde bıraksam mı diye düşündüğüm oluyor, orayı evi gibi benimsemiş sanki. Tanrı biliyor ya Theo'nun da arkadaşa ihtiyacı var - ülkenin öbür ucuna yaptığı yolculuğun neticesinde neredeyse otuz yaşına kadar

cezalı kalacak - gerçi ben kendisine sürekli bu kararı temyize götürmek için bir gerekçe bulabileceğimi söyleyip duruyorum.

Kapıyı çalıyorum ama kimse cevap vermiyor. Ben içeri kendim girmeye alıştım nasıl olsa deyip eve dalıyor ve Thor'un üst kata çıkmasını izliyorum. "Ben geldim?" diye sesleniyorum ve Emma gülümseyerek ortaya çıkıyor.

"Tam zamanında geldin," diyor.

"Ne için?"

"Jacob matematik sınavından yüz aldı ve ben de ödül olarak onun bir olay mahalli yaratmasına izin verdim."

"Bu korkunç bir şey."

"Benim hayatımda sıradan bir gün sadece," diyor Emma.

Jacob yukardan "Hazır!" diye sesleniyor.

Emma'yı takip ediyorum, ancak Jacob'ın odasına değil de banyoya gidiyoruz.

Kapıyı açınca, elimle ağzımı kapatıyorum.

"Bu da neyin nesi?" diye güç bela sorabiliyorum.

Her yerde kan var. Sanki bir seri katilin gizli barınağına girmişim gibi. Duşun bulunduğu duvar boyunca uzun bir kan lekesi yatay bir çizgi oluşturarak duvarı kaplamış. Bunun karşısındaki aynada ise bir dizi kan damlası görülüyor.

Daha da tuhafı, Emma duvarların, aynanın ve lavabonun kana bulanmış olması karşısında hiç öfkeli görünmüyor. Yüzüme şöyle bir bakıp gülmeye başlıyor. "Rahatla Oliver," diyor, "Bu sadece mısır şurubu."

Aynaya uzanıp parmağını değdiriyor ve elini dudağıma koyuyor.

Onu tatma arzuma karşı koyamıyorum. Ve evet, bu mısır şurubu, içinde de kırmızı gıda boyası var diye tahmin ediyorum.

"Olay yerine zarar veriyorsunuz anne," diye söyleniyor Jacob, "Kan lekesinin aşağı kısmına bakarak kanın hangi yönden sıçradığını belirlemeyi hatırlıyorsun değil mi?"

O an Jess Ogilvy duş alırken canlanıyor gözümde ve Jacob da karşısında, tam Emma'nın durduğu yerde duruyor.

"Sana bir ipucu vereyim," diyor Jacob, "Kurban tam buradaydı." Duş teknesi ile lavabonun arasındaki banyo paspasını işaret ediyor.

Jacob'ı elinde çamaşır suyu ile Jess Ogilvy'nin evinde aynayı ve küveti temizlerken kolaylıkla hayal edebiliyorum.

"Neden banyo?" diye soruyorum, "Olay mahallini burada yaratmayı seçmenin sebebi nedir Jacob?"

Bu soru Emma'nın benim neden bu kadar sarsıldığımı anlamasını sağlıyor. "Aman Tanrım!" diyor bana dönerek, "Ben hiç düşünemedim... Bunu fark edemedim..."

"Kan izleri etrafı çok kirletiyor," diyor Jacob şaşkın şaşkın, "Eğer bunu banyoda yaparsam annemin bana daha az kızacağını düşündüm."

Doktor Newcomb'un raporundan bir satır aklıma geliveriyor: *Kurallara uyuyordum.*

"Temizle şunu," diyor ve dışarıya çıkıyorum.

♠

"Yeni kurallar," diyorum, üçümüz mutfak masasında otururken. "Birinci ve en önemli kural: Artık olay mahalli yaratmak yok."

"İyi de neden ama?" diye soruyor Jacob.

"Sen söyle, Jake. Cinayetten yargılanıyorsun. Duruşmadan bir hafta önce sahte bir cinayet yaratmanın zekice olduğunu mu düşünüyorsun? Komşuların perdelerinin arasından neler görebileceklerini asla bilemezsin..."

"(a) Komşularımız pencerelerden içerisini göremeyecek kadar uzaktalar; (b) yukarıdaki olay mahallinin Jess'in evindekiyle alakası yok. Burada duşta geçirilen arteriyel kanama söz konusu ve kurbanın arkasından aldığı darbeyle ölmesine neden olan bıçaktan aynaya sıçrayan kan izinin yapısı da farklı. Jess'inkindeyse..."

Kulaklarımı kapatarak, "Bunu duymak istemiyorum," diyorum.

Ne zaman Jacob'ın kıçını kurtarmak için bir şansım olduğunu düşünsem buna benzer bir şey yapıyor. Maalesef az önce tanık olduğum durum benim savımı mı kanıtlar (bu çocuğa akli dengesi yerinde denebilir mi şimdi?), yoksa jürinin kanını mı dondurur diye iki düşünce arasında gidip geliyorum. Ne de olsa Jacob hayali tavşanlarla konuşmuyor, birini öldürmüş gibi yapıyor. Bu bana o kadar planlı bir şey gibi geliyor ki. Sanki işin ön çalışması gibi, böylece gerçekte en mükemmelini yapabilecek.

"İkinci kural: Mahkemede sana ne diyorsam tam olarak onu yapacaksın."

"Şimdiye kadar neredeyse on defa mahkemede bulundum," diyor, "Bunu kendim hallederim diye düşünüyorum."

Emma başının iki yana sallıyor. "Onu dinle," diyor, "Şu andan itibaren patron Oliver."

"Duruşma salonuna her girdiğimizde sana bir deste post-it vereceğim," diyorum ona, "Ara istediğinde bana bir not yazacaksın."

"Ne tür bir not?" diyor.

"Herhangi bir not. Ama bunu sadece bir ara istiyorsan yapacaksın. Sana ayrıca bir not defteri ve kalem vereceğim ve bazı şeyleri yazmanı isteyeceğim, tıpkı *CrimeBusters*'ı izlerken yaptığın gibi."

"Ama o duruşma salonunda hiç ilginç bir şey olmuyor ki?"

"Jacob," diyorum, "Orada senin hayatın üzerine bir karar veriliyor. Üçüncü kural: Kimseyle konuşamazsın. Annenle bile. Ve sen de," diyorum Emma'ya dönerek, "Ona nasıl hissetmesi ya da nasıl tepki vermesi gerektiğini ya da nasıl görünmesi ve nasıl hareket etmesi gerektiğini söyleyemezsin. Sizin kendi aranızda geçen her şey savcı ve hakim tarafından okunacak. İkinizin hava durumu hakkında bile konuşmanızı istemiyorum, çünkü bunu yorumlayacaklardır ve eğer şüpheli görünen herhangi bir şey yaparsanız savunma masasından atılırsınız. 'Derin nefes al' yazabilirsin. Ya da 'Her şey yolunda, endişelenme.' Ama bu kadar net olması gerekiyor."

Emma, Jacob'ın koluna dokunuyor. "Anladın mı?"

"Evet," diyor Jacob, "Artık gidebilir miyim? Kuruyunca duvardan mısır şurubunu çıkartmak ne kadar zor haberiniz var mı?"

Onu duymazdan geliyorum. "Dördüncü kural: Gömlek giyip kravat takacaksın ve bunun için paranız olmadığını duymak istemiyorum, çünkü bu tartışmaya açık bir konu değil, Emma..."

"Gömlek giymem ben," diyor Jacob tartışmaya açık olmadığını belirten bir ses tonuyla.

"Nedenmiş?"

"Çünkü göğsümde tuhaf duruyorlar."

"Tamam," diyorum, "Polo yakaya ne dersin?"

"Uğurlu yeşil tişörtümü giysem olmaz mı?" diye soruyor Jacob, "Üniversite sınavına girerken bunu giydim ve matematik bölümünden 800 aldım."

"Neden dolabına bakıp uygun bir şey seçmiyoruz?" önerisinde bulunuyor Emma ve hep beraber üst kata, bu sefer Jacob'ın odasına çıkıyoruz. Geçerken banyoya bakmamaya özen gösteriyorum.

Polis buharlama haznesini delil olarak hâlâ tutsa da Jacob bir saksıyı ters çevirerek yeni bir tane yapmıştı. Akvaryum gibi saydam değil ama iş görüyor olmalı, çünkü yapıştırıcının kokusunu alabiliyorum. Emma dolabın kapağını açıyor.

Eğer kendi gözlerimle görmeseydim, buna asla inanmazdım. Jacob'ın giysileri renklerine göre sıralanmış ve birbirine değmeyecek şekilde yan yana asılmış. Mavi bölümde kotlar ve keten pantolonlar var, sonra da uzun ve kısa kollu tişörtlerden bir gökkuşağı sıralanmış. Hepsi de doğru sırayla konmuş, uğurlu yeşil tişört de olması gereken yerde duruyor.

Mahkemede deli gibi görünmekle saygısız görünmek arasında ince bir çizgi vardır. Düğmelerin teninde yaratacağı his dışında hiçbir şey düşünemeyen bir müvekkile bunu nasıl açıklayacağımı düşünerek derin bir nefes alıyorum. "Jacob," diyorum, "Bir gömlek giymen gerekiyor. Kravat da takmalısın. Üzgünüm ama bunların hiçbiri işe yaramaz."

"Sen jüriye doğruları anlatırken benim görünüşümün neden önemi var ki?"

"Çünkü yine de seni görecekler," diye cevap veriyorum, "İyi bir ilk intiba bırakman gerekiyor."

"Nasıl olsa beni sevmeyecekler. Kimse sevmez beni." Bunu kendisi için üzülen biri edasıyla söylemiyor. Daha çok bana dünyanın nasıl işlediğiyle ilgili bir gerçeği anlatıyormuş gibi.

Jacob dağınıklığını toplamaya gittikten sonra Emma'nın da odada benimle birlikte olduğunu hatırlıyorum. "Şey şu banyo meselesi. Ben... ben ne diyeceğimi bilemiyorum." Jacob'ın yatağına çöküyor. "Bunu her zaman yapıyor... çözmem için olay yerleri yaratıyor. Bu, onu mutlu ediyor."

"Eğlenmek için bir şişe mısır şurubu kullanmak ile gerçek bir insan kullanmak arasında büyük fark var. Jürinin bu ikisi arasında ne kadar uzaklık olduğunu merak etmesine ihtiyacım yok."

"Gergin misin?" diye soruyor bana doğru dönerek.

Başımla onaylıyorum. Aslında bunu ona itiraf etmemeliyim ama kendime engel olamıyorum.

"Sana bir şey sorabilir miyim?"

"Elbette," diyorum, "Ne istersen."

"Onun Jess'i öldürdüğüne inanıyor musun?"

"Sana daha önce de söyledim bunun jüri için bir önemi yok, bizim yararlanacağımız savunma daha ziyade..."

"Sana Jacob'ın avukatı olarak sormuyorum," diye sözümü kesiyor Emma, "Sana arkadaşım olarak soruyorum."

Derin bir nefes alıyorum. "Bilmiyorum. Ama yaptıysa bile kasıtlı olarak yaptığına inanmıyorum."

Kollarını kavuşturuyor. "Acaba dosyayı yeniden incelemesi için polise mi başvursak diye düşünüyorum, Jess'in erkek arkadaşını bir daha değerlendirseler..."

"Polis, delillere bakarak katili bulduğuna inanıyor. Eğer buna inanmasalardı çarşamba günü mahkemeye gidiyor olmazdık. Savcı jürinin olayları onun tarafından görmesini sağlayacak yeterli kanıtı olduğunu düşünüyor. Ancak bunun olmasını engellemek için ben elimden geleni yapacağım Emma."

"Bir şey itiraf etmem gerek," diyor, "Dr. Newcomb'u görmeye gittiğimizde onunla yarım saat kadar görüşecektik. Jacob'a yarım saate geleceğimi söyledim. Sonra da konuşmayı özelikle uzattım. Jacob'ın geç kaldığım için kendini kaybetmesini istedim. Doktorla görüşmeye girdiğinde eli kolu oynamaya başlamış olsun istedim, böylece o da tüm bu davranışları mahkeme raporuna yazabilecekti." Emma'nın gözleri karanlık ve boş bakıyor. "Nasıl bir anne böyle bir şey yapar?"

Ona bakıyorum. "Oğlunun hapse girmesini engellemek isteyen bir anne."

Emma ürperiyor. Odanın içi sıcak olmasına rağmen kollarını ovuşturarak pencereye yürüyor. "Ona bir gömlek bulacağım," diye söz veriyor, "Ama onu üzerine sen giydireceksin."

VAKA 9: PİJAMA PARTİSİ

17 Şubat 1970'te sabahın erken saatlerinde Fort Bragg, Kuzey Carolina'da polis, askeri doktor Jeffrey MacDonald'tan bir telefon aldı. Çağrıya cevap veren ekipler MacDonald'ın hamile eşi Colette ile iki küçük kızını aldıkları çoklu bıçak darbeleri sonucunda öldürülmüş olarak buldular. Colette bir bıçak ve bir buz kıracağı ile otuz yedi kez yaralanmıştı ve MacDonald'ın yırtılmış pijama üstü üzerine örtülmüştü. Yatak başına kanla DOMUZ *yazılmıştı. MacDonald, karısının yanında daha hafif yaralar almış olarak bulunmuştu. Üç erkek ve "Asit ne güzel kafa yapıyor, öldürün şu domuzları," diye şarkı söyleyen beyaz şapkalı bir kadın tarafından yaralandığını söyledi. Adamlar ona saldırınca MacDonald pijamasının üstünü gererek başının üstüne doğru kaldırdığını ve buz kıracağının darbelerini engellemek için bunu kullandığını anlattı. En sonunda ise adamlar onu bayıltmışlardı.*

Ordu MacDonald'a inanmadı. Örneğin devrilmiş bir masa ve saksı dışında salonda bir boğuşmanın izleri görünmüyordu. Parçalanan pijama üstünün iplikleri parçalandığı iddia edilen odada değil, kızların odasında bulunmuştu. MacDonald'ın karısını ve kızlarını öldürüp, salonda bulunan bir dergide yer verilen Manson Ailesi ile ilgili haberden ilham alarak cinayetleri örtbas etmeye çalıştığını düşündüler. Ordu araştırma tekniklerinin yetersizliği nedeniyle davayı düşürdü ve MacDonald ordudan şerefiyle terhis edildi.

1979'da MacDonald sivil mahkemede yargılandı. Bir adli tıp uzmanı, doktorun saldırganları engellemek için kullandığı pijama üstünü inceledi ve üzerinde bir saldırı sonucu gerçekleşmiş olamayacak kadar düzgün kırk sekiz silindirik delik olduğunu tepsit etti; bu şekilleri yapabilmek için pijama üstünün hareketsiz olması gerekiyordu ki MacDonald onu bıçaklamaya çalışan birinden

korunuyor olsaydı bu şekil delikler oluşması imkânsızdı. Adli tıp uzmanı pijama üstünü belli bir şekilde katlayarak kırk sekiz deliğin aslında sadece yirmi bir darbe ile oluşturulmuş olabileceğini de gösterdi; bu Colette MacDonald'ın buz kıracağı ile aldığı darbe sayısına denkti. Deliklerin pijama üzerindeki dağılımı ile kadının aldığı darbelerin birbiriyle uyumlu olması, pijama üstünün kadın bıçaklanmadan önce üzerine konduğunu ve MacDonald tarafından nefsi müdafaa için kullanılmadığını ispatladı. MacDonald üç cinayetten ömür boyu hapse mahkûm edildi ve hâlâ masum olduğunu iddia ediyor.

9

Theo

Ağabeyime ilk kez zorla ceket ve kravat giydirmiyorum. "Off Jacob, gözümü morartmadan kes şunu," diye homurdanıyorum, bir taraftan da ellerini başının üstünde tutmaya ve aniden karaya vurmuş bir balık gibi kıvrılan vücudunu sabit tutmaya çalışırken. Annem kravatını bağlamak için kendini parçalıyor ama Jacob o kadar kımıldanıyor ki sonuçta boynuna geçirilmiş bir ilmikten farksız oluyor.

"Düğmelerini iliklemek zorunda mısın?" diye bağırıyorum, fakat annemin beni duyduğundan şüpheliyim. Jacob yüksek perdeden bağırarak sesimizi bastırıyor. Komşuların onu duyduğuna bahse girerim, ne düşündüklerini merak ediyorum. Muhtemelen göz yuvarlarına iğneler batırıyoruz falan zannediyorlardır.

Annem gömleğin yakasındaki ufacık düğmelerden birini bağlamayı tam başaracaktı ki Jacob onun elini ısırdı. Küçük bir çığlık atıp diğer düğmeyi iliklemeden parmaklarını boynundan çekiyor. "Bu kadarı yeterli," diyor ve tam o sırada Oliver da bizi duruşmanın ilk gününe götürmek için geliyor.

"Kapıyı çaldım," diyor ama geldiğini duymadığımız çok açık.

"Erken geldin," diye cevap veriyor annem. Üzerinde hâlâ sabahlığı var.

"Hadi şunun son haline bir bakalım," diyor ve annemle ben Jacob'ın önünden çekiliyoruz.

Oliver uzunca bir süre ona bakıyor. "Bu ne şimdi?" diye soruyor.

Kabul, Jacob bu kılıkla en şık adam ödülünü alamaz ama üzerinde gömleği ile kravatı var ve kriterimiz de buydu zaten. Üzerinde annemin ikinci el giyim mağazasından bulduğu yumurta sarısı bir takım, açık sarı bir gömlek ve altın rengi, örme bir kravat var.

"Pezevenge benzemiş," diyor Oliver.

Annem dudaklarını birbirine bastırıyor. "Bugün Sarı Çarşamba."

"İsterse puantiyeli pazar olsun, umurumda değil," diyor Oliver, "Jürideki kimsenin de bunu umursayacağını sanmıyorum. Bu Elton John'un konserde giyeceği türden bir takım Emma, bir davalının duruşmada giyeceği türden değil."

"Ancak bu şekilde uzlaşabildik," diye ısrar ediyor annem.

Oliver eliyle yüzünü sıvazlıyor. "Mavi blazer cekette karar kılmamış mıydık?"

"Cumalar mavidir," diyor Jacob, "Maviyi o zaman giyeceğim."

"Şu işe bak ki bugün de giyeceksin," diye cevap veriyor. Dönüp bana bakıyor. "Annen gidip giyinirken bana yardım etmeni istiyorum."

"Ama..."

"Emma, şu anda seninle tartışacak zamanım yok," diyor Oliver.

Annem oldukça sade, koyu gri bir etek ve mavi bir kazak giymeyi planlıyor. Oliver içindeki Heidi Klum'ı ortaya çıkartıp da tüm kıyafetlerini gözden geçirerek "koyu ve muhafazakar" diye kıyafetleri seçerken ben de yanlarındaydım.

Annem öfkeyle Jacob'ın odasından çıkıyor. Kollarımı kavuşturuyorum. "Onu daha yeni bunların içine soktum. Hiçbir şekilde bu giysileri üzerinden çıkartmam."

Oliver omuz silkiyor. "Jacob çıkart şunları."

"*Memnuniyetle,*" diyor ve bir saniyede soyunuyor.

Oliver onu sıkıca yakalıyor. Jacob'ın kapısı açık dolabına bakarak, "İnce çizgili gömleği, blazer ceketi ve kırmızı kravatı getir," diye emrediyor. Söylenileni yaptığım an, Jacob kıyafetlere bakıyor

- nefret ettiği tarzda, ayrıca renkleri de tutmuyor - ve insanın kanını donduran bir çığlık kopanyor.

"Sıçtık," diye mırıldanıyor Oliver.

Jacob'ın ellerini tutup başının üstünde yeniden sabitliyorum. "Daha bu bir şey değil," diyorum.

♠

Ağabeyime en son bir takım elbise giydirip kravat takmaya çalıştığımda büyükbabamın cenazesine gidiyorduk. Annem o gün kendinde değildi, belki de o yüzden Jacob o kıyafetleri giymeye bugünkü kadar direnmemişti. İkimizin de takım elbisesi ya da kravatı yoktu, bu yüzden annem bunları komşumuzun eşinden ödünç almıştı. O zaman küçüktük tabii ve adamın ceketi ikimizin de üstüne olmamıştı. O kıyafetlerin içinde yüzerken tabutun bulunduğu salonda oturmuştuk.

Aslında büyükbabamı çok iyi tanımıyordum. Büyükannem öldüğünden beri bir huzurevinde kalıyordu ve annem de yılda iki kez bizi kolumuzdan sürüyerek onu ziyarete götürüyordu. İçerisi sidik kokuyordu ve ben de tekerlekli sandalyelerinde oturan, derileri kemikli eklemleri ve dizleri için fazlasıyla parlak ve gergin duran yaşlı insanlardan çok korkuyordum. Büyükbabama dair hatırladığım tek güzel anı, çok küçükken onun kucağında oturmam ve onun da kulağımın arkasından bozuk para çıkarma numarası yapmasıydı. Nefesi viski kokardı ve beyaz saçları da bulaşık teli gibi sertti.

Ama şimdi ölmüştü ve ben de bir şeyler hissetmeliyim diye düşünüyordum... çünkü eğer hissetmezsem bu Jacob'dan daha iyi olmadığım anlamına gelirdi.

Annem törenin çoğunda bizi kendi halimize bırakıp adlarını bile bilmediği insanların başsağlığı dileklerini kabul etmişti. Gözlerini tabuta dikmiş bakan Jacob'ın yanında oturuyordum. Tabut siyahtı ve kırmızı kadifeden kumaşla kaplanmış bir kaideye dayalıydı. "Jacob," diye fısıldadım, "Bundan sonra ne olacak?"

"Neden sonra?"

"Yani anlasana. Öldükten sonra. Hiç kiliseye gitmesen de hâlâ cennete gideceğini düşünüyor musun?" Bir süre bunun hakkında düşünmüştüm. "Cennette insanları tanıyacağını düşünüyor musun, yoksa sanki yeni bir okula kaydolmuş gibi her şeye sil baştan başlamaya mı benziyor?"

Jacob bana baktı. "Öldükten sonra çürüyorsun. Calliphoridae, öldükten birkaç dakika sonra cesedin başına üşüşür. Bu böcekler açık yaralara ya da ağız, göz gibi doğal açıklıklara bazen beden daha ölmeden yumurtalarını bırakırlar ve larvaları yirmi dört saat içinde yumurtadan çıkar. Yani larvalar yerin altında yaşayamasalar bile pupalar cesetle birlikte canlı canlı gömülüp işlerini tabutun içinde yapmayı sürdürürler."

Ağzım açık kalakalmıştım.

"Ne oldu?" diye sormuştu Jacob, "Mumyalanmanın sonsuza kadar işe yarayacağına gerçekten inanıyor muydun?"

Bundan sonra ona soru sormadım.

♠

Jacob yeni resmi kıyafetinin içine zorla sokulduktan sonra, Oliver'ı bu sıkıntıyla baş başa bırakıp annemin yatak odasına gidiyorum. Kapıyı çalıyorum ama cevap vermiyor; bunun üzerine ben de kapıyı itip biraz aralıyor ve içeriye bakıyorum. Gardırobunun oradan "Buradayım," diyor annem.

"Anne," diyor ve yatağa oturuyorum.

"Jacob giyindi mi?" Kafasını dolabın kapağından uzatıyor.

"Sayılır." Yorganından çıkan bir ipliği çekiyorum.

Burada yaşadığımız yıllar boyunca annem yatağın sol tarafında uyudu. Şimdiye kadar yayılıp tüm yatağı ele geçirmiş olduğunu düşünebilirsiniz ama hayır. Sanki hâlâ öteki tarafa birinin gelip kıvrılmasını bekliyor gibi.

"Anne," diye tekrar ediyorum, "Seninle konuşmam gerek."

"Elbette, bebeğim." diyor. Sonra da soruyor, "Nerede benim siyah topuklu ayakkabılarım?"

"Anlatacaklarım önemli. Jacob hakkında."

Dolaptan uzaklaşıp yatağa, yanıma oturuyor. "Theo," diye içini çekiyor, "Ben de korkuyorum."

"O değil..."

"Bunu da Jacob'la ilgili diğer şeyler gibi halledeceğiz," diye söz veriyor, "Birlikte."

Bana sıkıca sarılıyor, bu ise kendimi daha da perişan hissetmeme neden oluyor, çünkü ona söylemek istediğim şeyi, aslında söylemem gereken şeyi söyleyemeyeceğim.

Benden uzaklaşarak, "Nasıl görünüyorum?" diyor.

O zaman ne giydiğini fark ediyorum. Oliver'ın giymesi için seçtiği muhafazakar etek ve mavi hırkayı giymemiş, incilerini de takmamış, bunun yerine kesinlikle bu mevsime uymayan parlak sarı, askılı bir yazlık elbise giymiş. Bana sırıtıyor. "Bugün Sarı Çarşamba," diyor.

Jacob

Kovulduğum ilk iş bir evcil hayvan dükkânındaydı. Mağaza zincirinin adını vermeyeceğim, çünkü bunu söylemem uygun olur mu bilemiyorum, zaten bu aralar yasalarla yeteri kadar başım dertte. Ancak, objektif olarak söyleyebilirim ki ben şimdiye kadar sahip oldukları en iyi elemanlarıydım ve yine de buna rağmen beni işten attılar.

Birileri Corgi yavrusu satın aldığında onlara ikram ettiğim şekerle birlikte aldıkları köpek hakkında bilgiler de vermeme rağmen. (Daksund cinsi ile akrabalığı vardır! Adı Galce'den gelmektedir ve cüce köpek anlamındadır.)

İş arkadaşlarımdan biri gibi kasadan para çalmamama rağmen.

O iş arkadaşımı ispiyonlamamama rağmen.

Müşterilere karşı asla kaba davranmamama ve tuvaletleri temizleme sırası bana geldiğinde söylenmememe rağmen.

Patronum Alan'ın (on dokuz yaşındaydı ve Proactiv sivilce kremi için oldukça uygun bir adaydı) bana söylediği, müşterilerin benim görünüşümden şikayet ettikleri olmuştu.

Hayır, burnumda sümükle gezmiyordum. Salyalarım akmıyordu. Yukarıda bahsettiğim iş arkadaşım gibi pantolonumun beli neredeyse dizlerime kadar inmiyordu. Tek yaptığım, saygıdeğer jüri üyeleri, mağaza üniformasını giymeyi reddetmekti. Mavi bir gömlekti bu. Yalnızca cumaları giyiyordum ama dürüst olmak gerekirse düğmelerle baş etmek zorunda olmak yeterince kötüydü.

Bu arada kimsenin şikayet ettiği falan da yoktu. Hem üniforma giymesem de benim oranın bir elemanı olduğumu anlamak zor değildi, üzerinde MERHABA BENIM ADIM JACOB, YARDIMCI OLABILIR MIYIM? yazan kafam kadar bir isimlik takıyordum.

Kovulmamın gerçek nedeni, cumaları dışında neden üniformamın sırtımda olmadığına dair birkaç hafta boyunca muhtelif bahaneler ürettikten sonra nihayet Alan'a otistik olduğumu ve renkler ile düğmeler konusunda takıntılı olduğumu söyledim. Böylece köpek yavrularının beni gerçekten seviyor olmalarına ve orada çalışan herkesten daha çok satış yapmış olmama rağmen, benim tam kovulduğum anda çalışanlardan birinin müşteriye bakmak yerine erkek arkadaşına mesaj çekmekle meşgul olmasına ve bir diğerinin de amfibik hayvanlara bakan Steve'le flört ediyor olmasına rağmen, bendeki bozukluk nedeniyle günah keçisi ben olmuştum.

Evet, aynen öyle, Asperger kozumu kullanıyorum.

Tek bildiğim Alan'a bende Asperger sendromu olduğunu söylemeden önce o da benim adıma bahaneler üretmeye istekliydi ama sonra benim gitmemi istedi. Benim hayatımın hikayesi bu işte.

♠

Oliver'ın arabasında adliyeye gidiyoruz. Annem ön koltukta, Theo ve ben ise arkadayız. Yol boyunca şimdiye kadar hep doğal karşıladığım şeylere bakarak gidiyorum, ev hapsindeyken göremediğim yerler: kocaman ışıklı bir tabelası olan bir restoran, daha önce çalıştığım evcil hayvan dükkânının içinde düğüm olmuş köpek yavrularının durduğu vitrini, ilk dişimi düşürdüğüm sinema salonu ve bir gencin okula giderken buz fırtınası sırasında öldüğü kavşak. Üzerinde BEDAVA KAHVE! SONSUZ HAYAT! ÜYELİK İMKANLARIMIZI GÖRÜN! yazan Restwood İncil Kilisesi'nin önündeki pano.

"İşte geldik," diyor Oliver otoparkta durup kontağı kapattıktan sonra.

Kapıyı açıp arabadan dışarıya çıkıyorum ve aniden üzerime ok misali yağan binlerce sesle karşılaşıyorum ve o kadar çok ışık var ki her yer bembeyaz oluyor. Ellerimi aynı anda hem kulaklarıma hem gözlerime kapatamıyorum ve çığlığımın arasında bir yerlerde ismimin söylendiğini ve annemin sesini, sonra da Oliver'ınkini duyuyorum. Gözümün önünde mikrofonlar kanser hücreleri gibi çoğalıyor ve gitgide daha da yaklaşıyor.

Oliver: Kahretsin! Bunu düşünmeliydim...

Annem: Jacob, gözlerini kapat bebeğim. Beni duyuyor musun? Theo? Onu bırakma!

Sonra kolumda bir el hissediyorum ama bunun kardeşime mi, anneme mi, yoksa yabancılardan birine mi ait olduğunu kim bilebilir ki? Damarlarımı kesip kanımı akıtmak isteyenlere, bir feneri andıran gözleri ve mağara gibi ağızları ile benim bir parçamı hiçbir şey kalmayana kadar ceplerine atıp götürmek isteyenlere mi ait bu el?

Dişlerini gıcırdatarak üzerine gelen vahşi bir hayvan sürüsü karşısında sıradan bir insanın yapacağını yapıyorum: Koşuyorum.

Bu harika bir duygu.

Bu zamana kadar altı metreye on iki metrelik bir kafeste tutulduğumu da unutmayın. Dilediğim kadar hızlı değilim, çünkü ayağımda iskarpin ayakkabılar var, zaten doğuştan da hantal bir tipim; ama yine de artık onların sesleri duymayacağım kadar uzağa gitmeyi başarıyorum. Şimdi kulaklarımda ıslık çalan rüzgar ve kendi nefesim dışında hiçbir şey duymuyorum.

Sonra aniden ayaklarım yerden kesiliyor.

"Siktir," diye kesik kesik soluyor Oliver, "Bunun için fazla yaşlıyım."

Zar zor konuşabiliyorum, çünkü boylu boyumca sırtımda uzanıyor. "Sen... yirmi sekiz yaşındasın," diye homurdanıyorum.

Yana doğru yuvarlanıyor ve bir an için ikimiz birlikte bir benzin istasyonu tabelasının altında kaldırıma seriliyoruz. KURŞUNSUZ 2.69$.

"Özür dilerim," diyor Oliver bir süre sonra, "Bunun olacağını önceden tahmin etmeliydim."

Ona bakmak için dirseklerimin üstünde doğruluyorum.

"Senin davanda ne olacağını görmek isteyen bir dolu insan var," diyor, "Ve ben de seni buna hazırlamalıydım."

"Oraya geri gitmek istemiyorum," diyorum.

"Jake, eğer geri gitmezsen hakim seni tekrar hapse gönderecektir."

Oliver'ın mahkemede nasıl davranılacağına dair bana verdiği kurallar listesini aklımdan geçiriyorum. Neden muhabirlere de aynı kuralları vermedi ki diye merak ediyorum, çünkü burnuma bir mikrofon dayamak kesinlikle görgü kurallarına uymuyor. "Duyusal toparlanma arası talep ediyorum," diyorum; bu, duruşma sırasında Oliver'ın vermemi uygun gördüğü tepkilerden biri.

Doğrulup dizlerini göğsüne çekiyor. Birkaç adım ötedeki benzin pompasına bir otomobil yanaşıyor ve arabadan inen adam kredi kartını çıkartmadan önce tuhaf tuhaf bize bakıyor. "O zaman içeriye girer girmez hakimden hemen bir ara vermesini isteriz." Kafasını yana eğiyor. "Ne diyorsun Jake? Benimle birlikte mücadele etmeye hazır mısın?"

İskarpinlerimin içinde başparmağımı oynatıyorum. Bunu üç kez yapıyorum, çünkü bu şans getirir. *"Sabahları napalm kokusuna bayılıyorum,"* diye cevap veriyorum *Apocalypse Now* filminden fırlamışçasına.

Oliver benden yana bakıyor. "Gerginim," diye itiraf ediyor.

Birinin tam duruşmaya girmeden önce avukatından duymak isteyeceği ilk şey bu değil tabii ama yine de bana yalan söylemiyor olduğu için memnunum. "Bana gerçeği söylüyorsun," diyorum.

Bu aslında bir iltifat ama Oliver bunu bir emir gibi algılıyor. Bir an duraksıyor. "Onlara senin neden suçlu olmadığını anlatacağım." Sonra kalkıp pantolonunu silkeliyor. "Peki ne diyorsun?"

Bu her zaman çok hileli bir sorudur. Çoğu zaman aslında tek kelime etmediğiniz biri tarafından sorulur ama tabii hiçbir şey demiyorum dediğiniz anda aslında bir şeyler söylemiş de olursunuz.

"Yine o insanların arasında geçmek zorunda mıyım?" diye soruyorum.

"Evet," diyor Oliver, "Ama bir fikrim var."

Beni Theo ve annemin endişeyle beklediği park yerine götürüyor. Oliver'a bir şey söylemek istiyorum, ancak yaşadığımız bu daha acil sorun yüzünden güme gidiyor. "Gözlerini kapat," diyor, ben de öyle yapıyorum. Sonra da sağ kolumu yakaladığını hissediyorum,

annem de sol kolumu tutuyor. Gözlerim hâlâ kapalı ama seslerin uğultusunu duyabiliyorum ve kendime hakim olamadan boğazımdan aynı ses çıkmaya başlıyor.

"Şimdi... şarkı söyle!"

"I shot the sheriff... but I didn't shoot no deputy..." Şarkıyı kesiyorum. "Onları hâlâ duyabiliyorum."

Böylece Theo da şarkıya katılıyor. Sonra Oliver ve annem de. Hepimiz birlikte amatör bir vokal dörtlüsü şeklinde adliyenin merdivenlerini tırmanıyoruz.

İşe yarıyor. Muhtemelen söylediğimiz şarkı onları o kadar şaşırtıyor ki muhabirler Kızıl Deniz gibi ikiye ayrılıyor ve biz de ortalarından geçiyoruz.

O kadar dağılmış haldeyim ki adliyenin merdivenlerinden çıkmadan önce kılçık gibi boğazıma takılan şeyi hatırlamam biraz zaman alıyor.

1. Oliver'a *p* diye adlandırabileceğimiz sözlü bir denklem sunmuştum: "Gerçeği söylüyorsun."

2. O ise q denklemi ile cevap vermişti: "Onlara neden suçlu olmadığını anlatacağım."

3. Bu konuşmadaki mantık denklemine göre p ve q'nun birbirine eşit olduğu varsayımında bulundum.

4. Ama şimdi bunun her zaman doğru olmadığını fark ediyorum.

♠

Jess ile çalışmaya başlamadan önce okulumdaki sosyal beceriler dersine girmek zorundaydım. Sınıf benim aksime sosyal hayatta bir yer edinmekle o kadar da ilgilenmeyen çocuklardan oluşuyordu. Robbie ağır düzeyde otistikti ve dersin çoğunu boya kalemlerini bir uçtan bir uça dizerek geçiriyordu. Jordan ve Nia'nın gelişimsel engelleri vardı ve ortak eğitim almak yerine zamanlarının çoğunu özel eğitim alarak geçiriyorlardı. Serafima, Down sendromu olmasına rağmen muhtemelen bana en çok benzeyendi. Sosyal hayatın bir parçası olmayı o kadar çok istiyordu ki bir yabancının kucağına

çıkıp yüzünü ellerine arasına alabiliyordu; bu o altı yaşındayken çok tatlı bir davranış olarak görülürken on altı yaşına geldiğinde artık pek de öyle görülmüyordu.

Öğretmenimiz Lois katılmamız gereken türlü türlü interaktif oyunlar getiriyordu. Rol yapıp sanki yarım saattir aynı odada oturmuyormuşuz gibi birbirimizi selamlamamız gerekiyordu. Göz temasını en uzun süre kim devam ettirecek diye yarışmalar yapıyorduk. Bir keresinde bir sohbet esnasında karşımızdakine de fırsat tanımak için ne zaman konuşmayı kesmemiz gerektiğini göstermek için bir saat getirmişti ama Robbie ilk alarmla birlikte kendini kaybettiği için bu çalışma çok uzun sürmemişti.

Her günü yanımızda oturan kişiye bir iltifatta bulunduğumuz bir grup çalışması ile bitirmek zorundaydık. Robbie yanında kim otururşa otursun hep aynı şeyi söylüyordu: *Su kaplumbağalarını severim.*

(Gerçekten severdi de. Onlar hakkında o zamana kadar karşılaştığım ve muhtemelen bundan sonra da karşılaşacağım herkesten daha çok şey bilirdi ve o olmasaydı ben hâlâ su kaplumbağalarını kutu kaplumbağaları ile karıştırıyor olurdum.)

Jordan ve Nia her zaman dış görünüşle ilgili iltifatlarda bulunurlardı: *Saçının şeklini beğendim. Eteğinin kırmızı olması hoşuma gitti.*

Bir keresinde Serafima bana benim mitokondrial DNA hakkında konuşmamdan hoşlandığını söyledi. Ben de ona dönüp onun bir yalancı olmasından hoşlanmadığımı söyledim, çünkü o gün Lois'e konudan sıkıldığımızı ifade etmek için sınıfta kendi aramızda kararlaştırdığımız el işaretini - barış işareti - yapmıştı, hâlbuki daha hepimizin aslında nasıl ilişkili olduğumuzu anlatacağım bölüme bile gelmemiştim.

İşte o gün Lois anneme telefon etti ve annem de Jess'i buldu.

Jess'le de iltifatlar üzerinde çalışmıştık ama bu çok daha farklıydı. İlk olarak ona iltifat etmeyi gerçekten *istiyordum.* Saçının kaynar suya atmadan önce mısır püskülü misali dümdüz ve ipeksi görünüşünü beğeniyordum, spor ayakkabılarının kauçuk tabanına

çizdiği gülen yüzleri seviyordum. Dahası adli tıp hakkında ben konuşup durdukça barış işareti yapmak yerine bana daha çok soru soruyordu.

Sanki bu onun benim hakkımda daha fazla şey öğrenme biçimiydi; benim kafamın nasıl çalıştığını anlamaya çalışma biçimi yani. Aklım bir labirent gibiydi, nereden başladığımı bulmak için tüm kıvrımları ve dönemeçleri takip etmek zorundaydınız ve Jess'in buna zaman harcaması beni hayrete düşürüyordu. Sanırım annemin bunu yapması için ona para ödediğini hiç düşünmemiştim, en azından o salak Mark Maguire pizzacıda bunu söyleyene kadar. Yine de benimle mecburen geçirmesi gereken saatler bitsin diye oturup dakikaları sayıyor gibi bir hali hiç olmamıştı. Eğer onu görseydiniz siz de bunu anlardınız.

Jess'le yaptığım en güzel ders bir kıza dansa gitmeyi teklif etmeyi çalıştığımız dersti. Wendy's'de oturuyorduk, çünkü yağmur yağıyordu ve biz de ani bastıran sağanağa yakalanmıştık. Yağmur dinene kadar bu restoranda Jess glütensiz ve kaseinsiz çok fazla fast food seçeneği olmamasına rağmen bir şeyler atıştırmayı önermişti. Ben de iki fırınlanmış patates ve sossuz bir salata sipariş ettim, Jess ise bir çizburger istedi. "Patates kızartması bile yiyemiyor musun?"

"Hayır," dedim, "Kullandıkları sos ve kızartmalık yağ yüzünden. Glütensiz tek patates kızartması Hooters'ta."

Jess güldü. "Kusura bakma seni yarı çıplak kadın garsonlarıyla meşhur bir restorana götüremem." Benim sade patatesime ve sossuz salatama baktı. "Birazcık tereyağı bile alamaz mısın?"

"Soya olmadığı sürece hayır." Omuz silktim. "Zamanla alışıyorsun."

"Yani bu," demişti elindeki çizburgeri çevirerek, "Senin için bir ölüm öpücüğü anlamına mı gelir?"

Yüzümün kıpkırmızı kesildiğini hissetmiştim. Neden bahsettiğini bilmiyordum ama onu öpücük sözcüğünü söylerken duyunca az önce salatalık değil de sanki bir kelebek yemişim gibi hissetmeme neden olmuştu. "Alerji gibi değil."

"Eğer bunu yersen ne olur?"

"Bilmem ki. Sanırım daha çabuk üzülürüm. Diyet bir şekilde işe yarıyor."

Ekmeğine bakıp bir parça koparıyor. "Belki ben de soğuk hindili sandviç yemeliydim."

"Hiçbir şey seni üzmüyor ki," dedim ona.

"Bu konuda çok az şey biliyorsun," dedi ve kafasını sallayıp bugünün konusuna geçti, "Hadi bakalım. Sor."

"Şey," dedim patatesime bakarak, "Benimle dansa gelmek ister misin?"

Jess direkt, "Hayır," dedi, "Bunu satman lazım Jacob."

"Ben, şey, dansa gidecektim ve düşündüm de belki sen de gelmek istersen..."

"Tabii tabii tabii," diye sözümü kesti.

Kendimi Jess'in gözünün içine bakmaya zorladım. "Sanırım beni anlayan tek kişi sensin." Zor yutkunuyordum. "Seninle birlikteyken, dünya asla çözemediğim bir sorun olmaktan çıkıyor. Lütfen benimle dansa gel," dedim, "Çünkü sen benim müziğimsin."

Jess'in ağzı açık kaldı. "Evet Jacob!" diye bağırdı, sonra aniden oturduğu yerden kalkıp beni ayağa kaldırdı ve bana sarıldı, atkuyruğundaki yağmur kokusunu alabiliyordum ve benim alanıma girmiş olmasına ve bana bu kadar yakın durmasına da hiç aldırmıyordum. Bu çok hoşuma gitmişti. Bu o kadar hoşuma gitmişti ki *ne olduğunu tahmin edersiniz* ve o bunu fark etmeden ya da (daha kötüsü) bunu hissetmeden onu ittirmek zorunda kaldım.

Karşımızda oturan yaşlı bir çift gülümsüyordu. Bizim hakkımızda ne düşündükleri hakkında hiçbir fikrim yok ama Otistik Çocuk ve Sosyal Beceriler Eğitmeni sanırım listenin en başında değildir. Yaşlı hanım Jess'e göz kırpmıştı. "Asla unutmayacağın bir çizburger oldu gibi görünüyor."

Jess hakkında hayatta unutmayacağım pek çok şey var. O gün tırnaklarında parlak mor oje olması gibi. Barbekü sosunu hiç

sevmemesi. Güldüğünde bunun ufak ve kibar değil de içten gelen bir ses olması gibi.

İnsanlarla çok fazla yüzeysel zaman geçirilir. Ne kadar eğlendiğinizi hatırlarsınız ama belirgin hiçbir şey hatırlanmaz.

Bense ona dair hiçbir şeyi asla unutmayacağım.

Oliver

Jacob, Emma ve ben savunma masasına ulaştığımızda duruşma salonu çoktan dolmuş ve Helen Sharp da notlarını gözden geçiriyor. "Şu oyun odası bir harika," diyor bana bir bakış atarak, "Bana da bir tane lazım."

Oyun odası ile kast ettiği duruşma salonunun arkasında yapılan duyusal toparlanma alanı. Burayı salondan ayıran kalın, ses geçirmez perdeleri var. İçerde ise tırtıklı plastik toplar, titreşimli bir yastık, bir gece lambası ve bana araba yıkama yerlerindeki dev fırçaları hatırlatan bir nesne var. Emma tüm bunların yatıştırıcı aletler olduğunu iddia ediyor ama bana sorarsanız, hepsi de bir fetişist porno filmin setinden fırlamış gibi görünüyor.

"Eğer lambanın cininden bir şey dileyeceksen Helen," diyorum, "Bir kalp istemekle başlayabilirsin."

Mübaşir ayağa kalkmamamızı söylüyor ve Hakim Cuttings'in gelişi için hepimiz ayağa kalkıyoruz. Hakim, duruşma salonunun arkasında duran dört adet kameraya şöyle bir bakıyor. "Basın mensuplarına burada bulunmalarının benim iradem sınırlarında olduğunu hatırlatmak isterim. Herhangi bir şekilde müdahale edecek olurlarsa bu karar her an değişebilir. Aynı şey izleyiciler için de geçerlidir, duruşma süresince taşkınlığa hiçbir şekilde göz yumulmayacaktır. Avukatlar, lütfen kürsüye yaklaşın."

Helen'le birlikte hakim kürsüsüne yaklaşıyorum. "Kapalı celselerde edindiğimiz tecrübeler göz önüne alındığında," diyor, "Başlamadan önce sizinle görüşmenin daha uygun olacağını düşündüm. Bay Bond, müvekkiliniz bugün nasıl?"

Ee, cinayetten yargılanıyor, diye düşünüyorum. *Ama onun dışında gayet iyi.*

Gömleğinin düğmelerini iliklemek için Jacob'ın üstüne oturduğuma, caddelerde dörtnala koştuğuna dair görüntüler bir an gözümün önünde beliriyor. "Daha iyi olamazdı Sayın Hakim," diyorum.

"Bilmemiz gereken bir sıkıntısı var mı?" diye soruyor. Hakimin Jacob'ın durumuyla gerçekten ilgilenmesinden cesaret alarak kafamı sallıyorum.

"İyi. Çünkü bir sürü insan bu duruşmayı izliyor ve eğer bir aptal gibi görünürsem bu hiç iyi olmaz diye düşünüyor," diyorum.

Hayırseverliği buraya kadarmış.

"Peki ya siz Bayan Sharp? Siz hazır mısınız?"

"Yüzde yüz Sayın Hakim," diyor Helen.

Hakim başını öne doğru sallıyor. "O zaman iddia makamının açılış konuşması ile başlayalım."

Jacob'ın yanına otururken Emma bana cesaretle gülümsüyor. En arkaya yerleşen Theo'nun yerini saptamak için arkasına dönüyor, sonra da Helen konuşmaya başlarken önüne dönüyor.

"Dört ay önce Jess Ogilvy umutları ve hayalleri, parlak bir geleceğe sahip, güzel bir genç kızdı. Vermont Üniversitesi'nde yüksek lisans öğrencisi olarak çocuk psikolojisi üzerine yüksek lisans yapıyordu. Yarı zamanlı işlerde çalışarak okuldaki çalışmalarını dengeliyordu, örneğin bir profesörün Townsend, Serendipity Yolu, altmış yedi numara adresinde bulunan eviyle ilgilenmesi gibi. Bunun yanı sıra özel öğretmenlik yapıyor, özel ihtiyaçları olan çocuklara eğitim veriyordu. Öğrencilerinden biri Asperger sendromu olan genç bir adamdı; bu genç adam şu anda karşınızda sanık olarak bulunuyor. Jess, Jacob'a özellikle sosyal beceriler edinmesi konusunda yardım ediyordu. Ona bir sohbet esnasında karşındaki ile nasıl konuşulacağını, nasıl arkadaş edineceğini ve toplumla nasıl etkileşime geçebileceğini öğreterek- onunla zorlandığı pek çok konuda çalışıyordu. Jess ve Jacob haftada iki kez, pazar ve salı günleri görüşüyorlardı. Ancak 12 Ocak Salı günü Jess Ogilvy, Jacob Hunt'a eğitim veremedi. Bunun yerine bu genç adam - Jess'in

iyilik ve şefkatle yaklaştığı kişi - onu kendi evinde acımasızca ve vahşi bir şekilde öldürdü."

İddia makamının oturduğu masanın arkasında bir kadın sessizce ağlamaya başlıyor. Annesi, bunu anlamak için arkamı dönmeme gerek yok. Ama Jacob arkasını dönüyor ve kadında kendisine tanıdık gelen bir şeyler fark edince - belki kızında da olan aynı çene yapısı ya da saçının rengi gibi - yüzünü ekşitiyor.

"Ölümünden iki gün önce Jess, Jacob'ı Townsend merkezinde pizza yemeğe götürmüştü. Restoranın sahibi Calista Spatakopoulous'tan o gün Jacob ve Jess'in ateşli bir tartışmaya tutuştuğunu, en sonunda Jess'in Jacob'a 'Kaybol,' dediğini dinleyeceksiniz. Jess'in erkek arkadaşı Mark Maguire'dan o gece ilerleyen saatlerde ve pazartesi günü kendisini gördüğünde Jess'in iyi olduğunu, ancak salı günü öğleden sonra ortadan kaybolduğunu dinleyeceksiniz. Townsend Polis Merkezi dedektiflerinden Rich Matson'dan polis memurlarının beş gün boyunca kaçırıldı mı diye Jess'e dair bir işaret bulmak üzere nasıl araştırma yaptıklarını ve sonunda cep telefonundan gelen GPS sinyalini takip ederek onun yara bere içindeki hırpalanmış cansız bedenini evinden birkaç yüz metre uzaktaki bir su kanalında bulduklarını dinleyeceksiniz. Adli tabibin Jess Ogilvy'nin sırtında sıyrıklar, boynunda boğulma izleri, burnunda kırık ve yüzünde de çürükler olduğuna, bir dişinin kırık olduğuna ve iç çamaşırının da ters giydirildiğine dair tanıklığını dinleyeceksiniz."

Her biri *nasıl tür bir hayvan bir genç kıza bunu yapabilir,* diye düşünen ve sonra da Jacob'a kaçamak bakışlar atan jüri üyelerinin yüzlerini inceliyorum.

"Dahası hanımlar ve beyefendiler, Jess Ogilvy'nin cesedinin sarılı halde bulunduğu pikeyi göreceksiniz. Jacob Hunt'a ait olan pikeyi."

Jacob yanımda titremeye başlıyor. Emma elini onun koluna koyuyor ama o ittiriyor. Tek parmağımla önüne koyduğum post-it tomarını ona yaklaştırıyorum. Bir patlama yaşamasındansa bu durumdan yazıya dökerek kurutulmasını ümit ederek ona verdiğim kalemin kapağını açıyorum.

"Sunduğumuz deliller Jacob Hunt'ın kasıtlı olarak Jess Ogilvy'yi öldürdüğünü açık olarak gösterecektir. Bu duruşmanın sonunda hakim sizden kimin suçlu olduğuna karar vermenizi istediğinde eminiz ki Jacob Hunt'ın Jess Ogilvy'yi - kendisini onun eğitmeni, yol göstericisi ve arkadaşı addeden hayat dolu bir genç kadını - öldürdüğü ve sonra da..." Masasına doğru yürüyüp not defterinin ilk sayfasını yırtıyor.

Aniden, ne yapmak üzere olduğunu fark ediyorum.

Helen Sharp tek eliyle kağıdı buruşturup yere atıyor. "...bir kenara attığı sonucuna varacaksınız," diyor ama o sırada Jacob çoktan çığlık atmaya başlamış.

Emma

Savcı not defterine uzandığı anda onun cümlesinin sonunu nasıl getireceğini anlıyorum. Yerimden kalkmaya hazırlanıyorum ama artık çok geç, Jacob kontrolden çıkmış vaziyette ve tokmağı olmayan hakim de yumruğunu kürsüye vuruyor. "Sayın Hakim, kısa bir ara verebilir miyiz?" diye bağıran Oliver, Jacob'ın çığlıkları arasından sesini duyurmaya çalışıyor. Jacob *"Sana tel askı yok dedim!"* diye bir repliği avaz avaz bağırıyor.

"On dakika ara veriyoruz," diyor hakim ve bir mübaşir duruşma salonundan çıkan jüriye eşlik etmek üzere onların yanına doğru gelirken, bir diğeri de bizi duyusal toparlanma odasına götürmek için yanımıza koşuyor. "Avukatlar, kürsüye yaklaşın."

Mübaşir Jacob'dan uzun ve geniş kalçaları ile vücudu bir çanı andırıyor. Etli parmakları ile Jacob'ı kolundan yakalıyor. "Gel bakalım ahbap," diyor ve Jacob ondan kurtulmaya çalışıyor, sonra da sağa sola yumruk savurmaya başlıyor. Mübaşire o kadar sert bir darbe indiriyor ki adamı inletiyor ve sonra aniden Jacob'ın dizlerinin bağı çözülüyor ve koca gövdesi tüm ağırlığıyla yere yığılıyor.

Mübaşir ona doğru uzanıyor ama ben Jacob'ın üzerine kendimi atıyorum. "Sakın ona dokunma," diyorum, salondan dışarı çıkarılıyor olmalarına rağmen jüri üyelerinin ne olduğunu görmeye çalıştıklarının farkındayım ve her bir kameramanın merceğinin bana dönük olduğundan da eminim.

Jacob omzumda ağlıyor, bir yandan nefesini ayarlamaya çalışırken bir yandan da burnunu çekiyor. "Geçti bebeğim," diye kulağına mırıldanıyorum, "Sen ve ben bunun üstesinden birlikte geleceğiz." Doğrulana dek uğraşıyorum, sonra kollarımı ona sarıp ikimiz birlikte ayağa kalkarken ağırlığını taşımaya çalışıyorum. Mübaşir bizim için kapıyı açıyor ve bize duruşma salonun koridorundan

duyusal toparlanma odasına doğru yol gösteriyor. Biz geçerken tüm duruşma salonu sessizliğe gömülmüş halde; ta ki biz siyah perdelerin arkasına çekilene kadar. Sonra dışarıdan tüm duyabildiğim gitgide artan bir uğultu oluyor: *Bu neydi şimdi?... Böyle şey görmedim hayatımda... Hakim bu tür dikkat çekmeye yönelik davranışları desteklemez ki... Kendilerini acındırmak için oyun oynadılar resmen...*

Jacob kendini örtülerin ağırlığı altına gömüyor. Örtülerin altından, "Anne," diyor, "Kağıdı buruşturdu."

"Biliyorum."

"Kağıdı düzeltmemiz lazım."

"O bizim kağıdımız değil. Savcının kağıdı. Bunu düşünme."

"Kağıdı buruşturdu," diye tekrar ediyor Jacob, "Kağıdı düzeltmemiz lazım."

Aceleyle duruşma salonundan çıkartılmadan önce acımayla bana bakan jüri üyesi kadını düşünüyorum. Oliver *bu iyi bir şey*, diyecektir muhtemelen ama o ben değil ki. Jacob gibi bir çocuğum olduğu için asla bana acımalarını istemedim. Ben hep diğer annelere acıdım, her günlerinin her dakikasını onlara adamak yerine, çocuklarını sahip oldukları zamanın sadece yüzde sekseninde ya da daha azında sevebilen annelere.

Ama şimdi cinayetten yargılanan bir oğlum var. Jess Ogilvy'nin öldüğü öğleden sonra da birkaç dakika önce bir parça kağıt buruşturulduğunda da aynı tepkiyi veren bir oğlan.

Jacob bir katil olsa bile onu yine de seveceğim. Ama beni dönüştürdüğü kadından nefret edeceğim; diğerlerinin arkasından konuştuğu, insanların acıdığı kadından. Çünkü Asperger'i olan bir çocuğun annesi için böyle hissetmesem de, evladı başka bir annenin evladının canını alana bir anne için aynısını hissederdim.

Jacob'ın sesi bir çekiç gibi arkamdan iniyor. "Bunu düzeltmemiz lazım," diyor.

"Tamam," diye fısıldıyorum, "Düzelteceğiz."

Oliver

"Bu bir rekor olmalı Bay Bond," diye ağır ağır konuşuyor Hakim Cuttings, "Tam üç dakika yirmi saniye boyunca bir patlama olmadan idare edebildik."

"Sayın Hakim," diyorum o anda birden, "Bu çocuğun patlamasına neden olacak her şeyi öngöremem. Zaten biraz da bu yüzden annesinin yanında olmasına izin veriyorsunuz. Ama affınıza sığınarak söylüyorum, takdir edersiniz ki Jacob'ın sadece on saatlik bir adaleti değil, ihtiyacı olduğu kadar adaleti hak ediyor. Anayasal sistemin tüm amacı da bu ya zaten."

"Kusura bakma Oliver, araya girmek istemem ama," diyor Helen, "Resmi geçidi ve bayrakları unuttun!"

Onu sallamıyorum. "Bakın. Özür dilerim Sayın Hakim. Jacob sizin bir aptal gibi görünmenize ya da benim böyle görünmeme neden oluyorsa ya da..." dönüp Helen'a bakıyorum, "Peşinen özür dilerim. Demek istediğim, müvekkilimin jürinin önünde bir kriz geçirmesi bana zaten olumlu bir katkıda bulunmaz."

Hakim gözlüklerinin üzerinden bana bakıyor. "Müvekkilinizi toparlamak için on dakikanız var," diye uyarıyor, "Sonra geri geleceğiz ve iddia makamı da açılış konuşmasının son kısmını tekrarlayacak."

"Evet ama kağıdı yeniden buruşturamaz," diyorum.

"O dilekçeyi bir yerlerde düşürdün herhalde," diye cevap veriyor Helen.

"Savcı haklı. Bayan Sharp isterse bir araba dolusu kağıdı buruşturabilir ve müvekkiliniz her seferinde çılgına dönüyorsa bu sizin zararınıza olur."

"Sorun değil Sayın Hakim," diyor, "Bunu yeniden yapmayacağım. Şu andan itibaren sadece katlanmış kağıt olacak." Eğilip Jacob'ı çılgına çeviren kağıt topunu alıp stenografın masasının yanındaki çöpe atıyor.

Saatime bakıyorum; hesaplamalarıma göre Jacob'ı kuzu gibi yapıp savunma masasındaki sandalyesine oturtmam için dört dakika on beş saniyem var. Salonun sıraları arasından ilerleyip duyusal toparlanma odasının siyah perdeleri arasından içeriye giriyorum. Jacob ağır bir battaniyenin altına gizlenmiş ve Emma da titreşen bir yastığın üzerinde iki büklüm olmuş. "Bana anlatmadığın başka ne var?" diye soruyorum, "Onu çıldırtan başka ne var? Ataçlar? Saatin on ikiye çeyrek kala olması mı? Tanrı aşkına, Emma, Jacob'ın bir öfke nöbetine tutulup Jess Ogilvy'yi öldürmediğine jüriyi inandırmak için sadece bir şansım var. Kontrolünü kaybetmeden sadece on dakika bile duramazken bunu nasıl yapacağım?"

O kadar yüksek sesle bağırıyorum ki o aptal perdeler bile muhtemelen sesimi bastıramıyordur, televizyon kameraları acaba her şeyi sesli olarak mı çekiyorlar diye merak ediyorum bir yandan da. Sonra Emma yüzünü kaldırıyor ve gözlerinin nasıl da kıpkırmızı olduğunu fark ediyorum. "Onu daha sakin tutmaya çalışacağım."

"Affedersin," diyorum, tüm öfkem anında yatışıyor, "Sen ağlıyor muydun?"

Başını sallıyor. "Yok, ben iyiyim."

"Oldu, ben de Amerika başkanıyım." Cebimi yoklayıp bir mendil çıkartıyor ve eline veriyorum. "Bana yalan söylemek zorunda değilsin. Biz aynı taraftayız."

Arkasını dönüp burnunu siliyor, sonra mendili katlıyor - katlıyor, buruşturmuyor - ve sarı elbisesinin cebine koyuyor.

Battaniyeyi Jacob'ın tepesinden kaldırıyorum. "Gitme vakti," diyorum.

Bir an için onun da geleceğini düşünüyorum ama o benden uzaklaşıyor. "Anne," diye mırıldanıyor, "Düzelt onu."

Boğazını temizleyen Emma'ya dönüyorum. "Önce Helen Sharp'ın kağıdı düzeltmesini istiyor," diyor.

"Kağıt çöpe gitti bile."

Jacob, Emma'ya, "Söz vermiştin," diyor sesi gitgide yükselerek.

"Tanrım," diye homurdanıyorum, "Öyle olsun."

Duruşma salonunu geçip stenografın ayakları dibindeki çöp sepetini karıştırıyorum. Sanki bana aklımı kaçırmışım gibi bakıyor ki bu da şu anda olmayacak şey değil. "Ne yapıyorsunuz?"

"Hiç sorma." Kağıt, bir şeker paketi ile gazetenin altına girmiş. Bunu ceketimin cebine tıkıp yeniden duyusal toparlanma odasına gidiyorum. Burada kağıdı çıkartıp Jacob'ın gözü önünde elimden geldiğince düzleştiriyorum. "Yapabileceğimin en iyisi bu," diyorum ona, "Peki... senin yapabileceğinin en iyisi ne?"

Jacob kağıda bakıyor. "*Senden ilk gördüğüm anda hoşlandım,*" diyor.

Jacob

Mark Maguire'dan kendisiyle hiç tanışmadan nefret etmiştim. Jess değişmişti; dersimiz sırasında sadece bana odaklanmak yerine cep telefonuna yanıt veriyor ya da bir mesaj yazıyor ve bunu her yapışında da gülümsüyordu. Onun dikkatinin dağılmasının nedeninin ben olduğumu düşünüyordum. Neticede herkes benden çabucak sıkılıyordu ve bu Jess için de söz konusu olacaktı; bir yandan da en büyük korkum buydu. Sonra bir gün bana bir sırrını anlatmak istediğini söyledi. "Sanırım âşık oldum," dedi ve size yemin ederim kalbim bir saniyeliğine durdu.

"Ben de," dedim kendimi tutamayarak.

♠

VAKA İNCELEMESİ 1: Müsaadenizle bu noktada biraz ara verip tarla farelerinden bahsedeceğim. Hayvanlar aleminde tekeşli olan minik bir grubun bir parçasıdırlar. Yirmi dört saat boyunca çiftleşirler ve sonra da tüm hayatlarını birlikte geçirirler. Ancak yakın akrabaları olan ve tarla faresinin genetik yapısının yüzde 99'unu paylaşan dağ faresinin ise tek derdi bir gecelik ilişkidir. Tarla fareleri cinsel ilişkiye girdiklerinde oksitosin ve vasopressin hormonları beyne hücum eder. Eğer hormonlar engellenirse tarla fareleri daha çok şehvet düşkünü dağ fareleri gibi davranırlar. Daha da ilginci eğer tarla faresine bu hormonlar enjekte edilirse ve sonra seks yapması engellenirse yine de ileride olabilecek eşlerine köle gibi bağlı kalırlar. Başka bir deyişle: bir tarla faresinin âşık olmasını sağlayabilirsiniz.

Bunun tersi ise doğru değildir. Bir dağ faresine bu hormonları enjekte edip onun kara sevdaya düşmesine sebep olamazsınız. Beyninde buna uygun alıcıları yoktur. Ancak çiftleştiğinde beynine dopamin salgılanır, bu hormon ise beyinde *"İyiymiş yahu"*

algısı oluşmasına neden olur. Diğer iki hormon ise bu farede salgılanmaz, oysa bunlar yalnızca tek bir karşı cinse duyulan yoğun heyecanın belirlenmesinde yardımcı olan hormonlardır. Beklenildiği üzere oksitosin ya da vasopresine etki eden genleri çıkartarak farelerin genetik yapısı ile oynadığınızda daha önce karşılaştıkları fareleri tanımaz olurlar.

Ben bir dağ faresinin vücuduna hapsedilmiş bir tarla faresiyim. Âşık olduğumu düşünmeye başladıysam bunu analitik olarak düşünmüşüm demektir. (Kalbin çok hızlı atması? Var. Onun yanındayken tüm stresin ortadan kalkması? Var.) Hissettiğim şeylerin en mantıklı açıklaması bana bu gibi geliyor; her ne kadar birine karşı beslenen romantik hisler ile yakın bir arkadaşa, benim durumumda tek bir arkadaş, duyulan hisler arasındaki farkı size tam olarak anlatamasam da.

Zaten bu yüzden Jess bana âşık olduğunu söylediğinde ben de ona karşılık verdim.

Gözleri kocaman açıldı, yüzüne de kocaman bir gülümseme yayıldı. "İnanmıyorum Jacob," dedi, "Dördümüz birlikte çıkmalıyız."

İşte o zaman aynı şeyden bahsetmediğimizi anladım.

"Dersimizi yaparken yalnız olmak istediğini biliyorum ama farklı insanlarla tanışmak senin için de iyi olacaktır ve Mark da seninle tanışmayı çok istiyor. Kendisi Stowe'da yarı zamanlı kayak öğretmenliği yapıyor ve sana da ücretsiz ders verebileceğini söyledi."

"Kaymayı becerebileceğimi pek sanmıyorum." Asperger'in ayırıcı özelliklerinden biri de aynı anda hem yürüyüp hem sakız çiğnemekte zorlanmamızdır. Yürürken sürekli takılıp düşerim ya da kaldırıma çarpıp tökezlerim; kendimi telesiyejden düşerken ya da bir dağdan aşağıya kartopu gibi yuvarlanırken kolaylıkla hayal edebiliyordum.

"Ben de sana yardım etmek için orada olacağım," diye söz verdi Jess.

Böylece bir sonraki pazar günü Jess beni Stowe'a götürüp bana kiraladığı kayakları verdi, botları ve kaskı giydirdi. Kayıp düşmemeye

özen göstererek dışarıya çıktık ve kayak kursu yazan tabelanın yanında beklemeye başladık. Sonra siyah bir karaltı tepeden aşağıya yıldırım gibi inip üzerimize kar taneleri püskürterek durdu. Mark, "Merhaba, fıstık," deyip kaskını çıkarttı ve Jess'i tutup öptü.

Tek bir bakışta Mark Maguire'ın benim olmadığım her şey olduğunu anlamıştım:

1. Dengeli
2. Çekici (bir kıza göre elbette)
3. Popüler
4. Kaslı
5. Kendinden emin

Mark Maguire'ın olmadığı ama benim olduğum tek şey ise şuydu:

1. Zeki

♠

"Mark, bu arkadaşım Jacob."

Yüzüme doğru eğilip bağırdı. *"Selam ahbap, tanıştığımıza memnun oldum!"*

Ben de ona doğru bağırdım. *"Sağır değilim!"*

Jess'e dönüp sırıttı. Çok düzgün, bembeyaz dişleri vardı. "Haklıymışsın. Gerçekten çok komik."

Jess ona komik olduğumu mu anlatmıştı? Ona iyi espriler yaptığımı mı, yoksa bizzat kendimin şaka gibi olduğunu mu söylemişti?

O anda Mark Maguire'dan nefret etmiştim, çünkü Jess'ten şüphe duymama neden olmuştu, o ana kadar ikimizin arkadaş olduğunu su götürmez bir şekilde biliyordum.

"Bir deneyelim mi?" diye sordu Mark ve kayak sopalarından birini bana uzatıp tutunma iplerine doğru beni çekti. Hareketli ipe nasıl tutunacağımı bana gösterirken, "İşte böyle," dedi ve ben de doğru yaptığımı düşünüyordum ama sol elimle sağ elim birbirine dolandı ve geriye doğru dönmeye başlayıp arkamda duran ufak çocuğun üzerine düşüverdim. İpi hareket ettiren adam bunu durdurmak

zorunda kaldı. Mark beni yeniden ayağa kaldırdı. Jess, "İyi misin Jacob?" diye sordu ama Mark onu başından attı.

"Harika gidiyor," dedi, "Rahatla Jake. Ben zekâ geriliği olan çocuklarla hep çalışıyorum."

"Jacob *otistik*," diye düzeltti Jess ve ben de o kadar hızlı döndüm ki ayağımdaki kayakları unutup yeniden düştüm. "Ben geri zekâlı değilim," diye bağırdım ama bu cümle kendi ayakları üzerinde bile duramayan birinden gelince pek de o kadar anlamlı olmadı.

Mark Maguire hakkında şunu söylemeliyim ki, bana yeni öğrenenler için düzenlenen tepeden iki kez tek başıma inmemi sağlayacak kadar kaymayı öğretti. Sonra da ben kendi kendime çalışırken Jess'e diğer tepeden kayalım diye sordu. Beni pembe kar tulumları içinde kaymayı öğrenen yedi yaşındaki çocuklarla baş başa bırakıp gittiler.

♠

VAKA İNCELEMESİ 2: Laboratuvarda yapılan çalışmalarda bilim adamları konu aşk olduğunda beynin çok ufak bir kısmının işin içine dâhil olduğunu öğrenmişlerdir. Örneğin dostluk tüm serebral korteksteki alıcıların uyarılmasına sebep olurken, beynin daha ziyade korku ve öfke gibi duygusal tepkilerle ilişkilendirilen bölümlerini harekete geçiren aşk söz konusu olduğunda bu doğru değildi. Âşık olan bir insanın beyni içgüdüsel duygularla ilişkilendirilen amigdalada ya da uyuşturucu bağımlılarında aktif olan tatmin uyaranıyla ilişkilendirilen alanda faaliyet gösterir. Özetlemek gerekirse âşık olan bir insanın beyni derin bir duygunun etkisinde olan birinin beynine benzemez. Kokain çeken birinin beynine benzer.

Stowe'da o gün snowboard yapmayı öğrenen bir çocuğun yardımı ile iki kez kayıp büyük kayak pistine doğru gittim. İnsanların sıcak çikolata içip tavuk kanat yerken kayaklarını bıraktığı yere dayanıp Jess'in bana geri gelmesini bekledim.

♠

Mark Maguire şu an siyah bir takım giyiyor. Gözlerinin altı simsiyah, onun da Jess'i özlüyor olabileceğini düşününce neredeyse

onun adına kendimi kötü hissedecektim, ta ki onun Jess'in canını nasıl yaktığını hatırlayana kadar.

Savcı, "Kayıtlara geçmesi için adınızı söyler misiniz?" diye soruyor.

"Mark Maguire."

"Nerede oturuyorsunuz Bay Maguire?"

"Green Caddesi, kırk dört numara, Burlington."

"Kaç yaşındasınız?"

"Yirmi beş yaşındayım," diyor.

"Ne iş yapıyorsunuz?"

"Vermont Üniversitesi'nde yüksek lisans öğrencisiyim ve Stowe'da da yarı zamanlı kayak öğretmenliği yapıyorum."

"Jess Ogilyy'yi nereden tanıyorsunuz Bay Maguire?"

"Beş aydır kız arkadaşımdı."

"10 Ocak 2010 Pazar günü neredeydiniz?" diye soruyor Helen Sharp.

"Townsend'de Mama's Pizza'daydım. Jess'in Jacob Hunt'la dersi vardı ve ben de arada sırada onlara katılmaktan hoşlanırdım."

Bu doğru değil. Sadece Jess'in benimle birlikte zaman geçirmesinden ve onun için beni ekemeyecek olmasından hoşlanmıyordu.

"Yani Jacob'ı tanıyorsunuz?"

"Evet."

"Bugün kendisini duruşma salonunda görüyor musunuz?"

Gözlerimi masaya dikiyorum, böylece Mark'ın keskin bakışlarını üzerimde hissetmeyeceğim.

"Orada oturuyor."

"Tanığın davalıyı teşhis ettiği kayıtlara geçsin lütfen," diyor savcı, "10 Ocak'tan önce Jacob'la kaç kere karşılaşmıştınız?"

"Bilmiyorum. Beş ya da altı?"

Savcı tanık kürsüsüne doğru ilerliyor. "Onunla anlaşabiliyor muydunuz?"

Mark'ın yeniden bana baktığını anlayabiliyorum. "Onu pek umursamazdım," diyor.

Jess'in yurt odasında Dr. Henry Lee'nin ilgilendiği JonBenét Ramsey cinayeti hakkında çekilmiş bir televizyon filmi izliyoruz. Jess'e nelerin doğru olduğunu ve nelerin Hollywood tarafından çarpıtıldığını anlatıyorum. Sürekli sesli mesaj gelmiş mi diye kontrol ediyor ama hiç gelmemiş. Bir süre boyunca film o kadar ilgimi çekiyor ki onun ağladığını fark etmiyorum. "Ağlıyorsun" diyorum zaten aşikar bir şeyi söyleyerek ve nedenini anlayamıyorum, çünkü o JonBenét'i tanımıyor ve insanlar genellikle yakından tanıdıkları kişilerin ölümüne ağlarlar. Sanırım Jess "Bugün pek mutlu değilim sadece," gibi bir şeyler söyleyip ayağa kalkıyor. Ayağa kalkarken tekmelenen bir köpeğin çıkartacağına benzer bir inilti çıkartıyor. Tuvalet kağıdı, buzdolabı poşetleri ve mendillerini sakladığı üst rafa ulaşmak için bir sandalyeye çıkması gerekiyor. Mendillerin olduğu kutuyu alırken kazağı yukarıya sıyrılıyor ve işte o zaman onları fark ediyorum. Bir dövmeyi andıran kırmızı, mor ve sarı lekeler ama görünce bunların çürük olduğunu bilecek kadar CrimeBusters izlemişimdir.

"Sana ne oldu?" diye soruyorum ve o da bana düştüğünü söylüyor. Birinin kendilerini dövdüğünü öğrenmenizi istemedikleri zaman kızların bunu söylediklerini bilecek kadar CrimeBusters izlemişimdir.

"Pizza sipariş ettik," diyor Mark, "Jacob'ın yiyebileceği türden, hamurunda tahıl olmayanlardan. Pizzanın gelmesini beklerken Jacob, Jess'e çıkma teklif etti. Hoşlandığınız bir kıza teklif edeceğiniz türde. Çok komik bir durumdu ama ben ona gülünce Jess bana çok sinirlendi. Orada oturup buna katlanacak değildim, ben de oradan ayrıldım."

Mark'ın bakışından daha kötü olan, annemin bakışları.

"Bundan sonra bir daha Jess'le herhangi bir şekilde konuştunuz mu?"

"Evet, pazartesi günü. Beni arayıp o gece ona uğramam konusunda yalvardı ve ben de gittim."

"Ruh hali nasıldı?"

"Ona çok kızdığımı düşünüyordu..."

"İtiraz ediyorum," diyor Oliver, "Tamamen yoruma dayalı."

Hakim başıyla onaylıyor. "Kabul edildi."

Mark'ın kafası karışmış görünüyordu. "Duygusal yönden nasıl bir durumdaydı?" diye soruyor Helen.

"Üzgündü."

"Tartışmaya devam ettiniz mi?"

"Hayır," diyor Mark, "Öpüştük ve barıştık, yani neyi kastettiğimi anlıyorsunuz."

"Geceyi birlikte mi geçirdiniz?"

"Evet."

"Salı sabahı ne oldu?"

"Kahvaltı ediyorduk ve yeniden kavga etmeye başladık."

"Ne hakkında?"

"Hatırlamıyorum bile. Ama çok öfkelenmiştim ve onu... onu ittirdim."

"Kavganızın fiziksel hale geldiğini mi söylemeye çalışıyorsunuz?"

Mark başını öne eğip ellerine bakıyor. "Öyle yapmak istememiştim. Ama bağırıyorduk ve ben de onu yakalayıp duvara yapıştırdım. O anda durup özür diledim. O da bana gitmemi söyledi ve ben de gittim. Yalnızca bir anlığına ona elimi sürdüm."

Başımı kaldırıyorum. Önümde duran kalemi alıp önümdeki not defterine o kadar bastırarak yazıyorum ki kağıt yırtılıyor. YALAN SÖYLÜYOR diye yazıyorum ve not defterini Oliver'ın önüne itiyorum.

Oliver kağıda bakıp şöyle yazıyor: "?"

BOYNUNDAKİ ÇÜRÜKLER.

Oliver kağıdı yırtıp cebine koyuyor. Bu sırada Mark eliyle gözlerini kapatıyor ve sesinde çatallanma oluyor. "Yeniden özür dilemek için tüm gün boyunca onu telefonla aradım ama telefonunu açmadı. Beni umursamadığını ve bunu hak ettiğimi düşünüyordum ama çarşamba sabahı olduğunda endişelenmeye başladım. Derse gitmeden önce yakalarım diye kaldığı eve gittim, ancak orada değildi."

"Olağandışı bir şey fark ettiniz mi?"

"Kapı açıktı. İçeriye girdim ve montu girişte asılıydı, çantası da masada duruyordu ama seslenince bana cevap vermedi. Onu bulmak için her yere baktım, ancak gitmişti. Yatak odasında her yerde kıyafetler vardı ve yatağı da dağınıktı."

"Ne düşündünüz?"

"İlk önce bir yolculuğa falan çıktı diye düşündüm. Ama öyle olsa bana söylerdi ve o gün bir de sınavı vardı. Cebinden aradım, açmadı. Ailesini ve arkadaşlarını aradım, fakat kimse onu görmemişti ve kimselere de gideceğini söylememişti. İşte o zaman polise gittim."

"Ne oldu?"

"Dedektif Matson bana otuz altı saat geçmeden kayıp raporu dolduramayacağımı söyledi ama bununla birlikte benimle beraber Jess'in kaldığı eve geldi. Dürüst olmak gerekirse beni ciddiye aldığına dair bir şey hissetmedim." Mark jüriye bakıyor. "Dersi ekip, geri gelirse diye evde kaldım. Ama gelmedi. Salonda otururken birinin tüm CD'leri düzenlediğini fark ettim ve bunu polise bildirdim."

"Polis resmi soruşturmayı başlattığında," diye soruyor Helen Sharp, "Onlara istedikleri adli örnekleri vermek konusunda yardımcı oldunuz mu?"

"Onlara botlarımı verdim," diyor Mark.

Savcı dönüp jüriye bakıyor. "Bay Maguire, Jess'e ne olduğunu nasıl öğrendiniz?"

Dişlerini sıkıyor. "İki polis memuru evime gelip beni tutukladı. Dedektif Matson beni sorgularken bana Jess'in... Jess'in öldüğünü söyledi."

"Bundan kısa süre sonra gözaltından çıktınız mı?"

"Evet. Jacob Hunt'ı tutuklamalarının ardından."

"Bay Maguire, Jess Ogilvy'nin ölümüyle herhangi bir ilginiz var mı?"

"Kesinlikle yok."

"Burnu nasıl kırıldı biliyor musunuz?"

"Hayır," diyor Mark.

"Dişi nasıl kırıldı biliyor musunuz?"

"Hayır."

"Sırtındaki çizikler nasıl oluştu biliyor musunuz?"

"Hayır."

"Hiç onun yüzüne vurdunuz mu?"

"Hayır." Mark'ın sesi derinlerden geliyor. Yere bakmaya devam ediyor, ancak başını kaldırdığında herkes gözlerinin ıslak olduğunu ve güçlükle yutkunduğunu görebiliyor. "Onu bıraktığımda," diyor, "Bir meleğe benziyordu."

Helen Sharp bitirince Oliver kalkıp ceketinin önünü iliklivor. Avukatlar neden hep bunu yapar? *CrimeBusters*'ta avukat rolünü oynayan aktörler de bunu yapıyorlar. Belki bu sayede daha profesyonel duruyorlardır. Belki de ellerini kullanarak yapacakları bir şey vardır.

"Bay Maguire, az önceki ifadenizde Jess Ogilvy'yi öldürmekten tutuklandığınızı söylediniz."

"Evet ama yanlış adamı yakalamışlardı."

"Yine de... kısa bir süre de olsa polis sizin suçlu olduğunuza inanmıştı, doğru mu?"

"Sanırım."

"Kavga ederken Jess Ogilvy'yi tuttuğunuzu da ifade ettiniz."

"Evet."

"Neresinden tuttunuz?"

"Kollarından." Pazılarına dokunuyor. "Buradan."

"Ayrıca boğazını da sıktınız, öyle değil mi?"

Pancar gibi kıpkırmızı kesiliyor. "Hayır."

"Bay Maguire otopside Jess Ogilvy'nin kollarında olduğu kadar boynunda da çürükler görüldüğünün farkındasınız değil mi?"

"İtiraz ediyorum," diyor, "Asılsız iddia."

"Kabul edildi."

"Bugün burada yemin altında ifade verdiğinizin farkındasınız değil mi?"

"Evet..."

"O zaman size yeniden soruyorum, Jess Ogilvy'nin boğazını sıktınız mı?"

"Onun boğazını sıkmadım!" diye karşı çıkıyor, "Ben sadece ellerimi boynuna koydum. Sadece bir saniyeliğine!"

"Kavga ederken mi?"

"Evet."

Oliver kaşlarını kaldırıyor. "Başka sorum yok," diyor ve benim yanıma oturuyor.

Bense başımı önüme eğiyor ve gülümsüyorum.

Theo

Annem beni otistik çocukların kardeşlerinin katıldığı bir terapi grubuna gönderdiğinde dokuz yaşındaydım. Sadece dört kişiydik; durmadan çığlık atan, daha bebek yaşta bir kız kardeşleri olan iki kız, ikizi ağır derecede otistik olan bir oğlan ve ben. Bir daire oluşturup kardeşimiz hakkında sevdiğimiz bir şey ve nefret ettiğimiz bir şey söylemek zorundaydık.

Önce kızlar başladı. Bebeğin gece boyunca onları uyutmamasından nefret ettiklerini ama ilk kelimesinin anne ya da baba değil de abla olmasından hoşlandıklarını söylediler. Sonra ben anlattım. Jacob'ın bana sormadan eşyalarımı almasından ve kimsenin ilgilenmediği dinozorlar hakkında bir şeyler anlatmak için sık sık sözümü kesmesine rağmen ben onun sözünü kesince öfkelenip kriz geçirmesinden nefret ettiğimi söyledim. Komik şeyler söylemesinden - her ne kadar bunu bilerek yapmasa da - hoşlanıyordum, mesela kamptaki danışmanı yüzmenin çocuk oyuncağı olduğunu söylediğinde suyun altında oyun oynaması gerektiğini ve boğulacağını düşünerek bundan çok korkması gibi. Sonra sıra diğer çocuğundu. Ama o daha konuşamadan kapı açıldı ve ikiz kardeşi yanına koşup kucağına oturdu. Çocuk leş gibi kokuyordu, yani gerçekten leş kokuyordu. Aniden anneleri odadan içeriye kafasını uzattı. "Çok üzgünüm," dedi, "Harry, Stephen'dan başka kimsenin onun altını değiştirmesine izin vermiyor da."

Stephen olmak iğrenç bir şeymiş diye düşünmüştüm. Ama muhtemelen benim yapacağım gibi utanmak ya da sinirlenmek yerine Stephen sadece gülüp erkek kardeşini kucaklamıştı. "Haydi gidelim," dedi ve ikizinin elinden tutup onu odadan çıkarttı.

O gün terapist ile başka şeyler de yaptık, ancak ben konsantre olamıyordum. Aklımdan dokuz yaşında kocaman bir bebek bezi takan Harry'nin ve altını temizleyen Stephen'ın görüntüsünü

çıkartamıyordum. Otistik kardeşim hakkında sevdiğim tek bir şey varsa o da tuvalet eğitimi almış olmasıydı.

Öğle arasında kendimi Stephen'ın yanına giderken buldum. Tek başına oturmuş plastik bir torbadan elma dilimleri yiyordu. Onun yanına oturarak "Merhaba," dedim.

"Merhaba."

Meyve suyumun pipetini çıkarıp kartona sapladım. Neye baktığını anlamaya çalışarak pencereden dışarıya baktım.

Bir süre sonra, "Buna nasıl katlanıyorsun?" diye sordum.

Anlamazlıktan gelmedi. Torbasından bir elma dilimi daha aldı, çiğneyip yuttu. "Onun yerine ben olabilirdim," dedi.

♠

Mama Spatakopoulous tanık sandalyesine sığmıyor. Kıpırdanıp duruyor ve sonunda hakim mübaşirden onun daha rahat oturabileceği bir sandalye getirmesini istiyor. Eğer orada olan ben olsaydım o aptal sandalyenin altına girip saklanmak isterdim ama kadın bayağı mutlu olmuş görünüyor. Belki de bunun yemeklerinin nasıl olduğuna dair bir kanıt olacağını düşünüyordur.

"Bayan Spatakopoulous, nerede çalışıyorsunuz?" diye soruyor Ejderha Kadın, nam-ı diğer Helen Sharp.

"Bana Mama deyin."

Savcı hakime bakıyor, o da omuz silkiyor. "Peki Mama. Nerede çalışıyorsunuz?"

"Townsend'deki Mama S. Pizzeria'nın sahibiyim."

"Burayı ne kadar zamandır işletiyorsunuz?"

"Bu haziranda on beş yıl olacak. Vermont'taki en iyi pizza buradadır. Gelin size ikram edeyim."

"Çok cömertsiniz... Mama, 10 Ocak 2010 günü öğleden sonra da çalışıyor muydunuz?"

"Her öğleden sonra çalışırım," diyor gururla.

"Jess Ogilvy'yi tanıyor musunuz?"

"Evet, müdavimlerimizdendi. Omuzlarının üstünde güzel bir baş taşıyan, iyi bir kızdı. Bir keresinde buz fırtınası sonrası yolu tuzlamama yardım etmişti, düşüp bir yerimi kırmamı istemiyordu."

"10 Ocak günü de onunla konuştunuz mu?"

"İçeriye girince el salladım, dükkân o gün ana baba günüydü."

"Yalnız mıydı?"

"Hayır, erkek arkadaşı ve özel ders verdiği çocukla birlikte gelmişti."

"Bugün o çocuğu duruşma salonunda görebiliyor musunuz?"

Mama S. ağabeyime bir öpücük gönderiyor.

"Jacob'ı 10 Ocak gününden önce hiç görmüş müydünüz?"

"Bir ya da iki kez annesiyle pizza almak için gelmişti. Çölyak hastalığı vardı, tıpkı babacığım gibi, nur içinde yatsın."

"O öğleden sonra da Jacob'la konuştunuz mu?" diye soruyor savcı.

"Evet. Ismarladıkları pizzayı götürdüğümde masada tek başına oturuyordu."

"Jacob Hunt'ın neden tek başına oturduğunu biliyor muydunuz?"

"Hepsi birden kavga ediyorlardı. Jess'in erkek arkadaşı Jacob'a sinirlenmişti, Jess de Jacob'a sinirlendiği için erkek arkadaşa kızdı ve sonra da erkek arkadaşı yanlarından ayrıldı." Başını iki yana sallıyor. "Sonra da Jess, Jacob'a kızdı ve kalkıp gitti."

"Ne hakkında kavga ettiklerini duydunuz mu?"

"Yetiştirmem gereken on sekiz sipariş vardı, dinlemiyordum. Duyduğum tek şey Jess'in ayrılmadan önce söylediğiydi."

"Ne dedi peki Mama S.?"

Kadın dudaklarını büzüyor. "Jacob'a kaybolmasını söyledi."

Savcı yerine oturuyor, şimdi Oliver'ın sırası. Polisiye programları izlemem. Aslında Jacob televizyona el koyduğu için *Crime-Busters* dışında hiçbir şey izlemem. Fakat mahkemede olmak bir

basketbol maçı izlemeye benziyor; bir taraf sayı yapıyor ve sonra topu karşı taraf alıyor ve sayı yapıyor ve bu böyle sürüp gidiyor duruyor. Tıpkı basketbolda olduğu gibi dananın kuyruğu kesin son beş dakikada kopuyordur.

"Yani siz tartışmanın gerçekte ne hakkında olduğunu bilmiyorsunuz?" diyor.

"Hayır." Öne doğru eğiliyor. "Oliver, bu takım elbise içinde çok yakışıklı görünüyorsun."

Oliver gülümsüyor ama biraz sıkıntılı görünüyor. "Teşekkürler Mama. Yani siz esasen müşterilerle ilgileniyordunuz."

"Yaşamak için para kazanmak zorundayım, değil mi?" diyor ve sonra elini sallıyor. "Çok fazla kilo kaybettin bu sıralar. Dışarıda çok yemeye başladın. Constantine ve ben, ikimiz de senin için çok endişeleniyoruz..."

"Mama, şu sorgulamayı bitirelim önce," diye fısıldıyor.

"Tabii ya. Tamam." Jüriye dönüyor. "Tartışmayı duymadım."

"Tezgâhın arkasındaydınız, öyle mi?"

"Evet."

"Fırınların yakınında."

"Evet."

"Etrafınızda çalışan başkaları da vardı, değil mi?"

"O gün üç kişi vardı."

"Gürültü de vardı haliyle, değil mi?"

"Telefonun zili, langırt ve müzik kutusunun sesi."

"Yani ilk başta Jess'i neyin üzdüğünden tam olarak emin değilsiniz?"

"Hayır."

Oliver başını öne doğru sallıyor. "Jacob tek başına otururken onunla konuştunuz mu?"

"Denedim. Pek geveze bir çocuk değildir."

"Sizinle hiç göz teması kurdu mu?"

"Hayır."

"Tehditkâr görünecek herhangi bir şey yaptı mı?"

Mama S. hayır anlamında başını sallıyor. "Hayır, o iyi bir çocuktur. Onu sadece yalnız bıraktım," diyor, "İstediği bu gibi görünüyordu."

♠

Tüm hayatım boyunca Jacob bir grubun parçası olmayı istedi. Eve arkadaş getirmememin nedenlerinden biri de budur zaten. Annem Jacob'ı da aramıza almamız konusunda ısrar ederdi ve açıkçası bu da benim için o arkadaşlığın sonunu garantilerdi. (Diğer neden ise utanıyor olmamdı. Ailemin bu şekilde olduğunu kimsenin bilmesini istemiyordum, Jacob'ın antikalıklarını açıklamak zorunda kalmak istemiyordum, çünkü annem her ne kadar bunların sadece ufak tefek tuhaflıklar olduğu konusunda ısrar etse de, özgür dünyanın geri kalanı için bunlar fazlasıyla tuhaf görünüyordu.)

Yine de Jacob arada sırada benim bireysel hayatıma sızmayı başarıyordu, bu daha da berbat bir durumdu. Jacob'ın destedeki elli iki iskambil kağıdını da kullanarak yaptığım evi çatalı ile dağıtmanın komik olduğunu düşünmesine eş bir durumdu bu.

İlkokuldayken Jacob yüzünden sosyal anlamda tam manasıyla dışlanmıştım ama ortaokula geçtiğimizde okula başka kasabalardan çocuklar gelmişti, Asperger'i olan ağabeyimi tanımayan çocuklar. Bir mucize eseri Tyler ve Wally adında, Güney Burlington'da yaşayan ve frizbi oynamayı seven iki çocukla arkadaş olmayı başarmıştım. Okuldan sonra oynamak için beni de davet etmişlerdi, benim izin almak için annemi aramaya gerek bile duymadan elbette gelirim demem de havamı iyice arttırmıştı. Annemi aramak zorunda olmamanın nedeninin mümkün olduğunca evden uzakta vakit geçirmem, annemin benim eve hava karardıktan sonra gelmeme alışkın olması ve çoğu zaman muhtemelen gittiğimi bile fark etmemesi olduğunu açıklamamıştım.

Bu, hayatımın en güzel günüydü, bunu öylesine söylemiyorum. Top sahasının etrafında frizbi oynuyorduk ve hokey çalışması için okuldan sonraya kalan birkaç mini etekli kız da güneş saçlarını okşarken bizi izliyordu. Gösteriş yaparak fazlaca yükseğe zıplıyordum ve kan ter içinde kaldığımda da kızlardan biri kendi şişesinden su içmeme izin vermişti. Ağzımı az önce onun koyduğu yere koymuştum, teknik olarak bakıldığında bu onu öpmekle aynı kapıya çıkıyordu.

Sonra Jacob ortaya çıktı.

Onun orada ne aradığını bilmiyordum, belli ki kendi okulu yerine benim okuduğum binada girmesi gereken bir sınavı filan vardı ve annemin gelip onu almasını bekliyordu. Fakat beni görüp adımı seslenmeye başladığı anda sıçtığımı anladım. İlk başta onu duymamış gibi yaptım ama doğruca sahaya girdi. "Arkadaşın mı?" diye sordu Tyler ve ben de sadece gülüp geçtim. Frizbiyi daha hızlı bir şekilde ona doğru fırlattım.

Şaşırtıcı şekilde Jacob - hiçbir şey yakalayamayan, hatta soğuk algınlığına bile yakalanmayan Jacob - frizbiyi yakalayıverdi ve bununla birlikte koşmaya başladı. Ben donup kalmıştım, fakat Tyler onu kovalamaya başladı. "Hey, geri zekâlı," diye bağırıyordu Jacob'a, "Kıçına tekmeyi yiyeceksin şimdi!"

Jacob'dan daha hızlıydı, ne büyük sürpriz, ağabeyimi yakaladı ve yere devirdi. Jacob'a vurmak için elini kaldırdı ama o ana kadar ben de arkasından yetişmiştim, onu Jacob'ın üzerinden çekip üstüne çıktım. "Sakın ona dokunayım deme," diye Tyler'a bağırdım, "Ağabeyime ancak ben vurabilirim."

Onu öksürükler içinde çamurların ortasında bıraktım ve sonra Jacob'ı elinden tutup okulun ön tarafına doğru götürdüm, burada kızların benim ve aptal kardeşimin hakkındaki fısıldaşmalarını duymayacaktım ve Tyler ile Wally'nin intikam için üstüme atılmasını engelleyecek kadar çok öğretmen vardı ortalıkta.

"Ben de oynamak istemiştim," dedi Jacob.

"Ama onlar senin oynamanı istemediler," dedim.

Toprağı tekmeledi. "Keşke ağabey olan ben olsaydım."

Teknik olarak ağabey oydu ama o yaştan bahsetmiyordu. Söylemek istediğini nasıl ifade edeceğini bilmiyordu sadece. "Başkasının boktan frizbisini çalmamakla işe başlayabilirisin," dedim.

Sonra annem geldi ve arabanın camından sarktı. Yüzüne kocaman bir gülümseme yayılmıştı. "Sadece Jacob'ı alacağımı düşünmüştüm ama şu şansa bakın," dedi, "İkiniz birbirinizi bulmuşsunuz."

Oliver

Jürinin olay yeri inceleme uzmanı Marcy Allston'ın söylediği hiçbir şeyi tam olarak anladığını sanmıyorum. O kadar muhteşemdi ki üzerine eğildiği ölü bedenlerin nefes nefese kalkıp oturduklarını gözümde canlandırabiliyordum.

"Eve ilk geldiğimizde parmak izi araması yaptık ve bilgisayar ile banyoda bazı izler tespit ettik."

"Bu süreci bize biraz açıklayabilir misiniz?" diye soruyor Helen.

"Parmaklarınızın, avuç içlerinizin ve ayak tabanlarınızın derisi düz değildir; kabartma çizgilerinden oluşur. Bu çizgiler belli bir yerde başlayıp son bulur, kendine has şekilleri ya da konturları vardır. Bu deri çizgileri boyunca ter gözenekleri bulunmaktadır ve bu gözenekler ter, kan, toz ya da bunun gibi herhangi bir madde ile kirlendiklerinde dokunulan nesnede bu çizgilerin bir izdüşümü oluşur. Benim işim bu izdüşümlerini görünür kılmaktır. Bunu yapmak için bazen bir büyütece ihtiyaç duyarsınız, bazense bir ışık kaynağına. İzler görünür hale getirildikten sonra fotoğrafları çekilebilir ve fotoğrafları çekilince de bunu saklayıp bilinen bir numune ile karşılaştırılabilir."

"Bu bilinen numuneler nereden gelir?"

"Kurbandan, şüpheliden, Otomatik Parmak İzi Tanıma Sistemi AFIS'ten. Bu, Amerika Birleşik Devletleri'nde yakalanmış olan tüm suçluların kayıtlarını barındıran bir veritabanıdır."

"Karşılaştırmayı nasıl yaparsınız?"

"İzdeki belli kısımlara bakıp hatları belirleriz - delta, helezon, yay, halka - bir de parmak izinin merkezine bakarız. Tanımlanan örnekler ile yeni alınan parmak izi arasında görsel bir karşılaştırma yaparız, eşleşen genel şekilleri arar ve daha belirgin bir takım ayrıntıya bakarız, sondaki çıkıntılar ya da bir hattın ikiye ayrıldığı

çatallar gibi. Yaklaşık olarak on ila yirmi benzerlik bulunduğunda parmak izi okuma konusunda uzman biri, bu iki parmak izinin aynı insandan gelip gelmediğini belirleyebilir."

Savcı delil olarak yan yana duran iki parmak izini gösteriyor. Jacob anında dikleşiyor. "Sağ taraftaki parmak izi mutfak tezgâhında bulundu. Soldaki ise tutukluluğu sırasında Jacob Hunt'tan alınan parmak izi örneği."

İki iz arasındaki benzerlikleri gösteren on küçük bayrağın üzerinden geçerken Jacob'a bakıyorum. Deli gibi sırıtıyor.

"İki izi karşılaştırdıktan sonra bir sonuca ulaşabildiniz mi?" diye soruyor Helen.

"Evet. Mutfakta bulunan parmak izinin Jacob Hunt'a ait olduğunu bulduk."

"Evde yaptığınız inceleme sırasında kayda değer başka bir şey buldunuz mu?"

Marcy evet anlamında kafasını sallıyor. "Mutfak penceresindeki sinekliğin dışarıdan kesildiğini ve pencere pervazının da zorlanıp kırıldığını gördük. Pencerenin altındaki çalılarda bir de tornavida bulundu."

"Pencere pervazında ya da tornavida da herhangi bir parmak izi var mıydı?"

"Hayır ama o gün hava çok soğuktu, soğuk genellikle parmak izi oluşumu için uygunsuz bir ortam sağlar."

"Başka bir şey buldunuz mu?"

"Pencerenin altında bir bot izi vardı. İzin balmumundan kalıbını çıkarttık ve yakınlardaki başka bir botla eşleştiğini gördük."

"Bu botun kime ait olduğunu biliyor musunuz?"

"Mark Maguire'a, kurbanın erkek arkadaşına," dedi Marcy.

"Sık sık geceyi orada geçirdiği için bu botların evde tuttuğu botlar olduğunu tespit ettik."

"Evde başka bir şey buldunuz mu?"

"Evet. Luminol adlı bir kimyasalı kullanarak banyoda belirgin kan izleri tespit ettik."

Jacob not defterine bir şeyler yazıp bana veriyor:

Çamaşır suyu + Luminol = kan olduğuna dair sahte pozitif sonuç verir

"Daha sonra kurbanın cep telefonundan 911'in arandığını tespit ettiniz, öyle mi?" diye soruyor savcı.

"Evet. 18 Ocak günü erken saatlerde Jess Ogilvy'nin sorumlusu olduğu evden yaklaşık üç yüz metre uzaklıktaki bir su kanalından gelen çağrıya cevap verdik ve burada kurbanın cesedini bulduk."

"Cesedin pozisyonu neydi?"

"Beton duvara yaslanarak oturtulmuştu ve kolları da kucağında birleştirilmişti. Tüm kıyafetleri üzerindeydi."

"Cesedin nasıl bulunduğuna dair kayda değer herhangi bir şey var mıydı?"

"Evet," diyor Marcy, "Kurban el örgüsü bir pikeye sarılmıştı."

Savcı, "Bu, o gün kurbanı sarılı olarak bulduğunuz pike mi?" diye soruyor ve Marcy'ye kurumuş kan izleri ile lekelenmiş, gökkuşağının tüm renklerini taşıyan kocaman bir rulo gösteriyor.

"Evet, buydu," diyor Marcy ve pike delil olarak kayıtlara geçerken ben de Emma'nın yüksek sesle nefesini verdiğini duyuyorum.

Helen tanığa teşekkür ediyor ve çapraz sorgulama için ben kalkıyorum. "Ne kadar zamandır olay yeri incelemede çalışıyorsunuz?"

"Dört yıldır."

"O kadar da uzun değil yani."

Tek kaşını kaldırarak bana bakıyor. "*Siz* ne kadar zamandır avukat olarak çalışıyorsunuz?"

"Olay mahallerinde çok fazla ceset gördünüz mü?"

"Şanslıyım, Nashua ya da Boston'da çalışıyor olsam karşılaşacağım kadar çok görmedim," diyor, "Ama yine de ne yaptığımı bilecek kadar çoktu."

"Jess Ogilvy'nin evinde, mutfakta Jacob'a ait bir parmak izi bulduğunuzu söylediniz."

"Doğru."

"Bu parmak izinin orada oluşunun onun katil olduğunu kanıtlayacağını söyleyebilir misiniz?"

"Hayır. Bu sadece onun olay mahallinde bulunduğunu kanıtlayabilir."

"Jacob'ın bu parmak izini başka bir zaman bırakmış olması mümkün müdür?"

"Evet."

"Aynı zamanda Mark Maguire'ın bot izlerini sinekliği kesilen ve zorlanan pencerenin altında da buldunuz," diyorum, "Bu doğru mu?"

"Evet doğru."

"Jacob'ın bot izlerini dışarıda herhangi bir yerde buldunuz mu?"

"Hayır," diyor Marcy.

Derin bir nefes alıyorum. *Umarım ne yaptığını biliyorsundur,* diye geçiriyorum içimden dönüp Jacob'a bakarak. "Peki banyoda bulunan kan? Bunun kurbana ait olduğunu tespit edebildiniz mi?"

"Hayır. DNA testi yapmaya çalıştık ama bulgular kesin sonuç vermedi... çamaşır suyu kalıntıları vardı ve çamaşır suyu genellikle DNA testini geçersiz kılar."

"Çamaşır suyunun üzerine Luminol sıkıldığında pozitif sonuç çıkabileceği doğru mudur Bayan Allston?"

"Evet, bazen."

"Yani bulduğunuz kan izleri aslında çamaşır suyu kalıntıları da olabilir öyle mi?"

"Bu mümkün," diye itiraf ediyor.

"Yani banyoda kan olduğu iddia edilen izler kolaylıkla Jess'in fayansları temizlerken kullandığı çamaşır suyunun izleri olabilir?"

"Ya da," diyor, "Kurbanı öldürdükten sonra müvekkilinizin temizlik için kullandığı çamaşır suyunun izleri olabilir."

Yüzümü buruşturup geri çekiliyorum. "Bayan Allston, vücuduna bakarak kişinin ölüm anında hangi pozisyonda olduğunu anlayabilirsiniz, değil mi?"

"Evet."

"Bulduğunuz zaman Jess Ogilvy'nin bedeninde sizi şaşırtan bir şey var mıydı?"

Marcy bir an duraksıyor. "Öylesine bir kenara bırakılmamıştı. Birisi onu atmak yerine, uğraşıp dik oturtmuş ve bir pikeye sarmıştı."

"Onu önemseyen birileri olduğu söylenebilir mi yani?"

"İtiraz ediyorum," diye araya giriyor Helen ve beklediğim üzere hakim tarafından itirazı kabul ediliyor.

"Müvekkilimi tanıyor musunuz Bayan Allston?"

"Aslında tanıyorum."

"Nereden?"

"Kendisi olay mahalli bağımlısı. Benim de çağırıldığım birkaç olay mahallinde bulunmuş ve özellikle istememize ya da ihtiyacımız olmamasına rağmen bize tavsiyelerde bulunmaya başlamıştır."

"Ona olay mahallinin incelenmesine yardımcı olması için izin verdiniz mi hiç?"

"Kesinlikle hayır. Ama tüm bu konulara fazlasıyla ilgisi olduğu çok açık." Başını iki yana sallıyor. "Olay mahallinde sadece iki tip insan ortaya çıkar: yaptıkları işi kontrol eden seri katiller ve polisin işinin televizyon programlarındakine benzediğini düşünen ve olayın çözülmesine yardım etmek isteyen deliler."

Harika. İşte şimdi jürinin Jacob'ın bu iki kategoriden hangisine girdiğini düşünmesini sağladı. İşi daha fazla berbat etmeden kesmeye karar veriyorum. "Başka sorum yok," diyorum ve Helen sorgulama için yeniden ayağa kalkıyor.

"Bayan Allston, siz su kanalında Jess'in cesedini incelerken Jacob Hunt ortaya çıktı mı?"

"Hayır," diyor, "Onu hiç görmedik."

Helen omuz silkiyor. "Sanırım bu sefer çözeceği bir şey yoktu."

Jacob

Eğer Dr. Henry Lee gibi alanında tanınmış bir olay yeri inceleme uzmanı olamazsam adli tabip olacağım. Aslında ikisi de aynı iş ama adli tabiplikte çalıştığınız alan daha dar. Suçun nasıl işlendiğini belirlemek için tüm bir evi ya da ormanı incelemek yerine, otopsi masasındaki ölü bir insanın üzerinden gidiyorsunuz.

Cansız bedenleri canlılara tercih edilir kılan pek çok sebep var:

1. Ölülerin yüz ifadeleri yoktur, yani zoraki bir gülümsemeyi içten bir gülümseme zanneder miyim endişesine hiç gerek yoktur.

2. Eğer sohbeti uzatırsanız sıkılmazlar.

3. Çok yakın ya da çok uzak duruyor olmanıza aldırmazlar.

4. Siz odadan çıkınca arkanızdan konuşmazlar ya da arkadaşlarına sizin ne kadar da sinir bozucu olduğunuzdan bahsetmezler.

♠

Cansız bir bedene bakarak olan olayların sırasını anlayabilirsiniz: Peritonit ya da septisemiye karından aldığı kurşun yarasının mı sebep olduğunu, bu komplikasyonların mı ölüme neden olduğunu, yoksa son noktayı koyanın bunların neden olduğu solunum güçlüğü sendromu mu olduğunu anlayabilirsiniz. Kişinin açık bir alanda mı öldüğünü yoksa bir arabanın bagajında mı bırakıldığını bilirsiniz. Vücudu yakılmadan önce mi kafasından vurulduğunu, yoksa bunun tam tersi mi olduğunu çözebilirsiniz. (Kafatası açıldığında, beynin haşlanması nedeniyle sızmaya başlayan kanı görebilirsiniz. Eğer bunu görmüyor iseniz bunun anlamı genellikle yanmanın değil de, kurşunun ölüm nedeni olduğudur. İtiraf edin: Siz de öğrenmek istediniz.)

Tüm bu nedenlerden ötürü Doktor Wayne Nussbaum tanıklık etmek için yerini aldığında bütün dikkatimi ona yöneltiyorum. Onu

tanıyorum, daha önce onu olay yerlerinde görmüştüm. Bir keresinde ona bir mektup yazıp imzasını almıştım.

Kendisini tanıtıyor: Yale Üniversitesi Tıp Fakültesi'nden mezun olduktan sonra patoloji ve acil tıpta çalışmış ve sonra da New York'ta adli tabip asistanı olarak çalışmış, son yirmi yıldır da Vermont'ta baş adli tabip olarak çalışıyormuş. "Jess Ogilvy'ye siz mi otopsi yaptınız?" diye soruyor Helen Sharp.

"Ben yaptım. 18 Ocak günü, öğleden sonra. Ceset sabah saatlerinde getirildi, fakat önce çözülmesi gerekiyordu."

"Ceset bulunduğunda dışarıdaki hava sıcaklığı kaç dereceydi?"

"Eksi altı derece. Cesedin bozulmadan kalmasına olanak tanıyacak bir sıcaklık."

"Üzerinde ne vardı?"

"Eşofman, bir tişört ve ince bir mont giymişti. Sutyen takmıştı, ancak iç çamaşırı tersti. Kırık dişi eşofmanının ön cebinde bir tuvalet kağıdına sarılmış halde bulunuyordu ve cep telefonu da ceketinin cebine konup fermuarı kapatılmıştı."

Genellikle *CrimeBusters*'ta bir adli tabip tanıklık edeceği zaman en çok beş dakika konuşurdu. Oysa Helen Sharp, Dr. Nussbaum'ın buldukları üzerinden üç kez geçiyor: önce sözlü olarak, sonra bir vücut çizimi üzerinde Dr. Nussbaum bulduklarını kırmızı kalemle gösteriyor ve son olarak da otopsi sırasında çektiği fotoğrafların üzerinde gösteriyordu. Bense her dakikasından keyif alıyorum. Fakat az sonra kusacakmış gibi duran jüri üyesi kadının benimle aynı hisleri paylaştığından çok da emin değilim.

"Jess Ogilvy'nin idrarından, kanından ve göz sıvısından toksikoloji amacıyla örnekler aldığınızı söylediniz doktor, değil mi?"

"Evet, doğru."

"Bu incelemelerin amacı neydi?"

"Bunlar bize kurbanın kanında ne tür yabancı maddeler olduğunu gösterir. Kan ve göz sıvısı analizi ölüm zamanına ilişkin önemli bilgiler sağlar."

"Sonuçlar neyi gösteriyordu?"

"Jessica Ogilvy'nin vücudunda ölüm anında uyuşturucu ya da alkol izine rastlanmadı."

"Otopsi sırasında cesedin fotoğraflarını çektiniz mi?"

"Evet," diyor, "Bu rutin bir uygulamadır."

"Vücudunda olağandışı izlere ya da çürüklere rastladınız mı?"

"Evet. Kurbanın boynunda boğazının sıkıldığını gösteren çürükler ve kollarında da sıkıca tutulduğuna işaret eden çürükler vardı. Çürükler kırmızıya çalan mor renkteydi ve keskin kenarları vardı, bunlar da ölüm anından önceki yirmi dört saat içerisinde olduğunu gösteriyordu. Buna ek olarak, sırtındaki deri, ölüm sonrasında sıyrılmıştı, sürüklendiği için olması muhtemeldi. Burada fotoğrafta iki çürük arasındaki farkı görebilirsiniz. Ölüm anı sonrası olan sarımsı ve meşin gibi." Sonra başka bir fotoğraf gösteriyor, bu Jess'in yüzüne ait. "Kurban fena halde dövülmüş. Kafatası çatlamış, gözlerinin çevresinde morluklar var ve burnu kırılmış. Ön dişi de kırılmış."

"Bu yaraların ölüm öncesi mi, sonrası mı olduğunu söyleyebilir misiniz?"

"Morarmanın olmuş olması yaraların ölüm anından önce olduğunu gösteriyor. Dişe gelince, bunun için kesin bir şey söyleyemem ama cebine koyulan gibi görünüyor."

"Bir insanın yüzüne dişinin kırılmasına neden olacak kadar sert bir yumruk atabilir misiniz?"

"Evet, bu mümkündür," diyor Dr. Nussbaum.

"Yüzünden yumruklanmış birinde de kurbanın vücudunda bulduğunuza benzer yaralar olabilir mi?"

"Evet."

"Doktor," diyor Helen Sharp, "Otopsiyi yaptıktan ve toksikoloji laboratuvarında sonuçları inceledikten sonra, ölüm şekline dair bir tıbbi kanaate vardınız mı?"

"Evet, bunun bir cinayet olduğu kararına vardım."

"Jess Ogilvy'nin ölüm sebebi neydi?"

"Subdural kanama, yani bir darbe ya da düşmenin etkisi ile kafatası içinde meydana gelen kanama."

"Subdural kanamadan ölmek ne kadar sürer?"

"O anda da olabilir, saatler de sürebilir. Bu kurbanın durumunda yarayı almasının üstünde fazla bir süre geçmeden gerçekleşmiş."

"Jess Ogilvy'nin boynundaki ve kollarındaki çürüklerin ölümüne bir etkisi olmuş mu?"

"Hayır."

"Kırılan dişinin peki?"

"Hayır."

"Vücudunda uyuşturucu ya da alkol da yokmuş?"

"Hayır, yokmuş."

"Bu durumda Dr. Nussbaum," diyor Helen Sharp, "Otopsi sırasında Jess Ogilvy'nin ölümüne yol açtığını tespit ettiğiniz tek yara, kafatasında kanamaya yol açacak bir kırık, öyle mi?"

"Bu doğru."

"Tanık sizin," diyor savcı ve Oliver ayağa kalkıyor.

"Jess Ogilvy'nin vücudunda bulduğunuz tüm o yaralara," diyor, "kimin sebep olduğu hakkında hiçbir fikriniz yok, öyle değil mi?"

"Hayır."

"Ve az önce subdural kanamanın bir darbe ya da düşme sonucunda olabileceğini söylediniz."

"Doğru."

"Pekala doktor," diyor Oliver, "Jess Ogilvy'nin kayıp düşmesi ve subdural kanama yaşaması da mümkün müdür?"

Adli tabip ona bakıp hafifçe gülümsüyor.

Bu benim nefret ettiğim tür gülümsemelerden biridir. *Ne kadar da zekisin* anlamına da gelebilir, *seni salak* anlamına da. "Jess

Ogilvy'nin kayıp düşmesi ve bunun sonucunda subdural kanama yaşaması da mümkün," diyor Dr. Nussbaum, "Ama kendi kendini morartacak kadar sıkı bir şekilde tutması, kendi dişini kırması, çamaşırını ters giyip kendisini üç yüz metre ötedeki bir su kanalına kadar sürükleyip, bir pikeye sarılmış halde oturtması pek mümkün görünmüyor."

Yüksek sesle gülüyorum; bu *CrimeBusters*'ta kullanılabilecek muhteşem bir replik olurdu. Annem ve Oliver, ikisi birden bana bakıyorlar ve yüzlerindeki bu ifadeyi anlamak son derece kolay. İkisi de bana yüzde yüz kızmış durumda.

"Belki de şu anda duygusal ara için uygun bir zamandır," diyor

"Duyusal!" diyor Oliver, "*Duyusal* toparlanma arası!"

Hakim Cuttings boğazını temizliyor. "Bunu evet olarak kabul ediyorum."

♠

Duyusal toparlanma odasında ağır bir battaniyenin altında yatıyorum. Annem tuvalette, Theo kafasını titreşimli yastığın altına sokmuş. Dişlerinin arasından konuşuyor ve sesi bir robotunki gibi çıkıyor. "Gıdıkla beni Elmo," diyor.

"Jacob," diyor Oliver bir dakika otuz üç saniyelik bir sessizliğin ardından, "Duruşma salonundaki davranışların beni çok sinirlendiriyor."

"Senin duruşma salonundaki davranışların da *beni* çok sinirlendiriyor," diyorum, "Onlara hâlâ gerçeği anlatmadın."

"Daha bizim sıramızın gelmediğini biliyorsun. Televizyonda o kadar dava izledin. İlk önce iddia makamı başlar, sonra da biz Helen Sharp'ın neden olduğu zararı düzeltmeye çalışırız. Ama Jacob, Tanrı aşkına. Her kriz geçirdiğinde ya da bir tanığın söylediklerine güldüğünde, bu zarara katkıda bulunuyorsun." Bana bakıyor. "Bir jüri üyesi olduğunu düşün, diyelim ki Jess'in yaşlarında bir kızın var. Adli tabip Jess'in nasıl korkunç bir şekilde öldüğünü anlatırken davalının yüksek sesle güldüğünü düşün. O jüri üyesi kendi kendine ne derdi?"

"Ben jüri üyesi değilim," diyorum, "Bu yüzden gerçekten bilmiyorum."

"Adli tabibin son söylediği şey bayağı komikti ama," diye araya giriyor Theo.

Oliver kaşlarını çatıyor. "Sana fikrini soran oldu mu?"

"Jacob sana fikrini sordu mu?" diyor ve elindeki yastığı bana fırlatıyor. Theo bana dönerek "Onu dinleme sen," diyor ve duyusal toparlanma odasından çıkıyor.

Oliver bana bakıyor. "Jess'i özlüyor musun?"

"Evet. O benim arkadaşımdı."

"Peki o zaman neden bunu göstermiyorsun?"

"Neden göstermem gerekiyormuş?" diyorum dikleşerek, "Eğer hissettiğimi ben biliyorsam bu yeterlidir. Hiç herkesin ortasında histeri krizleri geçiren birini görüp de gerçekten kendini kötü mü hissediyor, yoksa kötü hissettiğini başkaları da görsün diye mi bunu yapıyor şeklinde düşündüğün olmadı mı? Tüm dünyaya gösterirsen ben bunun o duyguyu hafiflettiğine inanıyorum. Bunun saflığını bozar."

"İnsanların büyük çoğunluğu bu şekilde düşünür ama. Delil olarak sevdikleri birinin otopsi fotoğraflarıyla karşılaştıklarında genellikle pek çok insan üzülür. Hatta ağlarlar bile."

"Ağlamak mı? Dalga mı geçiyorsun?" Okuldaki çocuklardan duyduğum bir kalıbı kullanıyorum. "O otopside olmak için *cinayet bile işlerdim* ben."

Oliver arkasını dönüyor. Ağzından çıkanları yanlış duyduğuma eminim.

İşledin mi yoksa?

Rich

Duyusal toparlanma odası duruşmaya katılan bizler arasında espri konusu olmuştu. Eğer davalı özel bir odada dinlenme hakkına sahipse tanıkların neden böyle bir hakkı olmasın ki? Mesela ben Çin yemeği bulabileceğim bir oda istiyorum. Helen Sharp bir sonraki tanığın ben olacağımı söylemeye geldiğinde düşüncelerimi ona açıyorum.

"Çin mantısının tanıkların dikkatini toplamasına yardımcı olduğu bilimsel olarak kanıtlanmıştır," diyorum, "General Tso tavuklarının kan damarlarını beyne kan akışını artırmaya yetecek kadar tıkadığı da..."

"Bunca zaman sendeki sorunun kısa..."

"Orada dur bakalım!"

"...bir dikkat süresine sahip olman olduğunu düşünmüştüm," deyip gülümsüyor, "Beş dakikan var."

Aslında şakalarımda ciddiyet payı da yok değil. Demek istediğim, eğer mahkeme Asperger sendromlu olması nedeniyle Jacob Hunt için elinden geleni yapıyorsa bunun günün birinde başka davalar için emsal teşkil etmeyeceğinin garantisini kim verebilir? Ya günün birinde azılı bir suçlu hapishaneye tıkılmanın kapalı yer korkusunu tetikleyeceğini iddia ederse ne olacak? Eşitlikten yanayım elbette; söz konusu eşitlik, sistemi yozlaştırmadığı sürece.

Mahkeme yeniden toplanmadan önce tuvalete gitmeye karar veriyorum. Tuvaletlerin olduğu koridorda köşeyi döner dönmez karşı taraftan gelen bir kadınla çarpışıyorum. "Aman," diyorum kadını kolundan tutarak, "Özür dilerim."

Emma Hunt insanın içini eriten gözleriyle bana bakıyor. "Ciddi misin?" diye soruyor.

Başka bir yerde başka bir zaman karşılaşmış olsaydık - benim farklı bir işim, onun da farklı bir oğlu olsaydı eğer - belki bir şişe şarap eşliğinde sohbet ederdik, belki de yüzüme en korkunç kabusuyla karşılaşmış gibi bakmak yerine bana gülümserdi.

"Nasıl gidiyor?"

"Bunu bana sormaya hakkın yok."

Beni itip geçmeye çalışıyor ama kolumu uzatıp onu engelliyorum.

"Ben sadece işimi yapıyordum Emma."

"Jacob'ın yanına dönmem lazım..."

"Üstesinden gelmen gereken onca şey varken bunlar senin başına geldiği için çok üzgünüm, tamam mı? Ama Jess'in öldüğü gün bir anne, çocuğunu kaybetti."

"Şimdi de sen benim çocuğumu kaybetmeme neden oluyorsun," diyor.

Kolumu itip barikatı yıkıyor. Bu sefer gitmesine izin veriyorum.

♠

Helen'in özgeçmişimi okuması on dakika sürüyor; yüzbaşı oluşum, Townsend'de dedektif olmak için aldığım eğitim, bu işi ezelden beri yapıyor olmam, falan filan falan, yani jürinin emin ellerde olduğunu anlaması için duymak istediği her şey. Helen, "Jess Ogilvy'nin ölümü ile ilgili soruşturmaya nasıl dâhil oldunuz?" diye başlıyor.

"Erkek arkadaşı Mark Maguire, on üç Ocak günü polis merkezine gelip Jess'in kayıp olduğunu bildirdi. Onu on ikisi sabahından beri görmemiş, irtibat da kuramamıştı. Jess'in seyahate çıkmak gibi bir planı yoktu. Ne arkadaşları, ne de ailesi nerede olduğunu biliyordu. Çantası ve montu evindeydi, ancak diğer kişisel eşyaları kayıptı."

"Ne gibi?"

"Diş fırçası, cep telefonu." Jacob'a bakıyorum, beklenti içinde kaşlarını kaldırıyor. "Bir de sırt çantası içinde bazı kıyafetleri," diye bitiriyorum. Jacob gülümseyip başıyla beni onaylıyor.

"Peki ne yaptınız?"

"Bay Maguire ile eve gidip kayıp olan eşyaların bir listesini yaptım. Posta kutusunda bilgisayarda yazılmış bir not buldum, notta mektupların saklanması isteniyordu. Bu kanıtı parmak izi tespiti için laboratuvara gönderdim. Sonra da Bay Maguire'a bekleyip Bayan Ogilvy'nin dönüp dönmeyeceğini görmemiz gerektiğini söyledim."

"Notu neden laboratuvara gönderdiniz?" diye soruyor Helen.

"Çünkü postacıya not yazmış olması bana tuhaf geldi."

"Laboratuvardan sonuçları aldınız mı?"

"Evet. Bir netice çıkmadı, kağıtta hiç parmak izine rastlanmamıştı. Bu da notun onu kutuya koyarken eldiven giyecek kadar zeki biri tarafından yazıldığını düşünmeme neden oldu. Jess'in kendi isteğiyle kaçtığına inanmamızı sağlamak için başvurulan bir hile yani."

"Sonra ne oldu?"

"Bir gün sonra Bay Maguire beni aradı, CD rafının devrildikten sonra alfabetik sıraya göre yeniden dizilmiş olduğunu söyledi. Bu, cinayet işlendiğini kanıtlayacak bir şey değildi; ne de olsa bu Jess'in yapmış olabileceği bir şeydi, ayrıca tecrübelerime göre katiller pek düzen düşkünü değillerdir. Yine de Bayan Ogilvy'nin ortadan kaybolmasıyla ilgili resmi bir soruşturma açtık. Bir Olay Yeri İnceleme ekibi delil toplamak amacıyla evine gönderildi. Mutfakta bulunan çantasından ajandasını alıp ortadan kaybolmadan hemen önce yaptığı ve daha sonra yapmayı planladığı görüşmeleri incelemeye başladım."

"Bu soruşturma sırasında Jess Ogilvy ile irtibata geçmeye çalıştınız mı?"

"Pek çok kez. Cep telefonundan aradık ama mesaj kutusu tamamen dolana kadar doğrudan telesekretere yönlendirildik. FBI'ın yardımıyla telefonu ping'lemeyi denedik."

"Bu ne anlama geliyor?"

"İşlem, cihazda bulunan bir GPS konum belirleyici kullanılarak yapılıyor. FBI'ın kullandığı özel bir yazılım var. Bu yazılım

dünyanın herhangi bir yerinde bir metreye kadar sapmayla alıcının koordinatlarını belirleyebiliyor ama bu vakada bir sonuç alınamadı. Bahsettiğim yazılımın çalışması için telefonun açık olması gerekiyor. Görünüşe göre Jess Ogilvy'nin telefonu açık değildi. Aynı zamanda Jess'in kaldığı eve gelen mesajları da inceledik. Biri Bay Maguire tarafından bırakılmıştı. Bir diğeri bir pazarlamacıdan, sonuncusu da davalının annesindendi. Ayrıca Jess Ogilvy'nin kendi cep telefonundan yapılmış üç cevapsız çağrı vardı. Telesekreterin zaman damgalarına bakacak olursak Bayan Ogilvy aramalar yapıldığı sırada hâlâ bir yerlerde hayattaydı; ya da Jess'in cep telefonunu alan kimse böyle düşünmemizi sağlamak istiyordu."

"Dedektif, davalıyla ilk olarak ne zaman karşılaştınız?"

"15 Ocak günü."

"Onu daha önce görmüş müydünüz?"

"Evet, bir hafta önce bir olay mahallinde. Bir soruşturmaya izinsiz bir şekilde dâhil olmuştu."

"Bay Hunt ile on 15 Ocak günü nerede görüştünüz?"

"Onun evinde."

"Yanında başka kim vardı?"

"Annesi."

"Davalıyı o zaman mı gözaltına aldınız?"

"Hayır, şüpheli değildi. Ona Jess ile randevusu hakkında sorular sordum. O da bana saat 14:35'teki randevusu için onun evine gittiğini ama onunla görüşemediğini söyledi. Eve yürüyerek gittiğini belirtti. Bayan Ogilvy'nin evine vardığında Mark Maguire'ın orada olmadığını da söyledi. Ona Jess'i daha önce erkek arkadaşı ile kavga ederken görüp görmediğini sorduğumda ise bana, '*Hasta la vista, bebeğim,*' dedi."

"Bu ifade size tanıdık geldi mi?"

"Sanırım politikaya girmesinden önceki dönemde eski Kaliforniya valisine atfedilen bir ifade bu."

"O görüşmenizde davalıya başka herhangi bir şey sordunuz mu?"

"Hayır, nasıl desem... görüşme sonlandırıldı. Saat 16:30 olmuştu ve 16:30'da davalının izlediği televizyon dizisi başlıyordu."

"Davalıyı daha sonra hiç gördünüz mü?"

"Evet. Annesi Emma Hunt beni arayarak Jacob'ın bana söyleyeceği başka bir şey olduğunu belirtti."

"Jacob bu ikinci görüşmenizde size ne anlattı?"

"Bana Jess Ogilvy'nin kayıp olan çantasını ve bazı kıyafetlerini verdi. Bayan Ogilvy'nin evine gittiğini, evde boğuşma izleri gördüğünü ve etrafı toparladığını itiraf etti."

"Toparladığını mı?"

"Evet. Devrilen tabureleri kaldırmış, yere saçılmış mektupları toplamış, CD'leri yeniden yerlerine yerleştirip alfabetik sıraya göre dizmiş. Sırt çantasını yanına almış, ona ihtiyacı olabileceğini düşünmüş. Bunları anlattıktan sonra bana sırt çantasını ve içindekileri gösterdi."

"Jacob'ı o zaman mı gözaltına aldınız?"

"Hayır."

"Oradan ayrılırken kıyafetleri ve sırt çantasını aldınız mı?"

"Evet. Onları analiz ettik, sonuçlar olumsuz çıktı. Üzerlerinde hiçbir şekilde parmak izi, kan ya da DNA örneği yoktu."

"Sonra ne oldu?" diye soruyor Helen.

"Jess Ogilvy'nin evinde Olay Yeri İnceleme ekibi ile buluştum. Banyoda kan izleri bulmuşlardı, dahası mutfak penceresindeki sinekliğin kesildiğini ve pencere pervazının da kırıldığını tespit etmişlerdi. Bir de evin dışında Mark Maguire'ın giydiği botlarla eşleşen bir bot izi buldular."

"Bundan sonra ne oldu?"

Jüriye dönüyorum. "18 Ocak Pazartesi sabahı erken saatlerde, sabaha karşı üç sularında, Townsend Acil Yardım Merkezi bir çağrı aldı. Tüm acil yardım çağrıları GPS teknolojisiyle takip ediliyor,

böylece aramayı yapanın nerede olduğu tespit edilebiliyor. Bu çağrı, Jess Ogilvy'nin yaşadığı evin yaklaşık üç yüz metre uzağındaki bir su kanalından geliyordu. Çağrı üzerine oraya gittim. Kurbanın cesedi - ve telefonu - orada bulundu, ceset bir pikeye sarılmıştı. WCAX'te öğle haberlerinde yayınlanan bir görüntü kaydı var..." Bekliyorum, Helen kaydı çıkartıp delil olarak sunuyor ve izleyebilsinler diye televizyon ekranını jüriye yaklaştırıyor.

Soğuk nedeniyle gözleri sulanan bayan muhabirin yüzü ekrana yansırken salona derin bir sessizlik çöküyor, kadının arkasında olay yeri inceleme uzmanları çalışıyorlar. Muhabir hafifçe kenara çekilince Helen görüntüyü donduruyor.

"Bu pikeyi daha önce gördünüz mü dedektif?" diye soruyor. Ekranda gördüğüm; el yapımı olduğu belli, rengarenk bir pike.

"Evet. Jess Ogilvy'nin cesedi buna sarılmıştı."

"Bu aynı pike mi?"

Üzerinde yer yer kan lekeleri olan pikeyi tutuyor. "Evet," diyorum.

"Bundan sonra ne oldu?"

"Cesedin bulunması üzerine Mark Maguire'ı Jess Ogilvy cinayetinin zanlısı olarak tutuklamaları için bir ekip gönderdim. Bay Maguire'ı sorguladığım sırada biri beni aradı."

"Arayan size kendini tanıttı mı?"

"Evet. Jacob Hunt'ın annesi Emma'ydı."

"Sesi nasıl geliyordu?" diye soruyor Helen.

"Çıldırmış gibiydi. Çok üzgündü."

"Size ne söyledi?"

Bir lise öğrencisini andıran diğer avukat itiraz ediyor. "Bu, ispatlanamayacak bir kanıt, Sayın Hakim," diyor.

"Kürsüye gelin Sayın Savcı," diyor hakim.

Helen kısık sesle konuşuyor. "Sayın Hakim, annenin, pikenin ekranda göründüğü haberleri izledikten sonra bununla kendi oğlu

arasında bir bağlantı kurarak tanığa telefon etmesini delil olarak sunacağım. Bunun fevri bir davranış olduğunu düşünüyorum Sayın Hakim."

"İtiraz reddedildi," diyor hakim. Helen yeniden bana yaklaşıyor.

"Davalının annesi size ne söyledi?" diye soruyor tekrar.

Emma'ya bakmak istemiyorum. Bakışlarının ağırlığını, o bakışlardaki suçlamaları onu görmeden de hissedebiliyorum. "Bana pikenin oğluna ait olduğunu söyledi."

"Konuşmanızın sonucunda siz ne yaptınız?"

"Bayan Hunt'a daha etraflıca konuşabilmemiz için Jacob'ı merkeze getirmesini söyledim"

"Jacob Hunt'ı Jess Ogilvy'i öldürmekten tutukladınız mı?"

"Evet."

"Daha sonra ne oldu?"

"Bay Maguire hakkındaki tüm suçlamaları düşürdüm. Bir de davalının evini aramak için arama emri çıkarttırdım."

"Evde ne buldunuz?"

"Jacob Hunt'ın polis telsizini, parmak izi tespiti için kendi yaptığı buharlama haznesini ve yine ona ait yüzlerce defter bulduk."

"Bu defterlerde ne vardı?"

"Jacob izlediği *CrimeBusters* bölümleriyle ilgili bilgileri o defterlere kaydetmişti. Bölümün yayınlandığı tarihi, kanıtları ve olayı televizyondaki dedektiflerden önce çözüp çözemediğini yazmıştı. Onunla konuşmak için evine ilk gittiğimde kendisini bunlardan birine bir şeyler yazarken görmüştüm."

"Tam olarak kaç defter buldunuz?"

"Yüz on altı tane."

Savcı yeni bir delil sunuyor.

"Bunu daha önce gördünüz mü Dedektif Matson?"

"Bahsettiğim defterlerden biri. En son yazdığı."

"Bu defterin on dördüncü sayfasını açıp bize orada ne gördüğünüzü söyler misiniz?"

Konu başlığını yüksek sesle okuyorum.

Onun Evinde. 12/1/10.

Durum: Erkek arkadaşı tarafından kaybolduğu bildirilen kız.

Deliller:

Yatağa atılmış kıyafetler

Kayıp diş fırçası, kayıp parlatıcı

Kurbanın çantası ve kabanı evde duruyor

Cep telefonu kayıp

Banyonun Luminol ile aranması; sonucunda tespit edilen kan

İçinde kıyafetler ile alınan sırt çantası ve posta kutusuna bırakılan not; bunun bir kaçırma olayı sanılması için kurulan bir kumpas

Pencere sinekliğinde kesik; dışarıda erkek arkadaşınınkiyle eşleşen bot izleri

911'i aramak için kullanılan cep telefonunun takip edilmesi üzerine su kanalında cesedin bulunması

"*CrimeBusters*'ın böyle bir bölümü olup olmadığını bilmiyorum, ancak bu, Jess Ogilvy'nin yaşadığı evde karşılaştığımız olay yerinin tıpatıp aynısı. Jess Ogilvy'nin cesedini aynen bu şekilde bulduk. Bunlar kimsenin sahip olamayacağı bilgiler," diyorum. "Tabii polisi ve de... katili saymazsanız."

Oliver

O defterler delil olarak sunulunca Jacob'ın sorun yaşayacağını biliyordum. Ben olsam ben de günlüğümün jürinin önünde okunmasını istemezdim. Gerçi günlük tuttuğum ya da bir cinayet mahallindeki delilleri günlüğüme yazdığım yok. Helen defteri delil olarak sununca Jacob ileri geri sallanmaya başlıyor, buna şaşırmıyorum. Sırtının gerginleştiğini, nefes alıp verişlerinin sıklaştığını, gözünü hemen hemen hiç kırpmadığını hissedebiliyorum.

Jacob masanın üzerine eğilince kafasının üzerinden Emma ile göz göze geliyoruz. *Şimdi*, diyor dudaklarını oynatarak. Beklediğim üzere Jacob avucuma bir kağıt sıkıştırıyor.

Üzerinde *F#* yazıyor.

Tıpkı duyusal toparlanma arasına ihtiyacı olduğunda yapmasını söylediğim gibi bana bir not yazdığını fark etmem birkaç saniyemi alıyor.

"Sayın Hakim," diyorum ayağa kalkarak, "Kısa bir ara verebilir miyiz?"

Hakim Cuttings, "Daha az önce ara verdik, Bay Bond," diyor ve sonra yüzü kıpkırmızı kesilmiş olan Jacob'a bakıyor, "Beş dakika ara," diyor.

Bir yanında ben, diğer yanında Emma, koridordan geçerek Jacob'ı aceleyle duyusal toparlanma odasına götürüyoruz. Emma, "Otuz saniye daha dayan," diye onu yatıştırıyor, "On adım daha kaldı. Dokuz... sekiz..."

Jacob kendisini içeriye atıp bize dönüyor. "Aman Tanrım!" diye bağırıyor, yüzünde bir gülümseme var, "Bu sizce de harika değil mi?"

Ona bakakalıyorum.

"Yani her şey bunun içindi. En sonunda anladılar. Ben bir olay mahalli oluşturdum ve polisler de her şeyi ortaya çıkarttılar, dikkatleri başka yöne çekmek için yaptığım hileyi bile." Parmağını göğsüme bastırıyor. "Sen," diyor, "Harika bir iş başardın."

Arkamda Emma gözyaşlarına boğuluyor.

Ona bakmıyorum. Bakamam. "Bu durumu düzelteceğim," diyorum.

♠

Dedektif Matson'a sorularımı sormak için yerimden kalktığım an sanki bir sidik yarışına girmişiz gibi hissediyorum. Dedektif gözleri hâlâ kıpkırmızı, yüzü ağlamaktan hâlâ şiş olan Emma'ya şöyle bir bakıyor, sonra sanki onun bu durumda olması ondan ziyade benim suçummuş gibi gözlerini kısıp bakışlarını bana yöneltiyor. Bu da onu yerin dibine daha çok sokmak istememe neden oluyor.

"Jacob'la onun evinde ilk karşılaştığınızda size *Terminatör*'den bir replik söylemişti, doğru mu dedektif?" diye sorarak başlıyorum.

"Evet."

"İkinci kez Jacob'la karşılaştığınızda ise... size sırt çantasının üzerinde birtakım analizlerin yapılmasını önerdi, değil mi?"

"Evet."

"Kaç analizden bahsediyordu?"

"Birkaç tane."

Jacob'ın önünde duran not defterini alıyorum. "Sırt çantasının askıları üzerinde DNA testi yapmanızı önerdi mi?"

"Evet."

"Peki sırt çantasının içindeki iç çamaşırında da AP testi yapmanızı?"

"Galiba."

"Luminol testi?"

"Sanırım."

"Çantanın içindeki karta ninhidrin uygulamanızı istedi mi?"

"Bakın, bunları hatırlamıyorum ama muhtemelen doğrudur."

"Aslına bakarsanız Jacob işinizi sizden daha iyi biliyormuş gibi görünüyor dedektif," diyorum.

Gözlerini kısıyor. "Söz konusu olay mahallini benden daha iyi bildiği kesin."

"Odasında bulduğunuz şu defterler. Hepsini okudunuz mu?"

"Evet."

"Peki kalan yüz on beş defterin içinde neler vardı?"

"Özetler," diyor, "*CrimeBusters* bölümlerinin özetleri."

"*CrimeBusters*'ın ne olduğunu biliyor musunuz, dedektif?"

"Bunu bilmemek için bir mağarada yaşıyor olmanız lazım," diyor, "Muhtemelen ünü artık Mars'a kadar ulaşmış olan polisiye bir dizidir."

"Diziyi hiç izlediniz mi?"

Gülüyor. "İzlememeye çalışıyorum. Pek gerçekçi sayılmaz."

"Yani oradaki vakalar gerçek değil mi?"

"Hayır."

"O halde Jacob'ın odasından aldığınız yüz on altı defterin tamamen hayal ürünü olan olay yeri tasvirleri ile dolu olduğunu söylemek doğru olur, öyle değil mi?"

Matson, "Şey, evet," diyor, "Ama bu yüz on altı defterden sonuncusuna yazdığı vakanın pek de kurguya dayandığını düşünmüyorum."

"Nereden biliyorsunuz?" Ona doğru birkaç adım atıyorum. "Aslına bakarsanız dedektif, siz bu deftere el koymadan önce Jess Ogilvy'nin kaybolduğuna dair haberler medyada yer aldı, değil mi?"

"Evet."

"İsmi haberlere çıktı, ailesi olayın çözülmesi için yardım istedi, değil mi?"

"Evet."

"Az önceki ifadenizde Jacob'ın yardım etmek amacıyla olay yerlerine geldiğini söylemiştiniz, doğru mu?"

"Evet ama..."

"Sizi şaşırtacak bilgiler verdiği oldu mu hiç?"

Matson tereddüt ediyor. "Evet."

"O halde davalının söz konusu kurbanı tanıdığı özellikle göz önünde bulundurulduğunda bu notları işlediği bir cinayetle övünmek için yazmadığı, daha ziyade her *CrimeBusters* bölümünde yaptığı gibi davanın çözülmesine yardım etmek için yazdığı düşünülemez mi?"

Cevap vermesine fırsat bırakmadan jüriye dönüyorum. "Başka sorum yok," diyorum.

Helen ayağa kalkıyor. "Defterin ilk sayfasının en sonunda ne yazdığını okuyabilir misiniz Dedektif Matson?" diye soruyor.

"Şöyle yazıyor: *ÇÖZÜLDÜ: BENİM TARAFIMDAN, yirmi dört dakikada.*"

"Peki altıncı sayfanın altında ne yazıyor?"

"*ÇÖZÜLDÜ: ONLAR TARAFINDAN, elli beş dakikada... İyi bir süre!*"

Matson'a doğru yürüyor. "Bu ifadelerin ne anlama geldiği hakkında bir fikriniz var mı?"

"Jacob onu defterine bir şeyler yazarken ilk gördüğümde bunu bana açıklamıştı. Olayı televizyondaki dedektiflerden önce çözüp çözemediğini ve bunun ne kadar zaman aldığını yazıyormuş."

"Daha önce bize okuduğunuz 'Onun Evinde' başlıklı kısmın anlatıldığı on dördüncü sayfanın en sonunda yer alan ifadeyi okuyabilir misiniz dedektif?" diye soruyor Helen.

Dedektif sayfaya bakıyor. "*ÇÖZÜLDÜ: BENİM TARAFIMDAN* yazıyor."

"Bu satırda dikkat çekici herhangi bir şey var mı?"

Matson bu kez jüriye bakıyor. "Altı çizilmiş. On kez."

Theo

Yemekte, ağabeyimin sofradan bıçağı aşırdığını sadece ben fark ediyorum.

İlk başta bir şey söylemiyorum. Ama her anını çok net görüyorum; sarı pilavını ve omletini yerken durup mısır tanelerini koçandan çıkartmaya çalışıyor ve sonra da bıçağı başparmakları ile masanın kenarına kadar getirip kucağına düşmesini sağlıyor.

Bu sırada annem duruşma hakkında - adliyedeki sadece soğuk kahve veren kahve makinesi hakkında, Jacob'ın yarın ne giyeceği hakkında, yarın sabah savunmasını yapacak olan savunma makamı hakkında - konuşup duruyor. İkimizin de onu dinlediğini sanmıyorum, çünkü o esnada Jacob bıçağı peçeteye sararken omuzlarını oynatmamaya çabalıyor ve ben de onun hiçbir hareketini kaçırmamak için gayret gösteriyorum.

Masadan kalkmaya niyetlenince annem onu sert ve güçlü bir öksürük ile durduruyor, bıçağı çaldığını Jacob'ın yüzüne vuracak sanıyorum. Fakat bunun yerine, "Bir şey unutmuyor musun?" diyor.

"İzninizle," diye mırıldanıyor Jacob ağzının içinden. Bir dakika içinde tabağını sıyırıp yukarıya çıkıyor.

Annem, "Kesin bir derdi var," diyor, "Doğru dürüst bir şey yemedi."

Yemeğimin kalanını ağzıma tıkıp ben de homur homur izin isteyip kalkıyorum. Hızla yukarıya çıkıyorum ama Jacob odasında değil. Banyonun kapısı da ardına kadar açık. Sanki yer yarılmış da içine girmiş.

Kendi odama giriyorum, aniden biri beni yakalayıp duvara yapıştırıyor ve boğazıma bir bıçak dayıyor.

Pekâlâ, bunun ağabeyimin böyle bir senaryoyu benim üzerimde ilk canlandırışı olmamasının epey sinir bozucu olduğunu söylemekle yetineceğim. İşe yaradığını bildiğim şeyi yapıyorum: Bileğini ısırıyorum.

Bunu yapacağımı tahmin edecektir diye düşünebilirsiniz ama edemiyor; bıçak yere düşüyor, ben de karnına dirsek atıyorum. İnleyerek iki büklüm oluyor. "Sen ne yaptığını sanıyorsun?" diye bağırıyorum.

"Deneme yapıyordum."

Bıçağı alıp Jacob'ın ele geçirmesini istemediğim şeyleri sakladığım kilitli çekmeceme koyuyorum. "Cinayet denemesi mi yapıyordun?" diyorum, "Seni aptal piç. Bu yüzden hüküm giyeceksin zaten."

"Sana gerçekten *zarar vermeyecektim.*" Jacob yavaşça yatağıma oturuyor, "Bugün birisi bana tuhaf tuhaf baktı."

"Bence mahkeme salonunda pek çok insan sana tuhaf tuhaf bakıyor."

"Ama bu adam beni tuvalete kadar takip etti. Kendimi korumak zorundayım."

"Doğru ya. Peki, yarın sabah adliyeye girdiğin sırada metal dedektörler ötmeye başlayınca, sonra da aptal muhabirler senin çorabından bir bıçak çıkarmanı izlerken ne olacak?"

Yüzünü asıyor. Bu onun düşünmeden sergilediği bir davranış, Asperger sendromunun neden olduğu aptalca bir özellik. İki ay önce annemi polislere ihbar ederken yaptığı gibi. Bu, o an Jacob'a eminim çok mantıklı gelmiştir. Ama dünyanın geri kalanı için o kadar da mantıklı bir davranış değil.

Jacob, "Peki ya bende bir sorun yoksa?" diyor, "Ya bu şekilde davranıyor ve bu şekilde düşünüyor olmamın nedeni sürekli dışlanmamsa? Belki de arkadaşlarım olsa, herkese bu kadar tuhaf gelecek şeyler yapmam. Bu sadece izole ortamlarda üreyen bir bakteri gibi. Belki de Asperger diye bir şey yoktur. Belki bu olanların tümü, diğerleri ile kaynaşamadığım için başıma geliyordur."

"Gidip bunu avukatına söyleme sakın. Şu anda başarılı olmak için Asperger'e ihtiyacı var." Jacob'ın ellerine bakıyorum. Tırnaklarının etrafındaki deri tamamen yenmiş, sık sık da kanıyor. Annem onu okula göndermeden bütün parmaklarına yara bandı yapıştırırdı. Bir keresinde okul koridorunda iki kızın ona Mumya diye takıldığını duymuştum.

"Baksana, Jacob," diyorum sessizce, "Sana kimsenin bilmediği bir şey söyleyeceğim."

Eli kucağında inip kalkıyor. "Bir sır mı?"

"Evet. Ama anneme söyleyemezsin."

Ona anlatmak istiyorum. O kadar uzun zamandır birine anlatmak istiyordum ki. Belki de Jacob haklıdır: İnsan bu dünyada bir yer edinemedikçe giderek büyüyen ve başkalaşan bir hiçliğin ortasında kalıyor. Söyleyeceklerim boğazımda yumru olup kalıyor, sanki odadaki tüm hava tükeniyor. Sonra aniden çocuk gibi ağlamaya başlıyorum, gözlerimi koluma siliyorum ve ağabeyim mahkemeye çıkmamış gibi, hapse atılmayacakmış gibi, tüm bunlar yaptığım ve düşündüğüm tüm o kötü şeylerin bir karşılığı değilmiş gibi davranmaya çalışıyorum.

"Ben oradaydım," deyiveriyorum, "Jess'in öldüğü gün oradaydım."

Jacob bana bakmıyor, belki böylesi daha kolaydır. Elini biraz daha hızlı sallamaya başlıyor, sonra boğazına götürüyor. "Biliyorum," diyor.

Gözlerim fal taşı gibi açılıyor. "Biliyor musun?"

"Elbette biliyorum. Ayak izlerini gördüm." Omzumun üstünden ileriye doğru bakıyor. "Zaten bu yüzden yapmak zorundaydım."

Aman Tanrım! Demek ki Jess, Jacob'a onu çıplakken gözetlediğimi, polise gideceğini söylemiş ve Jacob da onu sonsuza dek susturmuş. Hıçkırıklara boğuluyorum, güçlükle nefes alıyorum. "Çok üzgünüm."

Annemin veya başka herhangi birinin yapacağı gibi saçımı okşamıyor ya da beni kucaklamıyor veya beni rahatlatmaya çabalamıyor. Jacob elini sallamaya devam ediyor, sonra aynen benim dediğim gibi *çok üzgünüm, çok üzgünüm* diyor; sesi, çinko bir çatıya düşen yağmur damlaları gibi tınıdan yoksun.

Buna prozodi deniyor. Asperger'in bir parçası. Jacob küçükken ona sorduğum sorulara cevap vermek yerine onları tekrar edip dururdu. Annem bana bunun film repliklerini tekrarlaması gibi kendini rahatlatmak adına yaptığı bir şey olduğunu söylemişti. Jacob'ın verecek bir yanıtı olmadığında sözcükler dilinden böyle dökülürdü.

Ama yine de bu davranışın onun robotumsu, monoton tarzında benden af dileme yolu olduğuna kendimi inandırmaya çalışıyorum.

Jacob

O gün mahkemeden eve gelince *CrimeBusters* yerine başka bir şey izlemeyi tercih ediyorum. Bir yaşındayken evde çekilmiş görüntülerim. Doğum günüm olmalı, çünkü görüntülerde bir pasta var, ben de ellerimi çırpıp Anni, babba ya da mama gibi şeyler söylüyorum. Birisi adımı her söylediğinde kafamı kaldırıp kameraya bakıyorum.

Normal görünüyorum.

Ailem mutlu. Hatta babam bile orada, oysa Theo'nun olduğu kayıtların hiçbirinde yoktur. Annemin gözlerinin arasındaki kırışıklık o görüntülerde yok. Pek çok insan daha sonra hatırlamak istediği şeyleri videoya çeker, unutmak istediği şeyleri değil.

Ne var ki videonun devamında durum farklılaşıyor. Parmaklarımı aniden pastaya daldırmak ve kocaman gülümsemek yerine çamaşır makinesinin önünde durup kıyafetlerin dönmesini izlerken bir ileri bir geri sallanıyorum. Televizyonun önünde uzanıyorum ama programları izlemek yerine lego parçalarını uç uca diziyorum. Babam artık görüntülerde yok, onun yerine hiç tanımadığım insanlar var; kıvırcık sarı saçlı, üzerinde kedi resmi bulunan sweatshirt giymiş bir kadın görüyorum. Benimle birlikte yere oturup önüme koyduğu yapboza odaklanayım diye kafamı çeviriyor. Parlak mavi gözlü bir kadın benimle sohbet etmeye çalışıyor, tabii buna sohbet denirse:

Kadın: Jacob, sirke gideceğin için heyecanlı mısın? Ben: Evet.

Kadın: Sirkte ne görmek istiyorsun? Ben: (Cevap yok)

Kadın: Söyle hadi, sirkte... Ben: Sirkte palyaçoları görmek istiyorum.

Kadın (bana bir tane şeker veriyor): Palyaçoları severim. Sirke gideceğin için heyecanlı mısın?

Ben: Evet, palyaçoları görmek istiyorum.

Kadın (bana üç tane şeker veriyor): Jacob, bu harika!

Ben: (Tüm şekerleri ağzıma atıyorum)

Bunlar benim bugün çocukluğumdakinden farklı biri olduğumun kanıtı olarak annemin sakladığı görüntüler. Bunları kaydederken aklından ne geçiyordu bilmiyorum. Oturup yüzüne tokat gibi inen bu videoları tekrar tekrar izlemek istemediğinden eminim. Belki de günün birinde bir ilaç şirketi yöneticisi aniden akşam yemeğine gelip bu videoları izleyecek ve zararı tazmin etmek için kendisine bir çek yazacak umuduyla saklıyordur.

İzlerken aniden kulaklarımı tıkamama neden olan statik bir ses çıkıyor ve sonra videoda başka görüntüler beliriyor. Bu görüntüler, otistik çocukluğuma ait Oscar adayı olabilecek görüntülerin üzerine kazara çekilmiş. Artık çok daha büyüğüm. Sadece bir yıl önce çekilmiş bu yeni görüntülerde yıl sonu balosuna hazırlanıyorum.

Videoyu Jess çekmişti. O gün öğleden sonra ben daha hazırlanırken gelmişti, böylece yaptığımız hazırlıkların nasıl bir sonuç verdiğini görebilecekti. Onun sesini duyabiliyorum. *Jacob, Tanrı aşkına, kıza biraz yaklaşır mısın? Merak etme, seni ısırmaz.* Kamera bir hayli titriyor, yeniden Jess'in sesini duyuyorum. *Bu işte çok kötüyüm yahu.*

Annemin elinde bir fotoğraf makinesi var, benimle kız arkadaşımın fotoğrafını çekiyor. Kızın ismi Amanda, benimle aynı okula gidiyor. Üzerinde turuncu bir elbise var, muhtemelen ona yaklaşmayı bu yüzden reddediyorum, hâlbuki genellikle Jess'in istediklerini yaparım.

Sanki televizyonda bir program izliyor gibiyim, sanki Jacob ben değilim de bir karakter. Annem ön bahçede fotoğraf çekmeye çalışırken gözlerini kapatan aslında ben değilim. Amanda'ya arabaya kadar eşlik edip her zaman yaptığım gibi arkaya oturan aslında ben değilim. Annem, *Olamaz,* diyor ve Jess gülmeye başlıyor. *Bunu tamamen unuttuk.*

Kamera aniden ve hızla dönüyor, Jess'in suratı iyice yakınlaşıyor. *Merhaba, dünyalılar!* diyor ve kamerayı yutacakmış gibi yapıyor. Gülümsüyor.

Sonra televizyon ekranında perde gibi inen kırmızı bir şerit beliriyor. Yeniden üç yaşında oluyorum ve aynen terapistin bana gösterdiği gibi yeşil bir bloğu sarı bir bloğun üzerinde duran mavi bloğun üzerine koyuyorum. *Jacob! Aferin!* diyor ve ödül olarak oyuncak bir kamyonu bana doğru itiyor. Kamyonu alıp arkasını çeviriyor, tekerleklerini döndürüyorum.

Emma

Emma Abla'nın arşivinden:

Sevgili Emma Abla,

Bir erkeğin ilgisini nasıl çekebilirim? Flört konusunda kesinlikle ümitsiz vakayım, etrafta benden daha güzel ve zeki o kadar çok kız var ki. Ama fark edilmemek artık canıma tak dedi, belki de kendimi baştan yaratabilirim. Ne yapmamı önerirsin?

Bennington'tan Şaşkın

Sevgili Şaşkın,

Olduğundan farklı görünmene hiç gerek yok. Tek yapman gereken bir erkeğin sana ikinci kez bakmasını sağlamak. Bunun için iki yöntem var:

Beklemeye bir son ver: İnisiyatif al ve gidip onunla konuş. Ona matematik ödevindeki 7. sorunun cevabını bilip bilmediğini sor. Sonra da ona sınıflar arası yetenek yarışmasında iyi iş çıkarttığını söyle.

Etrafta çıplak dolaşmaya başla.

Tabii seçim senin.

Sevgiler, Emma Abla

Uyuyamayınca pijamalarımın üstüne bir hırka alıyorum, verandanın merdivenlerinde oturup aslında sahip olabileceğim hayatı gözümde canlandırmaya çalışıyorum.

Henry, ben ve Jacob üniversitelerden gelen kabul mektuplarını bekliyor olurduk. Bir şişe şampanya açıp Jacob kararını verince kutlaması için onun da bir bardak içmesine izin verirdik. Theo kendisini odasına kilitleyerek bu aileye ait değilmiş gibi davranmak için

elinden geleni yapıyor olmazdı. Bunun yerine mutfak masasında oturup gazetede çıkan bulmacayı çözüyor olurdu. "Yukarıdan aşağıya üç harf," der ve ipucunu okurdu, "Mutluluğun eş anlamlısı." Hepimiz cevabı bilmeye çalışırdık ama doğru cevabı veren her zamanki gibi Jacob olurdu: BİZ.

Çocuklarımız okulda hep onur listesinde yer alırlardı. İnsanlar markete alışverişe gittiğimde şu otistik oğlanın ya da daha kötüsü katilin annesi olduğum için değil, kendileri de benim kadar şanslı olmayı diledikleri için bana bakarlardı.

İnsanın kendi kendine acımasına inanmam. Bunun, ellerinde çok zamanı olan insanlar için olduğunu düşünürüm. Bir mucizeyi hayal etmek yerine kendi mucizenizi yaratmayı öğrenin. Ama evrenin sizi en derinlerde yatan, en karanlık sırlarınız için cezalandırma yöntemleri vardır. Oğlumu çok sevmekle birlikte, Jacob benim yörüngesinde döndüğüm yıldızım olmakla birlikte otistik bir çocuk yetiştirmenin günlük rutini arasında olamadığım o kişi olduğumu, o kayıp kadın olduğumu sessizce düşlediğim zamanlar olmuştur.

Ne dilediğinize dikkat edin.

Jacob olmadan hayatımın neye benzeyeceğini düşündüm ve şimdi bu, gerçek olmak üzere.

Bugünkü ifadeleri dinledim. Evet, daha sıra bize gelmemiş. Aynen Oliver'ın söylediği gibi. Ama Jacob'a bakarlarken jüri üyelerinin yüzlerindeki ifadeyi izledim ve daha önce binlerce kez gördüğüm o ifadeyi, bu oğlanda tuhaf bir şeyler var, diyen o ifadeyi gördüm.

Çünkü Jacob onlar gibi etkileşim kuramıyor.

Çünkü Jacob onlar gibi yas tutmuyor.

Çünkü Jacob onlar gibi hareket etmiyor ya da konuşmuyor.

Jacob'ın okula adapte olması için çok kavga verdim. Sadece diğer çocukların nasıl davrandığını görmesi için değil, diğer çocukların da onu görmesi gerektiği için, farklı olanın aynı zamanda kötü olmadığını öğrenmeleri için. Ancak dürüst olmak gerekirse sınıf arkadaşlarının bu dersi aldıklarını söyleyemem. Jacob'a sosyal

durumlarda kendisini asması için ilmeği uzattılar ve sonra da tüm suçu onun omuzlarına yüklediler.

Şimdi ise onu sıradan bir okula zorla yerleştirmek için verdiğim tüm o çabalardan sonra Jacob özel ihtiyaçlarına göre düzenlenmiş bir mahkeme salonunda. Aklanabilmek için tek dayanağı ise kendisine konulan teşhis. Onun herkes gibi biri olduğu konusunda ısrar etmek, şu dakikada, kesinlikle hapis cezası demek.

Jacob'ın Asperger'ini bahane olarak kullanmayı reddettiğim tüm o yıllardan sonra bu, şu anda onun tek şansı.

Aniden hayatım buna bağlıymış gibi koşmaya başlıyorum.

♠

Saat gecenin ikisini geçmiş. Pizzacı karanlık, kapısında "Kapalı" yazısı asılı ama üst kattaki küçük pencereden ışık geliyor. Hukuk bürosuna çıkan dar merdivene açılan kapıyı açıp basamakları bir bir ardımda bırakıyor ve kapıyı çalıyorum.

Oliver kapıyı açıyor. Üzerinde eşofman ve tişört, tişörtün üzerinde ise ayı gibi kıllı kolları olan bir adamın solmuş resmi var; İKİNCİ DEĞİŞİKLİĞİ DESTEKLEYİN yazıyor. Gözleri kan çanağı gibi ve ellerinde mürekkep lekeleri var. "Emma," diyor, "Her şey yolunda mı?"

Onu yana itip geçerek, "Hayır," diyorum. Yerde dışarıdan sipariş edilip yenmiş yemeklerin boş kapları ve yana devrilmiş iki litrelik bir gazoz şişesi duruyor. Köpeği Thor uyuyor. "Hayır, hiçbir şey yolunda değil." Sesim titrek çıkıyor. Yüzüne bakıyorum. "Saat sabaha karşı iki. Üstümde pijamalarım var. Buraya kadar koşarak geldim..."

"Buraya kadar koşarak mı geldin?"

"...ve oğlum hapse girecek. Yani, hayır Oliver, hiçbir şey yolunda değil."

"Jacob beraat edecek..."

"Oliver," diyorum, "Bana gerçeği söyle."

Kanepenin üzerindeki kağıtları çekip oturuyor. "Sabaha karşı saat ikide neden hâlâ ayaktayım, biliyor musun? Açılış konuşmamı yazmaya çalışıyorum. Şimdiye kadar ne yazdığımı duymak ister misin?" Elindeki kağıdı kaldırıyor. "Hanımefendiler, Beyefendiler, Jacob Hunt..." Duruyor.

"Jacob Hunt ne?"

"Bilmiyorum," diyor Oliver. Kağıdı buruşturuyor, bu hareketinin üzerine onun da benim gibi Jacob'ın geçirdiği nöbeti düşündüğünü anlıyorum. "Bir bok bildiğim yok. Jacob Hunt aslında hep nalbant olarak kalması gereken bir avukatı eyer gibi sırtında taşıyor. Sana evet dememeliydim. Polis merkezine gelmemeliydim. Benim gibi bir çömezin bu işin üstesinden gelebileceğine seni inandırmaya çalışmak yerine sana uykusunda bile bu işin üstesinden gelebilecek başka bir avukatı tavsiye etmeliydim."

"Eğer bu beni daha iyi hissettirme yönteminse gerçekten berbat bir iş çıkartıyorsun," diyorum ona.

"Sana bu işte berbat olduğumu söylüyorum."

"En azından şimdi dürüst davranıyorsun." Kanepede onun yanına oturuyorum.

Oliver, "Dürüstlük mü istiyorsun?" diye soruyor, "Jürinin savunmama inanıp inanmayacağı konusunda hiçbir fikrim yok. Korkuyorum. Kaybetmekten, salonun dışına gönderildiğim sırada hakimin arkamdan kahkahalarla gülmesinden korkuyorum."

"Ben sürekli korkuyorum," diye itiraf ediyorum, "Herkes benim asla pes etmeyen bir anne, yapmam gerekirse Jacob'ı yüzlerce kez bir uçurumun kenarından çekip kurtarabilecek bir anne olduğumu düşünüyor. Ama bazı sabahlar battaniyeyi üstüme çekip yatakta kalmak istiyorum."

Oliver, "Çoğu sabah ben de öyle yapmak istiyorum," diyor. Gülmemek için kendimi tutuyorum.

Kanepede arkamıza yaslanıyoruz. Dışarıdaki sokak lambalarından içeriye süzülen mavi ışıkta ikimiz de birer hayaleti andırıyoruz. Artık bu dünyaya ait değiliz, sadece sınırlarında geziniyoruz.

"Gerçekten çok acıklı bir şey duymak ister misin?" diye fısıldıyorum, "Sen benim en yakın arkadaşımsın."

"Çok haklısın. Bu gerçekten çok acıklı." Oliver sırıtıyor.

"Söylemek istediğim o değil."

"Doğruluk mu, cesaret mi oynamaya hâlâ devam mı ediyoruz?" diye soruyor.

"Öyle mi yapıyorduk?"

Uzanıp bir tutam saçımı okşuyor. "Çok güzelsin," diyor, "Hem için hem dışın çok güzel."

Biraz öne eğilip gözlerini kapatarak nefesini içine çekiyor, sonra saçlarımın yeniden yanağıma düşmesine izin veriyor. Tüm bunları şok olmuşçasına ta içimde hissediyorum.

Geri çekilmiyorum.

Geri çekilmek istemiyorum.

"Ben... ben ne diyeceğimi bilmiyorum," diye kekeliyorum.

Oliver'ın gözleri parlıyor. "Bütün dünyada, tüm kentlerdeki tüm barlar arasında, o benimkine geldi," diye alıntı yapıyor. Yavaşça yaklaşıyor, bunun ardından ne geleceğini biliyorum. Beni öpüyor.

Mahkeme kararına göre şu anda Jacob'ın yanında olmalıyım. Kuralları çiğnemeye çoktan başladım. Bir kuralı daha çiğnesem ne çıkar?

Dişleri dudağıma değiyor. Dudaklarının tadı şeker gibi. "Jelibon," diye fısıldıyor kulağıma, "En kötü alışkanlığım. Bundan sonra."

Ellerimi saçlarına daldırıyorum. Gür, altın sarısı, yabani saçlarına. Ellerini kaşkorsemin içine kaydırınca, "Oliver," diyorum nefes nefese. Elleri kaburgalarımın haritasını çıkarıyor. "Müvekkillerinle yatmaman gerektiğinden eminim."

"Sen benim müvekkilim değilsin," diyor, "Jacob da bana zerre kadar çekici gelmiyor." Üzerimi çıkartıyor, bedenim yanıyor. En son ne zaman birinin bana dokunmak için özel izin aldığı nadide bir esermişim gibi davrandığını hatırlamıyorum.

Bir şekilde kanepeye sığıyoruz. Dudakları göğsümde gezinirken başım yana düşüyor, bir anda tüm iyi dileklerim yerini olumsuz duygulara bırakıyor. Kendimi Thor'un gözlerinin içine bakarken buluyorum. "Köpek..."

Oliver kafasını kaldırıyor. "Tanrım," diyor ve kalkıp Thor'u bir futbol topu gibi tek kolunda tutuyor, "Berbat bir zamanlaman var." Bir dolabın kapağını açıyor ve içerde bulunan yastığın üzerine bir avuç köpek bisküvisi koyup Thor'u yere bırakıyor, sonra kapağı kapatıyor.

Tekrar dönünce nefesimi tutuyorum. Tişörtü minderlerin arasında bir şekilde kaybolmuş. Omuzları geniş ve güçlü, beli biçimli, eşofmanı ise aşağıya kaymış. Hiç çaba sarf etmeden böyle göründüğü için ne kadar şanslı olduğunu bilemeyecek kadar genç birinin güzelliğine sahip.

Bense daracık bir odada, yanımdaki dolapta kıskanç bir köpekle, yüzümde çiller, kırışıklıklar ve vermem gereken yedi kilo fazlamla eski bir kanepede yatıyorum ve...

Hırkamın önünü kapatmak için uçlarından çekiştirirken Oliver yavaşça, "Yapma," diyor. Yanıma, kanepenin kenarına oturuyor. "Yoksa Thor'u öldürmek zorunda kalırım."

"Oliver, istediğin her kızı elde edebilirsin. Senin yaşındaki her kızı."

"Yıllanmamış şaraba ne derler bilir misin? Üzüm suyu. Beklemeye değer bazı şeyler vardır."

"Bunu az önce koca bir şişe gazozu mideye indirmemiş birinden duysaydım çok daha ikna edici olurdu..."

Beni yeniden öpüyor. "Kapa çeneni Emma," diyor tatlı tatlı ve ellerini hırkamın uçlarını tutan elimin üstüne koyuyor.

"O kadar uzun zaman oldu ki." Sözcükler sessiz, sözcükler omzuna sığınmış.

"Çünkü beni bekliyordun," diyor Oliver. Yeniden hırkamın önünü açıp boynumu öpmeye başlıyor. "Emma, her şey yolunda mı?" diye soruyor bu gece ikinci kez.

Ama bu sefer ona evet diyorum.

İki kişilik yatağımdan kurtulmalıydım. Her sabah diğer taraf hiç bozulmadığı için yatağın sadece kendi yattığım kısmını düzeltmek feci şekilde acıklı. Asla o sınırı geçmedim ve hiçbir zaman Henry'nin tarafında uyumadım. Orayı hep ona, onun yerini alacak olan kişiye ayırdım.

Bu, gök gürültüsünden korktuğunda zaman zaman Theo ya da hasta olup da ben gözümü bir an olsun kendisinden ayırmak istemediğimde Jacob oldu. Kendi kendime yatağımdaki bu boşluğu sevdiğimi söyledim durdum. Her ne kadar cenin pozisyonunda yatağın bir köşesine büzülsem de istediğim zaman yatağa istediğim gibi yayılmayı hak ettiğimi yineledim sürekli.

İşte bu yüzden sabahın pembe parmakları Oliver'ın gece bir ara üzerimize örttüğü örtüyü okşarken kendimi çok iyi hissediyorum ve onun arkamda dizlerini büküp koluyla da belimi sıkı sıkı sararak bir virgül şeklinde yattığını fark ediyorum.

Kıpırdanıyorum ama Oliver beni bırakmak yerine daha da sıkı sarılıyor. "Saat kaç?" diye mırıldanıyor.

"Beş buçuk."

Hâlâ kollarındayken yüzümü dönüp ona bakıyorum. Sakalları hafifçe uzamış. "Oliver, dinle."

Gözlerini hafifçe aralıyor. "Hayır."

"Hayır, dinlemeyecek misin? Yoksa hayır, Oliver değil misin?"

"Dinlemeyeceğim," diye cevap veriyor, "Olanlar bir hata değildi, tek gecelik bir şey değildi. Eğer bu konuda bana karşı çıkacak olursan imzaladığın avukatlık sözleşmesindeki minicik yazıyı sana okuturum ona göre. Avukatın vereceği cinsel hizmetlerin de ücrete dâhil olduğu orada çok açık ve net bir şekilde belirtiliyor."

"Kahvaltıya bize gelir misin diyecektim," diyorum soğuk soğuk.

Oliver bakakalıyor. "Ha, öyle mi?"

"Bugün perşembe. Kahverengi günü. Glütensiz simit var, ister misin?"

"Ben bol malzemeli severim," diye cevap veriyor ve sonra hafifçe kızarıyor, "Ama sanırım dün gece bunu yeterince belli ettim."

Sabahları uyanıp otuz saniye boyunca yatakta yatmaya devam ederek rüyamda gördüklerim gerçek olabilir mi acaba diye düşünür, sonra kalkıp o günün rengi neyse ona uydurarak kahvaltıyı hazırlamam gerektiğini hatırlar ve bu günü de rutinimizde bir nöbeti tetikleyecek bir değişiklik, ses ya da herhangi bir şey olmadan atlatabilecek miyiz diye merak ederdim. Geleceği korktuğum değil de merakla beklediğim bir şey olarak görebileceğim sadece otuz saniyem olurdu.

Kollarımı Oliver'ın boynuna dolayıp onu öpüyorum. Dört buçuk saat sonra duruşmanın yeniden başlayacağını bilmeme rağmen, Jacob evde olmadığımı fark etmeden önce eve yetişmem gerektiğini bilmeme rağmen, yaptığım şey yüzünden muhtemelen her şeyi berbat ettiğimi bilmeme rağmen... Bu mutluluk veren otuz saniyeyi uzun, güzel bir ana dönüştürmenin yolunu buldum.

Yukardan aşağıya üç harf: Ümidin olduğu yer.

Haz.

Sen.

Biz.

Eğer bu gerçek olduysa belki... her şey gerçek olabilir.

Ellerini omuzlarıma koyuyor ve beni hafifçe itiyor. "Hayır demenin ne kadar zor olduğunu bilemezsin," diyor, "Ama yazmam gereken bir açılış konuşması var ve müvekkilimin annesi de... nasıl desem... fazlasıyla talepkâr."

"Dalga geçme," diyorum.

Doğrulup başının altındaki kaşkorsemi alıyor ve giymeme yardım ediyor. "Tersini yapmak o kadar da eğlenceli değilmiş," diyor.

İkimiz de giyiniyoruz. Sonra Oliver, Thor'un sürgün cezasına bir son verip tasmasına bir ip geçiriyor ve yarı yola kadar bana eşlik etmeyi öneriyor. Bu saatte caddede bizden başka kimse yok. Terliklerime ve pijamalarıma bakarak, "Kendimi bir salak gibi hissediyorum," diyorum.

"Daha çok bir üniversite öğrencisine benziyorsun."

Gözlerimi deviriyorum.

"Amma yalancısın."

"Avukatsın diyecektin herhalde."

"İkisi arasında bir fark var mı?"

Durup ona bakıyorum. "Bu," diyorum, "Jacob'ın önünde olmaz."

Oliver beni anlamazlığa vuruyor. Thor'u tasmasından çekerek yürümeye devam ediyor. "Peki," diyor.

Kaykay parkının orada ayrılıyoruz, ben rüzgardan ve geçen otomobillerdeki sürücülerin bakışlarından korunmak için başımı öne eğerek hızlı adımlarla yürüyorum. Arada sırada yüzümde ta içimden gelen, engel olamadığım bir gülümseme beliriyor. Eve yaklaştıkça bu bana daha da uygunsuz gelmeye başlıyor. Sanki birini aldatmışım gibi, sanki olmam beklendiği gibi anne olmak yerine küstahlık edip bir başkası olmaya cüret etmişim gibi hissediyorum.

Saat 06:15 olduğunda rahatlamış bir halde bizim sokağın köşesinden dönüyorum. Jacob her sabah alarm kurmuşçasına saat 06:30'da kalkar, o yüzden yokluğumun farkına varmamıştır.

Ama eve yaklaşınca ışıkların yanık olduğunu fark ediyorum ve yüreğim ağzıma geliyor. Panik içerisinde koşmaya başlıyorum. Ya gecenin bir yarısı Jacob'a bir şey olduysa? Onu bırakmakla nasıl bir aptallık ettim! Not yazmadım, cep telefonumu yanıma almadım. Kapıyı açarken içeride karşılaşacağım muhtemel şeylerin ağırlığı altında iki büklüm vaziyetteyim.

Jacob mutfak tezgâhının başında dikilmiş, kahverengi kahvaltısını hazırlamaya başlamış. İki kişilik servis var. "Anne," diyor heyecanla, "Kimin geldiğini asla tahmin edemezsin."

Bunu düşünmeme fırsat kalmadan aşağıdaki tuvalette sifonun çekildiğini, musluğun açıldığını ve sonra da konuğun ayak seslerini duyuyorum. Misafirimiz yüzünde huzursuz bir gülümsemeyle içeriye giriyor.

"Henry?" diyorum.

VAKA 10: CİNAYET İŞLEYİP CEZADAN SIYIRMAYA NE DERSİN?

Pan American havayollarında hosteslik yapan, Connecticut eyaletinden Helle Crafts, 19 Kasım 1986 günü ortadan kayboldu. Kısa bir süre sonra kocası şüpheli olarak yakalandı: Richard Crafts yetkililere 19 Kasım günü evden hiç çıkmadığını söyledi, ancak kredi kartı kayıtları yeni bir yatak takımı aldığını gösteriyordu. Karısının ortadan kaybolmasından kısa süre önce de geniş bir buzluk aldığı ve bir talaş makinesi kiraladığı tespit edildi.

Tanıklardan biri Housatonic Nehri yakınlarında bir talaş makinesi gördüğünü hatırlayınca polis, Crafts'ın evinde arama yaptı. Yatakta Helle'inki ile eşleşen kan izleri bulundu. Housatonic yakınlarında Helle'e yazılmış bir mektup bulundu, ayrıca dalgıçlar dişlerinde hâlâ saç teli ve doku bulunan bir motorlu testere buldular. Buna dayanarak daha etraflı bir delil araştırmasına başlandı.

İşte bulunanlar:

2660 saç teli.

Bir el tırnağı.

Bir ayak tırnağı.

Bir diş kaplaması.

Beş damla kan.

(Crafts'ın kiraladığı kamyonette bulunan el tırnağı, Helle'in banyosunda bulunan oje ile kimyasal olarak uyuştu, ancak arama emri olmadığı için mahkeme delili reddetti.)

1989 yılında bu delile dayanarak Crafts karısını öldürmekten suçlu bulundu ve doksan dokuz yıl hapis cezasına çarptırıldı.

Bu dava Dr. Henry Lee'yi ünlü yapan davadır. Ortada ceset yokken bir cinayeti aydınlatan kahraman olarak adli tıp tarihine geçmesini sağlamıştır.

10

Emma

Kısa bir an için hayal gördüğümü sanıyorum. Eski kocam mutfakta dikiliyor, yanağımdan öpmek için bana doğru geliyor *olamaz.*

"Ne işin var burada?" diye soruyorum.

Bardağına çikolatalı soya sütü dolduran Jacob'a bakıyor. "Hayatımda bir kez olsun doğru olanı yapmak istedim," diyor Henry.

Kollarımı bağlıyorum. "Kendini iyi biriymiş gibi göstermeye çalışma Henry. Bunun Jacob'dan ziyade, suçluluk duygusu hissetmenle alakası var."

"Vay," diyor, "Bazı şeyler hiç değişmiyor."

"Bu ne demek oluyor şimdi?"

"Kimse senden daha iyi bir ebeveyn olamaz, değil mi? Altın standart sen olmalısın, olamıyorsan bunu sağlamak için önüne kim çıksa ezer geçersin."

"Bu çok komik. Hele ki yıllardır oğlunu görmeyen biri tarafından söylenince."

"Üç yıl, altı ay, dört gündür," diyor Jacob. Onun hâlâ odada olduğunu unutmuşum. "Boston'da yemeğe gitmiştik, çünkü iş için gelmiştin. Sen sığır fileto istemiştin ve ilk başta az pişmiş olduğu için geri göndermiştin."

Henry ile birbirimize bakıyoruz. "Yukarıya çıkıp banyoya girmeye ne dersin Jacob?"

"Peki ama kahvaltı..."

"Kahvaltını aşağıya inince edersin."

Jacob beni Henry ile baş başa bırakarak ayağını sürüye sürüye yukarıya çıkıyor. Öfkeyle, "Dalga geçiyor olmalısın," diyorum, "Beyaz atlı prens gibi burada bitip her şeyi yoluna koyabileceğini mi sanıyorsun?"

"Avukatın parasını ödeyen ben olduğum düşünülürse onun işini iyi yaptığından emin olmak benim en doğal hakkım," diyor Henry.

Bu dedikleri Oliver'ı ve işle hiçbir alakası olmayan eylemlerimizi düşünmeme neden oluyor.

"Bak," diyor Henry, sesi bir ağacın dalından yere düşen kar kümesinin çıkardığı sesi andırıyor, "Buraya işini daha da zorlaştırmak için gelmedim Emma. Yardım etmeye geldim."

"Sırf vicdanın yattığı uykudan uyanır gibi oldu diye buraya gelip babalık taslayamazsın. Ya yedi gün yirmi dört saat babasındır ya da değilsindir."

"Neden çocuklara gitmemi mi, yoksa kalmamı mı istediklerini sormuyoruz?"

"Tabii ya. Bu önlerine yeni bir bilgisayar oyunu koymaktan farksız. Sen onların gözünde bir yeniliksin Henry."

Hafifçe gülümsüyor. "Daha önce *bu şekilde* suçlandığımı hatırlamıyorum."

O an Theo gürültüyle aşağıya iniyor. "Vay be, *buradasın*," diyor, "Ne tuhaf."

"Senin yüzünden," diye cevap veriyor Henry, "Sen beni görmek için o kadar yolu geldikten sonra evde oturup hiçbir şey olmuyormuş gibi yapamayacağımı anladım."

Theo zoraki gülüyor. "Neden olmasın? Ben hep öyle yapıyorum."

Mutfakta ilerleyerek, "Bunu dinleyemeyeceğim," diyorum, "Saat dokuz buçukta mahkemede olmalıyız."

Henry, "Ben de geleceğim," diyor, "Manevi destek vermek için."

"Eksik olma," diyorum soğuk soğuk, "Eğer burada olmasaydın bu günü nasıl atlatırdım hiç bilmiyorum. Ama dur bir dakika, ben sen yokken beş bin gün atlattım ya."

Theo aramızdan geçip buzdolabını açıyor. Bir kutu meyve suyu çıkarıp bardağa koymadan doğrudan kutudan içiyor. "Vay be. Ne kadar mutlu bir aileyiz biz." Yukarıdan gelen su sesi kesilince kulak kabartıp, "Duş sırası bende," diyor ve yukarıya çıkıyor.

Bir sandalyeye kendimi bırakıyorum. "Peki nasıl olacak bu? Gerçek ailen imdat çıkışında seni beklerken mahkeme salonunda oturup endişeliymiş gibi mi davranacaksın?"

"Bu yaptığın hiç adil değil Emma."

"Hiçbir şey adil değil."

"Burada gerektiği kadar kalacağım. Meg, Jacob'a karşı bir sorumluluğum olduğunu anlayışla karşılıyor."

"Tabii ya. Bir sorumluluk. Ama nedense üvey kız kardeşleri ile tanışması için onu güneşli Kaliforniya'ya davet etmeyi unuttu..."

"Jacob uçağa binemiyor ve sen de bunu gayet iyi biliyorsun."

"Yani senin planın onun hayatına girip duruşmadan sonra yine çıkıp gitmek, öyle mi?"

"Bir planım yok..."

"Peki sonra ne olacak?"

"Bu yüzden geldim," diyor Henry, bir adım yaklaşırken, "Eğer... eğer en kötü ihtimal gerçekleşir de Jacob eve dönemezse... onun destek alması için sen burada olacaksın," diyor, "Ama senin de destek alacağın birine ihtiyacın olur diye düşündüm."

Buna cevap olarak aklıma yüzlerce karşılık geliyor; çoğu, beni daha önce de yüzüstü bırakmışken ona güvenmem için bir sebep olup olmadığını sorguluyor. Ama bunun yerine başımı sallıyorum. "Jacob eve dönecek," diyorum.

"Emma, bu ihtimali..."

Daha fazla konuşmasını engellemek için elimi kaldırıyorum. "Kahvaltını et. Benim gidip hazırlanmam gerek."

Onu mutfakta otururken bırakıyorum ve üst kata, yatak odama çıkıyorum. Aradaki duvara rağmen Theo'nun şarkı söylediğini duyabiliyorum. Ellerim dizlerimin üstünde yatağa çöküyorum.

Çocuklar küçükken evimizin kuralları vardı. Bir gün onlar yıkanırken kuralları banyodaki aynaya yazmıştım, böylece banyoya her buhar dolduğunda sihirli bir şekilde belireceklerdi: küçük bir erkek çocuğu ve onun her şeyi düz anlamı ile algılayan otistik ağabeyi için buyruklar, asla çiğnenmemesi gereken kurallar.

1. Kendi dağınıklığını kendin topla.

2. Her zaman doğruyu söyle.

3. Günde iki kez dişlerini fırçala.

4. Okula geç kalma.

5. Erkek kardeşine göz kulak ol, çünkü şu hayatta sahip olduğun tek kişi o.

Bir gece Jacob bana benim de kurallara uymam gerekip gerekmediğini sormuştu ve ben de ona evet diye cevap vermiştim. *Ama,* demişti, *Senin ağabeyin yok ki. O zaman ben de size göz kulak olurum,* demiştim.

Ama olamadım.

Oliver bugün ve belki de bir sonraki gün ve hatta daha sonraki gün mahkeme salonunda kalkıp benim on sekiz yıldır deneyip başaramadığım şeyi başarmaya çalışacak: Yabancıların oğlum gibi olmanın nasıl bir şey olduğunu anlamalarını sağlamaya çalışacak. Başkalarının halinden anlayamayan bir çocuğun halinden anlamalarını sağlamaya çalışacak.

Theo banyodaki işini bitirince ben giriyorum. İçerisi hâlâ sıcak ve buharlı, ayna da buharla kaplı. Yüzümdeki gözyaşlarını göremiyorum ama bu daha iyi. Çünkü ben oğlumu tanıyor olabilirim, onun katil olmadığına inanıyor olabilirim. Ama bir jürinin bunları benim gördüğüm kadar açık olarak görme ihtimali çok düşük. Çünkü ben bu konuda Henry'ye - ya da kendime - ne söylersem söyleyeyim Jacob'ın eve dönmeyeceğini biliyorum.

Jacob

Kapısını çalıp içeriye girdiğimde Theo hâlâ giyiniyor. Havluyu önünde tutarak, "Ne var kanka?" diye soruyor. Bana bakabileceğimi söyleyene kadar gözlerimi kapatıyorum ve sonra odanın içine doğru ilerliyorum. "Kravatımı bağlamak için yardıma ihtiyacım var," diyorum.

Bugün olay çıkartmadan giyindiğim için kendimle büyük gurur duyuyorum. Beni en çok çıldırtan gömleğin düğmeleriydi, sanki biri göğsüme iğneler batırıyor gibi hissediyordum ama şimdi gömleğin altına bir tişört giydiğim için o kadar da canımı yakmıyor.

Theo kot pantolonu ve sweatshirtü ile karşımda dikiliyor. Keşke ben de mahkeme salonuna giderken böyle giyinebilseydim. Yakamı düzeltip kravatın uçlarını defalarca birbirine doluyor, böylece kravatı benim iki kez yaptığım gibi düğüm etmek yerine düzgün bir şekilde bağlıyor. Kravat uzun, ince, örme bir kravat; dün Oliver'ın bana taktırdığı çizgili şeyden daha çok hoşuma gidiyor.

"İşte oldu," diyor Theo. Sonra sırtını kamburlaştırıyor. "Babam hakkında ne düşünüyorsun?"

"Babam hakkında düşünmüyorum," diyorum.

"Yani onun burada bulunması hakkında diyorum."

"Ha," diyorum, "Sanırım bu iyi bir şey."

(Aslında bunun iyi ya da kötü olduğunu düşünmüyorum. Pek bir fark yaratacak gibi de gözükmüyor ama normal insanların yakın aile bireylerinden birini gördüklerinde daha pozitif bir tepki vermesi gerekiyor ve o da uçakla 4800 kilometre yol gelmiş, bu yüzden onu takdir etmem gerekir.)

"Annem küplere biner diye düşünmüştüm."

Bu söylediğinin ne anlama geldiğini bilmiyorum, bu yüzden kafamı sallayıp ona gülümsüyorum. Bu hareketin, kafanızın karıştığı bir sohbette durumu nasıl kurtardığına şaşırırsınız.

"Onu hatırlıyor musun?" diye soruyor Theo.

"Beni doğum günümde aradı, doğum günüm daha üç buçuk ay önceydi..."

"Onu demiyorum," diye araya giriyor Theo, "Yani onun eski günlerdeki halini hatırlıyor musun? Bizimle yaşadığı zamanlardaki halini."

Aslında hatırlıyorum. Yatakta babamla annemin arasında yattığımı, babam uyurken elimi yanağına koyduğumu hatırlıyorum. Sakalları yeni çıkmaya başlarken yüzü inişli çıkışlı olurdu ve ona dokunmak ilgimi çekerdi, sürtünce çıkan sesi de severdim. Çantasını hatırlıyorum. İçinde farklı renklerde bilgisayar disketleri olurdu, bunları renklerine göre dizmeyi severdim. Bir de o çalışırken odasında yere oturup sıraya koyduğum, küçük bir kap içinde duran ataçları vardı. Bazen program yazmakla uğraşırken takıldığı ya da heyecanlandığı anlarda bağırırdı ve bu genellikle benim de bağırmama neden olurdu, babam da biraz olsun çalışmak istediğini söyleyerek annemi çağırıp beni götürmesini söylerdi.

"Bir keresinde beni elma toplamaya götürmüştü," diyorum, "Beni omzuna almış ve elma toplayıcılarının elmalara zarar vermeden nasıl sepetlerinden çıkarttıklarını göstermişti.

Bir süre boyunca elmalarla ilgili bilgilerin bir listesini tuttum, çünkü babam hakkında hatırladığım şey kısa bir süre de olsa, beni bir elma bahçesine götürecek kadar, pomoloji konusuna bir ilgisi olduğuydu. Mesela şunları biliyorum:

1. Dünyanın bir numaralı elma yetiştiricileri Çin, Amerika, Türkiye, Polonya ve İtalya.

2. Dört litre elma suyu yapmak için yaklaşık otuz altı tane elmaya ihtiyaç var.

3. ABD'de en çok yetiştirilen elma cinsine Red Delicious deniyor.

4. Ağacın tek bir elma vermesi için elli yaprağın enerjisine ihtiyaç vardır.

5. Şimdiye kadar toplanmış en iri elma yaklaşık bir buçuk kilo ağırlığındaymış.

6. Hacimlerinin dörtte biri hava olduğu için elmalar suda yüzer.

7. Elma ağaçlarının güllerle akrabalığı vardır.

8. Arkeologlar elmanın M.Ö. 6500 yılında bile yendiğine dair izler bulmuşlardır.

"Bu süpermiş," diyor Theo, "Ben onun hakkında hiçbir şey hatırlamıyorum."

Bunun nedenini biliyorum, çünkü babam gittiğinde Theo sadece birkaç aylıktı. O günü hatırlamıyorum ama o güne neden olan bir sürü şey hatırlıyorum. Annem ve babam sık sık benim önümde tartışırlardı. Ben orada olurdum ama aslında orada değildim. Kendimi televizyon ekranı ya da tost makinesi karşısında tamamen transa geçmiş halde bulduğum günlerdi. Annemle babam onların farkında olmadığımı sanıyorlardı ama aslında durum öyle değildi. O zamanlar aynı anda her şeyi hem duyabiliyor, hem görebiliyor, hem de hissedebiliyordum; zaten o yüzden bu uyaranlardan sadece birisine dikkatimi verebilmek için odaklanmam gerekiyordu.

Bu durumu hep bir sinema filmine benzetmişimdir: Tüm dünyayı - her görüntüyü, her sesi - tek seferde kaydeden bir kamera düşünün. Bu, insana çok etkileyici gelebilir ama iki insanın arasındaki bir sohbeti duymaya çalışıyorsanız ya da üzerinize gelen bir topu görmek istiyorsanız pek de işlevsel olmuyor. Yine de doğarken bana verilen beyni değiştiremezdim, o nedenle bunun yerine geçici at gözlükleri takarak dünyayı nasıl daraltabileceğimi öğreniyordum, ta ki tek farkına vardığım aslında farkına varmak istediğim şey olana dek. Bilmeyenler için otizmi bu şekilde açıklayabilirim.

Her neyse, işte bu yüzden annemle babam benim ilgimin başka bir yöne dönük olduğunu düşünseler de ben onların tartışmalarını harfi harfine hatırlıyorum:

Beni hatırladın mı Emma? Ben de burada yaşıyorum... Tanrı aşkına, Henry. Gerçekten de öz oğlunla geçirdiğim zamanı kıskanıyor musun?

Ve

Bunu nasıl ödeyeceğimiz umurumda değil. Jacob için bu tedavi fırsatını kaçırmayacağım, çünkü...

Çünkü ne? Söyle haydi... Benim yeterince para kazanamadığımı düşünüyorsun.

Bunu sen söyledin, ben değil.

Ve

Kahrolasıca işimden çıkıp kahrolasıca evime geldiğimde oturma odamda on tane yabancı ile karşılaşmak istemiyorum. Çok şey mi istiyorum?

O yabancı dediğin insanlar Jacob'ı bize geri getirecek olanlar. Uyan artık, Emma. O, olduğu şeyden daha fazlası değil. İçinde dışarı çıkmayı bekleyen bir mucize saklı değil.

Ve

Bu hafta hep geç saatlere kadar çalıştın. Eve gelmem için ne gibi bir sebebim olacaktı ki? Ve

Ne demek istiyorsun, hamile misin? Artık çocuk istemiyoruz demiştik. Zaten yeterince yükümüz var...

Kendi kendime hamile kalmadım, farkındasın değil mi? Sen farkına varmalıydın. Doğum kontrol haplarını alan sensin.

Seni tongaya düşürdüğümü mü söylemek istiyorsun? Tanrım! Hakkımda böyle güzel düşüncelerin olduğunu öğrendiğime sevindim Henry. Defol. Defol git buradan.

Ve babam bir gün gitti.

Aniden babam Theo'nun odasının kapısını çalıyor ve başını içeri uzatıyor. "Çocuklar," diyor, "Ne var ne yok?" İkimiz de tek kelime etmiyoruz. "Konuşabilir miyiz Jacob?" diye soruyor.

Ben yatağımda, babam masanın başında, benim odamda oturuyoruz. "Burada olmamın senin açından... sakıncası var mı?"

Etrafıma bakıyorum. Masamdaki hiçbir şeyi dağıttığı falan yok, bu yüzden kafamı sallıyorum.

Sanırım bu hareketim onun kendisini daha iyi hissetmesine neden oluyor, çünkü omuzlarının gevşediğini görüyorum. "Sana bir özür borçluyum," diyor, "Bunu nasıl ifade edeceğimi bilmiyorum."

"Bu bana da sık sık oluyor," diyorum.

Hafifçe gülümseyip başını sallıyor. Theo ona o kadar çok benziyor ki. Bu cümleyi hayatım boyunca annemden dinledim durdum ama şimdi babama bakınca onun bana fazlasıyla kendimi hatırlattığını da fark ediyorum. Bir cümleye başlamadan önce kafasını eğmesi. Parmaklarının bacağının üzerinde inip kalkması.

"Senden özür dilemek istiyorum Jacob," diyor, "Bazı insanlar, senin annen gibiler, asla pes etmezler. Ben o insanlardan değilim. Bunu bir bahane olarak değil, bir durumu betimlemek için söylüyorum. O zamanlarda bile bunun benim altından kalkamayacağım bir durum olduğunu anlayacak kadar kendimi tanıyordum."

"*Bu* derken," diyorum, "*Beni* mi kast ediyorsun?"

Tereddüt ediyor, sonra başını sallıyor. "Asperger hakkında annenin bildiği kadar çok şey bilmiyorum," diyor, "Ama belki de hepimizin içinde biz tersini istesek bile bizi insanlarla iletişim kurmaktan alıkoyan bir şeyler vardır diye düşünüyorum."

Bu yaklaşımı seviyorum: Asperger her insanın içinde vardır ve bendekinin yoğunluğu biraz fazla çıksa da herkesin bu durumdan izler taşıdığı görülebilir.

Kendimi zorlayıp babamın gözlerinin içine bakıyorum. "Elmaların paslanabileceğini biliyor muydun?" diyorum.

"Hayır," diyor, sesi daha da yumuşayarak, "Hayır, bilmiyordum."

Elmalara dair tuttuğum bilgilere ek olarak bir başka liste de babam için tutmuştum, bir fırsatım olduğunda ona sormak istediğim sorular listesi:

1. Eğer ben olmasaydım, kalır mıydın?
2. Bizi terk ettiğin için hiç üzüldün mü?
3. Bir gün arkadaş olabileceğimizi düşünüyor musun?

4. Eğer elimden geleni yapacağıma söz verirsem geri dönmeyi düşünür müsün?

O gün odamda otururken ikimiz elmalardan, adli tıp doktorunun dün verdiği ifadesinden ve *Wired* dergisinde çıkan Silikon Vadisi'ndeki matematik ve bilim geninin yüksek olması nedeniyle burada Asperger'in çıkışta olup olmadığını anlatan makaleden konuştuk. Yine de bu sorulardan tek bir tanesini bile ona soramadım, hepsi hâlâ masamın en alt çekmecesinde duran kağıtta yazılı.

Hepimiz birlikte babamın kiraladığı arabayla adliyeye gidiyoruz. Araba gümüş rengi ve içi çam ağaçları gibi kokuyor. Ben her zamanki yerimde, arka koltukta, arabayı kullanan babamın arkasında oturuyorum. Annem onun yanında, Theo da benim yanımda oturuyor. Arabada giderken telefon direklerinin arasındaki güç kablosunun uzunluğuna bakıyorum, dev kanolar gibi uçlarda daralıp ortalarda genişliyor.

Annemin cep telefonu çaldığında adliyeye varmamıza beş dakika kalmış. Cevap vermeye çalışırken neredeyse telefonu düşürecek. "Ben iyiyim," diyor ama yüzü kıpkırmızı kesilmiş, "Park yerinde buluşuruz."

Sanırım benim gergin olmam gerekir, fakat ben daha ziyade heyecanlıyım. Bugün Oliver'ın herkese yaptığım şey hakkında doğruları anlatacağı gün.

Annem, "Jacob," diyor, "Kuralları hatırlıyor musun?"

"Konuşma işini Oliver'a bırakacağım," diye mırıldanıyorum, "Eğer ara istersem ona bir not yazacağım. Ben geri zekâlı değilim, anne."

"Bu da tartışmalı bir bakış açısı tabii," diyor Theo.

Koltuğunda dönüyor. Göz bebekleri kocaman ve kapkara; nabız atışları boynunda görülebiliyor. "Bugün senin için biraz daha zor olacak," diyor yavaşça, "Hakkında sana bir şey ifade etmeyen şeylerin söylendiğini duyacaksın. Doğru olmadığını düşündüğün şeyler. Ama sakın unutma, Oliver ne yaptığını biliyor."

Babam, "Jacob da ifade verecek mi?" diye soruyor.

Annem ona dönüyor. "Ne düşünüyordun ki?"

"Tanrı aşkına, soruyorum sadece."

"İkinci perdenin sonunda gelip kaçırdığın kısımları sana anlatmamı bekleyemezsin," diye cevabı yapıştırıyor annem ve sessizlik sinir gazı gibi arabayı dolduruyor. Kendimi daha iyi hissedeyim diye ağzımın içinden Fibonacci sayılarını mırıldanmaya başlıyorum, sanırım Theo da aynı şekilde hissediyor, çünkü "Daha gelmedik mi?" diye sorup sonra da sanki çok komik bir espri yapmış gibi delirmişçesine gülüyor.

Biz otoparka girdiğimizde Oliver da kamyonetine yaslanmış bizi bekliyor. Bunun bir avukattan ziyade bir nalbandın bineceği türden eski bir pikap olduğunu söylüyor ama yine de, beni bir yerden diğerine götürüyor, diyor. Mahkeme salonunun arkasına, kamera ve çekim araçlarından uzağa park ediyoruz. Biz gelince kafasını kaldırıp bakıyor ama gelen annemin arabası olmadığı için içindekilerin biz olduğumuzu fark etmiyor. Park edip de kiralık arabadan inene kadar Oliver annemi fark etmiyor, sonra ise yüzünde kocaman bir gülümseme ile bize doğru geliyor.

Ardından babamı fark ediyor.

"Oliver," diyor annem, "Bu benim eski kocam, Henry."

"Dalga mı geçiyorsun?" Oliver anneme bakıyor.

Babam, Oliver'ın elini sıkmak için elini kaldırıyor. "Memnun oldum."

"Ha. Tabii. Ben de." Sonra bana dönüyor. "Tanrı aşkına... Emma, onu bu şekilde mahkeme salonuna götüremem."

Kıyafetlerime bakıyorum. Üstümde fitilli kadifeden kahverengi bir pantolon, kahverengi bir gömlek, kahverengi tüvit bir ceket ve Theo'nun bağladığı kahverengi bir kravat var.

Annem sertçe, "Bugün Perşembe, hem Jacob'ın ceketi ve kravatı da var," diyor, "Bu sabah ne çok şeyle uğraştığımı anlayabilirsin."

Oliver babama dönüyor. "Sizce neye benziyor?"

"Kargo elemanına," diyor babam.

"Bence tam bir Nazi'ye benziyor." Oliver kafasını sallıyor. "Eve dönüp üstünü değiştirecek kadar zaman yok, benimkilere sığamayacak kadar..." Aniden susup babamı süzüyor. "Gidip tuvalette gömleklerinizi değiştirin."

"Ama o *beyaz*," diyorum.

"Aynen öyle. Yaratmak istediğimiz modern bir seri katil görüntüsü değil, Jake."

Babam anneme bakıyor. "Gördün mü?" diye soruyor, "Hâlâ geldiğime memnun değil misin?"

Sosyal gelişim eğitimim için Jess'le karşılaştığım ilk gün hayatımdan endişe ediyordum. O sene Bayan Wicklow'dan ders alıyordum. Pek ilgi çekici bir ders değildi, dahası Bayan Wicklow'un ne yazık ki patatese benzeyen bir yüzü - uzun, ince, çenesinde birkaç kıl olan ve turuncu bir fondöten sürdüğü bir yüzü - vardı. Tiyatro oyunlarını işlerken yerimi hatırlayamazsam metinden yüksek sesle okumama izin verirdi, hatta kitap ve defterlerimizi açık tutma hakkımızın olduğu sınava gelirken defterimi unuttuğum zaman, ertesi gün sınav olmama müsaade etmişti. Nezle olup okula gelemediği bir gün sınıftan Sawyer Trigg adında bir çocuk (bir keresinde okula alkol ve sedatif madde içeren bir soğuk algınlığı ilacı getirip kafeteryada sattığı için okuldan uzaklaştırma cezası almıştı) vekil öğretmeni umursamadan bir kurdele çiçeğinin yapraklarını kopartıp sonra da bunu sakız ile çenesine yapıştırmıştı. Gömleğinin altına da top yaptığı kağıtları koyup sıralarımızın arasında salına salına yürümüş, "Ben Bayan Wicklow'um," diyerek herkesi kahkahalara boğmuştu.

Ben de gülmüştüm ama sadece onlara ayak uydurmak için. Yoksa sınıfta olmasalar bile öğretmenlere saygı duymanız gerekir. Bu yüzden Bayan Wicklow geldiğinde ona Sawyer'ın ne yaptığını söyledim ve o da Sawyer'ı müdüre gönderdi. O gün ilerleyen saatlerde Sawyer beni yakamdan tuttuğu gibi okul dolabına yapıştırıp, "Seni geberteceğim Hunt," dedi.

Böylece günümün geri kalanını panik halinde geçirdim, çünkü beni *öldürebilirdi*, bundan hiç şüphem yoktu. Jess benimle buluşmak için ilk kez okula geldiğinde Sawyer Trigg karanlık koridorların

birinde gizlice pusuya yatmışsa diye kafeteryadan çaldığım bir kahvaltı bıçağı cebimde duruyordu; bu kadar kısa sürede yapabileceğimin en iyisi buydu.

Jess bana kendisine söyleyeceğim her şeyin aramızda kalacağını ve sır olarak kalmasını istediğim hiçbir şeyi anneme anlatmayacağını söyledi. Bundan hoşlanmıştım - bir dosta sahip olmak gibi bir şeydi, en azından televizyonda anlatıldığı kadarıyla - ama dikkatim söylediklerine bir yorumda bulunamayacak kadar dağınıktı. Sekizinci kez omzunun üzerinden ileriye bakarken beni yakalayınca, "Her şey yolunda mı Jacob?" diye sordu.

İşte o zaman ona Bayan Wicklow ve Sawyer Trigg hakkındaki her şeyi anlattım.

Kafasını salladı. "Seni öldürmeyecek."

"Ama dedi ki..."

"Bu onun kendisini ispiyonladığın için sana çok kızdığını ifade etme şekli."

"Öğretmenlerle dalga geçilmez..."

"Ama arkadaşlarını da ispiyonlamamalısın," dedi Jess, "Özellikle de seni sevmelerini istiyorsan. Söylemek istediğim Bayan Wicklow sana iyi davranmak zorunda, bu onun sözleşmesinin bir parçası. Ama sen sınıf arkadaşlarının güvenini *kazanmak* zorundasın. Ve sen bu güveni kaybetmişsin." Öne doğru eğildi. "Pek çok kural vardır, Jacob. Bazıları açıktır, öğretmenlerle dalga geçilmemesi gibi. Ama bazıları gizlidir. Bunlar sana hiç söylenmese bile senin bilmen beklenen kurallardır."

İşte benim hiçbir zaman anlayamadığım da tam olarak buydu: Benim hiçbir şekilde algılayamadığım ama diğer insanların sanki beyinlerinde sosyal bir radar varmış gibi hemen farkına vardıkları o yazılı olmayan kurallar.

"Sawyer, Bayan Wicklow'un taklidini yaptığında ona güldün mü?"

"Evet."

"O da senin kendi tarafında olduğunu ve onu izlemekten hoşlandığını düşündü. Onu ispiyonladığında neler hissettiğini bir düşün."

Jess'e baktım. Ben Sawyer değildim ve o bir kuralı çiğnerken ben bir kurala sadık kalıyordum. "Yapamıyorum," dedim.

Birkaç dakika sonra annem beni almaya geldi. Jess'e gülümseyerek, "Merhaba," dedi, "Nasıl gitti?"

Jess dikkatimi çektiğinden emin olana kadar bana baktı. Sonra anneme dönüp, "Jacob bugün bir arkadaşının başını derde sokmuş. Ha, bir de okul kafeteryasından bıçak çalmış."

Göğüs kafesimdeki kalbimin durduğunu, ağzımın kupkuru olduğunu hissettim. Bu kızın benim arkadaşım olacağını, benim sırrımı saklayacağını düşünmüştüm. Ama ilk icraatı, bugün başımdan geçen her şeyi anneme anlatmak olmuştu.

Çok öfkelenmiştim, onu bir daha asla görmek istemiyordum. Sanki lunaparktaki trenlerden birinden yeni inmiş gibi midem bulanıyordu, çünkü annemin eve giderken arabada bu konu üzerinde konuşmak isteyeceğini biliyordum.

Jess dikkatimi çekmek için koluma dokundu. "*İşte*," dedi, "Sawyer da kendisini aynen senin şu anda hissettiğin gibi hissetti. Ben bunu bir daha asla yapmayacağım. Peki ya sen yapacak mısın?"

Ertesi gün okula gittim ve Sawyer'ın dolabının yanında bekledim. "Burada ne işin var, mal?" diye sordu.

"Özür dilerim," dedim ve bunu içten gelerek söylüyordum.

Nedeni belki yüzümdeki ifadeydi ya da sesimdeki tonlama ya da sadece onu arayıp bulmuş olmam. Ama Sawyer, dolabı açık bir halde bir saniye kadar orada durdu ve sonra omzunu silkti. "İyi madem," dedi yavaşça.

Ben de bunun onun kendi teşekkür etme yöntemi olduğuna karar verdim. "Hâlâ beni öldürmeyi düşünüyor musun?"

Kafasını sallayıp güldü. "Sanmıyorum." Jess Ogilvy şimdiye kadar sahip olduğum en mükemmel öğretmendi. O, yaptığım şeyi neden yaptığımı herkesten çok daha iyi anlardı.

Oliver

Eğer üniversitedeyken *Penthouse* dergisinde yayınlanan mektubumu saymazsak dün gece yaşadıklarım tüm cinsel hayatım boyunca yaşadığım en kayda değer tecrübeydi; tabii ikisi arasındaki en büyük fark, mektup tamamen kurguyken dün gece yaşananların hepsinin gerçek olmasıydı.

Dün geceyi düşünüp duruyorum. (Tamam, aslında o geceden *başka* hiçbir şey düşünmüyorum.) Emma ve ben birbirimize en büyük korkularımızı itiraf ettikten sonra artık ikimiz de eşit koşullardaydık. Korunmasız kalmak, yaş farkına baskın çıkıyor. İnsan duygusal olarak çıplak kaldığında fiziksel olarak çıplak kalması o kadar da zor olmuyor.

Bu sabah saçları kollarıma serilmiş, bedeni benimkine yaslanmış bir şekilde kalkınca benimle ümitsizlikten, hayal kırıklığından ya da sadece dikkati dağıldığı için birlikte olduysa bile bunu umursamamaya karar verdim, onun gitmesine izin vermeyecektim. Dün gece bedeninin her yerini ezberlemiştim, yeniden oraya dönmek ve kimsenin asla öğrenmediği ve öğrenemeyeceği şekilde onu yaşamak, orada kalmak istiyordum.

Yani oğlunun aklanmasını sağlamalıydım, aksi takdirde beni bir daha asla görmek istemeyecekti.

Bu nedenle Jacob'ı Vermont eyaleti tarihinde emsali görülmemiş bir şekilde savunmak niyetiyle bu sabah mahkeme gelmiştim. Kararlı, davaya odaklanmış ve azimliydim, ta ki onun bir başka adamın arabasından indiğini görene kadar.

Eski kocasının arabasından.

Burada olmak sanırım onun da hakkı - ne de olsa o, Jacob'ın babası - ama Emma beni onun durumla hiç alakası olmadığına inandırmıştı.

Mahkeme salonunun merdivenlerinden çıkarken Henry'nin ona yaslanmasından hoşlanmıyorum. Benden daha büyük olduğu gerçeğinden hoşlanmıyorum. Mahkeme salonuna girerken Emma'nın koluna dokunduğum zaman Theo'nun beni görüp de kaşlarını saçlarına değecek kadar kaldırmasından ve hemen bu sanki kazayla olmuş gibi davranmak zorunda kalmamdan hoşlanmıyorum.

Aslında sadece oğluna odaklanmam gerekirken kafamın Emma'yla meşgul olmasından ise hiç mi hiç hoşlanmıyorum.

Jüri içeriye girerken ben de Jacob'ın yanında yerimi alıyorum. Jacob altmış fincan kahve içmiş gibi görünüyor. Savunma makamında benim yanımda oturuyor olmasına rağmen zıplıyor. Emma onun sağında; aramızda oğlu olmasına rağmen yemin ederim teninin sıcaklığını hissedebiliyorum.

Jacob, "Bundan hoşlanmadım," diye mırıldanıyor.

Al benden de o kadar, evlat, diye düşünüyorum. "Neden hoşlanmadın?"

"Saçından."

"Kimin saçından?"

"Onun," diyor Jacob ve o tarafa bakmadan Helen Sharp'ı işaret ediyor.

Savcı, omuzlarına değen kestane rengi saçlarını bugün toplamamış. Bu aslında onu daha merhametli göstermiş ama öyle olmadığını elbette biliyorum. "Eh," diyorum, "Daha kötü olabilirdi."

"Nasıl?"

"Daha uzun olabilirdi."

Bu benim dün gece Emma'yı düşünmeme neden oluyor, saçlarını açmış, sırtından aşağıya süzülürkenki halini. Jacob yüzünden onu daha önce hiç öyle görmemiştim.

Jacob parmakları kucağında inip kalkarken, "Bu uğursuz bir işaret," diyor.

"Bu sıralarda etrafta çok var zaten," diyorum ve Emma'ya dönüyorum, "Henry'nin burada ne işi var?"

Kafasını sallıyor. "Bu sabah koşuya çıktığım sırada gelmiş," diye vurguluyor, bana bakmamaya gayret ederek. Konu kapanıyor.

Jacob, "Daima gerçeği söyle," diyor, bunun üzerine Emma ve ben hızla ona dönüyoruz. Yoksa Jacob'ın sezgileri bizim düşündüğümüzden daha mı gelişmiş?

Mübaşir, "Herkes ayağa kalksın," diyor ve hakim uzun adımlar atarak içeriye giriyor.

"Savunma makamı açılış konuşması yapmak istiyorsa yerini alabilir," diyor Hakim Cuttings.

Açılış konuşmamı Helen yaptıktan sonra yapmayı tercih ederdim, böylece savcının konuştuğu süre boyunca jüri, Jacob'ın davranışlarını izler ve onun uygunsuz hareketlerinin nedeninin - sosyopat bir katil olması değil de - Aspergerli olması olduğunu düşünürdü. Ama hakim bana bu şansı tanımadı, dolayısıyla şimdi iki kat daha etkili bir izlenim bırakmak durumundayım.

Jacob, "Gerçeği," diye fısıldıyor yeniden, "Onlara olanları anlatacaksın, değil mi?"

Jüriden ve Jess'in öldürülmesinden bahsettiğini fark ediyorum. Tek bir soru içinde o kadar çok şey barındırıyor ki Jacob'a yalan söylemeksizin nasıl cevap vereceğimi birden kestiremiyorum. Tereddüt ediyorum ve sonra derin bir nefes alıyorum. "*Merhaba. Benim adım Inigo Montoya,*" diye mırıldanıyorum Jacob'a, "*Babamı öldürdün. Şimdi son duanı et.*"

Ben ayağa kalkıp jürinin karşısına çıkarken onun sırıttığını biliyorum. "Bir duruşma sırasında avukatlar jüriden siyahla beyazı ayırt etmesini değil, grinin tonlarını görmesini ister. Bir olayı iki açıdan da değerlendirmeniz gerekir. Hiçbir konuda önyargılı olmamanız beklenir. Bir karar vermeden önce tüm delilleri görmeniz beklenir. Hakim sizden bunu yapmanızı talep eder ve duruşmanın sonunda da bunu yapmanız gerektiğini bir kez daha hatırlatır."

Onlara doğru yürüyorum. "Ama Jacob Hunt bunu nasıl yapacağını bilmez. Grinin tonlarını göremez. Ona göre dünya siyah ve beyazdan ibarettir. Örneğin Jacob'tan bir çadır dikmesini isterseniz o iğne iplik aramaya başlayacaktır. Jacob'a Asperger tanısı konması, aynı zamanda onun mecazları anlayamayacağı manasına

geliyor. Ona göre dünya düz anlamlardan ibaret bir yer." Omzumun üstünden, gözlerini masaya dikmiş olan Jacob'a bakıyorum. "Ayrıca dün Jacob'ın tanıkların gözlerine bakmadığını fark etmiş olabilirsiniz. Savcı bir cinayet mahallindeki korkunç olayları saydığında Jacob çok fazla bir duygu belirtisi göstermez. İfadeler verilirken uzun süre oturamaz ve arkadaki odada mola vermesi gerekir. Hatta bu duruşma boyunca Jacob'ın kaba ya da toy davranışlarda bulunduğunu, hatta suçlu olduğunu gösteren hareketler yaptığını düşündüğünüz anlar olmuş olabilir. Ama, sayın jüri üyeleri, tüm bunlar Jacob'ın elinde olan şeyler değildir. Bu davranışlara Asperger neden olur; Asperger, otizm spektrumunda bulunan nörolojik bir bozukluktur ve Jacob'a Asperger tanısı konmuştur. Aspergerli insanların normal, hatta yüksek IQ'ları olabilir, fakat aynı şekilde sosyal ve iletişim becerilerinde çok ciddi eksiklikleri de bulunur. Rutinleri ve kurallar konusunda takıntılı olabilirler ya da kafalarını belli bir konuya takmış olabilirler. Yüz ifadelerini veya vücut dilini doğru yorumlayamazlar. Işıklara, dokulara, kokuya ve sese karşı aşırı duyarlıdırlar.

Jacob'ın doktorlarından ve annesinden onu engelleyen bazı sınırları olduğunu, Jacob'ın bunların üstesinden gelmesini sağlamak için nasıl uğraş verdiklerini dinleyeceksiniz. Duyacağınız şeylerden bir kısmı, Jacob'ın doğru ve yanlış arasındaki kesin ayrımı üzerine. Onun dünyasında kurallar sadece önemli değil, aynı zamanda mutlak. Ancak hiçbir şekilde bu kuralların altında yatan nedenleri anlayamıyor. Kendi davranışının bir diğer insanı nasıl etkileyeceğini size anlatamaz, çünkü Jacob için kendisini bir başkasının yerine koymak imkânsızdır. *CrimeBusters* dizisinin kırk dördüncü bölümünü size satır satır tekrarlayabilir ama dizinin bir sahnesinde neden annesinin üzüldüğünü ya da bu dizideki bir ailenin çocuklarını kaybettiklerinde ne hissettiğini size anlatamaz. Bunu Jacob'a sorarsanız size bunu açıklayamaz. İstemediği için değil, sosyopat olduğu için değil, sadece beyni o şekilde çalışmadığı için."

Savunma makamına tahsis edilmiş masanın arkasından dolanıyorum ve elimi hafifçe Jacob'ın omzuna koyuyorum. Aynen anlattığım gibi jürinin gözleri önünde anında irkiliyor. "Jacob'la biraz vakit geçirirseniz," diyorum, "Muhtemelen onu herkesten farklı kılan

bir şeyler olduğunu düşünürsünüz. Tam olarak adlandıramadığınız bir şeyler. Gözünüze tuhaf ya da acayip görünür... ama muhtemelen onun deli olduğunu düşünmezsiniz. Ne de olsa sizinle aklı başında bir sohbete girişebilir, bazı konular hakkında sizin bildiğinizden daha çok şey bilir, etrafta kafasının içindeki sesleri dinleyerek ya da küçük hayvanları ateşe vererek dolanmaz. Ama *yasalara göre* bir insanın akli melekelerinin yerinde olmaması, sayın jüri üyeleri, bizim toplum içerisinde *akli dengesi bozuk* diye nitelediğimiz kavramla anladığımızdan farklıdır. Suç işlendiği sırada davalının - ciddi bir zihinsel hastalık veya bozukluk nedeniyle - hareketlerinin yanlış olduğunun farkında olmaması anlamına gelir. Bunun anlamı, Asperger gibi nörolojik bir bozukluğu olan bir insanın - aynen Jacob gibi - hareketlerinden benim ya da sizin tutulacağınız gibi sorumlu tutulamayacağıdır. Savunma makamının tanıklarından dinleyecekleriniz de Asperger sendromu tanısı koyulmasının Jacob'ın davranışlarının birilerine zarar verebileceğini anlamasını imkânsız hale getirdiğini kanıtlayacaktır. Asperger sendromlu olmanın Jacob gibi bir insan için bunaltıcı, yorucu ve saplantı haline gelen, özel bir ilgi alanını nasıl oluşturabileceğini dinleyeceksiniz. Dahası, sayın jüri üyeleri, Asperger sendromunun Jacob'ın Jess Ogilvy'ye yaptıklarının yanlış olduğunu anlama yetisini nasıl yok ettiğini göreceksiniz."

Arkamda fısıldaşmalar duyuyorum. Gözümün ucuyla bakınca savunma masasında benim tarafıma yığılmış bir düzine not görüyorum. Jacob ağzı gergin bir vaziyette ileri geri sallanıyor. Sonra Emma'ya da notlar yazmaya başlıyor.

"Kimse Jess Ogilvy'nin ölümünün trajedik bir olay olmadığını iddia etmiyor, bu bağlamda ailesinin acısını paylaştığımızı da belirtmek isterim. Ama ikinci bir kurban daha yaratarak bu trajediyi iyice koyulaştırmayın."

Kafamı sallıyorum ve masadaki yerime geçiyorum. Notlar kısa kısa ve öfkeli:

HAYIR.

ONLARA YAPTIĞIM ŞEYİN DOĞRU OLDUĞUNU ANLATMALISIN.

Müvekkilime eğilip, "Bana güven," diyorum.

Theo

Dün mahkeme salonunun arka sıralarında yeni doğan bir bebek için bere ören bir kadın ile ifadeler sırasında sürekli telefonundan mesaj çeken, tüvit ceket giymiş bir adam arasında sıkışmış vaziyette tek başıma oturdum. Kimse benim kim olduğumu bilmiyordu ve böylesi benim için daha iyiydi. Jacob'ın ilk duyusal toparlanma arasından sonra perdeyle ayrılan odaya gittiğimde mübaşir içeriye girmeme izin verince gizli kimliğim artık o kadar da gizli olmamaya başladı. Örgü ören kadının mahkeme salonunun diğer ucuna gittiğini fark ettim, sanki ben sadece davalıyla aynı soyadı paylaşan biri değilmişim de ölümcül, bulaşıcı bir hastalık taşıyan biriymişim gibi. Tüvit ceketli adam ise mesaj çekmeyi bırakıp bana sorular sormaya başladı: *Jacob daha önce de böyle saldırgan mıydı? Jess Ogilvy'ye âşık mıydı? Kız onu geri mi çevirmişti?* Herifin bir gazeteci olduğunu anlamam çok uzun sürmedi, bunu fark ettikten sonra arkada mübaşirlerden birinin yanında dikilmeye başladım.

Bugün ise babamın, yani hiç tanımadığım o adamın yanında oturuyorum.

Oliver konuşmaya başlayınca babam bana doğru eğiliyor. "Bu herif hakkında ne biliyorsun?"

"Kumsalda uzun yürüyüşler yapmayı seviyor. Akrep burcu."

Onun hakkında asıl bildiklerim ise bu söylediklerimden farklı. Oliver bugün annemin kolunu okşuyordu. *Neredeyse düşüyordun, şimdi iyi misin,* tarzından ziyade *benim tatlı sevgilim* tarzında. Tüm bunlar da ne demek oluyor? Onun ağabeyimin kıçını kurtarması gerekiyordu, anneme asılması değil.

Babam burada olduğu için rahatlamış olmam gerektiğini biliyorum ama aslında hiç de rahat değilim. Burada oturup neden bir cinayet davasını izlediğimizi merak ediyorum, aksine Fenway Park'ta

ön sırada oturup Sox maçını izliyor olmamız gerekmez miydi? Bugün Jacob'ınkini bağladığım gibi kravat bağlamayı nereden öğrendim acaba diye merak ediyorum, ne de olsa bunu bana öğreten babam değildi. Biriyle aynı DNA'yı paylaşmanın ikinizin ortak bir şeyler paylaşıyor gibi hissettirmemesinin nedenini merak ediyorum.

Oliver konuşmasını bitirir bitirmez babama dönüyorum. "Balık tutmayı bilmiyorum," diyorum, "Yani oltanın ucuna yemi nasıl takacağımı, oltayı nasıl tutacağımı ya da onun gibi şeyleri bilmiyorum."

Hafifçe kaşlarını çatarak öylece bana bakıyor.

"Birlikte balık tutsak çok süper olur," diyorum, "Mesela okulun arkasındaki gölde."

Bu, elbette ki çok aptalca bir şeydi. Babam bizi terk ettiğinde sadece altı aylıktım. Bırakın oltayı tutmayı, kendimi ayakta zor tutuyordum.

Babam kafasını eğiyor. "Beni deniz tutar," diyor, "İskelede dururken bile. Hep böyle olmuştur."

Bundan sonra hiç konuşmadık.

Bir keresinde ben de Dr. Moon'a gitmiştim. Annem hissettiklerim hakkında bir psikiyatristle konuşmamın iyi bir fikir olduğunu düşünmüştü, ne de olsa ağabeyim evimizdeki tüm zamanı ve enerjiyi devasa bir elektrik süpürgesi gibi çekiyordu. Doktora dair çok fazla bir şey hatırladığımı söyleyemem; tek aklımda kalanlar tütsü gibi koktuğu ve ayakkabılarımı çıkartmamı söylediği, çünkü kendisi ayakkabıları olmadan daha iyi düşünürmüş, dolayısıyla belki ben de ayakkabısız daha iyi düşünürmüşüm.

Diğer yandan konuştuklarımızı hâlâ hatırlıyorum. Küçük kardeş olmanın bazen zor olabileceğini söylemişti, çünkü normalde ağabeyin yapması gereken şeyleri ben yapmak zorunda kalıyordum. Bana bunun Jacob'ı hayal kırıklığına uğratıp çılgına çevirebileceğinden ve bu durumun da onun daha çocukça davranmasına neden olacağından bahsetmişti. Sanki bir meteoroloji uzmanının psikiyatrideki eşdeğeri gibiydi: Neyin olabileceğini en küçük ihtimale

kadar söylüyor ama beni bir fırtınaya hazırlamak konusunda tamamen donanımsız kalıyordu.

Doktor, tanık sandalyesinde muayenehanesinde olduğundan daha farklı görünüyor. Örneğin bir tayyör giymiş ve söz dinlemeyen upuzun saçlarını derli toplu bir topuz yaparak ehlileştirmiş. Ha bir de ayakkabılarını giymiş. "İlk önce Jacob'a genel otizm spektrum bozukluğu tanısı konmuştu. Sonra bu tanıyı yaygın gelişimsel bozukluk şeklinde daralttık. Ancak altıncı sınıfa geldiğinde sosyal ipuçlarını yorumlayamamasına, yüksek IQ'suna ve sözel becerisine rağmen arkadaşları ile etkileşim kuramamasına dayanarak ona konulan tanıyı Asperger sendromu olarak değiştirdik. Jacob'ın yaşındaki çocuklar için tanıların bu şekilde bir süreç izlemesi oldukça sık rastlanan bir durumdur. Bu onun en başından beri Aspergerli olmadığı anlamına gelmez - ki en başından beri Aspergerliydi - sadece bizim bunu tanımlayabilecek doğru terminolojiyi kullanamadığımız anlamına gelir."

Oliver, "Bu bozukluğu bilmeyen insanlar için Asperger sendromunu açıklayabilir misiniz doktor?" diye soruyor.

"Bilginin beyinde işlenme şeklini etkileyen gelişimsel bir bozukluktur ve otizm spekturumunun en üst sınırındadır. Asperger'i olan insanlar sıklıkla çok zeki ve yetenekli olurlar ve bu halleriyle, iletişim bile kuramayan ileri derecede otistik diğer çocuklardan ayrılırlar ama sosyal etkileşim söz konusu olduğunda ciddi sıkıntılar yaşarlar."

"Yani Aspergerli biri zeki olabilir, öyle mi?"

"Asperger'i olan birinin çok ileri düzeyde IQ'su olabilir. Ancak iş ufak bir sohbet etmeye gelince tamamen yetersizdir. Sosyal etkileşimin onlara sanki bir yabancı dilmiş gibi gelir; size ya da bana Farsça nasıl öğretilirse o şekilde öğretilmesi gerekir."

"Avukatlar da bazen arkadaş bulmak konusunda sıkıntı çekerler," diyor Oliver, jüriyi kahkahaya boğarak, "Bu, hepimizde Asperger olduğu anlamına mı geliyor?"

"Hayır," diye cevap veriyor Dr. Moon, "Asperger'i olan biri umutsuzca uyum sağlamaya çalışır ve hepimize çok doğal gelen sosyal davranışları anlayamaz. Konuştuğu kişinin ne hissettiğini değerlendirebilmek için mimiklerini ve yüz ifadelerini okuyamaz. Bir sohbeti uzattığında karşısındakinin sıkıntısını ifade etmek için esnemesi gibi sözlü olmayan ipuçlarını yorumlayamaz. Başka birinin ne düşündüğünü ya da hissettiğini anlayamaz, bu tarz bir empati yeteneğinden yoksundur. Kendi dünyasının merkezindedir ve bu ilkeye dayanarak hareket eder. Örneğin kız kardeşini mağazadan hırsızlık yaparken yakalayan ve onu ispiyonlayan bir hastam vardı; bunu kız kardeşinin işlediği suçu ihbar etmenin etik olarak kendi sorumluluğu olduğunu düşündüğünden değil, kız kardeşinin sabıka kaydı bulunan kişi şeklinde yaftalanmak istemediği için yapmıştı. Aspergerli bir çocuk yaptığı her şeyi kendisini - başkasını değil - sadece kendisini nasıl etkileyeceğini düşündüğü için yapar."

"Bu bozukluğun kendine özgü başka nitelikleri var mıdır?"

"Evet. Aspergerli biri kuralları ve görevleri sıraya koymak ve önceliklerini belirlemek konusunda da sıkıntı yaşayabilir. Genel çerçeveye bakmak yerine ayrıntılara odaklanır ve genellikle haftalar, hatta yıllar boyunca tek bir konuya takıntılı bir şekilde ilgi duyar. Dahası bu konu hakkında - çok karmaşık olsa bile - saatlerce konuşabilir. Bu nedenle, bu bozukluğa zaman zaman Küçük Profesör sendromu denildiği de olur. Aspergerli çocuklar birer yetişkin gibi konuşurlar, öyle ki kendi akranlarından ziyade anne babalarının arkadaşları ile daha iyi anlaşırlar."

"Jacob'ın da bu şekilde takıntılı olduğu bir konu var mıydı?"

"Aaa, evet. Yıllar içinde pek çok farklı konuya ilgi duymuştu; köpekler, dinozorlar ve son zamanlarda da adli tıp."

"Asperger sendromu olan bir kişide başka neler gözlemleyebiliriz?"

"Rutine ve kurallara kölelik derecesinde bağlıdırlar. Feci şekilde dürüsttürler. Göz teması kurmaktan nefret ederler. Işığa, sese, dokunmaya ya da tatlara karşı aşırı duyarlı olabilirler. Örneğin şu anda Jacob mahkeme salonunda floresan ışıkların çıkardığı, ancak

sizin ve benim duyamadığımız sesi bloke etmek için muhtemelen fazlasıyla çaba harcıyor. Asperger'i olan bir çocuk her ne kadar tuhaf olsa da gözünüze çok zeki görünebilir ama rutini bozuldu mu bir anda on dakika ila birkaç saat arasında sürebilecek bir nöbet geçirmeye başlayabilir."

"Küçük bir çocuğun geçirdiği öfke nöbeti gibi bir nöbet mi?"

"Aynen," diyor Dr. Moon, "Yalnız çocuk on sekiz yaşında ve seksen iki kilo olunca bu çok daha sarsıcı olacaktır," diye ekliyor.

Babamın bana baktığını fark edince ben de ona dönüyorum. "Bu çok sık oluyor mu?" diye fısıldıyor, "Öfke nöbetleri yani?"

"İnsan zamanla alışıyor," diyorum ama bunun doğru olduğundan pek de emin değilim. Bir kasırganın ilerleme yönünü asla değiştiremezsiniz. Sadece onun yolunda durmamayı öğrenirsiniz.

Oliver şimdi jüriye doğru yürüyor. "Jacob'un Asperger'inin tedavisi var mı?"

"Şu anda otizmin tedavisi yok," diyor psikiyatrist, "Bu zamanla aşılabilecek bir şey değil, sonsuza kadar sürecek bir durum."

"Dr. Murano, Jacob bugüne kadar burada bahsettiğiniz semptomlardan hangilerini gösterdi?"

"Hepsini," diyor.

"Şimdi bile mi, on sekiz yaşındayken yani?"

"Jacob artık rutini bozulduğunda bununla daha kolay başa çıkabiliyor. Bu onu hâlâ üzse de artık başvurduğu bir başa çıkma mekanizması var. Dört yaşındayken yaptığı gibi çığlık atmaya başlamak yerine bir şarkı ya da film bulup şarkı sözlerini ya da film repliklerini tekrar tekrar söylüyor."

"Doktor, mahkeme Jacob'ın gerekli olduğunda duyusal toparlanma arası alabilmesine izin verdi. Bunun ne olduğunu açıklayabilir misiniz?"

"Bu, Jacob'ın aşırı olarak uyarıldığında içinde bulunduğu durumdan kurtulma yöntemi. Kontrolünü kaybetmek üzere olduğunu hissettiğinde kendisini çekip daha sessiz ve daha az kaotik bir yere

gidiyor. Okulda kendisini toparlayabileceği bir oda var ve mahkemede de gidebileceği benzer bir alan var. İçeride ise ağır battaniyelerden tutun da ipten bir salıncağa, hatta fiberoptik lambalara kadar Jacob'ın sakinleşmek için kullanabileceği her türlü materyal var."

"Asperger'i olan çocukların kurallara yatkınlığı olduğunu söylediniz. Bu Jacob için de geçerli mi?"

"Evet. Örneğin Jacob okulun saat sekiz yirmide başlayacağını bilir ve bu kural nedeniyle her gün tam o saatte okulda olur. Ancak bir keresinde annesi ona dişçi randevusu olduğu için okula geç kalacağını söylemişti. Nöbet geçirdi, yatak odasının duvarını yumrukladı ve dişçiye gidebilecek kadar sakinleştirilemedi. Jacob'ın beyninde ondan bir kuralı çiğnemesi istenmişti."

"Bir duvarı mı yumrukladı? Asperger sendromu olan çocukların şiddet eğilimleri var mıdır?" diye soruyor Oliver.

"Bu konuda bir mit var. Aslında Aspergerli bir çocuk nörotipik çocuklara göre uygunsuz davranmaya daha az meyillidir, çünkü bunun bir kural olduğunu bilir. Ancak Asperger'i olan bir çocuğun *savaş ya da kaç* tepki eşiği çok düşüktür. Bir şekilde köşeye sıkıştığını hissederse - sözel, fiziksel ya da duygusal olarak - ya kaçar ya da düşünmeden saldırır."

"Jacob'ı bunu yaparken hiç gördünüz mü?"

"Evet," diyor Dr. Moon, "Geçen sene okulda bir öğretmene küfrettiği için ceza almıştı. Genç bir kız, öğretmenine küfrederse onunla arkadaş olacağını söyleyerek hatalı davranması konusunda onu kandırmıştı. Bunun ardından o da kızı ittirerek intikamını almış ve okuldan uzaklaştırılmıştı."

"Jacob'ın saldırgan bir tepki vermesini tetikleyen neydi?"

"Küçük düşürülmek sanırım."

"Onunla bu konu hakkında konuştunuz mu?"

"Konuştum."

"Bu saldırgan tepkisinin neden doğru olmadığını açıkladınız mı?"

"Evet."

"Yaptığının yanlış olduğunu anladığını düşünüyor musunuz?"

Doktor tereddüt ediyor. "Jacob'ın doğru ve yanlış algısı içselleştirilmiş bir etik koda dayanmaz. Yapması ya da yapmaması söylenen şeye dayanır. Ona birine vurmanın doğru olup olmadığını sorduğunuzda size doğru olmadığını söyleyecektir. Ancak biriyle dalga geçmenin de doğru olmadığını ifade edecektir; onun bakış açısına göre genç kadın öncelikle bu ilk kuralı çiğnemiştir. Jacob onu ittiğinde canını nasıl yaktığını ya da kendi davranışlarının kurallara nasıl aykırı olduğunu düşünmemiştir. Kızın onu nasıl incittiğini ve onun da sadece bu duruma karşı tepkide bulunduğunu düşünmüştür."

Oliver tanık sandalyesine yaklaşıyor. "Dr. Murano, size Jacob'ın ölümünden iki gün önce Jess Ogilvy ile tartıştığını ve onun da Jacob'a kaybol dediğini söylesem bunların onun davranışını nasıl etkilediğini düşünürsünüz?"

Doktor başını iki yana sallıyor. "Jess, Jacob için çok önemliydi ve eğer kavga ettilerse inanılmaz derecede üzülmüştür. O gün eve gidince nasıl davranacağını bilmediğini açıkça göstermiştir. Tartışmanın doğal akışını sürdürmesine izin vermek yerine rutinine bağlı kalmıştır. Muhtemelen Jacob'ın zihni kavgayı şu şekilde yorumlamıştır: *Jess bana kaybol dedi. Kaybolamam, çünkü nerede olduğumu her zaman bilirim. Yani aslında o söylediği şeyi kast etmiyordu, bu yüzden ben bunu hiç söylememiş gibi devam edeyim.* Jacob, Jess'in kullandığı dile bakıp onun gerçekten kendisini görmek istemediğini anlayamamıştır. Kendisini Jess'in yerine koyma yeteneğinden yoksun olması zaten Jacob'ı diğer akranlarından ayıran şeydir. Bir başka çocuk sadece sosyal açıdan tuhaf davranırken Jacob empati yeteneğinden tamamen yoksundur ve davranışları ile algıları kendi ihtiyaçları etrafında döner. Jess'in nasıl hissettiğini düşünmek bir an olsun aklına gelmedi. Tek düşündüğü, Jess'in *kendisini* ne kadar incittiğiydi."

"Jacob cinayet işlemenin yasalara aykırı olduğunu bilir mi?"

"Kesinlikle. Adli kriminolojiye olan takıntısı sayesinde yürürlükteki kanunları en az sizin kadar iyi bilir Bay Bond. Ama Jacob

için kendini korumak, her şeyi gölgede bırakan, ihlal edilmeyecek bir numaralı kuraldır. Bu yüzden okulda onu küçük düşüren kıza karşı kendini kaybetmişti. Anlaşmazlığı ilk olarak kızın başlattığı düşünülürse kendi yaptığının neden yanlış olduğunu da hiçbir şekilde anlayamamıştı. Sanırım Jess ile yaşanan da bundan ibaret bir durum."

Jacob aniden ayağa kalkıyor. "Ben kendimi kaybetmedim!" diye bağırıyor, annesi yeniden oturmasını sağlamak için koluna yapışıyor.

Elbette şu anda kendini kaybetmiş olması söylemekte olduğu şeyi bir anlamda geçersiz kılıyor.

Hakim, "Müvekkilinizi kontrol altında tutun Bay Bond," diye uyarıyor.

Oliver arkasını dönüyor ama öyle bir bakıyor ki filmlerde bir dağın zirvesine tırmanıp da düşman ordusunun akın akın gelmekte olduğunu gören - ve ne yaparsa yapsın hiçbir şansı olmadığını anlayan - bir askeri andırıyor. "Jacob," diyerek içini çekiyor, "Yerine otur."

Jacob, "Araya ihtiyacım var," diye bağırıyor.

Oliver hakime bakıyor. "Sayın Hakim?" Birkaç saniye içinde jüri salondan çıkarılıyor ve Jacob da duyusal toparlanma odasına doğru kelimenin tam anlamıyla koşuyor.

Babam neler olup bittiğini tamamen kaçırmış görünüyor. "Şimdi ne oluyor?"

"On beş dakika bekleyeceğiz."

"Ben de... sen de onların yanına gidecek misin?"

Ben şimdiye kadar her defasında gitmiştim. Jacob kendini toparlamaya uğraşırken ben de bir köşede oturup püsküllü, yumuşak toplarla oynuyordum. Ama şimdi babama bakıyorum. "Sen ne istersen yap," diyorum, "Ben burada kalıyorum."

İlk hatıralarımdan birinde çok hastayım ve sürekli ağlıyorum. Jacob altı ya da yedi yaşında; gece boyunca başımda beklemiş olan

anneme durmadan kahvaltının hazır olup olmadığını soruyor. Saat daha çok erken, güneş bile doğmamış.

Jacob, *Ben acıktım*, diyor.

Biliyorum ama şu anda Theo ile ilgilenmeliyim.

Theo'nun nesi var?

Boğazı acıyor, çok kötü.

Jacob bir an bu bilgiyi tartıyor.

Dondurma yerse eminim boğazı daha iyi olur.

Annem etkilenerek, *Jacob*, diyor, *Theo'nun nasıl hissettiğini mi düşünüyorsun?*

Jacob, *Boğazının acımasını istemiyorum*, diyor.

Ben *Dondurma! Dondurma!* diye bağırıyorum. Aslında çığlık çığlığa istediğim şey gerçekten dondurma bile değil, derin dondurucudaki ve buzdolabındaki her şey gibi dondurmanın da içinde soya var. Yine de ödül olarak nitelendirilecek bir vaat, kahvaltı gibi sıradan bir şey değil.

Annem pes ediyor. *Tamam. Dondurma*, diyor. Beni mama sandalyesine oturtup elime bir kase veriyor. Bir kase de Jacob'a veriyor ve başını okşuyor. *Dr. Moon'a kardeşini kolladığını anlatacağım*, diyor.

Jacob dondurmasını yiyor. *En sonunda*, diyor, *Huzur ve sessizlik.*

Annem hâlâ bunun Jacob'ın Asperger'ini aşıp zavallı, hasta küçük kardeşiyle empati kurmasının bir örneği olduğunu düşünür.

Artık büyüdüm ve bu anıyla ilgili şunu düşünüyorum:

Jacob kahvaltıda bir kase dondurma yedi, hem de benim gibi *Dondurma!* diye yalvarmasına gerek kalmadan.

Jacob benim ağlamama bir son vermemi, susmamı sağlamıştı.

Ağabeyim o gün bana yardım etmeye çalışmıyor, sadece kendi rahatını düşünüyordu.

Jacob

Bir battaniyenin altında yatıyorum, sanki yüz tane el üstüme bastırıyormuş gibi, sanki denizin derinliklerindeyim ve güneşi göremiyormuşum ya da kıyıda olanları duymuyormuşum gibi hissediyorum.

Ben kendimi kaybetmedim.

Dr. Moon'un neden böyle düşündüğünü bilmiyorum.

Annemin neden ayağa kalkıp buna itiraz etmediğini bilmiyorum. Oliver'ın neden doğruları anlatmadığını bilmiyorum.

Eskiden güneşin dünyaya çok yaklaştığı ve benim cildim, ışıdaki değişimleri bir başkasının cildine göre daha doğru hissedebildiği için bunun olacağını bilenin sadece ben olduğu kâbuslar görürdüm. İnsanları uyarmak için ne kadar uğraşırsam uğraşayım kimse beni dinlemezdi ve en sonunda ağaçlar ateş almaya başlar ve ailem de canlı canlı yanardı. Uyanıp güneşin doğduğunu görünce daha da çılgına dönerdim, çünkü gördüğüm kâbusun bir önsezi değil de bir kabus olduğundan nasıl emin olabilirdim?

Şu anda da aynı şeyin olduğunu düşünüyorum. Normal insanlardan daha keskin duyulara sahip olduğum, sıradan insanlara anlamlı gelmeyen cümle yapılarıyla konuştuğum ve kendi gezegenimde gayet kabul edilebilir olan ama bu gezegendeki insanlara tuhaf gelen davranışlarım nedeniyle bu dünyada bir uzaylı olduğumu hayal ettiğim tüm o yıllardan sonra sonunda bu da gerçek oldu. Gerçek bir yalan ve yalanlar da gerçek şimdi. Jüri üyeleri gözleri önünde olana değil de duyduklarına inanırlar. Dahası kafamın içinde ne kadar yüksek sesle bağırırsam bağırayım kimse beni dinlemiyor.

Emma

Battaniyenin altındaki boşlukta yaşam belirtisi var. Karanlıkta Jacob'ın elini bulup sıkıyorum. "Tatlım," diyorum, "Gitmemiz gerek."

Bana dönüyor. Karanlıkta gözlerinin yansımasını görebiliyorum. "Jess'e karşı kendimi kaybetmedim," diye mırıldanıyor.

"Bunu daha sonra konuşuruz..."

"Ona zarar vermedim."

Durup ona bakıyorum. Ona inanmak istiyorum. Tanrım, ona inanmak istiyorum. Ama sonra aklıma ölü bir kızın bedenine sarılmış olan o pike geliyor.

"Ona zarar vermek istemedim," diye düzeltiyor Jacob.

Kimse yeni doğan oğlunun yüzüne bakıp da onun hayatındaki her şeyin kötü gideceğini düşünmez. Bunun yerine sadece bir sürü olasılık görürsünüz: ilk gülüşü, ilk adımları, mezuniyeti, düğün dansı, kendi bebeğini tutarken yüzünün ifadesi. Jacob ile birlikteyken ben sürekli kilometre taşlarını gözden geçiriyordum: kendi isteyerek benim gözüme baktığı zamanlar, dağılmadan planlardaki bir değişikliği kabul ettiği anlar, sırtındaki etiketi dikkatle kesmeden tişört giydiği zamanlar. Bir çocuğu yaptığı ya da yapmadığı şeyler nedeniyle sevmezsiniz, onu o olduğu için seversiniz.

İsteyerek ya da kazayla katil olmuş olsa bile o hâlâ benim.

Helen Sharp, "Akranlarıyla iletişim kuramamak," diyor, "Kendi dünyasının merkezi olmak. Tek ihlal edilemez kuralın kendini korumak olması. Öfke nöbetleri ve öfke yönetiminde yaşanan sorunlar... Tüm bunlar bana Asperger'in *yeni bir bencillik* tanımı olduğunu gösteriyor Dr. Murano."

"Hayır. Bu, başkalarının duygularını anlamayı istememek değil, bunu yapamamak."

"Ama yine de göreceli olarak yeni bir tanı değil mi?"

"İlk olarak 1994'te DSM-IV el kitabında çıktı ama hiçbir şekilde yeni değildi. Bu şekilde tanımlanmasa da Aspergerli olan pek çok insan var. "

"Kim mesela?"

"Yönetmen Steven Spielberg. Yazar John Elder Robison. Pokémon fenomeninin yaratıcısı Sa-toshi Tajiri. The Monkees grubundan Peter Tork. Tüm bu kişiler resmi olarak Asperger tanısı konan yetişkinlerdir."

"Hepsi de son derece başarılı, değil mi?" diye soruyor Helen.

"Öyle görünüyor."

"Diğer insanlarla etkileşime girerek son derece verimli bir hayat sürüyorlar, öyle değil mi?"

"Öyle sanıyorum."

"Bu insanların başkalarıyla sosyal olarak iletişim kurmakta sorun yaşadıklarını düşünüyor musunuz?"

"Evet, düşünüyorum."

"İçlerinden herhangi birinin eleştirildiği ya da kendilerini marjinal hissettikleri zamanlar olmuş mudur sizce?"

"Bilmiyorum Bayan Sharp."

"Gerçekten mi?

"Bilmiyorum Bayan Sharp."

"Gerçekten mi? Peter Tork'un eski saç kesimini görmüş müydünüz? Ben riske girip evet, onlarla da dalga geçilmiştir diyorum. Ama yine de Asperger'i olan bu insanlardan hiçbiri cinayetten yargılanmıyor, değil mi?"

"Hayır. Söylediğim gibi, Asperger ve şiddet arasında bir sebep-sonuç ilişkisi yok."

"Eğer Asperger kişiyi saldırgan kılmıyorsa bu bozukluk Jacob gibi birinin işlediği korkunç bir suç için nasıl bahane olarak sunulabilir ki?"

"İtiraz ediyorum," diyor Oliver, "Bu, önyargılı bir ifade."

"Kabul edildi," diye cevap veriyor hakim.

Savcı omzunu silkiyor. "İfademi geri alıyorum. Dr. Murano, Jacob'a koyduğunuz Asperger tanısını nasıl resmiyete döktünüz?"

"IQ testi uygulattım ve Jacob'ın bazı sosyal durumlarla nasıl başa çıkacağını görmek için uyum becerilerini değerlendirdim. Jacob'ın şimdiye kadarki davranışlarını anlayabilmek için Emma Hunt ve öğretmenleri ile görüşmeler yaptım. Asperger bir gecede ortaya çıkmaz. Nörotipik çocuklar için belirlenen gelişimsel kilometre taşlarına halen uygun olduğu, iki yaşından önce çekilmiş video görüntülerini izledim ve sonra davranışlarındaki ve kişilerarası ilişkilerindeki ani gerilemeyi inceledim. Pek çok kereler, hem muayenehanemde hem de kendi sosyal ortamında ve okulunda onu izledim."

"Bir çocukta Asperger olup olmadığını anlayabilmek için başvurulan herhangi bir kan testi ya da bilimsel bir test yok, öyle değil mi?"

"Hayır. Tekrarlanan davranışlar ve ilgi alanlarının gözlemlenmesine ve konuşmada belirgin bir gecikme olmamasına rağmen günlük işlevleri sekteye uğratacak derecede sosyal etkileşimin olmamasına dayanarak karar veriliyor."

"Yani... bu kanaate dayalı bir karar, öyle mi?"

"Evet," diyor Dr. Murano, "Eğitime dayalı bir kanaat."

"Eğer Jacob bir başka psikiyatrist ile görüşmüş olsaydı o kişinin Jacob'ın Aspergerli *olmadığı* gibi bir kanaate varması mümkündü, değil mi?"

"Bu konuda ciddi şüphelerim var. Asperger ile genellikle karıştırılan tanı dikkat eksikliği/hiperaktivite bozukluğudur. Aspergerli çocuğa bu tanıya göre ilaç verildiğinde ve çocuk ilaca yanıt vermediğinde genellikle tanının gözden geçirilmesi gerektiği açık olur."

"Yani Jacob'a tanı koyarken dikkate aldığınız kriter onun diğer insanlarla iletişim kuramaması, sosyal ipuçlarını algılamada

yaşadığı sorunlar, bir rutini olması isteği ve belli konulara olan takıntılı ilgisi, öyle mi?"

Psikiyatrist, "Evet, bunlar doğru," diyor.

"Mesela size yedi yaşındaki oğlumun Power Rangers konusunda takıntılı olduğunu ve her gece yatmadan önce kurabiye yiyip süt içmek istediğini, bana her gün okulda olanları anlatma konusunda pek başarılı olamadığını ya da oyuncaklarını küçük kardeşi ile paylaşmadığını söylesem oğluma da Asperger tanısı koyar mısınız?"

"Pek değil. Diyelim ki bir kum havuzunda iki tane üç yaşında çocuk oturuyorlar. Biri *kamyonuma bak*, diyor. Diğeri ise, *benim bir bebeğim var*, diye yanıt veriyor. Buna paralel oyun denir ve o yaşta bu normaldir. Ama aynı iki çocuğu bir de sekiz yaşındayken gözlemlediğinizde ve biri *kamyonuma bak*, dediğinde, uygun cevap *süper bir kamyon* ya da *dokunabilir miyim* ya da sohbeti başlatan çocukla etkileşimi devam ettirecek herhangi başka bir cümle olacaktır. Ancak Asperger'i olan bir çocuk cevap olarak hâlâ, *benim bir bebeğim var*, diyebilir. Oyun arkadaşı yürüyüp gittiğinde Aspergerli çocuk bunun nedenini anlayamaz. Kendince bir cümleye cevap vermiş ve sohbeti devam ettirmiştir. Söylediği şeyin kabul edilebilir bir cevap olmadığını anlayamaz."

"Ya da bebeği olan çocuk sadece fazlasıyla benmerkezcidir, doğru mu?" diye soruyor Helen Sharp.

"Asperger söz konusu olduğunda genellikle durum budur."

"Ama Asperger söz konusu olmadığında da zaman zaman durum budur. Söylemek istediğim, doktor, Jacob'a koyduğunuz tanı ve onun hakkındaki varsayımlar sizin kendi görüşlerinizden başka hiçbir şeye dayanmıyor. Toksin testine ya da beyin dalgalarına bakmıyorsunuz..."

"Klinik gözlemin tek tanı koyma yöntemi olarak kullanıldığı pek çok psikiyatrik bozukluk vardır Bayan Sharp. Bu sadece onlardan biri. Ve bu ülkedeki hangi psikiyatrist olursa olsun size Asperger sendromunun bilinen bir bozukluk olduğunu söyleyecektir.

Bunu birine somut terimlerle tanımlamak zor olabilir ama görünce onun ne olduğunu anlarsınız."

"Sadece daha açık olabilmek için soruyorum. Siz Asperger sendromunun Jess Ogilvy'nin öldürüldüğü gün Jacob'ın davranışı üzerinde bir etkisi olduğunu mu düşünüyorsunuz?"

"Bu doğru."

"Jacob sosyal durumların üstesinden pek iyi gelemiyor diye. Ve empati kuramıyor diye. Ve hayal kırıklığı bazen öfke yönetiminde sorunlara neden oluyor diye."

"Doğru," diyor Dr. Murano.

"Bunlar Aspergerli birinde görebileceğiniz özellikler."

"Evet."

"Şu tesadüfe bakın," diyor savcı, kollarını kavuşturarak, "Bunlar aynı zamanda soğukkanlı katillerde de görebileceğiniz özellikler."

Bir keresinde Jacob bana bitkilerin öldüklerini duyabildiğini söylemişti. *Çığlık atıyorlar,* demişti. Dr. Murano ile konuşana kadar bunun çok saçma olduğunu düşünmüştüm. Aspergerli çocukların tahmin bile edemeyeceğimiz duyuları olduğunu söylemişti. Onların beynine sürekli akın eden ses ve görüntüleri biz bir filtreden geçiriyoruz, zaten bu yüzden bazen kendi küçük dünyalarına kapanmış gibi görünüyorlar. Hâlbuki o sırada beyinleri bizim hiçbir zaman olamayacağımız kadar meşgul.

O gün eve gidip internetten bitkilerin ölümüne bakmıştım. Herhangi bir stres altında olanların etilen gazı salgıladığını ve Almanya'daki bilim insanlarının bu moleküllerin enerjisini titreşim ya da ses olarak ölçen bir mekanizma yaptıklarını öğrenmiştim.

Şimdi merak ediyorum, doğanın son nefesine tanık olmak zorunda kalmak hiç bunaltıcı olmuyor mu? Ya oğlumun duyduğu tek şey bitkilerin çığlığı değil de kızgın okyanusun da sesiyse? Utangaç bir gün doğumu veya kırılan bir kalpse?

Oliver

Lisedeki rehberlik hocam Bayan Inverholl bir keresinde bana geleceğimi belirleyebilmeme yardımcı olacak bir test yapmıştı. Yeteneklerime bakarak bana en uygun meslek hava kazaları araştırmacısı çıkmıştı ki tüm dünyada bu mesleği yapan kişi sayısı elliden azdı. İkinci en uygun meslek ise Çin kökenli Amerikalılara dair araştırma müzesi müdürlüğüydü. Üçüncü sırada sirkte palyaçoluk vardı. Avukatlığın listede olmadığına adım gibi eminim.

Okuldan mezun olduktan sonra birilerinden eski rehberlik hocamın erkenden emekli olup Idaho'daki bir Ütopya topluluğun yanına yerleştiğini, orada Bereket adını aldığını ve alpaka yetiştirmeye başladığını duydum.

Frances Grenville ise yakınlarda lama yetiştirmeye başlayacak biri gibi görünmüyor. Boğazına kadar düğmelediği bir bluz giymiş ve ellerini tırnakları derisinde iz bırakacak kadar sıkıca kenetlemiş. "Nerede çalışıyorsunuz Bayan Grenville?" diye soruyorum.

"Townsend Bölge Lisesi."

"Ne kadar zamandır orada rehber öğretmenliği yapıyorsunuz?"

"Bu onuncu yılım."

"Sizin sorumluluğunuzda olan işler nelerdir?" diye soruyorum.

"Öğrencilere üniversite seçimlerinde yardımcı oluyorum. Üniversiteye başvuracak öğrencilere referans mektupları yazıyorum. Okul hayatları boyunca çeşitli davranışsal sorunlar yaşayan öğrencilerle ilgileniyorum."

"Jacob'ı tanıyor musunuz?"

"Tanıyorum. Çünkü BEP'e devam eden bir öğrenci, okuldaki gününün onun özel ihtiyaçlarına cevap verecek şekilde planlanması ile yakından ilgileniyorum."

"BEP'in ne olduğunu bize açıklayabilir misiniz?"

"Bireyselleştirilmiş Eğitim Programı anlamına gelir," diyor, "Engelli çocukların eğitim sonuçlarının iyileştirilmesi amacıyla kanunlar tarafından belirlenmiş bir eğitim planıdır. Her bir BEP çocuğa bağlı olarak farklılık gösterir. Örneğin Jacob için okulda uyulması gereken kuralların bir listesini oluşturduk, çünkü sınırlamalar ve rutinler olunca daha bilinçli ve iyi davranıyor."

"Öğrenme ihtiyaçları dışında herhangi başka bir sebepten ötürü Jacob'la bir araya geldiniz mi?"

"Evet," diyor Bayan Grenville, "Sınıftaki davranışları nedeniyle öğretmenlerle sorun yaşadığı zamanlar olmuştu."

"Nasıl mesela?"

"Mesela ders anlattığı esnada biyoloji öğretmenine ısrarla hatalı olduğunu söylemişti." Tereddüt ediyor. "Bay Hubbard, DNA'nın yapısını öğretiyormuş. Adenini timin yerine adenin ile eşleştirmiş. Jacob ona bunun doğru olmadığını söylediğinde Bay Hubbard öfkelenmiş. Jacob öğretmenin kızdığını anlayamayıp ona yanlışını göstermeye devam etmiş. Bay Hubbard da onu dersi engellediği için müdürün odasına göndermiş."

"Öğretmeninin kızdığını neden anlamadığını size açıkladı mı?"

"Evet. Öfkeliyken Bay Hubbard'ın yüzünün diğer insanların mutlu yüz ifadesine çok benzediğini söyledi."

"Öyle mi?"

Bayan Grenville dudaklarını büzüyor. "Bay Hubbard'ın sinirlendiği zaman sırıtma eğiliminde olduğunu fark etmiştim."

"Adenin ile adenini eşleştirmenin doğru olup olmadığını biliyor musunuz peki?"

"Jacob haklıydı diye düşünüyorum."

Savunma masasına bakıyorum. Jacob pişmiş kelle gibi sırıtıyor.

"Jacob'a yardım etmeniz gereken başka bir durum yaşandı mı hiç?"

"Geçen sene genç bir hanımla bir sorun yaşamıştı. Kız düşük bir not aldığı için çok üzgündü, Jacob'a kendisiyle arkadaş olma şansını elde etmek istiyorsa matematik öğretmenine gidip..." Burada duruyor ve kucağına bakıyor. "...annesine küfretmesini istemişti. Jacob bu yüzden ceza almış ve sonra da genç kızın önünü kesip boğazına sarılmıştı."

"Sonra ne oldu?"

"Bir öğretmen onları görmüş ve Jacob'ı kızdan güçlükle ayırmış. Jacob bu yüzden iki hafta uzaklaştırma cezası almıştı. BEP'e devam ediyor olmasa ve tahrik edildiği hesaba katılmasa okuldan atılabilirdi."

"Jacob'ın okuldaki sosyal davranışlarını değiştirmek için ne yapıyordunuz?"

"Sosyal beceriler dersine giriyordu ama sonra Emma Hunt'la konuşup bunun yerine Jacob'a özel bir eğitmen tutmaya karar verdik. Onu üzen özel durumlar üzerinde çalışmasının daha iyi olacağını düşündük, böylece bu durumlarla nasıl başa çıkacağını öğrenebilirdi."

"Ona bir eğitmen buldunuz mu?"

"Evet. Üniversite ile irtibata geçtim, onlar da eğitim fakültesindekilere sordular." Jüriye bakıyor. "Jess Ogilvy bu talebe karşılık veren ilk öğrenci oldu."

"Jacob onunla görüşüyor muydu?"

"Evet, geçen sonbahardan bu yana."

"Jess Ogilvy ile eğitimine başladıktan sonra Jacob'ın kendini kaybettiği oldu mu Bayan Grenville?"

Bayan Grenville başını iki yana sallıyor. "Hayır, bir kez bile olmadı."

Helen'e dönüp, "Tanık sizin," diyorum.

Savcı ayağa kalkıyor. "Bay Hubbard, yani Jacob'ın biyoloji öğretmeni kızmış ve Jacob bunu fark etmemiş, öyle mi?"

"Evet."

"Birisi kendisine kızdığında bunu anlamanın Jacob açısından bir sorun olduğunu söyleyebilir misiniz?"

"Asperger hakkında bildiklerime dayanarak evet diyebilirim."

"Sizin müdâhil olduğunuz diğer olayda ise Jacob kendisine verilen vaade inanarak bir öğretmene küfretti ve sonra da kendisine vaatte bulunan kıza saldırdı, doğru mu?"

"Evet."

"Jacob'a sorunlarını çözmek için fiziksel şiddete başvurmaması daha önce de söylenmiş miydi?"

"Kesinlikle," diyor rehber öğretmen, "Bunun okul kurallarından biri olduğunu biliyordu."

"Ama bu kuralı çiğnedi, öyle değil mi?" diye soruyor Helen.

"Evet."

"Üstelik az önceki ifadenize göre kurallara uymak Jacob için çok önemli olmasına rağmen, değil mi?"

Bayan Grenville, "Ona rağmen," diyor.

"Size bu kuralı neden çiğnediğine dair bir açıklamada bulundu mu?"

Bayan Grenville başını yavaşça iki yana sallıyor. "Sadece ona karşılık verdiğini söyledi."

Helen bunu bir an düşünüyor. "Bayan Grenville, Jacob'ın özel eğitim almaya başladıktan sonra okulda kendini hiç kaybetmediğini söylediniz."

"Bu doğru."

"Anlaşılan o ki bunu okul dışına saklıyormuş," diyor Helen, "Başka sorum yok."

♠

Mahkeme o gün erken sona eriyor, çünkü Hakim Cuttings'in doktor randevusu var. Salon boşalırken dosyalarımı toplayıp çantama

yerleştiriyorum. Emma'ya dönüp, "Sana geleyim de vereceğin ifade üzerinde konuşalım," diyorum.

Gözümün ucuyla Theo ve Henry'nin yanımıza gelmekte olduklarını görebiliyorum.

Emma, "Bunu konuştuk diye düşünmüştüm," diyor anlamlı anlamlı.

Konuşmuştuk ama Henry'nin onunla aynı çatı altında olduğunu bile bile kendi büroma gidersem adam değilim.

"Asla tam olarak hazır olamazsın," diyorum ona, "İki arabamız var. Herkesin tek arabaya sıkışmasının anlamı yok. Kim benimle gelmek ister?"

Doğrudan Emma'ya bakıyorum. "Bu iyi bir fikir," diyor, "Jacob neden sen onunla gitmiyorsun?"

Böylece kendimi kamyonetimin ön koltuğunda oturan Jacob ile Henry'nin kiraladığı arabanın ardında ilerlerken buluyorum; tabii Jacob arabaya binmeden önce küçük bir nöbet geçirmekten de geri kalmadı, çünkü arka koltukta yolculuk etmeyi tercih ediyordu, ancak benim kamyonetin arka koltuğu yok. Jacob radyoyu kurcalıyor ama kamyonetim milattan öncesinden kalma olduğundan sadece AM istasyonları çıkıyor. Jacob, "AM istasyonlarının neden geceleri daha iyi çektiğini bilir misin?" diye soruyor, "Çünkü güneşin atmosferin üst katmanlarından ışığını saçmadığı zamanlarda iyonosfer radyo sinyallerini daha iyi yansıtır."

"Teşekkürler," diyorum, "Bu gece bunu öğrenmesem uyuyamazdım."

Jacob bana bakıyor. "Gerçekten mi?"

"Hayır, espri yapıyordum."

Kollarını kavuşturuyor. "Mahkemede söylenenleri dinlemiyor muydun sen? Ben alaydan anlamam. Tamamen benmerkezciyim. Ha, bir de her an delirebilirim."

"Sen deli değilsin," diyorum ona, "Sadece jürinin senin yasal olarak akli melekelerinin yerinde olmadığını görmesini istiyorum."

Jacob koltuğa gömülüyor. "Bu etiketlere pek de bayıldığım söylenemez."

"Ne demek istiyorsun?"

"Bana ilk kez tanı konduğunda annem rahatlamıştı, çünkü bunun bir işe yarayacağına inanmıştı. Yani öğretmenler kendi seviyesinden sekiz seviye yukarıdaki kitapları okuyan, üçüncü sınıfta karmaşık matematik problemlerini çözen bir öğrenciye bakıp onun özel eğitime ihtiyaç duyduğunu düşünmezler. İnsanlar durmadan o öğrenciyle *dalga geçiyor* olsa bile. Bu tanı benim BEP öğrencisi olmamı sağladı ki bu harika bir şeydi ama bazı şeyleri de olumsuz anlamda değiştirdi." Jacob omzunu silkiyor. "Bizim sınıfta yüzünün yarısını kaplayan kırmızı bir lekesi olan bir kız var, sanırım durumumun onunkine benzer olmasını bekliyordum. İnsanlar doğrudan ona gidip yüzündeki lekenin ne olduğunu soruyorlar, o da bunun bir doğum lekesi olduğunu ve acımadığını söylüyor. Hikayenin sonu. Kimse artık ona bunun bulaşıcı olup olmadığını sormaz ya da bunun yüzünden onunla oyun oynamazlık etmez. Ama birine otistik olduğunuzu söylediğinizde genellikle sanki sağırmışsınız gibi yüksek sesle konuşmaya başlar. Dahası takdir edilmemi sağlayan zeki olmak, mükemmel bir hafızaya sahip olmak gibi biriki şey de aniden beni daha tuhaf kılan şeylere dönüşür." Kısa bir an sessiz kalıyor, sonra bana dönüyor. "Ben otistik değilim, bende otizm *var*. Aynen kahverengi saçlarım ve düztaban ayaklarımın olması gibi. Bu yüzden neden sürekli 'Aspergerli çocuk' olarak nitelendirildiğimi anlamıyorum," diyor.

Gözlerimi yoldan ayırmıyorum. "Çünkü bu Jess Ogilvy'yi öldüren çocuk olarak tanınmaktan çok daha iyi," diye cevap veriyorum ve bundan sonra bir daha hiç konuşmuyoruz.

Henry'nin çıkageldiği gün akşam yemeği Asperger sendromunun gerektirdiği şekilde hazırlanmamış. Emma biftek kızartmış, fırında patates pişirmiş, etin yanına sos ve tatlı olarak da glütensiz kakaolu kek yapmış. Henry masada yeşillik - ya da tabağında kahverengi olmayan herhangi bir şey - olmadığını fark ettiyse bile

bundan bahsetmiyor. "Demek bilgisayar programcılığı yapıyorsun Henry," diyerek sohbet açmaya çalışıyorum.

Başıyla onaylıyor. "Şu anda iPhone'da kullanılabilecek üzerine-getir-ve-tıkla tarzı bir web uygulaması için XML kodlarını ayrıştırıyorum. Bu, dört yüz kadar çağdaş etnik Amerikan yemeğine Çin otları ve soslarıyla çeşni katacak." Sonra da on beş dakika boyunca bilgisayar programlama üzerine hiçbirimizin anlamadığı ve takip edemediği bir konuşma yapıyor.

"Eeee, armut dibine düşer," diyorum.

Bunu komik bulan sadece Theo ve ben oluyoruz. Acaba Henry'ye de tanı konulmuş muydu diye merak ediyorum. "Yeniden evlendin, değil mi?" Bunu söylerken Emma'ya bakıyorum.

"Evet. İki kızım var," diyor ve hemen ardından ekliyor, "Tabii iki oğlumdan sonra."

"Elbette," diye cevap veriyorum ve kakaolu kekimi ikiye bölüyorum, "Peki, ne zaman gidiyorsun?"

Emma, "Oliver!" diye serzenişte bulunuyor.

Henry gülüyor. "Sanırım bu, mahkeme sürecinin ne kadar devam edeceğine bağlı." Sandalyesinde arkasına yaslanıyor. "Eline sağlık Emma, yemekler harikaydı." *Mavi Cuma'yı görene kadar bekle*, diye düşünüyorum.

"Gidip kendime bir otel bulsam iyi olacak. Tam otuz altı saattir ayaktayım ve hemen yatmazsam şurada yıkılıp kalacağım," diyor Henry.

"Burada kalıyorsun," diyor Emma. Henry ve ben şaşkın bir şekilde ona bakakalıyoruz. "Yarın sabah hepimiz yeniden aynı yere gideceğimize göre senin buraya yarım saat uzakta bir otelde kalman çok aptalca olur, değil mi? Theo, baban senin odanda yatar, sen de kanepeye geçersin."

"Ne?" diye bağırıyor Theo, "Neden ben odamı vermek zorundaymışım? Jacob neden vermiyor?"

"Bir de şöyle sorayım," diyor Emma, "Kanepede mi uyumak istersin, yoksa Jacob nöbet geçirdiğinde bana yardım etmek mi?"

Theo masadan öfkeyle kalkıyor. "Misafir yastıkları hangi cehennemde?"

Henry, "Kimseyi yerinden etmek istemem..." diyecek oluyor.

"Emma," diye araya giriyorum, "Bir dakika konuşabilir miyiz?"

"Ha, tabii ya. İfademin üzerinden geçmek istiyordun, değil mi?" Jacob'a dönüyor. "Tatlım, masayı toplayıp bulaşıkları makineye yerleştirir misin?"

Ben Emma'yı yukarıya götürürken Jacob da kalkıp etrafı toparlamaya başlıyor. "Sessiz bir yere gitmemiz gerek," diyorum ve onu yatak odasına sokuyorum.

Daha önce buraya hiç girmemiştim. İçerisi gayet huzur dolu; su yeşili ve deniz mavisi renkler hakim. Tuvalet masasının üzerinde, içinde bir tırmık ve üç siyah taş bulunan minyatür bir Zen bahçesi var. Kuma İ-M-D-A-T yazılmış.

Emma, "Beni hâlâ endişelendiren tek kısım, çapraz sorgulama," diyor. Onu yakalayıp öpmeden önce tek söyleyebildiği de bu oluyor. Öyle nazik bir öpücük de değil bu. Sözlere dökemediğim tüm hislerimi yansıttığım bir hareket.

Benden kurtulduğunda dudakları kıpkırmızı ve şişmiş, bunu görünce yeniden ona doğru bir adım atıyorum ama beni durdurmak için elini göğsüme koyuyor. "Aman Tanrım," diyor yavaşça gülümseyerek, "Beni kıskanıyorsun."

"O söylediklerin ne demek oluyor? *Bir otelde kalman çok aptalca olur...*"

"Öyle ama. O, çocukların babası; yoldan geçen bir yabancı değil ki."

"Sırf bu yüzden de şu duvarın hemen diğer tarafında yatıp uyuyacak, öyle mi?"

Emma, "*Uyumak* buradaki kilit sözcük," diyor, "O, Jacob için burada. İnan bana Henry'nin başka bir amacı yok."

"Ama sen bir zamanlar onu seviyordun."

Kaşları kalkıyor. "On beş sene boyunca burada oturup onun gelmesini beklediğimi mi sanıyorsun? Tüm o yıllar boyunca onu yatak odasına çıkartıp baştan çıkartmak için şu kapıdan yeniden girmesini mi bekledim yani?"

"Hayır," diyorum, "Ama *o*, bunu bekliyor olabilir."

Bir an bana bakıyor ve sonra kahkahayı patlatıyor. "Henry'nin mükemmel karısını ve mükemmel kızlarını görmedin tabii. İnan bana Oliver, ben onun asla unutamadığı hayatının aşkı değilim."

"Ama benim için öylesin," diyorum.

Yüzündeki gülümseme kayboluyor, sonra parmak uçlarında yükselip beni öpüyor.

"Buna ihtiyacınız yok mu?"

Jacob'ın sesiyle irkilip birbirimizden ayrılıyoruz. Kapıda duruyor; bir eli hâlâ kapı kolunda, diğer eliyle ise evrak çantamı tutuyor.

"Siz az önce..." Kelimeler ağzında yuvarlanıyor. "Siz ikiniz..." Başka hiçbir şey söylemeden evrak çantamı hızla bana fırlatıyor. Koridorda koşup odasına giriyor ve kapıyı hızla çarpıyor.

Emma, "Ne gördü?" diye soruyor çılgına dönmüş bir şekilde, "İçeriye hangi ara girdi?"

Henry aniden kapıda beliriyor, yüzünde soru soran bir ifadeyle önce Jacob'ın gittiği tarafa, sonra da Emma'ya bakıyor. "Burada her şey yolunda mı?"

Emma bana dönüyor. "Sen eve gitsen iyi olacak sanırım," diyor.

Emma

Jacob'ın odasına girince onu masasının üstüne eğilmiş, Marley'in bir şarkısını mırıldanıp öfkeyle önündeki kağıda bir şeyler yazarken buluyorum:

1, 1, 2, 3, 5, 8, 13, 21, 34, 55, 89, 144, 233

Kalemi elinden alıyorum, sandalyesinde dönüyor. Sertçe, "*Seni azdırıyor muyum, güzelim*?" diyor.

Ona, "Film repliklerini tekrarlamak yok," diyorum, "Özellikle de *Austin Powers*'tan olanları. Canının sıkkın olduğunu biliyorum."

"Bir düşüneyim. Annem avukatımla oturmuş, vereceği ifade üzerinde çalışıyor olmalıydı ama o bunun yerine dilini adamın boğazına kadar sokmakla meşguldü. Evet, bu canımı birazcık sıkmış olabilir."

İçimden yükselen öfke dalgasını bastırıyorum. "Öncelikle ifade vermeye tamamen hazırım. İkincisi, onunla öpüşmeyi planlamamıştım. Birdenbire oluverdi."

Jacob, "Bu tarz şeyler birdenbire oluvermez," diye karşı çıkıyor, "Ya olmasını istersin ya da istemezsin."

"Peki o zaman, on beş yıllık yalnızlıktan sonra birinin beni çekici bulması hoşuma gitti diyeyim."

"Biri değil," diyor, "Avukatım."

"O tamamen senin davana odaklanmış durumda, Jacob."

"O umurumda değil. Yani işini iyi yapmıyorsa kovarım gider. Ama sen," diye bağırıyor, "Şu anda bana bunu nasıl yapabildin? Sen benim annemsin!"

Ayağa kalkıp ona aynı şekilde karşılık veriyorum. "Sana bakmak için tüm hayatından vazgeçen bir anneyim," diyorum, "Mümkün

olsa bir an bile beklemeden seninle yer değiştirecek kadar seni çok seven bir anneyim. Ama bu benim mutlu olmayı hak etmediğim anlamına gelmez."

"O zaman ben bu davayı sen bir fahişe gibi davrandığın için kaybedince umarım mutlu olursun."

Birdenbire yüzüne bir tokat indiriyorum.

Hangimiz daha çok şaşırıyoruz bilmiyorum. Hayatım boyunca Jacob'a hiç vurmamıştım. Elimin izi yüzünde çıkarken elini yanağına götürüyor. "Özür dilerim. Aman Tanrım, Jacob, çok özür dilerim," diyorum, sözcükler birbirinin üzerinden taklalar atıyor. Verdiğim zararı görebileyim diye elini çekiyorum. "Sana biraz buz getireyim," diyorum ama oğlum yüzüme beni daha önce hiç görmemiş gibi bakıyor.

Bu yüzden yanından gitmek yerine onu yatağına oturtuyorum ve küçükken dünya kaldıramayacağı kadar üzerine geldiğinde yaptığım gibi kendime çekiyorum. İleri geri sallanmaya başlıyorum, böylece o sallanmak zorunda kalmayacak.

Kollarımda yavaş yavaş rahatlıyor. "Jacob," diyorum ona, "Seni incitmek istemedim." Kafasını sallıyor, ancak ondan sonra fark ediyorum ki onun daha önce bana Jess Ogilvy'den bahsederken kullandığı sözcükleri tekrar etmişim.

Jacob'ın sayısız öfke nöbeti, kriz ve panik atak geçirdiği tüm o yıllar boyunca onu kontrol etmeye çalıştım; üstüne oturdum, mengene gibi tuttum ama ona hiç vurmadım. Yazılı olmayan kuralları biliyorum: *İyi anne babalar dayak atmaz. Cezalandırma yerine ödüllendirme yöntemini kullanırlar.* Ama aynı anda hem onun ihtiyacı olan, hem de kendi olmak istediğim kişi olamayacağımı fark etmemin yarattığı bir anlık hayal kırıklığı ona tokat atmama yetti. Jacob'a olan da bu muydu acaba?

Oliver bu gece dört kez aradı ama ekranda çıkan telefon numarasını tanıyınca açmadım. Belki bu benim kendi kendime verdiğim ceza, belki de sadece ona ne diyeceğimi bilemiyorum.

Saat sabaha karşı iki gibi yatak odamın kapısı hafifçe açılıyor. Gelenin Jacob olduğunu düşünerek hemen doğruluyorum. Ama onun yerine içeriye Henry giriyor. Pijaması ve üstünde '127.0.0.1 GİBİSİ YOKTUR' yazan tişörtüyle öylece duruyor. "Işığının açık olduğunu gördüm de," diyor.

"Uyku tutmadı mı?"

Henry başını iki yana sallıyor. "Sen de mi uyuyamadın?"

"Evet."

Yatağın kenarını işaret ediyor. "Oturabilir miyim?"

Yana kayıyorum. Benim tarafıma oturuyor ama yanımdaki diğer yastığa baktığını görebiliyorum. "Biliyorum," diyorum, "Biraz tuhaf görünüyor olmalı."

"Hayır... Sadece artık ben de senin gibi yatağın sol tarafında yatıyorum. Bu nasıl oldu, onu merak ediyorum."

Sırtımı karyolanın başına yaslıyorum. "Cevabını bulamadığım o kadar çok şey var ki."

Henry, "Tüm... tüm o bağrışmaların neyle ilgili olduğunu anlamadım," diyor dikkatle, "Ama bir şekilde duydum."

"Evet. Daha iyi gecelerimiz olmuştu."

"Sana bir özür borçluyum, Emma," diyor, "Öncelikle bu şekilde çıkıp geldiğim için. En azından bir sormam gerekirdi. Ben olmadan da uğraşman gereken bir sürü şey var zaten. Sanırım sadece kendimi düşünüyordum."

"Neyse ki bu konuda çok tecrübeliyim."

Henry, "Özür dilemem gereken başka bir şey daha var," diyor, "Bağrışmaların ya da... ya da öfke nöbetlerinin ya da Jacob'ı yetiştirmenin bir parçası olan tüm o diğer şeylerin yaşandığı tüm diğer geceler boyunca burada olmalıydım. Muhtemelen bugün mahkeme salonunda, geçen on sekiz yıl boyunca Jacob hakkında bildiklerimden daha fazlasını öğrendim. Tüm o zor zamanlar boyunca sana yardım etmek için burada olmalıydım."

Hafifçe gülümsüyorum. "Sanırım ikimiz arasındaki fark bu. Ben senin tüm güzel zamanlar boyunca burada olmanı isterdim." Omzunun üstünden koridora doğru bakıyorum. "Jacob çok tatlıdır, çok komiktir ve bazen beni sersemletecek kadar zekidir. Ben, onun bu yanını asla öğrenemediğin için üzülüyorum."

Yorganın üzerinden uzanıp elimi sıkıyor. "Sen iyi bir annesin Emma," diyor ve ben gözlerimi kaçırmak zorunda kalıyorum, çünkü bu benim Jacob'la tartışmamızı hatırlamama neden oluyor.

Sonra Henry yeniden konuşuyor. "Jacob iddia edilen şeyi gerçekten yaptı mı?"

Yavaşça ona dönüyorum. "Fark eder mi?"

Daha önce Jacob'a öfkelenip patladığım tek bir olay hatırlıyorum. On iki yaşlarındaydı ve haftalar öncesinden bunun ipuçlarını vermeye başlamama rağmen doğum günümü hatırlayıp bir kart ya da bir hediye alarak ya da kucaklayarak beni kutlamamıştı. Böylece bir akşam yemeğini hazırlayıp tabağı önüne her zamankinden daha sert bir şekilde koymuş ve Jacob'ın bana teşekkür etmesini - her zaman olduğu gibi - boş yere beklemiştim. "Bir teşekkür etsen diyorum," diye patlamıştım, "Senin için yaptıklarımın biraz değerini bilsen nasıl olur?"

Jacob kafası karışmış bir halde bir tabağına bir bana bakmıştı.

"Sana yemek hazırlıyorum. Çamaşırlarını katlıyorum. Seni okula götürüp getiriyorum. Tüm bunları neden yaptığımı hiç merak ettin mi?"

"Bunlar senin görevin olduğu için mi?"

"Hayır, seni sevdiğim için. Birini sevdiğin zaman onun için bir sürü şeyi şikayet etmeden yaparsın."

"Ama sen şikayet ediyorsun," demişti.

O zaman Jacob'ın sevgi kavramını asla anlayamayacağını fark etmiştim. Ona açıkça bana bir doğum günü hediyesi almasını söylesem bunu yapardı ama bu yürekten verilmiş bir hediye olmazdı.

Birinin sizi sevmesini sağlayamazsınız, bunun onun içinden gelmesi gerekir ve Jacob bu şekilde programlanmamış.

Hızla mutfaktan çıktığımı ve bir süre verandada ay ışığının altında, sadece güneşin soluk bir yansıması olan o yalancı ışığın altında oturduğumu hatırlıyorum.

Oliver

Sonraki sabah onu görür görmez, "Jacob," diyorum, "Konuşmamız gerek."

Otoparktan çıkarken onun yanından yürüyorum, duyulmaması için ailesiyle aramızdaki mesafeyi biraz açıyorum. Jacob, "Erkek fahişeleri nitelemek için kullanılan bir terim olmadığını biliyor muydun?" diye soruyor, "Demek istediğim, jigolo var ama o daha çok para karşılığında..."

"Tamam, bak," diye iç çekiyorum, "Bizi o şekilde gördüğün için üzgünüm. Ama ondan hoşlandığım için senden özür dilemeyeceğim."

Jacob, "Seni kovabilirim," diyor.

"Bunu deneyebilirsin. Ama bir davanın ortasında olduğumuz için bu karar hakime ait."

"Peki ya o senin müvekkillerinle olan ilişkini kötüye kullandığını öğrenirse?"

"O benim müvekkilim değil," diyorum, "Sen benim müvekkilimsin. Hem annene karşı duyduğum hisler sadece beni bu davayı kazanmam konusunda daha kararlı kılabilir."

Tereddüt ediyor. Jacob, "Seninle artık konuşmuyorum," diye mırıldanıyor ve hızlanıp adliyenin merdivenlerinden neredeyse koşar adım çıkıyor.

Savunma makamı olarak tuttuğumuz adli tıp psikiyatristi Ava Newcomb, davam için kilit isim. Eğer Asperger'le ilişkilendirilen özelliklerden bazılarının Jacob'ın yaptığının neden yanlış olduğunu kavramadan Jess Ogilvy'i öldürmesine sebep olduğunu jürinin anlamasını sağlayamazsa Jacob hüküm giyecektir.

"Dr. Newcomb, akli melekeleri yerinde değildir ifadesi yasalara göre ne anlama geliyor, açıklayabilir misiniz?"

Uzun boylu, özgüveni yüksek ve profesyonel biri; bu mesleği yapmak için yaratılmış gibi görünüyor. *Buraya kadar gayet iyi,* diye düşünüyorum. "Suç işlendiği sırada davalının ciddi bir ruhsal bozukluk ya da akıl hastalığı nedeniyle doğruyu yanlıştan ayıramayacak durumda olması demektir."

"Bu şekilde nitelenebilecek bir ruhsal bozukluğa ya da akıl hastalığına bir örnek verebilir misiniz?"

"Kişinin gerçeklikle alakasının koptuğu psikotik atakların yaşandığı her durum olabilir, şizofreni gibi," diyor.

"Yasalara göre akli melekeleri yerinde değildir ifadesi kapsamına giren tek akıl hastalığı bu mudur?"

"Hayır."

"Asperger sendromu da birinin psikotik atak geçirmesine neden olabilir mi?"

"Hayır ama Asperger'in kişinin bazen doğruyu yanlıştan ayırt etmesine engel olabilecek başka belirtileri vardır."

"Ne gibi?"

"Asperger'i olan birinde görülebilecek belli bir konuya aşırı bir şekilde ilgi duyma durumu bunaltıcı olabilir ve saplantı haline gelebilir, öyle ki kişinin günlük hayatını sürdürmesine engel teşkil edebilir ve hatta kuralları çiğnemesine neden olabilir. Bir keresinde atlara ilgi duyan bir hastam vardı, yaşadığı yerdeki bir ahıra izinsiz olarak sürekli girmekten tutuklanmıştı. Şu sıra Jacob'ın özel ilgi alanı ise adli tıp analizi ve olay yeri inceleme. *CrimeBusters* dizisi konusundaki takıntısı ve her bölüm hakkında notlar alarak tuttuğu ayrıntılı defterlerine ek olarak onunla yaptığım görüşmede de bunu açıkça gördüm."

"Bu tarz bir saplantı nasıl olup da bu mahkeme salonunda dinlediğimiz delillerin bazılarının ortaya çıkmasında rol oynamış olabilir?"

"Jacob'ın polis telsizi sayesinde sürekli olay yerlerinde boy gösterdiğini dinledik," diyor psikiyatrist, "Jess Ogilvy'nin ölümü titizlikle oluşturulmuş bir suç mahallinin bir parçasıydı. Deliller ilk planda bir kaçırma olayına işaret edecek, sonra da kurbanın cesedinin bulunmasını sağlayacak şekilde düzenlenmişti. Sadece kurgu olanları izlemek yerine gerçek bir olay mahalli yaratma fırsatının Jacob'ın kurallara, kanunlara ve ahlaka karşı hareket etmesine neden olmuş olması muhtemel. O sırada tek düşündüğü, polis memurları tarafından çözülecek gerçek bir olay mahalli yaratmak olmalı. Bu sayede Asperger sendromuna bağlı olarak adli tıp konusuna karşı duyduğu saplantılı ilgi, Jacob'ın o sırada Jess'in ölümünün adli tıp çalışmasının gerekli bir parçası olduğuna dair hezeyan dolu bir fikre kapılmasına neden olmuştur. Her ne kadar bize tüyler ürpertici gelse de kurban, daha büyük bir amaca ulaşılması sırasında munzam zarar görmüştür."

"Ama Jacob cinayet işlemenin yasalara aykırı olduğunu bilmiyor mu?"

"Elbette. Kendisi hafifletici nedenleri hesaba katmadan olayları doğru ya da yanlış olarak nitelemek ve kurallara uymak konusunda örnek gösterilebilir. Ancak Jacob'ın o sıradaki davranışları kendi iradesine dayanmıyordu. Yaptıklarının doğasını ve sonuçlarını değerlendiremezdi ve istese bile yaptıklarına bir son veremezdi."

Hafifçe kaşlarımı çatıyorum. "Ama tanıklardan Jess Ogilvy ile Jacob'ın çok yakın olduklarını da duyduk. Bunun da onun davranışları üzerinde etkisi olduğu kesindir, değil mi?"

"Aslında Asperger'in Jess'e olanlar konusunda rol oynamasının diğer bir sebebi de budur. Aspergerli bireylerde zihin kuramı bozuklukları vardır, yani Aspergerli bireyler diğer kişinin ne düşünüyor ya da ne hissediyor olduğunu kendi zihinlerinde canlandırarak kendilerini onların yerine koyamazlar. Halk dilinde söyleyecek olursak bunu empati kuramamak diye de ifade edebiliriz. Bu nedenle, örneğin, Jess ağlarken Jacob onu rahatlatmaya çalışmamıştır. Gözünde yaşlar olan birinin genellikle üzgün olduğunu bilir, ancak bunu düşünürken yaptığı duygusal değil, bilişsel bir yargıya

varmaktır. Asperger'i olan biri için empati yeteneğinden yoksun olmak nörobiyolojik bir eksikliktir ve davranışı etkiler. Jacob'ın durumunda bu durum onun kendi davranışlarının Jess'in üzerindeki etkisini algılama yeteneğini azaltmıştır."

Sanki karşıt bir görüşü savunuyormuşum gibi, "Ama yine de," diyorum, "Ağlarken birine mendil uzatmamak ile olay yeri oluşturmak amacıyla birini öldürüp piyon olarak kullanmak arasında dağlar kadar fark var doktor."

"Elbette öyle." Psikiyatrist jüriye dönüyor. "Zaten sıradan bir insanın anlamakta zorlanacağı kısım da bu. Bu davadaki gibi korkunç bir suç işlendiğinde genellikle bunun altında yatan nedeni bulmaya çalışırız. Jacob'la ve Dr. Murano ile yaptığım görüşmelerde de bu konuyu değerlendirdim ve cevabın Jess ve Jacob'ın pazar günü o ölmeden önce yaptıkları tartışmada yattığını düşünüyorum.

Asperger'i ayırt eden şeylerden biri de sosyal etkileşimdeki eksikliktir. Buna göre Asperger'i olan biri, ilişkileri çok naif ve sınırlı bir şekilde algılar, bu da onun uygun olmayan bir şekilde ilişki kurmaya çalışmasına neden olur. İlişki onun düşündüğü şekilde ilerlemezse hayal kırıklığına, hatta öfkeye neden olur." Jacob'a bakıyor. "Jess'in öldüğü öğleden sonra Jacob ve Jess arasında neler konuşuldu bilmiyorum ama Jacob'ın eğitmenine âşık olduğunu düşünüyorum. Ne gariptir ki Jacob'ın - sizin suç işlemesine engel olacağını düşündüğünüz - katı doğru ve yanlış algısı burada geri tepmiş. Eğer Jess, Jacob'ın girişimlerine ters tepki verdiyse Jacob, Jess'in kendisine karşı hatalı davrandığını ve *kendisinin* kurban olduğunu hissetmiş olabilir."

"Peki sonra?" diye soruyorum.

"Jacob karşılık vermiştir. Fiziksel olarak ne yaptığının o an farkına varmadan saldırıya geçmiştir."

"Başka sorum yok," diyorum ve yerime geçiyorum. Gözlerini bana dikmiş olan Jacob'a bakıyorum. Emma doğrudan karşıya bakıyor. Bugün benim varlığımın farkında değilmiş gibi davranmaya kararlı görünüyor.

Helen Sharp ayağa kalkıyor. "Asperger sendromu tanısı konmuş pek çok çocuk var. Yani siz bize dünyanın patlamaya hazır bombalarla dolu olduğunu mu söylüyorsunuz? Bu çocuklardan birine yan baktığımız zaman ellerinde bir bıçakla arkamızdan mı gelecekler?"

"Hayır, aslında bunun tam aksi. Asperger'i olan kişiler şiddete eğilimli değillerdir. Aktif bir zihin kuramına sahip olmadıkları için birilerine zarar verme güdüleri yoktur, aslında karşılarındaki insanın duygularını hiç düşünmezler. Asperger'i olan birinin şiddet göstermesi, onun kendi çıkarının peşindeyken, panik halinde ya da uygun sosyal etkileşimi hiçbir şekilde umursamadığı bir anda meydana gelir."

"Akli melekeleri yerinde değildir savunması yapan pek çok davalının bunu gerçeklikten uzaklaştıkları psikotik ataklar yüzünden tercih ettikleri doğru, değil mi doktor?"

"Evet."

"Ama Asperger psikotik bir bozukluk değildir, değil mi?" diye soruyor Helen.

"Hayır. Daha çok algısal ve kişiler arası bozukluklarla karakterize edilen bir kişilik bozukluğu olarak adlandırılır."

"Yasal olarak psikotik vakaların olmaması kişinin kişisel - ve cezai olarak - yaptıklarından sorumlu olması anlamına gelmez mi?"

Psikiyatrist yerinde kıpırdanıyor. "Evet ama Asperger söz konusu olduğunda yasal bir boşluk olabilir. Aspergerli birinin Asperger'i olmayan birinden çok daha farklı bir subjektif gerçeklik algısı olduğunu bilimsel olarak kanıtlayamıyoruz, ancak ışık, ses, tat, doku ve dokunmaya karşı aşırı duyarlılık aslında durumun böyle olduğunu gösteriyor. Eğer bu bir şekilde ölçülebilseydi Asperger ve psikoz arasında güçlü paralellikler bulunurdu."

Yan tarafımda keskin bir his duyumsuyorum, Jacob beni dürtüp boş bir kağıt parçası uzatıyor.

"Eğer bu doğruysa," diyor Helen, "Bu, Aspergerli birinin gerçekliği ve kendisinin bu gerçeklik içinde oynadığı rolü kavramakta sıkıntı yaşadığı anlamına gelmez mi?"

"Kesinlikle. Zaten o yüzden yasalara göre akli melekeleri yerinde değildir değerlendirmesine katkıda bulunur Bayan Sharp."

"Ama Jacob'ın adli bilimlere olan takıntılı ilgisinin onun Jess Ogilvy'nin ölümünü kendi olay mahallini yaratmak için kullanmasına neden olduğunu da söylemediniz mi?"

"Evet."

"Böylesi bir kasıt ve ince hesap o sırada ne yaptığını gayet iyi biliyor olduğunu göstermiyor mu?"

Dr. Newcomb omzunu silkiyor. "Bu bir teori," diyor.

"Aynı zamanda empati kurma yeteneğinin eksikliğinden bahsettiniz." Helen tanık sandalyesine doğru yaklaşıyor. "Bunun Asperger sendromunun özelliklerinden biri olduğunu söylediniz, öyle değil mi?"

"Bu doğru."

"Bunu duygusal bir kriter olarak mı, bilişsel bir kriter olarak mı değerlendirirsiniz?"

"Duygusal."

"Empati eksikliği, *yasalara göre akli melekeleri yerinde değildir* raporu verilirken bakılan bir özellik midir doktor?"

"Hayır."

"Akli dengesi bozuktur demek için davalının suç işlenirken doğruyu yanlıştan ayırıp ayıramadığına bakıldığı doğru değil midir?"

"Evet."

"Peki bu duygusal bir kriter midir, yoksa bilişsel bir kriter mi?"

"Bilişsel."

"Yani empati eksikliği kişinin soğuk, kalpsiz ve acımasız olduğu anlamına gelir," diyor Helen, "Ama kişinin hareketlerinin doğasından ve sonuçlarından bihaber olması anlamına gelmez."

"Bunlar genellikle birbirinden ayrılmazlar," diyor Dr. Newcomb.

"Öyle mi?" diye soruyor Helen, "Bir mafya tetikçisi kurbanını öldürürken ona karşı empati duymaz ama bu onu yasal olarak akli dengesi bozuktur diye nitelememize neden olmaz, sadece psikopat olarak görmemize neden olur."

Jacob yeniden beni dürtüyor ama ben çoktan ayağa kalkmış durumdayım. "İtiraz ediyorum," diyorum, "Bayan Sharp konuşmasının bir yerinde soru yöneltecek mi acaba?"

Dr. Newcomb izin almak için hakime dönerek, "Eğer izin verirseniz cevap vereyim," diyor, "Bayan Sharp, Asperger'i olan biri ile bir psikopat arasında paralellik kurmak için bir hayli uğraşıyor gibi görünüyor. Ancak Asperger'i olan kişiler, psikopatların gösterdiği yüzeysel cazibeyi gösteremedikleri gibi karşılarındakini aldatmaya da çalışmazlar. Açıkça söylemek gerekirse bunu yapacak iletişimsel becerileri yoktur ve bu da genellikle onları avcı değil de psikopatlar için av durumuna getirir."

"Ama Jacob'ın daha önce de saldırgan davranışlar sergilediği olmuş, değil mi?" diye soruyor Helen.

"Benim bilgim dâhilinde değil."

"Ölümünden iki gün önce Jess ile Mama S.'in dükkânında çalışanların da kulak misafiri olduğu bir tartışma yaşamış mı, yaşamamış mı?"

"Evet ama fiziksel bir saldırı olmamış..."

"Peki, geçen sene bir sınıf arkadaşını boğmaya kalktığı için ceza almasına ne diyeceksiniz?"

Bir dolu boş not kağıdı önüme yığılıyor ve yine bunları yana çekiyorum. Dişlerimin arasından Jacob'a, "Bekle birazcık," diyorum, sonra da hakime dönüyorum, "İtiraz ediyorum..."

"Yeniden sorayım. Jacob'ın kendi sınıfındaki bir kıza fiziksel saldırıda bulunduğu için ceza aldığını biliyor muydunuz?"

"Evet, Dr. Murano'nun bana bundan bahsettiğini hatırlıyorum. Ancak tetikleyen şey yine aynıymış gibi görünüyor: Jacob'ın niyetine uymayan kişilerarası bir ilişki. Kendini aşağılanmış hissetmiş ve..."

"Karşılık vermiş," diye sözünü kesiyor savcı, "Doğru mu?"

"Doğru."

"Jess Ogilvy de bu yüzden öldürüldü."

"Benim görüşüme göre, evet."

"Jacob, Jess'in ölümünün ardından CD koleksiyonunu alfabetik sıraya koyarken de hâlâ karşılık mı veriyordu doktor?"

"Evet."

"Peki ya Jess'in bedenini evin üç yüz metre arkasındaki su kanalına taşırken?"

"Evet."

"Onu dimdik oturtup pikesi ile dikkatle sarar ve ellerini kucağına koyarken de hâlâ karşılık mı veriyordu?"

Dr. Newcomb'un çenesi hafifçe seğiriyor.

"Günler sonra Jess'in bedenine bakmaya gidip oradan polisin onu bulması için acil yardım hattını ararken de hâlâ karşılık mı veriyordu?"

Psikiyatrist sessizce, "Sanırım," diyor.

Helen Sharp, "Peki söyler misiniz, doktor," diye soruyor, "Jacob ne zaman tamamen kendine geldi?"

Yalnız kalır kalmaz Jacob öfkeyle "Yalan söylüyorlar," diyor, "Hepsi yalan söylüyor."

Adli tıp psikiyatristinin çapraz sorgusu sırasında Jacob'ın her an biraz daha incindiğini izledim. Jacob, Oliver'a bir sürü not vermesine rağmen Oliver, Helen Sharp son darbeyi vurana kadar ara istemedi. Dürüst olmak gerekirse ne olacağını bilmiyordum; ara sırasında yanına girmeme izin vermezse, hâlâ dün geceden dolayı benden nefret ediyorsa? Ama ben savunma masası insanları arasında kötünün iyisi olmalıyım, çünkü Jacob benim duyusal toparlanma odasına girmeme izin verirken aynı izni Oliver'a vermedi.

"Bunun hakkında konuşmuştuk Jacob," diyorum, "Hatırlıyor musun? Senin yasal olarak akli dengenin bozuk olduğunu söylemenin bir anlam ifade etmediğini, bunun sadece jüriye seni suçsuz bulmaları için bir done verdiğini konuşmuştuk. Bu sadece bir araç; aynen okula senin Asperger'in olduğunu bildirmemiz gibi. Senin kim olduğunu değiştiren bir şey değil. Bu sadece öğretmenlerinin senin öğrenme tarzını anlamasını daha kolay hale getirdi."

Jacob, "Savunma umurumda değil," diye karşı çıkıyor, "Oradaki insanların yaptığımı söyledikleri şeyi umursuyorum."

"Yasaların nasıl işlediğini biliyorsun. İspat yükü iddia makamında. Eğer Oliver ne olmuş olabileceğine dair farklı bir senaryo öne sürecek bir tanık bulursa jüri makul şüphe tespit edebilir ve o zaman da seni suçlu bulamaz." Jacob'ın eline uzanıyorum. "Bu, birine bir kitap verip birden fazla sonu olabileceğini söylemeye benziyor bebeğim."

"Ama ben onun ölmesini istemedim anne. Bu benim hatam değildi. Bunun bir kaza olduğunu biliyorum." Jacob'ın gözleri yaşlarla doluyor. "Onu özlüyorum."

Nefesim tıkanıyor. "Ah, Jacob," diye fısıldıyorum, "Sen ne yaptın?"

"Doğru olanı. Neden jüriye bunu anlatamıyoruz?"

Konuşmasını engellemek istiyorum, çünkü az sonra ifade vereceğim ve bu da savcı, Jacob'ın Jess'in ölümüyle ilgili bana ne anlattığını sorarsa ona yalan söyleyemeyeceğim anlamına geliyor. Onun itirafı yerine sadece kalbimin atışlarını duyana dek koşmak, uzaklaşmak istiyorum. "Çünkü," diyorum yavaşça, "Bazen katlanması en zor olan şey, gerçeği duymaktır."

Oliver

Bildiklerimi sayayım:

Son duyusal toparlanma arasını almadan önce Jacob gergindi, delirmiş gibiydi ve bir enkazı andırıyordu.

Şimdi ise duruşmanın başlaması için geri döndük, Emma tanık sandalyesinde ve artık *o da* gergin, delirmiş gibi görünüyor ve bir enkazı andırıyor.

Emma'ya kimliği ve Jacob'la ilişkisi hakkında temel soruları sorduktan sonra tanık kürsüsüne doğru yürüyorum, kalemimi tutamayıp düşürmüş gibi yapıyorum. Eğilirken ona fısıldıyorum: *Nefes al.*

Salondan ayrı kaldıkları on beş dakikada neler olmuş olabilir?

"Geçiminizi neyle sağlıyorsunuz Bayan Hunt?"

Cevap vermiyor, sadece kucağına bakıyor.

"Bayan Hunt?"

Emma başını kaldırıyor. "Soruyu tekrar edebilir misiniz?" *Odaklan güzelim,* diye düşünüyorum. "Mesleğiniz. Ne iş yapıyorsunuz?"

"Bir tavsiye köşesi yazıyordum," diyor sessizce, "Jacob'ın tutuklanması üzerine izin kullanmam istendi."

"Bu mesleğe nasıl girmiştiniz?"

"Çaresizlikten. Yeni doğmuş bebeğim ve aniden otistik davranışlar sergilemeye başlayan üç yaşındaki oğlumla yaşayan bekar bir anneydim." Konuştukça sesi daha güçlü çıkmaya ve kendisini toparlamaya başlıyor. "Jacob'ın tamamen ellerimden kayıp gitmesini engellemek üzere tüm gün boyunca evime terapistler girip çıkıyordu. Bir iş bulmalıydım ama evden de çıkamazdım."

"Jacob'a nasıl tanı kondu?"

Emma, "Oldukça sağlıklı, mutlu bir bebekti," diyor ve Jacob'a bakıyor. Bir an için konuşamıyor, sonra başını sallıyor. "Ona aşılarını yaptırdık ve sevgi dolu, herkesle iletişim kurabilen, kendisini ifade edebilen o çocuk bir hafta içerisinde benim tanıdığım çocuk olmaktan çıktı. Aniden oturma odasında oyuncak kamyonlarını sürmek yerine bir yanına yatıp bunların tekerleklerini çevirmeye başladı."

"Peki siz ne yaptınız?"

"Her şeyi," diyor Emma, "Jacob'ı uygulamalı davranış analizine, mesleki terapiye, fiziksel terapiye ve konuşma terapisine götürdüm. Ona glütensiz, kaseinsiz bir beslenme programı hazırladım. Otistik çocuğu olan diğer ailelerde işe yarayan vitamin ve ilaçları kullanmaya başladım."

"İşe yaradı mı?"

"Bir derece. Jacob kendi içine kapanmadığı bir düzeye gelebildi. Sınırlar dâhilinde de olsa dünyayla irtibatını sürdürdü. Ona konan tanı, genel otizm spektrum bozukluğundan yaygın gelişimsel bozukluğa ve en sonunda da Asperger'e dönüştü."

"Bu tanının iyi bir tarafı var mıdır?"

"Evet," diyor Emma, "Jacob'ın inanılmaz bir espri anlayışı vardır. Tanıdığım en zeki insandır. Günlük işleri yaparken ya da bulaşık makinesini boşaltırken ya da sadece yürüyüşe çıkarken bir arkadaş istediğimde hemen gönüllü olur. Ondan yapmasını istediğim her şeyi yapar. Yapma dediklerimi de yapmaz. Sanırım ben oğlunun uyuşturucu kullanmasından ya da yaşı gelmeden içki içmesinden endişe duymayan tek anneyim."

"Ama bir anne olarak sizin için de zor olduğu zamanlar oluyordur?"

"Jacob'ı mükemmel bir evlat yapan, saydığım bu özellikler aynı zamanda onu ortalama bir çocuktan ayıran özellikler. Jacob tüm hayatı boyunca akranlarına uyum sağlamak istedi ve ben de tüm hayatı boyunca onunla dalga geçilmesini ve çocuğumun reddedilmesini izledim. Oğlunuz beysbol kursunun bitiş partisinde atılan

toplarla en çok vurulan oyuncu madalyası kazandığında gülümsemeye çalışmanın ne kadar zor olduğunu tahmin edemezsiniz. Onu okula bırakınca, kulağında koridorların gürültüsünü engellemek için taktığı kocaman kulaklıklarla arabadan inip de yürümeye başladığında diğer çocukların arkasından onunla dalga geçtiğini görmemek için gözlerinizi kapatmanız gerekir."

"Evinize bir salı günü gelirsem," diyorum, "Fark edeceğim şey ne olur?"

"Yemekler. Eğer günlerden salıysa tüm yemeklerin kırmızı olması gerekir. Ahududu, çilek, domates çorbası. Suşi. İnce ince dilimlenmiş rozbif. Kırmızı lahana. Eğer yemekler kırmızı olmazsa Jacob çok tedirgin olur, bazen odasına gider ve bizimle konuşmaz. Haftanın her günü için, yemekler için, kıyafetler için ayrı ayrı renkler var. Dolabında kıyafetleri gökkuşağı renklerinin sırasıyla asılıdır ve farklı renklerdeki kıyafetlerin birbirlerine değmemesi gerekir."

Çalıştığımız gibi jüriye dönüyor. "Jacob bir rutine fazlasıyla ihtiyaç duyar. İster okul günü olsun, ister hafta sonu, her sabah saat altı otuzda kalkar ve okula gitmek için tam olarak saat kaçta evden çıkması gerektiğini ve ne zaman eve döneceğini bilir. USA Network'de her gün saat on altı otuzda başlayan *CrimeBusters* dizisinin tek bir bölümünü bile kaçırmaz. Bazı durumlarda o bölümü daha önce onlarca kez izlemiş olmasına rağmen izlerken defterine notlar alır. Kullandıktan sonra diş fırçasını hep lavabonun sol tarafına koyar ve arabadaki tek yolcu o olsa bile her zaman otomobilin arka koltuğuna, sürücünün arkasına oturur."

"Jacob'ın rutini bozulduğunda ne olur?"

"Bu onu çok rahatsız eder," diyor Emma.

"Açıklayabilir misiniz?"

"Küçükken çığlık atar ya da öfke nöbetine girerdi. Artık daha çok içine kapanıyor. Bunu en iyi şöyle açıklayabilirim: Doğrudan Jacob'a bakarsınız ama o, orada değilmiş gibidir."

"Bir oğlunuz daha var, değil mi?"

"Evet. Adı Theo. On beş yaşında."

"Theo'da da Asperger sendromu var mı?"

"Hayır."

"Theo'nun kıyafetleri de gökkuşağı renklerinin sırasına göre mi asılı?"

Başını iki yana sallıyor. "Onun kıyafetleri çoğu zaman yerde bir yığın halinde durur."

"Theo salı günleri sadece kırmızı yiyecekler mi yer?"

"Yere sabitlenmemiş her şeyi yer," diyor ve jürideki kadınlardan bazıları gülüyor.

"Theo'nun sizinle konuşmak istemediği zamanlar olur mu?"

"Kesinlikle. O oldukça sıradan bir ergen."

"Theo'nun içine kapanması ile Jacob'ın içine kapanması arasında bir fark var mı?"

"Evet," diye yanıt veriyor Emma, "Theo benimle iletişim kurmadığı zaman nedeni kendisinin o anda bunu istememesidir. Jacob benimle iletişim kurmadığında ise nedeni bunu yapamıyor olmasıdır."

"Jacob'ın sosyal durumlara daha iyi adapte olabilmesine yardımcı olabilmek için bir teşebbüste bulundunuz mu?"

"Evet." Bir an durup boğazını temizliyor. "Bu becerileri edinmesine yardımcı olabilmek için ona özel bir eğitmen tuttum. Jess Ogilvy."

"Jacob, Jess'i sevdi mi?"

Emma'nın gözleri yaşlarla doluyor. "Evet."

"Nereden biliyorsunuz?"

"Onun yanındayken rahattı, oysa yanında rahat olduğu çok fazla insan yoktur. Jess... Jess onun normalde yapmayacağı şeyleri yapmasını sağladı..." Emma kendini daha fazla tutamıyor ve yüzünü ellerine gömüyor.

Bu da ne şimdi?

"Bayan Hunt," diyorum, "Teşekkür ederim. Başka sor..."

"Bir dakika," diye kesiyor, "Ben... ben daha bitirmedim."

Bunu planlamamıştık. Başımı hafifçe sallıyorum ama Emma doğrudan Jacob'a bakıyor. "Ben sadece... söylemek istediğim..." Jüriye dönüyor. "Jacob bana onun ölmesini istemediğini söyledi, bunun onun hatası olmadığını..."

Gözlerim kocaman açılıyor. Bu daha önce çalışılmamış bir alan, mayınlı bölge. "İtiraz ediyorum," diye bağırıyorum, "Asılsız iddia!"

"Kendi tanığınıza itiraz edemezsiniz," diyor Helen büyük bir memnuniyetle.

Ama ben kendi tanığımın hem kendini hem de bizi ipe götürmesini istemiyorum. "O zaman başka sorum yok. İşim bitti," diyerek Jacob'ın yanına oturuyorum ve o an işi bitenin sadece ben olmadığıma dair büyük bir korku duyuyorum.

Jacob

Onlara söyledi.

Annem onlara doğruyu söyledi.

Jüriye, beklenti dolu yüzlerin her birine bakıyorum, artık onlar da diğer tanıkların anlattığı gibi benim bir canavar olmadığımı anlamış olmalılar.

Oliver annem devamını getiremeden onun sözünü kesti ama kesinlikle anlamışlardır.

Hakim, "Çapraz sorguya geçmeden önce taraflara belirtmek isterim ki dün erken bitirdiğimiz için kaybettiğimiz kısmı telafi etmek istiyorum. Celseye son vermeden önce bu tanığın ifadesine devam etmesine itirazı olan var mı?" diye soruyor.

Saate o an bakıyorum. Dört olmuş.

Şu anda buradan çıkmamız lazım ki ben de *CrimeBusters*'ı izlemek için zamanında, saat 16:30'da evde olayım.

"Oliver," diye fısıldıyorum, "İtiraz et."

"Annenin sözlerinin bütün hafta sonu boyunca jürinin aklında kalmasına asla izin verememem," diye cevap veriyor Oliver, "Bununla nasıl başa çıkacağın umurumda bile değil Jacob ama bir şekilde üstesinden gelmelisin."

Hakim, "Bizi de sohbetinize dâhil etmeyi düşünür müsünüz acaba Bay Bond?" diye soruyor.

"Müvekkilim biraz geç bitirmemizin kendisi için bir sakıncası olmadığını söylüyordu."

"Sevinçten havalara uçtum," diyor ama hiç de havaya uçmuş gibi görünmüyor. "Tanık sizin Bayan Sharp."

Savcı ayağa kalkıyor. "Bayan Hunt, oğlunuz 12 Ocak günü öğleden sonra neredeydi?"

"Ders için Jess'in evine gitmişti."

"Eve geldiğinde ne durumdaydı?"

Tereddüt ediyor. "Tedirgindi."

"Nereden anladınız?"

"Doğrudan odasına koşup dolabına saklandı."

"Kendisine zarar verecek davranışlarda bulundu mu?"

"Evet," diyor Emma, "Kafasını aralıksız olarak duvara vurmaya başladı." (Bunu duymak benim için de ilginç oluyor. Nöbet geçirdikten sonra neler olduğunu pek hatırlayamıyorum.)

"Ama onu sakinleştirebildiniz, değil mi?"

"Zorlukla."

"Ne gibi yöntemler kullandınız?" diye soruyor savcı.

"Işıkları kapattım ve sevdiği bir şarkıyı koydum."

"Koyduğunuz şarkı Bob Marley'den 'I Shot the Sheriff' miydi?"

"Evet."

(Saat 16:07 ve terliyorum. Hem de çok.)

"Oğlunuz rahatlamak için 'I Shot the Sheriff' isimli bir şarkıyı mı dinliyor?" diye soruyor Helen Sharp.

"Bunun şarkının kendisi ile alakası yok. Melodisini seviyordu, küçükken nöbet geçirdiğinde onunla sakinleşirdi. O şekilde de kaldı."

"Şiddet suçuna olan takıntısıyla kesinlikle bir alakası var, değil mi?"

(Benim şiddet suçuna değil, o suçun işlendiği vakaları çözmeye yönelik bir takıntım var.)

"Jacob şiddet yanlısı değildir," diyor annem.

"Öyle mi? Oysa burada cinayetten yargılanıyor ve geçen sene bir kıza saldırdı, yanılıyor muyum?" diye soruyor Helen Sharp.

"Tahrik edilmişti."

"Bayan Hunt, elimde bu olayın ardından aranan okul polisinin raporu var." Delil olarak mühürletip (saat şimdi 16:09) bunu anneme veriyor. "Altı çizili kısımları okuyabilir misiniz?"

Annem kağıdı kaldırıyor. *"On yedi yaşındaki genç kadın, Jacob Hunt'ın üzerine yürüyüp onu okul dolaplarına yapıştırdığını ve personelden biri tarafından zorla çekilene kadar boğazını sıktığını belirtmiştir."*

"Bunun şiddet içeren bir hareket olmadığını mı söylüyorsunuz?" diye soruyor Helen Sharp.

Buradan şu an çıksak bile *CrimeBusters*'a on bir dakika geç kalacağız.

"Jacob kendisini köşeye sıkışmış hissetmişti," diyor annem.

"Size Jacob'ın nasıl hissettiğini sormuyorum. Jacob'ın nasıl hissettiğini bilen tek insan yine Jacob'tır. Size genç bir kızı dolaba yapıştırıp boğazını sıkmasını saldırganca bir davranış olarak niteleyip nitelemediğinizi soruyorum."

"Buradaki mağdur, Jacob'a gidip öğretmenin annesine küfrederse onunla arkadaş olacağını söyleyen o çekici kızdan başkası değil," diyor annem öfkeyle.

Jürideki kadınlardan birisi başını sallıyor. Bunun nedeninin Mimi'nin yaptığı şey mi, yoksa annemin küfürden bahsetmesi mi olduğunu merak ediyorum.

Bir keresinde Broadway gösterileri gibi canlı yayınlanan bir *CrimeBusters* bölümünde figüranlardan birinin ayağına çekiç düştü ve adam küfretti, bunun sonucunda da kanala ceza verildi. O kısım hemen sansürlendi ama sansürlenmemiş versiyon bir süre YouTube'da dolaştı durdu.

CrimeBusters on üç dakika içerisinde başlayacak.

Oliver beni hafifçe omzumdan dürtüyor. "Sorunun ne senin? Kes şunu. Deli gibi görünüyorsun."

Aşağıya bakıyorum. Elim bacağımın yanında hızla inip kalkıyor, bunu yaptığımı fark etmemiştim bile. Ama şimdi kafam daha da karışmış durumda. Deli gibi görünmem gerektiğini sanıyordum.

"Yani bu kız Jacob'a kötü davrandı. Bu konuda hemfikiriz, değil mi?"

"Evet."

"Ama bu, Jacob'ın ona karşı saldırgan davrandığı gerçeğini değiştirmiyor."

"Fakat Jacob haklıydı..." diye cevap veriyor annem.

"Yani eğer genç bir kadın Jacob'a hoş olmayan ya da onun duygularını inciten bir şey söylerse bu, Jacob'ın kadına karşı saldırgan davranışlar sergilemesini haklı çıkartır, öyle mi Bayan Hunt?"

Annemin gözlerinde şimşekler çakıyor, tıpkı çok ama çok öfkelendiği zamanlarda olduğu gibi. "Lafı ağzıma tıkmayın. Ben oğlumun iyi ve hassas biri olduğundan, kasten bir sineği bile incitmeyeceğinden bahsediyorum."

"Bu davadaki delilleri dinlediniz. Jacob'ın Jess'in son olarak hayatta görüldüğü günden iki gün önce onunla tartıştığının farkında mısınız?"

"Bu farklı bir şey."

"Siz orada mıydınız Bayan Hunt?"

"Hayır."

Şu anda *CrimeBusters*'tan önceki program olan *Law&Order: SVU*'nun son reklam arası. Otuz saniye kadar süren kısa reklamların ardından açılış müziği çalmaya başlayacak. Gözlerimi kapatıp mırıldanmaya başlıyorum.

"Jacob'ın Asperger'inin göstergesi olan davranışlarından birinin de etrafında tanımadığı insanlar varken ya da önceden bilmediği koşullar içindeyken kendisini rahatsız hissetmesi olduğunu söylediniz, doğru mu?"

"Evet."

"Bazen de sizden uzaklaşıp içine kapandığını söylediniz."

"Evet," diyor annem.

"Duygularını sözel olarak size ifade etmekte zorlandığını da ifade ettiniz."

"Evet."

Bu bölümde bir çocuk kuyuya düşüyor. Küçük çocuğu kurtarmak için Rhianna kuyuya indiriliyor, el fenerini yakınca içeride bir şeyin parladığını fark ediyor. Orada bozulmamış bir insan iskeleti ile karşılaşıyor; içeride inciler, elmaslar var ama kemikler bir adama ait. O iskelet, altmışlı yıllarda kaybolan bir kadın varisin iskeleti ama bölümün sonunda varisin aslında kadın değil, erkek olduğu anlaşılıyor...

"Diğer oğlunuz Theo'nun da zaman zaman bu davranışları sergilediğine siz de katılmıyor musunuz Bayan Hunt? Aslında her ergen bu davranışları sergilemez mi?"

"Tam olarak..."

"Bu davranışlar Theo'nun da akli dengesinin olmadığı anlamına mı geliyor?"

Saat 16:32. Saat 16:32. Saat 16:32.

"Artık lütfen buradan çıkabilir miyiz?" diyorum ama sözcükler ağzımdan o kadar gevşek çıkıyor ki kulağıma doğru gelmiyor ve dikkatlerini çekmek için ayağa kalktığımda herkes yavaş hareket etmeye, sözcükleri ağızlarında gevelemeye başlıyor.

"Bay Bond, müvekkilinize hakim olun," dendiğini duyuyorum. Oliver kolumdan yakalayıp beni çekiyor.

Savcının dudakları gülümser gibi dişlerini ortaya çıkartacak şekilde geriliyor ama bu bir gülümseme değil. "Bayan Hunt, Jacob'ın pikesini haberlerde gördüğünüzde polisle irtibata geçen sizdiniz, bu doğru mu?"

"Evet," diye fısıldıyor annem.

"Bunu yaptınız, çünkü oğlunuzun Jess Ogilvy'yi öldürdüğüne inanıyordunuz, değil mi?"

Annem başını iki yana sallıyor (16:34) ama cevap vermiyor.

"Bayan Hunt, öz oğlunuzun cinayet işlediğini düşündünüz, bu doğru mu?" diye soruyor savcı, çekiç gibi inen sesiyle.

Bayan Hunt

(16:35)

Soruya

(hayır)

cevap verin.

Mahkeme salonu birden bir kuşun kanat çırpışları arasındaki hava gibi durgun bir hal alıyor ve ben kafamda her şeyin başa sarıldığını duyuyorum.

Müvekkilinize hakim olun.

Deli gibi görünüyorsun.

Katlanması en zor olan şey, gerçeği duymaktır.

Anneme, doğrudan gözlerinin içine bakıyorum, beynimde ve karnımda bulunan tahtalara sürten tırnakların sesini duyuyorum. Onun kalbinin odacıklarını, yakut kırmızısı kan hücrelerini ve düşüncelerinin burgulu rüzgarlarını görebiliyorum.

Ah, Jacob, dendiğini duyuyorum kafamın içinde, *Sen ne yaptın?*

Bir dakika öncesinden onun ne söyleyeceğini biliyorum, bunu yapmasına izin veremem.

Sonra savcının sözlerini hatırlıyorum: *Jacob'ın nasıl hissettiğini bilen tek insan yine Jacob'tır.*

"Kesin," diye bağırabildiğim kadar yüksek sesle bağırıyorum.

"Sanırım bu günlük bitirmeliyiz Sayın Hakim..." diyecek oluyor Oliver.

Yeniden ayağa kalkıyorum. "Kesin!"

Annem tanık kürsüsündeki sandalyesinden kalkıp geliyor. "Jacob, tamam geçti..."

"Sayın Hakim, tanık soruya cevap vermedi..."

Kulaklarımı ellerimle kapatıyorum, çünkü sesler o kadar yüksek ki, sözcükler duvara ve yere çarparak zıplıyor. Sandalyemin üstüne, oradan da masaya çıkıyorum ve son olarak hakimin önündeki boşluğun tam ortasına atlıyorum. Annem beni tutmaya çabalıyor.

Ama ona dokunamadan kendimi yerde buluyor, mübaşirin dizini sırtımda hissediyorum. Hakimin ve jüri üyelerinin telaşla ilerlediğini görüyorum, aniden etraf sessizleşip sakinleşiyor. Artık hiçbir ağırlık hissetmiyorum, hiçbir ses duymuyorum.

Dedektif Matson, "Artık iyisin, evlat," diyor. Bana elini uzatıp ayağa kalkmama yardım ediyor.

Bir keresinde bir panayırda Theo ve ben aynaların olduğu koridora girmiştik. Birbirimizden ayrılmıştık ya da belki Theo beni arkada bırakmıştı ama kendimi koridorlarda yürüyüp aslında var olmayan köşelere bakarken bulmuştum ve en sonunda yere oturup gözlerimi kapatmıştım. Şu anda herkes bana bakarken yapmak istediğim de bu. O zaman olduğu gibi görebildiğim hiçbir çıkış yok.

Dedektif Matson, "Artık iyisin," diye tekrar ediyor ve yolu gösteriyor.

Rich

Kasabalı bir polis, bir şerifin görev alanına ne zaman girse bir sidik yarışıdır gider: Onlar, benim kendilerine ekiplerini nasıl yöneteceklerini söylememi istemezler, ben de onların benim olay mahallime karışmalarını istemem. Ama mahkeme salonunda Jacob kendini kaybettiğinde bir zabıtanın bile yardımını kabul etmeye hazır vaziyetteler. Ben parmaklıklardan atlayıp Jacob'ı yakalayınca herkes geriye çekilip sanki ben ne yaptığımı biliyormuşum gibi bana izin veriyor.

Jacob'ın kafası sanki kendi kendisiyle konuşuyormuş gibi inip kalkıyor, ellerinden biri bacağının üzerinde tuhaf bir hareket yapıyor ama en azından artık çığlık atmıyor.

Jacob'ı nezarethaneye götürüyorum. Omuzlarını parmaklıklara dayayıp yüzünü başka tarafa çeviriyor.

"İyi misin?" diye soruyorum ama bana cevap vermiyor.

Hücrenin dışında ben de parmaklıklara yaslanıyorum, böylece sırt sırta vermiş oluyoruz. "Swanton'da hücresinde kendisini öldüren bir adam vardı," diyorum sanki sıradan bir sohbet ediyormuşuz gibi, "Memurlar onu hücreye koyup uyuması için yalnız bırakmışlardı. Senin gibi ayakta duruyordu ama kollarını kavuşturmuştu. Yakası düğmeli bir gömlek giyiyordu. Güvenlik kamerası sürekli onu izliyordu. Bunu nasıl yaptığını asla tahmin edemezsin."

Jacob ilk başta cevap vermiyor. Sonra kafasını yavaşça çeviriyor. "Gömleğinin kollarını boynundan bağlayarak bir ilmek yapmış," diyor, "Güvenlik kamerasında parmaklıklara yaslanmış halde ayakta duruyor gibi görünmüş ama aslında kendini asmış."

Ağzımdan bir kahkaha kaçıyor. "Doğru be evlat. Bu işte gerçekten iyisin."

Jacob dönüyor, şimdi yüzü bana dönük. "Seninle konuşmamalıyım."

"Muhtemelen evet."

Ona bakıyorum. "Neden pikeyi orada bıraktın? Bunu yapmaman gerektiğini benden iyi biliyor olmalısın."

Tereddüt ediyor. "Pikeyi tabii ki bilerek bıraktım. Aksi takdirde tüm bunları ayarlayanın ben olduğumu insanlar nasıl anlayacaktı? Çay poşetini yine de gözden kaçırdınız ama."

Jess Ogilvy'nin evindeki delilden bahsettiğini anında anlıyorum. "Lavabonun içindeydi. Fincanın üzerinde hiç parmak izi yoktu."

"Jess'in mangoya alerjisi var," diyor Jacob, "Ben de tadından nefret ederim."

Dikkatli iş çıkartmış. Bu delili ortadan kaldırmak yerine onu özellikle bir nevi sınav olarak bırakmış. Bana ne anlatmaya çalıştığını anlamaya çalışarak ona bakıyorum.

"Ama onun dışında," diyor gülümseyerek, "Her şeyi tespit ettin."

Oliver

Helen'le birlikte Hakim Cuttings'in önünde söz dinlemez çocuklar gibi duruyoruz. "Bunun bir kez daha yaşandığını görmek istemiyorum, Bay Bond," diyor, "Sakinleştirici vermek zorunda kalıp kalmamanız umurumda değil. Ya bu duruşmanın geri kalan kısmı boyunca müvekkilinizi kontrol altında tutarsınız ya da onu kelepçeletmek zorunda kalacağım."

Helen, "Sayın Hakim," diyor, "Her on beş dakikada bir sirk gösterisi sahnelenirken iddia makamı nasıl adil bir dava yürütebilir ki?"

Hakim, "Savcının haklı olduğunun farkındasınızdır herhalde Sayın Avukat," diyor.

"Hükümsüz yargılama talep edeceğim Sayın Hakim," diyorum.

"Soruna neden olan sizin müvekkiliniz olduğu için bunu yapamazsınız Bay Bond. Bunu bildiğinizden eminim."

"Elbette," diye mırıldanıyorum.

"Eğer sunmak istediğiniz başka talepler de varsa bunları sunmadan önce dikkatle düşünün. Bay Bond, başlamadan önce sizi uyarmak isterim."

Helen beni daha da öfkelendirecek başka bir şey söylemeden hızla dışarı çıkıyorum. Sonra tam da işler daha kötüye gidemez diye düşünürken Rich Matson'ı müvekkilimle konuşurken buluyorum. Matson, "Sadece sen içerideyken ona arkadaşlık ediyordum," diye açıklıyor.

"Ya, eminim öyledir."

Beni umursamıyor, bunun yerine Jacob'a dönüyor. "Hey," diyor, "İyi şanslar."

Ayak sesleri kesilene kadar bekliyorum. "Tüm bunlar da neyin nesi?"

"Hiçbir şey. Bazı vakalar hakkında konuşuyorduk."

"Ne harika. İkinizin son seferinde sohbet etmek için bir araya gelmeniz *harika* bir fikirdi." Kollarımı kavuşturuyorum. "Dinle Jacob, kendine gelmen gerekli. Eğer doğru düzgün davranmazsan hapse gidersin. Nokta."

"Eğer doğru düzgün *davranmazsam* mı?" diyor, *"Schwing!"*

"Wayne'in Dünyası'nı hatırlayacak yaşta olamazsın. Her neyse, davalı olan ben değilim. Çok ciddiyim Jacob. Eğer bunun gibi bir şey daha yaparsan iddia makamı seni hapse tıkacak ya da hükümsüz yargılama talep edecek ve bu da tüm bu tantanayı yeniden yaşamamız anlamına geliyor."

"Saat dörtte bitireceğimize söz vermiştin."

"Haklısın. Ama bir mahkeme salonunda hakim Tanrı'dır ve Tanrı bizim geç saate kalmamızı istedi. O yüzden sabaha karşı dörde kadar burada kalmamız gerekse ya da Hakim Cuttings hepimizin ayağa kalkıp tekerleme söylememizi istese bile bu umurumda değil. Yanımdaki sandalyede kıçının üstüne otur ve tek söz etme."

"Jüriye neden bunu yaptığımı anlatacak mısın?" diye soruyor Jacob.

"Neden *yaptın*?"

Aslında sormamam gerektiğini biliyorum ama bu noktada yalancı şahitlik falan umurumda değil. Jacob'la kesin olarak hemfikir olmamıza ihtiyacım var.

"Çünkü onu bırakamazdım," diyor, sanki bu çok açıkmış gibi.

Ağzım açık kalakalıyorum. Ben başka bir soru soramadan - *Seni geri mi çevirdi? Onu öpmeye çalıştın da Jess çok mu mücadele etti? Ona çok sıkı sarılıp kazayla boğulmasına mı neden oldun?* - mübaşir nezarethaneye geliyor. "Sizi bekliyorlar."

Mübaşire kapıyı açmasını işaret ediyorum. Hakim ve jüriyi saymazsak mahkeme salonuna son girenler biziz. Emma'nın gözleri doğrudan oğluna dikiliyor. "Her şey yolunda mı?"

Ben daha ona cevap veremeden jüri içeriye giriyor ve hakim de yerine dönüyor. "Kürsüye yaklaşın," diyor otururken, Helen'le birlikte yanına gidiyoruz. "Bay Bond, müvekkiliniz ile konuştunuz mu?"

"Evet Sayın Hakim. Başka nöbet olmayacak."

Hakim Cuttings, "Kendimi zor tutuyorum, haberiniz olsun," diyor, "O halde devam edebilirsiniz."

Artık çok açık bir şekilde görüyorum ki akli melekeleri yerinde değildir savunması giderek daha güçlü bir savunma şekli halini alıyor. Tek ümidim jürinin de mesajı açık ve net olarak almış olması. "Savunma makamının başka sözü yok," diyorum.

Jacob arkamdan, "Ne?" diye patlıyor, "Hayır, *var*!"

Gözlerimi kapatıp ona kadar saymaya başlıyorum, çünkü tüm jüri üyelerinin önünde insanın müvekkilini öldürmesinin pek de iyi bir fikir olmadığına gayet eminim. Neden sonra omzumun üstünden kağıttan bir uçak geçiyor. Jacob'ın notlarından biri. Katlanmış kağıdı açıyorum:

BEN KONUŞMAK İSTİYORUM.

Arkamı dönüyorum. "Kesinlikle olmaz."

Hakim, "Bir sorun mu var Bay Bond?" diye soruyor.

"Hayır Sayın Hakim," diye karşılık veriyorum, aynı anda Jacob ise, "Evet," diyor. Güçlükle ilerleyerek yeniden hakime dönüyorum. "Duyusal toparlanma arasına ihtiyacımız var."

Helen, "Duruşma başlayalı daha on saniye oldu!" diye karşı çıkıyor.

Hakim Cuttings, "Bitirdiniz mi Bay Bond?" diye soruyor, "Yoksa daha var mı?"

Jacob, "Daha var," diyor, "Konuşma sırası bende. Tanık sandalyesine oturmak istersem bana izin vermek zorundasınız."

"Tanık sandalyesine oturmayacaksın," diye ısrar ediyor Emma.

"Bayan Hunt, sizin konuşma izniniz yok! Burada bir mahkemede olduğunun bilincinde olan bir tek ben miyim?" diye kükrüyor, "Bay Bond, son tanığınızı çağırın."

"Ben kısa bir ara..."

"İstediğinize eminim. Ben de şimdi burada olmaktansa Karayiplerde olmayı isterdim ama ikimiz de istediğimizi elde edemeyecek gibi görünüyoruz," diye karşılık veriyor hakim.

Başımı sallayarak Jacob'ı tanık kürsüsüne götürüyorum. O kadar öfkeliyim ki önümü zor görüyorum. Jacob jüriye az önce bana anlattığı gibi doğruyu anlatacak ve kendi kuyusunu kendi elleriyle kazacak. Küreği de söylediklerinin içeriği olmazsa söyleme tarzı olacak: Şimdiye kadar ne söylenmiş olursa olsun, şimdiye kadar tanıklar ne anlatmış olursa olsun, jüri üyelerinin hepsinin tek hatırladığı, kelimeleri arka arkaya sıralayan, huzursuz, hiçbir duygu belirtisi göstermeyen ve herkesten gözlerini kaçıran bu tuhaf oğlan olacak. Bunların hepsi, suça delalet eden klasik belirtiler. Jacob'ın ne söylediğinin bir önemi yok, hal ve tavırları daha ağzını açmadan ona hüküm giydirecek.

Geçmesi için kürsünün kapısını açıyorum. "Bu senin cenaze törenin," diye mırıldanıyorum.

Jacob, "Hayır," değil, "Bu benim duruşmam."

Bunun o kadar da iyi bir fikir olmadığını fark ettiği anı yakalıyorum. Yemin etmesi istenince zorlukla yutkunuyor. Kocaman açılmış gözleri hızla mahkeme salonunu tarıyor.

"Gergin olduğunda neler olduğunu bana anlatır mısın Jacob?" diye soruyorum.

Dudaklarını yalıyor. "Parmak uçlarımda yürürüm ve sıçrarım. Bazen kanat çırpar gibi ellerimi hareket ettiririm ya da çok hızlı konuşurum ya da komik bir şey olmasa bile gülerim."

"Şu anda gergin misin?"

"Evet."

"Neden?"

Hafifçe gülümsüyor. "Çünkü herkes bana bakıyor."

"Hepsi bu mu?"

"Işıklar da çok parlak. Ve senin bundan sonra ne söyleyeceğini bilmiyorum. "

Bu kimin suçu acaba? diye düşünüyorum. "Jacob, mahkemeye konuşmak istediğini söyledin."

"Evet."

"Jüriye ne anlatmak istiyorsun?"

Jacob kısa bir tereddütten sonra, "Gerçeği," diyor.

Jacob

Her yer kanla kaplı, o da kendi kanından oluşan gölün içinde yatıyor. Seslenmeme rağmen cevap vermiyor. Onu taşımam gerektiğini biliyorum, böylece onu kaldırıp koridora götürüyorum, bunu yaparken burnundan ve ağzından daha çok kan geliyor. Bedenine dokunduğumu ve çıplak olduğunu düşünmemeye çalışıyorum, esas kızın çok güzel olduğu ve esas oğlana da arkadan ışık vurduğu filmlere benziyoruz, ten tene temas ediyor ve ben onun adına utanıyorum, çünkü o, üzerinde kıyafetleri olmadığının farkında bile değil. Havlulara kan bulaşmasını istemiyorum, o yüzden yüzünü tuvalet kağıdıyla silip, kağıdı tuvalete atıyor ve sifonu çekiyorum.

Yerde külot, sutyen, eşofman altı ve tişört var. Önce sutyenini takıyorum, bunu nasıl yapacağımı biliyorum, çünkü HBO kanalında sutyenin nasıl çıkartıldığını defalarca izlemiştim; tek yapmam gereken bunun tersini uygulamak. Külotu ise nasıl giydirmem gerektiğini anlayamıyorum, çünkü bir tarafında yazılar var; bunun önü mü, arkası mı olduğunu kestiremiyorum, bu yüzden hangi tarafının önü olduğuna aldırmadan giydiriyorum. Sonra da tişörtünü, eşofman altını ve en sonunda da çoraplarını ve Ugg botlarını giydiriyorum. En zor kısmı da bu, çünkü ayaklarını yere basamıyor.

Onu omzuma alıyorum; tahmin ettiğimden daha ağır. Merdivenlerden aşağıya indirmeye çalışıyorum. Merdiven sahanlığında bir dönemeç var, orada ayağım tökezliyor ve ikimiz birden düşüyoruz. Ben onun üstüne düşüyorum, yüzünü çevirince dişinin kırıldığını görüyorum. Bunun canını yakmadığını biliyorum ama yine de kusacakmışım gibi hissediyorum. Çürükler de, kırık burnu da her nedense ön dişinin kırıldığını görmek kadar kötü değildi.

Onu koltuğa oturtuyorum. *Burada bekle*, diyorum ve sonra da beni duyamadığını düşünüp yüksek sesle gülüyorum. Yukarıda yerdeki kanları daha çok tuvalet kağıdı, hatta tüm ruloyu kullanarak temizliyorum. Yağ gibi ve ıslak. Banyo dolabında çamaşır suyu

buluyorum, yere döküyorum, sonra temizlemek için bir başka tuvalet kağıdı rulosu daha kullanıyorum.

O sırada yakalanabileceğim aklımdan geçiyor, işte o zaman sadece etrafı temizlemeye değil, farklı bir yöne işaret edecek bir olay mahalli yaratmaya karar veriyorum. Yedek kıyafetlerden bir çanta yapıp diş fırçasını alıyorum. Bilgisayarda bir not yazıp posta kutusuna koyuyorum. Onun olamayacak kadar büyük bir çift botu ayağıma giyip dışarıya çıkıyorum, sinekliği kesiyorum, mutfak bıçağını bulaşık makinesinin içine koyuyorum ve hızlı programda yıkıyorum. Her şey bariz olsun istiyorum, çünkü Mark'ın o kadar da zeki olmadığını biliyorum.

Verandadaki ve garaj yolundaki ayak izlerini siliyorum.

İçeriye girip sırt çantasını sırtıma takıyorum ve hiçbir şey unutmadığımdan emin oluyorum. Oturma odasındaki tabureleri devrilmiş, CD'leri yere dağılmış olarak bırakmam gerektiğini biliyorum ama yapamıyorum işte. Böylece tabureleri kaldırıp mektupları topluyorum ve sonra da CD'leri hoşlanacağını düşündüğüm tarzda düzenliyorum.

Onu ormana taşımaya çalışıyorum ama her adımda daha da ağırlaşıyor; bu yüzden taşımak yerine bir süre sonra onu sürüklemek zorunda kalıyorum. Rüzgar, yağmur ya da karın altında oturmak zorunda kalmayacağını bildiğim bir yerde olmasını istiyorum. Su kanalı hoşuma gidiyor, çünkü oraya evinin önünden geçmeden doğrudan otobandan gidebilirim.

Burada olmadığım zaman bile, polisin onu aramakta olduğunu ve kaydettikleri ya da kaydedemedikleri gelişmeyi izlerken kolaylıkla dikkatimin dağılabileceğini bilirken bile onu düşünüyorum. Zaten bu yüzden onu görmek için geri geldiğimde yanımda pikemi de getiriyorum. Bu, benim her zaman çok sevdiğim bir pike olmuştur; eğer konuşabilseydi onu bu pikeye sardığım için benimle gerçekten gurur duyardı diye düşünüyorum. *Aferin, Jacob,* derdi, *Bir değişiklik yapıp kendinden başkasını düşünüyorsun.*

Oysa artık kendisinden başka kimseyi düşünemediğimi bilmiyor.

Konuşmamı bitirdiğimde mahkeme salonu o kadar sessiz ki radyatörden gelen tıslama sesini ve binanın kirişlerinin esnediğini duyabiliyorum. Oliver'a bakıyorum, sonra da anneme. Onların artık memnun olmalarını bekliyorum, çünkü şu andan itibaren her şey anlam kazanmış olmalı. Ama onların yüz ifadelerini okuyamıyorum, jüri üyelerinin yüz ifadelerini de. Bir kadın ağlıyor; Jess hakkında konuştuğum için üzgün mü, yoksa en sonunda ne olduğunu öğrendiği için mutlu mu, anlayamıyorum.

Artık gergin değilim. Doğrusunu isterseniz kanıma o kadar çok adrenalin salgılanıyor ki muhtemelen Bennington'a kadar koşup geri gelebilirim. Yani az önce bir ceset kullanarak nasıl bir olay mahalli yarattığımı ve polisi bunun bir adam kaçırma olayı olduğuna inandırarak onları nasıl aldattığımı adım adım anlattım. İddia makamının bu davada delil olarak sunduğu tüm noktaları birleştirdim. Şimdiye kadar izlediğim en iyi *CrimeBusters* bölümü sanki bu, üstelik başrolünde ben varım.

Hakim, "Bay Bond?" diyor.

Oliver boğazını temizliyor. Bir elini tanık kürsüsünün parmaklıklarına koyup bakışlarını başka tarafa çeviriyor. "Pekâlâ Jacob. Bize Jess'in ölümünden sonra neler yaptığınla ilgili pek çok şey anlattın. Ama bize onun nasıl öldüğünden bahsetmedin."

"Anlatacak pek fazla bir şey yok," diyorum.

Birden bu mahkeme salonundaki herkesin yüzündeki ifadeyi nerede gördüğümü fark ediyorum. Bu Mimi Scheck'in suratında, Mark Maguire'ın suratında, benimle hiçbir şekilde ortak noktaları olmadığını düşünen başka herkesin suratında gördüğüm bir ifade.

Midemde yine o yakıcı his belirmeye başlıyor, aslında o kadar iyi bir fikir olmayan bir şey yaptığımı fark ettiğim zaman hissettiğim o duygu.

Sonra Oliver bana bir cankurtaran halatı atıyor. "Jacob, Jess'i öldürdüğün için üzgün müsün?"

Kocaman gülümsüyorum. "Hayır," diyorum, "Deminden beri size anlatmaya çalıştığım da bu ya zaten."

Oliver

Güleyim mi, ağlayayım mı bilemiyorum: Jacob herhangi bir tanığın ifadesiyle kanıtlamayı başarabileceğimden çok daha büyük bir başarıyla kendisini kaçık gibi gösterdi. Ama aynı zamanda da acımasız bir katil görüntüsü çizdi.

Jacob yeniden annesinin elini tutarak savunma masasında oturuyor. Emma'nın suratı kireç gibi bembeyaz ve onu bu yüzden suçlayamam. Jacob'ın ifadesini - kendi yarattığı dağınıklığı nasıl topladığının kendi sözcükleri ile ayrıntılı bir tanımını - dinledikten sonra ben de kendimi aynı durumda buluyorum.

"Sayın jüri üyeleri," diye başlıyorum, "Burada Jess Ogilvy'nin nasıl öldüğüne dair pek çok delil ortaya kondu. Bu delillerin doğruluğunu tartışmıyoruz. Ancak duruşmayı dikkatle takip ettiyseniz bir kitabı sadece kapağına bakarak değerlendiremeyeceğinizi de anlamışsınızdır. Jacob, Asperger sendromundan - benim ya da sizin yapacağınız gibi diğer insanlarla empati kurmasını imkânsız hale getiren nörolojik bir bozukluktan - muzdarip genç bir adam. Jess'in bedeniyle ve Jess'in evindeyken neler yaptığını anlatırken tüyler ürperten bir cinayete karıştığının farkında değil. Bunun yerine, sizin de dinlediğiniz gibi, bir olay mahalli yarattığı için, hem de *CrimeBusters'ın* bir bölümü gibi defterine kaydetmeye değer bir olay mahalli yarattığı için gururlanıyor. Sizden Jess Ogilvy'nin ölümünden dolayı onu mazur görmenizi istemeyeceğim; Jess'in ailesinin acısını paylaşıyoruz ve hiçbir şekilde bu trajedinin korkunçluğunu azaltmaya çalışmıyoruz. Ancak sizden Jacob ve onun muzdarip olduğu bozukluk hakkında verilen bilgileri düşünmenizi istiyorum, böylece Jess'in ölümü sırasında cezai sorumluluğunun olup olmadığını sorguladığınızda - yani sizin şu anda doğruyu yanlıştan ayırdığınız gibi onun da o sırada doğruyu yanlıştan ayırt edip

edemediğini sorguladığınızda - hayır diye cevap vermekten başka şansınız olmayacaktır."

Jüriye doğru yürüyorum. "Asperger çetrefilli bir konu. Geçen birkaç gün boyunca bu bozukluk hakkında pek çok şey dinlediniz... Eminim, *Eee, N'olmuş yani*, diye de düşündünüz. Yeni durumlar karşısında rahat olamama, her şeyi her gün aynı şekilde yapmak isteme, yeni arkadaşlar edinmekte zorlanma; bunların hepsi, hepimizin zaman zaman karşı karşıya kaldığı zorluklar. Yine de bu özelliklerin hiçbiri *bizim* yargıda bulunma yeteneğimizden bir şey eksiltmiyor ve *hiçbirimiz* şu anda cinayetten yargılanmıyoruz. Jacob'ın özelliklerinin teşhis edilebilir nörolojik bir bozukluğu olan birinin özelliklerine uymadığını düşünebilirsiniz. Kendisi zeki, halk dilindeki anlamıyla hiç de deli gibi durmuyor. O zaman Asperger sendromunun sorunları olan çocukları etiketlemek için kullanılan son moda bir ifade değil de geçerli bir nörolojik bozukluk olduğundan nasıl emin olabilirsiniz? Asperger'in pırıltılı bir hukuki mazeret olmaktan ziyade suçun işlenmesi sırasında Jacob'ın davranışına dair bir açıklama getirebileceğinden nasıl emin olabilirsiniz?"

Gülümsüyorum. "Size Yargıtay Hakimi Potter Stewart'ın örneğini vereyim. Mahkeme, ellilerin sonu, altmışların başında bir dizi müstehcenlik davasında karar vermek durumunda kaldı. Müstehcenlik İlk Anayasa Değişikliği'nde ele alınmadığı için bir dolu pornografik filmin yasal müstehcenlik tanımına uyup uymadığını tespit etmek zorunda kaldılar, bu yüzden de hepsini izlediler. Her hafta Müstehcen Salı diye bilinen günde mahkeme hakimleri bu filmleri izleyip karar aldılar. Jacobellis ile Ohio eyaleti arasındaki davada Hakim Stewart hardcore pornografiyi tanımlamanın zor olduğunu ama böyle bir filmi - kendi ifadesiyle aktarıyorum - 'görse mutlaka anlayacağını' ifade ederek hukuk dünyasında efsane olmuştur."

Jacob'a dönüyorum. "Görürsem anlarım," diyorum az önceki alıntıya vurgu yaparak, "Siz sadece uzmanları dinlemediniz, tıbbi dosyaları inceleyip adli tıp delillerini görmediniz, aynı zamanda Jacob'ı izlediniz ve dinlediniz. Ve sırf buna bakarak bile onun sadece bir kaç kişisel tuhaflığı olan bir çocuk olmadığını bariz bir şekilde

anlamış olmalısınız. Düzgün bir ilişki kuramayan ve düşünceleri sık sık düğüm olan bir çocuk. Monoton bir sesle konuşur ve beklendiği anlarda bile duygu belirtisi göstermez. Yine de sizin karşınızda cesaretini toplayıp kendisi gibi genç bir adamın karşılaşabileceği en ciddi suç karşısında kendini savunacak kadar cesurdu. Söylediği şeyler ya da bunları söyleme tarzı sizi üzmüş olabilir. Hatta şok etmiş de olabilir. Ama zaten bu yüzden Asperger'i olan biri - Jacob gibi biri - sizin karşılaştığınız tipik tanıklardan değildir."

"Müvekkilimin bu kürsüye gelmesini istemedim. Size karşı dürüst olacağım. Bunu yapabileceğine inanmadım. Bir davada tanıksanız davanıza uygun gelecek şekilde söyleyebilmek için bazı konular üzerinde çalışmanız gerekir. Kendinizi jüriye sempatik gösterecek şekilde sunarsınız. Ben de Jacob'ın bunu yapamayacağını - ve yapmayacağını - biliyordum. Tanrım, buraya gelirken kravat takması için bile onu zor ikna ettim... Pişmanlık ya da üzüntü göstermesini sağlayamayacağım kesindi. Sizin karşınıza çıktığında ona ne söylemesi ve ne söylememesi gerektiğini anlatamazdım. Jacob'a göre bu yalan söylemek olurdu. Ona göre doğruları söylemek uyulması gereken kurallardan biriydi."

Jüri üyelerine bakıyorum. "Karşınızda bu sistemi anlamayan bir çocuk duruyor, çünkü fiziksel ve psikolojik olarak bu sistemi anlama kabiliyeti yok. Sizin sempatinizi kazanmak için nasıl oynaması gerektiğini bilmiyor. Beraat etme şansını neyin yükselteceğini ve neyin ortadan kaldıracağını bilmiyor. Sadece size hikayeyi kendi tarafından anlatmak istiyor; ve öyle de yapıyor. Zaten siz de bu sayede Jacob'ın yasa boşluğu arayan bir suçlu olmadığını anlıyorsunuz. Asperger'in onun muhakeme yetisine zarar verebileceğini, verdiğini ve hâlâ da vermekte olduğunu bu sayede anlıyorsunuz. Çünkü başka herhangi bir davalı - sıradan bir davalı - size Jacob'ın anlattıklarını anlatmaması gerektiğini bilir."

"Siz ve ben, bayanlar baylar, Amerika'daki yasal sistemin belli bir şekilde, Jacob'ın *beceremediği* bir şekilde iletişim kurmamız halinde adilane işleyeceğini biliyoruz. Yine de bu ülkedeki herkesin eşit şartlar altında yargılanmaya hakkı var; mahkemede daha çok

işe yarayan yöntemden farklı yöntemleri kullanarak iletişim kuran insanların bile." Derin bir nefes alıyorum. "Belki de Jacob'ın davasında adaletin yerini bulması için tek ihtiyacımız olan, biraz daha dikkatle dinlemeye istekli insanlardır."

Ben yerime geçerken Helen kalkıyor. "Küçük bir kızken anneme dışarıdayken neden 'Tuvalete gidiyorum,' yerine 'Lavaboya gidiyorum,' dediğimizi sormuştum. Annem bana ne cevap vermişti biliyor musunuz? 'İstediğin gibi söyleyebilirsin ama dünyadaki tüm sözcükler bir araya gelse de anlatılmak istenenin aslında ne olduğunu değiştiremez.' Bu, bir sohbeti devam ettiremeyen ya da arkadaş edinemeyen veya çarşamba günleri mavi şekerlemeden başka bir şey yiyemeyen genç bir adamın yargılandığı bir dava değil..."

Çarşamba değil, *cuma günleri*, diye düzeltiyorum içimden. Jacob da kalemine uzanıp bir not yazmaya başlıyor ama o bunu yapamadan kalemi elinden kapıp ceketimin cebine koyuyorum.

"Bu, soğukkanlılıkla cinayet işleyen ve sonra da zekâsını ve olay yerine karşı duyduğu ilgiyi kullanarak bıraktığı delilleri örtbas etmeye çalışan bir gencin yargılandığı bir dava. Ben Jacob'da Asperger sendromu olup olmadığını tartışmıyorum. İçinizden hiçbirinizin de bunu yapacağını sanmıyorum. Ancak bu, onun canice, zalimce işlenmiş bir cinayetten sorumlu olduğu gerçeğini ortadan kaldırmıyor. Eve gidip banyonun her yerinde Jess'in kan izlerini bulan olay yeri inceleme ekiplerini dinlediniz. Ortalığı çamaşır suyu ile temizlediğini ve sonra da tuvalet kağıdını tuvalete atıp sifonu çektiğini Jacob'dan dinlediniz. Neden? Tuvalet kağıdı işiniz bitince tuvalete atılır kuralı yüzünden değil herhalde... Hayır, aslında kimsenin onun etrafı temizlediğini bilmesini istemediği için böyle yaptı. Olay mahallini nasıl yarattığını ve bunu yapabilmek için nasıl özenle düşündüğünü size anlattı, sayın jüri üyeleri. Polisi bilerek yanlış yola sevk etti, Jess'in kaçırıldığını düşünmelerini istedi. Bu cinayetten başka biri sorumluymuş gibi göstermek için sinekliği kesip yerde ayak izini bırakmak amacıyla Mark Maguire'ın botlarını giydi. Jess'in bedenini üç futbol sahası uzunluğundaki bir mesafe boyunca sürükleyip dışarıda bıraktı, böylece

insanların onu bulması daha zor olacaktı. Sonra bu küçük *Crime-Busters* oyununu oynamaktan sıkılınca Jess'in telefonunu alıp acil yardım hattını aradı. Neden? Ona göre cansız bir bedenle iletişim kurmak canlı bir bedenle iletişim kurmaktan daha kolay olduğu için değil, Jess Ogilvy'nin hayatının sona ermesinin adli tıp dedektifi oyununu oynayabilmesi için Jacob Hunt'ın çarpık planının bir parçası olduğu için."

Jüriye bakıyor. "Bay Bond nasıl nitelemek isterse istesin ama bu, gerçeği değiştirmiyor: Acımasız bir cinayet işleyen ve polisi yanlış yönlendirecek ipuçları bırakarak bunu günlerce örtbas etmeye çalışan genç bir adam. Bu, bayanlar baylar, Asperger sendromu olan bir çocuğun değil, cinayetlerini en ince ayrıntısına kadar hesaplayan bir katilin çalışma yöntemi."

Emma

Emma Abla'nın arşivinden:

Sevgili Emma Abla,

Eğer tüm alametler bildiğiniz dünyanın sonunun geldiğini işaret ediyorsa ne yaparsınız?

Saygılar,

HumptyDumptyDüştü

Sevgili Humpty,

Yardım isterim!

Sevgiler,

Emma Abla

Üç gün geçti, jüri kararı görüşmeye hâlâ devam ediyor.

Artık bir rutin oluşturduk. Sabahtan Oliver kahvaltıya Thor'u getiriyor. Henry ve Theo kahve içerek kendilerine gelmeye çalışırken Jacob da Thor'u top oynamak üzere bahçeye çıkartıyor. Henry, Theo'ya kendi bilgisayar oyununu yaratabilmesi için C# programlama dilini öğretiyor, bu Theo'yu inanılmaz derecede etkiledi. Öğleden sonraları Oliver ve ben, Scrabble oynuyoruz ve arada sırada Jacob da *CrimeBusters* izlediği kanepeden bize ilk duyuşta ne olduğu anlaşılmayan, hukuki sözcükler söylüyor: *Cürmümeşhut, karine.* Haberleri izlemiyor ya da gazeteleri okumuyoruz, çünkü Jacob'tan başka bir şeyden bahsetmiyorlar.

İki nedenden dolayı evden çıkamıyoruz: Teknik olarak bakıldığında Jacob hâlâ tutuklu ve jüri kararını verdiğinde yirmi dakikada adliyeye ulaşabileceğimiz bir noktada olmak durumundayız. Kendi evimde bir köşeyi dönüp de Henry ile burun buruna geliyor

olmaya hâlâ alışamadım - şu ana kadar kızlarından birinin boğaz enfeksiyonu geçirdiği ya da karısının ölmekte olan bir halanın yanında olması gerektiği gibi bahaneler üretip buradan gitmiş olmasını umuyordum - ama Henry karar verilene kadar burada kalmakta ısrar etti. Sohbetlerimiz klişelerle dolu ama hiç değilse bir şeyler konuşuyoruz. *Geçen zamanı telafi ediyorum*, diyor, *Asla olmamasındansa geç olması yeğdir.*

Bir aile olduk. Klasik olmayan bir aile, birinin felaketinin bir araya getirdiği bir aile. Fakat yıllardır bu evdeki tek ebeveyn olduktan sonra hayattan ne koparsam razıyım.

Daha sonra, çocuklar yatmaya hazırlanırken Oliver ve ben pizzacının üstündeki dairesine gitmeden önce sitenin etrafında Thor'u yürüyüşe çıkarıyoruz. Bileğinin üstüne basıp bacağını kıran attan bahsediyoruz. Benim eskiden yazar olmak istememden bahsediyoruz. Davadan bahsediyoruz.

Bizden bahsetmiyoruz.

"Jürinin bir karara varamıyor olması iyi mi kötü mü?"

"İyi sanırım. İçlerinden birinin Jacob'ı suçlu bulan bir karar çıkmaması için direndiği anlamına geliyor muhtemelen."

"Daha sonra ne olacak?"

"Eğer Jacob suçlu bulunursa hapse girecek. Daha önce girdiği cezaevine mi koyarlar, bilmiyorum. Eğer akli melekelerinin yerinde olmadığı gerekçesiyle suçlu bulunmazsa hakim muhtemelen yeni bir psikiyatrik değerlendirme isteyecek," diyor Oliver, Thor önümüzde bir ileri bir geri koştururken.

"Ama o zaman eve gelecek, değil mi?"

"Bilemiyorum," diye itiraf ediyor Oliver, "Ava Newcomb ve Dr. Murano'nun birlikte hasta tedavi planı hazırlamalarını isteyeceğiz ama bu, Hakim Cuttings'e bağlı. Jacob'ın cinayet işlediği gerçeği üzerinde durup bunu görmezden gelemeyeceğine ve onu toplumdan soyutlaması gerektiğine karar verebilir."

Bunu bana daha önce de anlatmıştı ama o zaman kafama dank etmemişti. "Onu devlete ait bir akıl hastanesine gönderecekler," diye bitiriyorum. Yeniden garaj yoluna vardığımızda, yürümeyi durduruyorum ve Oliver da ellerini ceketinin cebine atmış duruyor. "Tüm hayatımı Jacob'ın normal bir okulda, normal bir programda eğitim alarak diğer çocuklar gibi muamele görmesini sağlamak için mücadele etmeye adadım ve şimdi hapse girmemesinin tek yolu, Asperger kartını oynamak," diyorum.

"Daha sonra ne olacağını gerçekten bilmiyorum," diyor Oliver, "Ama her şeye hazırlıklı olmak en iyisi."

"Daha Jacob'a anlatmadım."

Başını eğip ayakkabılarına bakıyor. "Belki de anlatmalısın."

O an kapı açılıyor, Jacob sanki kendisini çağırmışız gibi pijamaları ile beliriyor. "İyi geceler demen için seni bekliyorum," diyor bana.

"Hemen geliyorum."

Jacob sabırsızlıkla Oliver'a bakıyor. "Eee?"

"Eeee ne?"

"Ona iyi geceler öpücüğünü çoktan verdin mi yoksa?"

Şaşkınlıktan ağzım açık kalıyor. Jacob'la kavga etmemizden bu yana Oliver ve ben onun yanındayken birbirimizden uzak durmaya özen gösteriyorduk. Ama şimdi Oliver beni kollarına alıyor. "İkinci bir kez sorulmasına gerek yok," deyip dudaklarını benimkilere yapıştırıyor.

Jacob küçükken gece yarısından sonra onun odasına süzülüp yatağının yanındaki sallanan sandalyeye oturur, onu uyurken izlerdim. Bilinci yerinde değilken onu boyayan sihirli bir fırça vardı sanki. Pikesinin altında kıvrılan elinin parktaki kum havuzunda tek başına mutlu mutlu oynarken yanına bir kız geldiğinde öfkeyle kontrolden çıkan el olduğuna inanmam imkânsız olurdu. Şu anda kapalı duran bu gözlerin bana bakmasını istediğimde kırpışan gözler olup olmadığını kestiremezdim. Rahat ve mutlu rüyalar gördüğü esnada onu

izler, görevliden süt yerine elma suyu istemek için cümle kuracağı zaman sözcüklerin sırasını karıştıran çocuk olduğuna inanamazdım.

Jacob uyurken hayat defterinin sayfası silinir, yeniden bembeyaz bir hale bürünür, Jacob o an herhangi bir çocuk olurdu. Sıradan bir çocuk.

Ama uyanıkken sıra dışıydı. Onu tanımlayan sözcük buydu: Normların kapsamı dışında. Bu ifade zaman içinde olumlu bir anlam da kazanmıştı, peki Asperger neden olumlu anlamda hiç kullanılmamıştı?

Benim farklı olduğumu düşünebilirsiniz. Jacob'ın geleceği için kendi geleceğimi bilerek ve isteyerek feda ettim, onun daha iyi bir hayat sürmesini sağlayabilmek için sahip olabileceğim her türlü ün ve şöhretten vazgeçtim. Jacob'la kurduğum dışında her türlü ilişkimin elimden kayıp gitmesine izin verdim. Diğer kadınların yapmayacağı seçimler yaptım. İyi açıdan bakınca bunlar beni güçlü, savaşçı bir anne yaptı, kötü açıdan bakınca ise hayatta tek gayesi olan biri haline getirdi. Ama yine de kalabalık bir yere girdiğimde insanlar sanki görünmez bir mıknatıs varmışçasına, benim vücudumla onlarınki arasında bizleri aksi yöne iten bir güç varmışçasına benden uzaklaşmazdı. İnsanlar arkadaşlarına dönüp *Tanrım, kurtar beni, bu tarafa geliyor*, demezlerdi. İnsanlar ben konuşurken arkamdan gözlerini devirmezlerdi. Jacob tuhaf davranıyor olabilirdi ama hiçbir zaman zalim olmamıştı.

Zalim olacak kadar kendisinin farkında değildi.

Şu anda yıllar önce oturduğum sandalyede oturmuş, yine Jacob'ın uyumasını izliyorum. O artık bir çocuk değil. Yüzünde bir yetişkinin hatları var; elleri kuvvetli, omuzları yapılı. Uzanıp alnına düşen saçları geriye atıyorum. Jacob uykusunda dönüyor.

Jacob olmasaydı hayatım nasıl olurdu bilmiyorum, bilmek de istemiyorum. Eğer otistik olmasaydı onu şu an sevdiğimden daha fazla sevemezdim. Suçlu bulunsa bile onu şimdikinden daha az sevmeyeceğim.

Eskiden yaptığım gibi uzanıp onu alnından öpüyorum. Bu, annelerin ateş ölçmek için, *Tanrı seni korusun* ve *iyi geceler* demek için kullandığı, çok eskilere dayanan, geçen zamanla kıymeti artan bir yöntem.

Peki o zaman neden *güle güle* diyormuşum gibi hissediyorum?

Theo

Bugün benim on altıncı doğum günüm ama çok fazla bir şey beklemiyorum. Altı gün oldu, hâlâ jürinin bir karara varmasını bekliyoruz. Aslında annemin hatırlayacağını bile sanmıyorum, o yüzden annem, *"Kahvaltı hazır,"* diye seslenip ben de duştan yeni çıktığım için saçlarım ıslak bir vaziyette aşağıya indiğimde üzerinde tek bir mum olan bir doğum günü pastası gördüğüm an ne diyeceğimi bilemiyorum."

Bugünün Kahverengi Perşembe olduğu ve pastanın da glütensiz olduğu kesin ama insan umduğunu değil, bulduğunu yermiş.

Annem, "Mutlu yıllar Theo," diyor ve doğum günü şarkısını başlatıyor. Babam, ağabeyim ve Oliver hep birlikte katılıyorlar. Yüzüme kocaman bir gülümseme yayılıyor. Bildiğim kadarıyla babam hastanede doğduğum anı saymazsanız hiçbir doğum günümde bulunmamıştı, zaten o günkü de gerçek bir parti değildir herhalde.

Buna değer miydi? Mumdan yükselen duman gibi cılız bir ses içimden yükseliyor. *Gizlice hayatlarını gözetlediğin ailelere benzer bir aileye sahip olmak için bunca şeye değer miydi?*

Annem elini omzuma koyuyor. "Bir dilek dile Theo," diyor.

Bir yıl önce dileyeceğim şey, tam olarak *şu anı yaşamak* olurdu. Pasta olsun ya da olmasın, dilediğim *buydu*. Ama annemin sesinde çelikten yapılmış tel gibi bir şey titriyor, burada tek bir doğru cevabın olduğunu, hepimizin kalbimden geçen tek bir dileğin olduğunu ifade ediyor.

O dilek şu anda on iki jüri üyesinin ellerinde.

Gözlerimi kapatıp mumu üflüyorum, herkes el çırpıyor. Annem pastadan dilimler kesmeye başlıyor ve ilkini bana veriyor. "Teşekkürler," diyorum.

Annem, "Umarım pastayı seversin," diye cevap veriyor, "Ve umarım bunu da seversin." Bana bir zarf veriyor. İçinde ise el yazısı ile yazılmış bir not var:

Borcun ödendi.

Babamı bulmak için çılgınlık edip Kaliforniya'ya gitmemi, biletlerin ne kadar tuttuğunu düşünüyorum ve bir an konuşamıyorum.

"Ama," diyor, "Bunu bir kez daha yapacak olursan seni öldürürüm."

Gülüyorum. Annem kollarını arkamdan bana doluyor ve başımı öpüyor.

"Hey, dahası var." Babam da bana bir zarf veriyor, içinde üstünde, "Oğluma," yazan bir dandik bir tebrik kartı ve kırk papel var.

"Daha hızlı bir rota çizmek için şimdiden biriktirmeye başlayabilirsin," diyor.

"Bu harika!"

Sonra Oliver bana kağıt havluya sarılmış bir paket veriyor. "Ya buna saracaktım, ya da pizza kutusuna koyacaktım," diye açıklıyor.

Sallıyorum. "Calzone mi?"

Oliver, "Hakkımı yiyorsun," diyor.

Açıyorum, paketin içinden Vermont Sürücü El Kitabı'nı çıkıyor.

"Bu dava sona erince sen ve ben Motorlu Taşıtlar Departmanı'ndan bir randevu alıp şu stajyer sürücü izin belgesini koparabiliriz diye düşündüm."

Masaya bakmak zorunda kalıyorum, çünkü bakmazsam herkes ağlamak üzere olduğumu anlayacak. Küçükken annemin bize okuduğu, kurbağaların prenslere dönüştüğü, kızların ise tek bir öpücükle komadan uyandığı saçma masalları hatırlıyorum. O masallara hiç inanmadım. Ama kim bilir? Belki de yanılıyordum. Belki de bir insanın hayatı bir anda değişebilirmiş.

Jacob, "Bekle," diyor. Şimdiye kadar yüzünde bir gülümseme ile bizi izliyordu; bu da bir gelişmedir. Şu ana dek tüm doğum günü

partilerimde yazılı olmayan bir kural varsa o da Jacob'ın benimle birlikte mumları üfleyeceğiydi. Nöbet geçirerek kutlamayı mahvetmesindense bana özel o anı onunla paylaşmak daha kolaydı. "Benim de sana bir hediyem var Theo."

Hayatta olduğum yıllar boyunca Jacob'ın bana hiç hediye aldığını sanmıyorum. Aslında kimseye hediye aldığını sanmıyorum; tabii Noel için benim aldığım, ancak kartına hem kendi adımı hem de Jacob'ın adını yazıp anneme verdiğim hediyeyi saymazsak. Hediye vermek ağabeyime göre değil.

Jacob aceleyle üst kata çıkarken Oliver , "Ne almış?" diye mırıldanıyor.

"Bilmiyorum," diye cevap veriyor annem.

Bir dakika sonra Jacob geri geliyor. Küçükken sarılarak uyuduğu pelüş ördek elinde. Oyuncağı bana uzatarak, "Açsana," diyor.

Alıp elimde çeviriyorum. Paket yok, açılacak bir yer yok. "Hımm," diyorum hafiften gülerek, "Nasıl açacağım?"

Jacob ördeği tepetaklak çevirip gevşemiş iplerden birini çekiyor. Biraz açıyor ve içindeki dolgu malzemesi hafifçe dışarıya çıkıyor. Elimi delikten içeri sokup düz ve sert bir şeye dokunuyorum.

Ben az önce dokunduğum şeyi ördeğin göğüs boşluğundan çekerken annem, "Saklama kabımın nereye kaybolduğu anlaşıldı," diyor. Kabın içinde ne olduğunu anlayamadığım bir şey var. Kapağı açıyorum, şimdi gözlerimin önünde pembe bir iPod Nano var. Cihazı yavaşça alıyorum, daha arkasını çevirmeden metalin üzerinde Jess Ogilvy'nin adının yazdığını biliyorum.

Annem düştüğüm boşluğun diğer ucunda bir yerlerden, "Bunu nereden buldun?" diye fısıldıyor.

Jacob hâlâ heyecanlı bir halde, "Bunu istiyordun, değil mi?" diyor, "O gün Jess'in evinden çıkarken düşürmüşsün."

Dudaklarımı zorla kımıldatıyorum. "Sen neden bahsediyorsun?"

"Sana daha önce de söyledim; orada olduğunu biliyordum. Burada sahte olay mahalli yaratırken kullandığım, sana ait ayakkabı

izlerinin aynısından buldum. Başka evlerden başka şeyler aldığını da biliyordum..."

Annem, "Ne!" diye bağırıyor.

"...Odanda video oyunlarını gördüm." Jacob bana gülümsüyor. "Jess'in evini senin için temizledim, böylece kimse senin ne yaptığını bilmeyecekti. İşe de yaradı Theo. Kimse senin onu öldürdüğünü anlamadı."

Annem nefesini tutuyor.

Oliver, "Neler oluyor?" diye soruyor.

"Onu ben öldürmedim!" diyorum, "Onun orada yaşadığını bile bilmiyordum. Evde kimsenin olmadığını düşünmüştüm. Etrafa bakacak, belki bir iki CD alacaktım ama sonra yukarıdan gelen su sesini duydum ve çıkıp baktım. Jess çıplaktı. Çıplaktı ve beni gördü. Ödüm patladı, o sırada Jess duştan çıktı ve ayağı kaydı. Yüzünü lavabonun kenarına vurdu, ben de o sırada kaçtım. Beni yakalamasından korktum." Nefes alamıyorum, kalbim duracakmış gibi hissediyorum. "Ben oradan ayrıldığımda hayattaydı, banyodaydı. Sonra haberlerde onun öldüğünü, cesedinin dışarıda bulunduğunu söylediler. Onu oraya götüren ben değildim... Başka biriydi, muhtemelen onu öldüren kişiydi. Jacob ders için yanına gittiğinde ona benden bahsetmiş olabileceğini düşündüm. Belki bunun üzerine kavgaya tutuşmuşlardı ve sonra da Jacob onu... Bilmiyorum. Ne düşündüğümü bilmiyorum."

"Jess'i sen öldürmedin," diyor annem.

Uyuşmuş bir halde başımı sallıyorum. Annem Jacob'a bakıyor. "Ve sen de Jess'i öldürmedin."

"Ben sadece cesedini taşıdım." Jacob gözlerini deviriyor. "Size sürekli bunu anlatıyorum ya."

"Jacob," diyor Oliver, "Sen eve gittiğinde Jess yaşıyor muydu?"

"Hayır! Ama Theo'nun orada olduğunu anladım ve o yüzden doğru olanı yaptım."

"Neden anneni aramadın ya da bir ambulans çağırmadın?" diye soruyor babam, "Neden Theo'yu kurtarmak için bir olay yeri hazırladın?" Jacob doğrudan bana bakıyor. Bu canımı yakıyor, canımı gerçekten yakıyor. "Evimizin kuralları," diyor sadece, "Erkek kardeşine göz kulak ol, çünkü şu hayatta sahip olduğun tek kişi o."

"Bir şeyler yapmalısın," diyor annem Oliver'a dönerek, "Bu yeni bir kanıt. Theo tanıklık edebilir..."

"O da olaya bulaşabilir ya da bilgi sakladığı için suçlanabilir..."

"Bir şeyler yapmalısın," diye tekrar ediyor annem.

Oliver çoktan paltosunu almış. "Gidelim," diyor.

Mutfaktan en son Jacob ve ben çıkıyoruz. Pasta diğer hediyelerimle birlikte hâlâ masanın üzerinde duruyor. Daha şimdiden müzede sergilenen, el değmemiş bir esere benziyor. Beş dakika önce burada kutlama yaptığımıza kimse inanmaz. "Jacob?" Ağabeyim bana dönüyor. "Ne diyeceğimi bilemiyorum."

Tuhaf bir şekilde omzumu okşuyor. "Endişelenme," diye cevap veriyor, "Bu benim başıma her zaman geliyor."

Jacob

Bugün 15 Nisan. 1912 yılında *Titanik*'in battığı gün. 1924'te Rand McNally'nin ilk yol atlasını yayınladığı gün. 1947'de Jackie Robinson'ın Brooklyn Dodgers ile ilk maçına çıktığı gün. Aynı zamanda Leonardo da Vinci'nin, yazar Henry James'in, Harry Potter filmlerinde Hermione rolünü oynayan kızın ve kardeşim Theo'nun doğum günü.

Eskiden Theo'nun doğum gününü kıskanırdım. Benimkinde, yani 21 Aralık'ta olan en kayda değer olay, Pan American Havayolları'nın 103 sefer sayılı uçağının 1988'de Lockerbie bölgesi üzerinde havaya uçurulmasıdır. Bir de o gün Frank Zappa doğmuştur ama dürüst olmak gerekirse bu, Da Vinci ile kıyaslanamaz, değil mi? Dahası benim doğum günüm yılın en kısa gününe denk geliyor. Kendimi hep haksızlığa uğramış gibi hissediyorum. Sanırım Frank Zappa da öyle hissetmiştir.

Ama bugün Theo'nun doğum gününü kıskanmıyorum. Aslında onun için sakladığım hediyeyi vermek için sabırsızlanıyorum.

Oliver hem Theo'nun, hem benim mahkemede konuşma fırsatımız olacağını söylüyor. Anlaşılan o ki jürinin ne olduğunu anlaması için adli tıp doktorunun ifadesi yeterli olmamış; hâlbuki Jess'in yüzündeki morlukların periorbital bölgedeki baziler kafatası kırığı nedeniyle oluştuğu, fasiyal düzlemler boyunca ilerleyen kanın çürüklere neden olduğu açıklanmıştı. Diğer bir ifade ile dövüldüğü düşünülen bir kız aslında kendi kendine düşüp kafasını çarpmış olabilirdi. Anlaşılan o ki jürinin ve hakimin Theo'yu ve beni aynı şeyi farklı kelimeler ile anlatırken dinlemesi gerekiyor.

Sanırım söylenenleri anlayamayan tek kişi ben değilim.

Annem arabayı kullanıyor, Oliver onun yanındaki koltukta, ben ise Theo ile arkada oturuyorum. Babam biz oraya varana kadar geçecek yirmi dakika içinde mahkemeden ararlarsa diye evde bekliyor.

Araba buz tümseklerinin üzerinden her geçtiğinde yatakta zıpladığımızı hatırlıyorum, Theo ve ben küçükken sık sık yatakta zıplardık. Yeteri kadar zıplarsak tavana değebileceğimize inanırdık ama hiçbir zaman oraya ulaşamadık.

Theo'nun beni kolladığı onca yıldan sonra sonunda bir ağabey gibi davranmıştım. Doğru şeyi yaptım. Jüri üyelerinin bunu anlaması neden bu kadar zor bilmiyorum.

Theo yumruğunu açıyor, içinde eskiden Jess'in olan pembe iPod var. Cebinden beyaz kabloları - kulaklıklarını - çıkarıyor. Kulağına takıyor.

Asperger'im olduğu için empati kuramadığımı söyleyen tüm o uzmanlara söylüyorum:

Alın size empati.

Empati kuramayan insanlar sevdikleri insanları korumaya çalışmazlar; bu, mahkemeye gitmek anlamına gelse bile.

Theo kulaklıklardan birini aniden çıkarıp bana uzatıyor. "Dinlesene," diyor ve ben de dinliyorum. Jess'in dinlediği müzik gözlerimin arkasında dönen bir piyano konçertosu. Başımı kardeşime doğru eğiyorum, böylece kablolar ikimizin de kulağına yetişiyor ve böylece yolculuğun geri kalan kısmı boyunca birbirimize bağlı kalıyoruz.

VAKA 11: ERKEK KARDEŞİM İÇİN

Theo Hunt riskli bir alışkanlık edinmişti. İnsanları gizlice izleme alışkanlığı, boş evlere girip buralardan hatıra olsun diye eşyalar - elektronik oyunlar ve MP3 çalarlar - almasına dönüşmüştü. 12 Ocak 2010 günü öğleden sonra üniversitede çalışan bir profesörün evine girdi. Profesörün yokluğunda eve göz kulak olan yüksek lisans öğrencisi Jess Ogilvy'nin o sırada üst katta duş almakta olduğunu bilmiyordu. Kendisine bir fincan çay yaptı, o sırada yukarıdan sesler duyunca ne olduğunu anlamak için yukarıya çıktı.

Kimin daha çok şaşırdığını söylemek zordu; çırılçıplak bir haldeyken banyosunda karşısına tanımadığı bir erkek çıkan Ogilvy mi, yoksa duştaki kızı tanıdığını, onun ağabeyi Jacob'ın eğitmeni olduğunu fark eden Theo Hunt mı? Ogilvy havlusuna uzanıp duştan çıktı, ancak ayağı takılınca başını lavabonun kenarına vurarak yere düştü. Yeniden ayağa kalkmaya çalıştığı esnada Theo Hunt kaçtı. Hızla kaçarken de CD rafını ve birkaç sandalyeyi devirip mutfak tezgâhında duran mektupların yere saçılmasına neden oldu.

İki saat sonra Theo'nun erkek kardeşi Jacob haftalık dersi için Jess'in kaldığı eve geldi. Adli bilimlere meraklı olan biri olarak verandadaki tanıdık ayak izini görünce şaşırdı; iz, erkek kardeşinde de olan Vans marka bir spor ayakkabıya aitti. Kapısı kilitli olmayan eve girince Jacob etrafın darmadağınık olduğunu gördü. Seslendi ama cevap alamadı. Yukarıya çıkınca Jess Ogilvy'nin bir kan gölü içerisinde çırılçıplak yattığını fark etti.

Erkek kardeşinin - muhtemelen beceriksizce bir hırsızlık teşebbüsü sırasında yapılan münakaşa sonucunda - kızın ölümünden sorumlu olduğu sonucuna vararak Jacob olay mahallini Theo'yu ele vermeyecek şekilde değiştirmeye girişti. Cesedi temizleyip giydirdi ve aşağıya indirdi (Merdivende tökezleyince Ogilvy'nin ön dişinin kırılmasına neden oldu). Çamaşır suyu kullanarak kan kanıtını yok etmek için banyoyu temizledi. Devrilmiş sandalyeleri ve

CD rafını kaldırıp mektupları yerden topladı ve yetkililer tarafından ilk planda bir kaçırılma vakası olarak algılanacak, fakat sonra Ogilvy'nin aptal erkek arkadaşı Mark Maguire tarafından olayı örtmek için tertip edildiği anlaşılacak bir olay mahalli oluşturmaya girişti. Ogilvy'nin birkaç parça giysisi ile makyaj malzemelerini bir sırt çantasına koydu, ancak bunların Ogilvy'nin her zaman giydiği giysiler olmamasına (Mark Maguire gibi pek de açıkgöz olmayan birinin asla fark etmeyeceği şekilde) özen gösterdi. Bilgisayarda güya Jess'in ağzından mektupların posta kutusuna bırakılmamasını isteyen bir not yazdı, sanki Jess seyahate çıkmaya karar vermişti. Sonra vakanın haneye tecavüz gibi algılanması için kasap bıçağı ile mutfak penceresindeki sinekliği kesti. Son olarak da Mark Maguire'ın botlarını giyerek sineklikteki kesiğin hemen altında yürüdü, böylece polis kaçırılma süsü verildiğini anlayıp Ogilvy'nin erkek arkadaşının peşine düşecekti. Jacob Hunt bunun ardından Ogilvy'nin cesedini evin birkaç yüz metre uzağındaki su kanalına taşıyarak müfettişlerin arkada onlar için bıraktığı ipuçlarını bir araya getirmesini bekledi.

Ne var ki Jacob Hunt bu sırada kendisini de cinayet vakasına bulaştırabileceğini göz ardı etmişti. Karşılaştığı manzaranın (en kötü ihtimalle erkek kardeşinin işlediği bir cinayet, en iyi ihtimalle ise Theo'nun kazara neden olduğu bir ölüm) aslında tamamen doğal yollarla gerçekleşen bir ölüm olduğu ihtimalini gözden kaçırmıştı: kaygan bir zemin, kafatasında kırık ve kanama. Aslında bunların hiçbirinin önemi yok.

Takip eden yıllarda Jacob'ın olay mahalli oluşturmasının ve cesedi taşımasının ardında yatan nedenler çokça tartışıldı. Kimileri aşk nedeniyle cinayet işlenebileceği gibi kardeş sevgisi yüzünden de cinayet işlenebileceğini ifade etti. Diğerleri ise Jacob'ın adli bilimlere olan saplantısının bu vakada etkili olduğuna inandılar: Arkasında bıraktığı ipucunun yetkililer tarafından keşfedilip anlamlandırılmasını bekleyen bir katilin yaşadığı heyecanı tecrübe etmek istemişti.

İstediğinizi düşünmekte serbestsiniz. Önemli olan tek bir şey var:

Aynı durumda kalsam yine aynı şeyi yaparım.

Oğlunuzun gözlerinize bakamaması... Suçlu olduğu anlamına mı gelir?

Jacob Hunt sizinle göz göze gelemez.
Onunla tokalaşmaya çalıştığınızı anlayamaz.
Jacob sadece kendisiyle konuşur.
Ne kadar uğraşsa da sizinle empati kuramaz.
Sıradan biri olmak ister, nasıl yapacağını bilemez.
Ancak Jacob Hunt hiç kimsenin yapamayacağı şeyleri becerir.
Hiç kimsenin göremediklerini görür, herkesin görmesini sağlar.
Öyle ki, cinayet davalarında polise yardım eder Jacob.

Ve bir gün kusursuz cinayet işlenir.
O kadar kusursuzdur ki, ancak Jacob işlemiş olabilir.

Eserleri 40'a yakın dile çevrildi.
Tüm dünyada 30 milyondan fazla okuru var.
Çoğu eleştirmene göre 21. yüzyılın en özgün romancısı.

Jodi Picoult, Asperger sendromlu dahi çocuk Jacob ile, kusursuz bir dünyada kusurlu olmanın öyküsünü, kusursuz cinayetin kodlarıyla anlatıyor.
Akıllıca kurgulanmış ve tutku dolu. Ev Kuralları Jodi Picoult'un en iyi romanlarından!
USA Today

Ev Kuralları bir solukta okunan, müthiş kurgulanmış bir roman. Okurun yüzleşmek istemediği ne varsa tutkuyla önlerine koyuyor.
Boston Globe

Picoult'un dili Ev Kuralları'nda iyice keskinleşiyor. Bir annenin sevgisi, bir oğlun arada kalmışlığı üzerinden farklılıklara ve empatiye dair müthiş bir hikaye sizi bekliyor.
BookPage

Picoult bir kez daha yoğun bir araştırmanın sonucunda etkili ve gerçekçi bir destan yaratıyor. Otizm ve Asperger sendromuna dair sürükleyici, şok edici bir roman.
Publishers Weekly

Picoult kestirilemez bir ihtişamla yazıyor.
Stephen King

THG
00999213
PVB
0039213 PVB

APRIL